

Enerjisa Enerji A.Ş.

İzahname

Bu izahname, Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul)'nca ...../...../..... tarihinde onaylanmıştır.

Ortaklığımızın çıkarılmış sermayesinin 212.592.414 TL'lik kısmını temsil eden, mevcut ortağımız Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın ve mevcut ortağımız DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arzına ilişkin izahnamedir. Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması halinde Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerli ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerli ve toplamda halka arz edilen payların %11'ine tekabül eden payların dağıtımına tabi tutulacak toplam pay miktarına eklenmesi planlanmaktadır.

İzahnamenin onaylanması, izahnamede yer alan bilgilerin doğru olduğunun Kurulca tekeffülü anlamına gelmeyeceği gibi, paylara ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez. Ayrıca halka arz edilecek payların fiyatının belirlenmesinde Kurul'un herhangi bir takdir ya da onay yetkisi yoktur.

Halka arz edilecek paylara ilişkin yatırım kararları izahnamenin bir bütün olarak değerlendirilmesi sonucu verilmelidir.

Bu izahname, ortaklığımızın www.enerjisa.com.tr adresli internet sitesinde, halka arzda satışa aracılık edecek Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin www.akyatirim.com.tr adresli internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda (kap.gov.tr) yayımlanmıştır. Ayrıca başvuru yerlerinde incelemeye açık tutulmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn)'nin 10'uncu maddesi uyarınca, izahnamede ve izahnamenin eklerinde yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan ihraççı sorumludur. Zararın ihraççıdan tazmin edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması halinde; halka arz edenler, ihraca aracılık eden lider yetkili kuruluş, varsa garantör ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumludur. Ancak, izahnamenin diğer kısımları ile birlikte okunduğu takdirde özetin yanıltıcı, hatalı veya tutarsız olması durumu hariç olmak üzere, sadece özete bağlı olarak ilgililere herhangi bir hukuki sorumluluk yüklenemez. Bağımsız denetim, derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları gibi izahnameyi oluşturan belgelerde yer almak üzere hazırlanan raporları hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden SPKn hükümleri çerçevesinde sorumludur.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
KISALTMA VE TANIMLAR	3
I. BORSA GÖRÜŞÜ:.....	7
II. DİĞER KURUMLARDAN ALINAN GÖRÜŞ VE ONAYLAR:.....	8
1. İZAHNAMENİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENEN KİŞİLER	9
2. ÖZET	14
3. BAĞIMSIZ DENETÇİLER	31
4. SEÇİLMİŞ FİNANSAL BİLGİLER.....	32
5. RİSK FAKTÖRLERİ.....	35
6. İHRAÇCI HAKKINDA BİLGİLER.....	65
7. FAALİYETLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER	93
8. GRUP HAKKINDA BİLGİLER.....	147
9. MADDİ DURAN VARLIKLAR HAKKINDA BİLGİLER.....	150
10. FAALİYETLERE VE FİNANSAL DURUMA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER	156
11. İHRAÇÇININ FON KAYNAKLARI.....	212
12. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME, PATENT VE LİSANSLAR	215
13. EĞİLİM BİLGİLERİ	216
14. KAR TAHMİNLERİ VE BEKLENTİLERİ	217
15. İDARİ YAPI, YÖNETİM ORGANLARI VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER	218
16. ÜCRET VE BENZERİ MENFAATLER.....	225
17. YÖNETİM KURULU UYGULAMALARI	226
18. PERSONEL HAKKINDA BİLGİLER	229
19. ANA PAY SAHİPLERİ.....	232
20. İLİŞKİLİ TARAFLAR VE İLİŞKİLİ TARAFLARLA YAPILAN İŞLEMLER HAKKINDA BİLGİLER	237
21. DİĞER BİLGİLER	242
22. ÖNEMLİ SÖZLEŞMELER	249
23. İHRAÇÇININ FİNANSAL DURUMU VE FAALİYET SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER	253
24. İHRAÇ VE HALKA ARZ EDİLECEK PAYLARA İLİŞKİN BİLGİLER.....	258
25. HALKA ARZA İLİŞKİN HUSUSLAR.....	263
26. BORSADA İŞLEM GÖRMEYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	283
27. MEVCUT PAYLARIN SATIŞINA İLİŞKİN BİLGİLER İLE TAAHHÜTLER	285
28. HALKA ARZ GELİRİ VE MALİYETLERİ.....	287
29. SULANMA ETKİSİ	288
30. UZMAN RAPORLARI VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ALINAN BİLGİLER.....	289
31. İŞTİRAKLER HAKKINDA BİLGİLER	291
32. PAYLAR İLE İLGİLİ VERGİLENDİRME ESASLARI	292
33. İHRAÇCI VEYA HALKA ARZ EDEN TARAFINDAN VERİLEN İZİN HAKKINDA BİLGİ	300
34. İNCELEMAYA AÇIK BELGELER	301
35. EKLER.....	302

KISALTMA VE TANIMLAR

KISALTMALAR	TANIMLAR
A.Ş.	Anonim Şirketi
AB	Avrupa Birliği
ABD Doları	Amerika Birleşik Devletleri para birimi
Akbank	Akbank T.A.Ş.
ArGe	Araştırma ve Geliştirme
Avro	Avrupa Birliği para birimi
AYEDAŞ	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Ayedaş Bölgesi	AYEDAŞ'ın faaliyet gösterdiği ve İstanbul ilinin Kadıköy, Üsküdar, Beykoz, Ümraniye, Çekmeköy, Ataşehir, Maltepe, Kartal, Pendik, Tuzla, Sultanbeyli, Sancaktepe, Şile ve Adalar ilçelerini kapsayan bölge
AYESAŞ	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Başkent Bölgesi	Başkent EDAŞ'ın faaliyet gösterdiği ve Ankara, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Karabük, Çankırı ve Kırıkkale illerini kapsayan bölge
Başkent EDAŞ	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Başkent EPSAŞ	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
birinci tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2006 ila 31 Aralık 2010 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
BİST, Borsa, Borsa İstanbul	Borsa İstanbul A.Ş.
CRM Sistemi	Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi
ÇED	Çevresel etki değerlendirmesi
ÇED Yönetmeliği	25 Kasım 2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği
Dağıtım Sistemi Yatırımları Usul ve Esasları	28 Kasım 2015 tarihli ve 29546 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul ve Esaslar
Dağıtım Sistemleri Geliri Tebliği	19 Aralık 2015 tarihli ve 29567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
Dağıtım Tarifesi	Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller ile tarifenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar
DD Turkey	DD Turkey Holdings S.A.R.L.
dengesizlik maliyeti	Uzlaştırma dönemi bazında belirlenen piyasa katılımcılarının denge sorumluluklarından kaynaklanan enerji dengesizliklerine uygulanan fiyat
dördüncü tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2021 ila 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
Uyarlanmış FAVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Uyarlanmış FAVÖK marjı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
düzenlemeye tabi müşteriler	Serbest olmayan tüketiciler ve elektriği Perakende Satış Tarifesi üzerinden Enerjisa'dan satın almayı tercih eden serbest tüketiciler

KISALTMALAR	TANIMLAR
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
DVT	Düzenlenmiş Varlık Tabanı
E.ON	E.ON SE
EEDAŞ	Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.
Ekonomi Bakanlığı	Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı
Elektrik Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği	25 Eylül 2002 tarihli ve 24887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği	14 Nisan 2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Kanunu	14 Mart 2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği	02 Kasım 2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği
Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği	27 Mayıs 2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği
Enerjisa, Şirket, İhraççı	Enerjisa Enerji A.Ş.
Enerjisa Doğal Gaz Toptan	Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.
Enerjisa Elektrik Toptan	Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.
Enerjisa Enerji Üretim	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
EPDK	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EPIAŞ	Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.
ETKB	T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Eurostat	Avrupa İstatistik Ofisi
EÜAŞ	Elektrik Üretim A.Ş.
FAVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
FAVÖK marjı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
FVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Gerçekleşen yatırım harcamaları	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
GIS	Coğrafi bilgi sistemi
görevli tedarik şirketi	Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırması kapsamında kurulan veya son kaynak tedariki yükümlüsü olarak EPDK tarafından yetkilendirilen tedarik şirketi
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla
GVK	31 Aralık 1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
Halka Arz Edenler	DD Turkey, Sabancı Holding
ISIN	Menkul Kıymet Tanımlama Numarası
IT	Bilgi Teknolojisi
IVR sistemi	Sesli yanıt sistemi
ikinci tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2011 ila 31 Aralık 2015 tarihleri

KISALTMALAR	TANIMLAR
	arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
İşletme giderleri performans fazlası	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi	Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketleri ile TEDAŞ arasında imzalanan işletme hakkı devir sözleşmesi (TFRS Yorum 12 çerçevesinde finansal tablolarda Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi olarak tanımlanmaktadır)
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KÇS	Kombine çevrim santrali
KOBİ	Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler
Kurul, SPK	T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu
kurumsal müşteriler	Yılda 400 MWh veya daha fazla elektrik tüketen müşteriler
Kurumsal Yeniden Yapılanma	Enerjisa'nın işletme ve yönetim verimini arttırmak ve Enerjisa'nın ilk halka arzını kolaylaştırmak amacıyla, Sabancı Holding ve E.ON tarafından gerçekleştirilen, konvansiyonel elektrik üretim ve toptan satış faaliyetlerini, müşteri odaklı dağıtım ve perakende faaliyetlerinden ayırarak Enerjisa'yı iki şirkete bölen yeniden yapılanma
KVK	13.06.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
mesken ve KOBİ müşterileri	Yılda 400 MWh'a kadar elektrik tüketen müşteriler
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
Net borçluluk	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
OKSIK	Ortalama Kesinti Sıklığı Endeksi (<i>SAIFI – system average interruption frequency index</i>)
OKSÜRE	Ortalama Kesinti Süresi Endeksi (<i>SAIDI – system average interruption duration index</i>)
OSOS Sistemi	Otomatik Sayaç Okuma Sistemi
Özelleştirme İdaresi	T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Perakende Enerji Satış Fiyatları Tebliği	30 Aralık 2015 Tarihli ve 29578 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
Perakende Satış Tarifesi	Görevli perakende satış şirketleri tarafından serbest olmayan tüketicilere, serbest tüketici olmasına rağmen tedarikçisini seçmemiş olan tüketicilere ve son kaynak tedariki kapsamındaki tüketicilere yapılan elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı için hazırlanan perakende satış tarifesi
Piyasa Yönetim Sistemi	EPİAŞ tarafından işletilen piyasa yönetim sistemi
RMGO	Reel Makul Getiri Oranı
Sabancı Holding	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
SAP	SAP yazılımı
SCADA	Veri Tabanlı Kontrol ve Gözetleme Sistemi (<i>Supervisory Control and Data Acquisition system</i>)
serbest müşteriler	Serbest piyasa koşullarına göre Enerjisa'dan elektrik satın almayı tercih eden serbest tüketiciler
serbest olmayan tüketici	Elektrik enerjisi alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi perakende satış şirketlerinden yapabilen gerçek veya tüzel kişi

KISALTMALAR	TANIMLAR
serbest tüketici	EPDK tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişi
son tüketici	Dağıtım şebekelerine bağlı olan tüketiciler
SPKn	06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
Tarife Yönetmeliği	22 Ağustos 2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş.
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi	Şirket’in dağıtım ve perakende satış şirketleri ile TETAŞ arasında imzalanan elektrik enerjisi satış sözleşmesi
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
Toroslar Bölgesi	Toroslar EDAŞ’ın faaliyet gösterdiği ve Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin ve Osmaniye illerini kapsayan bölge
Toroslar EDAŞ	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Toroslar EPSAŞ	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
TTK	13.01.2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Ulusal Tarife	EPDK tarafından her çeyrek için belirlenen, Dağıtım Tarifesini ve Perakende Satış Tarifesini de kapsayan tarife
üçüncü tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2016 ila 31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
WFM Sistemi	İş gücü yönetim sistemi (<i>Work Force Management system</i>)
yatırım harcamaları	Detaylı tanım için İzahname’nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Yatırım harcamaları geri ödemeleri	Detaylı tanım için İzahname’nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Yatırım harcamaları performans fazlası	Detaylı tanım için İzahname’nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
YBBO	Yıllık birleşik büyüme oranı
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması

I. BORSA GÖRÜŞÜ:

II. DİĞER KURUMLARDAN ALINAN GÖRÜŞ VE ONAYLAR:

GELECEĞE YÖNELİK AÇIKLAMALAR

“Bu izahname, “düşünülmektedir”, “planlanmaktadır”, “hedeflenmektedir”, “tahmin edilmektedir”, “beklenmektedir” gibi kelimelerle ifade edilen geleceğe yönelik açıklamalar içermektedir. Bu tür açıklamalar belirsizlik ve risk içermekte olup, sadece izahnamenin yayım tarihindeki öngörülerini ve beklentileri göstermektedir. Birçok faktör, ihracımın geleceğe yönelik açıklamalarının öngörülenden çok daha farklı sonuçlanmasına yol açabilecektir.”

Geleceğe yönelik açıklamalar, bilinen ve bilinmeyen riskler, belirsizlikler ve durumların veya Şirket’in faaliyet sonuçlarının, performansının veya başarılarının sözü geçen beyanlarda açık veya zımni olarak ifade edilen gelecekteki durumlardan, sonuçlardan, performanstan veya başarılarından önemli ölçüde farklı olmasına yol açacak sair önemli unsurlar içermektedir. Bu geleceğe yönelik açıklamalar diğerlerinin yanı sıra, aşağıda belirtilenlere ilişkin çeşitli varsayımlara dayanmaktadır:

- Şirket’in tabii olduğu mevzuatta (özellikle elektrik piyasası konusundaki hukuki düzenlemeler) yaşanabilecek değişiklikler ile mevzuatın uygulamasına ilişkin pratikte meydana gelen değişiklikler,
- Türkiye’nin elektrik piyasasına ilişkin uygulamada yer alan hükümet politikalarında yaşanan değişiklikler,
- Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinde meydana gelebilecek mevzuat değişiklikleri, düzenleyici kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarında meydana gelebilecek değişiklikler veya hükümet politikalarındaki değişikliklere hızlı ve başarılı bir şekilde uyum gösterebilmesi ve bu değişikliklere ilişkin süreci başarı ile yönetebilmesi,
- Şirket’in elektrik piyasası (özellikle perakende satış piyasasında) artan rekabet şartları ve fiyatlama konusundaki baskılara zamanlı ve doğru bir şekilde cevap verebilmesi;
- Şirket’in bütçe, iş planı, finansal tablolar ve diğer yönetim belgelerinde geleceğe yönelik olarak yer alan varsayım ve beklentilerini (örneğin elektrik perakende satış piyasasında devam eden liberalleşme süreci, elektrik talebi ve harcamalarındaki artış, faaliyet gösterilen bölgelerdeki ekonomik, sosyolojik ve demografik değişimler, enflasyon gibi) doğru bir şekilde tespit edebilmesi;
- Şirket’in stratejisini başarılı bir şekilde uygulayabilmesi;
- Türkiye’de elektrik perakende piyasasının liberalleşme sürecine ilişkin beklentiler;
- Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetinde ve elektrik talebinde meydana gelmesi beklenen büyüme;
- Başkent, Ayedaş veya Toroslar bölgelerinde ekonomik, sosyal, demografik ve politik koşulların ve gelişmelerin etkisi;
- Şirket’in faaliyetin sürdürülmesi için Yatırım Harcamalarını gerekli hale getirebilme ve Yatırım Harcamaları, Faaliyet Giderleri veya hırsızlık ve kayıp etkinliğini sürdürebilme becerisi;
- Şirket’in elektrik dağıtım ve perakende satış işlemlerini gerçekleştirebilmek için sahip olduğu işletme hakkı devirleri ile lisanslarını sürdürebilmesi ve
- Küresel makroekonomik gelişmeler ile Türkiye’deki ekonomik ve politik gelişmeler.

Bu önemli unsurlar listesi değildir. Geleceğe yönelik açıklamalar değerlendirilirken, yukarıda yer alan unsurların ve diğer belirsizlik ve durumların, özellikle Şirket’in faaliyette bulunduğu politik, ekonomik,

sosyal ve hukuki çevre dikkate alınmak suretiyle dikkatlice incelenmesi gerekmektedir. Bu geleceğe yönelik açıklamalar yalnızca hazırlandıkları tarih itibarıyla geçerlidir. Bu doğrultuda, Şirket yeni bir bilgi edinilmesi veya gelecekte meydana gelecek durumlar sebebiyle veya sair şekilde bu beyanlardan herhangi birinin güncellenmesi veya revize edilmesi için herhangi bir yükümlülük üstlenmemektedir. Şirket bu geleceğe yönelik açıklamalarda öngörülen sonuçlara ulaşılacağına dair herhangi bir beyan, taahhüt veya tahminde bulunmamaktadır. Bu geleceğe yönelik açıklamalar her durumda, muhtemel senaryolardan sadece birini temsil etmekte olup en yüksek ihtimalli veya standart senaryo olarak değerlendirilmemelidir.

Bu İzahname’de yer alan geleceğe yönelik açıklamalar Şirket’in yönetiminin fikirlerinin yanı sıra Şirket’in yönetimi tarafından yapılan varsayımlara ve Şirket’in yönetimine halihazırda sunulmuş olan bilgilere dayalıdır. Şirket, bu geleceğe yönelik açıklamalarda yer alan tahminlerin makul olduğuna inansa da, bu beklentilerin doğru çıkacağına dair herhangi bir teminat verilememektedir. Bu belirsizlikler ışığında, bu geleceğe yönelik açıklamalara fazlasıyla dayanılmaması gerekmektedir. Fiili sonuçların Şirket’in beklentilerinden önemli ölçüde farklılık göstermesine yol açacak önemli faktörler, bu İzahname’de yer alan geleceğe yönelik açıklamalar, ve özellikle “Risk Faktörleri” başlıklı bölüm veya dayanak varsayımlar da dahil olmak üzere ancak bunlarla sınırlı olmaksızın, bu İzahname’nin ihtiyati beyanlar bölümünde yer almaktadır. Bu risk veya belirsizliklerin gerçeğe dönüşmesi veya Şirket’in dayanak varsayımlarından herhangi birinin hatalı olduğu sonucuna varılması halinde, Şirket’in fiili faaliyet sonuçları veya finansal durumu bu beyanlarda öngörülen, inanılan, tahmin edilen veya beklenenlerden önemli ölçüde farklılık gösterebilir. Hiçbir durumda, bu İzahname’de yer alan geleceğe yönelik beyanlar Şirket’in veya Müdürlerin veya sair bir kişinin, bu beyanlarda yer alan sonuçlara ulaşılmasına ilişkin beyan veya taahhüdü sayılmamalıdır.

1. İZAHNAMENİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENE KİŞİLER

Bu izahname ve eklerinde yer alan bilgilerin, sahip olduğumuz tüm bilgiler çerçevesinde, gerçeğe uygun olduğunu ve izahnamede bu bilgilerin anlamını değiştirecek nitelikte bir eksiklik bulunmaması için her türlü makul özenin gösterilmiş olduğunu beyan ederiz.

<u>İhraççı</u> Enerjisa Enerji A.Ş.		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:	Kıvanç	
Soyad:	Zaimler	
Görev:	Genel Müdür	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	
Ad:	İhsan Erbil	
Soyad:	Bayçöl	
Görev:	Direktör	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

<u>Halka Arz Eden</u> Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:	Bariş	
Soyad:	Oran	
Görev:	Finans Grup Başkanı	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	
Ad:	Şerafettin	
Soyad:	Karakış	
Görev:	Mali İşler ve Yatırımcı İlişkileri Direktörü	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

<u>Halka Arz Eden</u> DD Turkey Holdings S.A.R.L.		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:		
Soyad:		
Görev:	Yetkili	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

<u>Halka Arza Aracılık Eden Yetkili Kuruluş</u> Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:	Ahmet Kemal	
Soyad:	Atasoy	
Görev:	Genel Müdür Yardımcısı	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	
Ad:	Süleyman	
Soyad:	Cengiz	
Görev:	Bölüm Başkanı	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

İzahnamenin bir parçası olan bu raporda yer alan bilgilerin, sahip olduğumuz tüm bilgiler çerçevesinde, gerçeğe uygun olduğunu ve bu bilgilerin anlamını değiştirecek nitelikte bir eksiklik bulunmaması için her türlü makul özenin gösterilmiş olduğunu beyan ederiz.

İmzalı sorumluluk beyanları izahname ekinde yer almaktadır.

<u>İlgili Bağımsız Denetim Raporunu Hazırlayan Kuruluş</u> DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) Yetkilisinin		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:		
Soyad:		
Görev:	Sorumlu Ortak Başdenetçi	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

<u>İlgili Bağımsız Denetim Raporunu Hazırlayan Kuruluş</u> Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited) Yetkilisinin		Sorumlu Olduğu Kısım:
Ad:	Erdem	
Soyad:	Tecer	
Görev:	Sorumlu Ortak Başdenetçi	
İmza:	_____	
Tarih:	15 Kasım 2017	

2. ÖZET

A—GİRİŞ VE UYARILAR		
No.	Başlık	Açıklama Yükümlülüğü
A.1	Giriş ve uyarılar	<ul style="list-style-type: none"> Bu özet İzahname'ye giriş olarak okunmalıdır. Sermaye piyasası araçlarına ilişkin yatırım kararları İzahname'nin bir bütün olarak değerlendirilmesi sonucu verilmelidir. İzahname'de yer alan bilgilere ilişkin iddiaların mahkemeye taşınması durumunda, davacı yatırımcı, halka arzın gerçekleştiği ülkenin yasal düzenlemeleri çerçevesinde, İzahname'nin çevirisine ilişkin maliyetlere yasal süreçler başlatılmadan önce katlanmak zorunda kalabilir. <p>Özete bağlı olarak (çevirisi dâhil olmak üzere), ilgililerin hukuki sorumluluğuna ancak özeti İzahname'nin diğer kısımları ile birlikte okunduğu takdirde yanıtıcı, hatalı veya tutarsız olması veya yatırımcıların yatırım kararını vermesine yardımcı olacak önemli bilgileri sağlamaması durumunda gidilir.</p>
A.2	İzahnamenin sonraki kullanımına ilişkin bilgi	İzahname sonradan tekrar kullanılmayacaktır.

B—İHRAÇÇI		
No.	Başlık	Açıklama Yükümlülüğü
B.1	İhraççının ticaret unvanı ve işletme adı	Enerjisa Enerji A.Ş.
B.2	İhraççının hukuki statüsü, tabi olduğu mevzuat, kurulduğu ülke ve adresi	Hukuki Statüsü: Anonim Şirket Tabi Olunan Mevzuat: T.C. Kanunları Kurulduğu Ülke: Türkiye Cumhuriyeti Adresi: Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul
B.3	Ana ürün/hizmet kategorilerini de içerecek şekilde ihraççının mevcut faaliyetlerinin ve faaliyetlerine etki eden önemli faktörlerin tanımı ile faaliyet gösterilen sektörler/pazarlar	Enerjisa; Ankara, Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Bölgesi'nde faaliyet gösteren Başkent EDAŞ ve Başkent EPSAŞ; İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerini kapsayan Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYESAŞ ile Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsayan Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar

hakkında bilgi	<p>EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ aracılığıyla elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri yürütmektedir.</p> <p>Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetlerini Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ, elektrik perakende satış faaliyetlerini ise Başkent EPSAŞ, AYESAŞ ve Toroslar EPSAŞ yürütmektedir. Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetleri kendi bölgeleriyle sınırlıdır. Elektrik perakende satış şirketleri ise görevli tedarik şirketi olarak münhasıran kendi bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşterilerine elektrik satışı yaparken, herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın da Türkiye genelindeki serbest müşterilerine elektrik satışı gerçekleştirebilmektedir. Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerde, başkent Ankara, ülkemizin en büyük kenti olan İstanbul'un Asya yakası ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi ülkemizin nüfus yoğunluğu yüksek önemli sanayi ve ticaret kentleri yer almaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki dağıtım bağlantı noktalarının yaklaşık %25,6'sını oluşturan yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ve Türkiye'de perakende elektrik satın alan tüketicilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon perakende müşteriye sahip olan Şirket, Türkiye'nin önde gelen elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış şirketlerindedir.</p> <p>Dağıtım hizmeti, gerilim düzeyi 36 kV'nin altında olan hatlar vasıtasıyla son tüketiciye elektriğin nakli olarak tanımlanmaktadır. EPDK düzenlemeleri uyarınca Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesi, 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür. 2009 ve 2013 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sonrasında tüm dağıtım bölgeleri özel şirketler tarafından işletilmeye başlamıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye çapında dağıtım ağına bağlı tüketici sayısı yaklaşık 41,1 milyona ulaşmış ve bu tüketicilerden 10,5 milyonu Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından işletilen dağıtım şebekelerine bağlanmıştır. (Kaynak: EPDK)</p> <p>Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik satışı yapabilmektedirler. 2017 yılı için EPDK tarafından belirlenmiş olan serbest tüketici limiti yıllık 2400 kWh'dır. Şirket, perakende satış faaliyetlerini yürütürken, görevli tedarik şirketi konumunda bulunduğu bölgelerdeki mesken müşterileri ile endüstriyel ve ticari müşterilerden oluşan dengeli bir müşteri portföyünden faydalandığına inanmaktadır. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda yaklaşık 32,9 TWh ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 25,5 TWh elektrik satışı yapan Şirket, Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerini kapsamakta ve satış hacmi açısından Türkiye'nin lider elektrik</p>
-----------------------	--

		<p>perakende şirketi konumunda bulunmaktadır. (<i>Kaynak: EPDK</i>)</p> <p>Şirket'in toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016 itibarıyla yaklaşık 9,0 milyona ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 9,1 milyona (sırasıyla yaklaşık 1,0 milyon ve 0,9 milyon aktif olmayan müşteriler de dâhil olmak üzere) ulaşmıştır. Şirket, müşteri sayısı açısından pazar lideri konumunun, ölçek ekonomisiyle ve marka tanınırlığıyla birlikte kendisine rekabet üstünlüğü sağladığına inanmaktadır. Toplam nüfusu 31 Aralık 2016 itibarıyla 20,6 milyon olan Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi birlikte, Türkiye'nin 79,8 milyon seviyesindeki toplam nüfusunun %25,8'ini temsil etmektedir. (<i>Kaynak: TÜİK</i>)</p>
B.4a	İhraççıyı ve faaliyet gösterdiği sektörü etkileyen önemli en son eğilimler hakkında bilgi	<p>Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli eğilimler aşağıda yer almaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Makroekonomik ortam ve elektrik talebi; • Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler; • Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları; • Şirket operasyonlarının finansmanı; • Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri ve <p>Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları.</p>
B.5	İhraççının dâhil olduğu grup ve grup içindeki yeri	<p>Halka arz öncesi Şirket'in paylarına, %50 - %50'lik bir ortaklık vasıtasıyla E.ON ve Sabancı Holding sahiptir. Şirket, Sabancı Holding ve E.ON'un eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Şirket E.ON ve Sabancı Holding gruplarına dahildir.</p> <p>E.ON ve Sabancı Holding hakkında bilgiler aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.</p> <p><i>Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.</i></p> <p>Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., Türkiye'nin en büyük topluluklarından biri olan Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketleri temsil eden ana şirkettir. Sabancı Topluluğu'nun temel ilgi alanları; Türkiye'nin hızla büyüyen sektörleri olan finansal hizmetler, enerji, çimento, perakende ve sanayidir. Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin önde gelen şirketlerindedir. Sabancı Holding'in kendi paylarının yanı sıra 11 iştirakinin payları da Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.</p> <p>Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketler; 16 ülkede faaliyetlerini</p>

		<p>sürdürmekte olup ürünlerini Avrupa, Orta Doğu, Asya, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da pazarlamaktadır. Sabancı Topluluğu sahip olduğu saygınlık, marka imajı, güçlü ortaklıkları, Türkiye piyasaları hakkındaki bilgi ve deneyimi sayesinde ana faaliyet alanlarında büyüyerek, Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan önemli bir güç haline gelmiştir.</p> <p>E.ON SE</p> <p>E.ON SE, Essen, Almanya merkezli yatırımcı sermayeli bir enerji şirkettir. E.ON'un faaliyetleri üç işletme birimi altında segmentlere ayrılmıştır: Enerji Şebekeleri, Müşteri Çözümleri ve Yenilenebilir Enerji. E.ON, ağırlıklı olarak Almanya, İngiltere, ABD, İsveç, Doğu-Orta Avrupa ve Türkiye'de faaliyetlerini sürdürmektedir. Yaklaşık 43.000 çalışanı bulunan E.ON, 2016 yılında 38 milyar Euro satış gerçekleştirmiştir.</p> <p>Enerji Şebekeleri segmenti, dünyanın elektrik hatlarını yarının akıllı enerji ağlarına dönüştürmek üzere elektrik ve gaz dağıtım şebekelerinden oluşmaktadır. Müşteri Çözümleri segmenti, Avrupa'nın enerji değişimini aktif olarak şekillendirmek üzere müşterilerle birlikte çalışmalar yapan bir platform görevi görmektedir. Bu faaliyetler, Avrupa'daki müşterilere enerji, gaz ve ısı, ve bunların enerji verimliliğini ve özerkliğini artırarak farklı avantajlar sağlayan ürünler ve hizmetler sağlamayı içermektedir. Yenilenebilir Enerji segmenti, karada Rüzgar/Güneş ve denizde Rüzgar'dan oluşmaktadır. E.ON, yenilenebilir enerji üretim varlıklarını planlamakta, inşa etmekte, işletmekte ve yönetmektedir.</p>
<p>B.6</p>	<p>Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan kişilerin isimleri/unvanları ile her birinin pay sahipliği hakkında bilgi</p> <p>İhraççının hakim ortaklarının farklı oy haklarına sahip olup olmadıkları hakkında bilgi</p> <p>Varsa doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin isimleri/unvanları ile bu kontrolün kaynağı hakkında bilgi</p>	<p>Halka arz öncesi Şirket'in paylarına, %50 - %50'lik bir ortaklık vasıtasıyla E.ON ve Sabancı Holding sahiptir. Şirket, Sabancı Holding ve E.ON'un eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Şirket E.ON ve Sabancı Holding gruplarına dahildir.</p> <p>Şirket'in doğrudan ortakları Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L., Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine doğrudan sahiptir. Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin yönetim hâkimiyetine sahip olmalarının kaynağı, Enerjisa Enerji A.Ş. paylarına %50 - %50 oranında sahip olmalarıdır. İzahnamenin 19.1 numaralı maddesinde belirtilen Şirket dolaylı ortakları Sakıp Sabancı Holding A.Ş. ve E.ON SE, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine dolaylı yoldan sahiptir.</p> <p>Şirket'in tüm ortakları tüzel kişidir ve sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payı %5 ve fazlası olan tüzel kişi ortak olan Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin farklı bir oy</p>

		hakkı bulunmamaktadır.
B.7	Seçilmiş finansal bilgiler ile ihraççının finansal durumunda ve faaliyet sonuçlarında meydana gelen önemli değişiklikler	<p>Şirket hasılatı, 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 6.919.414 bin TL'yken, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.672.094 bin TL (%24,2) artarak 8.591.508 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket hasılatı 2015 yılında 9.153.614 bin TL'yken, 2016 yılında 50.234 bin TL (%0,5) azalarak 9.103.380 bin TL olmuştur. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 8.064.421 bin TL olan hasılatı 2015 yılında 1.089.193 bin TL (%13,5) artış göstererek 9.153.614 bin TL'ye ulaşmıştır.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 4.986.163 bin TL olan satışların maliyeti, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.076.294 bin TL (%23,7) artarak 5.622.011 bin TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %65,7'sinden %65,4'üne gerilemiştir. 2015 yılında 7.108.120 bin TL olan satışların maliyeti, 2016 yılında 607.164 bin TL (%8,5) azalarak 6.500.956 bin TL'ye düşmüştür. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %77,7'sinden %71,4'üne gerilemiştir. 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 6.753.511 bin TL olan satışların maliyeti 2015 yılında 354.609 bin TL (%5,3) artarak 7.108.120 bin TL'ye yükselmiştir. Satışların toplam maliyeti hasılatın %83,7'sinden %77,7'sine düşmüştür.</p> <p>Şirket'in brüt karı 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 1.933.251 bin TL iken, 521.116 bin TL tutarındaki (%27,0) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 2.454.367 bin TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde, Şirket'in brüt kâr marjı, %28,6'dan %27,9'a yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %88,4'ü dağıtım faaliyetlerinden, gerisiyse perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir. Şirket'in brüt karı 2015 yılında 2.045.494 bin TL iken, 2016 yılında 556.930 bin TL tutarında (%27,2 oranında) artarak 2.602.424 bin TL'ye ulaşmıştır. Brüt kâr marjıysa, 2015'te %22,3 iken, 2016'da %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %82,1'i dağıtım faaliyetlerinden, gerisiyse perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.310.910 bin TL olan brüt karı, 2015 yılında 734.584 bin TL (%56,0) artarak 2.045.494 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in brüt kâr marjı, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda %16,3 iken, 2015 yılında %22,3'e yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %78,0'ı dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 816.398 bin TL olan genel yönetim giderleri 218.886 bin TL (%26,8) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.035.284 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in 2015 yılında</p>

	<p>1.079.790 bin TL olan genel yönetim giderleri 2016 yılında 148.046 bin TL (%13,7) artarak 2016 yılında 1.227.836 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in genel yönetim giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 967.303 bin TL'ye, 2015 yılında 112.487 bin TL (%11,6) artarak 1.079.790 bin TL'ye yükselmiştir.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 105.120 bin TL olan esas faaliyetlerden diğer gelirler, 10.592 bin TL (%10,1) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 115.712 bin TL olmuştur. Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 2015 yılında 123.333 bin TL iken, 2016 yılında 21.318 bin TL (%17,3) artarak 144.651 bin TL'ye yükselmiştir. Şirketin esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 104.204 bin TL iken, 2015 yılında 19.129 bin TL (%18,4) artış göstererek 123.333 bin TL'ye yükselmiştir.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderler 150.228 bin TL iken, 98.404 bin TL (%65,5) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 248.632 bin TL'ye ulaşmıştır. Esas faaliyetlerden diğer giderler 2015 yılında 50.760 bin TL iken, 2016 yılında 196.169 bin TL artarak 246.929 bin TL'ye ulaşmıştır. Esas faaliyetlerden diğer giderler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 140.174 bin TL iken, 2015 yılında 89.414 bin TL (%63,8) azalarak 50.760 bin TL'ye düşmüştür.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirler 35.402 bin TL iken, 37.942 bin TL (%107,2) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 73.344 bin TL olmuştur. Şirket'in 2015 yılında 31.484 bin TL olan finansal gelirleri 2016 yılında 8.245 bin TL (%26,2) artarak 39.729 bin TL'ye yükselmiştir. Şirket'in finansal gelirleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 68.647 bin TL iken, 2015 yılında 37.163 bin TL (%54,1) azalarak 31.484 bin TL'ye düşmüştür.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderler 557.378 bin TL iken, 198.026 bin TL (%35,5) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 755.404 bin TL olmuştur. Şirket'in 2016 yılında 606.854 bin TL olan finansal giderleri, 2016 yılında 190.983 bin TL (%31,5) artarak 797.837 bin TL'ye çıkmıştır. Şirket'in finansal giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 639.991 bin TL iken, 2015 yılında 33.137 bin TL (%5,2) azalarak 606.854 bin TL'ye düşmüştür.</p> <p>30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 127.956 bin TL olan vergi giderleri, 22.181 bin TL (%17,3) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 150.137 bin TL olmuştur. Şirket'in 2015 yılında 126.605 bin TL olan vergi giderleri 2016 yılında 10.204 bin TL (%8,1) artarak</p>
--	--

		136.809 bin TL'ye yükselmiştir. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde 13.007 bin TL olan vergi giderleri 2015 yılında 113.598 bin TL artarak 126.605 bin TL'ye yükselmiştir.
B.8	Seçilmiş önemli proforma finansal bilgiler	Bulunmamaktadır.
B.9	Kar tahmini ve beklentileri	Şirket'in kâr tahmini veya beklentisi bulunmamaktadır.
B.10	İzahnamede yer alan finansal tablolara ilişkin denetim raporlarındaki olumlu görüş dışındaki hususların içeriği	Denetim raporlarında olumlu görüş dışında görüş bulunmamaktadır.
B.11	İhraççının işletme sermayesinin mevcut yükümlülüklerini karşılamaması	İhraççının işletme sermayesi mevcut yükümlülüklerini karşılamada yeterlidir.

C—SERMAYE PİYASASI ARACI		
No.	Başlık	Açıklama Yükümlülüğü
C.1	İhraç edilecek ve/veya borsada işlem görecek sermaye piyasası aracının menkul kıymet tanımlama numarası (ISIN) dahil tür ve gruplarına ilişkin bilgi	İhraç edilecek ve Borsa İstanbul'da işlem görecek sermaye piyasası aracı Şirket'in sermayesini temsil eden paylardır. Söz konusu payların ISIN numarası işbu izahname tarihi itibarıyla belirlenmemiştir. Söz konusu paylar arasında herhangi bir grup ayrımı bulunmamaktadır.
C.2	Sermaye piyasası aracının ihraç edileceği para birimi	TL olarak ihraç edilecektir.
C.3	İhraç edilmiş ve bedelleri tamamen ödenmiş pay sayısı ile varsa bedeli tam ödenmemiş pay sayısı Her bir payın nominal değeri	İzahname tarihi itibarıyla, Şirket'in çıkarılmış sermayesi 1.181.068.967,12 TL olup, bu sermaye her biri 0,01 TL nominal değerinde toplam 118.106.896.712 adet paydan oluşmaktadır. Bu sermayenin tamamı ödenmiştir.
C.4	Sermaye piyasası aracının sağladığı haklar hakkında bilgi	Satışı yapılacak paylar ilgili mevzuat uyarınca pay sahiplerine aşağıdaki haklar sağlamaktadır: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kardan Pay Alma Hakkı (SPKn'nın 19. maddesi) ▪ Ortaklıktan Ayrılma Hakkı (SPKn'nın 24. maddesi) ▪ Satma Hakkı (SPKn'nın 27. maddesi) ▪ Tasfiyeden Pay Alma Hakkı (TTK'nın 507. maddesi) ▪ Bedelsiz Pay Edinme Hakkı (SPKn'nın 19. maddesi) ▪ Genel Kurula Davet ve Katılma Hakkı (SPKn'nın 29, 30,

		<p>TTK. 414, 415, 425, 1527. maddeleri)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oy Hakkı (SPKn'nın 30. maddesi, TTK'nın 434. maddesi) Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (SPKn'nın 14. maddesi, TTK'nın 437. maddesi) ▪ Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (SPKn'nın 14. Maddesi) ▪ İptal Davası Açma Hakkı (TTK'nın 445-451, SPKn'nın 18/6, 20/2. maddeleri) ▪ Azınlık Hakları (TTK'nın 411, 412, 439. maddeleri) ▪ Özel Denetim İsteme Hakkı (TTK'nın 438. maddesi) <p>Halka arz edilen paylar herhangi ek bir hak tanımamaktadır.</p>
C.5	Sermaye piyasası aracının devir ve tedavülünü kısıtlayıcı hususlar hakkında bilgi	Halka arz edilecek paylar üzerinde, payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı veya pay sahibinin haklarını kullanmasına engel olacak kayıt bulunmamaktadır.
C.6	Halka arz edilen sermaye piyasası araçlarının borsada işlem görmesi için başvuru yapılıp yapılmadığı veya yapılıp yapılmayacağı hususu ile işlem görülecek pazara ilişkin bilgi	Halka arz sonrasında payların Borsa Yıldız Pazarı'nda işlem görmesi için başvuru yapılacaktır.
C.7	Kar dağıtım politikası hakkında bilgi	Kar dağıtım politikası henüz kabul edilmemiş olup, TFRS finansallarında yer alan net kâr rakamının %60'ına tekabül edecek şekilde kâr dağıtım politikası oluşturulacaktır.

D—RİSKLER

No.	Başlık	Açıklama Yükümlülüğü
D.1	İhraççıya, faaliyetlerine ve içinde bulunduğu sektöre ilişkin önemli risk faktörleri hakkında bilgi	<p>İhraççıya ve faaliyetlerine ilişkin riskler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şirket'in tabi olduğu mevzuat gereğince müşterilerine uyguladığı düzenlemeye tabi tarifelerde meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in faaliyetleri, kapsamlı kanun ve yönetmeliklere tabidir ve bu kanun ve yönetmeliklerde meydana gelen olumsuz değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, idari para cezalarına maruz kalabilir veya dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybedebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve

	<p>operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekabet Kurumu tarafından yürütülmekte olan soruşturmanın olumsuz bir bulgu ile sonuçlanması durumunda, Şirket, idari para cezalarına maruz kalabilir ve Şirket'in itibarı olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, çeşitli düzenleyici kurumlar tarafından gerçekleştirilen denetimlere tabi olmuştur ve olmaya devam edecektir. Bahse konu denetimler Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir. • Şirket'in dağıtım ve tedarik lisansları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, 2036 ve 2042 tarihlerindeki süreleri sonunda yenilenmediği takdirde, Şirket faaliyetlerini durdurmak zorunda kalacaktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. <p>İhraççının içinde bulunduğu sektöre ilişkin riskler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektrik perakende satış piyasası liberalleşmeye devam ettiği sürece, Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti daha fazla rekabet ile karşı karşıya kalabilir. • Şirket'in finansal yükümlülüklerini yerine getirememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Elektrik fiyatında meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Yatırım harcamaları için ihtiyaç duyulan elektrik ekipmanının ve malzemelerinin maliyetindeki ve işgücünün maliyetlerindeki artışlar veya bu tür maliyetler için EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlardaki düşüşler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti tahminlere dayalıdır ve doğru tahmin yapılamaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Müşteriler tarafından kendi kaynaklarıyla üretilen elektrik kullanımı da dahil, elektrik piyasasındaki teknolojik
--	---

		<p>değişiklikler, kullanıcıların Şirket'in perakende satış ve dağıtım operasyonlarına bağlılığında azalmaya neden olabilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şirket'in, faaliyetinin yürütülmesi için gereken yatırım harcamalarını yapamaması durumunda, Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, ilave yatırım harcamaları konusunda EPDK onayını elde edemediği takdirde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri ve faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, yatırım harcamaları, faaliyet giderleri veya kayıp kaçak giderlerinde sağladığı verimliliği sürdürmeyebilir ve bu durum Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Bir elektrik dağıtım şebekesinin işletilmesi, tabiatı gereği risklidir ve kazalar veya aksamalara yol açabilecek tehlikelere açıktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, perakende satış ve dağıtım faaliyetinde kredi riskine maruz bulunmaktadır ve bahse konu risk, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in, işletme hakkı devir sözleşmelerine uymaması, TEDAŞ'ın yasal işlem başlatmasına yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • TEİAŞ'ın iletim ağındaki her türlü önemli arıza veya aksama, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • TETAŞ'ın yeterli enerji temin edememesi, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yaratabilir. • Şirket'in performansı, yönetim ekibine ve diğer kalifiye personeline dayanmakta olup, Şirket'in yönetim kademesindeki personelini veya diğer kalifiye personelini Şirket'te istihdam etmeye devam edememesi veya yeni kalifiye çalışanları istihdam edememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel
--	--	---

		<p>sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şirket, yatırım harcamalarını ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını finanse etmek için dış kaynaklara bağımlıdır. • Şirket ve Şirket'in dağıtım şirketleri, toplu iş sözleşmelerine taraf olduklarından, Şirket ile çalışanları arasında gerçekleşecek herhangi bir anlaşmazlık veya artan işgücü maliyeti ve işçilere sağlanan menfaatlerin maliyetleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in, özel müşteri bilgilerini yeterli hassasiyette koruyamaması veya bu tür bilgilerin izinsiz kullanımı ile ilgili iddialar, Şirket'in itibarına ve markasına zarar verebilir. • Şirket, karşı karşıya kaldığı tüm risklere karşı sigorta yaptıramayabilir ve sigorta ile teminat altına alınmamış kayıplara maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, coğrafi olarak Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde yoğunlaşmaktadır ve bu bölgeleri etkileyen olaylar veya koşullar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, dağıtım ve perakende satış faaliyetleri ile ilişkili dava ve benzeri hukuki taleplerle karşı karşıya kalmaktadır ve bunlar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, alt yüklenicilerinin bazı yükümlülüklerinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu nedenle Şirket, alt yüklenicilerinin tabi olduğu kanun ve yönetmeliklere uymaması sebebiyle bir takım yükümlülüklerle tabi olabilir veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalabilir. • Şirket, finansal borçları nedeniyle faiz riskine, YEKDEM mevzuatı ve bazı finansal yükümlülükleri nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalabilir. • Şirket'in işletmekte olduğu elektrik dağıtım şebekesinde meydana gelen önemli herhangi bir arıza, tüketicilere elektrik tedarikini engelleyebilir ve bahsedilen durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel
--	--	---

		<p>sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şirket, bazı resmi kurumlara ve tedarikçilerine performans garantileri ve sair finansal teminatlar vermektedir ve söz konusu garantiler ve teminatların, Şirket'in bazı yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle paraya çevrilmesi durumunda Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket'in elektrik perakende satış faaliyetindeki büyüme, elektrik talebinin artması ile yakinen ilişkilidir; ancak, elektrik talebinin artması Şirket'in kontrolü dışındaki çeşitli faktörlere bağlıdır ve söz konusu faktörler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in bilgi teknolojisi sistemlerindeki herhangi bir arıza veya kesinti veya bunlara izinsiz girişler, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde etki edebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in dağıtım şebekesi ve sayaç okuma aktiviteleri ile ilgili bazı yatırım harcamaları ve operasyonel harcamaları, üçüncü şahısların hizmetlerini gerektirmektedir ve söz konusu üçüncü şahısların akdi yükümlülüklerini ifa etmemeleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in kayıp kaçak hedeflerini tutturamaması durumunda, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri azalabilir. • Şirket, faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri üzerinde olumsuz etkiye sahip olabilecek çevre, sağlık ve güvenlik riskleri ile karşı karşıya kalabilir. • Şirket, fikri mülkiyet haklarını başarılı bir şekilde koruyamayabilir ve bu durum, Şirket'in marka değerini ve faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in perakende satış gelirleri ve kâr marjları ve Şirket'in operasyonel nakit akışları, mevsimsel dalgalanmalara tabidir. • Şirket'in elektrik ve perakende satış aktiviteleri, EPDK
--	--	--

		<p>tarafından belirlenen bazı kalite standartlarına tabidir ve söz konusu kalite standartlarına uyulmaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şirket, müşterileri ile form sözleşmeler akdetmektedir. Söz konusu sözleşmelerde yer alan herhangi bir hükmün hükümsüz addedilmesi, bazı sözleşme hükümlerinin geçersiz sayılması veya icra edilemez hale gelmesi ile ilgili potansiyel risk taşımaktadır. • Şirket'in gelecekte gerçekleştirmeyi amaçlayabileceği satın alımlar, tabiatları gereği bir dizi risk içerebilir. Bunların herhangi biri Şirket'in, beklenen faydaları gerçekleştirememesine neden olabilir. • Şirket, maddi olmayan duran varlıkları ile ilgili olarak değer düşüklüğü riskine maruz bulunmaktadır. • Finansal raporlama standartlarındaki herhangi bir değişiklik, Şirket'in finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını olumsuz etkileyebilir. <p>Diğer Riskler</p> <p>Şirket, ilişkili taraf işlemleri akdetmiştir ve akdetmeye devam edecektir.</p>
D.2	Sermaye piyasası aracına ilişkin önemli risk faktörleri hakkında bilgi	<ul style="list-style-type: none"> • Arza Konu Paylar, fiyat ve hacim dalgalanmalarına maruz kalabilir. • Borsa İstanbul, önde gelen borsalara oranla daha küçüktür, daha az likittir ve daha değişken getiri performansı gösterebilir ve bu durum Arzda satın alınan Arza Konu Payların alım-satımını olumsuz etkileyebilir. • Arza Konu Payların gelecekte büyük miktarlarda satılması veya bu tür satışların gerçekleşebileceği olasılığı, Arza Konu Payların piyasa fiyatı üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir. • Şirket, Arza Konu Payların sahiplerine gelecekte kâr payı dağıtmayabilir veya gelecekte kâr payı dağıtılmayacağını belirtebilir. • Şirket'in başarısı kendi itibarına ve Sabancı Holding ve E.ON'un itibarına dayanmaktadır. • Şirket, Sabancı Holding ve E.ON tarafından yönetilmekte

		olup, söz konusu pay sahiplerinin menfaatleri, Şirket'in menfaatleri veya Arza Konu Payların sahiplerinin menfaatleri ile bağdaşmayabilir.
--	--	--

E—HALKA ARZ		
No.	Başlık	Açıklama Yükümlülüğü
E.1	Halka arza ilişkin ihraççının/halka arz edenin elde edeceği net gelir ile katlanacağı tahmini toplam maliyet ve talepte bulunan yatırımcılardan talep edilecek tahmini maliyetler hakkında bilgi	<p>Şirket, halka arzdan ek satış hakkı kullanılmadığı durumda [●] milyon TL ile [●] milyon TL (ek satış hakkının tamamen kullanılması durumunda [●] milyon TL ile [●] milyon TL) aralığında gelir elde edecektir.</p> <p>Halka arz sadece ortak satışı yoluyla yapılacaktır. İhraççı halka arz yoluyla herhangi bir gelir elde etmeyecektir.</p> <p>Halka arza ilişkin toplam maliyetin [●] milyon TL ile [●] milyon TL (ek satış dâhil [●] milyon TL ile [●] milyon TL) aralığında, halka arz edilecek pay başına maliyetin ise [●] TL ile [●] TL (ek satış dâhil [●] TL ile [●] TL) aralığında olacağı tahmin edilmektedir.</p> <p>Halka arzın ortağın sahip olduğu paylardan bir kısmının satışı suretiyle gerçekleştirilmesinden dolayı aracılık ve danışmanlık maliyetleri, halka arz edilecek payların nominal değeri ile ihraç değeri arasındaki fark üzerinden alınacak Kurul ücreti ve Borsa işlem görme başvuru ücreti Sabancı Holding ve DD Turkey tarafından karşılanacaktır. Şirket'in sermayesinin tamamının nominal değeri üzerinden alınan Kurul ücreti ile diğer giderler Şirket tarafından karşılanacaktır.</p> <p>Şirket tarafından karşılanacak toplam maliyet [●] milyon TL aralığında olacaktır.</p>
E.2a	Halka arzın gerekçesi, halka arz gelirlerinin kullanım yerleri ve elde edilecek tahmini net gelir hakkında bilgi	Halka arz ortak satışı şeklinde gerçekleştirilecek olup Şirket'e doğrudan nakit girişi olmayacaktır. Halka arzdan elde edilecek gelirin kullanımı tamamen Sabancı Holding'in ve DD Turkey'nin tasarrufunda olacaktır.
E.3	Halka arza ilişkin bilgiler ve koşulları	<p>Halka arzın başlaması öncesinde, Kurul haricinde, ihraç edilen Şirket paylarının borsada işlem görebilmesi için Borsa İstanbul'un ve EPDK'nın uygun görüşünün alınması gerekmektedir.</p> <p>Halka arz edilen payların nominal değeri 212.592.414,00 TL olup, halka arz edilen payların temsil ettiği çıkarılmış sermayeye oranı %18,0'dir. Ek satış kapsamında halka arz edilecek payların nominal değeri 23.621.378,00 TL olup, ek satış konusu payların temsil ettiği çıkarılmış sermayeye oranı %2,0'dir. Ek satışın tamamının gerçekleşmesi halinde halka</p>

		<p>arz edilecek payların nominal değeri toplam 236.213.792,00 TL, temsil ettikleri çıkarılmış sermayeye oranı %20,0 olacaktır.</p> <p>Halka arz edilecek paylar için [●] iş günü boyunca talep toplanacaktır. Bu sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri ilan edilecek tasarruf sahiplerine satış duyurusunda belirtilecektir. Halka arzın 2017 yılının [●] ayında yapılması planlanmaktadır.</p> <p>İhraç edilecek paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK tarafından hak sahipleri bazında kayden izlenecek olup, payların fiziki teslimi yapılmayacaktır. Kaydi paylar azami dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslimini takip eden [●] işgünü içerisinde teslim edilecektir.</p> <p>Halka arz sonuçları, Kurulun sermaye piyasası araçlarının satışına ilişkin düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde dağıtım listesinin kesinleştiği günü takip eden iki iş günü içerisinde Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri uyarınca kamuya duyurulacaktır.</p>
<p>E.4</p>	<p>Çatışan menfaatler de dahil olmak üzere halka arza ilişkin ilgili kişilerin önemli menfaatleri</p>	<p>Enerjisa'nın paylarının halka arzında sahip olduğu payları satan hissedarlar Sabancı Holding ve DD Turkey, pay satış geliri, halka arza aracılık eden yatırım kuruluşları ise halka arza aracılık komisyonu elde edeceklerdir.</p> <p>Enerjisa ve Ak Yatırım, Sabancı Holding grup şirketlerindedir. Ak Yatırım'ın 100% oranındaki payına sahip olan Akbank, Sabancı Holding'in iştirakidir ve aynı zamanda Enerjisa ile Akbank arasında kredi ilişkisi bulunmaktadır. Sabancı Holding aynı zamanda Enerjisa'nın iki ana ortağından birisidir.</p> <p>Ak Yatırım'ın, halka arz işlemi nedeniyle elde edeceği komisyon hariç, doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Ak Yatırım'ın, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza aracılık ve konsorsiyum sözleşmesi ile ek satış ve fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sözleşmesi ve Enerjisa ve Başkent EDAŞ ile arasında borçlanma aracı ihracına aracılık sözleşmeleri dışında, herhangi bir anlaşma yoktur.</p> <p>Enerjisa ve halka arzda danışmanlığını yapan ve hukukçu görüşünü oluşturan Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu arasında herhangi bir çıkar veya menfaat çatışması bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri haricinde, herhangi bir anlaşma yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu</p>

		<p>halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri için danışmanlık ücreti elde etmektedir.</p> <p>Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.’nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.’nin, Enerjisa’nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa’ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.</p> <p>Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.’nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.’nin, Enerjisa’nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa’ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.</p>
<p>E.5</p>	<p>Sermaye piyasası aracını halka arz eden kişinin/ihraççının ismi/unvanı</p> <p>Kim tarafından ve ne kadar süre ile taahhüt verildiği hususlarını içerecek şekilde dolaşımdaki pay miktarının artırılmamasına ilişkin verilen taahhütler hakkında bilgi</p>	<p>Sabancı Holding’in yönetim kurulu [●] tarihli toplantısı ile Şirket’te sahip olduğu halka arza konu olmayan paylarını (a) payların Borsa İstanbul’da işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 180 gün boyunca Borsa İstanbul’da ve Borsa İstanbul dışında satmayacağını, (b) payların Borsa İstanbul’da işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 365 gün boyunca Borsa İstanbul’da halka arz fiyatının altında satmayacağına ve bu paylara halka arz fiyatının altında Borsa’da satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutamayacağına dair taahhütte bulunmuştur.</p> <p>Ayrıca, DD Turkey’nin yönetim kurulu [●] tarihli toplantısı ile Şirket’te sahip olduğu halka arza konu olmayan paylarını (a) payların Borsa İstanbul’da işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 180 gün boyunca Borsa İstanbul’da ve Borsa İstanbul dışında satmayacağını, (b) payların Borsa İstanbul’da işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 365 gün boyunca Borsa İstanbul’da halka arz fiyatının altında satmayacağına ve bu paylara halka arz fiyatının altında Borsa’da satılması sonucunu</p>

		<p>doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutamayacağına dair taahhütte bulunmuştur.</p> <p>Şirket'in Yönetim Kurulu ise, [●] tarihli kararı ile halka arz edilen payların borsada işlem görmesinden itibaren 365 gün boyunca sermaye artırımını yapmayacağı ve dolaşımdaki pay miktarını artırmayacağına dair taahhütte bulunmuştur.</p>
E.6	Halka arzdan kaynaklanan sulanma etkisinin miktarı ve yüzdesi Yeni pay alma hakkı kullanımının söz konusu olması durumunda, mevcut hissedarların halka arzdan pay almamaları durumunda sulanma etkisinin miktarı ve yüzdesi	<p>Halka arz işlemi mevcut payların satışı şeklinde gerçekleşeceği ve halka arz sürecinde sermaye artırımını yapılması planlanmadığı için şirket paylarında sulanma olmayacaktır.</p>
E.7	Talepte bulunan yatırımcılardan talep edilecek tahmini maliyetler hakkında bilgi	<p>Talepte bulunan yatırımcılardan, talepte bulunmak için özel bir ücret alınmayacaktır. Ancak yatırımcının bu amaçla hesap açmak, hakkettiği payları başka yetkili kuruluşun hesabına virmanlamak veya para iadesine ilişkin EFT yapmak istemeleri durumunda, Konsorsiyum Üyesi olan yetkili kuruluşlar arasında farklılık gösteren çeşitli maliyetlere katlanmak zorunda kalabileceklerdir.</p>

3. BAĞIMSIZ DENETÇİLER

3.1. İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının bağımsız denetim kuruluşlarının ticaret unvanları ile adresleri (üye oldukları profesyonel meslek kuruluşları ile birlikte):

Şirketin 30 Eylül 2016 ve Şirketin 30 Eylül 2017 ara hesap denetimlerini yapan bağımsız denetim kuruluşunun:

Unvanı	:	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)
Sorumlu Ortak Başdenetçi	:	Erdem Tecer, SMMM
Üyesi Olduğu Meslek Kuruluşları	:	İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
Adresi	:	Orjin Plaza, Maslak No:27 Kat: 1-5, Eski Büyükdere Caddesi, 34398 Maslak Sarıyer 34485 İstanbul

Şirketin ve EEDAŞ'ın 2014, 2015 ve 2016 yılı denetimlerini yapan bağımsız denetim kuruluşunun:

Unvanı	:	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)
Sorumlu Ortak Başdenetçi	:	Emrehan Demirel, SMMM
Üyesi Olduğu Meslek Kuruluşları	:	İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
Adresi	:	Maslak No1 Plaza Eski Büyükdere Caddesi Maslak Mahallesi No: 1 Maslak Sarıyer 34398 İstanbul

3.2. Bağımsız denetim kuruluşlarının/sorumlu ortak baş denetçinin görevden alınması, görevden çekilmesi ya da değişmesine ilişkin bilgi:

TTK'nın 400/2'nci maddesinde yer alan rotasyon uygulaması gereğince; daha önce Şirketin bağımsız denetçisi olarak görev alan DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) yerine, 31.12.2016 tarihi itibarıyla, 2017 yılı için bağımsız denetçi olarak Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş (member firm of Ernst&Young Global Limited) seçilmiştir.

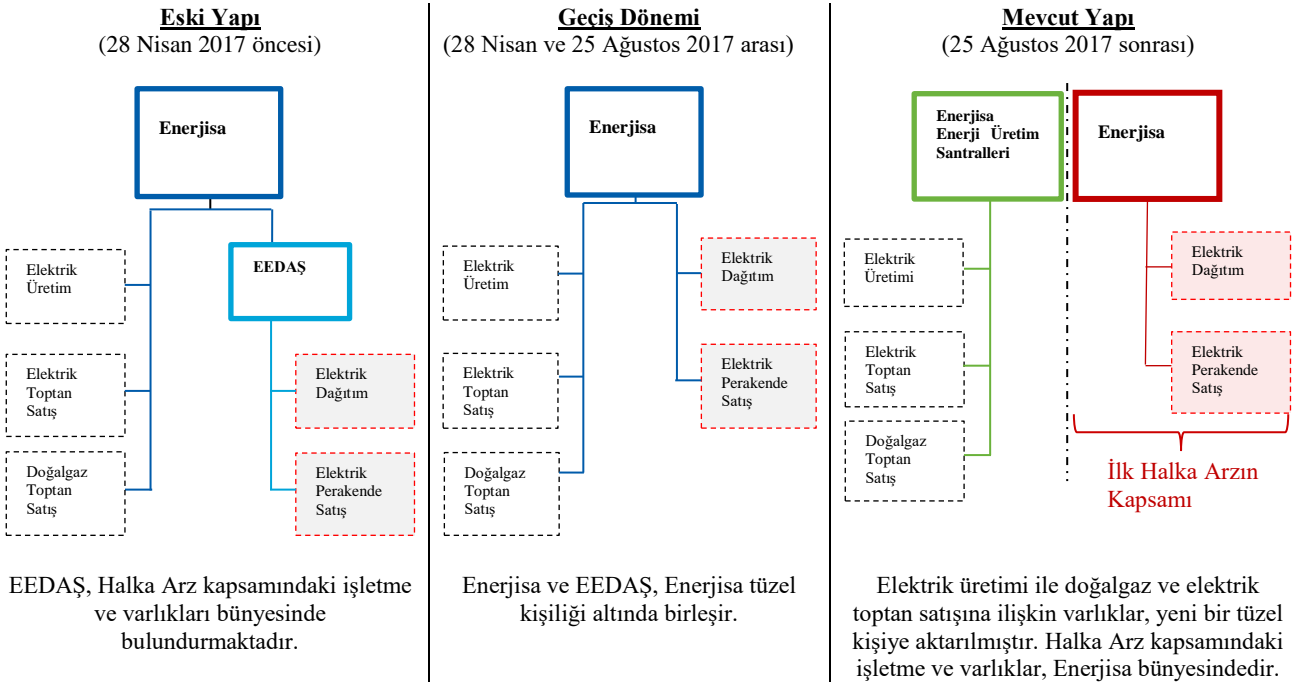
4. SEÇİLMİŞ FİNANSAL BİLGİLER

A. Seçilmiş Finansal Bilgilere İlişkin Özet Bilgi

Şirket'in "Kurumsal Yeniden Yapılanması" çerçevesinde 28 Nisan 2017'de tamamlanan ilk aşamada, EEDAŞ ve Enerjisa birleştirilmiş ve EEDAŞ'nin varlık ve borçları defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilerek, EEDAŞ tasfiyeye edilmeksizin sona erdirilmiştir. Kurumsal Yeniden Yapılanmanın 25 Ağustos 2017'de tamamlanan ikinci aşamasında, Sabancı Holding ve DD Turkey, Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. adıyla %50'şer payına sahip oldukları yeni bir ortak girişim kurmuşlardır.

Kısmi bölünme ile Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğalgaz paylarının %100,0'ü defter değerleri üzerinden aynı sermaye olarak Enerjisa Üretim Santralleri'ne devredilmiştir.

Aşağıda, Kurumsal Yeniden Yapılanma işlemlerinin ve bu işlemlerin varlıklar üzerindeki etkisinin bir özeti yer almaktadır.

Yukarıda yer alan tablolarda da görüleceği üzere, mevcut durumda halka arzın kapsamında yer alan elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri, 2014, 2015 ve 2016 yılları itibarıyla EEDAŞ bünyesinde bulunmaktadır. Yukarıda anılan sebeplerle, EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2016 tarihli finansal durum tablolarına, işbu İzahnamenin ekinde yer verilmektedir.

B. Seçilmiş Finansal Bilgiler

Şirketin, 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2017 tarihli finansal durum tabloları, 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ile 30 Eylül 2016 ve 30 Eylül 2017 dönemleri itibarıyla konsolide kâr veya zarar tablolarından seçilen önemli finansal kalemler aşağıda yer almaktadır.

Kar veya Zarar Tablosu

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>				
Hasılat	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
Satışların Maliyeti.....	(6.753.511)	(7.108.120)	(6.500.956)	(4.986.163)	(6.137.141)
Brüt kar	1.310.910	2.045.494	2.602.424	1.933.251	2.454.367
Genel yönetim giderleri	(967.303)	(1.079.790)	(1.227.836)	(816.398)	(1.035.284)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	104.204	123.333	144.651	105.120	115.712
Esas faaliyetlerden diğer giderler ...	(140.174)	(50.760)	(246.929)	(150.228)	(248.632)
Finansman gelirleri/(giderleri)					
öncesi faaliyet karı	307.637	1.038.277	1.272.310	1.071.745	1.286.163
Finansman gelirleri.....	68.647	31.484	39.729	35.402	73.344
Finansman giderleri	(639.991)	(606.854)	(797.837)	(557.378)	(755.404)
Sürdürülen faaliyetler vergi					
öncesi karı.....	(263.707)	462.907	514.202	549.769	604.103
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri	13.007	126.605	136.809	(127.956)	(150.137)
<i>Dönem vergi gideri .....</i>	<i>51.485</i>	<i>96.524</i>	<i>148.215</i>	<i>(124.733)</i>	<i>(56.533)</i>
<i>Ertelenmiş vergi gideri.....</i>	<i>38.478</i>	<i>30.081</i>	<i>11.406</i>	<i>(3.223)</i>	<i>(93.604)</i>
Sürdürülen faaliyetler dönem karı	(276.714)	336.302	377.393	421.813	453.966
Dönem karı.....	(276.714)	336.302	377.393	421.813	453.966

Özet Konsolide Nakit Akış Tablosu

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>				
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	340.635	112.669	152.103	152.103	74.570
İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları.....	98.044	1.021.362	1.859.439	1.197.596	1.374.330
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ..	(1.642.809)	(2.286.473)	(2.709.132)	(2.091.581)	(1.283.447)
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları	1.316.799	1.304.545	772.160	899.079	(10.259)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net (azalış)/artış	(227.966)	39.434	(77.533)	5.094	80.624
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	112.669	152.103	74.570	157.197	155.194

Özet Konsolide Finansal Durum Tablosu

	31 Aralık			30 Eylül
	2014	2015	2016	2017
		<i>(bin Türk Lirası)</i>		
Dönen varlıklar	2.241.969	2.532.462	2.939.550	3.491.079
<i>Nakit ve nakit benzerleri</i>	112.669	152.103	74.570	155.194
<i>Finansal varlıklar</i>	312.870	455.975	653.754	660.192
<i>Ticari alacaklar</i>	1.471.367	1.545.331	1.720.529	2.166.983
<i>Stoklar</i>	55.201	63.471	74.459	101.226
Duran varlıklar	10.521.490	11.488.597	12.191.898	13.506.806
<i>Finansal Varlıklar</i>	1.469.322	2.565.064	3.639.552	4.873.333
<i>Maddi Duran Varlıklar</i>	128	30.850	58.010	85.150
Toplam varlıklar	12.763.459	14.021.059	15.131.448	16.997.885
Kısa vadeli yükümlülükler	3.294.155	4.580.790	4.950.759	4.215.754
<i>Ticari Borçlar</i>	816.488	826.990	1.117.668	1.238.011
Uzun vadeli yükümlülükler	5.428.962	5.074.438	5.433.861	7.581.337
Toplam özkaynaklar	4.040.342	4.365.831	4.746.828	5.200.794
<i>Ödenmiş Sermaye</i>	4.389.585	4.389.585	3.964.528	1.181.069
Toplam kaynaklar	12.763.459	14.021.059	15.131.448	16.997.885

5. RİSK FAKTÖRLERİ

Halka arz edilecek Şirket paylarına yatırım yapmak çeşitli riskleri de ihtiva etmektedir. Yatırım kararı alınmadan önce aşağıda ele alınan risk faktörlerinin ve ekleri ile birlikte izahnamenin tümünün dikkatlice değerlendirilmesi gerekmektedir. Aşağıda belirtilen riskler, Şirket yönetiminin izahnamenin tarihi itibarıyla Şirket'i ve bu nedenle de halka arz edilen Şirket paylarına yapılacak herhangi bir yatırımı esaslı biçimde etkileyebileceğini öngördüğü risklerdir. Söz konusu risklerin herhangi birinin gerçekleşmesi halinde, halka arz edilen payların değeri düşebilir ve yatırımın tamamının veya bir kısmının kaybedilmesi söz konusu olabilir.

Aşağıda belirtilen riskler karşılaşılabilecek tüm riskleri kapsamamaktadır. Hâlihazırda bilinmeyen ancak gerçekleşmeleri halinde Şirket'in faaliyetlerine, faaliyet sonuçlarına, likiditeye, finansal durumuna ve geleceğe yönelik beklentilerine zarar verebilecek ilave risk faktörleri mevcut olabilir. Risk faktörlerinin aşağıdaki sunuluş sıralaması Şirket yönetiminin söz konusu risklerin gerçekleşme olasılığı veya önemi bakımından bir değerlendirmesi şeklinde düşünülmemelidir.

5.1. İhraççıya ve faaliyetlerine ilişkin riskler:

Şirket'in tabi olduğu mevzuat gereğince müşterilerine uyguladığı düzenlemeye tabi tarifelerde meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket gelirinin büyük çoğunluğu, Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri ve EPDK tarafından düzenlenen perakende satış tarifelerine tabi olan düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilmektedir. Şirket'in perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla dağıtım bölgelerinde düzenlemeye tabi müşterilere ve dağıtım bölgeleri içinde ve dışında bulunan serbest müşterilere elektrik satmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üç aylık dönemlerde bir tespit ettiği Ulusal Tarifeyi uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer kalemlerin yanı sıra, Perakende Satış Tarifesinden ve Dağıtım Tarifesinden oluşmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilere olduğu gibi serbest müşterilerine de Dağıtım Tarifesini uygulamaktadır. Ancak serbest müşterilere uygulanan satış fiyatları serbest piyasa koşullarında ortaya çıkan parametrelere göre belirlendiği için, bahse konu serbest müşterilere Perakende Satış Tarifesini uygulamamaktadır. Şirket, serbest müşteriler bakımından maliyet tabanını dikkate alarak ve belirli bir kâr marjını hedefleyerek mevcut piyasa koşullarına göre fiyatları belirlemektedir. Ancak, Ulusal Tarife, Şirket'in serbest müşterilere perakende enerji satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır.

EPDK, her tarife dönemi için (Dağıtım Tarifesini ve Perakende Satış Tarifesini de kapsamakta olan) Ulusal Tarifenin kalemlerini tespit etmektedir. Mevcut tarife dönemi, 2016 ila 2020 arasındaki dönemi ("**üçüncü tarife dönemi**") kapsamaktadır. Ancak tüketicilerin faturalarına yansıtılan son Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi tutarları, piyasa maliyetlerindeki değişikliklerin tarifelere yansıtılabilmesi amacıyla, EPDK tarafından üç aylık bazda tespit edilmektedir. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014 tarihlerinde sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket gelirinin, sırasıyla, %82,6, %86,7, %96,0, %[•] ve %[•]'i, elektrik dağıtım faaliyetleri ve düzenlemeye tabi müşterilere yapılmış olan perakende satışlardan elde edilmiştir. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlardan elde edilen perakende satış marjları ve dağıtım marjları, Dağıtım Tarifesi veya Perakende Satış Tarifesi hesaplama metodolojisindeki veya aşağıda anlatıldığı üzere söz konusu tarifelerin herhangi bir bileşenindeki herhangi bir değişiklikten önemli ölçüde ve olumsuz yönde etkilenebilir:

Elektrik dağıtım

Şirket'in elektrik dağıtım operasyonlarından elde ettiği gelirler, tamamen düzenlemelerle belirlenmiş gelirlerdir ve EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesine tabidir. Dağıtım Tarifesi, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve biriken DVT, ilgili finansal getiri (diğer bir deyişle RMGO), vergi düzeltme kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri, izin verilen araştırma ve geliştirme giderleri, kayıp kaçak hedefi ve yansıtılan diğer bazı kalemlere (iletim ücretleri ve vergiler gibi) dayanılarak hesaplanır.

EPDK, Şirket'in dağıtım şirketlerinin yaptığı ana planları inceledikten ve gerekli bulunduğu takdirde ek araştırmalar yaptıktan sonra yatırım harcamaları için izin verilen miktarı hesaplamaktadır. EPDK, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı Şirket'in geçmişteki performansına (üçüncü tarife döneminde ilgili referans noktası olarak Şirket'in 2013 ve 2014 yıllarındaki performansı baz alınmaktadır) göre, kayıp kaçak hedeflerini ise önceki yıllarda gerçekleşen kayıp kaçak kullanım miktarlarına ve dağıtılan brüt enerji miktarlarına göre hesaplamaktadır.

Mevcut tarife dönemi sona erdiğinde veya mevcut tarife dönemi içerisinde (yalnızca (i) mücbir sebep ve (ii) mevcut tarifeleri etkileyebilecek nitelikte olmak üzere, mevzuatta yapılan değişiklikler ve lisans değişiklikleri durumlarında), EPDK, hesaplama metodolojisinde kullanılan değişkenleri değiştirmeye ve/veya söz konusu parametreleri azaltmaya karar verebilir ve bu durum Dağıtım Tarifesi yoluyla elde edilen gelirden bir azalma ile sonuçlanabilir. Bu durumda, düzenlemeye tabi dağıtım gelirinde düşüşler veya beklenenden daha düşük oranlarda artışlar yaşanabilir. Aynı zamanda dağıtım marjları da bu tür bir durumdan olumsuz etkilenebilir. Şirket, yatırım harcamaları konusunda yönetimin belirlediği beklenen getiri hedeflerini karşılayamayabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı

Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde edilen gelir, tamamen EPDK tarafından belirlenen düzenlemelerle belirlenmiş bir gelirdir ve bu düzenlemelere tabi Perakende Satış Tarifesine tabidir. Bu tarife, elektrik dağıtım miktarları ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende elektrik satışında müşterilere uygulanan Ulusal Tarife de, EPDK tarafından üç aylık bazda, elektrik dağıtım miktarları ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Perakende Satış Tarifesi hesaplamak için EPDK; ilgili tarife döneminde görevli tedarik şirketlerine uygulanacak gelir gereksinimlerini ve düzenlemeye tabi brüt kâr marjını (2016 ile 2020 arasındaki üçüncü tarife dönemi için %2,38) belirlemektedir. EPDK ayrıca işletme giderlerini, tahsil edilemeyen şüpheli alacak telafi miktarlarını ve Şirket'in kontrolü dışındaki diğer maliyetleri de tespit etmekte olup, bunların tamamı düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlar için uygulanan Perakende Satış Tarifesi kalemleridir. Mevcut tarife dönemi sona erdiğinde veya mevcut tarife dönemi içerisinde, (yalnızca (i) mücbir sebep ve (ii) mevcut tarifeleri etkileyebilecek nitelikte olmak üzere, mevzuatta yapılan değişiklikler ve lisans değişiklikleri durumlarında), EPDK, hesaplama metodolojisinde kullanılan değişkenleri değiştirmeye ve/veya Perakende Satış Tarifesine uygulanan gelir gereksinimini azaltmaya karar verebilir ve bu durum düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilen gelirlerde azalmalara veya beklenenden daha düşük oranlarda artışlara yol açabilir. EPDK'nın, Perakende Satış Tarifesi veya Ulusal Tarifede bu tür olumsuz değişiklikler yapması durumunda, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilen marjlar olumsuz etkilenebilecek olup yönetimin belirlemiş olduğu getiri hedefleri karşılanamayabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Diğer yandan, Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlardan elde edilen gelirler, Şirket'in serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesi uygulamaması nedeniyle, düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde ettiği gelirlerden farklı olarak, EPDK tarafından belirlenen düzenlemelerle belirlenmemektedir. Ancak, düzenlemeye tabi müşterilere uygulanan Ulusal Tarife, Şirket'in serbest perakende enerji satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır. Bu nedenle, Ulusal Tarifedeki her türlü değişiklik, aynı zamanda, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar üzerinde de olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Örneğin, Ulusal Tarife rakamları düştüğü takdirde, serbest müşteriler, bölgesi dışındaki herhangi bir perakende satış şirketinden elektrik satın almak yerine, buldukları bölgelerdeki görevli tedarik şirketlerinden ve düzenlemeye tabi tarife üzerinden elektrik satın almayı seçebilir ve bu nedenle perakende satışlardan elde edilen gelirler ve kâr marjları düşebilir. Diğer taraftan,

Şirket, serbest müşterilere yönelik fiyatları, genelde Ulusal Tarifeden üzerinden bir iskonto yapmak suretiyle, pazardaki elektrik arz ve talebine dayalı olarak belirlemektedir. Ulusal Tarifenin düşük belirlenmesi veya tarifenin beklenen ölçüde artırılmaması durumunda veya tarife, yalnızca, serbest müşterilere perakende satışlar için düşük kârlılık sonucunu verecek bir düzeyde belirlendiği takdirde, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in faaliyetleri, kapsamlı kanun ve yönetmeliklere tabidir ve bu kanun ve yönetmeliklerde meydana gelen olumsuz değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, elektrik piyasasının düzenlenmesine ilişkin olanlar da dahil ve fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, kapsamlı Türkiye Cumhuriyeti kanun ve yönetmeliklerine tabidir. Bu kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikler, diğer hususların yanı sıra, aşağıdaki nedenlerle, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir:

- mevcut tarife hesaplama metodolojisindeki veya elektrik dağıtım ve perakende satışına yönelik tarifelerin belirlenmesinde kullanılan oranlar, mekanizmalar veya tavanlar gibi bazı tarife bileşenlerine ilişkin değişiklikler;
- elektrik dağıtım ve tedarik lisanslarının verilmesi, yenilenmesi, iptali veya feshi konusunda kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikler;
- yatırım planlarına ilişkin ilave teknik zorunluluklar, elektrik dağıtım şebekesinin yönetilmesine ilişkin operasyonel kapsam ve ilkeleri konusunda ilave teknik yükümlülükler, perakende satış aktiviteleri ve ilave sigorta gereklilikleri gibi dağıtım ve perakende şirketleri için ilave yükümlülüklerin uygulanması;
- Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri üzerine ilave yükümlülükler getiren (örneğin, yenilenebilir enerji üretimini desteklemek amacıyla, müşterilere yansıtılmayan ilave maliyetlerin uygulanması) ve merkezi olmayan, lisanssız elektrik üretimine yönelik (bazı tesislerin, yenilenebilir veya konvansiyonel enerji kaynaklarına dayalı olarak, tüketim noktalarında enerji üretmesine izin verilmesi) daha geniş imkanların sağlanması talebi üzerine etkili olan talep yönetimi konusunda geniş fırsatların tanınması; ve
- Nihai elektrik fiyatında artışa neden olacak şekilde, müşteriler açısından elektrik faturalarına yansıtacak vergilerin getirilmesi veya mevcut vergi düzeylerinin artırılması (katma değer vergisinin artışı gibi).

Şirket faaliyetlerini düzenleyen kanun ve yönetmelikler, Şirket için daha kısıtlayıcı veya dezavantajlı hale geldiği takdirde, Şirket, bu düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla ilave giderlere katlatmak zorunda kalabilir veya faaliyet gösterme şekli ile ilgili yeni sınırlamalara tabi hale gelebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Örneğin, 16 Ekim 2017 tarihinde, EPDK tarafından, tedarikçisini seçme hakkını kullanmayan ve düzenlemeye tabi tarife üzerinden elektrik satın almaya devam eden serbest tüketicilere uygulanmak üzere yeni bir tarife mekanizmasının (başka bir deyişle, son kaynak tedarik tarifesinin) belirlenmesine ilişkin bir taslak tebliğ yayımlanmıştır. Söz konusu tarife mekanizması, tedarikçisini seçme hakkını kullanmayan ve Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik satın almaya devam eden serbest tüketicileri, serbest piyasa koşulları çerçevesinde elektrik satın almaya ve bu müşterilerin serbest piyasaya geçmesini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Söz konusu taslak tebliğin yürürlüğe girmesi ve son kaynak tedarik tarifesinin uygulanmaya başlaması, söz konusu tarifenin mevcut Perakende Satış Tarifesine nazaran daha yüksek bir fiyat belirleyecek olması sebebiyle, söz konusu müşterilerin serbest piyasaya geçmesine sebep olacaktır. Bu durum ise, perakende satış şirketleri arasındaki rekabeti arttıracaktır. Rekabette meydana gelecek bu artış, Şirket'in finansal performansını olumsuz yönde etkileyebilir ve Şirket'in sattığı elektrik hacminde bir düşüşe

sebeup olabilir. Zira piyasadaki diğer perakende satış şirketleri, şirket'in perakende satış şirketlerinden daha avantajlı koşullarda elektrik satışı sağlayabilir. Dolayısıyla, söz konusu taslak tebliğin yürürlüğe girmesi şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, idari para cezalarına maruz kalabilir veya dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybedebilir. Bu durum, şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, EPDK tarafından belirlenen kapsamlı düzenlemelere tabidir. EPDK tarafından düzenlenen yönetmelikler, diğer hususların yanı sıra, şirket faaliyetinin kapsamını belirler ve elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri konusunda, (i) dağıtım şirketlerinin elektrik piyasasında faaliyet gösteren diğer tüzel kişilerde pay sahibi olması ile ilgili sınırlamalar, (ii) şirket'in elektrik dağıtım pazarında faaliyet gösteren diğer tüzel kişilerde pay sahibi olması ile ilgili sınırlamalar, (iii) müşteriilere uygulanan tarifeler ile ilgili sınırlamalar ve (iv) sigorta gereklilikleri gibi organizasyonel ve operasyonel kısıtlamalar ve bunlarla ilgili gereklilikler öngörmektedir. Söz konusu kısıtlamalara veya düzenleyici gerekliliklere veya elektrik piyasası kanun ve yönetmelikleri kapsamında belirtilen düzenleyici gerekliliklere uyulmadığı takdirde, şirket, idari para cezalarına veya sair cezalara tabi olabilir. Bu durum, şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca, (i) süregiden bir şekilde geçerli kanun ve yönetmeliklere uyulmadığını; (ii) elektrik piyasası faaliyetlerinin, ilgili mevzuat ile kabul edilemez bir şekilde uyumsuz olduğunu; (iii) ihlallerin, kabul edilemez bir şekilde hizmetlerin kalitesini düşürdüğünü ve şirket'in yükümlülükleri ifa etme yeterliliğine sahip olmadığını tespit etmesi halinde, EPDK, şirket yönetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını, kurul kararı ile değiştirebilir. Buna ilaveten, dağıtım şirketlerinin, dağıtım hizmetlerini temin edememeleri veya gerekli yatırımları gerçekleştirme konusundaki yükümlülüklerini yerine getirememeleri halinde, EPDK, bu yükümlülükleri, dağıtım şirketlerinin gelirinden veya bu yetersiz ise, pay sahiplerinin temettü gelirinden veya bu da yetersiz ise pay sahiplerinin varlıklarından karşılamak suretiyle yerine getirmek için gerekli mali kaynakları temin edebilir.

Ayrıca, müşterilerin şikâyetleri sonucunda şirket idari para cezalarına maruz kalabilir. Buna ek olarak; (i) geçerli kanun ve yönetmeliklere uyulmaması nedeniyle elektrik piyasası faaliyetlerinde önemli eksiklikler ortaya çıkması veya (ii) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin herhangi bir sebeple temerrüde düşmesi, elektrik dağıtım veya tedarik lisanslarının sona erme tarihlerinden önce iptal edilmesine neden olabilir. Ayrıca, şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden herhangi birinin EPDK'nın yaptırımlarına uymaması veya EPDK tarafından verilen süreler içerisinde bahse konu uyumsuzlukların giderilmemesi veya iki yıl içerisinde söz konusu uyumsuzluğu tekrarlaması halinde, EPDK ilgili lisansı iptal edebilir. Yukarıdakilere ilaveten, şirket'in (i) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını alırken sağladıkları şartları sürdürmemeleri veya dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, lisansın başlangıcından itibaren söz konusu şartları karşılamadığının belirlenmesi halinde, (ii) EPDK'nın, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin taleplerinin ve eylemlerinin hileli veya yanıltıcı olduğunu tespit etmesi halinde veya (iii) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını alırken yanıltıcı bilgi sunmaları veya bu tür bilgilerdeki değişiklikler hakkında EPDK'ya bilgi vermemeleri halinde ve dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, (i) ila (iii) no.lu paragraflarda yer alan eksiklikleri, EPDK'nın yazılı bildirimini takiben 30 gün içinde gidermemeleri veya söz konusu eksikliklerin giderilmesinin mümkün olmaması halinde, EPDK, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını iptal edebilir. Bu tür herhangi bir fesih, işletme hakkı devir sözleşmelerinin ("**İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri**") feshine neden olacak, elektrik dağıtım şebekesi ve ilişkili varlıkları kullanma konusunda sahip olunan işletim haklarının elden çıkarılmasını ve elektrik dağıtım veya perakende satış faaliyetlerinin sonlandırılmasını gerektirecek olup bu durum şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Rekabet Kurumu tarafından yürütülmekte olan soruşturmanın olumsuz bir bulgu ile sonuçlanması durumunda, Şirket, idari para cezalarına maruz kalabilir ve Şirket'in itibarı olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in faaliyetleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin rekabet ile ilgili kanun ve yönetmeliklerine tabi olup, Şirket bu kanun ve yönetmeliklere uyum konusunda Rekabet Kurumu tarafından yürütülecek soruşturmalara da tabi bulunmaktadır. Türkiye'deki elektrik piyasasının halen liberalleşme sürecinde olması sebebiyle, genel rekabet düzenlemeleri ile birlikte Türkiye elektrik piyasası düzenlemeleri de, Türkiye'de şeffaf ve rekabetçi bir elektrik piyasası oluşmasını sağlamak için dağıtım ve perakende satış şirketleri gibi elektrik piyasasında faaliyet gösteren şirketler için bazı düzenlemelere yer vermektedir. Bunun sonucunda, zaman zaman, elektrik dağıtım ve perakende satış piyasasında yer alan şirketler hakkında, elektrik piyasasındaki pozisyonlarına bağlı olarak, rekabet soruşturmaları yürütülebilmektedir.

Rekabet Kurumu 2014 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ("Rekabet Kanunu") hâkim pozisyonun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek amacıyla, AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine bir ön inceleme başlatmıştır. Ancak Rekabet Kurulu, yaptığı ön inceleme sonucunda, AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine soruşturma başlatmamaya karar vermiş ve herhangi bir yaptırım uygulamamış veya para cezası vermemiştir. Ancak, Rekabet Kurulu AYEDAŞ ve AYESAŞ'ın bazı önlemler alması gerektiğini öngörmüştür. Rekabet Kurulu'nun alınmasını öngördüğü önlemler esas olarak, perakende satış şirketlerinin, müşterilerini düzenlemeye tabi müşteri portföyünden serbest müşteri portföyüne geçirmesine ilişkin işlemleriyle alakalıdır.

Rekabet Kurumu 26 Kasım 2016 tarihinde, Enerjisa, Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketleri ve elektrik piyasasında aktif olarak faaliyet gösteren başka iki gruba ait şirketler aleyhine, bu şirketlerin Rekabet Kanununun 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere başka bir ön inceleme başlatmıştır. Bahse konu ön inceleme sonucunda Rekabet Kurulu (Rekabet Kurumunun karar alma organı) aldığı kararı Aralık 2016'da Şirket'e bildirmiş olup, alınan kararda (i) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hukuki ayrışma kurallarına uygun şekilde hareket edip etmedikleri, (ii) Şirket'in müşterileri ve perakende satış şirketleri arasında imzalanan sözleşmelerin rekabet kurallarına uygun olup olmadığı, (iii) 2014 yılında AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine başlatılan ön inceleme neticesinde alınması gereken önlemlerin alınıp alınmadığı ve (iv) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hâkim durumu kötüye kullanıp kullanmadıkları hakkında soruşturma başlatılmasına karar verildiği belirtilmiştir. Soruşturma, işbu İzahname tarihi itibarıyla devam etmektedir ve soruşturmanın tabi olduğu usule göre soruşturmanın 2018 yılı Ağustos ayı sonundan önce tamamlanması beklenmektedir. Rekabet Kurulu'nun, Enerjisa ve Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketlerinin operasyonlarının hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açtığına karar vermesi halinde, ilgili düzenlemelere göre Şirket ve Şirket'in dağıtım ve perakende şirketleri aleyhine, şirketlerin bu karardan önceki mali yıldaki yıllık gelirlerinin en fazla %10,0'una kadar idari para cezası uygulanabilecektir.

Buna ek olarak, Rekabet Kurulu'nun olumsuz kararına dayalı olarak ilave uyum giderleri yapılması veya ilgili üçüncü şahıslar tarafından yöneltilen tazminat taleplerine (geçerli yönetmelik kapsamında, uğranılan zararın üç katı tazminat talebi söz konusu olabilir) karşı savunma yapılması gerekli olabilir. Rekabet Kurulunun olumsuz herhangi bir kararı sonucunda Şirket'in itibarı da zarar görebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, çeşitli düzenleyici kurumları tarafından gerçekleştirilen denetimlere tabi olmuştur ve olmaya devam edecektir. Bahse konu denetimler Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

Şirket, çeşitli düzenleyici kurumların denetimine tabi bulunmaktadır. EPDK, elektrik piyasasında aktif olan şirketler üzerinde denetim ve incelemeler yürüten ve geçerli kanun ihlalleri konusunda yaptırımlar uygulayan bir düzenleyici kurumdur. Şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, EPDK, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine karşı ön soruşturma veya soruşturma başlatabilir. Bu

tür bir soruşturmanın tamamlanmasının ardından, EPDK, Şirket'in, söz konusu uyumsuzluğu gidermesini isteyebilir, ek olarak idari para cezası da uygulayabilir. Bunların her ikisi de Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. EPDK'ya ek olarak, ETKB ile TEDAŞ da Şirket'in dağıtım faaliyetleri üzerinde denetimler yürütmeye yetkisine sahiptir. ETKB, yıllık bazda Şirket'in dağıtım şirketleri üzerinde denetimler yürütür ve EPDK'nın geçerli kanun ve yönetmeliklerine ilişkin herhangi bir uyumsuzluk tespit edilmesi durumunda gerekli önlemlerin alınabilmesi için denetim raporlarını EPDK'ya sunar.

TEDAŞ da dağıtım tesislerinin sahibi olarak genel aydınlatma faturalarının (diğer bir ifadeyle dağıtım şirketlerinin, cadde bulvar, sokak, üst geçit gibi kamuya açık alanların aydınlatılmasına ilişkin elektrik tedarik hizmetleri kapsamında kestiği faturalar) doğruluğunu teyit etmek üzere dağıtım şirketlerini denetleme yetkisine sahiptir. Örneğin, 2014 yılında, TEDAŞ, Başkent EDAŞ tarafından, yerel belediyelere ve il özel idarelerine düzenlenen genel aydınlatma faturaları üzerinde bir denetim yürütmüştür ve Başkent EDAŞ'ın, ilgili belediyelere fazla tutarda fatura düzenlemiş olduğunu belirlemiş ve Başkent EDAŞ'ın geleceğe ilişkin genel aydınlatma alacaklarından 28 milyon TL'yi mahsup etmiştir. Şirket, TEDAŞ'ın denetim raporunun iptali ve kesintinin iadesi konusunda bir dava açmıştır; ancak bu davanın başarılı olacağını garanti verilememektedir. TEDAŞ, halihazırda, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ tarafından yürütülen faturalama faaliyetleri ile ilgili olarak benzer denetimler yürütmekte olup, benzer bir kesinti AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'a buna mütakabil bir kesinti de uygulanabilecektir. Söz konusu kesintiler için Şirket tarafından, 30 Eylül 2017 itibarıyla [43] milyon TL tutarında karşılık ayırmış olup, söz konusu karşılıkların yetersiz kalması halinde, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca, Şirket ilave vergi yükümlülüklerine ve uyum giderlerine maruz kalmasına yol açacak vergi denetimlerine tabi tutulabilir. Bu nedenle, vergi kurumları tarafından yürütülen denetimler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım ve tedarik lisansları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, süreleri sonunda yenilenmediği takdirde, Şirket faaliyetlerini durdurmak zorunda kalacaktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketlerinin, Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini yürütebilmeleri için EPDK tarafından düzenlenen ilgili elektrik piyasası lisanslarına sahip olmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım şirketlerinin her biri, kendi dağıtım bölgelerinde elektrik dağıtım faaliyetleri için dağıtım lisansına sahiptir ve perakende satış şirketlerinin her biri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla, kendi dağıtım bölgelerinde düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar gerçekleştirme için ve tüm Türkiye'de serbest müşterilere perakende satışlar gerçekleştirmek için gerekli olan tedarik lisansına sahiptir. İstanbul ilinin Anadolu kısmı (diğer bir ifade ile, Ayedaş bölgesi) için ve Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin ve Osmaniye illeri (diğer bir ifade ile, Toroslar bölgesi) için verilen dağıtım ve tedarik lisansları, 31 Aralık 2042'ye kadar geçerlidir, Ankara, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Karabük, Çankırı ve Kırıkkale illeri (diğer bir ifade ile, Başkent bölgesi) için verilen dağıtım ve tedarik lisansları ise, 1 Eylül 2036'ya kadar geçerlidir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarının yenilenmesi amacıyla, ilgili lisansların sona ermesinden en az 12 ay önce ve en fazla 15 ay önce EPDK'ya başvurması gerekmektedir. EPDK, lisansları, asgari 10 yıl ve azami 49 yıllık bir süre için yenileyip yenilemeyeceğine karar verir. Söz konusu dağıtım ve tedarik lisanslarının yenilenmesi için, dağıtım şirketlerinin, dağıtım faaliyetleri için gerekli olan dağıtım şebekesi işletim haklarına sahip olduklarını tevsik etmeleri ve perakende satış şirketlerinin de, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar için gereken düzenlemeye tabi varlıklarla ilgili işletim haklarına sahip olduklarını tevsik etmeleri gerekmektedir. Ancak, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sürelerinin, lisans süreleri sonunda eş zamanlı olarak sona ermesi nedeniyle, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini yenilemek ve gerekli şartı temin edecek pozisyonda

olmak için Özelleştirme İdaresi tarafından ilan edilen bir ihaleye katılmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, bu tip ihaleleri kazanamayabilir ve bu nedenle İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini yenilemeyebilir. Bu durumda, dağıtım ve perakende satış şirketleri, lisanslarını yenileyemez ve bu nedenle, Şirket'in, elektrik dağıtım operasyonlarını ve/veya düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını sonlandırması gerekebilir. Buna ek olarak, dağıtım ve perakende satış şirketleri, bahse konu ihaleleri kazansa bile (ve ilgili varlıkların işletim haklarına sahip olduklarını tevsik edebilseler bile), EPDK, dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını yenilememeye karar verebilir. Bunun gerçekleşmesi halinde, Şirket'in, elektrik dağıtım operasyonları ve düzenlemeye tabi müşterilere ve serbest müşterilere perakende satışlarını durdurması gerekebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca bu durumda Şirket, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında gerçekleştirdiği yatırım harcamalarının geri ödenmesine hak kazanacaktır. Ancak, söz konusu geri ödeme miktarlarının, Şirket'in yapmış olduğu yatırımları karşılamak için yeterli olmaması durumunda, bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

5.2. İhraççının içinde bulunduğu sektöre ilişkin riskler:

Elektrik perakende satış piyasası liberalleşmeye devam ettiği sürece, Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti daha fazla rekabet ile karşı karşıya kalabilir.

Türkiye'deki elektrik perakende satış piyasası, 2001 yılından bu yana kamu tarafından yönlendirilmekte olan bir liberalleşme sürecinden geçmektedir. Liberalleşme süreci halen devam etmekte olup, bu süreç ile birlikte hem mevcut pazar katılımcıları hem de piyasaya yeni girebilecek olan piyasa katılımcıları nedeniyle Şirket'in perakende satış faaliyetleri (örneğin; serbest müşterilere perakende satışlar) artan rekabetle karşı karşıya kalabilir. Örneğin, EPDK'nın, pazar açıklığının tam olarak sağlanması amacıyla serbest tüketici limitini sıfıra indirmesi halinde, kendi elektrik tedarikçilerini seçme hakkına sahip olan serbest müşterilerin sayısı artacak ve bu durumda, mesken ve KOBİ müşterilerine (küçük ve orta ölçekli işletmeler) elektrik tedarikçisinde rekabet artacaktır. Piyasa katılımcılarının sayısındaki artış, perakende satış konusunda Şirket'e kıyasla daha iyi şartlar sunabilecek olan diğer perakende satış şirketleri ile Şirket arasındaki rekabetin artmasına neden olabilir ve Şirket'in finansal performansını olumsuz yönde etkileyebilir. Buna ek olarak, artan rekabet, Şirket tarafından temin edilebilen elektrik hacminde düşüşe neden olabilir. Bu nedenle Şirket'in mevcut ve gelecekteki rakipleriyle başarılı bir şekilde rekabet edememesi veya pazardaki mevcut pozisyonunu koruyamaması durumunda, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Artan rekabet, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etkiye neden olabilecek olsa da, Şirket, devam eden liberalizasyon sürecinin perakende satış piyasasında yeni büyüme fırsatları yaratabileceğine de inanmaktadır. Şirket'in büyüme fırsatlarını değerlendirebilmesi, düzenlemeye tabi müşterilerini daha fazla marj sağlayabileceği serbest müşterilere dönüştürme yeteneğine dayanmaktadır (bu durum, büyük oranda liberalizasyon sürecinin hızına ve serbest tüketici limitinin azalmasına bağlıdır). Buna ek olarak, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, görevli tedarik şirketi olarak elektrik tedarik yetkisine sahip oldukları bölgelerin dışında daha fazla sayıda mesken müşterisine ulaşma potansiyeli de liberalizasyon sürecine ve serbest tüketici limitinin azalmasına bağlıdır. Bu nedenle, kamunun serbest tüketici limitini indirmemesi veya beklenenden daha yavaş indirmesi veya liberalizasyon hedeflerini Şirket'in öngördüğü şekilde gerçekleştirmemesi, Şirket'in elektrik piyasasındaki büyüme fırsatlarının gerçekleşmesini geciktirebilecektir. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in finansal yükümlülüklerini yerine getirememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, finansman ihtiyaçlarının büyük kısmını, sahip olduğu perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketleri ile arasında gerçekleştirdiği şirketler arası finansman işlemleri; Şirket'in ilişkili tarafı olan Akbank, üçüncü

kişi finansal kurumlar ve Şirket tarafından düzenlenen TÜFE endeksli yurtiçi özel sektör tahvillerinden elde edilen harici finansman kaynakları ile karşılamaktadır. Örneğin, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin Şirket tarafından devralınması sırasında kullanılan satın alma kredilerinin geri ödenmeleri için üçüncü şahıs finansal kurumlardan refinansman kredileri temin edilmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, çeşitli kredilerden (ihraç edilen tahvillerden doğan finansal yükümlülükler dahil olmak, ancak tüm dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'a olan ve özelleştirme öncesi Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası kaynaklı Avro borçları hariç olmak üzere) doğan finansal yükümlülüklerin toplam miktarı, 6.998.468 bin TL'dir. Şirket'in finansal yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmesi, çeşitli faktörlere (ekonomik şartlar, elektrik piyasası şartları, yasal düzenlemelere ilişkin gelişmeler ve refinansman kredilerinin mevcudiyeti de dahil) bağlıdır ve bunların bazıları Şirket'in kontrolü dışındadır. Aynı zamanda, Şirket'in borçlanmalarından kaynaklanan yükümlülükleri, kısa vadede muaccel hale gelmekte; buna karşın, Şirket'in gelirleri daha uzun vadelerde elde edilmektedir. Şirket, kredi sözleşmelerinden kaynaklanan finansal yükümlülüklerini zamanında yerine getirmede, finansal yükümlülükleri kapsamında temerrüde düşecek ve bu durum kredi verenlerin Şirket'e karşı yasal işlem başlatmalarına ve Şirket borçlarının derhal muaccel hale gelmesine yol açabilecektir. Ayrıca, yurtiçi özel sektör tahvilleri ile ilgili olarak faiz veya anapara tutarını ödemediği takdirde, Şirket'in bu yükümlülükler kapsamında da temerrüde düşmesi söz konusu olabilecektir. Bahse konu temerrütler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik fiyatında meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik fiyatındaki değişikliklerin etkileri, Şirket'in perakende satış müşterilerinin tüketim özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan satışlar açısından Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmemektedir; çünkü, Şirket'in perakende satış şirketleri, ilgili düzenlemeler uyarınca, tüm elektrik maliyetini (enerji tüketim vergisi, TRT payı ve enerji fonu dahil), düzenlemeye tabi müşterilere yansıtmaktadır. Ancak Şirket, elektrik fiyatlarındaki değişikliklerden dolayı olarak yine de etkilenebilir. Zira, elektrik fiyatındaki artışlar, müşterilerin elektrik talebinin azalmasına ve dolayısıyla düzenlemeye tabi müşterilere satılan elektrik hacminin düşmesine sebep olabilir. Serbest müşterilere yapılan satışlar açısından ise, Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmektedir. Zira, Şirket, Ulusal Tarifinin enerji bileşeninin doğal bir tavan işlevi görmesi ve elektrik arz ve talep dengesi ve rekabet nedenleriyle elektrik maliyetinin tamamını serbest müşterilere yansıtamamaktadır. Örneğin, spot piyasa işlemlerine dayalı elektrik alım maliyetinde (yani elektrik fiyatında) ve birim YEKDEM maliyetlerinde meydana gelen artışlar nedeniyle serbest müşterilere yapılan perakende satışlardan elde edilen marjlar 2017 yılında azalmıştır. Bu nedenle, Şirket'in perakende satış şirketleri, satış ve pazarlama masrafları ve genel yönetim giderlerinin azaltılması gibi önlemler almışlardır.

Şirket, elektrik tedarik stratejisinin bir parçası olarak, müşterilerini, kurumsal ile mesken ve KOBİ olmak üzere iki ana segment halinde kategorize etmektedir. Genel olarak, Şirket, serbest müşterilere satılan elektriği, bu müşteriler ile Şirket'in perakende satış şirketleri arasında akdedilmiş olan, fiyatın sabit olduğu satış sözleşmelerinde öngörülen hacim üzerinden, tezgah üstü piyasadan temin etmektedir. Bu nedenle, serbest müşterilerin sözleşmelerde belirlenen tahmini hacme kıyasla daha fazla veya daha az elektrik tüketmeleri durumunda, Şirket'in, elektrik fiyatlarının dalgalanma gösterdiği EPIAŞ'tan elektrik satın alması (müşteri tüketimi tahmini talepten daha yüksek ise) veya fazla elektriği EPIAŞ'a satması (müşteri tüketimi tahmini talepten daha düşük ise) gerekebilir. Mesken ve KOBİ müşterileri bakımından ise Şirket, spot ve ikili anlaşmalar piyasalarında uzun ve kısa pozisyonlar olarak elektrik fiyatlarındaki değişikliklerden faydalanmayı amaçlamaktadır ve bu stratejisi sebebiyle bu pazarlarda meydana gelen elektrik fiyat dalgalanmalarına maruz kalmaktadır.

Elektrik fiyatını olumsuz etkileyebilecek gelişmeler, diğer hususların yanı sıra, (i) arz ve talep dengesi ve üretim çeşitliliği (ii) Türkiye'deki olumsuz makroekonomik koşullar ve küresel ekonomik dalgalanmalar, (iii) Türkiye'deki olumsuz siyasi gelişmeler, (iv) yeni vergi uygulamalarının getirilmesi veya elektrik

tüketimine uygulanan vergilerdeki artışlar, (v) fazla veya eksik elektrik tedariki, (vi) emtia fiyatlarındaki gelişmeler ve (vii) hava koşulları ve hidrolojik koşullar olarak sıralanabilir. Bunlar gibi gelişmeler, elektrik satış fiyatında herhangi bir artışa yol açmaksızın, elektrik fiyatında artışlara ve elektrik talebinde azalmalara yol açabilir. Bunun sonucunda, Şirket'in perakende satış gelirleri azalabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Yatırım harcamaları için ihtiyaç duyulan elektrik ekipmanının ve malzemelerinin maliyetindeki ve işgücünün maliyetlerindeki artışlar veya bu tür maliyetler için EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlardaki düşüşler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri, önemli miktarda yatırım harcamaları gerektirmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri için belirlenen düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı, EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesinin ve dolayısıyla, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin en önemli bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Gelir tavanı metodolojisi ile Dağıtım Tarifesinin belirlenmesi sırasında EPDK, bazı yatırım harcamaları kalemleri için birim fiyatlar belirlemektedir. Mevcut birim fiyatlar, Şirket'in EPDK tarafından belirlenen birim fiyatların altında bir maliyetle malzeme tedarik etme ve bunların gerçek maliyetleri ile tarifede düzenlenen yatırım harcamaları tavanı arasındaki farkı Şirket'in dağıtım şirketleri bünyesinde tutma fırsatını sunmaktadır. Ancak, Şirket'in yatırım harcamaları, önemli miktarda elektrikli ekipman, malzeme ve işgücü maliyetleri gerektirmekte olup, bunların maliyeti, Türkiye'deki ekonomik şartlar da dahil olmak üzere, Şirket'in kontrolü dışında çeşitli faktörlere bağlıdır. Örneğin, ekipman ve malzeme maliyetleri, genellikle döviz kurlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak söz konusu ekipman ve malzemelerin fiyatlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanan risklere, emtia piyasalarındaki arz ve talep değişikliklerine veya sair ekonomik faktörlere bağlıdır. Ayrıca, işgücü maliyetleri, diğer hususların yanı sıra, asgari ücret oranlarındaki değişiklikler nedeniyle değişkenlik gösterebilir. Gerekli unsurların maliyetleri, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatları aştığı takdirde veya EPDK'nın gelecekte birim fiyatları düşürmesi durumunda, Şirket'in dağıtım şirketleri, ihtiyaç duyduğu malzemeleri tarife ile belirlenmiş birim fiyatların altında bir maliyet ile temin edemeyebilir. Tüm bu durumlarda, Şirket, birim fiyat tasarruflarından elde edeceği operasyonel kârlardan mahrum kalacağı gibi kayıplara da maruz kalabilir. Bu nedenle, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlar ile ilgili olumsuz gelişmeler veya yatırım harcamaları nedeniyle Şirket'in maruz kaldığı maliyetler, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve dolayısıyla, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti tahminlere dayalıdır ve doğru tahmin yapılamaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin, elektrik talebi, tüketim düzeyleri ve YEKDEM maliyetleri (diğer bir ifade ile, yenilenebilir enerji üretimini desteklemeye yönelik bir teşvik mekanizması sonucunda perakende satış şirketleri (Şirket'in perakende satış şirketleri de dahil) tarafından maruz kalınan maliyetler) ile ilgili tahminlerde bulunması gerekmektedir. Ayrıca, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, yasal olarak, elektrik maliyetlerine ilişkin tahminlerini ve gelir tahminlerini EPDK'ya bildirmeleri gerekmektedir.

EPDK, bu tahminleri (örneğin, elektrik talebi ve tüketim düzeylerine ilişkin tahminleri), Perakende Satış Tarifesinin belirlenmesine yönelik parametreler olarak kullanmaktadır. Yanlış talep tahmini, fiyat eşitleme mekanizmasının (diğer bir ifade ile, 21 dağıtım bölgesi arasındaki eşitsizlik ve farkları dengelemek için getirilmiş olan mekanizma) uygulanması nedeniyle, Şirket'in perakende satış şirketlerinin nakit akışları üzerinde olumsuz etkiye sebep olabilir. Zira, Perakende Satış Tarifesinden elde edilen düzenlemeye tabi perakende satış geliri, Perakende Satış Tarifesinin EPDK tarafından belirlenmesi aşamasında esas alınan ve daha önceden belirlenen gelir ve fiyat tavanı ile tam olarak örtüşmeyebilir. Bazı bölgelerdeki perakende satış şirketleri, EPDK tarafından belirlenen gelir üst sınırından daha fazla düzenlemeye tabi gelir elde ederken, diğer bazı perakende satış şirketleri gelir tavanına ulaşamayabilir. Bu durumda EPDK, fiyat eşitleme mekanizması doğrultusunda, her ay TETAŞ vasıtasıyla gelir üst sınırının üzerinde gelir elde eden şirketler

ile gelir üst sınırının altında kalan şirketler arasında uzlaştırma yapar. Bu doğrultuda, TETAŞ, elde edilen gelir ile gelir tavanı arasındaki farkı, gelir üst sınırını aşan perakende satış şirketlerinden toplar ve topladığı miktarı gelir tavanına ulaşamayan bölgelerdeki perakende satış şirketlerine dağıtır.

Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından gerçekleştirilen elektrik talep tahminlerinin, ilgili dönemdeki gerçek elektrik talebi ile uyumsuz olması halinde, Şirket'in perakende satış şirketlerinin elde ettikleri gelir, dengeleme mekanizmasının uygulanması sonucunda olumsuz yönde etkilenecektir. Geçerli mevzuat uyarınca, TEİAŞ ve EPİAŞ, (Türkiye'de elektrik üretim varlıklarını kapsayan operasyonlar yoluyla) Türkiye'de genel elektrik arz ve talebinin dengelenmesinden sorumludur. Tüm Türkiye çapındaki elektrik talebi, toplam elektrik üretimi ile eşleşmediği takdirde, EPİAŞ, elektrik üretim şirketlerinin, daha önce üzerinde anlaşmaya varılmış ve ilan edilmiş hacimlerden daha fazla veya daha az elektrik üretmelerinin sağlanması için TEİAŞ'a bildirimde bulunur. Söz konusu dengesizlik yönetimi, sistemde ilave maliyetlere sebep olur ve bahse konu maliyetler EPİAŞ tarafından, "**dengesizlik maliyetleri**" olarak, sistemin genelinde yarattıkları dengesizlik ile orantılı olarak perakende satış şirketlerine yansıtılır.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar nedeniyle katlandığı dengesizlik maliyetleri Şirket'in dengesizlik maliyeti telafi mekanizması çerçevesinde telafi edilmektedirler. Söz konusu telafi mekanizması, talep tahmininde iyi performans göstererek Türkiye dengesizlik ortalamasının altında performans göstermek şartıyla Şirket'in perakende satış şirketlerine telafi mekanizmasında belirlenen oranlardan daha iyi oranlara ulaşmak için fırsatlar sunmaktadır. Bu nedenle, Şirket'in perakende satış şirketlerinin elektrik tüketim talebini doğru bir şekilde tahmin edememeleri durumunda, Şirket'in dengesizlik yönetiminden ilave gelir elde etmesi mümkün olmayacaktır ve dengesizlik yönetimi ile ilgili olarak ülke ortalamasının altında performans gösterilmesi halinde ise Şirket finansal kayba maruz kalabilecektir. Ayrıca, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlarda perakende satış şirketleri, dengesizlik maliyetlerini sözleşmelerine dayalı olarak serbest müşterilere yansıtamayabilir ve bu nedenle finansal kayba maruz kalabilirler ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Öte yandan, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlarda ise, Şirket'in perakende satış şirketleri yanlış talep tahmini yapmaları halinde elektrik fiyatında meydana gelen dalgalanmalar nedeniyle riske maruz kalmaktadırlar. Bunun nedeni, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, serbest müşterilere satılan elektriği, genelde, bu müşteriler ile şirketler arasındaki sabit fiyatlı satış sözleşmelerinin imzalandığı sırada tahmin edilen hacimler üzerinden, tezgah üstü piyasalardan temin ediyor olmasıdır. Şirket'in serbest müşterilerinin, satış sözleşmelerinin imzalanması sırasında tahmin edilen hacimden daha az miktarda elektrik tüketmeleri durumunda, Şirket'in söz konusu elektrik fazlasını elektrik fiyatlarının dalgalanmalara tabi olduğu spot piyasaya, diğer bir ifadeyle EPİAŞ'a satması gerekmektedir. Bu durumda, Şirket'in elektrik fazlasını, elektriği tedarik etmek için önceden katlandığı maliyetten daha düşük bir fiyat ile satması Şirketi kayba uğratacaktır. Buna ilaveten, Şirket'in serbest müşterilerinin, satış sözleşmeleri kapsamında tahmin edilen hacimden daha fazla miktarda elektrik tüketmeleri halinde ise Şirket'in, EPİAŞ'tan ilave elektrik satın alması gerekecektir. Bu durumda da Şirket, satış sözleşmeleri vasıtasıyla tahsil edilen bedelden daha yüksek bir maliyetle ilave elektrik satın almak durumunda kalabilecektir. Şirket'in bu maliyeti serbest müşterilere yansıtamaması durumunda ise Şirket, kayba uğrayabilecektir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Buna ilaveten, Şirket'in perakende satış şirketleri serbest müşteriler ile imzalanan sabit fiyatlı satış sözleşmelerine ilişkin fiyatın belirlenmesi sırasında, YEKDEM maliyetleri ile ilgili olarak da tahminlerde bulunmaktadırlar. YEKDEM, rüzgar, hidroelektrik, güneş, biyo-atık, katı atık ve jeotermal enerji kaynakları gibi yenilenebilir enerji kaynakları kullanan elektrik üreticilerini teşvik etmek üzere 2005'te oluşturulmuştur. Herhangi bir üretici şirket, YEKDEM mekanizmasına kabul edildikten sonra, YEKDEM katılımcısı üreticiler tarafından üretilen elektrik, üretilen her kWh için ABD doları cinsinden belirlenen alım garantisi ile satın alınmakta ve daha sonra EPİAŞ tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasasında satılmaktadır. İlgili mevzuat uyarınca, özel tedarikçiler ve müşterilere enerji satan üreticiler de dahil olmak üzere, elektrik

piyasa katılımcılarının, YEKDEM mekanizmasının maliyetlerine katılma yükümlülükleri vardır ve bu mekanizma kapsamında EPIAŞ, piyasa işleticisi olarak, söz konusu maliyetleri son kullanıcılara hizmet veren tedarikçilere (perakende satış şirketlerine) yansıtmaktadır. Bu nedenle, YEKDEM mekanizmasının uygulanmasından kaynaklanan maliyetler, tüm Türkiye’de perakende satış şirketleri vasıtasıyla, (i) düzenlemeye tabi müşterilere uygulanan Perakende Satış Tarifesi içerisine dahil edilmiş YEKDEM bedeli veya (ii) serbest müşterilere uygulanan serbest piyasa perakende enerji satış fiyatlarına dahil edilmiş YEKDEM maliyet kalemi yoluyla Türkiye’deki tüm son kullanıcılara yansıtılmaktadır. YEKDEM maliyetleri, üretilen yenilenebilir enerji miktarı ve döviz kuru dalgalanmaları gibi çeşitli etmenler nedeniyle her ay değişkenlik göstermektedir. Şirket’in perakende satış şirketleri, söz konusu maliyetleri Perakende Satış Tarifesi aracılığıyla düzenlemeye tabi müşterilere yansıtabilmektedirler. Bu nedenle, YEKDEM tutarlarına ilişkin ortaya çıkabilecek yanlış tahminler, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar üzerinde doğrudan bir etkiye sahip değildir. Ancak, Şirket’in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerini serbest müşterilere doğrudan ve tam olarak yansıtamayabilirler, çünkü Şirket’in perakende satış şirketleri, serbest müşteriler ile çoğunluğu bir yıl süreli olan sabit süreli sözleşmeler imzalamaktadırlar. Bahse konu satış sözleşmeleri kapsamında belirlenen fiyatlar, YEKDEM maliyet tahminlerine dayalıdır ve söz konusu satışlara ilişkin tedarik maliyetleri, ilgili satış sözleşmelerinin imzalandığı sırada belirlenmektedir. Dolayısıyla, Şirket’in YEKDEM maliyetlerinin düşük tahmin edilmesi halinde, Şirket’in perakende satış şirketleri serbest müşteriler ile yaptıkları sözleşme kapsamında müşteriye yansıtılan fiyattan daha fazla bir maliyete katılmak zorunda kalabilir. Zira söz konusu maliyetler serbest müşteriler ile imzalanan satış sözleşmelerinde belirtilen fiyata yansıtılmamış olacağından, şirketlerin bu maliyeti geriye dönük olarak serbest müşterilerinden tahsil etmesi mümkün olmayabilir. Bu nedenle, yenilenebilir enerji üretim miktarı, döviz kuru, piyasa elektrik fiyatı gibi değişkenlere bağlı olan YEKDEM maliyetlerinin doğru bir şekilde tahmin edilememesi, Şirket’in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Müşteriler tarafından kendi kaynaklarıyla üretilen elektrik kullanımı da dahil, elektrik piyasasındaki teknolojik değişiklikler, kullanıcıların Şirket’in perakende satış ve dağıtım operasyonlarına bağlılığında azalmaya neden olabilir.

Enerji sektöründe kullanılan teknolojiler, hızlı bir şekilde gelişme göstermektedir ve orta vadede elektrik dağıtım ve perakende satış operasyonları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Örneğin, Türkiye’de merkezi olmayan elektrik üretim (lisanssız elektrik üretimi) faaliyetleri, son yıllarda gelişme göstermiştir; bu durum da bazı tesislerin, yenilenebilir veya konvansiyonel enerji kaynaklarına (örneğin, çatılara tesis edilmiş güneş panellerinden elde edilen güneş enerjisi, küçük kapasiteli, birbirine bağlı depolama tesisleri ve ortak üretim tesisleri, birleşik ısı ve güç üretimi yapabilen tesisler) dayalı enerji üretimi yapmalarına ve kendi ürettikleri enerjiyi kendi ihtiyaçları için kullanmalarına izin vermektedir. Merkezi olmayan elektrik üretimi ve ilişkili teknolojilerin gelişmeye devam etmesi halinde, maliyetlere de bağlı olmak üzere, Şirket müşterileri kendi enerjilerini üretmeye başlayabilecek ve kendi enerjisini üretmeye başlayan müşterilerin sayısı giderek artabilecektir. Bu durum da kullanıcıların perakende satış şirketlerine bağlılığını azaltabilecek olup, Şirket’in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir. Ayrıca, teknolojik gelişmeler, aynı zamanda enerji verimliliğinde artışlar da sağlayabilir, elektrik tüketiminin azalmasına ve bu nedenle de daha düşük elektrik talebine yol açabilir. Bu tür herhangi bir gelişme, aynı zamanda, Şirket müşterilerine satılan elektrik miktarında azalmaya neden olabilir ve perakende satış faaliyetlerinden kaynaklanan kazançları olumsuz etkileyebilir. Bu gelişmeler aynı zamanda dağıtım şebekesindeki altyapı yatırımlarına olan ihtiyacı da azaltabilir ve yatırım harcamalarından elde edilen geri ödemelerin azalmasına ve dağıtım operasyonlarından elde edilen kazançların olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabilir. Bu durum, Şirket’in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Ayrıca, Şirket’in perakende satış şirketleri, perakende satış şirketlerinin halihazırda maruz kalmakta oldukları YEKDEM maliyetlerine benzer şekilde yenilenebilir enerji üretiminde meydana gelecek gelişmeler nedeniyle ilave maliyetlere maruz kalabilirler. Buna ilaveten, artan yenilenebilir enerji üretimine paralel

olarak YEKDEM maliyetleri de artabilir; çünkü, kamunun katlandığı maliyet de artış gösterebilir. Ayrıca, yenilenebilir enerji üreticisi şirketlere ilave bir teşvik temin edilmesi durumunda, düzenleyici kurumlar tarafından perakende satış veya dağıtım şirketlerine ilave maliyetler getirilebilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Şirket'in, faaliyetinin yürütülmesi için gereken yatırım harcamalarını yapamaması durumunda, Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, temel olarak, şebeke yatırımları (örneğin, ikame, iyileştirme ve şebekenin genişletilmesi yatırımları), sayaç okuma yatırımları, şebeke yönetim yatırımları ve çevre güvenliği ve diğer zorunlu yatırımlar ile ilgili olarak yatırım harcamaları yapmaktadır. Bu tür yatırım faaliyetleri için harcanan zaman ve maliyetler, gerekli onay ve izinlerin ilgili kurumlardan alınması, inşaat maliyetlerinin artması veya yeterli miktarda inşaat malzemesinin bulunamaması ve uygun malzemelerin ve ekipmanın mevcudiyeti de dahil birçok faktörden etkilenebilir. Bu etmenlerin herhangi biri, yatırım harcamalarında gecikmelere neden olabilir veya yatırımların tamamlanmasını engelleyebilir. Yatırım faaliyetlerinin yürütülmesi ve bunların tamamlanmasındaki gecikmeler, aynı zamanda, EPDK'nın Şirket'in dağıtım şirketlerine idari para cezaları gibi yaptırımlar uygulamasına da yol açabilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, aynı zamanda gerçekleştirmiş oldukları yatırımların teknik standartlarına ilişkin olarak TEDAŞ'ın geçici kabulünü ve gerçekleşen yatırımların (diğer bir ifade ile finansal kayıtlarda yer alan yatırımların) ilgili yönetmeliklere uygunluğu konusunda EPDK'nın onayını alması gerekmektedir. TEDAŞ'ın geçici kabulünün elde edilmesinde gecikmeler yaşanabilir ve Şirket'in yatırımları tamamlanmak için daha uzun bir süre harcaması gerekebilir. Aynı zamanda, zorunlu teknik şartnamelere uyulmadığı takdirde, EPDK yatırımları onaylamayabilir ve Şirket (Dağıtım Tarifesi yoluyla), söz konusu yatırımlar için geri ödeme alamayabilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Şirket, ilave yatırım harcamaları konusunda EPDK onayını elde edemediği takdirde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri ve faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyeti, önemli miktarda yatırım harcamaları gerektirmektedir. EPDK, dağıtım şirketleri için düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını belirler ve Şirket'in dağıtım şirketlerinin de üçüncü tarife dönemi içerisinde söz konusu yatırım harcamalarını yapmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, elektrik tedarikinin ve teknik kalitenin devamının sağlanması amacıyla, EPDK tarafından tarife dönemi başında onaylanan yatırım harcamaları tavanından daha fazla yatırım harcamaları yapmıştır ve gelecekte de yine benzer sebeplerle, yatırım harcamaları tavanından daha fazla yatırım harcamaları yapmayı öngörmektedir. Bu nedenle, Şirket'in mevcut tarife dönemi sona ermeden önce, fazladan yapılan yatırım harcamaları için geri ödeme alabilmesi amacıyla, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılması için EPDK'ya başvurması gerekmektedir. EPDK, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılmasına onay vermek amacıyla; söz konusu yatırım harcamalarının (i) ilgili bölgelerdeki enerji talebinin karşılanabilmesi, (ii) elektrik tedarikinin ve teknik kalitenin devamının sağlanabilmesi, (iii) dağıtım varlıklarının yenilenebilmesi ve (iv) teknolojik gerekliliklere, yasal yükümlülüklere ve genel aydınlatma yükümlülüklerine uyum sağlanabilmesi için gerekli olup olmadığını değerlendirmekte ve kararını bu değerlendirmeler ışığında vermektedir. İlgili mevzuatın tarife dönemi için belirlenen harcama tavanı üzerinde yapılan yatırım harcamalarına geri ödeme alınabilmesine ilişkin kuralları kısıtlayacak şekilde tadil edilmesi veya EPDK'nın düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını artırmaya yönelik süre gelen uygulamasını değiştirmesi halinde, Şirket, Şirket'in bilançosunda finansal varlıklar altına önceden tahakkuk edilen finansman gelir alacağının bir kısmının silinmesi sebebiyle zarar kaydetmek durumunda kalabilir. Bu durumda, harcama tavanının üzerinde yapılan yatırım harcamalarına geri ödeme alınamayabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, yatırım harcamaları, faaliyet giderleri veya kayıp kaçak giderlerinde sağladığı verimliliği sürdürmeyebilir ve bu durum Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, iş stratejisinin bir parçası olarak düzenlemeye tabi yatırım harcamaları, faaliyet giderleri ve kayıp kaçak karşılıkları yoluyla kâr oluşturmayı amaçlamaktadır. Şirket'in, dağıtım şirketleri için belirlenmiş olan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı, faaliyet giderleri ve kayıp kaçak karşılıkları, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin en önemli bileşenleridir. Şirket'in, yatırım harcamaları ve faaliyet giderlerindeki verimliliği sürdürebilmesi, Şirket'in elektrik ekipmanı, malzemesi ve işgücünü EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlara kıyasla daha düşük bir maliyet üzerinden temin edebilmesine ve operasyonel hizmetlerini, yine EPDK tarafından belirlenen fiyatlara kıyasla daha düşük bir maliyet üzerinden temin edebilmesine bağlıdır. Ayrıca, Şirket'in kayıp kaçak performans fazlasının sürdürebilmesi, kayıp kaçak olaylarını yönetme ve daha önceden belirlenen kayıp kaçak oranını tutturma veya belirlenen kayıp kaçak oranından daha iyi bir performans sergileme yeteneğine bağlıdır. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014 tarihlerinde sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in dağıtım gelirinin, sırasıyla %21,0, %[●],%[●] ve %[●]'ı, yatırım harcamaları, faaliyet giderleri ve kayıp kaçak verimliliğinden elde edilmiştir. Tarihsel olarak Şirket, yatırım harcamaları, faaliyet giderleri ve kayıp kaçak verimliliğini sürdürebilmiştir; ancak, Şirket'in bu verimliliği sürdürebileceğinin garantisi verilememektedir. Bu nedenle, kayıp kaçak hedeflerinin yakalanamaması veya belirlenen orandan daha iyi bir performans sergilenmemesi ve yatırım harcamaları ve faaliyet giderleri verimliliklerinin sürdürülememesi durumunda, yatırım harcamaları, faaliyet giderleri ve kayıp kaçak verimliliğinden gelir elde edilemez; ve bu durum, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Bir elektrik dağıtım şebekesinin işletilmesi, tabiatı gereği risklidir ve kazalar veya aksamalara yol açabilecek tehlikelere açıktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri, işin olağan akışı gereği, aşağıda sayılanlar gibi bazı tehlike ve risklere açıktır:

- olaylar, kazalar, yangın ve patlamalar;
- elektrik arkları veya teknik arızalar sonucunda oluşan diğer elektrik kayıpları;
- inşaat ve altyapı hizmetleri ekipmanları ve diğer şebeke kullanıcılarından kaynaklananlar da dahil, üçüncü şahısların neden olduğu zararlar;
- terör gibi insan kaynaklı yıkımlar;
- yer altı hatları, yer üstü hatlar, trafolar ve direklere verilen zararlar; ve
- deprem, sel, fırtına, toprak kayması ve diğer olumsuz hava koşulları ve tehlikeler gibi doğal afetler.

Bahse konu riskler, Şirket'in müşterileri, çalışanları ve üçüncü şahısların ölümü veya yaralanmalarına ve/veya elektrik dağıtım şebekesi veya ilişkili varlıklarda zarara veya tahribata ve bu nedenle de elektrik dağıtım faaliyetlerinde kesintiye yol açabilir; bu durum da, Şirket'in faaliyeti ve aynı zamanda itibarı üzerinde önemli derecede olumsuz etkilere neden olabilir. Şirket, bu veya benzeri olayların oluşumunu genel olarak önceden tahmin edememektedir ve bu tip olaylar nadiren gerçekleşecek olsa bile, Şirket'in elektrik dağıtım aktivitelerinde beklenmedik kazalar veya aksamalara neden olabilirler. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, müşterilerin ölümü ile sonuçlanan kazalar ile ilgili olarak derdest 18 adet tazminat talepli dava bulunmaktadır (Şirket'in dağıtım

şebekesinden kaynaklanan kazalar dahil). 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket çalışanlarının tamamı (kazalar, Şirket'in dağıtım şebekesine atfedilebilir olmadığından ve Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesinden kaynaklanmayan kazalardan sorumlu olmadığından) cezai suçlardan beraat etmiştir. Ayrıca, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in dağıtım şirketlerinde toplam 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiş ve bunların çoğunluğu, elektrik şoku ve trafik kazalarından kaynaklanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, ölümlü 12 iş kazasından dördü dava ile sonuçlanmış, sekizi ise, vefat eden çalışanların akrabaları ile uzlaşmaya varıldığından mahkemeye intikal etmeden sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, halen derdest durumda olan dört dava bulunmaktadır.

Şirket, elektrik kaçağı ve diğer acil hizmet talepleri ile ilgili acil durum çağrılarına yanıt vermek üzere tesis edilmiş acil durum üniteleri gibi, olası kaza veya aksamaların etkilerini hafifletmeye yönelik bakım ve acil destek altyapısına sahip olmasına ve bu riskler için sigorta teminatı sağlıyor olmasına rağmen, sigorta kapsamında olmayan veya sigorta poliçeleri kapsamındaki geçerli limitleri aşan kayıplara yol açan kazalar veya aksamalar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, perakende satış ve dağıtım faaliyetinde kredi riskine maruz bulunmaktadır ve bahse konu risk, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemeye tabi ve serbest müşterileri nedeniyle kredi riskine maruz bulunmaktadır. Şirket, genel olarak, perakende satış müşterilerini, söz konusu müşteriler tarafından bir önceki ayda tüketilen elektrik tüketim miktarına göre ve aylık olarak faturalandırmaktadır. Mevcut ve gelecekteki fatura ödemelerini güvence altına almak için Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerinden güvence bedeli, serbest müşterilerden ise teminat mektupları veya diğer türlerde teminatlar almaktadır. Aynı zamanda geç ödemelerde Şirket, %1,4 temerrüt faizi işletmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilerden alınan güvence bedeli miktarı, 2017 için, kW başına 19,80 TL ile 56,0 TL arasında değişkenlik göstermekte olup, bu miktar EPDK tarafından yıllık olarak belirlenmektedir. Serbest müşterilerden alınan güvence bedeli miktarları, serbest müşterilerin geçmiş iki ila dört aylık elektrik tüketim miktarlarına dayalı olarak belirlenmektedir ve 30 Eylül 2017 itibarıyla serbest müşterilerden alınan toplam teminat miktarı, [●] TL'dir. Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerinden güvence bedeli tahsil ediyor olmasına, düzenlemeye tabi müşteriler için şüpheli alacak karşılığı alıyor olmasına ve serbest müşterilerden sair teminatlar alıyor olmasına rağmen, söz konusu teminatlar ve şüpheli alacak karşılıklarının söz konusu müşterilerin tüm yükümlülükleri için yeterli teminatı sağlaması mümkün olmayabilir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerden tahsil edilemeyen alacaklarına ilişkin olarak [●] adet icra takibine taraf bulunmaktadır ve bu takiplerin toplam tutarı [●] TL'dir. Şirket'in teminatlarının veya şüpheli alacak karşılıklarının yetersiz olması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, genel aydınlatma ve kayıp kaçak için TETAŞ'tan elektrik satın alması gerekmekte olup, Şirket'in dağıtım şirketleri, genel aydınlatma müşterileri ile ilgili olarak kredi riskine maruzdur. Zaman zaman Şirket, genel aydınlatma müşterilerinden alacaklarını tahsil edemeyebilmekte (diğer bir ifade ile, Şirket'in dağıtım bölgelerindeki belediyeler ve il özel idareleri) ve kamu kuruluşları olmaları nedeniyle bahse konu müşteriler hakkında icra takibi başlatamayabilmektedir. Genel aydınlatma müşterilerine ilaveten Şirket'in dağıtım şirketleri, aynı zamanda, kendi dağıtım sistemi kullanıcıları için de kredi riskine maruz durumdadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketleri, sistem kullanıcılarından tahsil edilemeyen alacaklarına ilişkin olarak [●] adet icra takibine taraf bulunmaktadır ve bu takiplerin toplam tutarı [●] TL'dir. Şirket'in dağıtım şirketleri, mevcut ve gelecekteki alacaklarını güvence altına almak için perakende satış şirketlerinden teminat almaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından perakende satış şirketlerden alınan teminatların toplam miktarı [●] TL olmuştur (söz konusu miktarın [●] TL'si, Şirket'in perakende satış şirketlerinden tahsil edilmiştir). 30 Eylül 2017 itibarıyla, söz konusu teminatların miktarı, [●] TL olmuştur (söz konusu miktarın [●] TL'si, perakende satış şirketlerinden tahsil edilmiştir). Bu tahsilatlar, Şirket'in dağıtım şirketleri ile perakende satış şirketler

arasında imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmelerine göre yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket'in dağıtım şirketleri, vadesi geçmiş alacakları için şüpheli alacağın muaccel hale geldiği tarihten iki yıl sonra EPDK'dan (söz konusu alacaklara ilişkin karşı tarafa karşı hukuki işlem başlatılması kaydıyla) geri ödeme almaktadır. Bu nedenle, tahsil edilemeyen alacaklar, iki yıllık bir süre sonrasında Şirket'in dağıtım şirketlerine iade edilir ve söz konusu alacaklar çoğunlukla, gelirlerinden ziyade Şirket'in dağıtım şirketlerinin nakit akışları üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Ancak, teminat miktarının yetersiz kalması halinde, söz konusu alacakların vade tarihi ile geri ödeme tarihi arasındaki fark nedeniyle, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in, işletme hakkı devir sözleşmelerine uymaması, TEDAŞ'ın yasal işlem başlatmasına yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesinin işletilmesi için ihtiyaç duyulan dağıtım varlıkları ve tesislerinin mülkiyetine sahip değildir. Benzer şekilde, Şirket'in perakende satış şirketleri de operasyonlar için ihtiyaç duyulan varlıkların ve tesislerin mülkiyetine sahip değildir. Ancak, dağıtım şirketlerinin her biri, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin işletilmesi için ihtiyaç duyulan dağıtım sistemi, dağıtım ve perakende satış tesisleri ve diğer varlıkların işletim haklarının devri konusunda TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamıştır. Dağıtım ve perakende satış aktivitelerinin hukuki olarak ayrıştırılması sonrasında, ilgili İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından işletilen ilgili perakende satış varlıkları ve tesislerinin (örneğin, müşteri hizmeti merkezleri) işletme haklarının Şirket'in perakende satış şirketlerine devredilmesi amacıyla tadil edilmiş ve Şirket'in perakende satış şirketleri, söz konusu varlıkların işletim haklarının devri konusunda TEDAŞ ile ayrı ayrı İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamıştır.

Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin ihlali, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin feshine yol açabilir. TEDAŞ, aynı zamanda, dağıtım veya perakende satış şirketlerinin aciz veya iflası söz konusu olduğunda İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini feshetme hakkına sahiptir. Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketlerinin iflası veya dağıtım veya perakende satış şirketlerinin dağıtım ve/veya tedarik lisanslarının feshi durumunda, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kendiliğinden fesih olmaktadır. Ayrıca, eğer Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında belirlenen teminat gerekliliklerini yerine getirmez ise, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, kendiliğinden fesih olmaktadır. TEDAŞ, herhangi bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesini feshettiği takdirde, ilgili İşletme Hakkı Devir Sözleşmesine tabi tesisleri ilişkin işletim hakları da kaybedilmektedir (ki bu durum Şirket'in, dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybetmesine yol açacaktır). Aynı zamanda TEDAŞ, bu tür sebepler nedeniyle herhangi bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesini feshettiği takdirde, Şirket'in yatırımları karşılığında geri ödeme alma hakkı olmayacaktır. Bu nedenle, herhangi bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinin feshi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinde yer alan şartlar, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin her birinin lisans sürelerinin sonuna kadar devam eder. Şirket'in İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini yenileyememesi halinde, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, dağıtım ve tedarik lisanslarını da yenileyemeyecektir. Zira Şirket'in lisanslarını yenilenebilmesi için dağıtım operasyonları ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar için gerekli olan tesislerin işletme haklarına sahip olduğunu EPDK'ya tevsik etmesi gerekmektedir. Şirket'in İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini yenileyememesi halinde, Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri ve/veya düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını sonlandırması gerekebilir; ancak, serbest müşterilere perakende satışlara devam edebilecektir. Böyle bir durumda, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sonu itibarıyla Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından tarife yoluyla geri ödemesi yapılmamış olan yatırım maliyetleri, TEDAŞ tarafından Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketlerine geri ödenecektir. Ancak, söz konusu geri ödeme miktarları yetersiz olabilir. Bu nedenle, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin feshi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

TEİAŞ'ın iletim ağındaki her türlü önemli arıza veya aksama, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, iletim hizmetleri için TEİAŞ ile bağlantı ve sistem kullanım sözleşmeleri imzalaması gerekmektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri bu nedenle, elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri için elektrik iletimi konusunda TEİAŞ'a bağlıdır. TEİAŞ'ın ülke çapındaki iletim ağına meydana gelen önemli bir arıza ve/veya aksama sonucunda elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri için yeterli miktarda elektrik tedarik edilememesi durumunda, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, müşterilere düzenli şekilde veya yeterli miktarlarda elektrik dağıtamaz veya satamaz ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

TETAŞ'ın yeterli enerji temin edememesi, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yaratabilir.

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca Şirket'in perakende satış şirketlerinin, düzenlemeye tabi müşterilere sattıkları elektriğin tedariki için, her yıl EPDK tarafından belirlenen yüzde üzerinden, tedarik lisansına sahip, toptan elektrik piyasasında kilit bir üye olan ve devlet mülkiyetindeki ilk ve tek şirket olarak faaliyet gösteren TETAŞ'tan elektrik satın almaları gerekmektedir. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in perakende satış şirketleri düzenlemeye tabi müşterilere sattıkları elektriğin yaklaşık %74,1 ve %86,2'sini TETAŞ'tan tedarik etmiştir. Aynı zamanda, Şirket'in dağıtım şirketlerinin, kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için, TETAŞ'tan elektrik satın almaları gerekmektedir. Şirket'in perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketlerinin her biri, elektrik ihtiyaçlarının sağlanması amacıyla TETAŞ ile enerji satış sözleşmeleri imzalamaktadır. Bu sözleşmeler, yıllık olarak yenilenmektedir. Zaman zaman TETAŞ, Şirket'in dağıtım (kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için) ve perakende satış şirketlerine tedarik edilecek elektrik miktarını revize edebilir ve enerji satış sözleşmelerinde öngörülenden daha az elektrik tedarik edebilir. Bu tür bir durumda, Şirket'in dağıtım (kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için) ve perakende satış şirketlerinin, EPIAŞ'tan elektrik tedarik etmesi gerekmekte olup, bu durum Şirketi, ilgili pazarlarda elektrik fiyatında meydana gelen dalgalanmalara ve nakit akışı risklerine maruz bırakmaktadır. Zira, Şirket elektrik ihtiyaçlarını bu pazarlardan karşılamak için nakit ödeme yapmaktadır. Ayrıca, (i) perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketlerinin lisanslarının iptali veya şirketlerin EPIAŞ nezdindeki piyasa katılımcısı olarak yer alan tescillerinin silinmesi ve şirketlerin diğer tarafın bildiriminden itibaren söz konusu durumu 15 gün içinde düzeltmemeleri veya (ii) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine karşı iflas veya tasfiye süreci başlatılması veya bu şirketlerin borçlarını ödeyememeleri durumlarında enerji satış sözleşmeleri feshedilecektir. TETAŞ'ın, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine yeterli enerjiyi temin etmemesi veya TETAŞ'ın bu nedenlerden herhangi biri nedeniyle elektrik satış sözleşmelerini feshetmesi durumunda, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, faaliyetleri için yeterli miktarda elektriği temin edemeyebilirler veya Şirket için avantajlı olan şartlarla elektrik tedarik edemeyebilirler. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in performansı, yönetim ekibine ve diğer kalifiye personeline dayanmakta olup, Şirket'in yönetim kademesindeki personelini veya diğer kalifiye personelini Şirket'te istihdam etmeye devam edememesi veya yeni kalifiye çalışanları istihdam edememesi durumunda Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in başarısı büyük oranda, Şirket yönetimi ve diğer kalifiye çalışanlarının becerileri, deneyimi ve gayretlerine bağlıdır. Şirket'in, operasyonel etkinliğini ve müşteri memnuniyetini sürdürebilmesi için, elektrik piyasası faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan uzmanlığı temin etmek için gerekli olan personeli çekmesi, istihdam etmesi, geliştirmesi ve muhafaza etmesi gerekmektedir. Şirket'in başarısı, Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe önemli deneyim sahibi kıdemli yönetim ekibinin, direktörlerin ve diğer kilit personelin hizmetlerinin devamına dayanmaktadır. Buna ilaveten, deneyimli yönetim ekibi, mühendisler, teknisyenler ve sektör uzmanları için elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründeki rekabet yoğundur. Bu nedenle kilit personeli elde tutma ve motive etme ve aynı zamanda, nitelikli ve deneyimli yeni

personeli istihdam etme Şirket'in daha yüksek ücret ve diğer yan haklar teklif etmesini gerektirebilir. Bu durum da, Şirket'in işletme giderlerinde artışa yol açabilir. Yönetim ekibi, direktörler veya kilit personelin elde tutulamaması veya istihdam edilememesi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca, Şirket'in üst düzey yöneticilerinin veya kilit personelinin, rakip bir şirkette çalışmaya başlaması durumunda Şirket, uzmanlık altyapısını, kilit ve profesyonel personelini kaybedebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, yatırım harcamalarını ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını finanse etmek için yeterli kaynağı bulamayabilir.

Şirket'in faaliyetlerinin yüksek düzeyde nakit gerektirmesi nedeniyle Şirket'in önemli finansman ihtiyaçları bulunmaktadır. Özellikle Şirket'in dağıtım faaliyetlerine yönelik yatırım harcamaları, yüksek derecede finansman gerektirmektedir. Bu nedenle, Şirket nakit ihtiyaçlarını finanse etmek için gerekli finansmanı sağlamak üzere, hem iştirakleri ile çeşitli finansman anlaşmaları yapmakta, hem de ilişkili tarafı olan Akbank ve üçüncü şahıs finansal kurumlardan harici finansman kaynakları kullanmaktadır. Buna ek olarak, SPK tarafından onaylı ihraç belgeleri kapsamında, Enerjisa ve Başkent EDAŞ tarafından ihraç edilmiş, tüketici fiyat endeksli yurt içi özel sektör tahvilleri mevcut bulunmaktadır.

Şirket'in nakit ihtiyaçları için yeterli finansmanı bulması, bir dizi faktöre bağlıdır. Bunların bir kısmı, ekonomik şartlar, ilgili mevzuata ilişkin gelişmeler ve finansman mevcudiyeti de dahil olmak üzere Şirket'in kontrolü dışındadır. Buna ek olarak, Şirket'in veya Türkiye'nin kredi derecelendirme notlarında meydana gelecek herhangi bir not indirimi, Şirket'in kullanılabilir fon bulma yeteneğini olumsuz şekilde etkileyebilecektir. Şirket'in sermaye ihtiyaçlarını karşılamak için ilave fona ihtiyaç duyması veya borçlanmalarını yeniden finanse etmesinin gerekmesi halinde Şirket, özel veya genel finansman kaynakları yoluyla veya sair kaynaklar vasıtasıyla ilave fonlar elde etmeyi amaçlayabilir. Şirket, her ne kadar kendi fon kaynaklarının yeterli olduğuna ve tarihsel olarak, fon sağlama veya yeniden finansmanda önemli bir güçlük yaşamamış olduğuna inanıyor olsa da, yurtiçi veya yurtdışı finansal kurumlardan yeterli finansman bulamayabilir veya söz konusu finansman veya refinansman şartları, Şirket için avantajlı olan şartlara dayanmıyor olabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket ve Şirket'in dağıtım şirketleri, toplu iş sözleşmelerine taraf olduklarından, Şirket ile çalışanları arasında gerçekleşecek herhangi bir anlaşmazlık veya artan işgücü maliyeti ve işçilere sağlanan menfaatlerin maliyetleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

1 Eylül 2015 tarihinde, EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası ("Tes-İş") ile 28 Şubat 2018 tarihine kadar geçerli olan, dört ayrı toplu iş sözleşmesi imzalamış bulunmaktadır ("Toplu İş Sözleşmeleri"). 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket çalışanlarının %67,0'ı, Tes-İş üyesidir. Grev ve lokavt, elektrik dağıtım sektöründe yasalara aykırıdır ve her ne kadar Şirket, çalışanları ile olan ilişkilerinin genel olarak iyi olduğuna inanıyor olsa da mevcut Toplu İş Sözleşmelerinin sona ermesinden sonra sendika veya çalışma konseyi tarafından davalar açılmaksızın veya şirket için tatminkâr olacak şartlarla müzakerelerin tamamlanması ve neticesinde yeni bir toplu iş sözleşmelerinin imzalanması hususu garanti edilememektedir. Ayrıca, yeni toplu iş sözleşmesi, Şirket için daha katı veya daha dezavantajlı (önemli ücret artışları, ek yardımlar veya ilave ödeme yükümlülükleri gibi) olan ve Şirket'in doğrudan ilave maliyetlere maruz kalmasını gerektirebilecek hükümler içeriyor olabilir. Şirket, çalışanlarından ücret artış talepleri alabilir veya çalışanları ile arasında farklı türde ihtilaflar ortaya çıkabilir. Bu tür işçi-işveren anlaşmazlıkları, işçi sendikası ile sürececek müzakereler ve ayrıca gelecekte meydana gelebilecek her türlü işgücü sorunları, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in, özel müşteri bilgilerini yeterli hassasiyette koruyamaması veya bu tür bilgilerin izinsiz kullanımı ile ilgili iddialar, Şirket'in itibarına ve markasına zarar verebilir.

Şirket, faaliyetinin olağan seyri içerisinde müşterilerinin adları, telefon numaraları, adresleri, kimlik numaraları ve vergi kimlik numaraları gibi bazı şahsi bilgilerini toplamakta ve bilişim teknolojisi ("IT") sistemleri vasıtasıyla bu bilgileri saklamaktadır. Bu nedenle, başta 7 Nisan 2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun ("**Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun**") olmak üzere Şirket, sair veri koruma düzenlemelerine tabi bulunmaktadır. Veri ihlalleri, müdahaleler, uzmanlık altyapısı ve veri gizliliği ihlalleri ve sızıntı gibi siber güvenlik olayları da dahil olmak üzere, kullanmakta olunan IT sistemleri veya yedekleme sistemlerinin güvenliğinde meydana gelen arıza veya kesintiler veya bunların ihlali, gecikmelere veya platform veya yazılımın kapanmasına sebep olabilir ve bunun sonucunda kritik verilerin kaybı veya müşterilerin şahsi bilgilerinin izinsiz kamuya açıklanması veya kullanımı söz konusu olabilir. Bahse konu sorunlar, cezai takipler, tazminat talepleri veya idari para cezası uygulanması gibi hukuki yaptırımlara yol açabilir. Hizmetleri ve sistemleri aksatmak için kullanılan teknikler hızla değişmekte olduğundan, bu tür saldırıların önceden tespit edilmesi mümkün olmayabilir ve önleyici tedbirler proaktif bir şekilde uygulanamayabilir. Veri koruma düzenlemelerinin ihlaline neden olan IT sistemlerindeki bir arıza veya kesinti veya bunların ihlali, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını ve aynı zamanda Şirket'in itibarını ve markasını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin çağrı merkezleri, faaliyetleri sırasında müşteri bilgilerini kullanmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri, bu kapsamda 5 Kasım 2014 tarih ve 29166 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6563 sayılı E-Ticaretin Düzenlenmesine Dair Kanun ("**E-Ticaret Kanunu**") olmak üzere, e-ticaret işlemleri ile ilgili kanun ve yönetmeliklere tabidir. E-Ticaret Kanunu, Şirket'in, çağrı merkezi etkileşimleri yoluyla elde edilen müşteri bilgilerini kullanma yeteneğini kısıtlamaktadır. Bu nedenle, bu tür kısıtlamaların herhangi bir ihlali, Şirket'in müşteri şikayetleri ve talepleri ile karşılaşmasına neden olabilir. Bu tür şikayetler, zaman alıcı olabilir ve Şirket'in çeşitli maliyetlerle karşılaşmasına neden olabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını ve aynı zamanda Şirket'in itibarını, markasını ve müşteri ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, karşı karşıya kaldığı tüm risklere karşı sigorta yaptıramayabilir ve sigorta ile teminat altına alınmamış kayıplara maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, elektrik dağıtım şebekesi ve ilişkili varlıklara gelebilecek zarar ve kayıplara karşı Şirketi korumak için çeşitli sigortalar yaptırmaktadır. Buna ilaveten, Şirket'in dağıtım şirketlerinin personeli de risk ve tehlikelere maruz durumda olup bu risk ve tehlikeler önemli yaralanmalar veya ölümler, dağıtım şebekesi ve ekipmanlarında ciddi hasarlar veya zararlarla sonuçlanabilir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım şirketlerinin, elektrik dağıtım faaliyetleri ile ilişkili varlıklarını, doğal afetler, yangın, kaza, üçüncü şahıslara karşı finansal sorumluluk, terörizm, sabotaj ve diğer potansiyel risklere karşı "tüm riskler sigortası" ile sigorta etmelerini gerektirmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, sigorta teminatlarını, tüm riskler sigortası, genel sorumluluk sigortası ve işveren sorumluluk sigortası olmak üzere, üç temel alanda sürdürmektedir. Geçerli yönetmelikler uyarınca gerekli olmamasına karşın, perakende satış şirketleri de ticari paket sigorta poliçesi almaktadırlar. Anılan poliçeler, şirketleri, doğal afetler ve terörizm, yangın, grev ve lokavt gibi çeşitli insan kaynaklı felaketler ile ilişkili risklere karşı teminat altına almaktadır. Şirket, mevcut sigorta teminatlarını sürdürmeyi ve faaliyetleri için gerekli ilave sigorta teminatlarının satın almayı planlamaktadır. Ancak, Şirket'in sigorta teminatlarının, tüm kayıplar veya olaylara karşı yeterli teminatı sağlayacağı garanti edilememektedir. Şirket, maruz kaldığı tüm önemli riskler için yeterli teminatlara sahip olduğu kanaatinde olmasına karşın, sigorta edilmemiş bir kaybın ortaya çıkması veya sigorta edilmiş limitleri aşan bir kaybın gerçekleşmesi durumunda, etkilenen varlıklara yatırmış olunan sermayeyi ve etkilenen varlıklardan elde edilmesi beklenen geliri kaybedebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz

yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, coğrafi olarak Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde yoğunlaşmaktadır ve bu bölgeleri etkileyen olaylar veya koşullar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Türkiye'deki elektrik mevzuatı, elektrik dağıtım ve perakende satış aktivitelerinin coğrafi kapsamı hakkında katı kısıtlamalar getirmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca dağıtım şirketleri, yalnızca kendi dağıtım lisanslarında belirtilen bölgede elektrik dağıtım hizmeti verme iznine sahiptir. Dağıtım şirketlerine benzer şekilde, görevli tedarik şirketi olarak faaliyet gösteren perakende satış şirketleri de yalnızca tedarik lisanslarında belirtilen bölgede düzenlemeye tabi müşterilere elektrik satma iznine sahiptir (serbest müşterilere perakende satışlar ise herhangi bir coğrafi sınıra tabi değildir). Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri (düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar bakımından), halihazırda Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösterme iznine sahiptirler. Bu nedenle, Şirket gelirinin büyük çoğunluğu, sınırlı bir coğrafi bölgedeki faaliyetlerden elde edilmektedir ve bahse konu gelirler ilgili coğrafi bölgelerdeki ekonomik, sosyal, demografik, yerleşimsel ve siyasi koşullar ve gelişmelerden etkilenmektedir. Bunun sonucunda, coğrafi çeşitlilikten faydalanmadıkları için Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesini etkileyen herhangi bir olay, doğal afet, olumsuz hava koşulları, cezai suç veya terör faaliyetleri veya sair olaylar veya şartlar, Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketlerini (herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın serbest müşterilere elektrik satışları hariç olmak üzere), önemli ölçüde etkileyebilir. Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesinde, elektrik talebinde beklenen büyümenin gerçekleşmemesi veya yukarıda anılan türde önemli olay veya şartların meydana gelmesi halinde bu durum, Şirket'in dağıtım faaliyetini ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını ve bu nedenle, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, dağıtım ve perakende satış faaliyetleri ile ilişkili dava ve benzeri hukuki taleplerle karşı karşıya kalmaktadır ve bunlar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetlerinin olağan akışı içerisinde tüketici uyuşmazlıkları, ticari davalar, müşteri talepleri, işçi uyuşmazlıkları, icra ve borç tahsilat işlemleri gibi hukuki muamele ve taleplere taraf olabilir. Ayrıca Şirket, zaman zaman ölümlü kazalar sebebiyle maddi ve manevi tazminat talepleri ile de karşı karşıya kalabilir ve cezai kovuşturmalara taraf olabilir. Bu tür hukuki muamele ve taleplerin sonucunda, Şirket ve Şirket yönetimi cezai sorumluluğa maruz kalabilir ve bu tür talepler ile ilgili yasal işlemlerden kaynaklanan olumsuz bir sonuç, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. Buna ek olarak, Şirket'in çalışanlarının veya üçüncü şahısların yaralanması veya zarar görmesi sonucunda, Şirket faaliyetlerinin olağan akışı içerisinde hukuki veya cezai sorumluluk veya para cezaları ile karşı karşıya kalabilir; bunun sonucunda, geçerli kanunlar uyarınca, tazminat ödemeleri yapmak zorunda kalabilir. Anılan türden olumsuzluklar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, alt yüklenicilerinin bazı yükümlülüklerinden müstereken ve müteselsilen sorumludur. Bu nedenle Şirket, alt yüklenicilerinin tabi olduğu kanun ve yönetmeliklere uymaması sebebiyle bir takım yükümlülüklerle tabi olabilir veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalabilir.

Şirket, dağıtım şebekesinin inşası ve bakımı ve perakende satış faaliyetleri kapsamında serbest müşterilerin sözleşme ve ödeme süreçleri gibi faaliyetleri alt yüklenicileri vasıtasıyla gerçekleştirmektedir. Türkiye'deki iş kanunları uyarınca Şirket, alt yüklenicilerinin, kendi çalışanları için geçerli iş sağlığı ve güvenliği düzenlemelerine uymamalarından ve alt yüklenicilerinin çalışanlarının maaşlarını veya geçerli sosyal güvenlik primlerini ödememelerinden müstereken ve müteselsilen sorumludur. Ayrıca Şirket, alt yüklenicilerinin neden oldukları zarar veya kayıplardan da müstereken ve müteselsilen sorumlu bulunmaktadır. Örneğin, Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest müşteriler ile anlaşma yapılması veya

müşterilerinin sayaçlarının okunması için alt yükleniciler kullanmaktadır. Bunun sonucunda, bu tür alt yüklenicilerin yanlış sayaç okumaları nedeniyle fazla tutarda fatura düzenlenmesi gibi hatalı işlemlerde bulunmalarından kaynaklanan risklere de maruz bulunmaktadır. Bu durum, müşteri şikayetleri ve taleplerine yol açabilir. Şirket, alt yüklenicilerinden, geçerli kanun ve yönetmeliklere uyup uymadıklarını değerlendirmek için yeterli bilgileri sağlamalarını talep etmektedir. Aynı zamanda, inşaat alt yüklenicilerinin, Şirket'in dağıtım şebekesinin inşa ve ikame ettirilmesi süreçleri boyunca, çalışanlar ve üçüncü şahısların maruz kalabileceği her türlü yaralanmalara karşı sigorta poliçelerinin geçerliliğini koruyup korumadığı takip edilmektedir. Buna ilaveten Şirket, gelecekteki ödemelerini güvence altına almak ve alt yüklenicinin kusurlu veya hileli çalışmalarından doğacak geleceğe ilişkin kayıpları güvence altına almak, çalışanlar ve alt yüklenicilere gelebilecek tüm yaralanma ve zararları da güvence altına almak için alt yüklenicilerden teminat almaktadır. Buna karşın, bu kapsamda temin edilen sigorta veya teminatlar, Şirket'in alt yükleniciler ile müşterek ve müteselsil sorumluluğundan doğan zararları tam olarak karşılamayabilir ve Şirket, bu meblağları aşan tutarlarda yasal işlemler ve taleplere tabi olabilir.

30 Eylül 2017 itibarıyla, perakende ve dağıtım şirketlerinde çalışmakta olan eski çalışanlar tarafından ve çoğu özelleştirme öncesindeki dönemde başlatılmış davalar ile Şirket alt yüklenicilerinin çalışanları tarafından açılmış [●] adet derdest dava bulunmaktadır. Bu davalar için ayrılmış olan karşılıkların toplam miktarı, 30 Eylül 2017 itibarıyla [●] TL tutarındadır. Derdest davalar ile halihazırda Şirket'in temyiz etmekte olduğu davalar veya alt yüklenicilere karşı açılmış olan rücu davaları Şirket lehine sonuçlanmayabilir veya bu davalar için ayrılmış olan karşılıklar Şirket zararlarını karşılamayabilir. Buna ek olarak, derdest olan davaların Şirket aleyhine sonuçlanması halinde, Şirket maruz kaldığı zararı alt yüklenicilerden tahsil edilmeyebilir. Şirket'in alt yükleniciler ile müşterek ve müteselsil sorumluluğu nedeniyle, alt yüklenicilerin geçerli kanun ve yönetmeliklere uymamaları, Şirket'in bir takım uyuşmazlıklara taraf olmasına veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalmasına sebep olabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, finansal borçları nedeniyle faiz riskine, YEKDEM mevzuatı ve bazı finansal yükümlülükleri nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalabilir.

Şirket, fon ihtiyaçlarının bir kısmını üçüncü şahıs finansal kurumlar ile arasındaki finansman sözleşmeleri yoluyla karşılamaktadır. Bunların az bir kısmı, döviz cinsinden ifade edilmekte veya değişken faiz oranına dayalı bulunmaktadır. Bu nedenle Şirket'in finansal sonuçları, faiz oranlarındaki dalgalanmalardan ve belli bir ölçüde Türk Lirası ile yabancı para birimleri arasındaki dalgalanmalardan etkilenmektedir.

Şirket, 1,152 milyon TL tutarındaki tüketici fiyat endeksli özel sektör tahvilleri nedeniyle, faiz oranı riskine maruz bulunmaktadır. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014'te sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 ve 2016'da sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket'in borçlanmalarından kaynaklanan toplam faiz gideri, 735.174 TL, 575.336 TL, 625.109 TL, 710.933 bin TL ve 532.152 bin TL'dir. Şirket, faiz oranlarında yaşanan dalgalanmalar sebebiyle ilave maliyetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bahsedilen maliyetler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Buna ilaveten Şirket'in, döviz cinsinden belirlenen finansal borçlanmaları nedeniyle döviz kuru riski bulunmaktadır. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014'te sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 ve 2016'da sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket'in finansal borcunun %[●], %[●], %[●], %[●] ve %[●]'i, yabancı para cinsindedir (daha ziyade Avro cinsindedir). Aynı zamanda Şirket, dağıtım bölgelerinin iktisabının ardından ödeme yükümlülükleri üstlendiği, dağıtım bölgelerinin iktisabı öncesinde TEDAŞ tarafından ve Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankasından, Avro cinsinden temin edilen krediler kapsamında da döviz kuru riskine tabidir.

Ayrıca, Şirket'in perakende satış şirketleri, katlandıkları YEKDEM maliyetleri nedeniyle Türk Lirasının ABD Dolarına karşı dalgalanmalarından etkilenmektedir. Söz konusu maliyetler, üretilen yenilenebilir enerji miktarı ve döviz dalgalanmaları da dahil ancak bunlarla sınırlı olmayan çeşitli etmenler nedeniyle her ay

değişkenlik göstermektedir. YEKDEM katılımcısı üreticiler tarafından üretilen enerji, üretilen elektriğin her kWh'ı başına ABD Doları cinsinden ifade edilen bir alım garantisi yoluyla satın alınmaktadır ve YEKDEM maliyeti, Şirket'in perakende satış şirketlerine TL cinsinden yansıtılmakta ve bunun sonucunda perakende satış şirketlerine yansıtılan meblağ, döviz dalgalanmaları nedeniyle değişkenlik göstermektedir. Şirket'in perakende satış şirketlerinin, YEKDEM maliyetlerini Perakende Satış Tarifesi yoluyla düzenlemeye tabi müşterilere yansıtabiliyor olmalarına karşın, YEKDEM maliyetleri doğrudan ve tam olarak serbest müşterilere yansıtılamayabilmektedir. Bu nedenle, Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetleri nedeniyle döviz dalgalanmalarına maruz bulunmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerinden kaynaklanan döviz riskine karşı koruma sağlamak amacı ile yabancı para birimleri cinsinden gerçekleşen vadeli döviz alım (forward) işlemlerinde bulunmaktadır; ancak, söz konusu vadeli döviz (forward) işlemleri, YEKDEM maliyetlerinden doğan tüm riskler için yeterli bir teminat sağlamayabilir ve Şirket'in perakende satış şirketleri, bu tür işlemler ile ilgili olarak da döviz kuru riskine maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in işletmekte olduğu elektrik dağıtım şebekesinde meydana gelen önemli herhangi bir arıza, tüketicilere elektrik tedarikini engelleyebilir ve bahsedilen durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, operasyonel veya teknik arızalar yaşayabilecek olan geniş bir elektrik dağıtım şebekesini işletmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, olumsuz hava koşulları, dağıtım şebekesini besleyen iletim sistemlerindeki arızalar veya çökmeler nedeniyle veya sair sebeplerle elektrik dağıtım şebekelerinde önemli kesintiler ile karşı karşıya kalabilirler. Elektrik dağıtım şebekesinin herhangi bir kısmında, doğal afetler (örneğin, depremler, ağır fırtınalar veya seller) veya insan kaynaklı sorunlar (örneğin, terörist faaliyetler, sabotaj, isyan, yangın veya patlama) sonucunda meydana gelebilecek önemli bir arıza, müşterilere elektrik dağıtımını ve perakende satışında önemli kesintilere yol açabilir. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, bazı resmi kurumlara ve tedarikçilerine performans garantileri ve sair finansal teminatlar vermektedir ve söz konusu garantiler ve teminatların, Şirket'in bazı yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle paraya çevrilmesi durumunda Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, TETAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ ve EPIAŞ dahil olmak üzere, bazı düzenleyici kurumlara, imzalanan sözleşmeler kapsamındaki yükümlülüklerinin ifasını güvence altına almak için teminat mektupları ve depozitoları da içerecek şekilde, performans garantileri temin etmektedir. Şirket'in perakende ve dağıtım şirketleri, düzenlemeye tabi müşteriler için enerji temin etmek üzere TETAŞ ile elektrik satış sözleşmesi ve EPIAŞ ile piyasa tescil sözleşmesi imzalamaktadır ve bu sözleşmeler kapsamında TETAŞ ve EPIAŞ'ye teminat mektupları veya teminatlar verilmiş bulunmaktadır. Buna ek olarak, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerin ifasına karşılık TEDAŞ'a ve her iletim istasyonu için dağıtım şirketleri ile TEİAŞ arasında imzalanan sistem kullanım sözleşmesi kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin ifası karşılığında TEİAŞ'a teminat mektupları verilmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından sağlanan performans garantilerinin toplam tutarı [●] TL'dir ve dağıtım şirketleri tarafından sağlanan performans garantilerinin toplam tutarı da, [●] TL'dir. Ayrıca, bazı tedarikçilere satın almalarından doğan ifa edilmemiş yükümlülüklerle karşılık teminat mektupları sağlanmış bulunmaktadır. Bahsedilen taahhütler, uygun şartlarla finansman temin edilmesini güçleştirebilir. Buna ek olarak Şirket, yükümlülüklerini, performans garantilerine sahip olan tarafı tatmin edecek şekilde yerine getirmediği takdirde, söz konusu teminatlar paraya çevrilebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik perakende satış faaliyetindeki büyüme, elektrik talebinin artması ile yakinen ilişkilidir; ancak, elektrik talebinin artması Şirket'in kontrolü dışındaki çeşitli faktörlere bağlıdır ve söz konusu faktörler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde

etkileyebilir.

Şirket'in faaliyetleri, özellikle de perakende satış faaliyeti, Türkiye'deki genel ekonomik şartlardan etkilenmektedir. Ekonomik küçülme, tüketim veya sanayi üretimi olumsuz etkilediği takdirde elektrik talebi azalabilir. Türkiye'de meydana gelebilecek olası bir ekonomik yavaşlama da elektrik talebinde azalmaya yol açabilir ve bu durum daha düşük elektrik talebi, daha düşük kapasite kullanımına ve daha düşük kârlılığa neden olabilir.

Büyüme ve elektrik talebindeki trendler, büyük ölçüde Şirket'in kontrolü dışında olan bir dizi faktöre bağlıdır. Bu faktörler, diğer hususların yanı sıra, Türkiye'de yeterli elektrik üretiminin yapılabilmesi, enerji verimliliğinde sağlanan artışlar, merkezi olmayan elektrik üretiminin artması (lisanssız elektrik üretimi), elektrik üretiminde alternatif üretim kaynaklarının geliştirilmesi, Türk hükümetinin elektrik dışı enerji kaynaklarının (nükleer enerji gibi) kullanımı konusundaki politikası, başka enerji kaynaklarına kıyasla elektriğin fiyatı, başta doğal gaz olmak üzere diğer enerji kaynaklarının fiyatı, Türkiye'deki genel politik ve ekonomik durum, uluslararası krizler, mevsimsel dalgalanmalar ve çevre, sağlık ve güvenlik mevzuatını içermektedir. Bu nedenle, genel olarak Türkiye'de ve özellikle de Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerindeki elektrik talebinin azalması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in bilgi teknolojisi sistemlerindeki herhangi bir arıza veya kesinti veya bunlara izinsiz girişler, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde etki edebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için kendi IT sistemlerini kullanmaktadır. Özellikle de dağıtım sistemi yönetimi ve kesintilerin yönetimi amacıyla, Veri Tabanlı Kontrol ve Gözetleme Sistemini ("SCADA"), coğrafi bilgi sistemini ("GIS") ve otomatik sayaç okuma sistemlerini ("OSOS") kullanmaktadır. Aynı zamanda, saha operasyonları, müşteri ilişkileri yönetimi, çağrı merkezi, yatırım harcamaları planlama, izleme ve İK operasyonları gibi operasyonel gereklilikleri için Şirket, SAP'ye ("SAP") dayanmaktadır. Bu tür IT hizmet sağlayıcıları veya IT sistemleri veya yedek sistemler için IT ile ilişkili hizmetleri sağlayan üçüncü şahıslar ile Şirket arasındaki mevcut anlaşmalardaki her türlü aksama, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde engel olabilir. Bu tür aksamalar veya arızaların gerçekleşmesine Şirket engel olamayabilir ve bunları gerçekleştikleri takdirde etkin bir şekilde yönetemeyebilir veya bunları hiç ele alamayabilir. Ayrıca, Şirket'in kullanmakta olduğu IT sistemlerinin veya yedek sistemlerin güvenliğinde arıza, veya kesinti veya izinsiz giriş olması durumunda, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinde aksamalar yaşanabilir. Veri hırsızlığı, vatandaşlık numarası ve vergi kimlik numarası gibi müşterilerin kişisel bilgilerinin izinsiz kullanımı veya kamuya açıklanması da dahil her türlü siber güvenlik olayı, Şirket itibarına ve müşterilerine zarar verebilir. Bunun sonucunda, Şirket'in kullandığı IT sistemlerinde herhangi bir arıza veya kesinti veya izinsiz giriş (siber güvenlik olaylarının oluşumu dahil), Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şebekesi ve sayaç okuma aktiviteleri ile ilgili bazı yatırım harcamaları ve operasyonel harcamaları, üçüncü şahısların hizmetlerini gerektirmektedir ve söz konusu üçüncü şahısların akdi yükümlülüklerini ifa etmemeleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik dağıtım şebekesinin genişletilmesi ve elektrik dağıtım şebekesinin bakım ve tamiri ve sayaç okuma faaliyetlerine ilişkin operasyonel harcamalar gibi Şirket'in bazı yatırım harcamaları, sınırlı sayıda saygın tedarikçi tarafından temin edilen bazı hizmetler ve ekipmanları gerektirmektedir. Tedarikçinin iflası veya bir tedarikçinin herhangi bir nedenle yükümlülüklerini ifa edememesi gibi çok sayıda nedenle bu tedarikçilerden gerekli hizmetler veya ekipman temin edilemeyebilir. Bu tür bir temin imkansızlığı durumunda, söz konusu

tedarikçilerin yerine, zamanında veya Şirket için avantajlı olan şartlarla, yeni bir tedarikçi bulunamayabilir. Ayrıca Şirket, perakende satış faaliyetinde, tahsilat işlemleri ile bağlantılı olarak üçüncü şahıslara dayanmaktadır. Söz konusu üçüncü şahıslar, akdi yükümlülüklerini yerine getiremedikleri takdirde Şirket, müşterilerden zamanında tahsilat yapamayabilir. Bu nedenle, ana tedarikçilerin akdi yükümlülüklerini ifa etmede önemli derecede temerrüde düşmesi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in kayıp kaçak hedeflerini tutturamaması durumunda, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri azalabilir.

Dağıtım Tarifesi ve bu nedenle Ulusal Tarifenin ana bileşenlerinden biri, kayıp kaçak maliyetidir. EPDK, dağıtım şirketlerini kendi ilgili bölgelerinde kayıp kaçak oranlarını azaltmaya yönelik gerekli tüm önlemleri almaya teşvik etmek amacıyla, yıllık kayıp kaçak hedeflerinin altında performans gösteren dağıtım şirketlerine bir ilave bir ödeme yapmaktadır. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin, sırasıyla, %21,0'i ve %[●]'i, kayıp kaçak performansı nedeniyle elde edilen ilave ödemelerden elde edilmiştir. Bu nedenle Şirket, kayıp kaçak oranı hedeflerini tutturamadığı veya bu hedef oranlardan daha iyi performans gösteremediği takdirde, kayıp kaçak için ilave gelir elde edemeyecektir ve bu durum, Şirket'in finansal kayba maruz kalmasına yol açabilecektir. Kayıp kaçak karşılığının önemi dikkate alındığında bu durum, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in kayıp kaçak oranını tutturma veya bu orandan daha iyi performans sergileme yeteneği, Şirket'in dağıtım şirketlerinin faaliyet göstermekte olduğu bölgelerin sosyo-ekonomik şartlarına da dayanmaktadır. Örneğin, Toroslar bölgesi, Suriye'ye çok yakındır ve bu bölgede çok sayıda Suriyeli göçmen bulunmaktadır. Bu nedenle, Toroslar EDAŞ'ın kayıp kaçak olaylarına maruziyeti (ve buna paralel olarak EPDK tarafından belirlenen kayıp kaçak oranı), AYEDAŞ ve Başkent EDAŞ'ın kayıp kaçak olaylarına maruziyetinden daha yüksektir. Tarihsel olarak, Toroslar EDAŞ, kayıp kaçak olaylarına daha fazla maruz kalmasına karşın, herhangi bir finansal kayba uğramamıştır. Ancak, Toroslar bölgesinin kayıp kaçak hedefi, Toroslar bölgesinin sosyo-ekonomik şartlarındaki istikrarsızlık ve Suriyeli göçmenlerin sayısındaki artış sonucunda EPDK tarafından artırılmış olsa da Toroslar EDAŞ, kayıp kaçak hedef oranlarını karşılayamayabilir veya bunlardan daha iyi performans gösteremeyebilir. Bu durum, Toroslar EDAŞ'ın finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve bu nedenle de Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

EPDK, yıllık aralıklarla ilgili dağıtım Şirket'inin üç yıllık performansına dayalı olarak bir kayıp kaçak hedef oranı belirler. EPDK, aynı zamanda, terörizm ve doğal afetler gibi harici etmenlerden kaynaklanan değişiklikleri yansıtmak üzere, ilgili dönem içinde kayıp kaçak oranı hedeflerini yeniden belirleme hakkına da sahiptir. EPDK, dağıtım şirketlerini, kayıp kaçak oranlarını indirmeye teşvik etme niyetinde olduğundan, EPDK, kayıp kaçak oranı hedefinin hesaplanmasına ilişkin metodolojisini değiştirebilir ve hedef oranı indirebilir. Aynı zamanda, müteakip tarife dönemine ilişkin kayıp kaçak oranı, Şirket'in dağıtım şirketlerinin geçmiş performansı uyarınca belirleniyor olduğundan, Şirket'in, söz konusu oranları karşılamadaki başarısı, EPDK'nın, müteakip tarife dönemine ilişkin hedef oranı indirmesine yol açabilir. Söz konusu hesaplama metodolojisindeki olumsuz değişiklikler, Şirket'in hedef oranı karşılamasına ve/veya kayıp kaçak performansından gelir elde etmesine engel olabilir veya zarara maruz kalınmasına yol açabilir. Bu durum da, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri üzerinde olumsuz etkiye sahip olabilecek çevre, sağlık ve güvenlik riskleri ile karşı karşıya kalabilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, sağlık ve güvenlik ile ilgili kanun ve yönetmeliklere tabidir. Şirket'in elektrik dağıtım şebekesinin inşası, işletilmesi ve bakımı gibi elektrik dağıtım faaliyetleri, potansiyel olarak tehlikelidir. 26 Aralık 2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ("**İşyeri Tehlike Grupları Tebliği**") uyarınca, Şirket'in elektrik dağıtım aktiviteleri, "çok tehlikeli" olarak sınıflandırılmakta olup elektrik perakende satış aktiviteleri, "daha az tehlikeli" olarak sınıflandırılmaktadır. Şirket'in tüm dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, tehlike sınıfları dikkate alınmaksızın, risk değerlendirmesi yürütmeleri gerekmektedir. Ancak, Şirket'in dağıtım şirketleri, perakende satış şirketlerine göre, daha geniş sağlık ve güvenlik gerekliliklerine tabi bulunmaktadır. İlgili sağlık ve güvenlik kanun ve yönetmeliklerinin herhangi bir şekilde ihlali, hatta ihlal niteliğinde olmayan olaylar bile, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Şirket tarafından işyeri kazalarını önlemek için her türlü tedbir alınıyor olmasına rağmen, zaman zaman ölümlü iş kazaları ile karşılaşılmaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in dağıtım şirketlerinde, çoğu elektrik şoku ve trafik kazalarından kaynaklanan toplam 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, meydana gelmiş olan 12 ölümlü iş kazasından dördü dava ile sonuçlanmış, sekizi ise, ölen çalışanların yakınları ile anlaşmaya varıldığından mahkemeye intikal etmeden sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, halen derdest durumda olan dört dava bulunmaktadır. Bu davaların sonucunda Şirket, tazminat taleplerine ve idari para cezalarına tabi tutulabilir ve Şirket'in kurul üyeleri veya yöneticileri, cezai kovuşturmayla tabi tutulabilir ve bu davalar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca Şirket, çevre konuları hakkında çeşitli kanun ve yönetmeliklere tabi bulunmaktadır. Çevresel etki değerlendirmesi gerekliliklerine tabi olan tesisler, 25 Kasım 2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliğinde ("**ÇED Yönetmeliği**") belirtilmektedir ve ne Enerjisa, ne de Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, bu listelerin kapsamı içinde yer almaktadır. Bu nedenle Şirket, ÇED gerekliliklerinden muafır. Ancak, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, atık suları için bir kanalizasyon sistemine bağlanmaktadır ve kanalizasyon sistemlerini ilgili tesislere bağlamak için ilgili belediyeden gerekli izinleri elde etmeleri gerekmektedir. Buna ilaveten, Şirket'in dağıtım şirketleri, 1,000 kg'ın üzerindeki tehlikeli atığı, lojistik hizmet merkezleri depolarında saklamakta ve ilgili il müdürlüklerinden geçici atık depolama izinleri almaları gerekmektedir. Bu nedenle şirket, ilave uyum giderlerine maruz kalabilir veya çevresel kanun ve yönetmelikler nedeniyle idari para cezalarına tabi hale gelebilir. Bu durum da, Şirket'in aktivitelerini aksatabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, aynı zamanda, güvenli olmayan şartları düzeltmek ve/veya çevresel kirliliği gidermek veya sair şekilde düzeltmeler yapmak üzere hükümet tarafından açılan soruşturmalar, denetimler, araştırmalar veya incelemelerle, sağlık, emniyet ve çevre kanunlarına aykırılık nedeniyle ortaya çıkabilecek cezalar ve potansiyel hukuki sorumluluklarla ilgili risklere maruz durumdadır. Bu tür soruşturmalar veya incelemelere ilişkin riskler gelecekte ortaya çıkabilir ve bunların herhangi biri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, fikri mülkiyet haklarını başarılı bir şekilde koruyamayabilir ve bu durum, Şirket'in marka değerini ve faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetinin başarılı bir şekilde sürdürülmesi için markasının bilinirliğine dayanmaktadır. Öte yandan, Şirket'in marka bilinirliği, Şirket'in fikri mülkiyet haklarına dayanmaktadır. Enerjisa, Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde tescil edilmiş altı marka kullanmaktadır; bunların üçü, Enerjisa mülkiyetinde, geri kalanı ise, Sabancı Holding mülkiyeti altındadır. Bu markalardan üçü, sırasıyla, 16 Eylül 2025 ve 11 Eylül 2022 ve 11 Eylül 2022 tarihlerine kadar Sabancı Holding adına tescilli marka olarak korunmakta olan, "enerjisa

türkiye'nin enerjisi şekil", "enerjisa" ve "enerjisa"dr. Bu markalar, 12 Eylül 2017'de Sabancı Holding ile Enerjisa arasında imzalanan bir marka lisans sözleşmesi kapsamında Enerjisa tarafından kullanılmaktadır. Söz konusu marka lisans sözleşmesinin feshedilmesi halinde Şirket, söz konusu markaları kullanamayabilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir. Enerjisa'nın markaları dışında, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin de markaları Şirket için önem taşımaktadır.

Şirket'in, markalarının etkisi ve pazar penetrasyonlarını sürdürmek veya artırmak için gerekli işlemleri yapmaması veya markaların gerçek veya algılanan değerindeki herhangi bir kayıp (markaların korunmaması sonucunda ortaya çıkan kayıplar dahil), Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri ve itibar ve markası üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir. Örneğin, ölüm ile ilişkili tazminat talepleri veya suç isnatları, basında yer alan olumsuz haberler veya elektrik piyasasındaki diğer perakende satış şirketlerinin yanıltıcı aktiviteleri sonucunda Şirket'in markaları veya itibarına gelebilecek zararlar, Şirket'in müşterilerinin yaklaşımını olumsuz etkileyebilir. Söz konusu olumsuzluklar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Aynı zamanda Şirket, savunma yapması maliyetli olan ve Şirket'in tazminat ödemesini gerektirebilecek fikri mülkiyet hakları ile ilgili taleplerle karşı karşıya kalabilir. Şirket, faaliyetini büyütüp genişlettikçe, üçüncü şahıslar tarafından ileri sürülen fikri mülkiyet talepleri ve fikri mülkiyet ihlal iddialarının konusu haline gelebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış gelirleri ve kâr marjları ve Şirket'in operasyonel nakit akışları, mevsimsel dalgalanmalara tabidir.

Tarihsel olarak, Şirket'in perakende satış faaliyetleri, orta derecede mevsimselliğe tabi olmuştur. Şirket'in perakende satış gelirleri, elektrik tüketimi ve fiyatlar bakımından üçer aylık dönemlerde mevsimsellik göstermektedir. Elektrik tüketimi, normal şartlarda kış aylarında (ısıtma ve aydınlatma ihtiyaçları nedeniyle) ve yaz aylarında (havalandırma ve serinletme ihtiyaçları nedeniyle) artmaktadır. Benzer şekilde, elektrik fiyatları, doğal gaz talebi ve doğal gaz fiyatlarında artışlar sonucunda kış aylarında artış göstermektedir. Öte yandan, yaz aylarında, daha düşük su akımları nedeniyle hidroelektrik santrallerinde gerçekleştirilen enerji üretimi düştüğünden, elektrik fiyatları artar; sonbahar ve ilkbahar aylarında ise hidroelektrik santrallerinin enerji üretimi arttığından elektrik fiyatları da azalır. Bunun sonucunda, Türkiye'de sıcaklık düzeyleri ve mevsimsellik, elektrik tüketimi ve fiyatlar üzerinde önemli etkiler yaratabilir. Bu durum, Şirket'in müşterilere sattığı elektrik miktarlarında azalmaya neden olabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik ve perakende satış aktiviteleri, EPDK tarafından belirlenen bazı kalite standartlarına tabidir ve söz konusu kalite standartlarına uyulmaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, dağıtım aktiviteleri ile ilgili olarak EPDK tarafından konulan teknik, ticari ve tedarik devamlılığına yönelik kalite standartlarına uymaları gerekmektedir. Öte yandan, Şirket'in perakende satış şirketlerinin de perakende satış aktiviteleri ile ilgili olarak ticari kalite standartlarına uymaları gerekmektedir. Örneğin, EPDK tarafından konulan limitleri aşan bir elektrik kesintisi yaşanması durumunda, dağıtım şirketlerinin kesintinin süresi ve sıklığına dayalı olarak söz konusu kesintiyi yaşamış olan müşterilere tazminat ödemeleri gerekmektedir. Aynı zamanda, Şirket'in bazı ticari standartlara uyum göstermediği hallerde, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, söz konusu uyumsuzluk nedeniyle kayba maruz kalmış olan müşterilere tazminat ödemesi gerekmektedir. Buna ilaveten, Şirket'in ilgili standartlara uymaması halinde, Şirket'in perakende ve dağıtım şirketleri, söz konusu uyumsuzluk nedeniyle, idari para cezalarıyla veya müşteri şikayetleri veya talepleriyle karşılaşabilir. Bu tür kalite standartlarına uyumsuzluk hallerinin düzeltilmesi, aynı zamanda Şirket'in, ilave uyum giderlerine maruz kalmasını da

gerektirebilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, müşterileri ile form sözleşmeler akdetmektedir. Söz konusu sözleşmelerde yer alan herhangi bir hükmün hükümsüz addedilmesi, bazı sözleşme hükümlerinin geçersiz sayılması veya icra edilemez hale gelmesi ile ilgili potansiyel risk taşımaktadır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, müşterilerine elektrik satışları için örnek sözleşmeler kullanmaktadır. EPDK yönetmelikleri ve Türkiye'deki tüketicinin korunmasına dair yönetmelikler, söz konusu örnek sözleşmeler kapsamında karşı tarafların haklarını koruyan çeşitli kurallar içermektedir. Örneğin, tüketicinin korunması yönetmelikleri ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu nedeniyle Şirket'in, müşterilerini kendi menfaatlerine aykırı olan hükümler hakkında bilgilendirmesi ve söz konusu hükümler konusunda onaylarını alması gerekmektedir. Şirket, bunu yapmadığı takdirde, söz konusu hükümler geçersiz addedilebilir. Buna ek olarak, bir örnek sözleşmenin herhangi bir hükmünün yorumu ihtilafa konu olduğu takdirde, söz konusu hüküm, karşı taraf (diğer bir ifade ile müşteriler) lehine yorumlanabilir (sözleşmeyi hazırlayan taraf lehine değil). Bu doğrultuda, Şirket'in örnek sözleşmeleri, müşteriler tarafından ileri sürülen taleplerin konusu olabilir; bu durumda Şirket, hukuki giderlere maruz kalabilir ve yasal işlemler zaman alıcı olabilir. Ayrıca, örnek sözleşmeler kapsamındaki herhangi bir hükmün geçersiz addedilmesi halinde, Şirket'in, söz konusu hükmü, kendisi için dezavantajlı olan hükümler ile değiştirmesi gerekli olabilir. Bu tür gelişmeler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in gelecekte gerçekleştirmeyi amaçlayabileceği satın alımlar, tabiatları gereği bir dizi risk içerebilir. Bunların herhangi biri Şirket'in, beklenen faydaları gerçekleştirmemesine neden olabilir.

Şirket'in mevcut temel stratejisinin bir parçası olmamasına karşın, Şirket'in gelecekte perakende satışlarını ve dağıtım operasyonlarını seçici devralmalar yoluyla genişletmeyi amaçlaması halinde, Şirket cazip hedefler belirleyemeyebilir veya bunları kabul edilebilir şartlarla iktisap edemeyebilir/devralamayabilir. Şirket, çatı üzeri güneş enerjisi üretimi, akıllı sayaç ve elektronik batarya gibi bazı orta vadeli yatırımlar yapabilir. Ayrıca, devralmalar, Şirket'in mevcut faaliyetlerini önemli risklere maruz bırakabilir ve aynı zamanda mevcut faaliyetlerin yönetilmesinden de sorumlu olan üst düzey yönetim üzerine ilave talepler yüklenmesine neden olabilir. Ayrıca, devralınan bir işletmenin faaliyetlerini entegre edemeyebilir veya devralma sonucunda ortaya çıkması beklenen işletme ve finans sinerjilerini gerçekleştiremeyebilir. Buna ek olarak, devralmalar borçlulukta önemli artışlara yol açabilir. Söz konusu olumsuzluklar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, maddi olmayan duran varlıkları ile ilgili olarak değer düşüklüğü riskine maruz bulunmaktadır.

Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralma fiyatları, devralma tarihlerindeki defter değerlerinden daha yüksektir. Bu nedenle, devralma fiyatları ile söz konusu bölgelerin defter değerleri arasındaki fark, Şirket'in finansal tablolarına maddi olmayan varlık olarak kaydedilmiştir. Perakende ve dağıtım faaliyetlerinde herhangi bir bozulma, şirket varlıklarının gerçeğe uygun değerini azaltabilir ve söz konusu gerçeğe uygun değer, finansal tablolardaki defter değerinden düşük ise maddi olmayan duran varlıklarda değer düşüklüğüne yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Finansal raporlama standartlarındaki herhangi bir değişiklik, Şirket'in finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını olumsuz etkileyebilir.

Şirket, konsolide finansal tablolarını, UFRS ve TFRS uyarınca hazırlamaktadır. UFRS ve TFRS kapsamındaki finansal raporlama standartları ve ilişkili muhasebe hükümleri, uygulama yöntemleri ve faaliyet ile ilgili geniş kapsamlı yorumlar (gelirin tahakkuku, hizmet imtiyaz sözleşmeleri, işletme birleşmeleri, şerefiye ve ilişkili taraf işlemleri de dahil ancak bunlarla sınırlı olmayan yorumlar), oldukça

karmaşıktır ve yönetimin çok sayıda öznel varsayımları, tahminleri ve muhakemelerini içermektedir. Buna ek olarak, Şirket'in finansal tabloları, yönetimin bazı varsayımlarına (yatırım harcamaları performansı, enflasyon oranları ve faiz oranları ile ilgili varsayımlar gibi) dayalı olarak hazırlanmaktadır. Bu nedenle, anılan kurallardaki veya bunların yorumlanmasındaki değişiklikler veya dayanak varsayımlardaki tahminlerdeki veya yönetim muhakemelerindeki değişiklikler, rapor edilen veya beklenen finansal performansı önemli ölçüde değiştirebilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

5.3. İhraç edilecek paylara ilişkin riskler:

Arza Konu Paylar, fiyat ve hacim dalgalanmalarına maruz kalabilir.

Arzın ardından, Arza Konu Paylar için bir piyasanın gelişecek olduğu veya bu tür bir piyasa geliştiği takdirde, devam edeceği konusunda bir güvence mevcut değildir. Buna ek olarak, Arza Konu Paylara ilişkin herhangi bir piyasanın likiditesi, Arza Konu Payların sahiplerinin sayısına, Arza Konu Paylarda bir piyasa oluşturulmasında rol alan aracı kurumların menfaatine ve diğer faktörlere bağlı olacaktır. Aktif bir alım satım piyasası gelişmeyebilir veya sürdürülemez olabilir ve bu durum, yatırımcıların, Arz'da satın alınan Arza Konu Payları, söz konusu sahiplerin isteyebilecekleri miktarda ve fiyat üzerinden ve zamanda alma ve satma yeteneğini olumsuz etkileyebilir ve Arza Konu Payların fiyatının volatilitasını artırabilir.

Arz Fiyatı, mevcut piyasada Arza Konu Paylara ilişkin piyasa fiyatı veya gelecekteki performansa ilişkin bir gösterge olmayabilir. Ayrıca, Şirket'in faaliyet sonuçları veya finansal performansı, İzahname'nin risk faktörleri bölümünde belirtilen sebepler nedeniyle analistlerin veya yatırımcıların beklentilerini karşılamayabilir. Arza Konu Payların fiyatı, aynı zamanda, Şirket'in ve Şirket'in rakiplerinin finansal performansındaki değişiklikler, global makroekonomik gelişmeler, Şirket'in rakiplerinin aktiviteleri ve diğer faktörlere bağlı olarak ve bu risk faktörlerinde veya izahnamenin diğer bölümlerinde açıklanan şartlar nedeniyle önemli dalgalanmalara maruz kalabilir. Şirket'in operasyonel sonuçlarındaki dalgalanmalar veya analistlerin veya yatırımcıların beklentilerinin karşılanamaması; Arza Konu Payların fiyatının düşmesine neden olabilir ve yatırımcılar, Arz'da satın aldıkları Arza Konu Payları, Arz Fiyatı üzerinden veya daha yüksek bir fiyat üzerinden veya hiç satamayabilirler. Bunun sonucunda, Arz'da Arza Konu Payları satın alan yatırımcılar, Arza Konu Paylardaki yatırımlarının tamamını veya bir kısmını kaybedebilirler.

Arza Konu Payların fiyatı, zaman zaman önemli dalgalanmalara konu olabilir, bu dalgalanmaların, Şirket'in finansal performansı veya gelecekteki kâr beklentileri ile ilişkisi olmayabilir. Bunun sonucunda, piyasadaki genel düşüşler veya benzer menkul kıymetlerdeki düşüşler, Arza Konu Paylar için alım satım piyasası ve Arza Konu Payların likiditesi üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir.

Borsa İstanbul, önde gelen borsalara oranla daha küçüktür, daha az likittir ve daha değişken getiri performansı gösterebilir ve bu durum Arzda satın alınan Arza Konu Payların alım-satımını olumsuz etkileyebilir.

Arza Konu Paylar için tek alım satım piyasası, Borsa İstanbul olacaktır ve Arza Konu Payların, yakın gelecekte başka bir borsada kote edilmesi yönünde bir şirket planı bulunmamaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, yaklaşık [●] TL tutarında piyasa değeri ile, Borsa İstanbul, Amerika Birleşik Devletleri veya Birleşik Krallık'takiler gibi gelişmiş piyasalardaki borsalara göre oldukça küçük ve bu nedenle daha az likit bir piyasadır. Buna ek olarak, BİST'in piyasa değerinin ve işlem hacminin büyük bir bölümünü az sayıda şirket oluşturmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, [●] adet şirketin payları Borsa İstanbul'da işlem görmektedir. Piyasa değeri açısından en büyük on şirket BİST'in toplam piyasa değerinin yaklaşık %[●]'ını temsil etmektedir. BİST'te en çok işlem gören on şirketin günlük ortalama işlem hacmi 2017'nin ilk yarısında [●] TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar aynı dönemde BİST'te işlem gören bütün şirketlerin günlük ortalama işlem değerinin yaklaşık %[●]'ini temsil etmektedir.

1 Ocak 2005 ile 30 Eylül 2017 tarihleri arasında 21.228 ila [●] arasında dalgalanan BIST-100 endeksinden anlaşılacağı üzere, BİST aynı zamanda volatilitesi yüksek bir piyasadır. Genel olarak, BİST'in gelişmiş borsalara oranla küçük ve likiditesinin az olması ve özellikle, Arza Konu Paylara ilişkin piyasasının sınırlı olması, Arza Konu Payların sahiplerinin bu payları istedikleri miktarda, istedikleri fiyatta ve istedikleri zaman satmalarını engelleyebileceği gibi, Arza Konu Payların fiyatındaki dalgalanmayı da artırabilir.

Arza Konu Payların gelecekte büyük miktarlarda satılması veya bu tür satışların gerçekleşebileceği olasılığı, Arza Konu Payların piyasa fiyatı üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

Şirket ve Halka Arz Edenler, bazı istisnalara tabi olmak kaydıyla, Şirket'in veya Halka Arz Edenler, bu İzahnamenin tarihinden itibaren, [●] günlük bir süre boyunca, şirket ile ilgili olarak ve [●] gün boyunca Halka Arz Edenler ile ilgili olarak, herhangi bir Arza Konu Payı satmayacakları konusunda Yöneticiler ile anlaşmaya varmışlardır. İlgili sürelerin sona ermesinden sonra, Şirket ve Halka Arz Edenler, Arza Konu Paylara ilişkin satış yapabilirler. Şirket, Halka Arz Edenler veya başkaları tarafından önemli miktarlarda Arza Konu Pay satışları veya bu tür satışların gerçekleşebileceği olasılığı veya büyük miktarlarda sermaye artışı gerçekleşebileceği olasılığı, Arza Konu Payların piyasa fiyatı üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir.

Şirket, Arza Konu Payların sahiplerine gelecekte kâr payı dağıtmayabilir veya gelecekte kâr payı dağıtılmayacağını belirtebilir.

Türkiye'deki halka açık şirketler, tabi oldukları mevzuata ve ayrıca şirket esas sözleşmesinde yer alan ve pay sahiplerinin kabul ettiği kâr payı dağıtım politikalarına uygun olarak kâr payı dağıtmak zorunda olup, söz konusu politikalar, SPK'nın zaman zaman ortaya koyduğu belirli düzenlemelerden etkilenebilir. Payları borsada işlem gören halka açık şirketler, pay sahiplerinin vereceği karara bağlı olarak nakit ve/veya bedelsiz pay olarak kâr payı dağıtabilmekte veya dağıtılabılır kâr payını şirket bünyesinde bırakabilmektedir. Söz konusu dağıtılabılır kâr payının hesaplanmasında hesaplamada kullanılan meblağlar ve formüller SPK tarafından değiştirilebilir.

Yapılacak olan herhangi bir kâr payı ödemesinin tutarı ve şekli aşağıdakiler de dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere pek çok etkene bağlıdır.

- Yeterli seviyede kâr elde edilmesi;
- Dağıtılabılır kâr ve yedeklerin tutarı;
- Şirket'in serbest nakit akışı miktarı; (işletme sermayesi gereklilikleri, fonlama maliyeti, yatırım harcamaları ve yatırım planları gibi unsurlardan etkilenir)
- Şirket'in borçluluk düzeyi ve mevcut ödeme yükümlülükleri;
- Türkiye'de faaliyet yürüten diğer karşılaştırılabilir kote edilen şirketlerin ödediği temettü düzeyi;
- Pay sahiplerinin kâr payı hedefleri ve beklentileri; ve
- Yönetim Kurulunun takdirine bağlı olarak ilgili olduğunu düşündüğü diğer etkenler.

Şirket önemli ölçüde kâr üretiyor olsa da, Yönetim Kurulu'nun, söz konusu kârın başka amaçlar için, örneğin yeniden yatırım yoluyla veya devralmalarda kullanılması yoluyla daha etkin bir şekilde artabileceğine inanması durumunda, Şirket, kâr payı ödemeyebilir. Bunun sonucunda, Şirket'in, gelecekte kâr payı ödeme kabiliyeti değişkenlik gösterebilir ve sınırlı olabilir.

Şirket'in başarısı kendi itibarına ve Sabancı Holding ve E.ON'un itibarına dayanmaktadır.

Şirket'in başarısı, bir ölçüye kadar, Şirket'in itibarı ve markasının güçlülüğüne dayanıyor olmakla birlikte aynı zamanda, Şirket'in pay sahipleri olan Sabancı Holding ve E.ON'un itibarına da bağlıdır. Sabancı Grubunun ana şirketi olan Sabancı Holding, Türkiye'nin lider holding şirketlerinden biridir; E.ON ise Almanya'nın en büyük enerji şirketlerinden birisidir. Şirket'in her iki pay sahibi de halka açık şirkettir. Bu nedenle, Şirket'in pay sahipleri kayda değer oranda kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Sabancı Holding ve E.ON'un itibarını etkileyen olaylar, Şirket'in kontrolü dışındadır ve bunların herhangi biri ile ilgili her türlü negatif tanıtım, Şirket'in markası ve itibarı üzerinde olumsuz etki yaratabilir ve Şirket faaliyetleri üzerinde olumsuz etkiye neden olabilir ve Şirket'in faaliyeti ve finansal durumu üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

Şirket, Sabancı Holding ve E.ON tarafından yönetilmekte olup, söz konusu pay sahiplerinin menfaatleri, Şirket'in menfaatleri veya Arza Konu Payların sahiplerinin menfaatleri ile bağdaşmayabilir.

Halka arz öncesinde, Sabancı Holding, Şirket sermayesinin %50,0'sine ve E.ON, yüzde yüz bağlı ortaklığı olan DD Turkey vasıtasıyla, Şirket sermayesinin %50,0'sine sahiptir. Halka arzın tamamlanması sonrasında (halka arz edilen payların tamamının satıldığı varsayımına göre), Sabancı Holding, Şirket'in payları ve oy haklarının %41'ini doğrudan elde bulundurmaya devam edecektir ve E.ON Türkiye, Şirket'in payları ve oy haklarının %41'ini yüzde yüz iştiraki DD Turkey vasıtasıyla elde bulundurmaya devam edecektir (ek satış kapsamında satışa sunulan payların tamamının satıldığı varsayıldığında, sırasıyla %40 ve %40). Bunun sonucunda, Sabancı Holding ve E.ON, Halka arzın tamamlanması sonrasında Şirket üzerinde kontrole sahip olmaya devam edecektir. Buna ilaveten, Şirket'in Yönetim Kurulunun bazı üyeleri, Sabancı Holding ve E.ON'da yönetim kurul üyelikleri veya üst düzey yönetim pozisyonlarını elde bulundurmaktadırlar. Sabancı Holding ve E.ON'un, Şirket'in menfaatlerine en uygun şekilde hareket edecekleri veya Sabancı Holding ve E.ON'un menfaatlerinin, Halka Arza Konu Payların sahiplerinin menfaatleri ile örtüşeceği herhangi bir şekilde garanti edilemez.

Ayrıca, Sabancı Holding ve E.ON, Halka Arzın tamamlanması üzerine, Şirket üzerinde kontrol sahibi olmaya devam edeceklerinden, Sabancı Holding ve E.ON, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyeti, temettü zamanlaması ve dağıtımını, Yönetim Kurulu üyelerinin ve yöneticilerin seçimi veya tayinlerinin sonlandırılması gibi pay sahibi onayı gerektiren konular ile yatırım ve yatırım harcamaları ile ilişkili politikalar da dahil, politika ve işleri üzerinde önemli etkiye sahip olacaktır. Yukarıdaki faktörlerden herhangi biri, Şirket'in faaliyeti, gelecekle ilgili beklentileri, finansal durumu, faaliyetlerinin sonuçları ve nakit akışları üzerinde önemli olumsuz etkiler yaratabilir. Buna ilaveten, Sabancı Holding ve E.ON, Şirket üzerinde kontrole sahip olmaya devam ettikleri sürece, bu durum, Şirket'in önemli politikalarını, Halka Arza Konu Payların alıcılarının menfaatleri ile çatışma yaratacak bir şekilde gelişebilir.

5.4. Diğer riskler:

Şirket, ilişkili taraf işlemleri akdetmiştir ve akdetmeye devam edecektir.

Şirket, olağan iş akışı çerçevesinde, ilişkili tarafları ile işlemlerde bulunmaktadır ve bulunmaya devam edecektir. Örneğin, finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, Sabancı Grubu'nun bir iştiraki olan Akbank ile çeşitli seferlerde genel kredi sözleşmeleri akdetmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın sağladığı kredilerden kaynaklanan toplam kısa vadeli yükümlülükler, 1.486.450 bin TL olup, Akbank tarafından sağlanan kredilerden kaynaklanan toplam uzun vadeli yükümlülükler ise 1.050.000 bin TL'dir. Ayrıca Şirket, bir Sabancı Grubu şirketi olan Enerjisa Toptan'dan elektrik satın almaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket'in elektrik alımları karşılığında Enerjisa Toptan'a sırasıyla 322.358 bin TL, 915.016 bin TL, 646.862 bin TL, 447.264 TL ve 507.190 bin TL tutarlarında ödeme yapmıştır. Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest müşterilere yapılan perakende satışlarla ilgili olarak TETAŞ dışındaki diğer tedarikçilerden de elektrik satın

alabilmektedirler. Bu kapsamda, Enerjisa Toptan'dan ve diğ er tedarikçilerden elektrik alımları, liberalleşme süreci sonucunda gelecekte artabilir. Aynı dönemler için Enerjisa Toptan, şirket müşterilerine satılan toplam elektriğ in yaklaşık %[●]'ı, %[●],%[●],%[●] ve %[●]'ını tedarik etmiştir. Şirket, eski ve mevcut sözleşmeleri ve ilişkili taraflar ile diğ er işlemlerinin, piyasa koşullarına uygun koşullarla müzakere edilmiş olduğ u ve piyasa şartlarına paralel akdedildikleri kanaatindedir. Ancak vergi idaresi, Şirket'in ilişkili taraf işlemleri üzerinde denetimler yürütebilir ve Şirket'in ilişkili taraf işlemlerinin piyasa koşullarına uygun şartlarda olmadığı iddiasını ileri sürebilir. Ayrıca, ilişkili taraf işlemleri, Şirket için zararlı olabilecek menfaat çatışmaları da içerebilir. Bu nedenle, Şirket'in ilişkili taraf işlemleri, münferiden veya toplu olarak, Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

6. İHRAÇCI HAKKINDA BİLGİLER

6.1. İhraççı hakkında genel bilgi:

6.1.1. İhraççının ticaret unvanı ve işletme adı:

Şirket'in ticaret unvanı Enerjisa Enerji A.Ş.'dir.

6.1.2. İhraççının kayıtlı olduğu ticaret sicili ve sicil numarası:

Ticaret siciline tescil edilen merkez adresi:	Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul
Bağlı bulunduğu ticaret sicil müdürlüğü:	İstanbul
Ticaret sicil numarası:	800865

6.1.3. İhraççının kuruluş tarihi ve süresiz değilse, öngörülen süresi:

Şirket, İstanbul Ticaret Sicili'ne 21.12.2011 tarihinde tescil edilmiş ve süresiz olarak kurulmuştur.

6.1.4. İhraççının hukuki statüsü, tabi olduğu mevzuat, ihraççının kurulduğu ülke, kayıtlı merkezinin ve fiili yönetim merkezinin adresi, internet adresi ve telefon ve faks numaraları:

Hukuki statüsü:	Anonim Şirket
Tabi olduğu mevzuat:	T.C. Kanunları
İhraççının kurulduğu ülke:	Türkiye
Kayıtlı merkezinin adresi:	Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul
İnternet adresi:	www.enerjisa.com.tr
Telefon:	0212 385 88 66
Faks:	0212 385 88 55

Şirket'in tabi olduğu mevzuat hakkında genel bilgi:

Şirket, Elektrik Piyasası Kanunu, bu kanuna dayalı olarak yayımlanan sair mevzuat veya başka herhangi bir mevzuata veya herhangi bir lisansa tabi olmamakla birlikte; Şirket'in %100 bağlı ortaklığı konumunda bulunan (i) Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., (ii) İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., (iii) Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş., (iv) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (v) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş. ve (vi) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş. faaliyetleri ve uyguladıkları tarifeleri bakımından, başta Elektrik Piyasası Kanunu olmak üzere EPDK mevzuatına tabidir.

Şirket'in doğrudan, %100 pay sahibi olduğu bağlı ortaklıklarının tabi olduğu mevzuat kısaca aşağıda belirtilenleri kapsamaktadır:

- 02.11.2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği,

- 22.08.2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği,
- 27.05.2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği,
- 07.05.2016 tarihli ve 29705 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Talep Tahminleri Yönetmeliği,
- 14.04.2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ve
- 08.05.2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, elektrik piyasası faaliyetinde bulunmak üzere lisans başvurusunda bulunan tüzel kişilerin başvurularının değerlendirilmesi aşamasında; lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi ile tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde (halka açık şirketlerde yüzde beş ve üzerinde) doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan kişilerin varsa, piyasadaki deneyim ve performansları da incelenmektedir.

Türkiye Elektrik Piyasasındaki Düzenlemelere Genel Bakış

Türkiye elektrik piyasası, esas olarak Elektrik Piyasası Kanunu (14.3.2013 tarihli ve 6446 sayılı Kanun) ve EPDK tarafından çıkarılan ikincil mevzuat ile düzenlenmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu’nun temel amaçları: (i) elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve (ii) bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, kararları vasıtasıyla piyasanın işleyişi ve de piyasa oyuncularının faaliyetleri hakkında bilgiler vermekte ve bu konularda temel prensiplerini ortaya koymaktadır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin Tedbirler Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği, Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ olmak üzere; birçok yönetmelik, tebliğ ve diğer ikincil mevzuat aracılığıyla tedarik ve dağıtım lisansı sahiplerinin görev ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Bu düzenlemeler tarafından ortaya konan yasal çerçeve kapsamında yürütülmesi gereken elektrik piyasası faaliyetleri, EPDK tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. Elektrik Piyasasında yürütebilecek faaliyetler ve bu faaliyetler için alınması gereken lisanslar ve hükümleri başta Elektrik Piyasası Kanunu ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ile düzenlenmektedir.

EPDK’nın görev ve yetkileri, başta Elektrik Piyasası Kanunu ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda düzenlenmektedir. Bu görev ve yetkiler;

- (i) Tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin hak ve yükümlülükleri gösteren lisansları düzenlemek ve yenilemek;
- (ii) İkincil mevzuatı hazırlamak, geliştirmek ve uygulamak;
- (iii) Lisans sahiplerini denetlemek;
- (iv) Serbest tüketici limitini yıllık olarak belirlemek;
- (v) Düzenlemeye tabi tarifeleri hazırlamak, değiştirmek ve uygulamak;

- (vi) Piyasa faaliyetlerinin Elektrik Piyasası Kanunu ile uyumlu olmasını sağlamak;
- (vii) Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16' ncı maddesindeki yaptırımlarının uygulanması, piyasa performanslarını takip ederek performans standartlarını belirlemek ve
- (viii) Dağıtım şirketlerinin yatırım planlarını onaylamak, gerektiğinde bu planları revize etmek ve onaylanmış yatırım planlarının uygulamasını denetlemek.

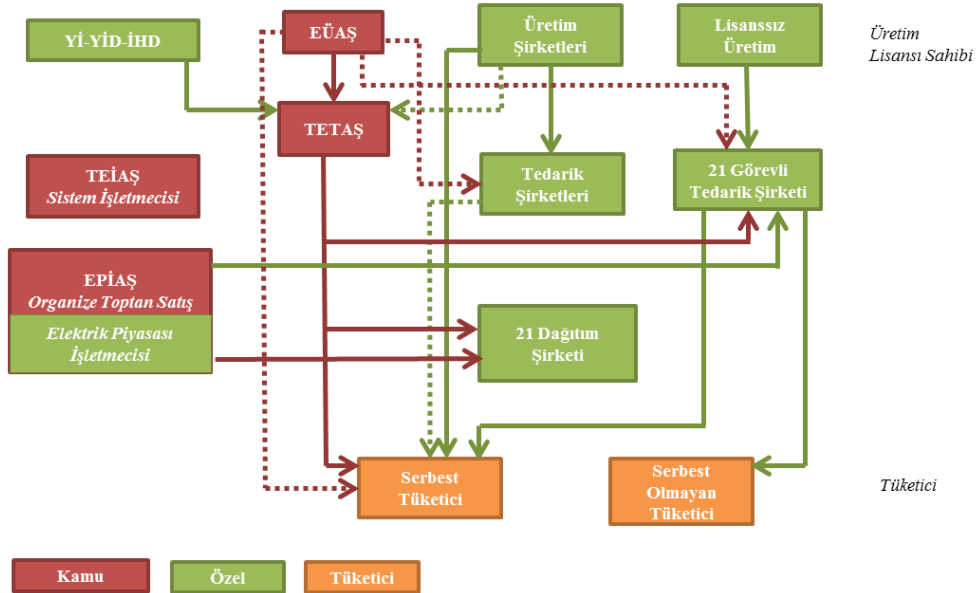
Elektrik Piyasasında Tarife Uygulama Dönemleri

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararları ile, 2014 tarihli Strateji Planı'ndaki Eylem Planı'na uygun olarak, düzenlemeye tabi tarifelere ilişkin olarak tarife dönemlerinden (i) birincisi 2006'dan 2010'a; (ii) ikincisi 2011'den 2015'e; üçüncüsü ise 2016'dan 2020'ye kadar olan dönemi kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Dördüncü tarife döneminin ise 1 Ocak 2021'de başlaması ve 31 Aralık 2025'e kadar olan 5 yıllık dönemi kapsaması beklenmektedir.

Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği uyarınca, bir tarife dönemi süresince geçerli olmak üzere gelir düzenlemesine ilişkin parametre değerlerinin belirlenmesine dair çalışmalar, içinde bulunulan tarife döneminin son yılının 31 Ekim tarihinden en az on iki ay önce başlatılmaktadır.

Elektrik Piyasası Faaliyetleri

Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır: (i) üretim faaliyeti, (ii) iletim faaliyeti, (iii) dağıtım faaliyeti, (iv) toptan satış faaliyeti, (v) perakende satış faaliyeti, (vi) piyasa işletim faaliyeti, (vii) ithalat faaliyeti, (viii) ihracat faaliyeti. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, faaliyetin niteliğine göre, lisanslar en az 10 yıl, en fazla 49 yıl için verilir. Aşağıdaki tablo, detayları aşağıda açıklanan temel elektrik piyasası faaliyetlerini (üretim, toptan satış, dağıtım ve perakende satış) ve bu faaliyetlerin ilgili katılımcılarına ilişkin yapıyı özetlemektedir.

- (1) Lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf olan faaliyetlerdir. Lisanssız elektrik üretimine ilişkin koşullar; Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Piyasasında

Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ ile düzenlenmiştir. Tabloda, görevli tedarik şirketleri aracılığıyla, ihtiyaç fazla enerji için Yenilebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizmasından yararlanabilecek olan (i) Kurulu gücü bir megavat veya Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesi çerçevesinde Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenmiş kurulu güç üst sınırına kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri ile (ii) Elektrik enerjisine dayalı toplam kurulu gücü 100 KW ve altında olan kojenerasyon tesisleri gösterilmiştir.

- (2) Görevli tedarik şirketleri EPİAŞ, üretim lisansı sahipleri, toptan satış faaliyetinde bulunan tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler, mikrokojenerasyon tesisleri, TETAŞ (Türkiye'nin ilk ve tek kamu enerji toptan satış şirketi olarak kurulmuş olan Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi, sorumluluğu sermayesi sınırlı iktisadi devlet teşekkülüdür) ve kurulu güç kapasitesi Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesinde belirlenen sınırı aşmayan yenilenebilir enerji üretim tesislerinden enerji satın alabilirler.

Dağıtım şirketleri, genel aydınlatma ile teknik ve teknik olmayan kayıplarından dolayı enerji ihtiyaçlarını TETAŞ'tan temin ederler.

Üretim Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca "üretim", enerji kaynaklarının, elektrik üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini ifade etmektedir. Türkiye'de elektrik üretim sektörü, bölümlere ayrılmış bir yapıya sahiptir ve bu bölümlerde birden fazla tipte piyasa katılımcısı faaliyet göstermektedir. Elektrik Piyasası Kanunu, üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için belirli süreli verilen izni içeren ön lisans mekanizmasını düzenlemektedir. Elektrik piyasasında, özel sektörün yanı sıra, bir kamu kuruluşu olan EÜAŞ da elektrik üretim faaliyetinde bulunmaktadır. EÜAŞ, iştirakleri ile birlikte 31 Aralık 2016 itibarıyla, toplam kurulu güç kapasitesi 20.105 MW (Türkiye'deki toplam kurulu kapasitenin %25,6'sına denk) termik ve hidroelektrik enerji tesisleri işletmektedir. EÜAŞ'ın termik ve hidroelektrik varlıklarına ilişkin özelleştirme süreci devam etmektedir.

İletim Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu'nda "iletim", elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden nakli olarak tanımlanmıştır. Türkiye'deki elektrik enerjisinin, lisansı kapsamında münhasıran TEİAŞ tarafından yürütülmektedir. TEİAŞ, sistem operatörü olarak görev yapmakta ve Türkiye çapındaki iletim sistemlerinin yegâne sorumlu kuruluşu olarak varlığını sürdürmektedir. Sistem operatörü olarak TEİAŞ, yük tevzi, arz ve talebin dengelenmesi, gerçek zamanlı iletim sınırlamaları ve teknik ve ekonomik yük tevzi kuralları uyarınca yük tevzinin fiilen gerçekleştirilmesi frekans kontrolünü sağlamak, gerçek zamanlı sistem güvenilirliğini izlemek, elektrik enerjisinin öngörülen kalite koşullarında sunulmasını sağlamak üzere gerekli yan hizmetleri belirlemekten sorumludur. Ayrıca TEİAŞ'ın sorumlulukları arasında, iletim yatırım planlarının ve uzun vadeli kapasite geliştirme projeksiyonlarının hazırlanması da yer almaktadır.

Piyasa İşletim Faaliyetleri

Piyasa işletim faaliyeti, Elektrik Piyasası Kanunu tarafından, organize toptan elektrik piyasalarının işletilmesi ve bu piyasalarda gerçekleştirilen faaliyetlerin mali uzlaştırma işlemleri ile söz konusu faaliyetlere ilişkin diğer mali işlemler olarak tanımlanmaktadır. EPİAŞ, gün öncesi ve gün içi piyasalarında faaliyet göstermek üzere 2015'te anonim şirket olarak kurulmuş olan piyasa işleticisidir. EPİAŞ'ın ortakları; TEİAŞ (%30), Borsa İstanbul (%30) ve özel enerji şirketleri (%40)'dir.

Dengeleme ve Uzlaştırma Mekanizması

Elektrik Piyasasında dengeleme mekanizması büyük ölçüde, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında düzenlenmiştir. Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 5'inci maddesine göre; dengeleme mekanizmasının ikili anlaşmaları tamamlayıcı nitelikte olduğu, (i) gün öncesi dengeleme, (ii) gün içi dengeleme ile (iii) gerçek zamanlı dengelemeden oluşan faaliyetleri kapsadığı ifade edilmiştir. Dengeleme mekanizması sonucunda, piyasa katılımcılarının uzlaştırma işlemleri, EPIAŞ tarafından Merkezi Uzlaştırma Bankası aracılığıyla yapılmaktadır.

Yürürlükteki mevzuata göre, dengeleme ve uzlaştırmaya ilişkin piyasa yapısı aşağıda özetlenmektedir:

Gün öncesi piyasası: Gün öncesi dengeleme; sistemdeki arz ve talebin dengelenmesi ve piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarını gün öncesinde dengelemeleri amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerden oluşur ve gün öncesi planlama ya da gün öncesi piyasası aracılığıyla sağlanmaktadır.

Gün içi piyasası: Gün içi dengeleme, piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarını gün içinde dengelemeleri amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerden oluşur ve gün içi piyasası aracılığıyla sağlanmaktadır.

Piyasa katılımcıları, her bir uzlaştırma dönemi için, bir tarafta sisteme verişleri, elektrik enerjisi alımları ve ithalatları ile diğer tarafta, sistemden çekişleri, elektrik enerjisi satışları ve ihracatları arasında denge sağlamakla yükümlüdürler. Piyasa katılımcıları, uzlaştırma dönemi bazında enerji dengesizlikleri ve dengesizliklerinin uzlaştırılması için EPIAŞ'a karşı mali sorumluluk üstlenmektedirler.

Enerji dengesizlikleri, uzlaştırma dönemi bazında belirlenecek sistem dengesizlik maliyeti üzerinden uzlaştırılmaktadır. Bir uzlaştırma dönemi için geçerli sistem dengesizlik maliyeti, söz konusu uzlaştırma dönemi için gün öncesi piyasasında belirlenmiş olan nihai piyasa takas fiyatı veya dengeleme güç piyasasında belirlenmiş olan saatlik sistem marjinal fiyatı kullanılarak belirlenen fiyattır.

“Dengesizlik maliyeti, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nde öngörölmüş olan bir formül ile hesaplanmakta ve dengesizlikler “pahalıya al, ucuza sat” prensibi kapsamında uzlaştırılmaktadır. Yenilenebilir enerji tesisleri de dengeleme yükümlölüklerine uymak ve gerektiğinde buna ilişkin fiyatlara katlanmak zorundadır. Tedarik şirketleri, dengesizlik maliyetlerini, serbest piyasa koşullarına göre serbest tüketicilerine yansıtabilmektedirler. Ancak, görevli tedarik şirketlerinin düzenlemeye tabi tarifeler kapsamında oluşan dengesizlik maliyeti, enerji tedarik maliyetinin bir bileşeni olarak perakende enerji satış fiyatlarının düzenlenmesi kapsamında dikkate alınmaktadır.

Dağıtım Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, “dağıtım”, elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini ifade etmektedir. TEK’in hukuki ayrıştırılması sonucu, 1994’te elektrik dağıtım şebekelerine sahip olmak ve bunları işletmek üzere TEDAŞ kurulmuştur. 2004 Strateji Planı’na uyumlu olarak, TEDAŞ 21 dağıtım şirketine bölünmüş ve her bir dağıtım şirketi ilgili bölgesinin dağıtım haklarını haiz olacak şekilde yapılandırılmıştır. Bunu takiben, 2009 ve 2013 yılları arasında bu 21 dağıtım şirketi başarıyla özelleştirilmiştir. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla, bahsi geçen 21 bölge özel şirketler tarafından, işletme hakkı devir yöntemi ile işletilmektedir; dağıtım varlıklarının mülkiyeti TEDAŞ’a aittir. Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. , TEDAŞ ile 24.7.2006 tarihinde imzaladıkları İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından verilen lisanslar çerçevesinde ve lisanslarında belirtilen bölgelerde münhasıran elektrik dağıtım faaliyetini yürütmektedirler.

Dağıtım şirketi, lisansında belirtilen bölgedeki dağıtım sistemini elektrik enerjisi üretimi ve satışında rekabet ortamına uygun şekilde işletmek, bu tesisleri yenilemek, kapasite ikame ve artırım yatırımlarını yapmak, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin hizmet sunmakla yükümlüdür. Dağıtım şirketi, ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yan hizmetleri sağlamak ve lisansında belirlenen bölgede sayaçların okunması, bakımı ve işletilmesi hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur. Dağıtım lisansında belirlenen bölgelerde talep tahminlerinin hazırlanması ve TEİAŞ’a bildirilmesi görevi dağıtım şirketine aittir.

Toptan Satış Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, “toptan satış” elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin tekrar satışı için satışlardır. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla, toptan elektrik satışı faaliyetleri hem devlete ait şirketler hem de özel şirketler tarafından yürütülmektedir. TETAŞ, devlete ait olup da, tedarik lisansı almış olan ve toptan satış piyasasında önemli bir rolü olan ilk şirkettir.

EÜAŞ tarafından üretilen ve “yap-işlet”, “yap-işlet-devret” veya İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri üzerine kurulu tesislerde üretilen elektriğin çoğunluğu TETAŞ’a satılmaktadır. TETAŞ tarifesi düzenlemeye tabi olan tüketiciler için görevli tedarik şirketlerine, kayıp-kaçak ile genel aydınlanma enerji ihtiyaçları için dağıtım şirketlerine ve bazı devlet iştiraklerine elektrik satmaktadır.

04.06.2016 tarihli ve 6719 sayılı Kanun ile Elektrik Piyasası Kanununda yapılan değişiklik uyarınca, TETAŞ’ın; Elektrik Piyasası Kanunu’nun 27’nci maddesi uyarınca tedarikle yükümlendiği elektrik enerjisi miktarını mevcut sözleşmeler kapsamında karşılayamaması durumunda, yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden elektrik enerjisi temin etmesi hüküm altına alınmıştır. 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması Ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun uyarınca TETAŞ, nükleer enerji tesislerince üretilen elektriği satın almak ve bu elektriği iki taraflı sözleşmeler tahtında tedarikçilere (bir önceki yılda tedarik ettikleri enerji miktarıyla orantılı olarak) satın almak zorunluluğuna tabi kılınmıştır. Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında, “perakende satış”, elektriğin tüketicilere satışı anlamına gelmektedir. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla elektrik piyasasında 21’i görevli tedarik şirketi olmak üzere toplam 221 tedarik lisansı sahibi tüzel kişi bulunmaktadır. Görevli tedarik şirketleri, 21.02.2001 tarihli ve 4628 sayılı Kanunu’nun mülga 3’üncü maddesi uyarınca bölgelerinde bulunan görevli tedarik şirketlerinden hukuki ayırışma kapsamında bölünerek kurulmuşlardır.

Elektrik Piyasası Kanunu’na göre, toptan ve perakende satış faaliyetleri hem elektrik üretim şirketleri hem de tedarik lisansını haiz olan kamusal ve özel tedarik şirketleri tarafından yürütülebilmektedir.

Tedarik şirketleri, herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın serbest tüketicilere toptan veya perakende satış faaliyetlerinde bulunabilir. Ayrıca bu şirketler, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın uygun görüşü doğrultusunda, uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelere veya ülkelere, Enerji Piyasası

Düzenleme Kurulu onayı ile elektrik enerjisi ithalatı ve ihracatı faaliyetlerini yapabilir.

Perakende satış ve dağıtım faaliyetlerinin hukuki ayrıştırılması sonrasında, perakende satış faaliyetleri, görevli tedarik şirketleri tarafından yürütülmektedir. Hukuki ayrıştırma sonrası, görevli tedarik şirketleri perakende satış hizmetleri için kullanılan varlıklara ilişkin olarak TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamışlardır. İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamındaki hak ve yükümlülüklerin perakende satış faaliyetine isabet eden kısmının ayrıştırılması amacıyla, dağıtım şirketleriyle imzalanmış olan İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, 30 Ocak 2014'te imzalanan bir ek protokol ile tadil edilmiştir. İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, elektrik dağıtım şirketleri dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için varlığı zorunlu olan ağıtım tesislerinin işletme haklarını; perakende şirketleri (tadilden sonra) ise düzenlemeye tabi satış perakende satış faaliyetleri için gereken varlıkların kullanım haklarını ve fakat bunların mülkiyetleri TEDAŞ bünyesinde kalmaya devam etmiştir.

Türk Elektrik Piyasasında Kamu Denetimi

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, dağıtım şirketleri EPDK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve de TEDAŞ tarafından gerçekleştirilecek kamu denetimlerine tabilerdir. EPDK; kanun, yönetmelik, talimat, tebliğ, lisans şartı ve diğer Kurul kararlarının ihlallerini tespit etmek, müşteri ihtilafları ve şikâyetlerini kontrol etmek, piyasanın iyi işlemlerini sağlamak ve piyasaya dair politika ve prosedürlere uyumu gözetmek için Şirketin tüm süreçlerini denetleyebilir. Kanun veya davranış kurallarının ihlalleri veya diğer sorunların tespit edildiği hallerde, EPDK Elektrik Piyasası Kanunu Madde 16 uyarınca bir ön soruşturma veya soruşturma başlatabilmektedir. Bu soruşturma sürecinin tamamlanmasını takiben EPDK, şirketi ihtar edebilir ve/veya Şirkete idari para cezası uygulayarak ihlalin giderilmesi ve ilgili mevzuata uyum sağlanmasını talep edebilir.

Dağıtım ve Tedarik Lisanslarının Yenilenmesi ve Tadil Edilmesi

EPDK, takdirine bağlı olarak, en çok 49 yıl ve üretim, iletim ve dağıtım lisansları için asgari 10 yıl olarak arası değişen süreler için enerji piyasası lisansları düzenlemektedir. Şirket'in uhdesinde bulunan dağıtım şirketleri (AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ) dağıtım faaliyetleri için gerekli dağıtım lisanslarına, Şirket'in uhdesinde bulunan perakende şirketleri (AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ) ise perakende satış faaliyetleri için gerekli tedarik lisanslarına sahiptir. Enerjisa'nın ise kendi adına düzenlenmiş herhangi bir elektrik piyasası lisansı bulunmamaktadır, zira Enerjisa doğrudan elektrik piyasası faaliyetleri yürütmemektedir.

Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin güncel lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Dağıtım Şirketi	Dağıtım Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYEDAŞ	ED/874-39/697	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042
Başkent EDAŞ	ED/101-21/028	30 yıl	1 Eylül 2006	31 Aralık 2036
Toroslar EDAŞ	ED/874-25/689	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042

Perakende Satış Şirketi	Tedarik Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYESAŞ	GTL/4968-35/03130	28 yıl, 8 ay, 13 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042
Başkent EPSAŞ	GTL/4968-35/03091	22 yıl, 4 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	1 Eylül 2036
Toroslar EPSAŞ	GTL/4968-35/03183	28 yıl, 8 ay, 13 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042

Lisansların yenilenmesi için, dağıtım ve tedarik lisansı sahiplerinin, lisanslarının sürelerinin bitiminden en erken 15 ve en geç 12 ay önce yazılı olarak EPDK'ya başvurmaları gerekmektedir.

Söz konusu lisanslar EPDK tarafından en fazla 49 yıllığına, aşağıdaki hususlar incelenerek yenilenebilir:

- i. Tüketici haklarının korunması ile rekabetin ve piyasanın gelişimine olan etki,
- ii. Başvuruda bulunan tüzel kişi ile tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde, halka açık şirketlerde yüzde beş ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan kişilerin varsa, piyasadaki deneyim ve performansları,
- iii. Başvuru hakkında ilgili kuruluşlardan alınan görüşler ve/veya ilgili tüzel kişi hakkında yürütülmekte olan veya sonuçlandırılmış olan işlemler,
- iv. İlgili kamu kurum ve kuruluşları ile yenilenmesi gereken anlaşmalar ve/veya izinler.

Dağıtım lisansının yenilenebilmesi için, lisans sahibinin lisansında belirlenen dağıtım bölgesindeki dağıtım sistemini işletme hakkını elde ettiğini belgelendirmesi zorunludur. Görevli tedarik şirketinin tedarik lisansının yenilenebilmesi için ise, lisans sahibinin lisansında belirlenen dağıtım bölgesindeki düzenlemeye tabi faaliyetlere ilişkin varlıkların işletme hakkını elde ettiğini belgelendirmesi zorunludur. Söz konusu belgelendirme istemini yerine getiremeyen dağıtım lisansı sahibi ile tedarik lisansı sahibinin başvurusu Kurul kararı ile reddedilmektedir. Ancak, perakende şirketleri süreklilik arz eden işletmeler olarak faaliyet göstermekte ve de işletme haklarının sona ermesi halinde müşteri portföyleri TEDAŞ'a aktarılmamaktadır.

Lisansların Devredilebilirliği

Enerji Piyasası Kanunu tarafından ortaya konan yasal çerçeve, elektrik piyasası faaliyetlerine ilişkin lisansların devredilemez olduğunu öngörmektedir. Ancak, lisans sahibi bir tüzel kişinin, Enerji Piyasası Kanunu ve Enerji Piyasası Lisans Yönetmeliği tahtında kendisine verilmiş olan lisanstan doğan hak ve yükümlülüklerini, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca birleşme veya bölünme yoluyla başka bir tüzel kişiye devretmesi lisans devri sayılmamaktadır. Mevzuat söz konusu şartların sağlandığı hallerde lisans devrine izin vermekte ise de, birleşme ve bölünme işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi EPDK onayına tabi tutulmuştur.

Esaslı Mevzuat İhlalleri Halinde Düzenleyici Kurumun Müdahalesi

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na atıfta bulunarak belli mevzuat ihlalleri karşısında öngörülmüş bazı yaptırımların lisans sahiplerine uygulanacağını belirtmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16 ncı madde hükmü uyarınca bir dağıtım bölgesinde lisansı kapsamında faaliyet gösteren dağıtım şirketinin veya görevli tedarik şirketinin, (i) mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetini Kurum tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksattığının veya (ii) mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün veya (iii) mevzuata aykırılıkları itiyat edindiğinin veya (iv) acze düşmesi ya da acze düşeceğinin Kurul kararıyla belirlenmesi durumunda aşağıdaki yaptırımlar ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilir:

- (i) Lisans sahibi tüzel kişinin yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına veya tamamına görevden el çektilerikerek yerlerine Kurul tarafından atama yapılması,
- (ii) Kurum tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen dağıtım bölgesi için başka bir tüzel kişiye dağıtım lisansı verilene kadar her türlü önlem alınması.
- (iii) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından tarife kapsamında yerine getirilmesi gerekirken

getirilmeyen hizmetlerin ve yatırımların mali karşılıkları öncelikle şirketin diğer faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerden, yetmemesi hâlinde mevcut ortakların temettü gelirlerinden ve nihayet payları nama yazılı ortakların malvarlıklarından temin edilmesi.

- (iv) Dağıtım sistemini işletme hakkına sahip tüzel kişinin tespiti için gereken iş ve işlemlerin özelleştirme hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi.
- (v) İlgili dağıtım sistemini işletme hakkını elde ettiğini tevsik eden ve bu Kanun uyarınca öngörülen yükümlülükleri yerine getiren tüzel kişiye yeni lisans verilmesi.

Elektrik Piyasası Lisanslarının Sona Ermesi ve İptal Edilmesi

Elektrik piyasası lisansları (Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin dağıtım ve tedarik lisansları gibi), lisans süresinin sonunda kendiliğinden veya lisans sahibi tüzel kişinin iflasının kesinleşmesi, lisans sahibinin talebi veya lisans verilmesine esas şartların kaybedilmesi hâllerinde ise Kurul kararıyla sona ermektedir. Dolayısıyla, dağıtım ve tedarik lisansı sahipleri, lisans sürelerinin sonuna yaklaşırken, EPDK'ya başvurarak lisanslarının yenilenmesini istemek durumundadırlar. “Dağıtım ve Tedarik Lisanslarının Yenilenmesi ve Tadil Edilmesi” bölümüne bakınız. Lisans sahibi dağıtım şirketi ile görevli tedarik şirketlerinin lisansı kapsamındaki faaliyetini sona erdirmek istemesi halinde en az on iki ay önce, gerekçeleri ile birlikte Kuruma yazılı olarak başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Kurul, lisansın sona ermesinin tüketiciler ve piyasa koşulları aleyhine bir durum yaratacağının belirlenmesi halinde, gerekçeleri lisans sahibi tüzel kişiye bildirilmek suretiyle talebi reddedebilir veya lisansın sona ermesi için talep edilen tarihi ileri bir tarihe erteleyebilir. Ancak, bir dağıtım lisansı sahibinin veya görevli tedarik şirketinin lisansını sona erdirmesi talebi söz konusu olduğunda, sona erdirilmesi istenen lisans kapsamındaki faaliyeti sürdüreceği yeni bir tüzel kişi lisanslandırılana kadar, lisans sona erdirilemez.

Dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin;

- Lisans müracaatında veya lisans yürürlüğü sırasında, lisans verilmesinde aranan şartlar konusunda, gerçek dışı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya lisans verilmesini etkileyecek lisans şartlarındaki değişikliklerin düzeltilmesinin mümkün olmaması veya otuz gün içinde düzeltilmesi için yapılacak yazılı ihtarla rağmen aykırı durumlarını devam ettirmeleri halinde,
- Lisans verilmesine esas olan şartların lisansın yürürlüğü sırasında ortadan kalktığı veya bu şartların baştan mevcut olmadığı saptanması hâlinde,
- Kanuna göre yapılan talep ve işlemlerde kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti hâlinde,

lisansları iptal edilmekte, diğer hallerde ise 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16 ncı maddesinde sayılan yaptırımlar da uygulanabilmektedir.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16 ncı maddesi uyarınca yalnızca para cezası yaptırımının uygulandığı hallerde EPDK, para cezasını gerektiren fiilin; verilen ihtar süresi içerisinde giderilmemesi veya tekrarlanması hâllerinde cezayı her seferinde iki kat arttırarak uygulayabilmektedir. Ancak, aynı fiilin iki yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde arttırılarak uygulanacak para cezasının tutarı, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki gayrisafi gelirinin yüzde onunu aşamaz. Cezaların bu düzeye ulaşması hâlinde EPDK'nın lisansı iptal etme hakkı da söz konusudur.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri de, dağıtım veya tedarik lisanslarının sona ermesi veya iptali üzerine otomatik olarak sona ermektedirler. Bu sözleşmelerin yenilenmesi için ilgili şirketlerin Özelleştirme İdaresi'nin ilan ettiği ihalelere katılmaları gerekmektedir. Bu ihalelerin kazanılamaması halinde ise, lisansların yenilenmesi mümkün olamamaktadır. Böyle bir durum gerçekleşirse, Şirketin elektrik dağıtım ve

düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı faaliyetlerini durdurması gerekecek ve fakat serbest tüketicilere elektrik satışı yapmasına bir engel olmayacaktır. Bunun sonucunda ise, Şirketin dağıtım şirketleri tarafından tarife aracılığıyla karşılanamamış olan yatırım giderleri, TEDAŞ tarafından Şirkete geri ödenecektir.

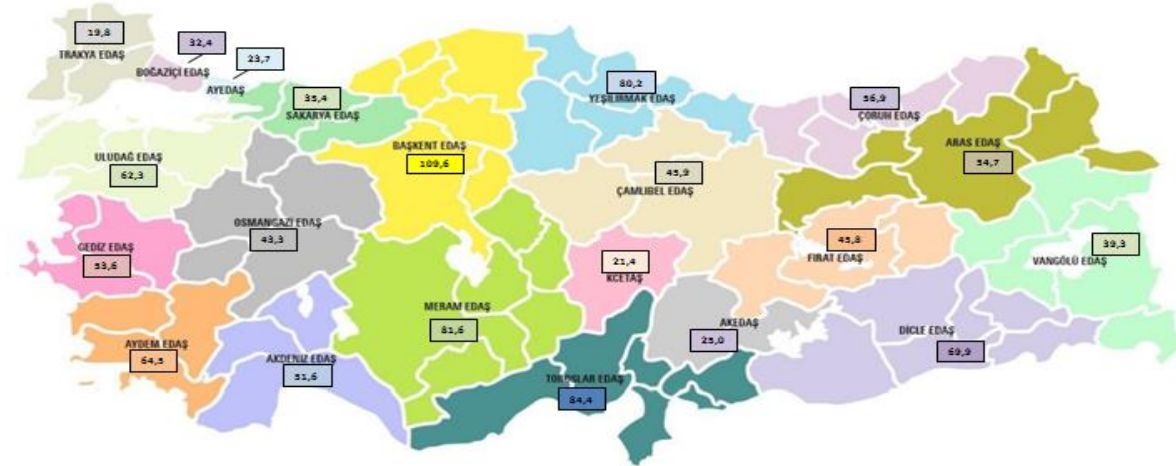
Elektrik Piyasası Lisans Sahipleri tarafından gerçekleştirilen Hisse Devirleri

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, lisans sahibi bir şirketin sermayesinin %10,0'unu veya daha fazlasını temsil eden payların doğrudan veya dolaylı olarak bir gerçek veya tüzel kişi tarafından devralınması veya belirtilen sermaye payı değişikliklerinden bağımsız olarak lisans sahibi şirketin ortaklık yapısında kontrolün değişmesi sonucuna yol açacak herhangi bir pay devri veya bu sonucu doğuran diğer işlemler her defasında EPDK'nın ön onayına tabidir. Lisans sahibi bir tüzel kişinin sermayesine dair %10,0'luk eşik halka açık şirketler için %5,0'e düşürülmüştür. Ayrıca, yukarıda yer alan eşiklere bakılmaksızın, lisans sahibi tüzel kişilerin payları üzerinde rehin tesis edilmesi ve hesapları üzerinde hesap rehini tesis edilmesi de her defasında EPDK'nın ön onayına tabidir. Ancak, bu pay devir sınırlamaları ve EPDK onay işlemleri borsada işlem gören bir lisans sahibi tüzel kişinin, halka açık olan payları ile sınırlı olmak üzere, paylarının doğrudan veya dolaylı olarak devralınmasında uygulanmamaktadır.

Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış Piyasalarının Düzenlenmesi ve İşleyişi

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, EPDK'nın denetimi altında büyük ölçüde düzenlemeye tabi faaliyetler olup Elektrik Piyasası Kanunu (6446 sayılı Kanun) ve ilgili ikincil düzenlemelere tabidir. Türkiye'de dağıtım faaliyeti doğal tekel olup bu sebeple lisanslı bir faaliyettir ve dağıtım şirketlerinin görev ve sorumlulukları EPDK tarafından tanımlanmaktadır. Dağıtım şirketleri ilgili bölgelerde esasen (i) dağıtım şebekesinin işletilmesinden; (ii) gerekli bakım ve genişleme yatırımlarının yapılmasından; (iii) dağıtım bölgelerindeki dağıtım sistemi kullanıcılarının sayaçlarının bakımından ve okunmasından; (iv) talep tahminlerinin ve yatırım planlarının hazırlanmasından ve (v) kayıp kaçak elektrik kullanımını telafi etmek için elektrik satın alınmasından ve kamusal alanların aydınlatılmasından sorumludur. Türkiye'deki tüm dağıtım şebekeleri EPDK tarafından 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür ve her bir dağıtım bölgesindeki dağıtım şebekesinin işletim hakları İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri yoluyla 30 yıla kadar dağıtım şirketlerine devredilmiştir. Bu bağlamda, EPDK (i) Dağıtım Tarifelerini belirlemekte ve (ii) Türkiye'de 21 bölgede kurulmuş olan dağıtım şebekelerinin güvenilir ve uygun maliyetli bir şekilde işletilmesini kontrol etmektedir.

Aşağıdaki haritada 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki 21 dağıtım bölgesi ve her bir dağıtım bölgesindeki dağıtım ağı uzunlukları (1000 kilometre olarak) belirtilmektedir.

Türkiye’de dağıtım faaliyetinin aksine perakende satış faaliyeti, görevlendirildiği bölgede görevli tedarik şirketi olarak rol oynayan ilgili görevli tedarik şirketinden elektrik almakla yükümlü olan serbest olmayan tüketiciler haricinde, doğal tekel değildir. Görevli tedarik şirketleri, münhasıran (i) görevli oldukları bölgelerindeki (yukarıda belirtilen 21 bölge) serbest olmayan tüketicilere EPDK tarafından belirlenen, düzenlemeye tabi Perakende Enerji Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik etme ve (ii) görevli oldukları bölgelerinde serbestlik hakkını (serbest tüketici olma hakkı) kullanmamış serbest tüketicilere görevli tedarik şirketi olarak hareket etme hakkına sahiptir. Görevli oldukları bölgelerindeki bu haklara ilaveten, görevli tedarik şirketleri Türkiye genelindeki serbest tüketicilere de elektrik satabilmektedir. EPDK (i) Perakende Enerji Satış Tarifesini belirlemekte ve (ii) serbest olmayan tüketiciler arasındaki eşit muameleyi izlemektedir.

Dağıtım Tarifesi ve Perakende Enerji Satış Tarifesi, Ulusal Tarife’nin iki ana bileşenidir. Söz konusu iki tarife, (i) tüm serbest olmayan tüketicilere ve (ii) Ulusal Tarifeden elektrik satın almayı seçtikleri için serbest tüketicilere Türkiye genelinde (tüketici segmentasyonlarına dayalı olarak) uygulanan birleştirilmiş tarifelerdir. Görevli tedarik şirketi yerine bağımsız tedarik şirketinden elektrik almayı tercih eden serbest tüketiciler için (tüketicinin ilgili dağıtım şirketinin dağıtım şebekesini kullanması halinde) Dağıtım Tarifesi uygulanır. Ancak, böyle bir durumda perakende enerji satış fiyatları serbest piyasa ilkelerine dayalı olarak belirlenir ve Perakende Enerji Satış Tarifesi uygulanmaz. EPDK Dağıtım Tarifesini ve Perakende Enerji Satış Tarifesini üç ayda bir belirlemektedir; ancak bu tarifelerin bileşenleri beş yıllık sürelerle belirlenmektedir ve mevcut tarife dönemi 2016 ve 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.

Fiyat Eşitleme Mekanizması

21 dağıtım bölgesi arasında, özellikle Türkiye genelinde tüketici segmentlerinin dağılımı gibi bölgesel karakteristiklerde ve kayıp kaçak gerçekleştirmeleri ve performanslardaki eşitsizlikleri ve farklılıkları dengelemek üzere, 2004 yılında fiyat eşitleme mekanizması getirilmiştir. Bu mekanizma Türkiye genelinde tek bir tarifenin, yani Ulusal Tarife’nin, uygulanması sonucunda yürürlüğe konulmuştur. Fiyat eşitleme mekanizması dağıtım şirketlerinin ve görevli perakende satış şirketlerinin (görevli tedarik şirketi olarak hareket eden) bölgelerine bakılmaksızın aynı tarife grubundaki tüketicilere aynı tarife üzerinden ücretlendirme yapsalar dahi düzenlemeye tabi getirilerini (*regulated returns*) almalarını sağlamaktadır. Mekanizma Dağıtım Tarifesi ve Perakende Enerji Satış Tarifesi de dâhil olmak üzere tüm düzenlemeye tabi tarifelere uygulanmaktadır.

Düzenlemeye tabi tarifeler belirlenirken, düzenlemeye tabi tarifeler yoluyla tahsil edilen gelirler, önceden belirlenmiş gelirler ve fiyat tavanları dikkate alınmak suretiyle hesaplanan örtülü gelirlerle tam olarak uymamaktadır. Bunun sebebi düzenlemeye tabi tüketicilere perakende elektrik satışından elde edilen gelirin tam olarak düzenlemeye tabi gelir olması ve Fiyat Eşitleme Mekanizmasının zamanlaması sonucunda perakende satışlardan elde edilen düzenlemeye tabi gelir ile UFRS hesaplarına yansıtılan gelir arasında küçük bir farklılık olmaktadır. Zira EPDK düzenlemeye tabi satışlar için düzenlenmiş marj ve gelir gereksinimlerini talep ev tüketim tahminlerine dayalı olarak belirlemektedir. Ancak, Şirket müşterilerinin fiili talebi tahminlerden bazı değişiklikler göstermektedir ve bunun sonucunda da elektrik satın almalarında dengesizlikler oluşmaktadır. Perakende şirketler bu dengesizlikler sebebiyle satın almalarını spot piyasa işlemleri yoluyla yaptıkları için, spot piyasadaki elektrik maliyeti dengesizliklerden kaynaklanan maliyetlere dayalı olarak, her iki şekilde de %2,38’lik düzenlenmiş brüt marjdan sapmalar yaratmaktadır. EPDK bu değişiklikleri Fiyat Eşitleme Mekanizması yoluyla, sözü geçen brüt marj değişikliklerinin meydana gelmesini takiben iki çeyrek dönem sonunda telafi etmektedir ve düzenlemeye tabi tüketiciler için kaynak yaratma maliyetlerinden bağımsız olarak, görevli tedarik şirketinin %2,38’lik brüt marj elde edeceğini garanti etmektedir. Düzenleyici gelir kapsamında Fiyat Eşitleme Mekanizmasından kaynaklanan bu gelirler ilgili değişikliğin meydana gelmesini takiben iki çeyrek dönem sonrasında gerçekleşse de, UFRS kapsamında söz konusu gelirler brüt marj değişikliğinin meydana geldiği tarihte, karşılık olarak aynı çeyrekte gerçekleşmektedir.

Ayrıca, düzenlemeye tabi tüketicilere sunulan yan perakende satış hizmetlerinden (müşteri hizmetleri,

faturalama, tahsilat ve düzenleyici müşterilere elektrik satışı ve düzenleyici müşterilerin şüpheli giderleri sebebiyle perakende segmenti tarafından yapılan sair ilgili operasyonel masraflar gibi) elde edilen ve operasyonel maliyeti karşılamak üzere Perakende Enerji Satış Tarifesi üzerinden tahsil edilen gelir de tamamen düzenlemeye tabi bir gelirdir ve belirli müşteri sayısı ve talep tahminlerine dayalı olarak perakende satış hizmet geliri sayılmaktadır. Bir tarife dönemi içerisinde, fiili hizmetlerde öngörülen gelir gereksinimlerinde meydana gelen sapmalar, iki yıllık süreçteki faiz de dâhil olmak üzere, sözü geçen sapmanın meydana gelmesini takiben iki yıl sonra Fiyat Eşitleme Mekanizması ile telafi edilmektedir. Düzenleyici gelir kapsamında bu telafi tutarları ilgili sapmanın meydana gelmesini takiben iki yıl sonrasında gerçekleşse de, UFRS kapsamında söz konusu telafi tutarları sapmanın meydana geldiği tarihte, gelir tahakkuku olarak kabul edilmektedir. Son olarak, bazı bölgelerde perakende şirketler düzenlemeye tabi gelir tavanlarının üzerinde düzenlemeye tabi gelir tahsil etmekteyken, bazı şirketler de gelir tavanlarına ulaşmamaktadır. Gelir tavanlarının üzerinde veya altında yapılan tahsilatlar EPDK tarafından TETAŞ aracılığıyla aylık olarak denkleştirilmektedir. TETAŞ tahsilatın gelir tavanını aştığı bölgelerde tahsil edilen gelir ile gelir tavanı arasında oluşan farkı tahsil etmektedir.

YEKDEM Mekanizması

18 Mayıs 2005'te yürürlüğe giren 5346 numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ("**Yenilenebilir Enerji Kanunu**") ile getirilen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması ("**YEKDEM**"); yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösterenlerin faydalanabileceği fiyat, süreler ve bunlara yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını ifade eder. YEKDEM, yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan üreticileri desteklemek için getirilmiş bir mekanizmadır. YEKDEM'e bir sonraki takvim yılında tabi olmak isteyenler 31 Ekim tarihine kadar EPDK'ya başvurmak zorundadır. Başvurusu değerlendirmeye alınan tüzel kişilerden bir sonraki takvim yılında YEKDEM'den yararlanabilecek olanları içeren nihai YEK listesi, 30 Kasım tarihine kadar sonuçlandırılır. Nihai YEK listesi, EPDK'nın internet sayfasında duyurulur ve EPIAŞ'a bildirilir.

Yürürlükteki mevzuata göre, 31 Aralık 2020 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek yenilenebilir enerjiye dayalı üretim lisansı sahipleri Yenilenebilir Enerji Kanunu'na ekli I sayılı cetvelde yer alan fiyatlara dayalı bir YEK Destekleme bedeli alırlar. YEK Belgeli üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde, alım garantisi kapsamında ayrıca ilâve fiyat ödenmesi söz konusudur. Bir şirket YEKDEM mekanizmasına kabul edildiğinde, ürettiği elektrik Yenilenebilir Enerji Kanunu'na bir alım garantisinden yararlanmakta ve bu şekilde alınan elektrik daha sonra EPIAŞ'ın işlettiği organize toptan piyasada satılmaktadır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişiklik uyarınca, YEKDEM'den yararlanan üreticilerin dengesizliklere katlanması sağlanmış, ayrıca Enerji Kanunu ekli I sayılı cetvelde yer alan fiyatlar dayalı bir şekilde, piyasa takas fiyatı ve kurul tarafından belirlenen tolerans katsayısı esas alınarak YEK Destekleme bedeli hesaplanması kabul edilmiştir.

	Yenilenebilir Enerji Kanunu EK-1 Cetveli (Amerikan Doları cent/KWh)
Hidroelektrik	7,3
Rüzgâr	7,3
Jeotermal	10,5
Güneş	13,3
Biokütle (çöp gazı dâhil olmak üzere)	13,3

Yenilenebilir Enerji Kanunu uyarınca, tüketicilere elektrik enerjisi satan tedarikçiler (Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri ile tedarik lisansına sahip şirketi) YEKDEM mekanizmasının giderlerine katlanmak zorundadır ve bu doğrultuda EPIAŞ, piyasa işleticisi sıfatıyla, YEKDEM maliyetini tedarikçilere her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı uyarınca yansıtmaktadır.

YEKDEM maliyeti, Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ uyarınca enerji tedarik maliyetinin kapsamında bir bileşen olarak düzenlemeye tabi tarifeler kapsamında dikkate alınmaktadır. YEKDEM maliyetinde oluşan herhangi bir tutarsızlık üç ayda bir yapılan düzeltmeler aracılığıyla giderilmektedir.

Ulusal Tarife

EPDK Ulusal Tarifeyi çeyrek dönemler bazında belirlemektedir. Ulusal Tarife, kullanıcıların iletim ve dağıtım sistemlerine bağlantı durumlarına göre ve dağıtım gerilim seviyesinde orta ve alçak gerilim seviyesine göre farklılaşan bir yöntem ile belirlenmektedir. Ulusal Tarifenin bileşenleri aşağıda yer almaktadır:

Perakende Satış Tarifesi	(i) Enerji tedarik maliyetlerini, (ii) brüt kar marjını, (iii) yatırım harcamaları geri ödemeleri ve perakende satış hizmeti verilmesine ilişkin diğer masrafları da içeren diğer piyasa masraflarını kapsamaktadır.
Dağıtım Tarifesi	(i) Dağıtım şebekesinin işletimi ve bakımı maliyetlerini, (ii) yatırım harcamaları geri ödemelerini ve düzenlenmiş varlık tabanı iadesini (RMGO'ya ilişkin), (iii) kayıp kaçak ve genel aydınlatma için enerji tedariki maliyetlerini, (iv) iletim bedellerini i, (v) sabit sayaç okuma ücretlerini, (vi) sayaç değiştirme maliyetlerini ve (vii) diğer maliyetleri kapsamaktadır.
Reaktif Enerji Bedeli	Yalnızca aşırı reaktif güç tüketimlerine uygulanır. Aşırı tüketim limiti düzenlemeler ile belirlenmektedir.
Kapasite Bedeli	Yalnızca elektrik satış sözleşmelerinde belirlenmiş satın alınan kapasite (kW) hacimlerine uygulanır.
Aşırı Yükleme Bedeli	Yalnızca en yüksek talep, kapasite satış sözleşmesinde belirlenmiş olan kurulu kapasite seviyesini aştığında uygulanır.
Enerji Fonu Ek Bedeli	%1
TRT Ek Bedeli	%2 (sanayi kayıt belgesine sahip olan müşteriler hariç)
Enerji Tüketim Vergisi	Sanayi müşterileri için %1, diğerleri için %5.
KDV	%18

- * Perakende enerji bedeli yalnızca görevli tedarik şirketinden perakende satış sözleşmesi ile elektrik enerjisi alan tüketicilere uygulanır. Serbest piyasa koşullarında, enerji birim bedeli ikili anlaşmalar kapsamında taraflarca serbestçe belirlenir.
- ** Reaktif enerji bedeli, Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'ın 13'üncü maddesinde belirtilen koşullarda uygulanır.
- *** Dağıtım şirketleri, Elektrik Piyasası Kanunu'nda tanımlanan genel aydınlatma kapsamındaki kullanım yerlerine elektrik enerjisi tedarik etmekle yükümlüdür.
- **** Bu tarife, üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin sisteme enerji verişlerinde uygulanır.

Ulusal Tarife üzerinden düzenlenmiş bir müşteriye kesilen örnek elektrik faturası aşağıda yer almaktadır:

Kategori	Kalem	Birim Fiyat/TL kW/h	Tutar (kWh)	Toplam (TL)
Perakende Enerji Tarifesi	Perakende Enerji Satış Tarifesi	0,216		43,20
Dağıtım Tarifesi	Dağıtım Tarifesi	0,118		23,60
Vergiler & Ücretler	Enerji Fonu TRT Payı Enerji Tüketim Vergisi	Aktif enerjinin %1'i Aktif enerjinin %2'si Aktif enerjinin %5'i		3,46
			ARA TOPLAM	70,26
KDV		Ara toplam üzerinden %18		12,65
			TOPLAM	82,91

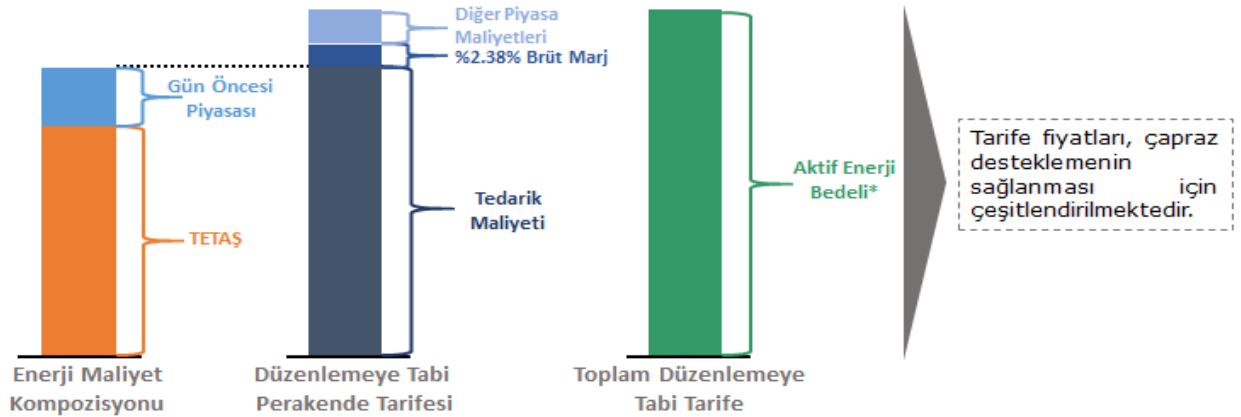
Perakende Satış Tarifesi

Perakende satış fiyatı, görevli tedarik şirketlerinin tarifesi düzenlemeye tabi tüketicilere yaptıkları enerji satışına ilişkin faaliyetlerini yürütebilmeleri için gerekli olan maliyetlerinden hareketle belirlenmektedir. Bu kapsamda; perakende satış fiyatının belirlenmesinde, faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan yatırım harcamalarına ilişkin amortisman giderleri, faturalama ve müşteri hizmetleri, perakende satış hizmetleri gibi işletme giderleri, aktif enerji maliyetleri ile faaliyetin sürdürülebilmesi için katlanılan tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedeller ve maruz kalınan risklerden hareketle belirlenen brüt kâr marjı dikkate alınır.

Görevli tedarik şirketlerinin düzenlenmeyen faaliyetlere ilişkin maliyetleri perakende satış fiyatı hesaplamalarında dikkate alınmamaktadır. Maliyetlerin düzenlenen ve düzenlenmeyen faaliyetler arasında ayrıştırılmasında kullanılacak dağıtım anahtarları, tüketici sayısı ve tüketim miktarı gibi değişkenlerden hareketle oluşturulmaktadır.

Tarifeye tabi tüketicilerin sınıflandırılması, tüketici sınıflarına uygulanacak perakende satış fiyatına ilişkin metodoloji ve bu fiyatın uygulanmasıyla ilgili düzenlemeler, tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslarda yer almaktadır. Söz konusu usul ve esaslar her bir görevli tedarik şirketi tarafından hazırlanarak Kuruma sunulmaktadır. Kurul söz konusu usul ve esasları aynen veya değiştirerek onaylamakta ve onaylanan usul ve esaslar ilgili tarife dönemi boyunca uygulanmaktadır.

Aşağıdaki tablo Perakende Satış Tarifesinin bileşenlerini göstermektedir:

Enerji Tedarik Maliyeti

Enerji tedarik maliyeti(i) TETAŞ'tan TETAŞ toptan satış fiyatı üzerinden satın alınan elektriğin maliyetini, (ii) EPIAŞ tarafından işletilen Gün Öncesi Piyasa ve Gün İçi Piyasa üzerinden alınmış enerji ve tahmini

enerji dengesizliği maliyetini ve (iii) mikrojenerasyon tesisleri ve YEKDEM kapsamında satın alınmış elektriğin maliyetini içerir.

Brüt Kâr Marjının Kapsamı

2016 - 2020 yıllarını kapsayan III. Tarife dönemi'nde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından brüt kâr marjı %2,38 olarak kararlaştırılmıştır.

İlgili tarife dönemine ilişkin brüt kâr marjı tavanı, görevli tedarik şirketlerinin faaliyetlerinin sürdürülebilmesi kapsamında, aşağıdaki maliyetlere ve maruz kalınan risklere mukabil olarak belirlenmektedir. Brüt kâr marjının belirlenmesi görevli tedarik faaliyeti kapsamında;

- (i) Enerji alımı ve satışı kapsamında oluşan risk primi, ödeme periyotlarındaki uyumsuzluktan kaynaklanan finansman maliyeti,
- (ii) DUY kapsamında yürütülen tedarik işlemleri ile ilgili finansman maliyeti niteliğindeki giderler,
- (iii) İşletme sermayesi finansman gideri,
- (iv) Net kâr marjı,

dikkate alınmaktadır.

Brüt kâr marjına ilaveten;

- (i) YEKDEM mekanizması kapsamında görevli tedarik şirketine yansıtılan net bedelin, tarifesi düzenlenen tüketicilere kalan kısmının faiz oranı ile güncellenmiş değeri,
- (ii) piyasa işletim lisansı sahipleri tarafından fatura edilen, geçmişe dönük düzeltme kalemi, piyasa işletim ücreti, iletim ek ücreti, süresinde ödenmeyen alacaklar payı, fark fonu vs. Enerji dengesizliğinden doğan sistem enerji dengesizlik gelir kaleminin (SEDGK), tarifesi düzenlenen tüketicilere kalan kısmının geçen süre için faiz oranı ile güncellenmiş değeri,
- (iii) Enerji tedarigi düzeltme bileşeni, (gerçekleşen perakende satış geliri ve tarife dönemindeki perakende satışlar için gereken gelir arasındaki farka ilişkin düzeltme bileşeni)
- (iv) Perakende satış gelir tavanının ilgili perakende satış tarife dönemi içerisinde görevli tedarik şirketi tarafından gelir olarak toplanması Kurum tarafından öngörülen kısmı,

Perakende satış geliri tavanı; perakende satış faaliyeti kapsamında oluşan amortisman giderleri eklenmiş işletme giderlerinin gelir ve tarife düzenlemeleri çerçevesinde karşılanabilmesi için tarifesi düzenlemeye tabi tüketicilerden toplanacak gelirin sınırını göstermektedir.

Perakende satış gelir tavanının tespitinde esas alınan işletme giderleri; sabit, değişken ve kontrol edilemeyen işletme giderleri olarak sınıflandırılmaktadır. Bir tarife dönemi içerisinde talep miktarı ve/veya tüketici sayısı gibi değişkenlere bağlı olarak değişmeyeceği öngörülen ve kontrol edilemeyen işletme giderleri kapsamına girmeyen perakende satış işletme giderleri sabit işletme giderleri olarak; talep miktarı ve/veya tüketici sayısı gibi değişkenlere bağlı olarak değişebilen, görevli tedarik şirketi tarafından kontrol edilebilir nitelikteki perakende satış işletme giderleri, değişken işletme giderleri olarak kabul edilmektedir. Kontrol edilemeyen işletme giderleri, tutarı şirket tarafından kontrol edilemeyen ve perakende satış faaliyeti kapsamında oluşan işletme giderlerinden oluşmaktadır. Aşağıdaki işletme giderleri, kontrol edilemeyen işletme giderlerinin kapsamına dâhil edilir.

- (i) Görevli tedarik faaliyeti kapsamında oluşan KDV ve Kurumlar Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, lisans bedeli ve benzeri giderler.
- (ii) Kıdem ve ihbar tazminatı giderleri.
- (iii) Azami olarak sabit işletme giderlerinin %10'u olmak üzere 1/1/2016 tarihinden itibaren yapılan yatırımlarla ilgili mali mevzuat kapsamında oluşan amortisman giderleri.
- (iv) Şüpheli ticari alacak karşılık giderlerine ilişkin olarak; her bir görevli tedarik şirketinin tahsilat riski ile ülke tahsilat riskinin ortalamasının ilgili şirketin net satış hasılatı ile çarpılması suretiyle bulunan tutar.

Yükümlenilen Tutar

İkinci tarife döneminde (2016-2020) yapılan yatırımlardan hareketle hesaplanan yükümlenilen tutar, 1/1/2016 tarihinden itibaren tarife dönemi içerisinde perakende satış gelir gereksinimine ilave edilmek suretiyle gelir tavanına yansıtılmıştır. 1/1/2016 tarihinden itibaren yapılan yatırımlar için mali mevzuat kapsamında ayrılan amortisman giderlerinden düzenlenen tarifeye ilişkin kısım işletme giderlerine eklenerek perakende satış gelir gereksiniminde dikkate alınmamaktadır.

Dağıtım Tarifesi

Dağıtım Tarifesi, (i) dağıtım şebekesinin işletilmesi ve bakımının yapılmasına ilişkin maliyetler, (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının geri ödemesi ve düzenlenmiş varlık tabanı getirisi (AOSM'ye ilişkin), (iii) kayıp-kaçak ve genel aydınlanma için enerji tedariki maliyeti, (iv) iletim bedelleri (iletim tarifeleri üzerinden hesaplanan), (v) sabit sayaç okuma bedeli, (vi) sayaç yenileme maliyetleri ve (vii) diğer maliyetler (dağıtım bedeli, güç bedeli, güç aşım bedeli, emre amade güç bedeli, müşteri hizmet maliyetleri gibi) maliyetleri kapsamaktadır. Dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanan dağıtım bedeli, güç ve güç aşım bedeli, reaktif enerji bedeli ve kesme-bağlama bedelleri kullanıcıların tedarikçilerine fatura edilmektedir. Tedarikçiler kullanıcı adına dağıtım şirketi tarafından kendilerine fatura edilen bedelleri ilgili kullanıcıya yansıtmakta; dağıtım bedellerini tüketicilerden toplamakta ve bu bedelleri dağıtım şirketlerine ödemektedirler.

Dağıtım Tarifesi, tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanacak fiyat, hüküm ve koşulları içermektedir. Bu

tarife, dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyetleri, kayıp kaçak maliyeti, kesme/bağlama hizmet maliyetleri, sayaç okuma maliyetleri ve iletim tarifesi kapsamında ödenen reaktif enerji maliyet ve ücretleri gibi, dağıtım faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin tüm maliyet ve hizmetleri kapsayan fiyatlandırmalardan oluşmaktadır.

EPDK, 2016 - 2020 yılları arasında kapsayan beş yıllık tarife dönemi içinde, dağıtım şirketleri için gelir tavanlarını belirlemekte ve bu tavanlar Dağıtım Tarifesinin belirlenmesinde dikkate alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo dağıtım şirketlerinin gelir tavanlarının bileşenlerini göstermektedir:

Düzenlemeye tabi İşletme Giderleri

Düzenlemeye tabi işletme giderleri, (i) sabit işletme giderleri (işletme giderlerinin talep miktarı, kullanıcı sayısı, şebeke büyüklüğü ve benzeri değişkenlere bağlı olarak değişmeyeceği öngörülen ve kontrol edilemeyen işletme giderleri kapsamına girmeyen kısmı), (ii) değişken işletme giderleri (işletme giderlerinin talep miktarı, kullanıcı sayısı, şebeke büyüklüğü ve benzeri değişkenlere bağlı olarak değişeceği öngörülen ve dağıtım şirketleri tarafından kontrol edilebilir olarak görülen kısmı), (iii) kontrol edilemeyen işletme giderleri (iletim tarifesi masrafları, orman arazisi kullanımına ilişkin giderler, kıdem ve ihbar tazminatları, tüm vergi, izin, ruhsat, harç ve resimler (katma değer vergisi ve kurumlar vergisi hariç), şüpheli ticari alacak karşılık giderleri ve ilave/yeni işletme giderlerinden Yönetmeliğin olağandışı halleri düzenleyen hükümleri kapsamında uygun görülenler)

Ek olarak, düzenlemeye tabi işletme giderlerinin (kontrol edilemeyen kısım haricindeki) %1,0'ini araştırma ve geliştirme faaliyetlerine tahsis edilmektedir. Araştırma ve geliştirme bütçesi ile tarife döneminde gerçekleştirilen araştırma ve geliştirme masrafları arasındaki farkın geri ödemesini sağlamak için bir Ar-Ge düzeltme bileşeni kullanılmaktadır. Uyarlanmış miktar ise yaklaşan tarife dönemindeki tarifelere uygulanmakta ve EPDK tarafından belirlenmiş olan bir faiz oranını da yansıtmaktadır.

Düzenlemeye tabi net işletme giderleri 2016-2020 üçüncü tarife dönemi için hesaplanırken, 2013 ve 2014 yıllarının ilişkin mali tablolarındaki rakamlar esas alınmıştır. Düzenlemeye tabi işletme giderleri hesaplanırken 2013 ve 2014 yıllarının ağırlığı eşit olarak alınarak toplam tutar belirlenmiş ve değişken faktörler ile trafo sayısı, kullanıcı sayısı gibi belirli maliyet bileşenlerini dikkate alınarak uyarlanmış miktarlar hesaplanmıştır. Belli kalemler Türkiye ortalamasına göre %50 oranında düzeltildikten sonra, bu uyarlanmış miktarlar toplanmakta

ve son baz işletme giderleri hesaplanmaktadır. Bu baz işletme giderleri, daha sonra, sabit ve değişken işletme giderleri olmak üzere iki eşit kısma bölünmektedir. Değişken faktörlerin, müşteri sayısı, trafo sayısı, dağıtım sistemine giren enerji miktarları ve hat uzunluğunun EPDK tarafından analizde kullanılmak üzere dikkate alınır. Daha sonra, 2013 ve 2014 yıllarında henüz hiç ya da tam olarak oluşmamış ancak önümüzdeki dönem içerisinde oluşması öngörülen yeni maliyet kalemleri eklenmekte; yeni tarife dönemi için geçerli olmayacak olan maliyet kalemleri çıkarılmaktadır. Ardından, asgari ücret gibi normalleştirme kalemleri kullanılarak hesaplamalar düzeltilmektedir. Son olarak, kontrol edilemeyen işletme maliyetleri de hesaplamalara eklenerek nihai düzenlemeye tabi işletme giderlerine ulaşılmaktadır. Bu projeksiyon ile çıkarılan gerçekleşme, üçüncü tarife dönemi için geçerli ve değişken faktörlerin ve gerçekleşen kontrol edilemeyen maliyetlerin değişmesi gibi durumlar nedeniyle düzeltilmelere tabi olmaktadır.

İşletme Giderleri Verimliliği

İşletme giderlerinin fazla veya eksik olarak gerçekleşmesi, düzenlenmiş gelir ve tarife hesaplamalarında dikkate alınmamaktadır. Ancak, işletme giderlerinin değeri EPDK tarafından önceden belirlenen maliyetlere göre hesaplanmaktadır. Mevcut gelir tavanı metodolojisi esas alınarak, tarife yılının sonuna kadar zorunlu işletme giderlerini, EPDK tarafından hesaplanan düzenlemeye tabi işletme giderleri değerinden daha az bir maliyet ile gerçekleştirir ise, hala ilk başta düzenlemeye tabi işletme giderleri üzerinden hesaplanmış olan tarifeye dayanarak gelir toplamış olacaktır. Bu durumda, düzenlemeye tabi ile gerçekleşen tutar arasındaki fark şirkette kalacaktır. Dolayısıyla, işletme giderleri performans fazlalığı oranı, düzenlemeye tabi işletme giderlerinden gerçekleşmiş işletme giderlerinin çıkarılması ve bu sonucun dağıtım şirketleri için düzenlemeye tabi işletme giderlerine bölünmesinin yüzde olarak ifade edilmesidir.

Düzenlemeye tabi Yatırım harcamaları

Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları, (a) düzenlemeye tabi sermaye getirisi, (b) Düzenlemeye tabi net yatırım harcamaları geri ödemesi ve (c) vergi düzeltme farkından oluşmaktadır. Mevcut tarife döneminde düzenlemeye tabi sermaye getirisi için yıl ortası gerçek geri ödeme oranı %11,91 olarak belirlenmiştir. Gerçek oran, enflasyon etkisine göre uyarlanmış orandır.

EPDK'nın tarife hazırlama prensiplerinin bir parçası olarak, geri ödeme için, bu tarife dönemi için 10 yıl olarak belirlenmiş bir süreç boyunca, yıllık olarak karşılığı alınmamış DVT'nin yılbaşı ve yılsonundaki değerlerinin ortalamasına AOSM'nin uygulanması söz konusudur. Yatırım harcamaları, harcamaya ilişkin varlıkların faydalı ömürleri ve piyasa koşullarındaki borçlanma vadeleri gibi hususlar dikkate alınarak belirlenecek olan geri ödeme süresi içerisinde tarife gelirleri vasıtasıyla geri ödenmektedir. Kabul edilen yatırım harcamalarının hesaplanmasında, finansman gideri niteliğinde olan faiz giderleri, finansal kiralama masrafları, vade farkı, kambiyo zararları, temerrüt faizi masrafları, vergi niteliğinde olan KDV ve damga vergisi gibi vergiler kontrol edilemeyen işletme giderleri kapsamında dikkate alınmaktadır. Gelir gereksinim hesaplarında kullanılma ihtimali olan ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları olarak nitelenmeden önce yatırım harcamalarının; (i) EPDK tarafından onaylı yatırım planları kapsamında yapılmış olması, (ii) dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için yapılması zorunlu olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamaları niteliğindeki diğer harcamalardan oluşması, (iii) yatırım harcamalarına ilişkin varlıkların kullanıma hazır hale getirilerek kullanılmaya başlanmış ve TEDAŞ'tan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına geçici kabul alınmış olması, (iv) yatırımların mülkiyetinin TEDAŞ'a ait olması veya TEDAŞ adına yapılması veya bu şartları sağlamasa da ilgili mevzuat kapsamında gerçekleştirilmesi, (v)kur farkı, vade farkı, faiz ve benzeri finansman masraflarının ayrıştırılması, (vi) yatırımın muhasebe kayıtlarıyla tutarlı olduğunun belgelenmesi, (vii) tarife döneminin başında dağıtım şirketinin varlıklarına dâhil olan varlıklar ve geri ödemesi çoktan başlamış olan varlıklara ilişkin masraflar ayrıştırılmış olması esasları çerçevesinde dikkate alınmaktadır.

Düzenlemeye tabi dağıtım sistemi yatırımları, (i) şebeke yatırımları, (ii) çevre, güvenlik ve diğer yasal zorunluluğu olan yatırımlar, (iii) OSOS, coğrafi bilgi sistemleri ve SCADA dâhil olmak üzere şebeke işletim sistem yatırımları, (iv) sayaç yatırımları ve (v) yatırım harcamaları niteliğindeki diğer yatırımlardan oluşmaktadır.

Detaylı bir gerekçelendirme raporunu da içeren beş yıllık bir yatırım raporu, önceki tarife döneminin son yılında EPDK'ya gönderilmiştir. Bu rapor, (i) her bölgenin gelecekteki enerji taleplerinin artışının karşılanması, (ii) tedarikin sürekliliği ile teknik ve ticari kalitenin sağlanması, (iii) dağıtım varlıklarının yenilenmesi, (iv) SCADA, GIS, AMR gibi teknik gereksinimlere uyulması ve (v) hukuki yükümlülüklerin uyulması gibi konulara ilişkin yatırım gereksinimlerini içermektedir. EPDK, elektrik fiyatları, raporları ve diğer koşulların etkilerini inceler ve dağıtım şirketlerinden ek bilgi isteyebilir. 5 yıllık yatırım planı onaylanmadan önce, EPDK detaylı bir değerlendirme süreci yürütecektir.

İlave Yatırım Harcamaları

Tarife dönemi içerisinde, onaylanmış toplam yatırım harcamalarına ilişkin değişiklik yetkisi ile yatırım karakteristikleri arası bütçe revizyon yetkisi Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna aittir. Dağıtım şirketleri değişiklik taleplerini gerekçeleriyle birlikte Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na sunmaktadırlar. Bir tarife dönemi içerisinde tarife dönemi onaylı yatırım tavanının %5 fazlasını aşmamak şartıyla, onaylı tarife dönemi yatırım karakteristiği tavanının %10 fazlasına kadar yapılan harcamalar Kurul onayına tabi değildir. Bu sınırları aşan bir harcama Kurul izni alınmadan yapılamaz, yapılması durumunda aşılın tutar ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları hesaplamasında dikkate alınmaz. Öngörülen yıllık yatırım tutarları arasında Kuruma bildirimde bulunmak kaydıyla parasal aktarmalar yapılabilir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından onaylanan düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının üzerinde ek yatırım harcamaları iznine ihtiyaç duyulması halinde, elektrik dağıtım şirketleri EPDK'nın onayı için başvuruda bulunabilmektedirler. Başvurunun gerekçeli olması ve onaylanan yatırım harcamalarının kurum tarafından belirlenen kısmının harcanmış olması gerekmektedir. EPDK, bu İzah name tarihi itibarıyla Şirketin hiçbir ek yatırım harcamaları talebini reddetmemiştir.

Yatırım harcamaları Verimliliği

Belli bazı yatırım kalemlerinin değerleri, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlara göre hesaplanmaktadır. Mevcut gelir tavanı metodolojisine dayanarak, bir dağıtım şirketi yılsonuna kadar zorunlu yatırımlarını birim fiyatlara göre hesaplanan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları değerinden daha az bir maliyete gerçekleştirdiğini tespit ederse, hala ilk etapta hesaplanmış olan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları üzerinden hazırlanan tarife kapsamında topladığı geliri elinde tutuyor durumda olacaktır. Bu durumda dağıtım şirketi, düzenlemeye tabi olan ile harcanan arasındaki farkın tamamını kendine alabilecektir. Dolayısıyla, yatırım harcamaları performans fazlalığı oranı, birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamalarından birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının çıkarılmasıyla bulunan sonucun birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamalarına oranının yüzde olarak ifadesi anlamına gelmektedir.

Diğer Gelir Kalemleri ve Verimlilik Parametreleri

Gelir tavanının hesaplanmasına dâhil edilen diğer gelir kalemleri; (i) bağış gelirleri, (ii) bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları kapsamındaki ceza ve zararlardan doğan gelirler, (iii) dağıtım bağlantı ücreti gelirleri, (iv) güç kalite ölçüm hizmet ücretinden doğan gelirler, (v) zarar geliri, (vi) bağlantı kesme/tekrar bağlama ücret geliri, (vii) lisanssız üretim tesislerinden elde edilen diğer gelirler, (ix) ölçüm testi gelirleri, (x) reaktif enerji ücreti gelirleri, (xi) sayaç kontrol geliri, (xii) hukuka aykırı güç kullanım geliri, (xiii) yer değiştirme geliridir.

(i) Bakım ve onarım hizmeti geliri (gelir fark hesabında %25 olarak hesaba katılan) , (ii) standart altı mal tedarik eden özel tedarikçilere kesilen faturalardan, teminat ve tazminatlarından doğan gelirler (%25 dâhil), (iii) reklam ve kira gelirleri (%75 dâhil), danışmanlık geliri, (v) hukuka aykırı elektrik kullanım geliri (%80 dâhil), (vi) daha fazla ihtiyaç duyulmayan hükümlere ilişkin gelirler (%25 dâhil) ve (viii) yer değiştirme geliri (%0 dâhil- tüm gelir dağıtım şirketine ait), gelir tavanının hesaplanmasında kısmen dikkate alınmaktadırlar.

Gelir tavanının hesaplanmasına dâhil edilen diğer gelirlere ek olarak, (i) verimlilik parametresi (x-faktörü), (ii) hizmet kalite ve performansı ve (iii) kayıp-kaçak yönetim performansı da hesaplamalarda dikkate alınmaktadır. Verimlilik parametresi, gelir tavanı formülünde, işletme giderlerinin sabit ve değişken kısımlarına uygulanmaktadır. Hizmet kalite ve performansları konusunda; EPDK, çağrı merkezi harcamalarının bir kalite faktörü olarak ağırlık oranlarını açıklamıştır. Ayrıca, gelir tavanı formülü tüm maliyet tabanına uygulanacak genel bir kalite indikatörü de içermektedir. Bu indikatör, “dağıtım şirketi veya alt yüklenicilerinin ölümcül kazaya karışmamaları” olarak açıklanmıştır.

Kayıp kaçak Gerçekleşmesi

Doğrudan iletim şebekesine bağlı olanlar haricinde, tüm serbest ve serbest olmayan tüketiciler kayıp kaçak bedeli ödemektedirler. Dağıtım şirketleri, kayıp kaçak enerjiyi telafi etmek için enerji satın almak zorundadır. Ancak, tüketicilere uygulanan Dağıtım Tarifesi vasıtasıyla tüketicilerden karşılanan kayıp kaçak gerçekleştirmeleri, dağıtım şirketlerinin kayıp kaçak öncesi hedeflerine göre belirlenmektedir. Daha açık olmak gerekirse, kayıp ve kaçağa ilişkin enerji maliyetleri gerçekleşen kayıp ve kaçağa göre değil, hedeflenen kayıp ve kaçağa göre hesaplanmaktadır. Bu hedeflere göre belirlenmiş olan kayıp kaçak enerji bedelinin, kayıp kaçak enerjinin dışında kalan miktara bölünmesi ile de kayıp kaçak bedeli hesaplanmaktadır. Kayıp kaçak bedeli ulusal seviyede belirlenmekte ve dağıtım bölgeleri arasındaki gelir dağılım eşitsizlikleri fiyat eşitleme mekanizması aracılığıyla düzeltilmektedir.

Kayıp kaçak bedeli, kayıp kaçak hedeflerindeki farklar nedeniyle, farklı bölgeler arasında değişim gösterebilmektedir. Fiyat eşitleme mekanizması, bu farkları ortadan kaldırmak için kullanılmaktadır. Diğer bir deyişle, kayıp kaçak bedeline göre hesaplanan kayıp kaçak bedelinin yükü tek başına belli bir bölgedeki kullanıcılar tarafından üstlenilmemekte; ülkedeki tüm müşteriler arasında dağıtılmaktadır. Diğer bir yandan, dağıtım şirketleri önceden belirledikleri kayıp kaçak hedeflerini tutturamama riski taşımaktadırlar. Eğer bir dağıtım şirketi kayıp kaçak hedeflerini tutturamazsa, kayıp kaçak hedefi ile gerçekleşen miktar arasındaki enerji miktarının maliyetine katlanmak zorundadır. Eğer bir dağıtım şirketi hedeflenen kayıp kaçaktan daha iyi performans gösterirse, buradan doğan farkı elinde tutabilmektedir. Bu doğrultuda, dağıtım şirketleri ilgili mevzuat tarafından kayıp ve kaçağı tespit edip, faturalandırmaları ve hukuki işlem başlatmaları konusunda teşvik edilmektedirler. Bu faturalardan bağımsız olarak, faturalandırılmış miktarların %20'si dağıtım şirketlerine verilmektedir. Ek olarak, hukuki işlem sonucu toplanan miktarın %75'i dağıtım şirketinde kalmaktadır.

Genel Aydınlanma Tarifesi

Elektrik Piyasası Kanununda : “genel aydınlatma: *Otoyollar ve özelleştirilmiş erişime kontrollü karayolları hariç*, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerlerinin aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonunu” şeklinde tanımlanmış; elektrik dağıtım şirketi, dağıtım bölgesinde, genel aydınlatmadan sorumlu tutulmuştur. Kanunda, elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma kapsamında temin edeceği elektrik enerjisinin bir kamu tüzel kişisi olan TETAŞ (Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.)’tan karşılanması hüküm altına alınmıştır. Genel aydınlanma bedeli, brüt perakende kâr marjının (%2,38) şirketin enerji tedarik maliyetlerinin üstüne eklenmesi ile hesaplanmaktadır.

Son Kaynak Tedarik Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ Taslağı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin geçici 1'inci maddesinin değiştirilmesi amacıyla bir yönetmelik taslağı yayınlanmıştır. Taslak Tarifeler Yönetmeliği değişikliği ile; yönetmeliğin geçici 1'inci maddesinde yer alan ve 6446 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesindeki çapraz sübvansiyon uygulamasının enerji tedariki bakımından sona ermesini takiben son kaynak tedariki tarifesinin belirlenmesine ilişkin hükmün çıkarılması öngörülmektedir. Bu hükmün çıkarılmasıyla son kaynak tedariki tarifesinin belirlenmesi için enerji tedarikinde çapraz sübvansiyonun sona ermesinin beklenmesine dair ön şartın kaldırılması amaçlanmaktadır.

Son kaynak tedarik tarifesinin belirlenmesine ilişkin hukuki dayanak Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'nci maddesinde yer almaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından 1 Ocak 2018'de yürürlüğe girmesi öngörülen bir tebliğ taslağı yayımlanmıştır. .

Son kaynak tedarik tarifesine ilişkin taslak olarak yayımlanan tebliğde;

- (i) Yüksek ve düşük tüketimli 2 müşteri grubu oluşturulması,
- (ii) Yüksek tüketimli müşteri grubunda yer alan tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkan verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak bir tarife hazırlanması,
- (iii) Düşük tüketimli tüketicilere uygulanacak son kaynak tedarik fiyatının belirlenmesinde ise; faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti vb. yatırım harcamaları ve/veya işletme giderleri, enerji tedarik maliyetleri gibi son kaynak tedarik faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedeller ile bu kapsamda oluşan risklerden hareketle sektörel olarak belirlenen brüt kâr marjının dikkate alınması

hedeflenmektedir.

Enerjisa Dağıtım Şirketleri için Tarife Parametreleri

Başkent EDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)</i>				
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	195.101.867	195.101.867	195.101.867	195.101.867	195.101.867
Değişken Maliyet Bileşeni.....	203.851.085	208.371.744	212.992.655	217.716.041	222.544.174
Verimlilik Parametresi (%)	1,28	1,28	1,28	1,28	1,28
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil) ..	204.109.925	204.109.925	204.109.925	204.109.925	204.109.925
Düzenlemeye tabi İşletme Giderleri	597.946.403	597.300.995	596.703.811	596.154.591	595.653.088
Ar-Ge	3.989.530	3.989.530	3.989.530	3.989.530	3.989.530
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	1.251.762.960	1.251.762.960	1.251.762.960	1.251.762.960	1.251.762.960
Tarife Yılı Yatırım Tavanı.....	357.065.650	357.065.650	357.065.650	357.065.650	357.065.650
İtfa tutarı	209.121.933	244.828.498	280.535.063	316.241.628	351.948.193
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri	1.399.706.676	1.511.943.828	1.588.474.415	1.629.298.437	1.634.415.894
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri ...	1.325.734.818	1.455.825.252	1.550.209.122	1.608.886.426	1.631.857.166
Reel Makul Getiri Oranı (%).....	12,66	12,66	12,66	12,66	12,66
Uyarlanmış Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	11,91	11,91	11,91
Makul Getiri Tutarı.....	157.895.017	173.388.788	184.629.906	191.618.373	194.354.188
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	367.016.950	418.217.286	465.164.970	507.860.001	546.302.382
Vergi Farkı	29.728.599	34.191.920	38.420.329	42.387.725	46.063.401
Değişken Maliyet Oranı (%).....	19,16	18,16	17,34	16,65	16,07
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi	998.681.483	1.053.744.937	1.104.370.055	1.150.530.497	1.192.195.331

AYEDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)</i>				
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	80.530.895	80.530.895	80.530.895	80.530.895	80.530.895
Değişken Maliyet Bileşeni.....	85.844.186	88.630.881	91.508.039	94.478.595	97.545.583
Verimlilik Parametresi (%).....	-	-	-	-	-
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil) ..	187.893.707	187.893.707	187.893.707	187.893.707	187.893.707
Düzenlemeye tabi İşletme giderleri	354.268.788	357.055.483	359.932.641	362.903.197	365.970.185
Ar-Ge	1.663.751	1.691.618	1.720.389	1.750.095	1.780.765
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	486.539.316	580.240.184	656.416.186	715.067.325	756.193.598
Tarife Yılı Yatırım Tavanı.....	175.248.647	175.248.647	175.248.647	175.248.647	175.248.647
İtfa tutarı	81.547.780	99.072.644	116.597.509	134.122.373	151.647.238
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri	580.240.184	656.416.186	715.067.325	756.193.598	779.795.007
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri ...	533.389.750	618.328.185	685.741.756	735.630.461	767.994.303
Reel Makul Getiri Oranı (%).....	12,66	12,66	12,66	12,66	12,66
Uyarlanmış Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	11,91	11,91	11,91
Makul Getiri Tutarı.....	63.526.719	73.642.887	81.671.843	87.613.588	91.468.121
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	145.074.499	172.715.531	198.269.352	221.735.961	243.115.360
Vergi Farkı	11.897.881	14.594.014	17.222.744	19.778.454	22.254.793
Değişken Maliyet Oranı (%).....	15,42	14,48	13,70	13,04	12,49
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi	512.904.919	546.056.647	577.145.126	606.167.707	633.121.103

Toroslar EDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
	<i>(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)</i>				
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	154.768.675	154.768.675	154.768.675	154.768.675	154.768.675
Değişken Maliyet Bileşeni.....	162.366.525	166.304.197	170.337.365	174.468.345	178.699.508
Verimlilik Parametresi (%).....	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil) ..	226.290.642	226.290.642	226.290.642	226.290.642	226.290.642
Düzenlemeye tabi İşletme giderleri	541.499.777	543.475.398	545.509.162	547.601.979	549.754.779
Ar-Ge	3.171.352	3.210.729	3.251.060	3.292.370	3.334.682
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	811.110.675	1.009.355.576	1.174.444.256	1.306.376.716	1.405.152.956
Tarife Yılı Yatırım Tavanı.....	331.562.201	331.562.201	331.562.201	331.562.201	331.562.201
İtfa tutarı	133.317.301	166.473.521	199.629.741	232.785.961	265.942.181
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri	1.009.355.576	1.174.444.256	1.306.376.716	1.405.152.956	1.470.772.976
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri ...	910.233.126	1.091.899.916	1.240.410.486	1.355.764.836	1.437.962.966
Reel Makul Getiri Oranı (%).....	12,66	12,66	12,66	12,66	12,66
Uyarlanmış Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	11,91	11,91	11,91
Makul Getiri Tutarı.....	108.408.765	130.045.280	147.732.889	161.471.592	171.261.389
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	241.726.066	296.518.801	347.362.630	394.257.553	437.203.570
Vergi Farkı	19.303.873	24.404.830	29.378.263	34.213.545	38.898.663
Değişken Maliyet Oranı (%).....	18,86	17,51	16,41	15,51	14,76
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi	805.701.068	867.609.758	925.501.115	979.365.447	1.029.191.695

6.1.5. İhraççı faaliyetlerinin gelişiminde önemli olaylar:

Tarihçe ve Kurumsal Yapı

1996 yılında Sabancı Holding, Türkiye'deki elektrik sektöründe ortaya çıkabilecek yeni ticari fırsatları araştırmak ve grup şirketleri ile diğer sınıai ve ticari kuruluşlar için güvenilir ve yetkin bir enerji tedarikçisi olarak faaliyette bulunmak amacıyla, bir otoprodüktör kuruluşu olarak Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.'yi ("**Enerjisa Enerji Üretim**") kurmuştur.

- 2000'li yılların başlarında, elektrik üretimine yönelik ilk adımlar atılarak, Kocaeli, Adana, Çanakkale ve Mersin illerinde toplam kapasitesi 370 MW olan doğalgaz yakıtlı kombine çevrim santralleri kurulmuştur.
- 2004 yılında, Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ("**Enerjisa Elektrik Toptan**") ve Enerjisa Doğalgaz Toptan Satış A.Ş. ("**Enerjisa Doğalgaz Toptan**") kurularak, elektrik ve doğalgaz toptan satış ve ticaret faaliyetleri genişletilmiştir.
- 2006 yılında, enerji sektörü Sabancı Holding tarafından önemli büyüme alanlarından biri olarak seçilmiş ve bu strateji doğrultusunda Enerjisa'yı Türkiye elektrik piyasasının lideri yapmak amacıyla Enerji Grup Başkanlığı kurulmuştur.
- 2007 yılında, Sabancı Holding ve Avusturyalı Verbund International GmbH ("**Verbund**"), %50'şer payla bir ortak girişim kurmuşlardır.
- 2008 yılında, Sabancı Holding - Verbund ortak girişimi, Başkent Bölgesi'nde elektrik dağıtım ve perakende satışından sorumlu olan Başkent EDAŞ paylarının %100'ünün blok satışla özelleştirilmesi ihalesini kazanmıştır.
- Ekim 2008'de, Başkent EDAŞ paylarının iktisabına yönelik özel amaçlı bir şirket olarak EEDAŞ kurulmuş ve Başkent EDAŞ paylarının EEDAŞ'a devri Ocak 2009'da tamamlanmıştır.
- Aralık 2011'de, Sabancı Holding'in ve Verbund'un Türkiye elektrik piyasasında dikey entegrasyonunu tamamlamış bir lider olma kararı doğrultusunda, üretim, toptan satış, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin çatı şirketi olarak Enerjisa kurulmuştur.
- 31 Aralık 2012 tarihinde, perakende satış faaliyetlerinin dağıtım faaliyetlerinden ayrıştırılmasını öngören düzenleme değişikliği nedeniyle, Başkent Bölgesi'ndeki perakende satış faaliyetlerini yürütmek üzere Başkent EPSAŞ kurulmuştur.
- Aralık 2012'de, Verbund ve E.ON, Verbund'un sahip olduğu Enerjisa ve iştiraklerinin paylarının tamamının E.ON'a satılmasına ve devrine yönelik bir pay devir sözleşmesi imzalamışlardır. Bu payların devri Aralık 2013'te tamamlanmıştır.
- 2013 yılında EEDAŞ, Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYESAŞ paylarının %100'ünün ve Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ paylarının %100'ünün blok satışla özelleştirilmesi ihalelerini kazanmıştır. Ayedaş Bölgesi'ne ilişkin devir süreci Temmuz 2013'te, Toroslar Bölgesi'ne ilişkin devir süreci ise Eylül 2013'te tamamlanmıştır.

Kurumsal Yeniden Yapılanma

2017 yılına kadar Enerjisa, Sabancı Holding ve E.ON'un Türkiye'deki enerjiyle bağlantılı iş kollarının tamamının ana şirketi olarak faaliyette bulunmuştur. Nisan 2017'de, Enerjisa'nın işletme ve yönetim

verimini arttırmak ve Enerjisa'nın planlanan halka arzını kolaylaştırmak amacıyla, konvansiyonel elektrik üretim ve toptan satış faaliyetlerinin müşteri odaklı dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden ayrılarak Enerjisa'nın iki şirkete bölünmesine ("**Kurumsal Yeniden Yapılanma**") karar verilmiştir.

Enerjisa, 28 Eylül 2017 tarihinde tamamlanan Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde, dağıtım şirketlerinin (Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ) ve perakende satış şirketlerinin (Başkent EPSAŞ, AYESAŞ ve Toroslar EPSAŞ) %100'üne sahip olan EEDAŞ'ın, Enerjisa Elektrik Toptan'ın, Enerjisa Doğalgaz Toptan'ın ve Enerjisa Solar Enerji Üretim A.Ş.'nin ("**Enerjisa Solar**") %100'üne ve Enerjisa Enerji Üretim'in %99,9'una sahipti.

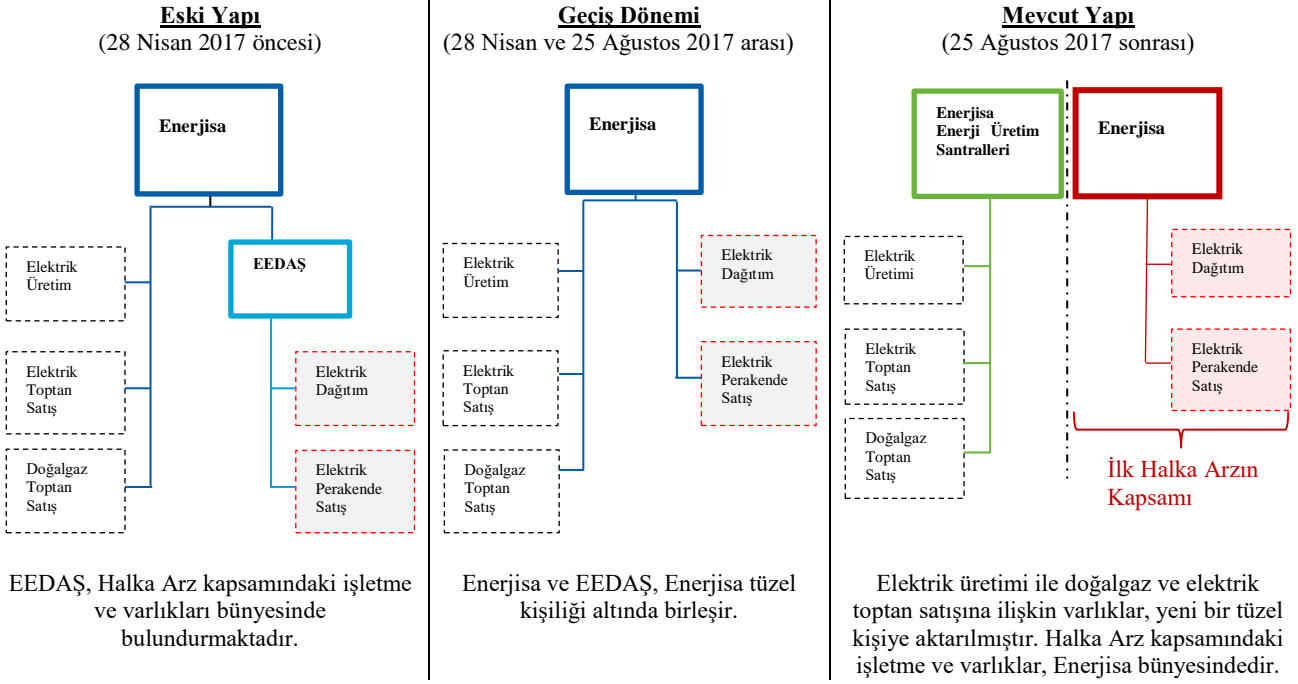
Kurumsal Yeniden Yapılanma, aşağıda belirtilen üç aşamada gerçekleşmiştir:

- (i) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 28 Nisan 2017'de tamamlanan ilk aşamasında, EEDAŞ ve Enerjisa birleştirilmiş ve EEDAŞ'ın varlık ve borçları defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilerek, EEDAŞ tasfiyeye edilmeksizin sona erdirilmiştir.
- (ii) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 25 Ağustos 2017'de tamamlanan ikinci aşamasında, Sabancı Holding ve E.ON, Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. ("**Enerjisa Üretim Santralleri**") adlı ve %50'şer paya sahip oldukları yeni bir şirket kurmuşlardır. Kısmi bölünme ile Şirket'in sahip olduğu Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğalgaz Toptan paylarının tamamı defter değerleri üzerinden aynı sermaye olarak Enerjisa Üretim Santralleri'ne devredilmiştir. Şirket'in sermayesi, Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğalgaz Toptan'ın toplam defter değerine eşit miktarda azaltılmıştır.
- (iii) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 28 Eylül 2017'de tamamlanan üçüncü aşamasında, Enerjisa Solar paylarının %100'ü 12 Eylül 2017 tarihli bir pay devri sözleşmesi uyarınca Enerjisa Üretim Santralleri'ne satılmış ve bu paylar 21 Eylül 2017 tarihinde devredilmiştir. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bu aşamasının tamamlanmasından önce, Enerjisa Solar'ın elektrik üretimiyle ilgili varlıklarına ilişkin arazilerin mülkiyeti ve intifa hakları, Enerjisa Solar'ın sahibi olduğu Alparsen Enerji Üretim A.Ş.'nin ("**Alparsen**") elinde bulunmaktaydı. Alparsen ve Alparsen'e ait altı şirket, her birinin kurulu kapasitesi 1 MW olan toplamda yedi adet güneş enerjisi santralinin işletme hakkına sahip bulunmaktadırlar. Enerjisa, Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde, solar enerji santralleriyle ilgili mühendislik, satın alma ve inşaat sözleşmesine ("**MSAİ Sözleşmesi**") taraf bulunmaktaydı. 25 Eylül 2017 tarihinde, MSAİ Sözleşmesi, Enerjisa Solar'a devredilmiştir. 27 Eylül 2017 tarihinde, güneş enerjisi ile ilgili tüm üretim varlıkları Alparsen'e ve Alpersen'in sahibi olduğu altı şirkete satılmıştır.

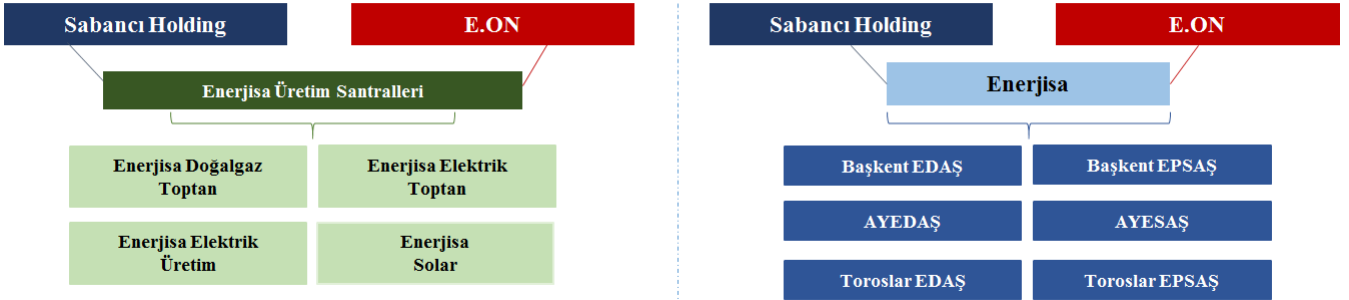
Enerjisa'nın Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde bünyesinde barındırdığı elektrik üretimi, elektrik ve doğalgaz toptan satışı, güneş enerjisinden elektrik üretimi, elektrik dağıtım ve elektrik perakende satışına ilişkin birimleri, Şirket (Enerjisa) ve Enerjisa Üretim Santralleri arasında paylaşmıştır. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın tamamlanması sonucunda, üretim ve toptan satış faaliyetlerini Enerjisa Üretim Santralleri'ne devretmiş ve sadece elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine odaklanmıştır. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanma neticesinde, EEDAŞ'ın halefi konumuna geçmiştir.

Aşağıda, Kurumsal Yeniden Yapılanma işlemlerinin ve bu işlemlerin varlıklar üzerindeki etkisinin bir özeti yer almaktadır.

Aşağıda, Enerjisa ve Enerjisa Enerji Üretim Santralleri'nin Kurumsal Yeniden Yapılandırma sonrasındaki yapıları gösterilmektedir:

Kurumsal Yeniden Yapılanma sonrasında, dağıtım şirketlerinin hizmet satın alması, ihale etmesi ve dış kaynak kullanımı hakkındaki EPDK düzenlemelerine Şirket'in uyum sağlaması için, ilgili dağıtım şirketlerinin daha önce EEDAŞ (ve Kurumsal Yeniden Yapılandırma sonrasında Enerjisa) kapsamında yürütülen şebeke bakım ve onarımları, sayaç işlemleri ve bağlantı-kesme işlemleri gibi tüm iş birimleri ilgili dağıtım şirketlerine taşınmıştır. Bunun sonucunda, 1 Ocak 2018 itibarıyla, Enerjisa'nın [●] çalışanı ilgili dağıtım şirketlerine transfer edilecektir.

Ayrıca, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasını takiben, Enerjisa'nın elektrik satın alma faaliyetlerinin yönetimi için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Enerjisa'nın satın alma faaliyetleri daha önce Enerjisa Elektrik Toptan bünyesindeki bir birim tarafından yürütülmekteydi. Bu iş biriminin kurulmasından bu yana, Enerjisa kendi elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi gerçekleştirebilmektedir.

6.1.6. Depo sertifikasını ihraç eden hakkındaki bilgiler:

Yoktur.

6.2. Yatırımlar:

6.2.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının önemli yatırımları ve bu yatırımların finansman şekilleri hakkında bilgi:

Finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının önemli yatırımları ve bu yatırımların finansman şekilleri hakkında bilgi işbu İzahname'nin 10.1.1 bölümünde Likidite ve Sermaye Kaynakları başlığı altında detaylı olarak yer almaktadır.

6.2.2. İhraççı tarafından yapılmakta olan yatırımlarının niteliği, tamamlanma derecesi, coğrafi dağılımı ve finansman şekli hakkında bilgi:

İhraççı tarafından yapılmakta olan yatırımlarının niteliği, tamamlanma derecesi, coğrafi dağılımı ve finansman şekli hakkında bilgi işbu İzahname'nin 10.1.1 bölümünde Yatırım Harcamaları başlığı altında detaylı olarak yer almaktadır.

6.2.3. İhraççının yönetim organı tarafından geleceğe yönelik önemli yatırımlar hakkında ihraççıyı bağlayıcı olarak alınan kararlar, yapılan sözleşmeler ve diğer girişimler hakkında bilgi:

Kurumsal Yeniden Yapılanma sonrasında, dağıtım şirketlerinin hizmet satın alması, ihale etmesi ve dış kaynak kullanımı hakkındaki EPDK düzenlemelerine Şirket'in uyum sağlaması için, ilgili dağıtım şirketlerinin daha önce EEDAŞ (ve Kurumsal Yeniden Yapılandırma sonrasında Enerjisa) kapsamında yürütülen şebeke bakım ve onarımları, sayaç işlemleri ve bağlantı-kesme işlemleri gibi tüm iş birimleri ilgili dağıtım şirketlerine taşınmıştır. Bunun sonucunda, [1 Ocak 2018] itibarıyla, Enerjisa'nın [●] çalışanı ilgili dağıtım şirketlerine transfer edilecektir.

6.2.4. İhraççıyla ilgili teşvik ve sübvansiyonlar vb. ile bunların koşulları hakkında bilgi:

İhraççı'yla ilgili herhangi bir teşvik veya sübvansiyon bulunmamakta olup, İhraççının bağlı ortaklığı olan dağıtım ve perakende satış şirketleri tarafından alınan teşvik ve sübvansiyonlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
	15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar ("2012/3305 sayılı Karar")	elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	15.01.2016	4 Yıl	391.316.181,83
	6486 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("6486 sayılı Kanun")	ek %6 Devlet Teşviki	01.01.2013	I. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) II. Bölge 5 Yıl (31/12/2017)	267.990,40
	08.09.1999 tarihli ve 23810 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ("4447 sayılı")	sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl (31/12/2020)	133.772,66

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
	Kanun”)				
	5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (“ 5510 sayılı Kanun ”)	%5 Hazine Teşviki	01.10.2008]	Süresiz	8.408.234,39
	4857 sayılı İş Kanunu	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	177.392,33
	687 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (“ 687 sayılı KHK ”)	sigorta prim teşviki	01.02.2017	31.12.2017	1.546,76
	2012/3305 sayılı Karar	elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	05.11.2015	4 Yıl	254.784.683,80
	4447 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl (31/12/2020)	109.620,82
	5510 sayılı Kanun	%5 Hazine Teşviki	01.10.2008	Süresiz	9.684.682,36
	4857 sayılı İş Kanunu	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	172.716,19
	687 sayılı KHK	sigorta prim teşviki	01.02.2017	31.12.2017	15.066,37
	2012/3305 sayılı Karar	elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	22.10.2015	4 Yıl	438.511.804,39
	6486 sayılı Kanun	ek %6 Devlet Teşviki	01.01.2013	I. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) II. Bölge 5 Yıl (31/12/2017)	459.960,04
	4447 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl (31/12/2020)	8.691,43
	5510 sayılı Kanun	%5 Hazine Teşviki	01.10.2008	Süresiz	5.479.163,51
	4857 sayılı İş Kanunu	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	137.548,25
	687 sayılı KHK	sigorta prim teşviki	01.02.2017	31.12.2017	6.187,04
	6486 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2013	Bartın, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kilis, Osmaniye İllerinde yararlanma süresi 31.12.2017	24.561,50
	5510 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	1.043.699,24
	4857 Sayılı Kanun	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	38.598,67
	687 Sayılı KHK	sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017	14.464,49
	6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik	sigorta prim teşviki	01.01.2016	31.12.2017	143.080,93

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
	Yapılmasına Dair Kanun (“ 6661 sayılı Kanun ”) ile 5510 Sayılı Kanun				
	5510 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	1.059.184,78
	4857 Sayılı Kanun	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	27.606,29
	6645 Sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	23.04.2015	İmalat sanayi sektörü dışında 01.07.2015 ile 31.12.2017 tarihleri arasında işbaşı programlarına dahil edilenler 30 ay süre ile	1.102,00
	687 Sayılı KHK	sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017	7.532,21
	6661 sayılı Kanun ve 5510 Sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2016	31.12.2017	106.062,27
	6486 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2013	Bartın, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kilis, Osmaniye İllerinde yararlanma süresi 31.12.2017	51.316,68
	5510 sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	384.350,28
	4857 Sayılı Kanun	engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	8.302,04
	6645 Sayılı Kanun	sigorta prim teşviki	23.04.2015	İmalat sanayi sektörü dışında 01.07.2015 ile 31.12.2017 tarihleri arasında işbaşı programlarına dahil edilenler 30 ay süre ile	2.589,51
	687 Sayılı KHK	sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017	1.287,76

7. FAALİYETLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

7.1. Ana faaliyet alanları:

7.1.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ana ürün/hizmet kategorilerini de içerecek şekilde ihraççı faaliyetleri hakkında bilgi:

Genel Bakış

Enerjisa; Ankara, Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Bölgesi'nde faaliyet gösteren Başkent EDAŞ ve Başkent EPSAŞ; İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerini kapsayan Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYESAŞ ile Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsayan Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ aracılığıyla elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri yürütmektedir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetlerini Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ, elektrik perakende satış faaliyetlerini ise Başkent EPSAŞ, AYESAŞ ve Toroslar EPSAŞ yürütmektedir. Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetleri kendi bölgeleriyle sınırlıdır. Elektrik perakende satış şirketleri ise görevli tedarik şirketi olarak münhasıran kendi bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşterilerine elektrik satışı yaparken, herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın da Türkiye genelindeki serbest müşterilerine elektrik satışı gerçekleştirebilmektedir. Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerde, başkent Ankara, ülkemizin en büyük kenti olan İstanbul'un Asya yakası ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi ülkemizin nüfus yoğunluğu yüksek önemli sanayi ve ticaret kentleri yer almaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki dağıtım bağlantı noktalarının yaklaşık %25,6'sını oluşturan yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ve Türkiye'de perakende elektrik satın alan tüketicilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon perakende müşteriye sahip olan Şirket, Türkiye'nin önde gelen elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış şirketlerindedir.

Şirket, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar ile 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla 8.064.421 bin TL, 9.153.614 bin TL, 9.103.380 bin TL, 6.919.414 bin TL ve 8.591.508 bin TL gelir elde etmiş ve 2014 yılında %3,4 zarar marjı ile 276.714 TL zarar etmiş olmakla birlikte, 31 Aralık 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yılları ile 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla %3,7 kâr marjı ile 336.302 TL, %4,1 kâr marjı ile 377.393 TL, % [●] kâr marjı ile [●] TL ve % [●] kâr marjı ile [●] TL kâr elde etmiştir.

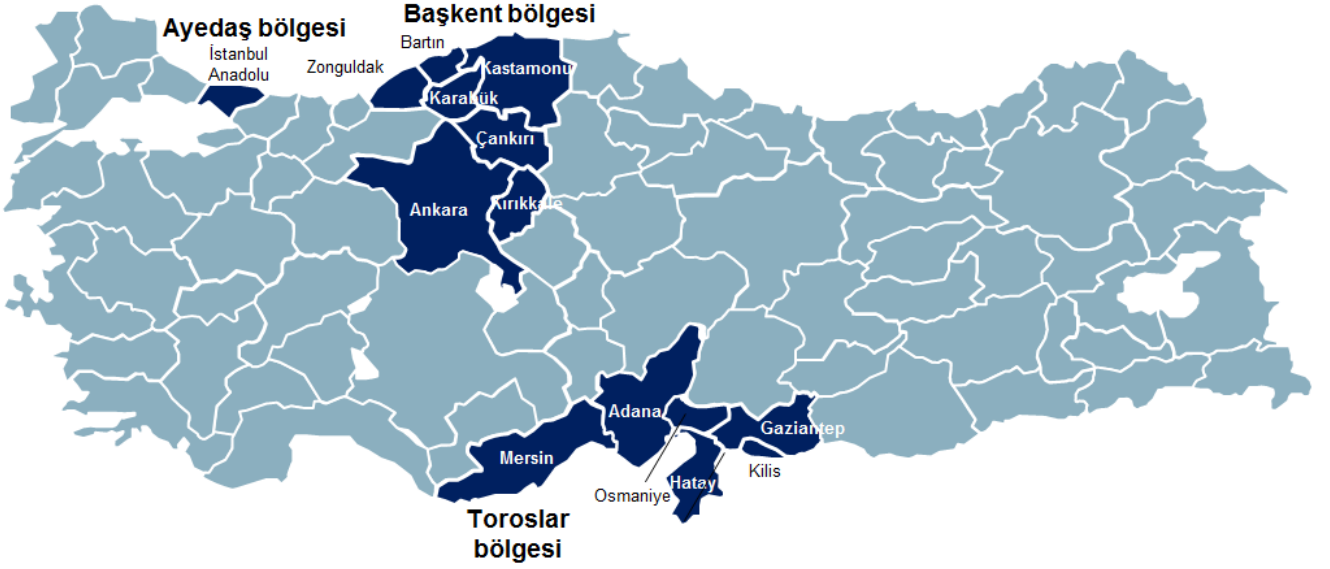
Dağıtım Hizmeti

Dağıtım hizmeti, gerilim düzeyi 36 kV'nin altında olan hatlar vasıtasıyla son tüketiciye elektriğin nakli olarak tanımlanmaktadır. EPDK düzenlemeleri uyarınca Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesi, 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür. 2009 ve 2013 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sonrasında tüm dağıtım bölgeleri özel şirketler tarafından işletilmeye başlamıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye çapında dağıtım ağına bağlı tüketici sayısı yaklaşık 41,1 milyona ulaşmış ve bu tüketicilerden 10,5 milyonu Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından işletilen dağıtım şebekelerine bağlanmıştır. (Kaynak: EPDK)

Şirket, bu üç dağıtım bölgesindeki operasyonlarının tamamını merkezi yönetmekte ve izlemekte, dağıtım şebekeleri ile ilgili operasyonlarını planlamakta ve gerçekleştirmektedir. Şirket, şebeke yönetimi süreçlerinin bir parçası olarak, şebekeyi büyütme, yenileme, şebekenin operasyonel verimliliğini artırma, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde de bulunmakta ve bahse konu faaliyetler Şirket'in her üç bölgede şebeke yönetim süreçlerini standardize etmesine, merkezileştirilmiş prosedürler hazırlanmasına, EPDK'nın teknik ve ticari standartları ile tedarik güvenilirliği standartlarına, sistem ortalama kesinti süresi endeksi ve ortalama kesinti sıklığı endeksi hedeflerine ve kayıp kaçak hedeflerine uyum gibi önemli performans göstergelerini tespit etmesine, sistem iyileştirmelerini planlamasına, yerel şebekeleri kontrol etmesine ve izlemesine ve müşterilerle bağlantılı faaliyetlerini uyumlu bir şekilde yürütmesine imkân tanımaktadır.

Bölgesel dağıtım şebekesi işletmecilerinden her biri, kendi bölgesinde gerekli bakım, onarım, yenileme ve genişleme yatırımlarını yapmak, elektrik sayaçlarının bakımını yapmak ve bu sayaçları okumak, talep projeksiyonlarını ve yatırım planlarını hazırlamak, kayıp kaçak elektrik oranlarını takip etmek, dağıtım şebekesinde eksik kalan elektriği tedarik etmek, kayıp kaçak oranlarını azaltmak için gerekli teknik ve operasyonel tedbirleri almak ve kamuya açık alanların aydınlatmasını sağlamaktan sorumludur.

Aşağıdaki haritada, Şirket'in lisans sahibi olduğu üç dağıtım bölgesi gösterilmektedir:

Dağıtım şirketleri sorumlu oldukları bölgelerle ilgili dağıtım haklarını 2006 yılında almışlardır. Şirket, Başkent bölgesinden sorumlu dağıtım şirketini 2009 yılında, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinden sorumlu dağıtım şirketlerini ise 2013 yılında Özelleştirme İdaresinden devralmıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla Şirket, 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ulaşmış ve Şirket'in 218.000 kilometre uzunluğundaki üç dağıtım şebekesi, 100.000 km²'yi aşan bir alana yayılmıştır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye çapında tüm dağıtım şebekelerine bağlı kullanıcı sayısı 41,1 milyona ulaşmıştır. Başkent Bölgesi 4,1 milyon kullanıcı ile tüm bölgeler arasında ikinci sırada, Toroslar Bölgesi 3,7 milyon kullanıcı ile üçüncü sırada ve Ayedaş Bölgesi 2,8 milyon kullanıcı ile altıncı sırada yer almıştır.

2016 yılında, dağıtılan elektrik bazında, Toroslar EDAŞ, 25,7 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle dağıtım bölgelerinin tamamında birinci sırada, Başkent EDAŞ 16,3 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle beşinci sırada, AYEDAŞ ise 12,3 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle yedinci sırada yer almıştır. 2016 yılı sonunda, dağıtım şebekelerinin toplam uzunluğu Türkiye çapında 1.102.508 kilometreye ulaşmıştır. Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, dağıtım ağı uzunluğu açısından tüm bölgeler arasında sırasıyla birinci ve ikinci sırada yer alırken AYEDAŞ ise 19. sırada yer almıştır.

31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent EDAŞ'ın nominal DVT'si 1,8 milyar TL'ye, Toroslar EDAŞ'ın nominal DVT'si 1,4 milyar TL'ye ve AYEDAŞ'ın nominal DVT'si ise 732 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bahse konu rakamlar Türkiye'deki tüm dağıtım şirketlerinin toplam DVT'sinin sırasıyla %15, %11 ve %6'sına tekabül etmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketlerinin toplam DVT miktarı Türkiye'deki toplam DVT'nin %32'sini oluşturmakta ve bu da Şirket'i konsolide olarak Türkiye'deki dağıtım şirketleri arasında birinci sıraya koymaktaydı.

Aşağıdaki tabloda, aşağıda belirtilen dönemler itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerine ilişkin bazı işletme bilgileri verilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül
	2014	2015	2016	2017
Düzenlenmiş Varlık Tabanı (DVT) (bin TL)¹	1.435	2.662	3.914	5.013
Başkent EDAŞ.....	844	1.353	1.830	2.261
AYEDAŞ.....	192	491	732	914
Toroslar EDAŞ.....	399	818	1.352	1.838
Dağıtım şebekesi uzunluğu (km)²	207.106	211.378	218.000	[●]
Başkent EDAŞ.....	106.330	107.837	[107.111]	[●]
AYEDAŞ.....	20.790	21.535	[22.740]	[●]
Toroslar EDAŞ.....	79.986	82.006	[84.067]	[●]
Bölge nüfusu³	20.006.458	20.337.816	15.375.518	[●]
Başkent EDAŞ.....	6.993.155	7.118.017	7.217.587	[●]
AYEDAŞ.....	5.075.563	5.182.540	5.228.368	[●]
Toroslar EDAŞ.....	7.937.740	8.037.259	8.157.931	[●]
Dağıtım bağlantı noktası sayısı⁴	9.895.010	10.199.021	10.521.557	[●]
Başkent EDAŞ.....	3.847.126	3.971.976	4.099.788	[●]
AYEDAŞ.....	2.614.737	2.677.030	2.751.857	[●]
Toroslar EDAŞ.....	3.433.147	3.550.015	3.669.912	[●]
Dağıtılan elektrik miktarı (kWh)⁵	40.206.012.567	42.294.670.443	43.547.801.526	[●]
Başkent EDAŞ.....	14.251.431.869	14.974.788.037	15.332.974.899	[●]
AYEDAŞ.....	11.063.492.224	11.596.393.865	11.895.776.713	[●]
Toroslar EDAŞ.....	14.891.088.473	15.723.488.541	16.319.049.915	[●]
Trafo merkezi sayısı⁶	56.238	76.232	77.502	[●]
Başkent EDAŞ.....	11.014	29.267	28.670	[●]
AYEDAŞ.....	6.508	6.707	7.084	[●]
Toroslar EDAŞ.....	38.716	40.258	41.748	[●]
Toplam trafo kapasitesi (bin MVAR)⁷	30.450	32.502	32.639	[●]
Başkent EDAŞ.....	12.232	13.156	11.877	[●]
AYEDAŞ.....	7.016	7.323	7.806	[●]
Toroslar EDAŞ.....	11.202	12.022	12.956	[●]

- (1) Yatırımların birim maliyeti karşılaştırmasına tabi tutulmasından sonra tespit edilen düzenlenmiş varlık tabanını göstermektedir.
- (2) Hem yer üstündeki, hem de yer altındaki orta ve düşük gerilim hatları da dâhil olmak üzere, ilgili bölgede işletilen dağıtım ağının toplam uzunluğunu göstermektedir.
- (3) TÜİK istatistiklerine göre, ilgili dağıtım bölgesinde ikamet edenlerin toplam sayısını göstermektedir.
- (4) İlgili bölgede diğer özel tedarikçilerin müşterilerinin dağıtım bağlantı noktaları da dâhil tüm dağıtım bağlantı noktalarını göstermektedir.
- (5) Şirketin dağıtım şebekesine bağlı olan ve diğer özel tedarikçilerin müşterilerini de kapsayan tüm tüketicilere dağıtılan elektrik miktarını (kWh olarak) göstermektedir.
- (6) TEİAŞ'ın iletim sisteminden ilgili dağıtım sistemine elektriğin dönüştürülmesi için ilgili dağıtım bölgesinde kullanılan trafo merkezlerinin toplam sayısını göstermektedir.
- (7) Dağıtım şebekesinde gerilimi dönüştürmek için kullanılan trafoların toplam kurulu gücünü göstermektedir.

Dağıtım Bağlantı Noktaları

Şirket, üç dağıtım bölgesindeki son tüketicilerin, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından işletilen dağıtım şebekeleri vasıtasıyla dağıtım hizmetlerine hiçbir ayrımcılığa tabi olmaksızın erişmelerini sağlamaktadır. Şirket, gerilim seviyeleri 36 kV veya daha az olan dağıtım şebekeleriyle elektrik dağıtmaktadır. Şirket'in dağıtım şebekesi, dağıtım ağı tesis ve tertibatından ve tüketimi ölçen sayaçlardan oluşmaktadır. Şirket, ulusal iletim şebekesinden tedarik ettiği elektriği, son tüketicilere uygun seviyelere indirmek üzere trafo merkezlerinde gerilim seviyelerini ayarladıktan sonra, son tüketicilere sunmaktadır. Şirket, son tüketicilerin mülklerinde bulunan dağıtım bağlantı noktalarıyla elektriği dağıtmaktadır.

Şirket, üç dağıtım bölgesindeki dağıtım şebekelerini işletmekte, bu şebekelerin bakımını yapmakta ve şebekenin büyüme yatırımlarını yapmakta olup, bunun sonucunda bu dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, ayırım yapmaksızın elektrik dağıtım ve bağlantı hizmetleri sunmakla yükümlüdür.

Şirket'in dağıtım şirketleri, genel aydınlatma için satılan elektrik karşılığında doğrudan fatura kestiği belediyeler hariç olmak üzere son tüketicilere doğrudan satış yapmamakta, ancak Şirket'in perakende satış şirketlerinin veya diğer elektrik tedarik şirketlerinin son tüketicilere sundukları ve fatura ettikleri elektrik için dağıtım hizmetleri sunmaktadırlar. Dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesiyle nakledilen elektrikten faydalanan gerçek ve tüzel kişilerin tamamından regülasyon ile belirlenen tarife üzerinden ücret almaktadır.

Dağıtım Bölgeleri ve Dağıtım Şebekeleri

2016 yılında yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ve Türkiye'deki 21 elektrik dağıtım şirketinden üçüne sahip olan Şirket, dağıtım bağlantı noktası sayısı açısından Türkiye elektrik sektöründe piyasa lideridir. Şirket, 2016 yılındaki Türkiye net elektrik talebinin yaklaşık %24,4'ünü ve 31 Aralık 2016 itibarıyla dağıtım şebekesi kullanıcılarının %26'sını ve şebeke uzunluğunun %20'sini temsil etmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Şirket, yaklaşık 218 bin km dağıtım şebekesi uzunluğu ile ilk sırada yer almıştır.

Şirket'in elektrik dağıtımını yaptığı bölgeler, daha önce verimsiz operasyonla, yetersiz müşteri hizmetlerine ve düşük tahsilat oranlarına sahipken, Şirket, bu bölgeleri devraldıktan sonra (i) merkezileştirme, (ii) tesis yönetimi, (iii) yeniden yapılandırma ve (iv) altyapı ve süreç geliştirme şeklinde özetlenebilecek dört temel stratejiyi uygulayarak gözle görülür iyileştirmeler sağlamıştır. Başkent Bölgesi'nin erken devralınması, Şirket'in Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'yle hızlı bir şekilde entegre olmasına imkân tanımıştır.

Başkent Bölgesi

Başkent Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirketi Başkent EDAŞ'tır. Şirket, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Başkent Bölgesi'nde toplam 61.141 km²'lik bir alanda, [107.111] km uzunluğunda bir dağıtım şebekesi işletmektedir. Başkent Bölgesi, yedi ilden oluşmaktadır: Ankara, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Karabük, Çankırı ve Kırıkkale. 31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent bölgesinin nüfusu 7,2 milyondur ve bu da Türkiye'nin nüfusunun %9,0'ını temsil etmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Başkent EDAŞ 4,2 milyon dağıtım noktasında hizmet verir duruma gelmiştir ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde [●] TWh elektriğin dağıtımını yapmıştır. Bu miktar, Türkiye'de aynı dönemde dağıtılan elektriğin yaklaşık %[●]'ine karşılık gelmekte olup, Başkent Bölgesi'ni Türkiye'nin hacim açısından en büyük bölgelerinden biri yapmaktadır. Şirket, Ankara'nın başkent olması sebebiyle sahip olduğu büyüme potansiyelinden ve nüfus açısından daha az yoğun olan nispeten küçük altı ilde yaşanan nüfus ve şehirleşme hızı artışlarının talepte meydana getireceği artıştan faydalar elde edilmesini beklemektedir.

31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent EDAŞ'ın işletme haklarına sahip olduğu dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilere ait varlıklar da dâhil olmak üzere, [107.111] kilometredir ve bahsedilen şebeke, orta düzey (Başkent Bölgesi şebekesinin %39'u) ve alçak düzey gerilim hatlarından (Başkent Bölgesi şebekesinin %61'i) oluşmaktadır. Başkent Bölgesi şebekesinin %82,9'u yer üstü hatlardan oluşmaktadır. Başkent EDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi üçüncü kişiler tarafından kurulan ve Başkent EDAŞ tarafından işletilen yaklaşık 2.700 km uzunluğunda hatları da bulunmaktadır. Başkent EDAŞ'ın işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında 30 Eylül 2017 itibarıyla, üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi 11.877 MVA olan [●] trafo, 28.670 trafo merkezi, 1.110.774 direk ve 540.389 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Başkent EDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
	(Yüzde oranlar haricinde, milyon Türk Lirası)			
Gelir gereksinimi ¹	690,79	692,84	1.044,02	[●]
İzin verilen yatırım harcamaları tavanı ²	312,74	433,78	373,28	[●]
Yatırım harcamaları performans fazlası(%) ³	20,94	6,26	68,18	[●]
İzin verilen işletme giderleri tavanı ⁴	333,01	354,27	411,72	[●]
İşletme giderleri performans fazlası(%) ⁵	0,06	2,36	(6,36)	[●]
Kayıp kaçak hedefi (%) ⁶	7,88	7,88	8,00	7,76
Gerçekleşen kayıp kaçak (%) ⁷	7,68	7,00	6,98	[●]

- (1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
- (2) EPDK'nın tespit ettiği düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
- (3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (4) EPDK'nın tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
- (5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
- (7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

AYEDAŞ Bölgesi

Ayedaş Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirketi AYEDAŞ'tır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Şirket, İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerinde toplam 1.926 kilometrekarelik bir alana yayılmış [22.740] kilometre uzunluğunda bir dağıtım şebekesini işletmektedir. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Ayedaş bölgesinin nüfusu 5,2 milyondur ve bu da Türkiye nüfusunun %6,6'sını temsil etmektedir. 31 Aralık 2016 itibarıyla, AYEDAŞ, 2,8 milyon dağıtım noktasına hizmet verir duruma gelmiştir ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde [●] TWh elektrik dağıtımını yapmıştır. Ayedaş Bölgesi, yüzölçümüne göre hacim açısından Türkiye'deki en yoğun dağıtım bölgelerinden biridir ve Şirket bunun müşterilere ulaşmayı kolaylaştırarak maliyetlerde tasarruf sağlama potansiyeli yaratacağına inanmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl itibarıyla, Ayedaş Bölgesi'nde dağıtılan elektrik hacminin %[●]'sı mesken kullanıcılarına yapılan dağıtımdan oluşmaktadır.

31 Aralık 2016 itibarıyla, AYEDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilerin varlıklarını da kapsamak üzere, [22.740] kilometredir ve orta seviye gerilim (Ayedaş bölgesi şebekesinin %32'si) ve alçak seviye gerilim hatlarından (Ayedaş Bölgesi şebekesinin %68'i) oluşmaktadır. Ayedaş Bölgesi şebekesinin %24,8'i yer üstü hatlardan oluşmaktadır. AYEDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi, üçüncü kişiler tarafından kurulan ve AYEDAŞ tarafından işletilen 761,4 km uzunluğunda hatları da bulunmaktadır. Ayedaş Bölgesi'nin 31 Aralık 2016 itibarıyla toplam şebeke uzunluğu [22.740] kilometredir. AYEDAŞ'ın 30 Eylül 2017 itibarıyla işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi [●] MVA olan [●] trafo, 7.806 trafo merkezi, 149.142 direk ve 168.361 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, AYEDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül
	2014	2015	2016	itibarıyla
	(Yüzde oranlar hariç, milyon Türk Lirası)			2017
Gelir gereksinimi ¹	159,03	159,00	785,47	[●]
İzin verilen yatırım harcamaları tavanı ²	96,46	104,27	183,20	[●]
Yatırım harcamaları performans fazlası(%) ³	3,24	7,47	14,22	[●]
İzin verilen işletme giderleri tavanı ⁴	125,95	138,17	254,79	[●]
İşletme giderleri performans fazlası(%) ⁵	(15,05)	2,89	35,80	[●]
Kayıp kaçak hedefi (%) ⁶	6,61	6,61	7,61	[●]
Gerçekleşen kayıp kaçak (%) ⁷	7,20	7,00	6,78	[●]

- (1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
- (2) EPDK'nın tespit ettiği yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
- (3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (4) EPDK'nın tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
- (5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
- (7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

Toroslar Bölgesi

Toroslar EDAŞ, Mersin, Adana, Osmaniye, Hatay, Gaziantep ve Kilis olmak üzere altı ilden oluşan Toroslar Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirkettir. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Şirket'in bu bölgede işlettiği dağıtım şebekesinin uzunluğu [84.067] kilometredir ve 46.596 kilometrekarelik bir alana yayılmaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Toroslar Bölgesi'nin nüfusu 8,2 milyondur ve bu rakam Türkiye nüfusunun %10,2'sini temsil etmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Toroslar EDAŞ 3,8 milyon dağıtım noktasında hizmet verir hale gelmiştir ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde [●] TWh elektriğin dağıtımını yapmıştır. Bu miktar, ülkede dağıtılan elektriğinin yaklaşık %[●]'ini temsil etmekte ve bu da Toroslar Bölgesi'ni Türkiye'nin hacim açısından en büyük dağıtım bölgelerinden biri yapmaktadır. Bölge aynı zamanda hızlı büyüyen sanayi merkezlerinden Mersin, Adana, Hatay ve Gaziantep'e ev sahipliği yapmaktadır ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemdeki toplam tüketimin yaklaşık %[●]'si endüstriyel müşteriler tarafından gerçekleştirilmiştir.

31 Aralık 2016 itibarıyla Toroslar EDAŞ'ın işletme haklarına sahip olduğu dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilere ait varlıklar da dâhil olmak üzere, [84.067] kilometredir ve orta gerilim hatlarından (Toroslar Bölgesi şebekesinin %29'u) ve alçak gerilim hatlarından (Toroslar Bölgesi şebekesinin %61'i) oluşmaktadır. Toroslar Bölgesi şebekesinin %90,1'i yer üstü hatlardan oluşmaktadır. Toroslar EDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi, üçüncü kişiler tarafından kurulan ve Toroslar EDAŞ tarafından işletilen yaklaşık 7.300 km uzunluğunda hatlar da bulunmaktadır. Toroslar Bölgesi'nin 31 Aralık 2016 itibarıyla toplam şebeke uzunluğu [84.067] kilometredir. Toroslar EDAŞ'ın 30 Eylül 2017 itibarıyla işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi 12.956 MVA olan [●] trafo, 41.748 trafo merkezi, 1.197.004 direk ve 811.665 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Toroslar EDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
	<i>(Yüzde oranlar hariç, milyon Türk Lirası)</i>			
Gelir gereksinimi ¹	330,16	369,10	842,28	[●]
İzin verilen yatırım harcamaları tavanı ²	119,06	512,50	346,61	[●]
Yatırım harcamaları performans fazlası(%) ³	17,49	9,43	81,88	[●]
İzin verilen işletme giderleri tavanı ⁴	214,60	233,20	329,52	[●]
İşletme giderleri performans fazlası(%) ⁵	(28,21)	(31,78)	(37,62)	[●]
Kayıp kaçak hedefi (%) ⁶	12,24	11,71	13,59	13,32
Gerçekleşen kayıp kaçak (%) ⁷	13,20	12,50	12,12	[●]

- (1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
- (2) EPDK'nın tespit ettiği yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
- (3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (4) EPDK'nın tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
- (5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
- (7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

Şebeke Yönetimi

Şirket, bu üç dağıtım bölgesindeki operasyonlarının tamamını merkezi yönetmekte ve izlemekte, dağıtım şebekeleri ile ilgili operasyonlarını planlamakta ve gerçekleştirmektedir. Şirket, şebeke yönetimi süreçlerinin bir parçası olarak, şebeke operasyon verimliliğini artırma, araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde de bulunmakta ve bu sayede Şirket'in her üç bölgede şebeke yönetim süreçlerini standardize etmesine, merkezileştirilmiş prosedürler hazırlamasına, EPDK'nın teknik ve ticari standartları ile tedarik güvenilirliği standartlarına, OKSIK ve OKSÜRE hedeflerine ve kayıp kaçak hedeflerine uyum gibi önemli performans göstergelerini tespit etmesine, sistem iyileştirmelerini planlamasına, yerel şebekeleri kontrol etmesine ve izlemesine ve müşterilerle bağlantılı faaliyetlerini uyumlu bir şekilde yürütmesine imkân tanımaktadır.

Şebeke Bakım Operasyonları

Şirket'in şebekeyle ilgili operasyonları sistem operasyonları yönetimi, şebeke operasyonları yönetimi, SCADA & elektrik yükü sevk ve yönetimi ve malzeme kalite kontrol yönetimi operasyonlarından oluşmaktadır. Bu operasyonların amacı, süreç ve prosedürleri standartlaştırmak, dağıtım bölgelerini koordine etmek, şebeke faaliyetlerini planlamak ve kontrol etmektir. Şirket'in şebeke faaliyetlerinin yerel olarak gerçekleştirilmesi nedeniyle, her dağıtım bölgesinde bir sistem operasyonları yöneticisi bulunmakta ve bu yönetici de şebeke operasyonları müdürlüğü ve yerel yönetim arasındaki iletişim ve bağlantıyı sağlamaktadır.

Yukarıdakilere ek olarak, bölgesel şebeke operasyonlarının yöneticileri saha faaliyetlerinden de sorumludur. Şirket'in şebeke bakım stratejisi iki kategoriye dayanmaktadır: (i) EPDK tarafından belirlenen yükümlülüklerle uygun olarak periyodik (yıllık veya altı aylık) bakımları kapsayan planlanmış bakımlar ve (ii) özel ekipmanlara yönelik ve/veya yüksek uzmanlık seviyesi gerektiren bakım faaliyetleri ile hava durumu, kesintiler ve sistem arızaları nedeniyle mevsimsel operasyon şartlarından kaynaklanan kapsamlı bakımlar.

Şirket, her üç dağıtım bölgesinde, önleyici bakım faaliyetleri yürütmektedir. 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem boyunca Şirket, 195.374 çalışma talimatı (Başkent Bölgesi'nde 104.768, Ayedaş Bölgesi'nde 22.939, Toroslar Bölgesi'nde 67.667) almış ve toplamda üç dağıtım bölgesi için 275.417 saatlik (Başkent Bölgesi'nde 122.530 saat, Ayedaş Bölgesi'nde 28.318 saat, Toroslar Bölgesi'nde 124.569 saat) çalışma süresi harcamıştır.

Şebeke İzleme Operasyonları

Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği uyarınca dağıtım şirketleri, bilgi teknolojisine dayanan şebeke entegre, izleme ve veri kaydetme sistemlerinin kurulmasından ve sürekliliğinin sağlanmasından sorumludurlar. Bu sistemler: (i) orta ve düşük gerilimli şebekelere yönelik bağlantı modelleri; (ii) uzaktan tedarik izleme sistemleri ve (iii) tedarik kayıt sistemleridir.

- (i) Bağlantı modeli, şebekenin trafolar, besleyiciler, koruma ve anahtar mekanizmaları gibi orta ve düşük gerilim parçalarını kapsayan ve tüm bileşenleriyle şebeke hakkındaki bilgilerin yönetilmesine imkân sağlayan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi entegrasyon sistemidir.
- (ii) Uzaktan tedarik izleme sistemi, dağıtım şebekelerindeki kesintilerin uzaktan tespit edilmesine ve kesinti verilerinin alınmasına imkân sağlayan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi izleme sistemidir. Bu sistemde anahtar mekanizmaları, kapatıcılar, devre kesiciler ve şebekenin koruma ve anahtar mekanizmalarının bulunduğu diğer unsurlar yer almaktadır.
- (iii) Tedarik kayıt sistemi, kesinti kayıtlarını raporlayan, uzaktan tedarik izleme sisteminden ve kesinti yönetimi sisteminden kesinti verilerini alan ve bağlantı modelinin ve müşteri bilgileri sisteminin verilerini kullanan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi veri kayıt sistemidir.

Şirket, şebeke izleme operasyonlarının bir parçası olarak, GIS kullanmaktadır. GIS, elektrik şebekesi varlıkları hakkındaki grafik bazlı (dağıtım şebekesi haritası gibi) ve grafik bazlı olmayan bilgileri (örneğin, trafo merkezleri, şalt sahası-şalt tesis trafoları, havai hatlar ve yeraltı kablolar hakkındaki istatistik verileri) sorgulayıp analiz ederek, Şirket'in stratejiler üretmesine imkân tanıyan bir bilgi ve dağıtım sistemi yönetimi aracıdır. GIS'in verileri ve işleyişi, Şirket'in varlık miktarını ve kalitesini yönetmesine, bakım ve yatırım planları yapmasına ve kesinti kaynakları ile kesintilerden etkilenen müşterileri kolayca tespit etmesine imkân tanımaktadır.

Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım bölgelerinin tamamı, dağıtım ağının operasyonlarının gerçek zamanlı olarak kontrol edilmesi ve izlenmesi için, yeknesak bir dağıtım ağı izleme ve kontrol sistemi olan SCADA'yla izlenmektedir. Şirket, 30 Eylül 2017 itibarıyla trafo merkezlerindeki 1.872 SCADA merkezi ile 6,3 kV ile 36 kV arasındaki orta gerilim seviyesindeki dağıtım şebekesinin gerçek zamanlı olarak operasyon kontrolü ve izlenmesi amacıyla SCADA kullanmaktadır. Şirket, ilgili EPDK düzenlemelerinin gerektirdikleri uyarınca, SCADA sistemiyle izlenen ve depolanan verilerin yanı sıra tüm operasyon verilerini bilişim sistemlerinde yedeklemektedir.

SCADA ana kontrol merkezinin ve acil durum kontrol merkezinin yedeklenen verileri, Şirket'in Ankara'daki yedekleme merkezinde tutulmaktadır. Şirket, SCADA sistemini iyileştirmek ve ilgili sistemler hakkındaki aktif izleme ve kontrol yeteneklerini arttırmak amacıyla 2018 yılında üç dağıtım bölgesinde yaklaşık 27 milyon TL bütçeli üç yıllık bir yatırım planına başlamayı planlamaktadır. SCADA sistemine ek olarak, bir işgücü yönetimi sistemi ("**Work Force Management, WFM**") de uygulanmakta ve WFM sistemi, SAP ve müşteri ilişkileri yönetimi ("**Customer Relations Management, CRM**") sistemlerinden alınan verileri entegre ederek, Şirketin kesinti, arıza ve bakım faaliyetlerini yönetmesine imkân tanımaktadır. WFM sistemi, Şirketin tüm faaliyetleri kaydetmesine ve güçlü ve güvenilir altyapısı ile gerçek verilerin işlenmesine dayanan raporlar sunarak işgücü kaynağı yönetimini iyileştiren SAP yazılım sistemi vasıtasıyla şebeke faaliyetleri verilerinin kalitesini iyileştirmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca WFM sistemi, işgücünü, yolları ve iş tamamlama sürelerini kontrol etmek ve izlemenin beraberinde ayrıntılı temel neden analizi, besleme bakım ve yatırım stratejileri yapılmasına imkân tanıyarak elektrik kesintilerine hızla cevap verilmesini sağlamaktadır.

Şirketin şebeke yönetimine odaklanan çabaları sonucunda, son yıllarda şirketin şebeke altyapısında kayda değer bir iyileşme elde edilmiştir. Şirketin şebeke yönetimi inisiyatifleri arasında, (i) SCADA merkezini uygulayan temel kaynaklardaki kesintilerin etkilerini azaltmaya yönelik röle koordinasyon projesi; (ii)

çalışma talimatlarını yönetmek için SAP'ye entegre edilmiş el terminalleriyle koordinasyon sağlanması ve (iii) yüksek gerilim seviyelerindeki sistemleri korumak için parafudur takılması yer almaktadır. Buna ek olarak, Şirketin trafolarında meydana gelen kesintiler, orta gerilim ve alçak gerilim yüklerinin trafolarla yönlendirilmesi ve gerekli yerlerde gücün yükseltilmesi veya yükün transfer edilmesiyle azaltılmıştır. Teknik ve ekonomik ömürlerinin sonuna gelmiş düşük gerilim panellerinin değiştirilmesi hızlandırılarak da kesintiler engellenmektedir.

Şirketin Dağıtım Operasyonlarına İlişkin Kalite Göstergeleri

Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği uyarınca, dağıtım şirketleri, dağıtım lisanslarıyla belirlenen bölgelerdeki kullanıcılara sundukları hizmetlerden sorumludurlar. Dağıtım sistemindeki hizmet kalitesi, (i) tedarikin sürekliliği, (ii) ticari kalite ve (iii) teknik kalite kategorilerine göre tespit edilmektedir.

Tedarikin sürekliliği, dağıtım sistemi kullanıcılarına ekonomik olarak kabul edilebilir maliyetlerle ve mümkün olan asgari kesinti süresi ve sıklığı ile elektrik enerjisi sunabilme kapasitesini ifade etmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım sistemlerini tamamen veya kısmen etkileyen uzun, kısa ve geçici kesintileri kaydetmekte ve tedarik göstergelerini yönetmelikte tespit edilen yöntemlere göre hesaplamaktadırlar.

Ticari kalite, kullanıcılar ve tedarikçiler arasındaki ilişkilerin tüm evrelerinde, işlemin hizmet şartlarının EPDK tarafından belirlenecek standartlara uygun şekilde yerine getirilebilmesi kapasitesini ifade etmektedir. Asgari kalite standartları ve bu standartların ihlali halinde uygulanacak tazminat ödemeleri ve süreçleri, Elektrik Dağıtım ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği'nde tespit edilmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, kalite standartları hakkındaki tabloları EPDK'ya sunmakta ve bu göstergeleri her ay internet sitelerinde yayımlamaktadırlar.

Teknik kalite, dağıtım sisteminin gerilim frekansı, genişlik, dalga biçimi ve üç aşamalı simetri, süreklilik ve yüksek kalite açısından kabul edilebilir dalgalanma sınırları dâhilinde kullanıcıların elektrik enerjisi taleplerini karşılama kapasitesidir. Sistem frekansı, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği'nde belirlenen aralıklara göre TEİAŞ tarafından kontrol edilmektedir. Teknik kalite ölçüm cihazlarının montajından sonra elde edilen ölçüm sonuçları, sonraki yılın 31 Mart tarihine kadar dağıtım bölgesi hakkındaki yıllık bir raporda TS EN 50160:2011 standardına göre EPDK'ya sunulmaktadır.

Şirket, üç bölgede de güvenilirlik göstergesi olarak sistem ortalama kesinti süresi endeksini ve ortalama kesinti sıklığı endeksini kullanmaktadır. OKSÜRE, hizmet verilen her müşterinin ortalama kesinti süresini yansıtır. OKSIK ise bir müşterinin yaşayabileceği kesintilerin ortalama sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in her üç dağıtım bölgesindeki OKSÜRE ve OKSIK ölçümleri yer almaktadır.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
OKSÜRE (saat/yıl)¹				
Başkent Bölgesi	9,38	13,84	9,96	6,81
Ayedaş Bölgesi	12,40	8,49	10,32	6,87
Toroslar Bölgesi	24,30	26,39	29,75	25,58
OKSIK (sayı/yıl)²				
Başkent Bölgesi	8,58	7,81	4,70	3,34
Ayedaş Bölgesi	9,45	5,09	5,13	3,69
Toroslar Bölgesi	15,09	13,36	12,28	9,86

(1) OKSÜRE, yıl boyunca ve saat bazında ölçülmektedir.

(2) OKSIK, yıl boyunca, müşteri başına birim kesinti olarak ölçülmektedir.

Tüketici Yönetimi

Şirket, üç dağıtım bölgesinde tüketici yönetimi faaliyetlerinde bulunmakta, ancak bu faaliyetleri merkezi olarak yönetmektedir. Müşteri operasyonları faaliyetleri yerel olarak gerçekleştirildiğinden, her dağıtım bölgesinin kendi teknik hizmetler yöneticisi bulunmakta ve bu yönetici, müşteri operasyonları müdürlüğü ve yerel yönetim arasında aracı olarak hareket etmektedir. Buna ek olarak, saha faaliyetlerinden sorumlu bölgesel müşteri operasyonları yöneticileri bulunmaktadır. Son tüketici yönetimi faaliyetleri dört kategoriye ayrılabilir: (i) sayaç okuma, (ii) müşterilerin ve yeni bağlantıların bağlanması ve bağlantıların kesilmesi, (iii) kayıp kaçak yönetimi ve (iv) çağrı merkezi yönetimi.

Sayaç Okuma

Şirket, dağıtım şebekelerine bağlı olan tüketicilerin elektrik tüketimini elektronik ve mekanik sayaçlarla ölçmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in tüketicilerinin büyük bir çoğunluğu dağıtım ağlarına elektronik sayaçlarla bağlı bulunmakta olup, elektronik sayaç kullanan tüketicilerin toplam tüketicilere oranı Başkent Bölgesi'nde yaklaşık %99, Ayedaş Bölgesi'nde yaklaşık %98 ve Toroslar Bölgesi'nde yaklaşık %95'tir. Buna ek olarak, dağıtım şirketleri otomatik sayaç okuma sistemi ("OSOS sistemi") kurmakla yükümlüdürler ve bu sistem, bazı son tüketicilerin EPDK tarafından belirlenen belli bir hacmin üzerinde tüketim yapmaları kaydıyla sayaçlarının uzaktan okunabilmesine imkân sağlamaktadır. Şirket, genel aydınlatma müşterilerinin ve lisanslı üretim tesislerinin sayaçlarını da uzaktan okumakla yükümlüdür. Dağıtım şirketlerinin OSOS sistemine entegre etmeleri gereken müşteri türleri EPDK tarafından belirlenmektedir. Şirket, elektronik sayaçların mekanik sayaçlara nazaran daha doğru ölçüm yapmaları ve bakım ve tamirlerinin maliyet açısından daha etkin olması nedeniyle, 2018 yılı sonuna kadar geri kalan mekanik sayaçların tamamını elektronik sayaçlarla değiştirmeyi amaçlamaktadır.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre aşağıdaki tarihler itibarıyla elektronik sayaçların ve mekanik sayaçların sayıları gösterilmektedir.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
Başkent Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	2.828.569	2.881.609	3.364.868	3.588.157
Mekanik sayaçlar	597.816	551.120	122.458	33.573
OSOS sistemine bağlı sayaçlar	20.560	21.414	25.379	27.485
Ayedaş Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	1.832.866	1.899.944	2.087.144	2.349.106
Mekanik sayaçlar	509.045	484.358	251.474	38.863
OSOS sistemine bağlı sayaçlar	1.856	4.522	9.362	12.146
Toroslar Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	2.143.338	2.179.457	2.539.025	3.184.132
Mekanik sayaçlar	1.079.750	1.010.967	699.307	166.048
OSOS sistemine bağlı sayaçlar	266	516	16.820	22.470
Tüm Bölgeler				
Elektronik sayaçlar	6.804.773	6.961.010	7.991.037	9.121.395
Mekanik sayaçlar	2.186.611	2.046.445	1.073.239	238.484
OSOS sistemine bağlı sayaçlar	22.682	26.452	51.561	62.101
Toplam	8.991.384	9.007.455	9.064.276	9.359.879

Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Şirket'in dağıtım şirketlerini, ölçülen verilerin otomatik olarak uzaktan okunması, transfer edilmesi ve doğrulanması, eksik verilerin doldurulması ve bunların istenen formatta ilgili taraflara iletilmesi için gereken yazılım, donanım ve iletişim altyapısını kapsayan OSOS sistemini kurmakla yükümlü kılmaktadır. EPDK, OSOS sisteminin kurulması için son tüketici tüketim limitini Başkent Bölgesi için yılda 100.000 kWh, Ayedaş Bölgesi için 130.000 kWh ve Toroslar Bölgesi için 150.000 kWh olarak tespit etmiştir. Şirket, OSOS sistemlerini üç dağıtım bölgesinde de işletmektedir. OSOS sistemine bağlı olan sayaçların uzaktan kontrol seçeneği, Şirketin kaçak elektrik kullanımlarına daha hızlı

tepki vermesine imkân tanımakta ve bu tür bir tespit halinde, Şirket sahadaki ekiplerini derhal müşterinin binasına uzaktan yönlendirebilmektedir.

Şirket, son tüketicilerin binalarında el terminaleri kullanarak elektronik ve mekanik sayaçları ve OSOS sistemini uzaktan kullanarak OSOS sistemine bağlı sayaçları okumaktadır. Şirket, uzaktan OSOS sistemine bağlı sayaçlar dışındaki sayaçlardan tüketim verilerinin alınması ve faturalanması için ise, 30 Eylül 2017 itibarıyla toplam 1.050 personeli olan mobil ekiplerine güvenmektedir. Sayaçlar aylık olarak okunmakta, SAP sistemi kullanılarak ölçümler doğrulanmakta ve faturalar basılmaktadır. Buna ek olarak, tedarikçisini değiştiren müşterilerin sayaçları da tüketim değerlerinin tespit edilerek EPIAŞ tarafından işletilen piyasa yönetim sistemine ("**Piyasa Yönetim Sistemi**") yüklenmesi amacıyla okunmaktadır. Şirket kayıtlarına göre 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, Başkent Bölgesi'nde 67.265.802, Ayedaş Bölgesi'nde 49.221.540 ve Toroslar Bölgesi'nde 61.611.612 adet sayaç okunmuştur. Ayedaş Bölgesi sadece İstanbul'un Asya yakasından ibaret olduğundan, bu bölgede sayaçların okunması, kırsal bölgelerdekilerin okunmasından daha kolay olmaktadır.

Tüm sayaçlar, işletme hakkı devir sözleşmeleriyle devralınan dağıtım şebekelerinin düzenlenmiş varlık tabanının bir parçasını teşkil etmektedir. Şirket, sayaçların montajından, okunmasından, bakımından ve işletilmesinden sorumludur. Ayrıca, yaşı 10 yıldan fazla olan sayaçların ücretsiz olarak değiştirilmesinden de Şirket sorumlu olup, değiştirilen bu sayaçlar yatırım harcamalarına yansıtılmakta ve tarifeye göre yatırım harcamaları geri ödemelerinde dikkate alınmaktadır. Sayaç yenileme veya sayaç eksikliği hallerinde de müşterilerin sayaçları değiştirilmektedir (montaj/sökme). Şirket, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca müşterileri hakkındaki bilgileri güncellemekte, piyasa katılımcılarının sayaçlarını kaydetmekte ve uzlaşmanın dayanağını teşkil eden okuma değerlerinin doğruluğunu sağlamaktadır. Buna ek olarak, perakende satıcılara sistem kullanımını fatura etmekte ve perakende satıcılarla sayaçların okunan değerleri hakkında uzlaşma yapmaktadır.

Müşterilerin Bağlantılarının Yapılması, Kesilmesi ve Yeni Bağlantılar

Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğine göre Şirket, perakende satış şirketlerini de kapsayan özel tedarik şirketlerinden aldığı çalışma talimatlarına dayanarak, sayaçların bağlanması ve kesilmesine ilişkin operasyonları gerçekleştirmektedir. Şirket, ayrıca perakende satış şirketleriyle perakende satış sözleşmelerinin imzalanması üzerine yeni müşterilerin bağlantıları gerçekleştirmekte ve perakende satış sözleşmelerin sona ermesi üzerine müşterilerin bağlantılarını kesmektedir. Şirket, çalınma ve hukuka aykırı kullanım söz konusu olduğunda ya da müşteriler Şirketin görevli tedarik şirketlerine ödeme yükümlülüklerini yerine getirmediğinde de müşterilerinin bağlantısını kesmektedir. Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinde belirlenen yükümlülüklerin tamamlanmasından sonra, müşterilerin binalarındaki bağlantılar gerçekleştirilmektedir. Şirket bunlara ek olarak, kendi çalışanlarını kullanarak, yeni müşterilerin dağıtım şebekesine bağlantı projelerini kontrol etmekte ve onaylamaktadır. Şirketin yeni bağlantı operasyonları proje kontrolü, tesisat incelemeleri, 50 kW altındaki tesisata enerji izni verilmesi ve SAP sisteminde ana veri oluşturulması aşamalarını kapsamaktadır.

Kayıp kaçak Yönetimi

Elektrik dağıtımındaki kayıplar iki temel bileşenden oluşmaktadır: (i) elektriğin dağıtım şebekesinde iletilmesi veya elektriğin trafolarında değiştirilmesi sırasında ya da eski veya bozuk sayaçlar nedeniyle oluşan teknik seviyedeki elektrik kaybı ve (ii) Şirket'in dağıtım şebekesine yetkisiz erişim sağlanması veya sayaçlarla oynanması yoluyla elektriğin çalınmasıyla oluşan elektrik kaybı. Teknik kayıpların azaltılması, bazı teknik engellerle kısıtlanmaktadır. Şirket, Başkent Bölgesi'ndeki teknik kayıpları yönetmek amacıyla, 2009 ile 2014 yılları arasındaki dönemde, yer üstü hatları, kabloları ve elektrik dağıtım ünitelerini geliştirmiştir. 2014 yılında Şirket Ayedaş Bölgesi'nde ve Toroslar Bölgesi'nde önlemler almaya başlamıştır ve bunu takip eden üçüncü tarife döneminde de bu önlemleri uygulamaya devam etmektedir. Şirket, kaçak elektrik kullanımını azaltmak amacıyla, sayaç yönetimi dengesinin kısıtlanmasına (örneğin bozuk, kalibre

edilmemiş veya eski sayaçların değiştirilmesi) önem vermektedir. Buna ek olarak, saha ekipleri müşterilerin sayaçlarının düzenli olarak okunması için yönlendirilmektedir.

Daha kesin ölçüm yapıyor olması nedeniyle elektronik sayaçlar elektriğin kaçak kullanımını tespit etme kabiliyetini arttırmaktadır. Bunun nedeni, elektronik sayaçlarda dağıtım aşamalarının tamamındaki amperaj ve voltaj değerlerinin, bu sayaçların ekranlarında geriye doğru ölçüm değerleriyle birlikte gösterilmesidir. Buna ek olarak, elektronik sayaçlara izinsiz müdahale etmek (örneğin sayacın çalışmasını engellemek veya kayıt yapmasını durdurmak) daha zor olduğu için de elektronik sayaçlar elektriğin hukuka aykırı şekilde kullanılmasını engellemede daha etkili olmaktadır.

Kayıp kaçak yönetimi için Şirket sürekli olarak kayıp kaçak oranlarını izlemekte ve bu oranları düzenlemelerde belirtilen kayıp kaçak hedefleriyle karşılaştırmaktadır. Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in kayıp kaçak verileri gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül
	2014	2015	2016	itibarıyla
	(%)			2017
Başkent Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak ¹	7,88	7,88	8,00	7,76
Gerçekleşen kayıp kaçak ²	7,68	7,00	6,98	5,72
Fark ³	0,20	0,88	1,02	2,04
Ayedaş Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak ¹	6,61	6,61	7,61	7,63
Gerçekleşen kayıp kaçak ²	7,20	7,00	6,78	6,45
Fark ³	(0,59)	(0,39)	0,83	1,18
Toroslar Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak ¹	12,24	11,71	13,59	13,32
Gerçekleşen kayıp kaçak ²	13,20	12,50	12,12	11,21
Fark ³	(0,96)	(0,79)	1,47	2,11

- (1) EPDK tarafından belirlenen kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
(2) Faturalanmayan elektriğin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.
(3) Kayıp kaçak hedefiyle gerçekleşen kayıp kaçak oranı arasındaki farkı göstermektedir.

Şirket'in sahadaki çalışanları, yeni bağlantı sürecine benzer bir operasyon süreci ile kaçak kullanımı engelleme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Şirket, 2016 yılında Başkent Bölgesi'nde 81.595 müşteriye inceleme ve 19.318 hırsızlık vakasıyla karşılaşmıştır. Aynı yıl, Toroslar Bölgesi'nde 113.107 müşteriye inceleme ve 44.231 hırsızlık vakasıyla karşılaşmış, Ayedaş Bölgesi'nde ise 64.370 müşteriye inceleme ve 30.323 hırsızlık vakasıyla karşılaşmıştır. Şirket, bu incelemelere ek olarak, yakın bir geçmişte trafo seviyesinde tedarik edilen enerji miktarıyla müşteri sayaçlarında gösterilen enerji tüketimi arasındaki farkı uzaktan izlemek için yeni bir süreç başlatmıştır ve bu sürecin sorunlu bölgelere odaklanılmasını sağlayarak hırsızlıkların belirlenmesi sürecini geliştirmeyi beklemektedir.

Çağrı Merkezi Yönetimi

Şirket, dağıtım bölgelerinden her birinde çağrı merkezleri işletmekte ve bu çağrı merkezleri merkezi olarak yönetilmektedir. Çağrı merkezlerindeki her çalışan, tüm bölgelerden gelen çağrılara cevap vermektedir. Şirket'in çağrı merkezleri, elektrik kesintileri ve müşterilerin diğer sorun ve talepleri hakkındaki müşteri çağrılarının tamamıyla ilgilenmektedir. Şirketin çağrı merkezlerine ek olarak, akıllı telefonlar (iOS ve Android) için müşterilerin kesinti ihbarlarını coğrafi yer bilgileriyle göndermelerine imkân tanıyan ve planlanan kesintiler hakkında müşterilere bilgi veren mobil uygulamaları da bulunmaktadır. Şirket'in mobil uygulaması, Şirket içindeki bir ekip tarafından Türkiye'de öncü bir yazılım çözümü olarak başlatılmıştır.

Şirket, çağrı merkezi yönetimi stratejisinin bir parçası olarak, çağrı cevaplama oranlarını, hizmet seviyelerini ve alınan çağrı sayısını takip etmektedir. Çağrı cevaplama oranı, çağrı merkezlerinde cevaplanan çağrılarının

sayısının alınan çağruların toplam sayısına oranıdır. Hizmet seviyesi ise, çağrı merkezlerinde 20 dakika içerisinde cevaplanan çağruların sayısının alınan çağruların toplam sayısına oranını temsil etmektedir.

Şirket, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem içinde; Başkent Bölgesi'nden 3,4 milyon, Ayedaş Bölgesi'nden 2,7 milyon ve Toroslar Bölgesi'nden 10,7 milyon çağrı almış bulunmaktadır. Aynı dönemde, Şirket'in çağrı merkezlerinin her üç bölge için birlikte hesaplanan çağrı cevaplama oranı %97,7 ve hizmet seviyesi %89,6 olmuştur. IVR yapısının devam eden iyileştirilmesi ile illerden gelen çağruların otomatik olarak ayrılması ve geri arama yardımı projelerindeki çağrı merkezi performansının iyileşmesi beklenmektedir.

Şirket, dağıtım bölgelerinde sürdürdüğü müşteri odaklı çalışmalar için 2017 Stevie Yılın Müşteri Hizmetleri Bronz Ödülü'nü almıştır.

Perakende Satış Hizmeti

Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik satışı yapabilmektedirler. 2017 yılı için EPDK tarafından belirlenmiş olan serbest tüketici limiti yıllık 2400 kWh'dır. Şirket, perakende satış faaliyetlerini yürütürken, görevli tedarik şirketi konumunda bulunduğu bölgelerdeki mesken müşterileri ile endüstriyel ve ticari müşterilerden oluşan dengeli bir müşteri portföyünden faydalandığına inanmaktadır. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda yaklaşık 32,9 TWh ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 25,5 TWh elektrik satışı yapan Şirket, Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerini kapsamakta ve satış hacmi açısından Türkiye'nin lider elektrik perakende şirketi konumunda bulunmaktadır. (*Kaynak: EPDK*)

Şirket'in toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016 itibarıyla yaklaşık 9,0 milyona ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 9,1 milyona (sırasıyla yaklaşık 1,0 milyon ve 0,9 milyon aktif olmayan müşteriler de dâhil olmak üzere) ulaşmıştır. Şirket, müşteri sayısı açısından pazar lideri konumunun, ölçek ekonomisiyle ve marka tanınırlığıyla birlikte kendisine rekabet üstünlüğü sağladığına inanmaktadır. Toplam nüfusu 31 Aralık 2016 itibarıyla 20,6 milyon olan Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi birlikte, Türkiye'nin 79,8 milyon seviyesindeki toplam nüfusunun %25,8'ini temsil etmektedir. (*Kaynak: TÜİK*)

Türkiye'de elektrik toptan ve perakende satış faaliyetleri, tek bir tedarik lisansı kapsamında birleştirilmiştir. Bu nedenle tedarik lisansına sahip şirketlerin tamamı, perakende satış faaliyetlerinde bulunabilir, diğer lisans sahipleriyle elektrik ticareti yapabilir, organize toptan elektrik piyasasına katılabilir ve EPDK onayıyla elektrik ihracatı ve ithalatı yapabilir. Şirket'in perakende satış şirketleri, (i) diğer lisans sahipleriyle elektrik ticareti yapma, (ii) toptan satış faaliyetlerinde bulunma ve (iii) EPDK onayıyla elektrik ihracatında ve ithalatında bulunma yetkisine sahip olsalar da, şirketlerin söz konusu faaliyetleri bugüne kadar kayda değer bir seviyeye ulaşmamıştır.

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi ve dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin ayrıştırılması doğrultusunda, tedarik şirketleri iki ana grupta incelenebilmektedir: görevli tedarik şirketleri ve diğer tedarikçiler. Dağıtım bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşteriler için düzenlemelerden kaynaklanan bir tekel konumuna sahip olan görevli tedarik şirketleri, aşağıdaki hak ve sorumluluklara sahiptir:

- (i) Dağıtım bölgelerinde serbest olmayan tüketiciler için, EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik eden tek tedarikçi olarak hareket etmek;
- (ii) Dağıtım bölgelerinde serbest tüketici olan, ancak serbest tüketici olma hakkını kullanmamış olan müşteriler için EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik eden tek tedarikçi olarak hareket etmek ve

(iii) Türkiye çapındaki serbest tüketicilere serbest piyasa koşulları üzerinden elektrik satmak.

Şirket, perakende satış operasyonlarını üç perakende satış şirketi vasıtasıyla yürütmekte olup, bu şirketler; Başkent Bölgesinde görevli tedarik şirketi olan Başkent EPSAŞ, Ayedaş Bölgesi'nde görevli tedarik şirketi olan AYESAŞ ve Toroslar Bölgesi'nde görevli tedarik şirketi olan Toroslar EPSAŞ'tır. Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik satışı yapabilmektedirler

Şirket, perakende satış faaliyetlerinin mesken, ticarethane ve sanayi müşterilerinden oluşan avantajlı bir portföyden ve görevli tedarik şirketi olarak faaliyet gösterdiği bölgelerin birbirini tamamlayıcı bileşiminden faydalandığı kanaatinde. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda yaklaşık 32,9 TWh ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 25,5 TWh satış yapan Şirket, hacim açısından Türkiye'nin lider elektrik tedarikçisidir.

Şirket, 2016 yılında, Türkiye'de elektrik satın alın müşterilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon müşteriye ulaşarak müşteri sayısı açısından piyasa lideri olmuş ve aynı dönemde Türkiye'de satılan toplam elektriğin %18,0'ı olan yaklaşık 32,9 TWh elektrik satmıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nin nüfuslarının toplamı olan 20,6 milyon kişi, Türkiye'nin toplam nüfusunun yaklaşık %25,8'ini temsil etmektedir. Bu da Şirket'in kapsama alanının büyüklüğünü göstermektedir.

31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2017 tarihlerinde, bu üç bölgedeki toplam dağıtım bağlantı noktası sayısı sırasıyla 10,5 milyon ve [●] milyon; 2016 yılındaki ve Ocak-Eylül 2017 dönemindeki toplam elektrik tüketim miktarı ise sırasıyla 32,9 TWh ve 25,5 TWh'dir. Aynı tarihler itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketlerinin toplamda sırasıyla 9,0 milyon ve 9,1 milyon müşterisi bulunmakta olup, bu değerlere diğer dağıtım bölgelerindeki serbest tüketiciler de dâhildir.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in müşteri sayıları gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül
	2014	2015	2016	2017
Başkent Bölgesi.....	2.897.157	2.992.480	3.044.550	3.162.594
Ayedaş Bölgesi.....	2.028.848	2.075.197	2.098.362	2.144.950
Toroslar Bölgesi.....	2.773.995	2.782.660	2.851.551	2.966.509
Toplam aktif müşteri¹	7.700.000	7.850.337	7.994.463	8.274.053
Aktif olmayan müşteriler ²	1.126.436	1.075.369	991.701	862.748
Toplam müşteri	8.826.436	8.925.706	8.986.164	9.136.801

(1) Her bölgedeki aktif olmayan müşterilerin sayısı dâhil değildir.

(2) Aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için müşteri kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla perakende satışı yapılan elektrik hacmi gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014		2015		2016		2017	
	Toplama göre %		Toplama göre %		Toplama göre %		Toplama göre %	
	(yüzde oranlar haricinde TWh)							
Başkent Bölgesi.....	10,1	27,2	10,5	26,5	9,6	29,2	7,3	28,6
Ayedaş Bölgesi.....	7,2	19,4	7,8	19,7	7,8	23,7	5,7	22,4
Toroslar Bölgesi	15,8	42,5	15,9	40,2	12,5	38,0	11,7	45,9
Diğer bölgeler.....	4,1	11,0	5,4	13,6	3,0	9,1	0,8	3,1
Toplam	37,2	100	39,6	100	32,9	100	25,5	100

Buna ek olarak, Şirket, esas olarak perakende satış şirketleri vasıtasıyla diğer bölgelerdeki serbest tüketicilere de hizmet vermiş olup, bu müşteriler Şirket'ten 2016 yılında 3,0 TWh ve Ocak-Eylül 2017 döneminde 0,9 TWh elektrik satın almış bulunmaktadır. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan Enerjisa'dan ayrılmıştır. Bundan önce, Enerjisa Elektrik Toptan'ın müşteri portföyü, 1 Ocak 2017 tarihinde, Şirket'in perakende şirketlerinin Şirket'in tüm müşterilerini kapsamaya ve tüm müşterilerin Enerjisa üzerinden yönetilmesi için, Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmiş ve bu şirketlerin portföylerine belli büyük kurumsal müşteriler katılmıştır.

Müşteriler

Şirket'in perakende satış şirketleri müşterilerine perakende elektrik satışı yapmaktadır. Şirket, perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan son tüketicileri müşterileri olarak tanımlamaktadır. Şirket, operasyonlara ilgili amaçlar için müşterilerini serbest tüketici olup olmamalarına ve dâhil oldukları müşteri segmentine göre sınıflandırılmaktadır.

Şirket, aktif olan ve olmayan müşterilerinin sayısını da izlemektedir. Son 12 ay içerisinde fatura kesilen müşteriler “**aktif müşteriler**”, aynı dönemde fatura kesilmemiş olanlar ise “**aktif olmayan müşteriler**” olarak adlandırılmaktadır. Şirket, müşterilerini sınıflandırırken aktif olmayan müşterilerinin sayısını dikkate almaktadır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in aktif olan ve olmayan müşterilerinin toplam sayısı yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014 ⁽¹⁾	2015	2016	2017
Aktif müşteriler	7.700.000	7.851.052	7.994.986	8.274.444
Aktif olmayan müşteriler	1.126.436	1.075.399	991.701	862.748
Müşterilerin toplamı	8.826.436	8.926.451	8.986.687	9.137.192

Müşterilerin Serbest tüketici Olup Olmamalarına ve Satın Alma Koşullarına göre Sınıflandırılması

Müşterilerin serbest tüketici olup olmadıklarına göre sınıflandırılması, EPDK tarafından tespit edilen serbest tüketici limitlerine dayanan yasal bir sınıflandırmadır. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na göre, (i) EPDK tarafından belirlenen serbest tüketim limitine eşit veya bu limitin üstünde elektrik tüketen müşteriler ve (ii) tüketim seviyelerinden bağımsız olarak, iletim hatlarına (örneğin, gerilim seviyesi 36 kV veya daha yüksek olan hatlara) bağlı binalarda ve organize sanayi bölgelerinde bulunan müşteriler serbest tüketicidir. [EPDK'nin 22 Aralık 2016 tarihli ve 6800 sayılı kararıyla, 2017 yılı için serbest tüketici limiti, yıllık 2.400 kWh tüketim olarak tespit edilmiştir.] Bu nedenle, elektrik tüketimi 2.400 kWh'nin altında olan müşteriler, iletim hatlarına bağlı binalarda ve organize sanayi bölgelerinde bulunanlar dışında, serbest olmayan tüketicidir.

Serbest tüketiciler, tedarikçilerini seçebilir ve belirli süreli tedarik sözleşmeleri yapabilirler. Bu nedenle Şirket'in serbest tüketicileri, Şirket'in perakende satış şirketlerinden veya özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik satın almayı tercih edebilir. Şirket'in serbest tüketicileri, Şirket'ten elektrik satın alırken, serbest piyasa koşullarına göre veya düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi'ne göre elektrik satın almayı tercih edebilirler. Diğer yandan, Şirket'in serbest olmayan tüketicileri, elektrik tedarikçilerini seçme seçeneğine sahip değildir ve elektriği Şirket'in perakende satış şirketlerinden, düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi'ne göre satın almak zorundadırlar.

Şirket, operasyonlarına ilişkin amaçlarla, müşterilerini (serbest tüketici olup olmamalarına dayanan ayrıma ek olarak) elektrik satın alma koşullarına göre de sınıflandırmaktadır. Şirket, serbest piyasa koşullarına göre kendisinden elektrik satın almayı tercih eden serbest tüketicileri, serbest müşteri ("serbest müşteri") olarak tanımlamaktadır. Böylece Şirket, (i) serbest olmayan tüketicileri ve (ii) Şirket'ten düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik satın alan serbest tüketicileri birlikte düzenlemeye tabi müşteriler ("düzenlemeye tabi müşteriler") olarak tanımlamaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in serbest tüketici olup olmama ve elektrik satın alma koşulları açısından müşteri grupları yer almaktadır.

Serbestliğe Göre Sınıflandırma		Satın Alma Koşullarına Göre Sınıflandırma	
Müşteri Türü (serbestliğe göre)	Tüketim hacmi (yılıda kWh)	Satın Alma Koşulları	Müşteri Türü (satın alma koşullarına göre)
Serbest değil	0-2.400 kWh	Ulusal Tarife (zorunlu)	Düzenlemeye Tabi Müşteri
		Ulusal Tarife (seçimlik)	
		Serbest piyasada perakende enerji satış fiyatı	

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket'in serbestlik durumlarına göre sınıflandırılan müşterileri belirtilen tarihler itibarıyla gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014 ⁽¹⁾	2015	2016	2017
Serbest olmayan tüketiciler (düzenlemeye tabi) ...	Verilemiyor	7.148.361	6.470.013	5.829.320
Serbest tüketiciler (düzenlemeye tabi).....	Verilemiyor	459.948	898.015	1.329.098
Serbest tüketiciler (serbest müşteri).....	Verilemiyor	242.743	626.958	1.116.026
Müşteri toplamı ²	7.700.000	7.851.052	7.994.986	8.274.444
Aktif olmayan müşteriler ³	1.126.436	1.075.399	991.701	862.748

- (1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri veri tabanı ile ilgili veri transferini 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.
- (2) Bölgelerdeki aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için müşteri kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını içermemektedir.
- (3) Aktif olmayan müşterilerin sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in serbest tüketici olup olmamasına göre sınıflandırılan müşterilerine belirtilen dönemlerde sattığı elektrik hacimleri gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014 ⁽¹⁾		2015		2016		2017	
	%		%		%		%	
	(Yüzde oranlar hariç TWh)							
Serbest olmayan tüketici (düzenlemeye tabi)	Verilemiyor	12,3	31,0	11,5	35,0	6,2	24,1	
Serbest tüketici (düzenlemeye tabi).....	Verilemiyor	15,1	38,1	9,4	28,4	11,0	43,0	
Serbest tüketici (serbest müşteri)....	Verilemiyor	12,2	30,9	12,0	36,6	8,4	32,9	
Toplam	37,2	100,0	39,6	100,0	32,9	100,0	25,5	100,0

(1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgeleri'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri tabanıyla ilgili veri göçünü 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

Şirket, EPDK düzenlemeleriyle belirlenen Perakende Satış Tarifesi (düzenlemeye tabi müşteriler için) veya serbest perakende enerji satış fiyatı (serbest müşteriler için) üzerinden müşterilerine yaptığı perakende satışlardan gelir sağlamaktadır. Düzenlemelerle belirlenen perakende enerji fiyatına, elektrik tedarik maliyetleri, brüt kâr marjı ve perakende hizmetlerin sağlanmasıyla bağlantılı giderler dâhildir. Serbest perakende elektrik satış fiyatları ise, piyasadaki genel arz ve tedarik koşullarına göre belirlenmektedir; ancak Perakende Satış Tarifesi, serbest perakende satış fiyatları için doğal bir fiyat üst sınırı görevi görmektedir.

Şirketin toplam müşteri sayısı 31 Aralık 2015'ten 31 Aralık 2016'ya kadar %1,1 oranında artmış ve 31 Aralık 2016'dan 31 Aralık 2017'ye kadar, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerinden bazılarının serbest müşterilere dönüşerek özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik satın almayı tercih etmeleri nedeniyle %0,7 oranında azalmıştır. Şirket'in 30 Eylül 2017 itibarıyla toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016'daki toplam müşteri sayısından %1,7 oranında fazladır. Şirket, gelirlerinin çoğunluğunu düzenlemeye tabi müşterilerinden elde etmekte olup, bu müşterilerden elde edilen gelirler Şirket'in perakende satış gelirlerinin 2014 yılında yaklaşık %79,1'ini, 2015 yılında yaklaşık %69,2'sini, 2016 yılında yaklaşık %62,5'ini ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık %66,4'ünü oluşturmuştur.

Şirket'in kendi dağıtım bölgeleri dışındaki serbest müşteri sayısı 31 Aralık 2015 itibarıyla 715, 30 Eylül 2016 itibarıyla 572, 31 Aralık 2016 itibarıyla 523 ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 391'dir. Bu serbest müşteriler, buldukları dağıtım bölgelerindeki perakende satış şirketleri veya diğer tedarikçiler yerine, Şirket'in perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmektedirler. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıl itibarıyla ve 31 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönem itibarıyla, dağıtım bölgelerindeki perakende şirketleri yerine Şirket'in perakende şirketlerinden elektrik satın almayı seçen serbest müşteriler, Şirket'in toplam perakende elektrik satış hacminin %17,0, %31,0, %36,0, %35,0 ve %33,0'ünü oluşturmuşlardır.

Tüketime Göre Ayrım

Şirketin operasyon stratejisi, her müşteri grubunda en büyük değeri elde etmek ve farklı müşterilerin kendilerine özgü gereksinimlerine cevap vermek için müşteri bölümlerine göre farklılık göstermektedir. Şirket, müşterilerini tüketim hacimlerine göre iki gruba ayırmaktadır: (i) kurumsal müşteriler ve (ii) mesken ve KOBİ müşterileri.

Aşağıdaki tabloda, Şirketin müşterilerinin tüketim hacimlerine göre ayrımı gösterilmektedir.

Tüketime göre ayırım	
Müşteri Türü (tüketime göre)	Tüketim hacmi (yılıda MWh)
Kurumsal	≥ 400 MWh
Mesken ve KOBİ	0-400 MWh

- (1) Tüketime göre ayırım sadece operasyon amaçlıdır ve burada kullanılan tüketim eşiği ve müşterilerin kurumsal müşteriler ve mesken ve KOBİ müşterileri olarak ayrımı, EPDK'nın kullanım türüne dayanan müşteri ayrımından farklıdır. Bu nedenle, Şirket, müşterinin elektrik kullanım türünden (örneğin endüstriyel, ticari, ev veya sulama amaçlı) bağımsız olarak, ≥ 400 MWh eşiğini aşan müşterileri kurumsal müşteri olarak tanımlamaktadır. Şirket, benzer bir şekilde, aynı eşik altında kalan müşterileri, endüstriyel bir tesisi işletmeler dahi, mesken ve KOBİ müşterisi olarak sınıflandırmaktadır.

2016 yılında, Şirket düzenlemeye tabi müşterilerine yaklaşık 20,9 TWh, serbest müşterilerineyse yaklaşık 12,0 TWh elektrik satmış bulunmaktadır. Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine satılan elektriğin %75,3'ü, serbest müşterilerine sattığı elektriğin ise sadece %40,2'si mesken ve KOBİ müşterilerine satılmıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in toplam müşteri sayısının tüketim hacimlerine göre ayrımı yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014 ⁽¹⁾	2015	2016	2017
Kurumsal	Verilemiyor	6.855	9.529	9.394
Mesken ve KOBİ	Verilemiyor	7.844.197	7.985.457	8.265.050
Toplam müşteri²	7.700.000	7.851.052	7.994.986	8.274.444
Aktif olmayan müşteriler ³	1.126.436	1.075.399	991.701	862.748

- (1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri veri tabanı ile ilgili veri transferini 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.
- (2) Aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için müşteri kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını içermemektedir.
- (3) Aktif olmayan müşterilerin sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tablo, Şirket'in belirtilen dönemlerde tüketim hacimlerine göre sınıflandırılan müşterilerine satılan elektrik hacimleri yer almaktadır.

	31 Aralık'ta sona eren yıl				30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem		
	2014		2015		2017		
	%	%	%	%	%	%	
	<i>Yüzde oranları hariç, TWh</i>						
Kurumsal	Verilemiyor	18,9	47,7	12,4	37,5	9,0	35,2
Mesken ve KOBİ	Verilemiyor	20,7	52,3	20,6	62,5	16,5	64,8
Toplam	37,2	100,0	39,6	100,0	32,9	100,0	25,5

- (1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri tabanı ile ilgili veri göçünü 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

2016 yılında, 20,6TWh olan Şirket'in perakende elektrik satış hacminin 20,6 TWh hacmindeki kısmı mesken ve KOBİ müşterilere satış olarak gerçekleşmiş olup, bunun 20,5 TWh hacmindeki kısmı Şirket'in dağıtım bölgelerindeki müşterilere ve kalan 0,1 TWh hacmindeki kısmı diğer bölgelerdeki serbest müşterilere satılmıştır. Öte yandan, aynı dönem içerisinde kurumsal müşterilere satış hacmi 12,4 TWh olarak gerçekleşmiş olup, bunun 9,7 TWh hacmindeki kısmı Şirket'in dağıtım bölgelerindeki müşterilere ve kalan 2,6 TWh hacmindeki kısmı ise diğer bölgelerdeki serbest müşterilere satılmıştır.

Müşterilere Elektrik Satışı

Şirket, perakende satış şirketleri vasıtasıyla müşterilerine elektrik satmaktadır. Şirketin perakende satış şirketlerinin, görevli tedarik şirketi oldukları bölgelerde düzenlemeye tabi müşterilere hizmet vermeleri gerekmektedir. Ayrıca bu perakende satış şirketleri, herhangi bir bölgesel sınıra tabi olmaksızın, serbest tüketicilere de elektrik satabilmektedir. Buna ek olarak, serbest müşterilerin son çare olarak başvurdukları tedarikçi olarak da hareket edebilmektedirler.

Serbest tüketici olmak için belirlenmiş olan tüketim seviyesi eşiği, 2017 yılı için yıllık 2.400 kWh olarak belirlenmiştir ve serbest tüketicilerin tüketiminin toplam tüketime oranı %90 seviyesindedir. Bu oran, “pazar açıklığı” olarak da ifade edilmektedir. Serbest tüketiciler, doğrudan üretim lisansına veya tedarik lisansına sahip şirketlerden elektrik satın alabilirlerken, düzenlemeye tabi müşterilere yalnızca görevli tedarik şirketleri hizmet vermektedir. Düzenlemeye tabi müşteriler, düzenlemelerle belirlenen tarifelere tabidirler ve bu tarifeler tarife gruplarına ve bağlantı türlerine göre farklılık göstermektedir.

2003 yılından bu yana EPDK, “serbest tüketici limiti” olarak da anılan, tüketicilerin enerji tedarikçilerini serbestçe seçebilmeleri için aşmaları gereken tüketim miktarını 2003 yılındaki 9 milyon kWh seviyesinden olarak 2017’de 2.400 kWh seviyesine düşürmüştür. Bu düşüşle teorik olarak %90 pazar açıklık oranı elde edilmiş olmasına rağmen, serbest tüketici olma hakkı serbest tüketicilerin tamamı tarafından kullanılmamaktadır. Serbest müşteri olma hakkını kullanan serbest tüketicilere göre hesaplanan (diğer bir deyişle, serbest müşterilerin toplam müşterilere oranı) ve Şirketin kanaatine göre, perakende piyasasının rekabetçiliğini daha iyi gösteren fiili piyasa açıklığı oranı, müşteri sayısı bakımından yaklaşık %25’tir (hacim bazında yaklaşık %90’dır).

30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket’in görevli olduğu dağıtım bölgelerinde 1.117.636, dağıtım bölgeleri dışında ise 391 serbest müşterisi bulunmaktadır. Bu serbest müşteriler, buldukları dağıtım bölgelerindeki perakende satış şirketleri yerine, Şirket’in perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmiş bulunmaktadırlar. Şirket’in mesken ve KOBİ müşterileri, kurumsal müşterilerine göre serbest müşteri portföyüne katılmaya genellikle daha tereddütlü yaklaşmaktadırlar. Bunun sebebi ise, kurumsal müşterilerin enerji masraflarının toplam masraflarının önemli bir kısmını teşkil etmesinden dolayı fiyata fazlaca duyarlı olmalarıdır.

Elektrik Tedariki

Şirketin müşterilerine sattığı elektriği tedarik ettiği dört ana kaynak bulunmaktadır: (i) devlete ait tedarik şirketi olan TETAŞ, (ii) TEİAŞ (%30), Borsa İstanbul (%30) ve özel enerji şirketlerine (%40) ait olan EPIAŞ, (iii) Şirket’in ilişkili taraflarından olan Enerjisa Elektrik Toptan’ın da dâhil olduğu özel toptan satış şirketleri ve (iv) Şirket’in dengeleme grubu ortakları (diğer bir deyişle, Şirket’in dağıtım şirketleri).

Şirket’in elektrik tedarik ettiği kaynaklar, müşteri gruplarına göre farklılık göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine sattığı elektriği esas olarak TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi uyarınca TETAŞ’tan ve spot piyasası işlemleriyle EPIAŞ’tan satın almaktadır. Şirket, TETAŞ’tan yaptığı alımlar için yıllık sözleşmeler yapmaktadır ve 2018’de satın alacağı elektrik için Aralık 2017’de TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi’nin imzalanması beklenmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilerinin tüketimi TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi kapsamında düzenlenen hacmi aştığı takdirde Şirket, piyasa işletmecisi olan EPIAŞ’tan Gün Öncesi Piyasasında veya Gün İçi Piyasasında günlük olarak ek elektrik satın almaktadır.

Şirket, serbest müşterilerine sattığı elektrik için, Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer özel toptan satış şirketiyle ikili elektrik satın alma sözleşmeleri (Avrupa Enerji Tacirleri Federasyonu’nun (“EFET”) genel kabul gören standardına uygun şekilde) yapmaktadır. Şirket, bu müşterilerle sabit fiyat esasına göre imzaladığı elektrik satış sözleşmesinde belirtilen tarihte ve belirtilen hacimde elektrik satın almaktadır. Serbest müşterilerin kendileriyle imzalanan elektrik satış sözleşmelerinde belirtilen hacmi aşmaları halinde, Şirket günlük olarak

EPİAŞ'tan ek elektrik satın almaktadır. [Şirket'in 3 Kasım 2017 tarihi itibarıyla 2018 yılı için beklenen serbest müşterilerine satış hacmi 8 TWh olup, bu hacme ilişkin açık pozisyonun %95'lik kısmı tezgahüstü piyasa üzerinden gerçekleştirilen riskten korunma (*hedging*) işlemleri ile kapatılmıştır.]

Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşaması 25 Ağustos 2017'de tamamlanana kadar, Şirket serbest müşterilerine sattığı elektriği esas olarak Enerjisa Elektrik Toptan'dan satın almıştır. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Şirket elektrik satın alma operasyonlarını yönetmek için Enerjisa altında bir ticari iş birimi kurmuştur. Enerjisa'nın bu satın alma yönetimi operasyonları daha önce Enerjisa Elektrik Toptan altında bir birim tarafından yürütülmüş, bu ticari iş biriminin kurulmasından sonra ise Şirket elektrik satın alma operasyonlarını kendi başına yönetebilir hale gelmiş ve Enerjisa Elektrik Toptan'ın da aralarında bulunduğu özel toptan satış şirketlerinden elektrik satın almaya başlamıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihlerde Şirket tarafından satın alınan elektrik, kaynaklarına göre gösterilmektedir.

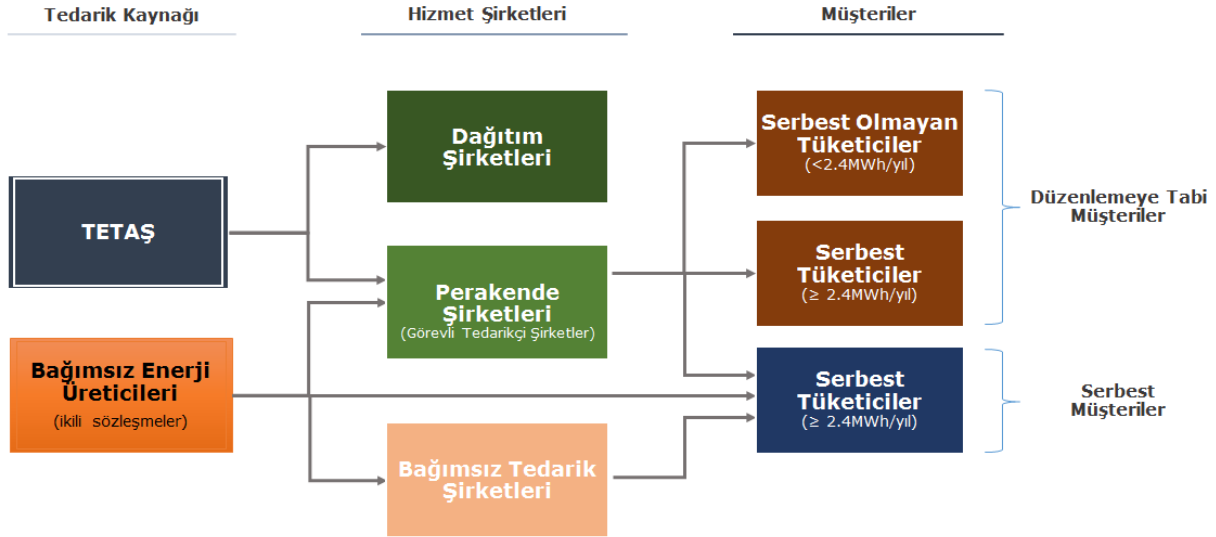
	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem			
	2014		2015		2016		2016		2017	
		%		%		%		%		%
	<i>(Yüzde oranlar hariç GWh)</i>									
TETAŞ ¹	25,2	67,8	16,9	42,8	15,5	47,0	11,7	46,5	14,8	57,9
EPİAŞ (düzenlemeye tabi) ²	3,5	9,5	10,6	26,8	5,6	17,2	4,2	16,7	0,3	1,3
Diğerleri ³	0,2	0,5	(0,2)	(0,5)	(0,2)	(0,7)	0,4	1,4	2,0	7,9
Özel toptancı (serbest müşteri) ⁴	8,3	22,3	12,1	30,6	8,0	24,2	6,0	23,9	3,2	12,6
EPİAŞ (serbest müşteri) ⁵	0,0	(0,1)	0,1	0,3	4,1	12,3	2,9	11,5	5,2	20,3
Toplam	37,2	100,0	39,6	100,0	32,9	100,0	25,2	100,0	25,5	100,0

- (1) Düzenlemeye tabi müşteriler için TETAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.
- (2) Düzenlemeye tabi müşteriler için EPİAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.
- (3) Düzenlemeye tabi müşteriler için diğer kaynaklardan satın alınan elektriği göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterileri için elektrik eksikliğini veya fazlasını, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca dengeleme operasyonları için dengeleme grubu ortaklarına (diğer bir deyişle, Şirketin dağıtım şirketlerine) elektrik satarak veya onlardan elektrik satın alarak, bu dağıtım şirketleriyle dengelemektedir.
- (4) Serbest müşteriler için Enerjisa Elektrik Toptan'dan satın alınan elektriği göstermektedir. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanmanın ikinci aşamasının 25 Ağustos 2017'de tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan'dan başka özel toptan satış şirketlerinden de elektrik satın almaya başlamıştır.
- (5) Serbest müşteriler için EPİAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.

Şirket, serbest müşterilerine yaptığı satışlarla bağlantılı olarak, elektrik alış fiyatlarında dalgalanmalara maruz kalmaktadır. Bu riski hafifletmek için ise önceden belirlenmiş fiyatlarla orta süreli iki taraflı elektrik alış sözleşmeleri yapmak gibi risk yönetim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Şirket, YEKDEM kapsamındaki elektrik üretim santralleri nedeniyle oluşan giderler nedeniyle maruz kaldığı kur riskini yönetmek için vadeli döviz (forward) sözleşmeleri de yapmaktadır. YEKDEM kapsamındaki elektrik üretim santrallerinin elektrik satışları, ABD Doları cinsinden belirlenen fiyatlar üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda, satın alma kaynağından son tüketiciye kadar elektriğin tedarik zinciri gösterilmektedir.

Perakende Satışların Yönetimi

Şirket, kritik süreçlerin tamamı için merkezi bir perakende satış altyapısı işletmekte olup, bu sistem her üç bölge için de entegre bir SAP platformu üzerinde çalışmaktadır. Aynı zamanda, Şirket'in müşteri ilişkileri yönetimi sistemi de SAP türünde bir platform üzerinde çalışmaktadır.

Şirket, merkezi bir yaklaşıma odaklanarak müşteri hizmetleri yönetimini toplu bir şekilde gerçekleştirmektedir. Şirket, daha önce sadece kesinti ve arıza ihbarlarına hizmet veren çağrı merkezlerinin kapsamını genişleterek, onları şikâyetlerin çözümünden satışların gerçekleştirilmesine kadar tam kapsamlı hizmet veren yaklaşık 200 adet müşteri hizmet merkezine dönüştürmüştür. Şirket, ayrıca müşterilere hizmet veren çalışanlarına sürekli olarak eğitim vermek amacıyla "Satış Akademisi" adıyla yeni bir eğitim programı başlatmıştır.

Müşteri memnuniyet seviyeleri, Ayedaş Bölgesi'nde 2014 yılındaki %65'ten 2017 yılında %71'e, Başkent Bölgesi'nde 2014 yılındaki %66'dan 2017 yılında %72'ye ve Toroslar Bölgesi'nde 2014 yılındaki %54'ten 2017 yılında %67'ye yükselmiştir.

Fiyatlandırma

Şirketin perakende satış faaliyetlerinin fiyatlandırılması, müşterilerinin elektrik satın alma koşullarına göre değişiklik göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üç ayda bir belirlediği ulusal tarifeyi ("Ulusal Tarife") uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer tarife unsurlarının yanı sıra, yasal düzenlemeyle belirlenen ve diğer unsurların yanı sıra, enerji tedarik masrafları ve %2,38'lik brüt kâr marjını da içeren bir perakende satış tarifesi ("Perakende Satış Tarifesi") ve yine yasal düzenlemeyle belirlenen ve diğer unsurların yanı sıra, dağıtım şebekesinin işletme ve bakım giderleri, DVT getirileri, yatırım harcamaları geri ödemeleri ve kayıp kaçak ile genel aydınlanma için enerji tedarik masraflarını da içeren bir dağıtım tarifesi ("Dağıtım Tarifesi") oluşmaktadır.

Şirket, serbest müşterilerine de düzenlemeye tabi müşterilerine olduğu gibi Dağıtım Tarifesi uygulamaktadır. Ancak, serbest müşteriler serbest piyasa koşullarında elektrik satın aldıkları için bu müşterilere Perakende Satış Tarifesi uygulamamaktadır. Şirket, serbest tüketicilere uygulayacağı fiyatları, Şirket'in maliyet tabanını

dikkate alarak ve belirli bir kâr marjını hedefleyerek geçerli piyasa koşullarına göre tespit etmektedir; ancak Ulusal Tarife, serbest perakende enerji satış fiyatları için doğal bir fiyat üst sınırı getirmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in müşterilerinin elektrik satın alma koşullarına dayanan fiyatlandırma koşulları yer almaktadır.

Fiyatlandırma Koşulları	
Müşteri Türü (satın alma koşullarına göre)	Uygulanan Fiyatlandırma
Düzenlemeye tabi Müşteri	Ulusal Tarife (=Dağıtım Tarifesi + Perakende Satış Tarifesi)
Serbest Müşteri	Dağıtım Tarifesi + serbest piyasadaki perakende enerji satış fiyatı ve diğer işletme giderlerine göre belirlenen maliyet

Şirket'in düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerine, Şirket'in perakende satış şirketleri fatura kesmektedir ve ilgili tahsilatları da bu perakende satış şirketleri yapmaktadır. Dağıtım Tarifesi için tahsil edilen meblağlar, (i) Şirket'in dağıtım şirketlerine veya (ii) Şirket'in perakende satış şirketlerinin dağıtım bölgeleri dışındaki serbest müşterilere elektrik tedarik etmeleri halinde, ilgili bölgelerdeki dağıtım şirketlerine iletilmektedir.

Benzer bir şekilde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilerin, Şirketi'n perakende satış şirketleri dışındaki özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik tedarik etmeleri halinde, söz konusu üçüncü kişi özel tedarikçiler de serbest müşterilerine Dağıtım Tarifesi ve serbest piyasadaki enerji satış fiyatını uygulamakta ve bu serbest müşterilerin dağıtım hizmetlerini Şirket'in dağıtım şirketlerinden almaları nedeniyle, Dağıtım Tarifesi için tahsil edilen meblağlar Şirket'in dağıtım şirketlerine aktarılmaktadırlar.

Perakende Satış Tarifesi, her çeyrek için Türkiye'nin maliyet tabanına dayanmakta ve bu tabanı yansıttığı varsayılmaktadır. EPDK, farklı türdeki müşterilere uygulanacak Perakende Satış Tarifesi'ni belirlemek için, ticari müşteriler ve mesken müşterileri aleyhine endüstriyel müşterileri destekleyecek şekilde, 21 dağıtım bölgesi arasında bir çapraz destek mekanizması ve perakende, ticari ve endüstriyel kullanıcılar için belirlenmiş Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamaktadır. Bu çapraz destekleme mekanizması, elektrik fiyatlarını düşürerek endüstriyel sektörü desteklemek ve Türkiye'deki elektrik sisteminin genel tüketim profilini dengelemek ve optimize etmek için yoğun olmayan saatlerde elektrik tüketimini teşvik etmek amacıyla uygulanmaktadır.

Marka Gücü

Şirket'in marka gücü esas olarak "Sabancı" markasından kaynaklanmakta ve Şirket, bu markanın Türkiye'de en tanınmış ve en güvenilir markalardan biri olduğuna inanmaktadır. Capital dergisi, 2009 yılından bu yana her yıl Şirket'i Türkiye enerji sektöründeki en beğenilen şirket olarak seçmektedir.

Şirket, temel amaçları (i) piyasadaki en yüksek farkındalık ve imaj seviyesine sahip olmak, (ii) müşterilerin anlayışını "müşterilerini önemseyen bir marka" olarak şekillendirmek ve (iii) güvenilir ve yenilikçi bir marka olarak algılanmak olan uzun dönemli bir piyasa stratejisi belirlemiş ve bu stratejiyi uygulamaya başlamıştır. Şirket, marka yatırımının ilk adımı olarak Aralık 2016'da "Enerjisa" markası için ulusal bir kampanya gerçekleştirmiştir. Bu adımda, marka kimliğine "Enerji Düğmesi" ve "Türkiye'nin Enerjisi" markaları da eklenmiştir. Şirket ayrıca geniş kapsamlı bir iletişim planı uygulamış ve bu plan dâhilinde, "Enerjini Korum" sloganıyla yeni bir iletişim kampanyası başlatmıştır. Bu iletişim kampanyası kapsamında, Şirket, marka kimliğine "Pozitif" isimli bir marka maskotu eklemiştir.

Bu iletişimin ve marka yatırımlarının ardından, her ikisi de Future Bright tarafından yapılan Enerjisa Farkındalık Araştırmaları'na göre Enerjisa markasının akılda kalan farkındalık skoru Nisan 2015'teki %22'den Ocak 2017'de %75'e, spontane farkındalık skoru ise Nisan 2015'teki %47'den Ocak 2017'de %93'e yükselmiştir. Bunun sonucunda Şirket, 2017'de One Awards ("enerji sektöründe 2016 yılında itibarını en çok arttıran marka"), 2016'da Effie ("2016'da sektöründe en iyi iletişim kampanyası stratejisi")

ve 2017’de Mixx Avrupa Gümüş Ödülünün (“Avrupa’daki en iyi ikinci uyumlu dijital kampanya”) aralarında bulunduğu çeşitli ödüller almıştır.

Şirket, “*Enerji tasarrufu yapıyorum*” kampanyasıyla, imaj ve algı çalışmasında rakiplerini geride bırakmıştır. 2017’de Avrupa Sosyal Sorumluluk Programı alanında Gümüş Stevie Ödülü, “İlk Dijital Enerji Tasarrufu Reklamı”yla Mixx’te Mixx Gümüş Ödülü ve Dijital Kampanyalara ilişkin Mena 2017 Arama Ödüllerinde “En İyi Yerel Kampanya” ödülü almıştır.

Pazarlama ve Satış

Şirketin pazarlama stratejisi; fiyatlandırma, ürün, marka ve kanaldan oluşan temel pazarlama işlevlerinin ve sektör stratejisi, müşteri deneyimi (süreç tasarımı da dâhil), piyasa araştırması, müşteri algısı, müşteri veri yönetimi ve iş analiz ekiplerini de kapsayan destekleyici işlevlerin tamamını içermektedir. Şirket, genel olarak işlerini yürütmek için, pazarlama stratejilerini üst düzey yöneticilerinin ve önemli paydaşlarının katılımıyla belirlemekte ve pazarlama yapılanmasının geri kalanını insan kaynaklarının desteğiyle yürütmektedir. Şirket günlük operasyonlarında müşteri elde etme ve sürdürme, mevcut müşteri tabanının kârlılığını artırma ve sektör perspektifinden yeni gelir akışları üretme gibi önemli ticari konuları analiz etmektedir.

Şirket, satış kanalları için iletişim materyalleri hazırlamakta ve kitle iletişim araçları yoluyla çizgi üstü reklamlar veya broşürler gibi doğrudan medya yoluyla çizgi altı reklamlar yapmaktadır. Şirketin pazarlama departmanı, bu faaliyetlerin yanı sıra, satış ve pazarlama faaliyetlerini ve brüt kâr seviyesine kadar satış hedeflerini genel olarak planlayarak satış kanalı faaliyetlerinin planlanmasından kısmen sorumludur. Pazarlama departmanı ayrıca dijital kanalları (diğer bir deyişle, web sayfasını ve sosyal medyayı) yönetmektedir ve marka kampanyalarının hazırlanması ve yönetilmesinden sorumludur.

Şirket’in satış ekibi, doğrudan satış faaliyetlerinden ve fiziksel kanalların yönetilmesinden sorumludur. Şirket, bölgesel satış operasyonlarını üçe ayırmıştır: Enerjisa’nın dağıtım bölgeleri için kapıdan kapıya pazarlama, bayi ve müşteri ilişkileri ofisi kanalları, bu dağıtım bölgelerindeki ve komşu dağıtım bölgelerindeki kurumsal müşteriler için önemli hesap yönetimi kanallarıyla yapılan satış faaliyetleri. Şirketin satış ve pazarlama operasyonlarında görevli çalışanlarının sayısı 31 Aralık 2014 itibarıyla 472, 31 Aralık 2015 itibarıyla 557, 31 Aralık 2016 itibarıyla 657 ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 706’dır. Şirket’in satış ekibi, çağrı merkezi her yıl yaklaşık 1.3 milyon adet giden çağrı araması yapmakta olup, bunlara ek olarak çağrı merkezi aynı zamanda yılda ortalama 335 bin gelen çağrıya cevap vermektedir.

Şirket’in kapıdan kapıya ve telefonla satış kanalları, nitelikleri itibarıyla aktiftir ve Şirket serbest piyasa portföyüne geçmeleri için mesken ve KOBİ müşterileriyle temas kurmaktadır. Kapıdan kapıya pazarlama ekipleri, en yüksek etkinliği elde etmek için, dağıtım bölgesindeki müşterilerin serbest tüketici olup olmadıklarına, yıllık tüketimlerine ve coğrafi yakınlıklarına göre yönlendirilmektedir. Diğer yandan, tele-satış ekipleri, telefonla müşterilere ulaşmakta ve müşterilerin kabulü halinde imzalanan sözleşmeleri toplamak için kurye kullanmaktadır. Kapıdan kapıya pazarlama ve tele-satış kanallarının aksine, müşterilerin serbest piyasa portföyüne geçebilmeleri için müşteri hizmetleri ofisi kanalları ve bayilerin ofislerini bizzat ziyaret etmeleri gereklidir. Bölgesel önemli hesap yöneticileri ise, Şirket’in müşterilerini düzenli olarak ziyaret etmekte ve müşteri için özel bir bağlantı olarak hareket ederek müşteri ilişkilerini yönetmektedir. Şirket’in satış planlama ekibi, satış yapılanmasının çabalarının düzenlenmesinden, gereken araç ve malzemelerin sunulmasından (pazarlama ekibinin desteğiyle) ve bütçeleme sürecinin bir parçası olarak satış hedeflerinin sunulmasından sorumludur.

Özelleştirme işlemlerini müteakip, perakende satışları Enerjisa bünyesine dâhil olduktan sonra, operasyonel verilerde ciddi gelişmeler gösterilmiştir. Örneğin 30 Eylül 2013 itibarıyla serbest müşterilerle 50 bin adet sözleşme bulunurken, hem devam eden liberalleşme çalışması ve düşen serbest tüketici limiti hem de müşteri odaklı operasyonel geliştirmeler neticesinde, bu rakam 30 Eylül 2017 tarihinde yaklaşık 1,1 milyon adede

yükselmiştir. Satış temsilcisi başına gerçekleştirilen günlük sözleşme adedi ise, 30 Eylül 2013 tarihinde 1 iken, 30 Eylül 2017 tarihinde ortalama 6,3'e yükselmiştir. Bu süre içinde müşteri hizmetleri merkezlerimiz ise 168'dan 69'a düşürülerek, operasyonel verimlilikler de yaratılmıştır.

Ödeme Kanalları

30 Eylül 2017 itibarıyla, 105 Enerjisa ödeme noktası bulunmaktadır. Buna ek olarak Şirket, Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yle ("PTT") 4.244 PTT şubelerini kullanmak için sözleşmeler imzalamıştır. Şirket, müşterilerinin banka şubelerinden ödeme yapabilmelerine imkân tanımak ve Şirket'in web sitesinde ve mobil uygulamalarında müşterilere dijital ödeme seçenekleri sunmak için 16 bankayla da sözleşme yapmıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarih itibarıyla ödeme kanallarının ve ödeme noktalarının sayısı yer almaktadır.

	<u>30 Eylül itibarıyla</u>
	<u>2017</u>
Müşteri hizmetleri merkezleri.....	69
Müşteri hizmet noktaları.....	200
Enerjisa ödeme noktaları	105
PTT şubeleri	4.244
Ödeme bankalarının şubeleri (toplam 16 bankadaki şubeler).....	11.109

Sigorta

Şirket, elektrik dağıtım şebekesi ve diğer operasyonları için kapsamlı sigortalar yaptırmıştır ve bu sigortaların, tazminat limitleri ve kapsam açısından sektör uygulamalarıyla tutarlı olduğuna ve mal hasarı ve genel sorumluluk da dâhil olmak üzere, elektrik dağıtım ve perakende satışı operasyonlarıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan riskleri teminat altına aldığına inanmaktadır. Şirket yönetimi, bu sigorta teminatının Şirket'in operasyonlarının miktarı ve kapsamı açısından yeterli olduğunu düşünmektedir. İlgili sigorta poliçeleri, genelde bir yıllık olarak yapılmakta ve süreleri dolduğunda yenilenmektedir.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, Şirket'in dağıtım şirketlerini elektrik dağıtım faaliyetleri hakkındaki varlıkları için, doğal felaketler, yangın, kaza, üçüncü kişilere karşı mali mesuliyet, terör eylemleri, sabotaj rizikolarına ve diğer potansiyel rizikolarla karşı tüm rizikolar sigortası yaptırmakla yükümlü kılmaktadır. Şirket'in dağıtım şirketlerinin tümü bu şarta uymaktadır ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinin bir şartı olarak poliçede TEDAŞ'ın lehtar olarak gösterildiği tüm rizikolar sigortasına sahiptir. Dağıtım şirketlerinin, tüm rizikolar sigortasına ek olarak, üçüncü kişi mesuliyet sigortası, voltaj dalgalanması ve yangından kaynaklanan önemli zararlar için ürün mesuliyet sigortası ve çalışanlarının maruz kalabilecekleri tüm yaralanmaların tazmini için "işveren sorumluluk sigortası" bulunmaktadır.

Bunlara ek olarak, dağıtım şirketlerinin çalışanlara karşı sorumluluk, sevkiyat (kargo sorumluluğu), işyeri stokları, makine kırılması, hırsızlık, elektronik ekipman (seviye ölçer), elektronik ekipman (bilgi teknolojisi sunucusu), ticari suç ve yönetici tüm rizikolar sigortaları bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, bu sigortaların bir yıllık süre için teminat altına aldığı toplam riziko miktarı 735.196.382,22 TL, 142.000.000 Amerikan Doları ve 127.041.961,44 Avrodur. Dağıtım şirketlerinin zorunlu trafik sigortaları haricindeki sigorta poliçelerinin tamamı, Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır. "Tüm rizikolar sigortası" ve "genel mesuliyet sigortası" poliçelerini yapacak sigorta şirketi için ihale duyurusu yapılması gerekmektedir. Dağıtım şirketlerinin "tüm rizikolar sigortası" ve "genel mesuliyet sigortası" Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemelerden kaynaklanan bir sigorta yaptırma yükümlülüğüne tabi değildir. Ancak bu perakende satış şirketlerinden her birinin, doğal afetler ve terör eylemleri, yangın, grev ve lokavt gibi insan kaynaklı afetlerle ilgili rizikolarla karşı bu şirketleri koruyan "ticari paket sigorta poliçesi" bulunmaktadır. Perakende satış şirketlerinin ayrıca tüm rizikolar, çalışanlara karşı mesuliyet, üçüncü kişi

mesuliyet, sevkiyat (kargo sorumluluğu), işyeri stokları, makine kırılması, hırsızlık, elektronik ekipman (seviye ölçer), elektronik ekipman (bilgi teknolojisi sunucusu), ticari suç ve yönetici tüm sigortaları bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, bu sigortaların bir yıllık süre için teminat altına aldığı toplam riziko miktarı 44.870.857,82 TL, 5.475.558,48 Amerikan Doları ve 40.915.367,21 Avrodur. Bu perakende satış şirketlerinin sigorta poliçelerinin tamamı Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Enerjisa, mevzuattan kaynaklanan bir sigorta yaptırma yükümlülüğüne tabi değildir. Ancak Enerjisa'nın (a) hile, irtikâp ve mala zarar verme suçlarıyla ilgili rizikolara ve Enerjisa'nın suçlarla bağlantılı olarak maruz kaldığı maliyetlere karşı Enerjisa'yı teminat altına alan "ticari suç sigortası poliçesi"; (ii) Şirketin müdür ve yöneticilerini, müdür veya yönetici sıfatıyla yükümlülüklerini yerine getirmeleri nedeniyle kendilerine karşı açılan davalardan kaynaklanabilecek şahsi zararlara karşı koruyan "yönetici tüm rizikolar sigorta poliçesi"; (iii) Enerjisa'yı adam kaçırma ve ortadan kaybolma araştırmaları ve masrafları, tehdide cevap verme, bilgisayar virüsü, işin kesintiye uğraması ve kazanç kaybı (irtikâp) hakkındaki risklere karşı teminat altına alan "özel beklenmedik durum rizikoları sigorta poliçesi", ve (iv) işin olağan akışı sırasında meydana gelebilecek yaralanma veya mal hasarı gibi üçüncü kişilerle ilgili olarak Enerjisa'yı teminat altına alan "ürün/tamamlanmış operasyon ve ani ve kazayla meydana gelen kirlenme poliçeleri" bulunmaktadır. Enerjisa'nın bu poliçelerinin tamamı, Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Şirket, önemli bir tamirat veya yenileme masrafına ya da operasyonlarının sürekli olarak durmasına neden olan herhangi bir önemli doğal afete, kazaya veya sair olaya maruz kalmamıştır. Şirket, sigortalar kapsamında yaptığı talepler nedeniyle sigorta şirketleriyle önemli uyuşmazlıklar da yaşamamıştır. Şirket'in sigorta giderleri, 2014 yılında 11.526.047,07 TL, 2015 yılında 13.502.191,47 TL, 2016 yılında 11.757.971,83 TL, 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönem için 7.912.980,53 TL ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için 10.026.884,23 TL'dir.

Şirketin Stratejisi

Şirket, dağıtım bölgelerindeki yüksek kaliteli şebekelerini genişletmeye devam etmek, perakende satış operasyonlarının ülkenin tamamına ulaşmasını sağlamak ve müşteri ihtiyaçlarına odaklanmak suretiyle kârlı bir şekilde büyümeyi ve hissedarlar için değer yaratılmasını amaçlamaktadır.

Şirket, bu amacı elde etmek için aşağıdaki stratejik inisiyatifleri uygulamayı hedeflemektedir:

Türkiye'deki elektrik dağıtım ve perakende satış sektörlerindeki lider pozisyonunu güçlendirmek

Şirket, 2016 yılı itibarıyla müşteri sayısı ve satılan enerji açısından Türkiye'nin en büyük elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış şirkettir. Şirket, DVT'sini koruyarak ve bu varlıklara yatırım yaparak, sunduğu ürünleri genişleterek ve hizmetlerinin kalitesi ile güvenilirliğini artırarak dağıtım şebekesini büyütme ve perakende satış sektöründe sahip olduğu konumu iyileştirmeye devam etmeyi amaçlamaktadır. Şirket, dağıtım alanında, işletme giderlerinin etkinliğini ve yatırım harcamaları ile kayıp kaçak konularındaki yüksek performansını sürdürmeye, eski şebeke altyapısını modernleştirerek DVT'sini genişletmeye, artan şehirleşmenin ve büyüyen nüfusun gerektirdiği yüksek kaliteli şebeke genişletme yatırımlarını yapmaya ve dağıtım hizmetlerinin kalitesini ve güvenilirliğini artırmaya odaklanacaktır. Şirket yönetimi, işletme giderleri, yatırım harcamaları ve kayıp kaçak hakkındaki yüksek performansını orta vadede sürdürmeyi hedeflemektedir.

Şirket, perakende satış işinde esas olarak mesken ve KOBİ müşteri tabanını geliştirerek piyasanın liberalleşmesinden fayda sağlamaya, müşterilerin değişen ihtiyaçlarını karşılamak için farklı ürünler sunmaya, etkin kanal ağından yararlanmaya ve ülkedeki güçlü ve saygın marka imajını sürdürmeye ve genişletmeye odaklanacaktır. Dağıtım bölgeleriyle 14 ili kapsayan Şirket, müşteri portföyü açısından Türkiye'de perakende elektrik satışı yapan şirketlerin en büyüğüdür. Şirket, dağıtım imtiyazına sahip olduğu alanların büyüklüğü nedeniyle, yaklaşık 9,0 milyon müşterinin elektrik tedarikçisidir ve bu müşterilerin

%99,9'unu yüksek marjı potansiyeli sunan mesken ve KOBİ müşterileri oluşmaktadır. Türkiye'deki mesken ve KOBİ sektörüne satılan elektriğin %21,6'sı Şirket tarafından satılmaktadır. Şirket, Türkiye elektrik dağıtım ve perakende satış piyasalarındaki lider pozisyonunun, güçlü ve tanınmış markasının ve Türkiye'de devam eden piyasa liberalleşme sürecinin üç dağıtım bölgesinde sahip olduğu konumu daha da güçlendireceğine ve ülkedeki perakende satış piyasasında daha büyük bir pay elde edeceğine inanmaktadır.

Piyasanın ve yasal düzenlemelerin sunduğu fırsatlardan yararlanma

Artan refah, nüfusun genç olması ve şehir nüfusunun gitgide artmasının sağladığı uygun demografik şartlar ve ortalama hane nüfusunun küçülmesi beklentisi, Türkiye'nin geçmişten bu yana elektrik talebinin güçlü bir şekilde artmasına ve önümüzdeki yıllara olumlu bakılmasına katkıda bulunmaktadır.

ETKB, EPDK ve elektrik sektöründe faaliyet gösteren kamu kuruluşları, Türkiye elektrik sektörünün artan talebe yetişmek için ihtiyaç duyduğu yüksek sermaye kullanımı gerektiren yatırım harcamalarını ödüllendiren, geri ödeyen ve verimlilik artışı ve iyileştirmelerden de yararlanmasına imkân tanıyan DVT'ye dayalı bir mekanizmayla sektördeki özel yatırımların desteklenmesinin önemini kabul etmektedir.

Bu görünür ve şeffaf düzenleme yapısı da Şirket'in güçlü büyümesini desteklemektedir. Son üç yılda, Şirket DVT'sini %65,1 yıllık bileşik büyüme oranı ile 2014'te 1.435.151 bin TL'yken 2016 yılında 3.913.785 bin TL'ye çıkartmıştır. Aynı şekilde Şirket'in müşteri sayısı %1,3 YBBO ile 2014 yılındaki 8,8 milyondan 2016 yılında 9,0 milyona yükselmiştir. Şirket, önümüzdeki yıllarda da güçlü büyümesini sürdürmeyi ve mevcut operasyonlarında kendisine tanınan yapısal fırsatları değerlendirmeyi ve düzenlemelerin sağladığı destekleyici ortamdan yararlanmayı amaçlamaktadır.

Bunlara ek olarak, Şirket'in ön yüklemeli bir yatırım harcamaları stratejisi bulunmaktadır. Bu stratejiye göre, geçmişten beri EPDK tarafından beşer yıllık olarak belirlenen her tarife döneminin ilk yıllarında, sonraki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapılmaktadır. Şirket, bir tarife döneminin ilk yıllarında bu ön yüklemeli stratejiyle düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının tamamını kullandıktan sonra ek yatırım tavanı almak için EPDK'ya başvurmaktadır. EPDK, tarife dönemlerinin hiçbirinde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde yaptığı ek yatırım tavanı başvurularını reddetmemiştir. Bunlara ek olarak, Şirketin düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı üçüncü tarife döneminde ikinci tarife dönemiyle kıyaslandığında %[\bullet] artmıştır. Bu ön yüklemeli yatırım stratejisinin ek düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı sağlaması nedeniyle, Şirket dağıtım bölgelerindeki DVT'sini büyütmeyi amaçlamaktadır. Sektördeki özelleştirmelerin başladığı 2009 yılından bu yana Şirket, düzenleyici ve idari kurumlarla ilişkilerin yönetilmesinde geniş bir tecrübe elde etmiştir.

Türkiye perakende elektrik satışı piyasasındaki liberalleşme fırsatından fayda sağlanması

Şirket, üç dağıtım bölgesinde 8,1 milyon müşterinin görevli perakende şirketidir ve perakende satış sektöründeki yerini, bu dağıtım bölgelerinin dışında sahip olduğu yaklaşık 900 bin ek müşteriyle sağlamlaştırmakta ve devam eden piyasa liberalleşme sürecinden ve sahip olduğu güçlü markalardan yararlanmaktadır. Şirket'in elektrik perakende satış sektöründeki başarısına, müşteri odaklı kültürü, marka güvenilirliği ve yönetim sistemlerinin etkinliği de katkıda bulunmaktadır.

EPDK serbest piyasa için serbest tüketici limitini sürekli olarak düşürmekte ve piyasanın tamamen liberalleşmesinin önünü açmaktadır. Şirket, şu anda yılda 2,4 MWh olan bu limit sifıra düşürüldüğünde serbest müşteriye dönüşen serbest tüketicilerin sayısının, 31 Aralık 2016'daki yaklaşık 8,4 milyondan EPDK tahminlerine göre piyasanın büyüklüğü olan 36 milyona çıkacağına inanmaktadır.

Şirket, müşteri tabanını genişletmek ve serbest müşterilerden daha yüksek marj elde etme imkânını yakalamak için çok kanallı, marj yaratılmasına dayalı ve sektörlerle özgü bir fiyatlandırma stratejisi belirlemiştir. Mevcut tarife döneminde, düzenlemeye tabi perakende satış kâr marjının enerji maliyetinin %2,38'yle sınırlanması nedeniyle, Şirket serbest piyasada daha yüksek kâr marjları elde etmiştir. Şirket,

perakende enerji satışında doğal bir fiyat üst sınırı teşkil eden Ulusal Tarife seviyelerine nazaran çok daha uygun olan piyasa fiyatları sayesinde, özellikle 2015 ve 2016 yıllarında serbest müşterileri arasında yer alan mesken ve KOBİ müşterilerinden daha yüksek marjlar elde etmiştir. Şirket'in bilgi teknolojisinin, süreçlerinin ve entegre sistemlerinin sağladığı güç, Şirket'in operasyonel avantajlarının farkında olan müşteri tabanının büyümesi için yakınlık ve hizmet seviyesini artırmaya imkân tanımaktadır. Bunun etkileri de 2014 yılında %0,9, 2015 yılında %3,0, 2016 yılında %2,9, Ocak-Eylül 2016 döneminde %2,4 ve Ocak-Eylül 2017 döneminde %1,0 olarak gerçekleşen Şirket'in müşteri kayıp oranlarında görülmektedir.

Şirket, serbest tüketici konumundaki mesken ve KOBİ müşterilerini, Şirket'in etkin kanal ağını kullanarak ve uzun vadeli sözleşmeler ile serbest piyasaya çekmeyi, bu müşterileri serbest müşterilere çevirmeyi ve düşük fiyat hassasiyetine sahip müşteri tabanından elde ettiği kârlılığı azami seviyeye yükseltmeyi amaçlamaktadır. Şirket, kurumsal sektörde ise pazar payına değil de sürdürülebilir kârlılığa öncelik vermeyi ve bilhassa kurumsal müşteri tabanı için uygun düzenlemeye tabi tarife koşulları ortaya çıktığında, bu koşullardan yararlanmak için piyasa koşullarını izlemeyi amaçlamaktadır.

Future Bright Araştırma Enstitüsü'nün Ocak 2017'de yaptığı imaj ve algı araştırmasına göre, Enerjisa, Türkiye'deki en müşteri odaklı, prestijli ve güvenilir marka olarak tanınmaktadır. Şirket, müşterilerinin tedarikçilerini seçerken güvene ve marka imajına göre hareket ettiklerini anlamakta ve mevcut marka iletişimi ile yenilikçi ve yüksek kaliteli marka konumunu sürdürmeyi amaçlamaktadır. Dağıtım ve perakende satış sektörlerinin ayrılmasıyla başlayan süreç sonrasında, Şirket perakende satış operasyonlarını tamamen düzenlemelere tabi bir yapıdan elektrik tedarikçisi operasyonlarına dönüştürmüştür. Sonuç olarak, Şirket'in operasyonları tamamen liberalleşmiş piyasaya hazırdır. Şirket, lider pozisyonunu, yapılanmasının avantajlarını ve hissedarlarının desteğini güçlendirerek, Türkiye perakende satış piyasasındaki büyüme fırsatlarını etkin bir şekilde kullanmaya devam etmeyi planlamaktadır.

Uzun vadeli yönetim perspektifiyle operasyon ve finans açısından etkinliğe odaklanma

Şirket, büyüklüğü ve verimlilik odaklı olması nedeniyle, yüksek kaliteli dağıtım hizmetleri sağlamak, müşteri gereksinimlerine odaklanmak, hizmet kalitesini artırmak ve en iyi uygulamalara göre süreçlerini geliştirmek suretiyle Türkiye elektrik piyasasını şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Şirket, aşağıdaki stratejilerin ve yaklaşımların faaliyetleri için faydalı olduğuna inanmakta ve bunların ileride odaklanacağı önemli noktalar olmaya devam edeceğini tahmin etmektedir:

- (i) OKSIK ve OKSÜRE oranları ile yüksek yatırım harcamaları gibi operasyonel göstergeleri iyileştirmek;
- (ii) Dağıtım bölgelerine hizmet veren operasyon birimlerini merkezileştirmek ve çalışma talimatlarını optimize etmek için sahadaki ekipler için izleme sistemleri kurmak gibi maliyeti azaltmaya yönelik bazı inisiyatiflerle Şirket operasyonlarının maliyetini düşürmek;
- (iii) Coğrafi bölgelere göre satış ekipleri oluşturmak ve işgücü maliyetlerini düşürmek için otomatik ve uzaktan sayaç okuyucu hizmetleri tesis etmek;
- (iv) Şirket'in satın alma süreçlerini üç bölge için merkezi hale getirmek ve rekabetçi ihale koşullarıyla satın alma maliyetlerini düşürmek;
- (v) Mekanik sayaçların yerine elektronik sayaçlar takarak kayıp kaçak oranlarını düşürmek ve
- (vi) Sayaç okuma oranlarını artırmak ve sayaç okuma aralıklarını kısaltmak.

Şirket'in 2009 Ocak ayında özelleştirme yoluyla işletme hakkını elde ettiği Başkent Bölgesi, Şirket'in ilk dağıtım bölgesidir ve dağıtım şirketleri için en iyi uygulamaları geliştirmek ve bu şirketlerin etkinliğini artırmak açısından Şirket'in ilk deneyimi olmuştur. Şirket, Temmuz 2013'te Ayedaş Bölgesinin ve Eylül

2013'te Toroslar Bölgesi'nin işletme haklarını devraldığından bu yana, Başkent Bölgesi'nde daha önce elde ettiği tecrübeden yararlanmaktadır ve Şirket'in yönetim ekibi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'ndeki operasyonları optimize etmek için hızlı bir şekilde çalışmaktadır.

Finansal açıdan ise, düzenlemelerle belirlenen on yıllık geri ödeme dönemi doğrultusunda yatırım harcamalarının on yıl içerisinde geri ödenecek olması nedeniyle, Şirket'in yatırım harcamalarını düzenlemelerle belirlenen geri ödeme dönemlerine uygun vadelerle finanse etmesi büyük önem taşımaktadır. Türkiye'deki finansman maliyetleri ve vadeleri, küresel ve yerel makroekonomik koşullardan, Türkiye ekonomisinin genel durumundan ve finansal kuruluşların çeşitli emtialar ve yerel borç piyasaları hakkındaki görüşlerinden önemli ölçüde etkilenmektedir.

Şirket, daha uygun finansman koşulları elde etmek, sürdürülebilir bir kaldıraç oranını devam ettirmek ve etkin bir sermaye yapısı elde etmek amacıyla, gelirleri ve finansman akışları arasındaki vade farkını kapatmak için sürekli olarak çalışmaktadır. Şirket'in güçlü bir finansal konuma sahip olmaya odaklanması, gözle görülür nakit akışı üretimi ve hissedarlarından aldığı stratejik destek, uzun dönemli istikrar sağlamakta ve Şirket'in etkin bir şekilde yatırım yapmasına ve hissedarlarına getiri sağlamasına imkân tanımaktadır. Şirket, enflasyona bağlı düzenlemeye tabi dağıtım gelir gereksinimi doğrultusunda finansal borcuna yön verebilmek amacıyla, mevcut finansal borcunun bir kısmını TÜFE'ye endeksli tahvillere dönüştürmeyi ve enflasyon etkisinden arındırılmış ve tahmin edilebilir bir getiriye güvence altına almayı amaçlamaktadır.

Yeni ürün ve hizmetlerden elde edilebilecek yeni gelir kalemleri

Şirket, elektrik sektöründe ve ötesinde yeni ürün ve hizmetler sunabilmek için güçlü markasından ve operasyonel kabiliyetlerinden yararlanabileceğine inanmaktadır. Elektrik piyasasında orta vadede harekete geçirilebilecek önemli fırsatlar arasında, çatı üstü güneş panelleri ile elektrik üretimi, akıllı sayaçlar ve yüksek depolama kapasiteli piller yer almaktadır. Şirket, kendi içinde yürüttüğü projeler ile yatırım ve stratejik satın alma fırsatlarını sürekli olarak takip etmekte ve değerlendirmektedir. Türkiye nüfusunun yaklaşık dörtte birine ulaşmakta olan Şirket, sigorta, GSM hizmetleri ve diğer hizmetler gibi asıl faaliyet konusu dışındaki satışlardan ek gelir elde etmek üzere çapraz satış fırsatlarını yakalamak amacıyla geniş müşteri tabanından yararlanmak için uygun bir konumdadır.

7.1.2. Araştırma ve geliştirme süreci devam eden önemli nitelikte ürün ve hizmetler ile söz konusu ürün ve hizmetlere ilişkin araştırma ve geliştirme sürecinde geline aşama hakkında ticari sırrı açığa çıkarmayacak nitelikte kamuya duyurulmuş bilgi:

İhraççı herhangi bir araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmamaktadır. Ancak, [İhraççı'nın bağlı ortaklığı olan dağıtım şirketleri] 2013 yılından beri enerji piyasasının devam eden değişim ve gelişimine, teknik, ticari ve mevzuat değişikliklerine ayak uydurmak amacıyla aktif bir şekilde ArGe projeleri geliştirmekte ve yürütmektedir. Dağıtım şirketlerinin ArGe takımı, işbu İzahname tarihi itibarıyla toplamda 24 ArGe projesi yürütmekte olup, bunlardan 8 tanesi işbu İzahname tarihi itibarıyla tamamlanmış durumdadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri, ArGe projelerinin geliştirilmesinde fon kaynağı olarak EPDK'nın dağıtım tarifesi üzerinden sağladığı ArGe fonundan ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ("TÜBİTAK") ile Avrupa Birliği tarafından sağlanan teşviklerden yararlanmaktadır. EPDK, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde dağıtım şirketlerinin tarifelerini belirlerken, her tarife döneminin başında, dağıtım şirketlerinin ArGe giderleri için bir bütçe belirlemektedir. Mevcut tarife dönemi için EPDK tarafından dağıtım şirketlerinin ArGe giderleri için belirlenen bütçe, dağıtım gelirindeki düzenlemeye esas işletme giderlerinin %1'idir. Ocak ve Temmuz aylarında EPDK'ya proje başvuruları yapılarak, onaylanan projeler kapsamında bu bütçe değerlendirilmektedir. EPDK fonunun yanı sıra, Şirket'in dağıtım şirketleri, ArGe projeleri için TÜBİTAK'ın 1501 ve 1509 sayılı, uluslararası sanayi ArGe destek programlarından ve Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 programından faydalanmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri için önem arz eden bazı projelerin detaylarına aşağıda yer verilmiştir:

Tamamlanan Projeler

- *Akıllı Enerji Farkındalık Sistemi (SEAS) Projesi:* Proje enerji tüketiminin kontrolü, izlemesi ve tahmin edilmesi için dinamik ve arıtılmış bilişim ve iletişim teknolojilerine dayalı çözümler üretme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile Başkent EDAŞ, Türkiye'nin ilk mikro şebekesini kuran ve ilk mikro şebeke demonstrasyon alanını oluşturan ilk Türk dağıtım şirketi olmuştur.
- *(DAGSİS) Projesi & E-Mobilite Çalışmaları:* Proje, dağıtım şebekesine gömülü sistemlerin bütünleştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında güneş enerjisi üretim santralleri ve elektrikli araç şarj istasyonlarının şebeke entegrasyonları çalışılmıştır.
- *İnsansız Hava Aracı Projesi:* Proje, havai dağıtım hatlarının muayenesi ve dağıtım hatlarındaki hasarları ve yasal olmayan elektrik kullanımını saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.
- *Yeni Nesil Aydınlatma Tasarımı (YENAT) Projesi:* Proje, bulvar, cadde, sokak, meydan ve yürüyüş yolu gibi yerlerin ve halkın ücretsiz kullanımına açık tarihî yerlerin ve ören yerlerinin aydınlatılmasında; aydınlatma sınıflarının seçimi, sokak aydınlatması özellikleri ve hesapları ile ölçme işlemlerinde mevcut yaşanan uygulama zorluklarını tespit etmek, ve mevcut aydınlatma tiplerine göre tasarrufu ve aydınlatma verimini hedefleyen teknolojik gelişmeleri inceleyerek, görüntü kirliliğini ortadan kaldıracak tasarım ve uygulamalar ile ilgili mevzuat ve standartların güncellenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.
- *Orta Gerilim ve Alçak Gerilim Şebekede Gerilim Düzenleyici Teknolojilerin Araştırılması (VRDT) Projesi:* Proje, 2013 yılı sonunda kurulan güç kalitesi izleme sistemi üzerinden takip edilen/raporlanan trafo merkezlerinin verileri baz alınarak şebekenin hangi bölümlerinde gerilim etkin değeri limitlerinin aşıldığının belirlenmesi, bunun nedenleri araştırılması ve çözüm için OG/AG seviyesinde mevcuttaki teknolojilerin sahada tecrübe edilmesi amacıyla gerçekleştirilmesidir.
- *Elektrik Dağıtım Sektöründe Ark Flaş Analizi Ve Yük Altında Çalışma/Bakım Uygulanabilirliğinin Araştırılması (ARYA):* Proje, Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesinde, gerilim altında çalışmanın uygulanabilirliği, dünyadaki örnekleri, kullanılan araç-gereçler, çalışmalar sırasında meydana gelebilecek olası ark enerjisi hesaplamaları ve yapılacak işe uygun kişisel koruyucu donanımın seçilmesi konularını araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Devam Eden Projeler

- *Akıllı Şehirlerde Kritik Altyapıların Yönetimi (KRİTA) Projesi:* Proje, kentlerde elektrik tüketiminin daha iyi yönetilmesini amaçlamaktadır. Proje, parkın içine güneş enerjisi üretim sistemlerinin kurulmasını, şebeke destek servisi için bir enerji depolama pilot sistemini, komşu yerleşim alanlarında akıllı ölçüm altyapısı ve kent rotasında kamu kullanımı için bir elektrikli otobüs işletilmesini içermektedir. Bu sistemlere ek olarak, park alanı içerisine ses ve hareket sensörleri ile çalışan akıllı aydınlatma uygulaması da bulunmaktadır.
- *Türkiye Akıllı Şebekeler Vizyon ve Strateji Belirleme (TAŞ2023) Projesi:* Proje, Türkiye'de tüketicilerin elektrik piyasasına aktif katılımını sağlayacak, yenilenebilir enerjinin üretimdeki payını arttırmaya yardımcı olacak, sistem verimliliğini ve enerji kalitesini iyileştirecek etkin bir akıllı şebekeye geçişte ihtiyaç duyulan yol haritasının hazırlanması amacını amaçlamaktadır.
- *Termik Manyetik Şalter (TMS) Patlamalarında İş Kazalarını Önlemek Amacıyla Uzaktan Açma ve Kapamaya Yarayan Aparat Geliştirme Projesi:* Proje, iş sağlığı ve güvenliğinin daha etkin bir şekilde sağlanmayı ve iş kazalarını önlemeyi amaçlamaktadır.

- *Akıllı Şebekeler İçin Yerli Sayaç Prototip Geliştirme Projesi:* Proje, elektrik tüketim bilgilerinin uzaktan okunması, sayaçların uzaktan kontrol edilebilmesi, (açma, kesme, yük limitleme) arıza ve kesintilerin uzaktan tespit edilebilmesi, talep tarafı katılımı iş modeline taban oluşturulması, sayaç ve haberleşme standartlarının Türkiye şartlarına uyumlu hale getirilmesini sağlayacak akıllı sayaçların üretilmesini amaçlamaktadır.
- *Mobil Sayaç Hata Test Cihazı:* Proje, hatalı ölçüm yapan farklı marka ve modelde elektrik sayaçlarını şebeke bağlantısını sökmeden belirleyebilen, mobil olarak kullanılmak üzere tasarlanmış portatif, hafif ve hassas ölçüm yapan bir cihazın geliştirilmesini amaçlamaktadır.
- *Şebeke Kısa Devre Akımlarının Etkilerinin Azaltılması ve Arıza Akımı Sınırlandırıcı Çözümlerinin Araştırılması, Pilot Uygulama Çalışmaları:* Proje, elektrik enerjisine artan talep ile birlikte şebekenin empedans değerini azaltıp kısa devre ve arıza akım seviyelerini artırıcı değişimlerin oluşması sonucu mevcut ekipman kısa devre dayanım sınırlarının aşılması ve ekipman ömürlerinin azalması durumlarının incelenmesi, bu durumları önleyici tedbirlerin araştırılarak dağıtım şebekesinde kullanılan ekipmanların kullanım ömürlerinin artırılması ve ekipman kapasitelerinin geliştirilmesini amaçlamaktadır.
- *Üretim Tesislerinin Dağıtım Şebekesine Bağlantı Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi:* Proje, dağıtım gömülü üretim tesislerinin (lisanslı ve lisanssız) bağlantı kriterlerinin belirlenmesi ve bağlantı görüşlerini standardizasyona yönelik dokümanların (yönetmelik, şartname, usul/esas vb. önerilerinin) oluşturulmasını amaçlamaktadır.

7.2. Başlıca sektörler/pazarlar:

7.2.1. Faaliyet gösterilen sektörler/pazarlar ve ihracının bu sektörlerdeki/pazarlardaki yeri ile avantaj ve dezavantajları hakkında bilgi:

Türkiye geneli ve Ankara, İstanbul Anadolu yakası ve Toroslar'daki elektrik sektörüne ilişkin aşağıdaki bilgiler, yalnızca temel bilgi sağlamak amacı ile sunulmaktadır. Sektöre, pazara ve üçüncü kişilere ilişkin bazı bilgiler, güvenilir olduğuna düşündüğü üçüncü kişi kaynaklardan elde edilmiştir. Ancak, söz konusu bilgiler bağımsız olarak doğrulanmamıştır.

Türkiye'nin Makroekonomik Durumuna Genel Bakış

Uygulanan yapısal reformlar ve başarılı makroekonomik politikalar, Türkiye'yi bu yüzyılın başında en hızlı büyüyen ülkelerden biri haline getirmiştir. Türkiye'nin GSYH'si 2000 yılında 272 milyar ABD Doları iken 2016 yılında 857,7 milyar ABD Doları'na yükselmiştir (%7,4 YBBO) ve böylece dünyada en büyük 17. ve Avrupa'da en büyük altıncı ekonomi haline gelmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası Veritabanı*). Mali ve parasal disiplin enflasyonda keskin bir düşüşe sebebiyet vermiş, 2000'lerin başında yaklaşık %70'lerde olan enflasyon 2016 yılında %8,5'lik daha dengeli seviyelere ulaşmıştır (*Kaynak: TÜİK Veritabanı*). Hükümet borcu 2016 yılında GSYH'nin %28,3'ü olup bu oran Avrupa Birliği sıralamalarında en düşük oranlardan biri olmuştur. Öte yandan, hükümet bütçe açığı 2016 yılında GSYH'nin %1,3'ünü oluşturmuştur (*Kaynak: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü*).

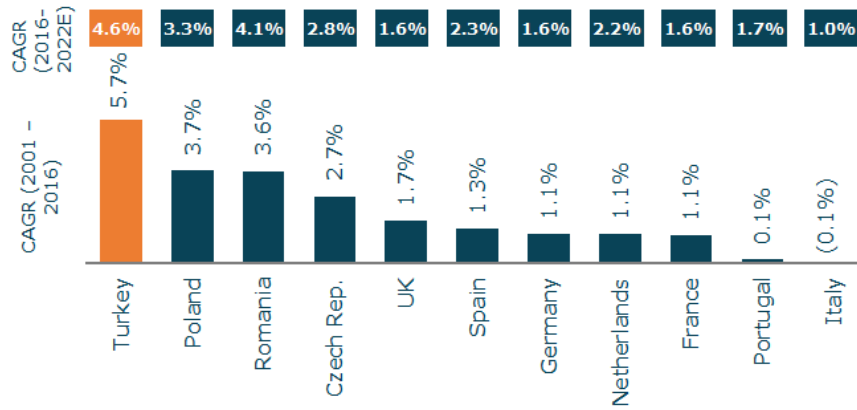
Türkiye'deki Makro Göstergeler

Türk ekonomisi, reel anlamda, 2017'nin ilk çeyreğinde ve 2017'nin ikinci çeyreğinde, 2016'nın aynı dönemlerine kıyasla, sırasıyla %5,2 ve %5,1 oranında büyüme sağlamıştır (*Kaynak: TÜİK*). Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Ağustos 2016'ya kıyasla Ağustos 2017'de %10,68 artış göstermiştir. Ayrıca, Ağustos 2017'ye kadarki son 12 ayda meydana gelen ortalama TÜFE değişimi %9,66 olmuştur (*Kaynak: TÜİK Veritabanı*). Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası 2017 ve 2018 yılları için enflasyon oranının %5,0 olmasını hedeflemektedir (*Kaynak: T.C. Merkez Bankası*).

31 Aralık'ta sona eren yıl	Nominal GSYH (milyar ABD Doları)	GSYH Yıllık Değişimi (sabit fiyatlar) (%)	Kişi başına GSYH (ABD Doları)	TÜFE (%)	Nüfus (milyon)	Nüfus Artışı (Yıllık, %)
2007	679	5.0	9,672	8.4	70.6	1.2
2008	774	0.8	10,886	10.1	71.6	1.3
2009	647	(4.7)	8,986	6.5	72.6	1.4
2010	772	8.5	10,561	6.4	73.7	1.5
2011	832	11.1	11,213	10.5	74.7	1.5
2012	871	4.8	11,582	6.2	75.6	1.3
2013	950	8.5	12,484	7.4	76.7	1.2
2014	935	5.2	12,159	8.2	77.7	1.1
2015	861	6.1	11,081	8.8	78.8	1.1
2016	857	2.9	10,903	8.5	79.8	1.1

Kaynak: TÜİK

Aşağıdaki tabloda 2001 ve 2016 yılları arasında Türkiye ve seçilmiş bazı ülkeler için GSYH büyüme oranı (reel fiyatlarla) ve 2016 ve 2022 yılları arasında oluşacak tahmini GSYH büyüme oranı gösterilmektedir:

Kaynak: IMF

Global Makro Göstergeler

Ülke	Merkezi hükümet borcu toplamı	GSYH Sabit YBBO
	2015 (GSYH'deki %)	2000 - 2016 (%)
Japonya	198	0.77
Birleşik Krallık	108	1.84
ABD	98	1.78
Euro Bölgesi	92	1.08
Brezilya	67	2.4
Almanya	50	1.31
Güney Kore Cumhuriyeti	40	3.88
Türkiye	29	4.97

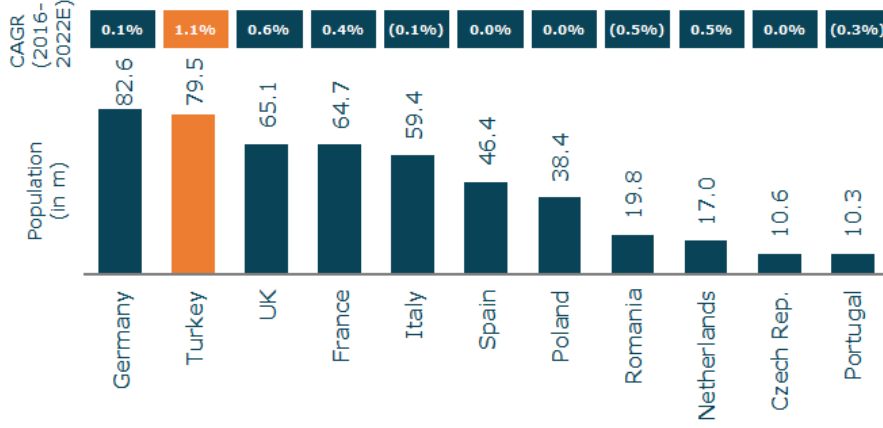
Kaynak: Dünya Bankası

Türkiye'nin Demografisi

Nüfus

2016 yılında Türkiye'nin nüfusu 79,8 milyona ulaşmıştır (*Kaynak: TÜİK Veritabanı*). Nüfusun 2023 yılında 84 milyonu aşması ve 2050 yılında 93,5 milyona ulaşarak 1980 yılındaki nüfusun iki katını aşması beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK*). 2050 ve 2075 yılları arasında TÜİK tahminlerine göre nüfusta hafif bir azalma meydana gelecek ve nüfus 2075 yılında 89,2 milyona düşecektir.

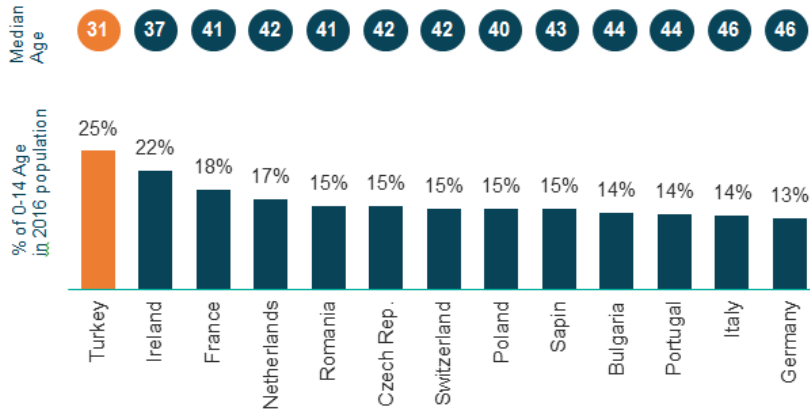
Aşağıdaki tabloda 2016 yılında milyon olarak Türkiye'nin ve seçilen AB ülkelerinin nüfusu ve nüfusun 2016 ve 2022 yılları arasındaki tahmini büyüme oranı gösterilmektedir:

Kaynak: IMF

Ayrıca, nüfusunun neredeyse çeyreği 15 yaşın altında olan Türkiye, AB bölgesine kıyasla en genç nüfusa sahip ülkedir. (*Kaynak: TÜİK*)

Aşağıdaki tabloda Türkiye ve seçilen AB ülkelerinde 2016 yılında toplam nüfus içinde 0-14 yaş oranı ve 2016 yılında bu ülkelerdeki yaş medyanı gösterilmektedir:

Kaynak: IMF

Kentleşme

Daha iyi istihdam fırsatları yakalama ve daha yüksek yaşam standartlarına ulaşma umuduyla kırsal alanlardan şehirlere göç devam ettikçe, Türkiye'nin nüfusu artan bir hızla kentleşmektedir. 1970'lerde ve 1980'lerde kırsal alanlardan kentsel alanlara yapılan büyük göçler gözlemlenmiştir. Son on yıl içinde (2007-2016) Türkiye'de kentsel nüfus %69'dan %74'e yükselirken, Avrupa Birliği'nde kentsel nüfus %73'ten %75'e yükselmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası Veritabanı*). Aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere, daha fazla kentleşme için halen ortam bulunmaktadır. Toplam nüfusunun %74'ü kentsel alanlarda yaşayan Türkiye, kentsel nüfus sıralamalarında halen Avrupa ülkelerinden daha alt sıralarda yer almaktadır.

Kent merkezlerindeki süregelen kentleşme ve genişleme Türkiye'deki şehirlerde, ekonomik faaliyetleri canlandıran ve artmakta olan yatırım seviyelerinin göstergesidir. Kasım 2013'te onaylanan 10. Kalkınma Planı uyarınca, 2014 ve 2018 yılları arasında 250 milyar ABD Doları değerinde hükümet altyapı harcaması yapılması ve aynı süreçte, yaklaşık 100 milyar ABD Doları değerinde kamu-özel işbirliği projeleri ("KÖİ") gerçekleştirilmesi öngörülmektedir (*Kaynak: Türkiye Kalkınma Bakanlığı Veritabanı*). Mali disiplini korumak adına, Türk Hükümeti artan bir şekilde, altyapı projelerine finansman sağlamak üzere bilanço dışı araçlar (esasen garantiler) kullanmaktadır.

Ülke	Kentleşmiş (Toplam nüfus içindeki %)
Belçika	97.9
Hollanda	91.0
Birleşik Krallık	82.9
Fransa	79.8
İspanya	79.8
Almanya	75.5
Avrupa Birliği	75.0
Türkiye	74.0
Macaristan	71.7

Kaynak: Dünya Bankası

Türk Elektrik Sektörüne Genel Bakış

Tarihsel Gelişim

Türk elektrik piyasasında son yirmi yıl içinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Piyasa yapısı, devletin sahip olduğu tek bir şirketin tüm işletimden sorumlu olduğu bir modelden, değer zincirinin farklı kısımlarında görev alan çeşitli şirketlerin bulunduğu bir modele geçmiştir.

Elektrik sektörü serbestleşme programı sektörün yeniden yapılandırılması, serbestleştirilmesi ve düzenlenmesi ve ilgili AB Müktesebatının uygulanması amacıyla 2001 yılında başlatılmıştır. Elektrik Piyasası Kanunu yürürlüğe konmuş ve düzenleyici kurum olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur. Aynı zamanda, 2004 ve 2009 yıllarında, serbestleşme yol haritası için önemli hedefleri belirten iki strateji belgesi çıkarılmıştır. Piyasa kurallarını AB enerji piyasalarının genel kurallarına uyumlu hale getirmek üzere sürekli olarak tadil ve geliştirmeler yapılmaktadır. Dağıtım varlıklarının özelleştirilmesi 2013 yılında tamamlanmıştır. EPDK'nın tarife yapısı, serbestleşme programının tarife parametrelerindeki değişimlerin pozitif ve destekleyici olduğu farklı uygulama dönemleri boyunca uygulanması açısından istikrarlı olmuştur (örnek olarak DVT artırılmış ve pozitif değişiklikleri yansıtmak üzere belirli değişiklikler yapılmıştır).

Mevcut Duruma Genel Bakış ve Değer Zincirindeki Kilit Oyuncular

Türkiye, 2016 yılı sonunda 79,8 milyonluk nüfusu, yüksek nüfus büyüme oranı (2000 ve 2016 yılları arasında %1,32 oranında YBBO) ve büyüyen elektrik talebi ile bölgede en hızlı büyüyen enerji piyasalarından biridir (*Kaynak: TÜİK Veritabanı*). Türk elektrik piyasası 2016 yılında 278 TWh'lik elektrik talebi ile, Avrupa'da, Almanya, Fransa, Birleşik Krallık, İtalya ve İspanya'dan sonra en büyük altıncı piyasadır (*Kaynak: TEİAŞ Veritabanı*). Büyüme performansı sayesinde Türkiye, özellikle Avrupa'da, yüksek ekonomik büyüme, endüstriyelleşme, kentleşme ve demografiye dayalı olarak en hızlı büyüyen elektrik piyasalarından biri haline gelmiştir.

Hali hazırda, Türk elektrik piyasasının ana bileşenleri beş farklı gruba ayrılabilir: üretim, iletim, dağıtım, toptan satış ve perakende. Aşağıdaki tabloda Türk elektrik sektöründeki serbestleşme sonrası piyasa yapısı özetlenmektedir:

Faaliyet	Operatör
Üretim	EÜAŞ (<i>devlete ait</i>), Yap, Sahip Ol, İşlet modeli ile yapılan tesisler, Yap, İşlet, Devret modeli ile yapılan tesisler, işletme haklarının devri modeli ile yapılan tesisler, ve bağımsız enerji üretim şirketleri
İletim	TEİAŞ (<i>devlete ait</i>) (tekel)
Dağıtım	21 Özel dağıtım şirketi
Toptan Satış	TETAŞ (<i>devlete ait</i>) & özel şirketler
Perakende	Özel tedarik şirketleri

Önemli Sektör Unsurları

Türkiye'deki elektrik talebi %5'lik yıllık ortalama büyüme oranı (YBBO) ile, 2000 yılında 128 TWh'den 2016 yılında 278 TWh'ye çıkmıştır (*Kaynak: TEİAŞ*). Öte yandan, kurulu kapasite 2000 yılından beri %7'lik YBBO ile [●]'ye yükselmiştir (*Kaynak: TEİAŞ*). Talepte meydana gelen bu büyümenin ana unsurları hızlı nüfus artışı, artan GSYH ve gelişen endüstriyel üretimdir. Türkiye'de 2001 ve 2009 yıllarında meydana gelen ekonomik gerileme dönemlerinde dahi, elektrik sektörü dirençli kalmış ve iyileşme süreci hızlı olmuştur.

31 Aralık'ta sona eren yıl	Kurulu kapasite	Brüt Elektrik Üretimi	Brüt Talep ⁽¹⁾
	(MW)	(GWh)	(GWh)
2000	27,264	124,922	128,276
2001	28,332	122,725	126,871
2002	31,846	129,400	132,553
2003	35,587	140,581	141,151
2004	36,824	150,699	150,018
2005	38,844	161,956	160,794
2006	40,565	176,300	174,637
2007	40,836	191,558	190,000
2008	41,817	198,418	198,085
2009	44,761	194,813	194,079
2010	49,524	211,208	210,434
2011	52,911	229,395	230,306
2012	57,059	239,497	242,370
2013	64,008	240,154	246,357
2014	69,520	251,963	257,220
2015	73,147	261,783	265,724
2016	78,497	274,408	279,286

(1) Brüt talep, brüt üretim artı ithalat eksi ihracata eşittir.

Kaynak: TEİAŞ

Aşağıdaki tabloda TEİAŞ'ın Türkiye'de kurulu üretim kapasitesi ve elektrik talebine ilişkin tahminleri yer almaktadır:

Yıl	Kurulu Kapasite Tahmini (Yüksek İhtimal Senaryosu) (MW)	Kurulu Kapasite Tahmini (Düşük İhtimal Senaryosu) (MW)	Talep Tahmini (Temel Durum Senaryosu) (GWh)
2017	85,326	81,299	284,553
2018	89,171	87,608	294,748
2019	92,724	89,773	305,289
2020	100,591	94,182	315,619
2021			326,107
2022			336,521
2023			346,775
2024			356,893
2025			366,848
2026			376,786

Kaynak: TEİAŞ, Aralık 2016

Aşağıdaki tabloda 2001 ve 2017 yılları arasında Türkiye'de, yakıt/kaynak türüne göre kategorize edilmiş kurulu kapasite gelişimi yer almaktadır:

Yıl	Termal (MW)	Hidro (MW)	Rüzgar (MW)	Güneş (MW)	Jeotermal (MW)	Toplam (MW)
2001	16,622	11,673	19	0	18	28,332
2002	19,568	12,241	19	0	18	31,846
2003	22,974	12,579	19	0	15	35,587
2004	24,136	12,654	19	0	15	36,824
2005	25,902	12,906	20	0	15	38,843
2006	27,421	13,062	20	0	62	40,565
2007	27,272	13,395	92	0	77	40,836
2008	27,595	13,829	316	0	77	41,817
2009	29,339	14,553	792	0	77	44,761
2010	32,279	15,831	1,320	0	94	49,524
2011	33,931	17,137	1,729	0	114	52,911
2012	35,028	19,610	2,260	0	162	57,060
2013	38,648	22,289	2,760	0	311	64,008
2014	41,799	23,664	3,612	40	405	69,520
2015	41,903	25,868	4,503	249	624	73,147
2016	44,411	26,681	5,751	833	821	78,497
2017	44,915	27,043	6,161	1,363	861	80,343

Kaynak: TEİAŞ, Haziran 2017

Ancak, endüstriyel sektörün net elektrik tüketimindeki payı, hizmet sektörü Türkiye'deki ekonomik büyümeyi destekledikçe azalmıştır. Endüstriyel elektrik tüketiminde YBBO 2000'den 2016 yılına kadar %4,3 oranında iken, ticari sektörde YBBO aynı dönemde %13,0 seviyesinde olmuştur (Kaynak: TÜİK Veritabanı).

Endüstriyel sektörün enerji tüketimindeki azalan eğilim esasen, özel sektör tarafından alınan etkinlik önlemlerine dayanmaktadır. Ek olarak, yüksek elektrik tüketen demir-çelik, tekstil ve çimento sektörleri düşük elektrik tüketen sektörlerden daha yavaş büyümektedir ve bunun sonucunda da yoğunluk ve elektrik tüketim artışı daha düşük olmaktadır. Meskenlerin tüketimi son on yılda ticari ve endüstriyel büyümeye kıyasla daha yavaş büyüme göstermiş olsa da, 2000 ve 2016 yılları arasındaki dönemde YBBO %5,3 olmuştur (Kaynak: TÜİK Veritabanı).

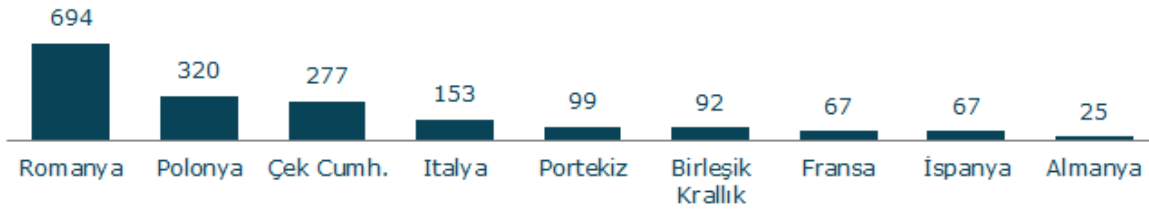
31 Aralık'ta sona eren yıl	Tüketim (*) (MWh)	Mesken (%)	Ticari (%)	Endüstriyel (%)	Aydınlatma (%)	Diğer (%)
2000	98,296	24.3	9.5	49.7	4.6	11.9
2001	97,070	24.3	10.2	48.4	5.0	12.1
2002	102,948	22.9	10.6	49.0	5.0	12.5
2003	111,766	22.5	11.5	49.3	4.5	12.2
2004	121,142	22.8	12.9	49.2	3.7	11.4
2005	130,263	23.7	14.2	47.8	3.2	11.1
2006	143,071	24.1	14.2	47.5	2.8	11.4
2007	155,135	23.5	14.9	47.6	2.6	11.4
2008	161,948	24.4	14.8	46.2	2.5	12.1
2009	156,894	25.0	15.9	44.9	2.5	11.7
2010	172,051	24.1	16.1	46.1	2.2	11.5
2011	186,100	23.8	16.4	47.3	2.1	10.4
2012	194,923	23.3	16.3	47.4	2.0	11
2013	198,045	22.7	18.9	47.1	1.9	9.4
2014	207,375	22.3	19.2	47.2	1.9	9.4
2015	217,312	22.0	19.1	47.6	1.9	9.4
2016	228,655	24.0	29.0	42.0	2.0	3.0

Kaynak: TÜİK (2000 – 2015), TEİAŞ (2000-2016 tüketim verileri) EPDK (2016 tüketim dökümü)

(*)Tüketim, brüt üretim eksi iç tüketim, iletim kayıpları, dağıtım kayıpları ve ihracat artı ithalat formülüyle hesaplanmaktadır

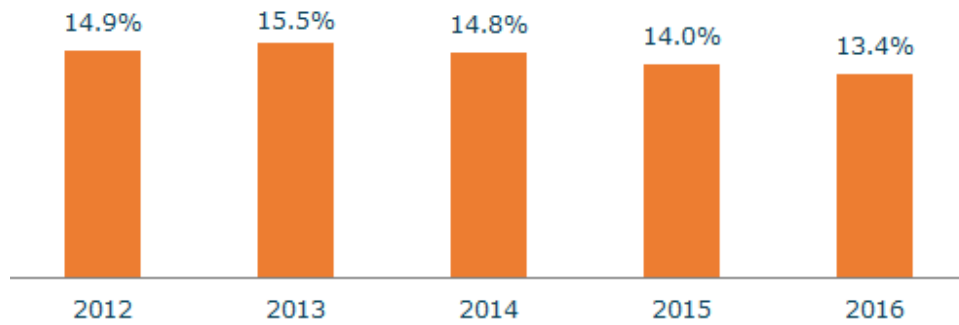
Elektrik İletim Sistemi Kalite ve Verimlilik Verileri

Türkiye'deki OKSÜRE verileri yıllık bazda 2015 yılında 1.764 dakika, 2016 yılında ise 1.567 dakika olarak yer almaktadır. (Kaynak: EPDK). Ancak Avrupa'daki karşılaştırılabilir ülkelerde 2014 yılında, OKSÜRE verileri aşağıdaki gibidir.

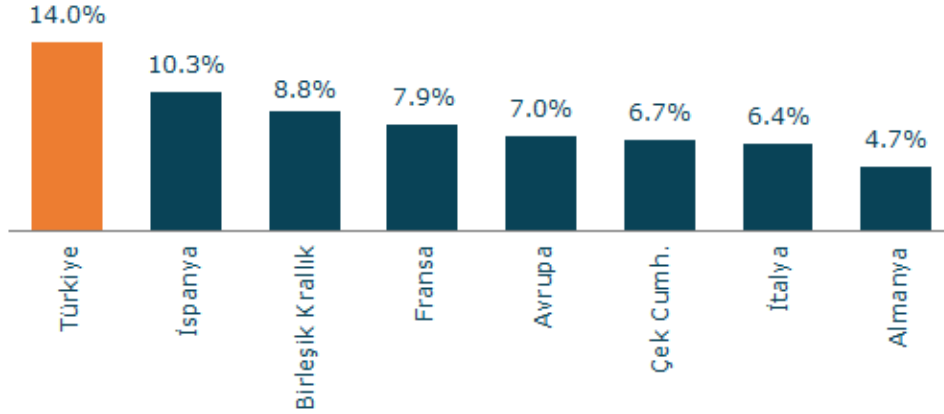
Buradan da anlaşılacağı üzere Avrupa Birliği'nde yer alan karşılaştırılabilir ülkeler mertebesine ulaşılabilme adına, Türkiye'de elektrik iletim altyapı yatırımlarının devam etmesi gerekmektedir.

OKSÜRE verilerine paralel olarak, benzer bir husus kayıp kaçak verilerinde de ortaya çıkmaktadır. Türkiye'deki kayıp kaçak oranlarının (tarihi gelişimi aşağıda verilmektedir). (Kaynak: EPDK).

Kısaca 2016 yılı itibarıyla Türkiye’de 13.4% oranında kayıp kaçak kaydedilmiştir. Buna karşılık olarak Avrupa’daki karşılaştırılabilir ülkelerde, bu oran 2015 yılında aşağıdaki şekilde kaydedilmiştir. (Kaynak: Eurostat, Türkiye verisi için ise: EPDK).

Elektrik dağıtım ve iletim sisteminde, Avrupa’daki karşılaştırılabilir ülkelere kıyasla yaşanan %4 ila %10 arasında fazladan kayıp kaçak, elektrik şebekesine iletilen elektriğin verimli bir şekilde son tüketiciye iletilmemesi anlamına gelmektedir. Bu ise Türkiye’deki elektrik dağıtım ve iletim şebekesinde altyapı yatırımları ile yapılması gereken iyileştirmelerin ihtiyacını gözler önüne sürmektedir.

Elektrik Piyasasındaki Düzenleyici Çevreye Genel Bakış

Piyasa Düzenleyici

Elektrik sektörü esasen 6446 sayılı, 2013 tarihli Elektrik Piyasası Kanunu’na ve piyasanın düzenlenmesinden ve denetiminden sorumlu olan bağımsız düzenleyici makam EPDK tarafından çıkarılan ikincil yönetmeliğe tabidir. EPDK idari ve finansal özerkliğe sahip bir kamu kuruluşu olup hukuken tanımlanmış bakanlık da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’dır. EPDK’nın görevlerinden bazıları aşağıda belirtilmektedir:

- lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisansların verilmesi ve yenilenmesi;
- İşletme Haklarının Devri (İHD) kapsamında mevcut sözleşmelerin hazırlanması;
- Piyasa performanslarının izlenmesi suretiyle performans standartlarının belirlenmesi;
- ikincil düzenlemelerin hazırlanması, geliştirilmesi ve ifa edilmesi;
- lisans sahibi tüzel kişilerin denetlenmesi;
- düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, değiştirilmesi ve uygulanması; ve
- Piyasa faaliyetlerinin Elektrik Piyasası Kanunu’na uygun olmasının sağlanması.

Dağıtım ve Perakende Faaliyetlerinin Düzenleyici Dinamikleri

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri EPDK’nın denetimi altında düzenlenmiş faaliyetler olup Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil düzenlemelere tabidir.

Türkiye’deki tüm dağıtım varlıkları 21 dağıtım bölgesine ayrılmış ve her bir dağıtım bölgesindeki varlıkların işletme hakları İşletme Haklarının Devri (“İHD”) yöntemi ile farklı şirketlere devredilmiştir.

Dağıtım özelleştirmeleri 2009 yılında Başkent bölgesi ile bağlamıştır. Dört yıl içinde, tüm 21 bölgenin özelleştirmesi tamamlanmıştır. Özelleştirme sürecinin başında, devralınan şirketler hem dağıtım, hem de tedarik faaliyetlerinden sorumlu olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Fakat 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve tedarik görevlerinin hukuken ayrıştırılması gerçekleşmiş ve bunun üzerine perakende satış şirketleri EPDK'dan perakende lisansı almışlardır.

Dağıtım Faaliyeti

Dağıtım faaliyeti elektriğin 36 kV'lık veya daha düşük bir voltaj seviyesi ile hatlar üzerinden iletimi olarak tanımlanmaktadır ve EPDK tarafından düzenlenmektedir. Dağıtım faaliyeti doğal bir tekelemdir ve EPDK beş yıllık tarifeler belirleyerek dağıtım şirketlerini yakından düzenlemeye tabi etmektedir. Dağıtım şirketleri, ilgili bölgelerinde dağıtım sisteminin tarafsız bir şekilde işletilmesinden, gerekli bakım ve genişleme yatırımlarının yapılmasından, sayaçların bakımından ve okunmasından, talep projeksiyonlarının ve yatırım planlarının hazırlanmasından, teknik ve teknik olmayan kayıplara tabi olarak elektrik tedarikinden ve kamu alanlarının aydınlatılmasından sorumludur.

Her beş yıllık tarife döneminin başlangıcında, beş yıllık dönem içindeki her yıla ait izin verilen yıllık düzenleyici Yatırım Harcamaları ve İşletme Giderleri EPDK tarafından tanımlanmaktadır. Dağıtım şirketi tarafından yapılan fiili operasyonel giderlerin izin verilen Faaliyet Giderlerinden farklı olması halinde şirket ilave kâr yapmakta veya ekstra maliyete katlanmaktadır.

Hırsızlık ve kayıp gelirleri, hırsızlık ve kayıp için toplam tedarik edilen elektrik hacmi gelir karşılığı hesaplamasına dahil edilen tahmine eşit olduğu ve şirket hırsızlık ve kayıp hedeflerini karşıladığı sürece, dağıtım şirketleri için aktarılabilir bir maliyettir.

Türk elektrik dağıtım sektörü için mevcut üçüncü tarife dönemi 2016 ila 2020 yıllarını kapsamaktadır ve dağıtım şirketleri için tercih edilebilir bir tarife yapısı ve düzenleyici bir çerçeve sunmaktadır. Bakınız "*Düzenleyici açıdan Genel Bakış – Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış Piyasasının Düzenlenmesi ve İşletimi – Dağıtım Tarifesi*".

Perakende Faaliyeti

Halihazırda elektrik piyasasında 21 görevli tedarik şirketi ve 200'den fazla görevli olmayan tedarik şirketi bulunmaktadır. Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, elektrik toptan satış ve perakende satış lisansları yeni bir elektrik tedarikçi lisansı altında birleştirmiştir. Bu doğrultuda, perakende şirketler elektriği herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın serbest müşterilere satabilmekte, diğer lisans sahipleri ile enerji veya kapasite ticareti yapabilmekte, düzenlenmiş toptan satış piyasasına katılabilmekte ve EPDK'nın onayı ile elektrik ihracatı/ithalatı yapabilmektedir. EPDK, piyasayı daha da serbestleştirmek ve rekabeti artırmak üzere, 2002 yılından beri tüketicilerin kendi tedarikçilerini seçmekte serbest olmak için aşmaları gereken yıllık enerji tüketim miktarını (serbest tüketici limiti) kademeli olarak azaltmıştır. Güncel mevzuat uyarınca, yıllık enerji tüketimi yıllık 2.4 MWh'ye eşit veya bunun üzerinde olan tüketiciler serbest tüketici sayılmaktadır. Yıllık 2.4 MWh'lik serbest tüketici limitine dayalı olarak, 2017 itibarıyla, piyasa açıklığı olarak da tanımlanan piyasa serbestliği seviyesi (serbest müşterilerin elektrik tüketiminin toplam elektrik tüketimine oranı olarak tanımlanmaktadır) elektrik tüketim hacmi bakımından yaklaşık %90 iken müşteri sayısı açısından piyasa açıklığı $\sim 10\%$ dir (*Kaynak: EPDK*).

2016 yılında Türkiye’de satışı yapılan elektrik hacminde görevli tedarik şirketlerinin payı yaklaşık olarak %84’e tekabül etmiştir.

Aşağıdaki tabloda elektrik hacmi açısından serbestlik eşiğinin ve piyasa açıklığının gelişimi yer almaktadır:

31 Aralık’ta sona eren yıl	Serbestlik Sınırı (MWh/yıl)	Piyasa Açıklığı (%)
2005	7,700	28
2006	6,000	30
2007	3,000	32
2008	1,200	39
2009	480	41
2010	100	49
2011	30	63
2012	25	78
2013	5	83
2014	4.5	84
2015	4.0	85
2016	3.6	86
2017	2.4	90

Kaynak: EPDK

Faaliyete Genel Bakış

Artan kentleşme ve nüfus artışı dağıtım ve perakende faaliyeti dinamiklerinde önemli bir rol oynamaktadır. Şirketin üç dağıtım bölgesi kentleşme ve nüfus artış oranlarının artmasına olanak sağlamakta ve bu oranların artması da elektrik talep ve şebeke genişletme yatırımlarının artmasına dayanak oluşturmaktadır. Artan kentleşme ve konut inşaatları ile mesken başına ortalama kişi adedi azalmakta ve bu sebeple de münferit konut ve abone sayısı artmaktadır. Her konut, konutta yaşayan kişi sayısından bağımsız olarak ısıtma/soğutma ve konut içi aydınlatma ihtiyaçları sebebiyle taban tüketim hacmine sahip olacağı için, Türkiye’de konut içinde yaşayan kişi sayısındaki azalma ve konut sayısındaki artış, elektrik tüketiminde artışa sebebiyet vermektedir. Türkiye’de, bir meskende yaşayan ortalama kişi sayısı 2008 yılında 4.0 iken 2016’da 3.5’e düşmüştür.

31 Aralık’ta sona eren yıl	Türkiye	Ayedaş (Bir Meskende Yaşayan Ortalama Kişi sayısı)	Başkent	Toroslar
2008	4.0	3.8	3.6	4.4
2009	4.0	3.8	3.5	4.4
2010	3.8	3.7	3.4	4.3
2011	3.8	3.6	3.3	4.2
2012	3.7	3.6	3.3	4.1
2013	3.6	3.5	3.2	4.0
2014	3.6	3.5	3.1	3.9
2015	3.5	3.5	3.1	3.9
2016	3.5	3.5	3.0	3.8

Kaynak: TÜİK

Tüm bölgelerimiz içerisinde, Başkent bölgesi 2008 ve 2016 yılları arasında, %2.1’lik YBBO ile mesken başına kişi sayısında en büyük düşüşü göstermektedir (Kaynak: TEDAŞ Veritabanı). Toroslar bölgesi de %(1.7)’lik YBBO ile benzer bir negatif eğilim göstermekte iken, Ayedaş da 2008 ve 2016 yılları arasında %-1.2’lik YBBO ile en az düşüşü göstermektedir. 2016 itibarıyla, ortalama olarak Türkiye’de bir meskende 3,5 kişi yaşamaktadır (Kaynak: TEDAŞ Veritabanı).

Bölgelerimiz toplamda nüfusun yaklaşık %26'sına hizmet etmekte, toplam dağıtılan elektriğin %23'ünü dağıtmakta ve Türkiye'de toplam şebeke uzunluğunun %20'sini işletmektedir (*Kaynak: TEDAŞ Veritabanı*).

Dağıtım Bölgesi	Dağıtılan Elektrik (MWh)	Nüfus (2015)	Aboneler	Ağ Uzunluğu (3. Kişiler de dahil) (KM olarak)
Enerjisa Bölgeleri				
Toroslar EDAŞ	15.723.489	8.037.259	3.550.049	82.006
Başkent EDAŞ	14.974.788	7.118.017	3.972.004	107.837
AYEDAŞ	11.596.394	5.182.540	2.678.649	21.535
Enerjisa Toplam	42.294.671	20.337.816	10.200.702	211.378
Diğer Bölgeler				
Dicle EDAŞ	21.053.332	5.720.275	1.547.068	64.196
Vangözü EDAŞ	3.865.646	2.124.349	599.923	37.939
Aras EDAŞ	2.754.361	2.195.359	908.439	52.312
Çoruh EDAŞ	3.583.289	1.843.901	1.237.937	55.683
Fırat EDAŞ	2.567.802	1.700.468	858.185	44.632
Çamlıbel EDAŞ	2.438.704	1.632.047	758.485	42.816
Meram EDAŞ	8.084.105	3.617.697	1.890.740	79.319
Akdeniz EDAŞ	8.491.825	2.968.561	1.941.209	50.351
GDZ EDAŞ	14.287.404	5.548.781	2.972.062	50.619
Uludağ EDAŞ	11.169.659	4.775.585	2.893.809	58.721
Trakya EDAŞ	6.472.516	1.687.420	968.658	19.442
Sakarya EDAŞ	9.105.588	3.384.719	1.578.261	34.759
Osmangazi EDAŞ	6.199.085	2.672.603	1.611.601	43.106
Boğaziçi EDAŞ	25.298.793	9.474.894	4.548.231	31.536
Kayseri EDAŞ	2.209.610	1.341.056	654.586	20.566
ADM EDAŞ	8.140.295	2.955.825	1.778.780	72.605
Akdağ EDAŞ	3.811.201	1.699.384	631.572	26.677
Yeşilirmak EDAŞ	5.322.363	3.060.313	1.848.970	79.879
Toplam	187.150.249	78.741.053	39.429.218	1.076.536
Enerjisa toplam (Toplam %)	22,6	25,8	25,9	19,6

Kaynak: TEDAŞ (2016), TÜİK (2015)

2016 yılında Türkiye'de satışı yapılan elektrik hacminde görevli tedarik şirketlerinin payı yaklaşık olarak %84'e tekabül etmiştir.

Şirketin Önemli Güçlü Noktaları ve Avantajları

Şirket, birtakım alanlarda güçlü olduğunu düşünmekte ve bu alanlardaki stratejisini sürdürmeyi hedeflemektedir. Şirketin güçlü olduğunu düşündüğü noktaları, aşağıda özetlenmektedir.

Piyasada Lider Konum

Şirket, 31 Aralık 2016 itibarıyla, yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktası ve %25,6 pazar payı ile en fazla sayıda dağıtım bağlantı noktasına ve yaklaşık 9,0 milyon müşteri ve %21,9 pazar payı ile en fazla sayıda müşteriye sahip olup, en büyük piyasa katılımcısıdır. (*Kaynak: EPDK*) 31 Aralık 2016 itibarıyla Şirket yaklaşık 10,5 milyon bağlantı noktasına ulaşarak en yakın takipçisi ile arasında 2,7 milyonluk bir fark yaratmıştır. (*Kaynak: EPDK*). Şirket'in dağıtım bölgeleri, demografi, nüfus, şehirleşme, ulaşım ve ekonomi açısından Türkiye'nin en dinamik bölgeleri arasındadır. Nitekim 2016 yılı itibarıyla nüfus ölçümü bakımından, Ayedaş bölgesinin kapsadığı İstanbul Anadolu yakasının nüfusu yaklaşık 5,2 milyonla İstanbul Avrupa yakasından sonra Türkiye'de ikinci sırada, Başkent bölgesinin kapsadığı Ankara ili yaklaşık 5,4 milyon nüfusuyla üçüncü sırada ve Toroslar bölgesinin kapsadığı Adana ve Gaziantep illeri sırasıyla yaklaşık 2,2 milyon ve 2,0 milyon ile yedinci ve dokuzuncu sıralarda yer almışlardır.

31 Aralık 2016 itibarıyla Türkiye’de yaklaşık 41,1 milyon bağlantı noktası bulunduğu düşünüldüğünde, Şirket’in Türkiye’deki ortalama her dört bağlantı noktasından birine elektrik dağıttığını söylemek mümkündür.

Türkiye’nin 2016 yılında 12,7 milyar TL’ye ulaşan ulusal DVT toplamının %30,7’sini oluşturan 3,9 milyar TL tutarındaki kısmı, bu açıdan da piyasa lideri olan Şirket’e aittir. (Kaynak: EPDK). Şirket, 2016 ve 2020 yılları arasındaki beş yılı kapsayan üçüncü tarife dönemi için verilen ve bu dönemdeki ulusal düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %23,5’ini oluşturan 4,3 milyar TL tutarındaki düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı sayesinde bu konudaki liderliğini sürdürebileceğine inanmaktadır. Şirket, izin verilen bu miktarın mevcut DVT’sinden yüksek olması nedeniyle, DVT’sinin mevcut tarife döneminin sonuna kadar mevcut tarife döneminin başındaki miktara göre ikiye katlanacağını tahmin etmektedir. Bunu başlıca nedenleri, enflasyonun ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı üzerindeki etkisi ve Şirket’in yatırımları öne çeken harcama stratejisidir. İlk yıla ilişkin düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı Şirket’in DVT’sini aşmaktadır, ancak yatırım harcamaları geri ödeme süresi on yıl olduğu için mevcut DVT’nin yarısı yaklaşık beş yılda geri ödenecektir olacaktır.

Günümüzde 21’i görevli tedarik şirketi olmak üzere toplam 221 aktif şirketin faaliyet gösterdiği Türkiye elektrik perakende satış piyasası, Türkiye elektrik dağıtım piyasasına nazaran daha az yoğunlaşmıştır. Liberalleşme sürecine rağmen, Türkiye elektrik perakende satış piyasasına görevli tedarik şirketlerinin hâkim olmaya devam ettiği görülmektedir. 2016 yılında tüm son tüketicilere yapılan satış hacmi açısından piyasanın yaklaşık %17,7’sini elinde tutan Şirket, mesken ve KOBİ müşterilere satılan elektrik hacmi açısından piyasanın %21,6’sına hâkimdir. Şirket, hem kırsal bölgelerde, hem de şehirlerde bulunan mesken, sanayi ve ticarethane müşterilerinin dengeli ve cazip karışımının, büyüme açısından lehine olduğuna inanmaktadır. Liberalleşen piyasada daha yüksek kâr potansiyeline sahip olacağı düşünülen mesken ve KOBİ müşterilerinin 2016 yılında Şirket’in elektrik hacminin yaklaşık %70,1’ini oluşturduğu görülmektedir.

Mesken ve KOBİ müşterileri, elektrik faturalarının harcanabilir gelirleri içerisinde küçük bir paya sahip olması sebebiyle genelde elektrik fiyatına daha az duyarlıdırlar. Bu sebeple bu müşteriler liberalleşen piyasada ticari müşterilere göre daha fazla kâr potansiyeli arz etmektedirler. Buna ek olarak, EPDK’nın belirlediği ve perakende elektrik piyasası için doğal bir fiyat üst sınırı oluşturan Ulusal Tarife sayesinde, daha düşük elektrik fiyatlarıyla sanayiye desteklemek amacıyla uygulanan çapraz destekleme mekanizmasının bir sonucu olarak, mesken ve KOBİ segmentlerinde daha yüksek kâr elde etme imkânı bulunmaktadır. Söz konusu çapraz destekleme mekanizması, elektrik fiyatlarını düşürerek sanayiye desteklemek ve Türkiye’deki elektrik sisteminin genel tüketim profilini dengelemek ve optimize etmek için tüketimin yoğun olmadığı saatlerde elektrik tüketimini teşvik etmek amacıyla uygulanmaktadır. Daha yüksek miktarda elektrik tüketen ve ölçek ekonomisinden yararlanan kurumsal müşteriler bakımından genelde düşük kâr marjları söz konusu olmaktadır.

Mesken ve KOBİ müşterilerinin hareket oranları da kurumsal müşterilere göre genelde daha düşüktür. Nitekim 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket’in mesken ve KOBİ müşteri portföyündeki hareket oranı oldukça düşük seviyede gerçekleşmiştir (2015’te %[●] ve 2016’da %[●]). Bunun nedeninin Şirket’in müşteri odaklılığı, güvenilir marka imajı ve etkin müşteri yönetimi sistemleri olduğu düşünülmektedir. Şirket, mevcut serbest tüketici seviyesi nedeniyle henüz kullanılmamış potansiyelin yüksek olduğunu düşünmekte, serbest tüketici limiti düşürüldükçe mesken ve KOBİ müşterilerinden ciddi bir değer yaratmayı beklemektedir. Şirket, ülke çapındaki erişimi ve marka farkındalığıyla orta ve uzun vadede ülkenin farklı yerlerinde müşteri kazanmak için iyi bir konuma sahip olduğuna da inanmaktadır.

Düzenlemelerin Destekleyici ve Şeffaf Olması

2009 ile 2013 yılları arasındaki özelleştirme aşamasına kadar devam eden dönemde dağıtım faaliyetlerinin devlet eliyle yapılıyor olması nedeniyle Türkiye’deki dağıtım bölgelerine yapılan yatırımlar büyük ölçüde yetersiz kalmıştır. Fakat mevcut yapıda dağıtım faaliyeti, tamamen düzenlemelerle belirlenen bir faaliyet alanı olarak yapılmakta ve EPDK, dağıtım şebekelerinin işletilmesini özel şirketlere devrederek elektrik

şebekesini genişletmek ve iyileştirmek için işletmecileri desteklemeyi en önemli amacı olarak benimsemektedir. EPDK, DVT üzerinden garanti edilmiş bir getiri oranı (RMGO) ile yatırım harcamalarını on yıllık bir süre içerisinde geri ödemektedir.

Mevcut tarife dönemi (2016 ve 2020 yılları arası) için vergi öncesi gerçekleşen reel RMGO %11,91'dir ve birçok Avrupa ülkesiyle karşılaştırıldığında, bu oranın yüksek olduğu görülmektedir. Türkiye'deki risksiz oran ile gerçekleşen vergi öncesi RMGO arasındaki fark %8'i aşmaktadır. Şirket, mevcut tarife döneminde RMGO'da yapılan artış (2011 ve 2015 yılları arasındaki tarife dönemindeki %9,97'den %11,91'e) ile elektrik şebekesinin genişletilmesi ve iyileştirilmesi için işletmecilerin teşvik edilmesinin amaçladığına inanmaktadır. Bu düzenlemelerle belirlenen geri ödemelerin yanı sıra, yatırım harcamalarının, işletme giderlerinin ve kayıp kaçak iyileştirmelerinin varsayımlardan daha olumlu gerçekleşmesi gibi garanti edilmeyen bazı faydalar yoluyla da yatırımı teşvik etmektedir.

Elektrik dağıtım şebekesinin iyileştirilmesi amacıyla, Şirket'in önceki tarife döneminde 2,8 milyar TL olan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı %53,2 oranında artırılarak 4,3 milyar TL'ye, yine önceki tarife döneminde 3,7 milyar TL olan düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı da %29,3 oranında artırılarak 4,8 milyar TL'ye yükseltilmiştir.

Şirket, 2014 ve 2015 yıllarında EPDK'nin ikinci tarife dönemi için tanımladığı ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını EPDK'nin onayı ile sırasıyla, %[●] ve %[●] oranlarında artırmış ve ilgili yatırımları gerçekleştirmiştir. Şirket 2016 yılında üçüncü tarife döneminde her yıl için öngörülen yatırım harcamalarından %[●] fazla yatırım gerçekleştirilmiştir. Şirket, ölçek ekonomisi ve satın alma gücü sayesinde yatırım harcamalarını daha verimli bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. Şirket, bu verimlilik sayesinde FAVÖK'te önemli bir katkı (2016 yılında yaklaşık %10,0) sağlamıştır.

Türkiye'deki düzenlemeler ile kayıp kaçak oranı hedeflerinin bölgesel özelliklere göre değişiklik gösterdiği bir kayıp kaçak politikası yapısı belirlenmektedir. Bu düzenlemelere göre, bu hedefler her yıl önceki yıllarda (iki önceki, üç önceki ve dört önceki yılların ortalaması) dağıtım bölgelerinden her birinde gerçekleşen oranlara göre dinamik bir şekilde tespit edilmektedir. Bilhassa Toroslar Bölgesi'nde, bölgenin Suriye sınırında olması ve bölgede çok sayıda Suriyeli mülteci bulunması nedeniyle, kayıp kaçak oranı yüksek seviyelerde gerçekleşmiştir. Şirket, Başkent Bölgesi'ndeki kayıp kaçak oranlarını geçmişe göre başarılı bir şekilde düşürmekte gösterdiği başarıyla, bu iyileştirmeleri diğer bölgelerinde de tekrarlama imkânı bulmuştur. Şirket'in üç dağıtım bölgesini de içeren ortalama kayıp kaçak oranı, Toroslar Bölgesi'nde yaşanan sorunlara rağmen, 2014 yılındaki %9,4'ten, 2016 yılında %8,6'ya gerilemiştir.

EPDK, liberalleşme sürecinin bir parçası olarak serbest tüketici limitini kademeli olarak düşürmüş olsa da perakende satış sektöründe müşteri sayısına göre piyasa açıklığı oranı (serbest müşteri sayısının toplam serbest müşterilerin sayısına oranı) halen yaklaşık %25 (hacim bazında yaklaşık %90) civarındadır. Geri kalan yaklaşık %75'lik kesim esas olarak mesken ve KOBİ müşterilerden oluşmakta olup, bu müşterilerin liberalleşmiş bir piyasada daha yüksek kâr potansiyeline sahip olduğu kabul edilmekte ve Şirket'in stratejisi bu gruptaki müşterilere odaklanacak şekilde yapılmaktadır. Şirket'in Türkiye'deki en büyük perakende satış şirket olması ve ülke çapında güçlü bir marka farkındalığına Future Bright tarafından yapılan Enerjisa Farkındalık Araştırmaları'na göre Enerjisa markasının akılda kalan farkındalık skoru Ocak 2017'de %75'e, spontane farkındalık skoru ise Ocak 2017'de %93'tür) sahip olması nedeniyle, piyasa tamamen liberalleştiğinde mevcut tüketicilerin önemli bir kısmının Şirket'in serbest müşterilerine dönüşmesi beklenmektedir. Şirketin dağıtım bölgelerindeki müşterilerinin %63,4'ü düzenlemeye tabi müşterilerdir, bu da Şirket'in 2020 sonuna kadar devam edecek üçüncü tarife döneminde %2,38 oranında düzenlemeye tabi kâr marjı elde etmesini sağlamakta ve liberalleşme devam ettikçe daha yüksek bir marjdan yararlanmasını mümkün kılmaktadır.

Geçmişteki güçlü büyüme ve henüz kullanılmamış potansiyel

Şirket, düzenlemelerin sağladığı olumlu ortamdan ayrı olarak, ulusal ve bölgesel seviyede ve şirket seviyesinde büyüme etkenlerinden yararlanacağına inanmaktadır. GSYH büyümesine de bağlı olarak, TEİAŞ verilerine göre Türkiye'deki brüt elektrik talep miktarı 2000 yılındaki 128,3 TWh seviyesinden 2016 yılındaki 279,3 TWh seviyesine yaklaşık %5,0 YBBO ile büyümüştür. (Kaynak: TEİAŞ)

Bu büyümede, 2000 yılında 67,8 milyon olan nüfusun 2016 yılında 79,8 milyona %1,0 YBBO ile istikrarlı bir şekilde artması ve nüfusun ortalama yaşının düşük olması da (yaklaşık 30 yaş) pay sahibidir. (Kaynak: TÜİK) Şirket, bu istikrarlı ve hızlı artışa rağmen, daha fazla büyümenin gerekli olduğuna inanmaktadır. Türkiye, hane başına elektrik tüketimi açısından Avrupa'daki ülkelerin ciddi ölçüde gerisinde kalmaktadır (2014 yılında, AB'ye üye 28 ülkede 3,6 MWh iken Türkiye'de 2,3 MWh) (Kaynak: [●]). Şirket, ekonomik büyüme ile istikrarlı ve sağlıklı nüfus artışının, talebin sürekli olarak artmasına ortam sağladığına inanmaktadır. Türkiye'deki yenilenebilir enerji üretimi kapasitesinin artması ile daha fazla bağlantıya ve daha gelişmiş bir şebeke teknolojisine ihtiyaç duyulacaktır. Keza Türkiye'de yenilenebilir enerji üretimi kapasitesi 2014 yılında 4,1 GW iken 2016'da bu rakam 7,4 GW'a ulaşmıştır.] Kesintilerin sıklığını ve süresini düşürme ihtiyacı ve kayıp kaçak oranlarını iyileştirmek için gereken teknolojik ilerlemeler, elektrik şebekesine ciddi miktarda yatırım yapılmasını gerektirmektedir.

Şirket, Türkiye'nin nüfusunun dörtte birinden fazlasını (2016'da %25,8) ve en önemli şehir merkezlerinden bazılarını kapsayan dinamik, sanayileşmiş ve yoğun nüfuslu bölgelerinden üçünde görevli perakende satış şirkettir. Şirket, Türkiye'nin en büyük şehri ve finansal merkezi olan İstanbul'un Asya yakasındaki ilçeleri, başkent ve ikinci büyük şehri olan Ankara ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi önemli büyük şehirlerde faaliyet göstermektedir. Ayedaş Bölgesi ve Başkent Bölgesi, kişi başına gelirin en yüksek olduğu bölgeler arasındadır ve Toroslar Bölgesi'yle birlikte bu üç bölge, Türkiye'nin GSYH'sinin yaklaşık %28,8'ine (2014) sahiptir. (Kaynak: [●]) Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerdeki elektrik tüketimi büyüme oranının, 2016 ve 2042 yılları arasında Türkiye elektrik tüketim büyüme oranının üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Ayedaş Bölgesi, Başkent Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nin sırasıyla %4,7, %4,0 ve %3,9 olarak tahmin edilen yıllık ortalama elektrik tüketimi büyüme oranları, Türkiye için öngörülen %3,6 büyüme oranından daha yüksektir. (Kaynak: Mercados).

Şirket, bu büyüme etkenlerinin ve düzenlemelerin sağladığı olumlu ortamın Şirket'in geçmişte çok güçlü bir performans göstermesine imkân tanıdığına inanmaktadır. 2014 yılından 2016 yılına kadar, dağıtım FAVÖK'ü %61,1 YBBO ile artarak yaklaşık 1,6 milyar TL'ye ulaşmıştır ve bunun en önemli nedeni, Şirket'in yatırım harcamaları nedeniyle büyüyen DVT'dir. 31 Aralık 2014 itibarıyla 1,4 milyar TL olan DVT, %65,1 YBBO ile 31 Aralık 2016 itibarıyla 3,9 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu hızlı artışın nedeni, DVT'nin 2006 yılında sıfır olarak belirlenmiş olmasıdır. Buna ek olarak, Şirket her bölge için ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanlarını aşma ve böylece, düzenlenmiş varlık tabanını ve yatırım harcamaları geri ödemeleri beklenenden daha hızlı artırma imkânı bulmuştur. Şirket yönetimi, EPDK'nın belirlediği ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanlarına göre, düzenlenmiş varlık tabanının 2020 yılının sonuna kadar (itibari olarak) 8 milyar TL'yi aşmasını beklemektedir.

Benzer bir şekilde, Şirket'in perakende satış faaliyetleri de çok güçlü bir performans göstermektedir. Şirket'in perakende satış FAVÖK'ü, liberalleşmiş piyasada daha yüksek marjlar elde edilmesi ve düzenlemeye tabi müşteri tabanının sağladığı istikrarlı ve öngörülebilir kazançlar sayesinde, 2014 ile 2016 yılları arasında %54,8 YBBO yakalamıştır. Şirket, liberalleşme süreci devam ettikçe, daha fazla fayda elde etmek için elektriği daha ucuza tedarik etmeyi amaçlamaktadır. Şirket, liberalleşmiş piyasanın serbest piyasa marjları bakımından olumlu bir etkisi olacağına ve kendisinin piyasadaki gelişmelere göre daha esnek hareket edebileceğine inanmaktadır. Şirket, markasının ve sınıfında en iyi hizmetleri sunmasının diğer bölgelerden daha çok müşteri elde etmesini sağlayacağını ve mesken ve KOBİ müşterilerini serbest piyasaya çekeceğini düşündüğü için liberalleşmiş bir piyasada hem kârlılığını hem de piyasadaki varlığını artırmak için mükemmel bir konumda olduğuna inanmaktadır.

Şirket, serbest tüketici limiti düşürüldükçe, satış hacimlerinde mesken ve KOBİ müşterilerinin daha yüksek bir paya sahip olacağını ve bunun da Şirket'in kârlılığını artıracığını tahmin etmektedir. Bu fırsatı yakalamak için Şirket, marka konumlandırılmaya ve bilişim altyapısına yatırım yapmıştır. Şirket, markalarının ve ürünlerinin ülke çapındaki mevcut ve potansiyel müşteriler tarafından bilindiğine ve değer verildiğine inanmaktadır. Şirket, geçmişteki müşteri kayıp oranının düşük olması, marka imajının güçlü olması ve müşterilerine en iyi şekilde erişmesi sayesinde, piyasa daha da liberalleştiğinde artacak perakende satış rekabetine karşı pazar payının dirençli olacağına da inanmaktadır. Şirket, hem dağıtım hem de düzenlemeye tabi müşterilere yönelik perakende satış faaliyetlerini kapsayan düzenlemeye tabi satış faaliyetlerinin 2016 FAVÖK'ünün %90'ından fazlasını oluşturmasının, faaliyetleri bakımından öngörülebilirlik sağladığına inanmaktadır.

Sermaye yapısına ilişkin olarak ise Şirket, kurumsal kaldıraç oranını kademeli olarak azaltmış ve "net borç / uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri" oranı 2014 yılında 7,0x iken 2016 yılında 3,4x olarak gerçekleşmiştir. Ağırlıklı olarak bir altyapı hizmet sağlayıcısı olan Şirket, nakit akışlarının ve finansal borçluluk seviyesinin sürdürülebilir ve öngördüğü büyümesini destekleyici olduğuna inanmaktadır.

Yaklaşık 70 milyon Avro tutarındaki borçları haricinde, Şirket'in önemli bir kur riski bulunmamaktadır. Şirket'in ihraç ettiği TÜFE'ye endeksli tahviller, Şirket'in finansal borcunun gelirleri ile uyumlu olmasına imkân tanımaktadır. Şirket, TÜFE'ye endeksli tahvil ihraç eden ilk Türk şirkettir ve Fitch, Enerjisa ve Başkent EDAŞ'ın yerel AA notunu sırasıyla Temmuz 2017 ve Haziran 2017'de teyit ederek Şirket'in nispeten öngörülebilir olan kazançlarını ve nakit akışlarını kredi notuna baz teşkil edecek savlar arasında göstermiştir.

En iyi yönetimi hedefleyen köklü pay sahipleri

Şirket, ana hissedarları olan Sabancı Holding'in ve E.ON'un desteğinden önemli ölçüde faydalanmaktadır. Şirket, hissedarlarının Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini başarılı bir şekilde geliştirmesine yardımcı olduğu görüşündedir. Sabancı Holding'in markasının Türkiye'deki mükemmel konumu, Şirket'in finansman ilişkileri, EPDK ile ilişkileri, müşteri kazanımı ve çalışanların istihdamı ile müşteri ve çalışanların bünyede tutulması bakımından Şirket'e fayda sağlamaktadır. Diğer yandan, Avrupa'nın en büyük altyapı hizmet şirketlerinden biri olan ve birçok ülkede elektrik dağıtım ve perakende satışı alanlarında faaliyet gösteren E.ON da farklı coğrafyalarda elde ettiği deneyimini düzenli olarak Şirket ile paylaşmaktadır.

Her iki hissedarının da enerji alanında sahip oldukları güçlü ve uzun süreli deneyim, Şirket'in en iyi kurumsal uygulamalar hakkındaki kültürünü teşvik etmekte ve işletme etkinliklerini yükseltme ve Türkiye elektrik piyasasında marka tanınırlığını daha da artırma hedeflerini desteklemektedir. Halka Arz sonrasında, Şirket paylarının %41,0'ı Sabancı Holding'e ve %41,0'ı E.ON Türkiye'ye ait olmaya devam edecektir. Ek satışa konu payların tamamının satılması söz konusu olursa, bu oranlar sırasıyla %40,0 ve %40,0 olacaktır. Şirket'e, yıllardır ekip olarak çalışmış deneyimli yöneticiler liderlik etmektedir. Bu yöneticilere, geniş tecrübeye sahip, yetenekli işgücü ve yetkin, düzenlemelere odaklı ve öncü yönetim, Şirket'i Türkiye'deki elektrik piyasasının geleceğinin ayrılmaz bir parçası konumuna getirmektedir.

Şirket'in Dezavantajları

Şirket'in faaliyet gösterdiği sektör ve coğrafi alan ile, operasyon, finansal durum ve faaliyet sonuçları itibarıyla aşağıdaki şekilde dezavantajları olduğu gözlemlenmektedir. Bu konuda detaylı bilgi için, işbu İzahname'nin 5 numaralı bölümünde yer alan risk faktörlerinde detaylı olarak açıklanmaktadır.

- Şirket'in içinde bulunduğu sektör çerçevesinde faaliyetlerinin tümü enerji mevzuatı ve ilgili düzenlemeler tabi olarak yürütmektedir. Bu çerçevede şirketin faaliyetleri, operasyonların büyük bir çoğunluğunda yer alan yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi zorunlu olup, diğer sektörlerde yer alan şirketlere göre daha az esnekliğe sahiptir.

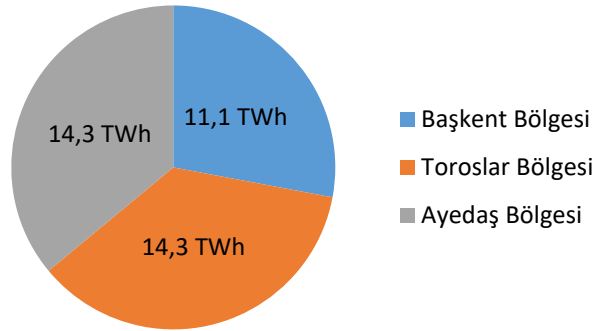
- Şirket'in finansman kaynakları ve finansal yükümlülüklerinin vade süreleri ile düzenlemeye tabi yatırım harcamalarından elde edilen geri ödemelerin vadeleri arasında uyumsuzluk bulunmaktadır. Şirket düzenlemeye tabi harcamalarını azami 5 yıllık vadeye sahip borçlanma araçları ve kısa ile orta vadeli banka kredileri ile finansa etmekte olup, anılan düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının geri ödemeleri ise 10 yıllık bir vadede yapılmaktadır.
- Şirket'in kullanmakta olduğu dağıtım şebekeleri uzun yıllar boyunca özelleştirme programında bulunduğu için, elektrik dağıtım şebekesinde yaşlanmış ve ekonomik ömrünü doldurmakta olan sistemler yer almaktadır.
- Şirket'in dağıtım bölgelerinde yer alan kimi alanlarda yer altı çalışmaları yapılması mümkün olmadığı için, altyapı sistemlerini yenilemek mümkün olmayabilir.
- Şirket'in faaliyet gösterdiği sektör itibarıyla tehlikeli sınıfta operasyonlarını yürütmektedir.

7.2.2. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihracçının net satış tutarının faaliyet alanına ve pazarın coğrafi yapısına göre dağılımı hakkında bilgi:

Şirket İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla, konsolide net satış tutarını pazarın coğrafi yapısına göre (bölgeler itibarıyla) raporlamamaktadır. Şirketin net satış tutarının tümü Türkiye'den elde edilmekte olup, dağıtım faaliyetleri bakımından net satış tutarı Başkent, Toroslar ve Ayedaş bölgelerine bölünmüştür. Perakende satış faaliyetleri bakımından ise, Şirket'in perakende elektrik satışının büyük bir çoğunluğu görevli tedarik şirketi olarak faaliyet gösterdiği Başkent, Toroslar ve Ayedaş bölgelerinde yer almaktadır.

Pazarın coğrafi yapısı bakımından, Şirket'in faaliyetlerinin bölgeler bazında kırılımı aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.

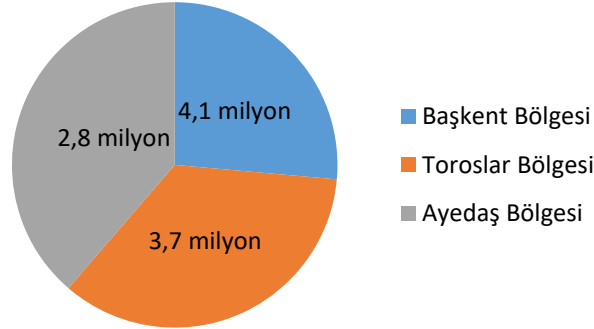
2016 yılı sonu itibarıyla, Şirket'in TWh bazında net elektrik dağıtım miktarının (toplam 39,7 TWh) dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki yer almaktadır.

31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dokuz aylık dönemlere ilişkin olarak, Şirket'in TWh bazında net elektrik dağıtım miktarının dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	1 Ocak – 31 Aralık			1 Ocak – 30 Eylül	
	2014	2015	2016	2016	2017
			(TWh)		
Başkent Bölgesi	10,3	10,8	11,1	[●]	[●]
Toroslar Bölgesi	12,9	13,8	14,3	[●]	[●]
Ayedaş Bölgesi	13,2	13,9	14,3	[●]	[●]
Toplam	36,4	38,5	39,7	[●]	[●]

2016 yılı sonu itibarıyla, Şirket'in sahip olduğu bağlantı noktalarının (toplam 10,5 milyon bağlantı noktası) dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki yer almaktadır.

31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dokuz aylık dönemlere ilişkin olarak, Şirket'in sahip olduğu bağlantı noktalarının dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	1 Ocak – 31 Aralık			1 Ocak – 30 Eylül	
	2014	2015	2016	2016	2017
Başkent Bölgesi	3,8	4,0	4,1	[●]	[●]
Toroslar Bölgesi	3,4	3,5	3,7	[●]	[●]
Ayedaş Bölgesi	2,6	2,7	2,8	[●]	[●]
Toplam	9,8	10,2	10,6	[●]	[●]

7.3. Madde 7.1.1 ve 7.2.'de sayılan bilgilerin olağanüstü unsurlardan etkilenme durumu hakkında bilgi:

İşbu İzahnamenin 5'inci bölümünde yer alan risk faktörleri dışında herhangi bir unsur bulunmadığı düşünülmektedir.

7.4. İhraççının ticari faaliyetleri ve karlılığı açısından önemli olan patent, lisans, sınai-ticari, finansal vb. anlaşmalar ile ihraççının faaliyetlerinin ve finansal durumunun ne ölçüde bu anlaşmalara bağlı olduğuna ya da yeni üretim süreçlerine ilişkin özet bilgi:

Ruhsatlar, Lisanslar ve Kalite Sertifikaları

Elektrik piyasası oyuncularının tamamının, üstlendikleri piyasa faaliyetleri için EPDK'dan lisans almaları gerekmektedir. Şirket'in elektrik dağıtım şirketleri olan AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın elektrik dağıtım lisansı, Şirket'in elektrik perakende satış şirketleri olan AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ'ın ise elektrik tedarik lisansı bulunmaktadır. Söz konusu altı şirketin ana şirketi konumunda bulunan Şirket'in ise EPDK'dan lisans almasına gerek bulunmamaktadır.

Dağıtım ve Tedarik Lisansları

Dağıtım Şirketleri

Şirket'in dağıtım şirketlerinin lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Dağıtım Şirketi	Dağıtım Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYEDAŞ	ED/874-39/697	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042
Başkent EDAŞ	ED/101-21/028	30 yıl	1 Eylül 2006	1 Eylül 2036
Toroslar EDAŞ	ED/874-25/689	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042

Şirketin dağıtım şirketlerinin dağıtım operasyonlarını sürdürebilmeleri için dağıtım lisanslarını yenilemeleri gereklidir. Geçerli mevzuat bu dağıtım şirketlerinin ilgili lisansların sona ermesinden en az 12, en çok 15 ay önce lisansların yenilenmesi için EPDK'ya başvuruda bulunmalarını gerekli kılmaktadır. EPDK, bazı şartları inceledikten sonra bu lisansları en az on ve en çok 49 yıllık bir süre için yenileyip yenilememeye karar vermektedir. Şirketin dağıtım şirketlerinin dağıtım lisanslarını yenilemeleri için, geçerli mevzuat kapsamında belirlenen diğer şartlara ek olarak, dağıtım operasyonlarını yürütmeleri için gereken dağıtım şebekesinin işletme haklarına sahip olduklarını da belgelemeleri, dolayısıyla TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamaları gereklidir.

Perakende Satış Şirketleri

Şirket'in perakende satış şirketlerinin lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Perakende Satış Şirketi	Tedarik Lisansı			
	Lisans No.	Süre	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYESAŞ	GTL/4968-35/03130	28 yıl, 8 ay, 13 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042
Başkent EPSAŞ	GTL/4968-35/03091	22 yıl, 4 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	1 Eylül 2036
Toroslar EPSAŞ	GTL/4968-35/03183	28 yıl, 8 ay, 13 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042

Diğer Ruhsat ve Lisanslar

Dağıtım Şirketleri

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, Şirketin dağıtım şirketlerinin 2017 yılının sonuna kadar, Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen bir sertifikasyon kuruluşundan aşağıdaki kalite standardı sertifikalarını da almaları gereklidir.

- TS EN ISO 9001 (iş süreçlerinin ve düzenlemelere ve müşterilerin gereksinimlerine uyumun sürekli olarak iyileştirilmesi hakkında);
- TS ISO/IEC 27001 işletme bilgi sistemi süreçlerinde ve bilgi sistemlerini destekleyen ilgili tüm süreçlerde bilgi güvenliği ve personel verilerine ve barındırılan verilere ilişkin standartlar hakkında);
- TS ISO 10002 (müşteri şikâyetlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi hakkında);
- TS 18001 (iş sağlığı ve güvenliği yönetimi sistemleri hakkında) ve
- TS EN ISO 14001 (çevre yönetimi sistemlerine ilişkin standartlar hakkında).

AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, aşağıdaki sertifikaları almış bulunmaktadır:

Kalite Standardı	AYEDAŞ	Başkent EDAŞ	Toroslar EDAŞ
------------------	--------	--------------	---------------

Sertifika	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi
TS EN ISO 9001	1 Şubat 2015	31 Ocak 2018	5 Ocak 2017	14 Eylül 2018	21 Aralık 2015	14 Eylül 2018
TS ISO/IEC 27001 (bilgi yönetimi güvenliği için)	22 Temmuz 2016	21 Temmuz 2019	19 Temmuz 2016	18 Temmuz 2019	12 Temmuz 2016	11 Temmuz 2019
TS ISO/IEC 27001 (SCADA sistemleri için)	[Güncellenecek: 2017 sonuna kadar tamamlanacak.]		19 Şubat 2016	18 Şubat 2019	[Güncellenecek: 2017 sonuna kadar tamamlanacak.]	
ISO/IEC 20000	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018
TS ISO 10002	[Güncellenecek: 2017 sonuna kadar tamamlanacak.]					
TS 18001						
TS EN ISO 14001						

Perakende Satış Şirketleri

AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ aşağıdaki belgeleri almış bulunmaktadır:

- (i) TS EN ISO 9001 İş süreçlerinin ve düzenlemelere ve müşterilerin gereksinimlerine uyumun sürekli olarak iyileştirilmesi sertifikası;
- (ii) ISO 10002 Müşteri şikâyetlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi sertifikası ve
- (iii) ISO 27001 İşletme bilgi sistemi süreçlerinde ve bilgi sistemlerini, personel verilerini ve barındırılan verileri destekleyen ilgili tüm süreçlerde bilgi güvenliği sertifikası.

Kalite Standardı Sertifikaları	AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ	
	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi
ISO 9001	15 Nisan 2015	14 Nisan 2018
ISO 10002	9 Haziran 2017	8 Haziran 2020
ISO 27001	22 Temmuz 2016	21 Temmuz 2019

Bunlara ek olarak, 6507/6 sayılı ve 29 Eylül 2016 tarihli EPDK Kurul kararı uyarınca Şirket'in perakende satış ve dağıtım şirketlerinin 31 Mart 2018 tarihine kadar çağrı merkezi yönetimi sistemleri için TS EN 15838 sertifikası almaları gereklidir. [Güncellenecek: Şirketin perakende satış şirketleri bu sertifikalar için başvuru yapmış bulunmaktadır. Bu sertifikaların Aralık 2017 sonuna kadar alınması planlanmaktadır.] Ancak, Şirket'in dağıtım şirketleri bu hizmetleri dışarıdan sağlamaktadır ve ilgili altyükleniciler ilgili kurul kararına göre bu sertifikaları almış bulunmaktadır.

Enerjisa

Enerjisa, 3 Eylül 2013 tarihinde ISO/IEC 27001 (2013) bilgi güvenliği yönetimi sistemi sertifikası almıştır. Bu sertifika 2 Mart 2020 tarihine kadar geçerlidir ve finans yönetimi süreçlerini destekleyen tüm bilgileri, bilgi sistemlerini, altyapıları ve çalışanları kapsamaktadır.

Bilgi Teknolojisi

Bilgi teknolojisi, Şirket'in etkin bir şekilde faaliyette bulunması için önem taşımaktadır ve Şirket'in bilgi teknolojisi sistemleri; yüksek güvenlik seviyeleri ve operasyon desteğiyle Şirket'in ticari faaliyetlerini desteklemektedir. Şirketin dağıtım şirketleri, esas olarak, müşterilerinin mükemmel bir deneyim yaşamasını sağlamak amacıyla mobil uygulamalar ve çağrı merkezi süreçlerini müşteri kanalı gücünü arttırmaya

odaklanmaktadır. Bu dağıtım şirketleri aynı zamanda kesinti süreçlerinde operasyonların mükemmelleştirilmesine de odaklanmakta ve bu çerçevede bilgi teknolojisi sistemlerini kullanmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri de bilgi teknolojisi sistemlerini yönetirken müşteri kanallarının ve satış ve satış sonrası operasyonlarının işlevselliğini arttırmaya odaklanmaktadır.

Şirket, bu amaçlara uygun olarak, merkezleştirilmiş ve önemli operasyon merkezlerine yerel olarak yerleştirilmiş yardım masası operasyonlarını yürütmektedir. Şirket'in yardım masası operasyonları, olaylar gibi devam eden süreçler, değişiklikler, sorun yönetimi ve varlık yönetimi için kullandığı temel uygulama BCM'dir ((Hizmet Masası Yazılımı)).

Şirket'in bilgi teknolojisi operasyonları ve uygulamaları beş ayrı yerden merkezi olarak yönetilmektedir: İstanbul Maltepe, İstanbul Sabancı Center, Ankara Hanımeli, Ankara Balgat Kule ve Adana. Şirket bilgi teknolojisi yardım masası operasyonları ve SAP sistemleri operasyonları için dışarıdan hizmet almakta olup, bu operasyonlar için IBM'yi atamıştır. Şirket, uygulamalar için bakım ve destek, sistem ve ağ yönetimi, bilgi güvenliği, mimari, proje yönetimi ve uygulama geliştirme gibi diğer tüm operasyonları, içeriden ve dışarıdan çalışanların oluşturduğu, bu işe uygun bir ekiple kendi içinde yönetmektedir. Şirket an itibarıyla temel görevler haricinde dışarıdan hizmet alımı hakkındaki stratejisini güncellemektedir ve yeterli piyasa olgunluğu ve yeterliliğine ulaşılan bazı operasyonlarda dış kaynak kullanmayı planlamaktadır. Hem perakende hem de dağıtım şirketlerinde ISO 27001 ve ISO 27019 standartları takip edilmekte ve uygulanmaktadır ve tüm şirketler 2015'ten beri sertifikalıdır. Şirket, en güncel teknoloji çözümlerini takip ederek müşterilerinin verilerini ve elektrik şebeke bilgilerini siber saldırılar ve teknik arızalardan korumaya son derece önem vermektedir.

Şirket, aynı zamanda dijitalleştirme yol haritasına da odaklanmakta olup, odaklandığı ve öncelik verdiği alanlara göre dijitalleştirme stratejisini oluşturmak için 2017 ve 2018 yılında önemli performans göstergeleri incelenecektir. Bu program öncelik taşımaktadır ve CEO tarafından yönlendirilecektir.

Şirket, yedekleme operasyonlarını İzmit ve Ankara'da bulunan iki veri merkezinde yürütmekte ve bilgi teknolojileri sistemlerinde bulunan operasyonlarla ilgili verileri burada çalıştırmakta ve yedeklemektedir. Bu iki veri merkezi de birbirlerini yedeklemektedir. Ortak barındırma operasyonları, 31 Mart 2018 tarihine kadar Turkcell'in Gebze, İzmit ve Ankara'da bulunan veri merkezlerine (Canlı ve Afet sahaları) kaydırılacaktır. SAP dışındaki sistem operasyonları, internet üzerinden sesli iletişim (VoIP) sistemleri, geniş alan ağı (WAN), yerel alan ağı (LAN) ve diğer ikinci seviye operasyonlar (banka entegrasyonu ve çağrı merkezi altyapısı gibi) Enerjisa bilgi teknolojisi ekibi tarafından sürdürülmektedir.

Şirket'in kurumsal kaynak planlamasına (finans/muhasebe, kontrol, raporlama, satın alma, insan kaynakları vb.) ilişkin bilgi teknolojisi çözümleri, yönetim destek süreçlerini etkileştirecek şekilde tasarlanmaktadır. Bilgi teknolojisi planı, üç merkezi kurumsal kaynak planlaması sistemine ("SAP ERP") dayanmaktadır. SAP modüllerinin tamamına ilişkin destek, Şirket'in kendi çalışanlarının ve üçüncü kişi danışmanların birleşiminden oluşan bilgi teknolojisi ekibi tarafından yönetilmektedir. İnsan kaynakları operasyonları ise SAP ERP HR kullanılarak yürütülmektedir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, kesinti yönetimi için endüstriyel bir otomasyon kontrolü sistemi olan SCADA'yı kullanmakta ve SCADA sistemi vasıtasıyla dağıtım şebekesinden kesinti verilerini toplamaktadırlar. SCADA sistemine ek olarak, kesinti yönetimi sistemi (OMS) ayrıca coğrafi bilgi sistemlerine (GIS), müşteri ilişkileri yönetimi sistemine (CRM) ve interaktif sesli cevap (IVR) sistemine de entegre edilmiştir. Şirketin dağıtım şirketleri, kesintilerle ilgili operasyonları yönetmek için, SAP WFM'e çevrimiçi bağlanan el cihazlarını kullanarak saha operasyonları yürütmektedirler.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri müşterileriyle esas olarak kesinti ihbarları, fatura sorgulama ve müşteri şikâyetleri için çağrı merkezleri üzerinden sesli cevap yoluyla iletişimde bulunmakta ve bu operasyonlar için SAP CRM ve AVAYA kullanılmaktadır. Çağrı merkezine ek olarak, akıllı telefonlar (iOS ve Android) için bir mobil uygulama da bulunmakta ve bu uygulama müşterilerin coğrafi

pozisyon bilgisiyle birlikte kesintileri ihbar edebilmesine imkân sağlamakta ve müşterilere planlanan kesintiler hakkında bilgi vermektedir.

Şirket'in dağıtım şirketleri sayaç veri yönetimi (MDM) operasyonları için Enerjisa'nın kendi içerisinde geliştirdiği sayaç veri yönetimi çözümünü kullanmaktadırlar. Bu dağıtım şirketleri, sayaç verilerini toplamak için, sayaçları ve iletişim birimlerini yönetmek ve sayaç verilerini toplamak için kullanılan gelişmiş bir ölçüm altyapısı sistemi olan TMX'i (TeleMetrix) kullanmaktadırlar. Şirket ayrıca, GIS operasyonları için ESRI (Coğrafi Bilgi Sistemi Yazılımı) ve GEOIS uygulamasını (Altyapı Yönetimi için GIS Ağ Çözümleri) kullanmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, sayaç okuma, yeni bağlantı, bağlama/kesme, faturalama ve tahsilat gibi müşterilerle ilgili operasyonlar için SAP-ISU (SAP Industry Solution - Utilities) ve ilgili verileri kendi aralarında alıp vermek amacıyla da SAP IDEX kullanmaktadırlar. Fatura yazdırma operasyonları esas olarak Android ve Windows uygulamaları kullanılarak el cihazları vasıtasıyla sahada ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmektedir.

Müşterilerle ilgili operasyonlar için, Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha personeli SAP-ISU sistemine çevrimiçi olarak bağlı el cihazları kullanmaktadır. Bu dağıtım şirketleri ayrıca sahadaki ekibin (şirket arabaları da dâhil olmak üzere) coğrafi koordinatlarını toplayan ve gerçek zamanlı olarak sahadaki ekibe iş dağıtımını yapan bir saha izleme sistemi (FTS) de kullanmaktadırlar. Dağıtım şirketlerinin, saha operasyonlarını kolaylaştıran ve bu operasyonların etkinliğini arttıran Enrota (Enerjik Routing) adlı bir haritaya dayalı güzergâh optimizasyon uygulaması bulunmaktadır.

Fikri Haklar

Şirket, iç ve dış iletişimlerde, kurumsal kimliğinde ve faturalarda kullandığı isim ve logoyu korumak için markasına güvenmektedir.

Marka

Enerjisa

Enerjisa, Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı altı marka kullanmakta olup, bu markalardan üçü Enerjisa'ya, üçü ise Sabancı Holding'e aittir. Bu markalardan "enerjisa Türkiye'nin enerjisi şekil", "enerjisa" ve "enerjisa" markaları, Sabancı Holding adına kayıtlı markalar olarak sırasıyla 16 Eylül 2025, 11 Eylül 2022 ve 11 Eylül 2022 tarihlerine kadar koruma altındadır. Enerjisa bu markaları Sabancı Holding'le 12 Eylül 2017 tarihinde imzaladığı marka lisans sözleşmesi kapsamında kullanmaktadır.

Diğer üç marka ise Enerjisa adına kayıtlıdır. Bu markalardan "*enerjimi koruyorum*", kayıtlı marka olarak 16 Şubat 2026 tarihine kadar koruma kapsamındadır. Diğer markalar logo şeklindedir ve bu markalardan biri 23 Eylül 2023 tarihine, diğeryse 15 Şubat 2026 tarihine kadar korumadan yararlanmaktadır.

Enerjisa'nın patent, telif hakkı, endüstriyel tasarım veya devam eden marka başvurusu bulunmamaktadır. Ancak Enerjisa'nın Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı "*Elektrik Şebekesine ve/veya İletişim Ağına Bağlanabilecek Laclift Kutusu*" adında bir faydalı modeli bulunmaktadır ve bu model 2 Nisan 2025 tarihine kadar koruma altındadır.

Yukarıda belirtilenlere ek olarak, Enerjisa'nın kameralı manyetik kapı kontağı hakkında devam eden bir faydalı model başvurusu ve "*Mobil Sayaç Hata Test Cihazı*" hakkında devam eden bir patent başvurusu bulunmaktadır. Enerjisa'nın "*kalıp kutulu devre kesici için uzaktan şalter ekipmanı*" için henüz ilk inceleme aşamasında olan başka bir patent başvurusu daha bulunmaktadır.

Dağıtım Şirketleri

AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın da Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı markaları bulunmaktadır. Başkent EDAŞ'ın, Türk Patent ve Marka Kurumu'na 31 Mart 2021 tarihine kadar yedi yıllık koruma için kayıtlı ve "Dalgalı Enerji Sistemi" başlıklı, incelemiden geçmemiş bir patenti de bulunmaktadır.

Perakende Satış Şirketleri

AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ, Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı sekiz markanın müşterek sahibidir. Bu markalardan üçü marka, diğer beşi logo şeklindedir ve hepsi kayıtlı marka olarak korunmaktadır. AYESAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ'ın birlikte yaptıkları ve henüz sonuçlanmamış bir marka tescil başvurusu da bulunmaktadır. Bu marka tescil başvurusu 12 Aralık 2016 tarihinde yapılmış ve üçüncü bir kişi markanın tesciline itiraz etmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu üçüncü kişinin itirazını reddetmiştir.

Bunlara ek olarak, AYESAŞ'ın tek başına sahip olduğu bir marka ve 3 Mayıs 2017'de yaptığı ve henüz sonuçlanmamış bir marka tescil başvurusu bulunmaktadır.

Alan Adları

Enerjisa ve iştirakleri adına kayıtlı toplam sekiz alan adı bulunmaktadır: *ayesas.enerjisa.com*, *toroslar.enerjisa.com*, *satis.enerjisa.com*, *eedas.enerjisa.com*, *ayedas.com.tr*, *baskentedas.com.tr*, *enerjisa.com.tr*, *toroslaredas.com.tr*.

7.5. İhraççının rekabet konumuna ilişkin olarak yaptığı açıklamaların dayanağı:

Hızlı büyüyen Türk elektrik piyasasının Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde Şirketin 9 milyon abonesi ve yaklaşık %26'lık pazar payı bulunmaktadır (*Kaynak: 2015 TEDAŞ Veritabanı*). Şirketin ana bölgeleri başkent ve büyükşehirleri kapsamaktadır ve sağlam bir büyüme ve coğrafi çeşitlilik kombinasyonundan oluşmaktadır. Bu bölgeler, tüketim bakımından çok dengeli bir müşteri segmenti karışımına sahiptir. Toplam bölgesel talep açısından ve aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, Şirketin bölgeleri en üst sıralarda yer almaktadır. Sözü geçen üç bölgenin birlikteliği ile, Şirketin dağıtım faaliyeti 2016 itibarıyla yaklaşık 218.000 km uzunluğa ve 3.9 milyar TL DVT'ye sahip dağıtım şebekesinin genişletilmesi ve sürdürülmesine odaklanmaktadır. Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve işletme giderleri Başkent ve Toroslar bölgeleri için yüksek tutarda belirlenmiştir ve bu nedenle diğer dağıtım bölgelerine kıyasla daha yüksek DVT gelişimi ve daha yüksek işletme giderleri performans fazlası için potansiyeli bulunmaktadır.

Abone sayısı açısından, Şirketin bölgeleri 21 dağıtım bölgesi içinde en üst sıralardadır ve bu sıralar ilk 6 sıra içindedir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'de 31 Aralık 2016'da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki elektrik talebi yer almaktadır.

No.	Bölge	Talep	
		TWh	
1	Toroslar	25.7	12.1
2	Boğaziçi	24.6	11.6
3	Gediz	20.5	9.7
4	Uludağ	16.9	8.0
5	Başkent	16.3	7.7
6	Sakarya	14.7	6.9
7	Ayedaş	12.2	5.8
8	Meram	9.8	4.6
9	Akdeniz	9.3	4.4
10	Trakya	9.2	4.3
	Diğer	52.9	24.9

Toplam

212.1

100.0

Kaynak: EPDK

Aşağıdaki tabloda Türkiye’de 31 Aralık 2016’da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki gerçekleşen Yatırım Harcamaları tutarları yer almaktadır.

No.	Bölge	Gerçekleşen Yatırım Harcamaları		Gerçekleşen Faaliyet Giderleri	
		TL milyon	Toplamdaki %	TL milyon	Toplamdaki %
1	Başkent	546	12.8	597	8.6
2	Toroslar	539	12.6	544	7.9
3	Boğaziçi	387	9.0	797	11.5
4	Gediz	279	6.5	504	7.3
5	Uludağ	267	6.2	396	5.7
6	Meram	265	6.2	410	5.9
7	Ayedaş	255	6.0	357	5.2
8	Dicle	240	5.6	569	8.2
9	Yeşilirmak	203	4.7	290	4.2
10	Aydem	189	4.4	316	4.6
	Diğer	1,108	25.9	2,134	30.9
	Toplam	4,278	100.0	6,914	100.0

Kaynak: EPDK

Aşağıdaki tabloda Türkiye’de 31 Aralık 2016’da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki abone sayısı yer almaktadır.

No.	Bölge	Abone sayısı	
		milyon	Toplamdaki %
1	Boğaziçi	4.89	11.9
2	Başkent	4.10	10.0
3	Toroslar	3.67	8.9
4	Gediz	3.05	7.4
5	Uludağ	2.99	7.3
6	Ayedaş	2.75	6.7
7	Akdeniz	1.98	4.8
8	Meram	1.97	4.8
9	Yeşilirmak	1.94	4.7
10	Aydem	1.79	4.4
	Diğer	11.96	29.1
	Toplam	41.09	100.0

Kaynak: EPDK

Dağıtım Faaliyeti

Türkiye’deki dağıtım şebekesi ülkenin artan nüfusu ve kentleşme ve GSYH artışı ile birlikte genişlemekte ve aynı zamanda şebekenin yaşı sebebiyle önemli ölçüde yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır.

- 2009 yılında Başkent EDAŞ’ın özelleştirilmesi ve Enerjisa tarafından devralınması sürecinin tamamlanmasından sonra, Enerjisa tarafından Başkent EDAŞ’ın dağıtım varlıkları üzerinde detaylı bir hukuki inceleme analizi yapılmıştır. Analiz doğrultusunda, 2016 tarihine kadar, 33kV’lık trafoların %44’ünün 25 yıldan daha eski durumda olacağı ve analiz tarihi itibarıyla, %52’sinin 10 yıldan daha eski ve ortalama veya kötü durumda olduğu saptanmıştır. Bu da, 2009 yılından beri değiştirilmemiş olan trafoların üçüncü tarife döneminde muhtemelen değiştirilmesi gerekeceği anlamına gelmektedir. Benzer şekilde, MV yer üstü hatlarının %42’sinin 2016 yılında 25 yıllık veya

daha eski ve %60'ının da 15 yıldan eski olduğu olduğu hesaplanmıştır. LV yer üstü hatlarında da durumun biraz daha iyi olduğu tespit edilmiş ve sadece %32'sinin 2016'ya kadar 25 yılın üzerinde olacağı ve ilgili tarihe kadar değiştirilmemeleri durumunda %15'inin kötü durumda olacağı hesaplanmıştır.

- 2014 yılı sonunda, dağıtım varlıklarının değerlendirilmesi için Ayedaş ve Toroslar için de benzer analizler gerçekleştirilmiş olup Ayedaş ve Toroslar şebekesi için de Başkent sonuçlarına benzer sonuçlar elde edilmiştir. Haziran 2015 itibarıyla, [●] trafo arasından 5680 trafo ziyaret edilmiştir. Trafoların %38'inin 2016'ya kadar 20 yıldan eski olacağı ve %25'inin de 10 yıldan eski olacağı sonucuna varılmıştır. Trafoların %65'i iyi durumda iken, %4'ünün derhal değiştirilmesi gerekmektedir. Trafo binalarının %8'inin de onarılması gerekmektedir.

Şirket Türk elektrik dağıtım piyasasında kilit bir oyuncu olup üç bölgeyi yönetmektedir ve bu bölgelerden ikisi olan Başkent ve Toroslar en üst sıradaki iki Yatırım Harcamaları alan bölgelerdir. Halihazırda, Şirket 2016 yılsonu itibarıyla Faaliyet Giderleri karşılığı, Yatırım Harcamaları karşılığı ve DVT boyutu açısından piyasa lideri konumundadır ve bu kalemlerin piyasa payları sırasıyla %20,5, %23,5 ve %24,5'tir.

Bölge	2016 Faaliyet	2016 Yatırım	2016 Yıl Sonu DVT
	Giderleri Karşılığı	Harcamaları Karşılığı	
	(%)	(%)	(%)
Başkent	9,2	9,7	11,5
Toroslar	7,4	9,0	8,3
Ayedaş	3,9	4,5	4,5
Enerjisa	20,5	23,5	24,5
<i>Enerjisa Büyüklüğü (milyar TL)</i>	0,88	0,86	2,9
<i>Piyasa Büyüklüğü (milyar TL)</i>	4,27	3,68	12,2

Kaynak: EPDK

Perakende Satış Faaliyeti

2015 yılında en büyük altı görevli tedarik şirketinin sahipleri, Türkiye'de toplam müşteri tabanının %75'inden sorumlu idi. Enerjisa'nın yıllık son tüketici perakende satışları 2016 yılı için 33TWh'dir ve bu rakam tüm perakende şirketler içinde %18'lik piyasa payına tekabül etmektedir.

Görevli tedarik şirketlerin diğer büyük sahipleri (müşteri sayısı açısından en büyük beş) aşağıda yer almaktadır:

Bölge	Sahibi
Başkent	Enerjisa
Toroslar	Enerjisa
AYEDAŞ	Enerjisa
Boğaziçi	Cengiz-Kolin
Akdeniz	Cengiz-Kolin
Çamlıbel	Cengiz-Kolin
Gediz	Bereket
AYDEM	Bereket
Sakarya	Akenerji
Uludağ	Limak

Küçük ve orta büyüklükteki ticari/endüstriyel müşterilerden ve meskenlerden oluşan kitle segmentindeki önemli rekabet piyasaya yeni girenlerden kaynaklanmaktadır. Piyasada 21 görevli ve 200'den fazla görevli olmayan tedarik şirketi bulunmaktadır. Görevli olmayan tedarik şirketlerinin çoğu piyasaya yeni girmiştir, herhangi bir üretim varlığına sahip değildir ve çoğunlukla enerji tedariki için spot veya ikili piyasalara bağlıdır. Müşteri portföyü devralmak ve geliştirmek için yerel üçüncü kişi bayileri kullanmayı amaçlamaktadırlar. Yalnızca indirimlere odaklanmaktadır ve sınırlı marka iletişimleri bulunmaktadır.

Piyasanın daha uzun bir süre açık olduğu kurumsal segmentte, müşteriler tedarikçi değiştirme konusunda daha farkındalık sahibi olup tedarikçi değiştirmeye açıktır ve tedarikçiler mesken ve KOBİ müşterilere kıyasla daha iyi kilit müşteri yönetimi ve daha az kitle portföy yönetimi araçlarına ihtiyaç duymaktadır.

2016 perakende satış hacimlerine dayalı olarak piyasadaki büyük grupların piyasa payları aşağıda belirtilmektedir.

Grup	(%) Piyasa Payı	Hacim (TWh)
Enerjisa	18	33
Cengiz-Kolin	15	29
Bereket	11	21
IC İttaş	7	13
Limak	6	11
Aksa	5	9
Akenerji	5	9
Diğer Görevli şirketler	17	31
Diğer Görevli olmayan şirketler	16	30

Kaynak: [●]

7.6. Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan her türlü anlaşma hakkında bilgi:

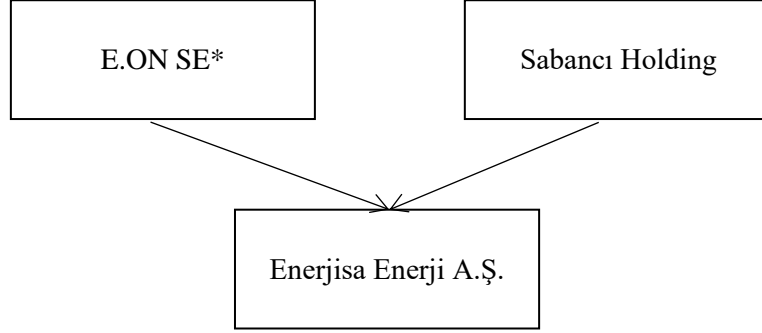
Yoktur.

7.7. Son 12 ayda finansal durumu önemli ölçüde etkilemiş veya etkileyebilecek, işe ara verme haline ilişkin bilgiler:

Yoktur.

8. GRUP HAKKINDA BİLGİLER

8.1. İhraççının dahil olduğu grup hakkında özet bilgi, grup şirketlerinin faaliyet konuları, ihraççıyla olan ilişkileri ve ihraççının grup içindeki yeri:

(*) DD Turkey vasıtasıyla.

Halka arz öncesi Şirket'in paylarına, %50 - %50'lik bir ortaklık vasıtasıyla E.ON ve Sabancı Holding sahiptir. Şirket, Sabancı Holding ve E.ON'un eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Şirket E.ON ve Sabancı Holding gruplarına dahildir.

E.ON ve Sabancı Holding hakkında bilgiler aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., Türkiye'nin en büyük topluluklarından biri olan Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketleri temsil eden ana şirkettir. Sabancı Topluluğu; Türkiye'nin hızla büyüyen sektörleri olan finansal hizmetler, enerji, çimento, perakende ve sanayi gibi sektörlerde faaliyet göstermektedir. Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin önde gelen şirketlerindedir. Sabancı Holding'in kendi paylarının yanı sıra 11 iştirakinin payları da Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketler; 16 ülkede faaliyetlerini sürdürmekte olup ürünlerini Avrupa, Orta Doğu, Asya, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da pazarlamaktadır. Sabancı Topluluğu sahip olduğu saygınlık, marka imajı, güçlü ortaklıkları, Türkiye piyasaları hakkındaki bilgi ve deneyimi sayesinde ana faaliyet alanlarında büyüyerek, Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan önemli bir güç haline gelmiştir.

Sabancı Holding'in uluslararası iş ortakları arasında konularında dünyanın önde gelen isimleri; Ageas, Aviva, Bridgestone, Carrefour, E.ON, Heidelberg Cement, Marubeni ve Philip Morris yer almaktadır. Sabancı Holding; finansman, strateji, iş geliştirme ve insan kaynakları işlevlerinin koordine edilmesinin yanı sıra Topluluğun vizyon ve stratejilerinin belirlenmesinden, Topluluk içinde yaratılacak sinerjiyle hissedarlara sağlanan değer artırılmasından sorumludur.

2016 yılında Sabancı Topluluğu, 54 milyar TL (17,8 milyar ABD doları) konsolide satış geliri elde etmiş ve konsolide faaliyet kârı 7,1 milyar TL (2,3 milyar ABD doları) olarak gerçekleşmiştir. Sabancı Holding'in en büyük hissedar grubunu %56,44 pay oranıyla Sabancı Ailesi oluşturmaktadır. %40,2 ile Borsa'da en yüksek halka açıklık oranına sahip holding şirketlerinden olan Sabancı Holding'in depo sertifikaları ise SEAQ International ve Portal'da kotedir.

E.ON SE

E.ON SE, Essen, Almanya merkezli yatırımcı sermayeli bir enerji şirkettir. E.ON'un faaliyetleri üç işletme birimi altında segmentlere ayrılmıştır: Enerji Şebekeleri, Müşteri Çözümleri ve Yenilenebilir Enerji. E.ON, ağırlıklı olarak Almanya, İngiltere, ABD, İsveç, Doğu-Orta Avrupa ve Türkiye'de faaliyetlerini sürdürmektedir. Yaklaşık 43.000 çalışanı bulunan E.ON, 2016 yılında 38 milyar Euro satış gerçekleştirmiştir.

Enerji Şebekeleri segmenti, dünyanın elektrik hatlarını yarının akıllı enerji ağlarına dönüştürmek üzere elektrik ve gaz dağıtım şebekelerinden oluşmaktadır. Müşteri Çözümleri segmenti, Avrupa'nın enerji değişimini aktif olarak şekillendirmek üzere müşterilerle birlikte çalışmalar yapan bir platform görevi görmektedir. Bu faaliyetler, Avrupa'daki müşterilere enerji, gaz ve ısı, ve bunların enerji verimliliğini ve özerkliğini artırarak farklı avantajlar sağlayan ürünler ve hizmetler sağlamayı içermektedir. Yenilenebilir Enerji segmenti, karada Rüzgar/Güneş ve denizde Rüzgar'dan oluşmaktadır. E.ON, yenilenebilir enerji üretim varlıklarını planlamakta, inşa etmekte, işletmekte ve yönetmektedir.

8.2. İhraççının doğrudan veya dolaylı önemli bağlı ortaklıklarının dökümü:

Şirket'in bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıda temin edilmiştir:

Ticaret Unvanı	Kurulduğu Ülke ve Merkezi	Faaliyet Konusu	İştirak Payı ve Sahip Olunan Oy Hakkı	Sermaye Tutarı	Sermaye Taahhüdü (TL)	Yedekleri (TL)	Net Dönem Karı/Zararı (TL)
Başkent Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Kızılırmak Mah. Ufuk Üniversitesi Cad. No:1 Başkent Kule Çukurambar Çankaya/AN KARA	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son kullanıcıya iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100- %100	484.827.841,00	-	98.051.041,22	273.936.816,3 7
İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/2 B Blok Maltepe/İstanbul	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son kullanıcıya iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100- %100	223.557.577,00	-	35.922.306,95	146.660.356,7 3

Toroslar Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Cemalpaşa Mah., Cevat Yurdakul Cad. No:2 Seyhan/ADANA	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son kullanıcıya iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100- %100	293.908.580,00	-	18.867.889,56	80.531.233,75
Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100- %100	2.347.859,10	-	5.760.852,42	62.064.208,70
Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100- %100	61.781.603,00	-	21.773.248,09	29.966.203,52
Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100- %100	1.000.000,00	-	500.000,00	105.976.379,37

9. MADDİ DURAN VARLIKLAR HAKKINDA BİLGİLER

9.1. İzahnamede yer alması gereken son finansal tablo tarihi itibarıyla ihraççının finansal kiralama yolu ile edinilmiş bulunanlar dahil olmak üzere sahip olduğu ve yönetim kurulu kararı uyarınca ihraççı tarafından edinilmesi planlanan önemli maddi duran varlıklara ilişkin bilgi:

Gayrimenkuller

Enerjisa ve iştirakleri, hiçbir gayrimenkulün maliki değildir ve gayrimenkul sahipleriyle yaptıkları sözleşmelerden kaynaklanan irtifak hakları ve diğer haklar gibi çeşitli aynı haklara dayanarak gayrimenkulleri kullanmaktadırlar.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, dağıtım şebekesinin ve operasyonları için gerekli olan varlıkların ve tesislerin maliki değildir. Ancak 24 Ocak 2006 tarihinde, Şirket'in dağıtım şirketlerinden her biri, dağıtım sisteminin, dağıtım tesislerinin ve dağıtım şirketlerinden her birine atanan dağıtım bölgesindeki dağıtım tesislerinin işletilmesi için gerekli olan diğer menkul ve gayrimenkul malların işletme haklarının devri hakkında TEDAŞ'la bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamıştır.

31 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşen hukuki ayrıştırma sonrasında, Şirket'in perakende satış şirketleri de görevli tedarik şirketi sıfatıyla gerçekleştirdikleri perakende satış operasyonları için gerekli olan (diğer bir deyişle, düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlar için gerekli olan ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satış yapmak üzere Şirket'in perakende satış şirketlerinden her birine atanan bölgede bulunan) varlıkların, tesislerin ve diğer menkul ve gayrimenkul malların devri hakkında TEDAŞ'la İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamışlardır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri ilgili dağıtım tesislerinin işletme haklarını elde etmiş, ancak ilgili varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca, araziler dağıtım tesislerinin işletme hakları kapsamında TEDAŞ tarafından kamulaştırılmakta, Şirket'in dağıtım şirketleri adına intifa ve irtifak hakları elde edilmekte ve bunların maliyetleri dağıtım bedellerine yansıtılmaktadır. İlgili varlıkların kamulaştırılabilmesi için, Türk kamulaştırma mevzuatı uyarınca kamu yararı kararı alınması gerekmektedir ve bu kararlar EPDK tarafından alınmaktadır. Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesinin bir kısmının bulunduğu orman alanlarını da TEDAŞ ve Orman Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokoller uyarınca, TEDAŞ adına kullanmaktadır.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinden ayrı olarak, özel hukuk kişileriyle imzaladıkları kira sözleşmelerine uygun olarak bazı gayrimenkulleri yönetim ofisi ve ticari bina olarak kullanmaktadır. Bu dağıtım ve perakende satış şirketleri aynı zamanda Hazine ve belediyeler gibi çeşitli kamu kurumlarının adına kayıtlı olan bir takım gayrimenkulleri de intifa ve irtifak hakları gibi çeşitli aynı haklara dayanarak kullanmaktadır.

Enerjisa'nın kayıtlı ticari merkezi Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul adresindedir. Enerjisa, bu gayrimenkulü Sabancı Holding'le imzaladığı ve süresi her yıl yenilenen bir kira sözleşmesi uyarınca kullanmaktadır.

Sahip Olunan Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Cinsi	Edinildiği Yıl	m ²	Mevkii	Net Defter Değeri (TL)	Kullanım Amacı	Kiraya Verildi ise Kiralayan Kişi/Kurum	Kira Dönemi	Yıllık Kira Tutarı (TL)
Demirbaş	2016	-	-	38.039,86	Güç Kalitesi, Reaktif Test Cihazı	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	613.579,03	El terminali	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	64.395,00	Işıklı Tabela	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Sayaç	2016	-	-	1.793.049,85	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	24.409,50	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	9.980,27	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	18.606,29	Trafo deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	16.668,77	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	46.789,89	Tevsi projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	14.065,27	Aydınlatma projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	25.815,47	Kain arası deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	217.565,45	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	111.794,42	Yeraltı kablo projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	331.330,15	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	169.909,16	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	125.136,80	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	219.154,45	Hücre projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	60.399,61	Park projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	128.869,64	Enerji nakil hattı	-	-	-

Tesis	2016	-	-	36.101,72	ÇEPAŞ projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	87.286,65	Kök projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	10.488,78	Fider projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	5.292,33	Fider projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	128.833,26	Sarıyer projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	9.858,23	Sanayi projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	16.348,12	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	70.993,41	Toki projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	29.449,60	Toki projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	39.563,94	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	342.058,11	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	170.790,02	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	86.626,66	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.627.940,51	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	32.853,86	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	337.548,04	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.197.393,79	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.190.644,46	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	206.088,75	Enerji nakil hattı	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	404.678,66	El Terminali	-	-	-
Tesis	2016	-	-	0,08	Aydınlatma Tesisi Devir Bedeli	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	30.864,98	Işıklı Tabela	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Tesis	2016	-	-	8.453.343,85	Yer altı kablo	-	-	-

					projesi			
Sayaç	2016	-	-	1.176.426,80	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	118.873,62	Işıklı Tabela	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	1.475.661,21	El Terminali	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Sayaç	2016	-	-	2.369.571,29	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
GENEL TOPLAM				26.971.922,84				

Yukarıda sayılan maddi duran varlıklar dışında net defter değeri 20.711.489,44 TL tutarında toplam 146 adet Araç ve Araç Üstü Ekipmanları bulunmaktadır.

Edinilmesi Planlanan Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Yoktur.

Finansal ya da Faaliyet Kiralaması Yoluyla Edinilen Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Yoktur.

Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hakkında Bilgiler

Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları; müşteri sözleşmeleri ve ilişkileri, işletme hakkı devir, şerefiye, bilgisayar yazılımları ve diğer maddi olmayan duran varlıklar olmak üzere beş kaleme ayrılmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, maddi olmayan duran varlıklara ilişkin toplam net defter değeri 7.748.097 bin TL'dir.

Müşteri Sözleşmeleri ve İşletme Haklarının Devri

Şirket, müşteri sözleşmelerini, maliyet eksi birikmiş amortisman ve birikmiş değer kaybı olarak kaydetmektedir. Şirket, amortismanı, müşteri sözleşmelerinin tahmini kullanım ömürleri üzerinden düz çizgi metoduyla uygulamaktadır. Müşteri sözleşmelerinin kullanım ömürleri 25 ile 30 yıl arasında değişmektedir.

Bilgisayar Yazılımları

Şirket, aldığı bilgisayar yazılım lisanslarını, söz konusu yazılımları almak ve kullanılabilir hale getirmek için yapılan masraflar üzerinden sermayeleştirmektedir. Bu maliyetler, yazılımların üç ile beş yıl arasında değişen tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti edilmektedir. Şirket, bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetlerini de, tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti etmektedir.

9.2. İhraççının maddi duran varlıklarının kullanımını etkileyecek çevre ile ilgili tüm hususlar hakkında bilgi:

Çevre, Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Hususlar

Türkiye'de çevreyle ilgili konular hakkındaki temel düzenlemeler Çevre Kanunu ve Çevre Kanunu kapsamında yayımlanan ÇED Yönetmeliği ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gibi bir dizi yönetmelikten

oluşmaktadır. Çevre Kanunu, çevrenin korunmasına ilişkin şartların genel çerçevesini ve bu şartlara uyulmamasının sonuçlarını düzenlemektedir. ÇED Yönetmeliği ise, ÇED çalışmalarının türlerini (ÇED raporu veya proje açıklama raporu) ve içeriklerini (bir ÇED sürecinde uygulanan idari ve teknik ilke ve prosedürleri) düzenlemektedir.

Çevresel etki değerlendirme şartlarına tabi olan tesisler, ÇED Yönetmeliğinde sayılmaktadır. Ne Enerjisa, ne de Enerjisa'nın dağıtım veya perakende satış şirketleri ÇED Yönetmeliğindeki listeler kapsamındadır. Bu nedenle Enerjisa ve iştirakleri ÇED şartlarından muaftır. Benzer bir şekilde, Enerjisa ve iştirakleri Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamına giren hava emisyonu, çevre gürültüsü, atık su tahliyesi ve derin deniz suyu tahliyesi gibi bir faaliyette bulunmamaktadır ve bu nedenle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğindeki ruhsat ve lisans şartlarına tabi değildir. Ancak Şirketin dağıtım şirketleri, atık su için kanalizasyon sistemine bağlı bulunmaktadır ve dolayısıyla, ilgili tesisleri kanalizasyon sistemine bağlamak için ilgili belediyelerden gerekli izinleri almış bulunmaktadır.

Şirketin dağıtım şirketleri, lojistik servis merkezi depolarında 1.000 kilogramdan fazla tehlikeli atık depoladıkları için, Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünden geçici atık depolama izinleri almakla yükümlüdür. Şirketin dağıtım şirketlerinin sekiz lojistik hizmet merkezi bulunmaktadır. Ankara'daki lojistik hizmet merkezi için geçici atık depolama izni alınmıştır. Bu merkezlerden geri kalan yedisi için, dağıtım şirketleri Eylül 2017'de Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne başvurmuştur ve atık depolama alanları için düzenlemelerin şartlarına uygun olarak gerekli işlemler yapılmaktadır.

Enerjisa ve bağlı ortaklıkları, ayrıca sağlık ve güvenlikle ilgili birçok kanun ve yönetmeliğe tabidir. Şirketin operasyonları hakkındaki temel mevzuat, risk değerlendirme düzenlemelerini, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi düzenlemelerini ve iş sağlığı ve güvenliği yönetimi düzenlemelerini kapsamaktadır. Enerjisa ve iştiraklerinin operasyonları hakkındaki temel sağlık ve güvenlik mevzuatı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile başta İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ve İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi gelmek üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çıkartılan diğer bazı düzenlemelerdir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, işverenler için sağlık ve güvenlik şartlarının genel çerçevesini çizmekte ve bu şartlara uyulmamasının sonuçlarını düzenlemektedir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve geçerli diğer düzenlemeler uyarınca, ilgili makamlar denetim yapabilir ve ihlal halinde para cezası uygulayabilir. Yine İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, işverenler artık çalışanları arasından bir veya birden fazla "çalışan temsilcisi" seçilmesini sağlamakla (veya seçim mümkün değilse atamakla) ve çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı/uzmanları, işyeri doktoru/doktorları ve diğer sağlık personelini atamakla yükümlüdürler.

Şirketin dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, sağlık ve güvenlik uygulamalarını takip etmek için sağlık ve güvenlik ekipleri bulundurmaktadırlar. Bu şirketler ayrıca iş sağlığı ve güvenliği kültürü yaratmak amacıyla üst yönetimi de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarla iş sağlığı ve güvenliği toplantıları yapmaktadırlar. Bunlara ek olarak, dağıtım şirketlerinin yöneticileri düzenli olarak iş sağlığı ve güvenliği hakkında saha denetimleri yapmakta ve iş sağlığı ve güvenliği alanında liderlik yapmaktadırlar.

Sağlık ve güvenlik düzenlemelerine uyumu teşvik etmek için Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, tehlikeli durumları ihbar eden çalışanlarına ödül vermektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin çalışanları için risk değerlendirme, acil durumlar, ilk yardım ve diğer sürücülerin hatalarına karşı tedbirli araç kullanma eğitimleri gibi farklı türde eğitim programları düzenlenmektedir. Şirket, geçerli iş sağlığı, iş güvenliği ve çevre kuralları ve düzenlemelerine önemli tüm açılardan uyum göstermektedir.

9.3. Maddi duran varlıklar üzerinde yer alan kısıtlamalar, aynı haklar ve ipotek tutarları hakkında bilgi:

Yoktur.

9.4. Maddi duran varlıkların rayiç/gerçeğe uygun değerinin bilinmesi halinde rayiç değer ve dayandığı değer tespit raporu hakkında bilgi:

Yoktur.

10. FAALİYETLERE VE FİNANSAL DURUMA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

10.1. Finansal durum:

10.1.1. İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla finansal durumu, finansal durumunda yıldan yıla meydana gelen değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri:

Likidite ve Sermaye Kaynakları

Şirket esas olarak işletme sermayesi gereksinimlerini finanse etmek, mevzuatta belirlenen yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralmasıyla ilgili yükümlülüklerini karşılamak için finansmana ihtiyaç duymaktadır.

Şirket'in temel likidite kaynağı, elektrik satışlarından ve ilgili hizmetlerden elde edilen perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından müteşekkildir. Şirket'in finansman kaynakları ve yatırım giderlerini finanse edebilmesi, ekonomik koşullar, mevzuattaki gelişmeler, müşterilerin talepleri ve finansmanın mevcut olup olmaması gibi Şirket'in kontrolünün ötesinde olan birçok faktörden etkilenmektedir. Bu nedenle, Şirket'in finansman gereksinimleri, planlanan yatırım harcamalarını desteklemek için gerek duyduğundan fazla olabilir. Şirket, yatırım giderlerini desteklemek için ek finansmana ihtiyaç duyduğu takdirde, özel finansman veya kamu finansmanı ya da sair kaynak arayışına girebilir.

Şirket geçmişte faaliyetleri için önemli miktarda nakde ihtiyacı olması nedeniyle önemli finansman ihtiyacı içine girmiştir. Bu doğrultuda Şirket, kendi tüzel kişiliğinin, dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin finansmanı için hem kendi şirketleri arasında hem de üçüncü taraf finansal kurumlar ile finansman anlaşmaları yapmıştır. Buna ek olarak, Enerjisa ve EDAŞ tarafından TÜFE'ye endeksli tahvil ihraçları gerçekleştirilmiştir. Bu tahviller Türkiye'de nitelikli yatırımcılara satılmış olup, Borsa İstanbul Kesin Alım-Satım Pazarında işlem görmektedir. Şirket geçmişte Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralması ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne karşı borç altına girmiş ve Özelleştirme İdaresi'ne olan borcunun tamamını 2015 yılının sonuna kadar yeniden finanse etmiştir.

Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla, Şirket'in yönetimi Şirket'in gelecekteki yatırımlara ilişkin taahhütlerini karşılaması için gereken orta ve uzun dönem finansmana ve de likiditeye erişme imkânına sahip olduğuna inanmaktadır.

Finansman Düzenlemeleri

Şirketler Arası Krediler

Şirket, düzenlemelerle belirlenen yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasıyla ilgili yükümlülüklerini karşılamak için mümkün olduğunca iç fonlarını kullanmaktadır. Şirket perakende satış şirketlerinden de grup içi krediler almıştır. Bu krediler, piyasa faiz oranlarıyla ve çeşitli vadelerle verilmiş olup, bu vadelerin sonucusu Eylül 2018'dir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından Şirket'e verilmiş olan kredilerin geri ödenmemiş miktarı 972 milyon TL'dir.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin Şirket'e verdikleri grup içi kredilerden başka, Şirket'in dağıtım şirketlerine verdiği krediler de bulunmaktadır. Bu krediler de piyasa faiz oranlarıyla ve gecelik kredi olarak verilmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketlerine vermiş olduğu kredilerin geri ödenmemiş miktarı 901,8 milyon TL'dir. Bu şirketler arası kredilerin Enerjisa seviyesinde konsolidasyona tabi olmaları ve dolayısıyla ortadan kalkmaları nedeniyle konsolide seviyede yarattıkları etki sıfırdır. Bunun sonucunda, şirketler arası kredi işlemleri, bu işlemler kapsamındaki alacak ve borçlar konsolidasyon sonucunda birbirleriyle mahsup edildiklerinden Enerjisa için herhangi bir borca neden olmamaktadır.

Akbank ile Yapılan Finansman Sözleşmeleri

Şirket (dağıtım ve perakende satış şirketleri de dâhil olmak üzere), Akbank ile en son vade tarihi Eylül 2020 olacak şekilde çeşitli vadelerle, %12,25 ve %15,30 arasında değişen piyasa faiz oranları üzerinden çeşitli kredi sözleşmeleri akdetmiştir. Şirket'in 5 Temmuz 2017'de kullandığı ve geri ödeme tarihi 6 Temmuz 2018 olan 100 milyon ABD Doları tutarındaki kredi ve 4 Ağustos 2017 tarihinde kullandığı ve geri ödeme tarihi 6 Temmuz 2018 olan 63,6 milyon ABD Doları tutarındaki kredi dışında bu kredilerin tamamının para birimi Türk Lirası'dır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın Şirket'e kullandırdığı kredilerin geri ödenmemiş miktarı 2.290 milyon TL ve 263,6 milyon ABD Doları'dır. Para birimi ABD Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir.

Bu krediler için teminat veya garanti verilmemiştir ve bu kredi sözleşmeleri kapsamındaki temerrüt halleri, (i) ödeme yapmama, (ii) iflas, (iii) yanıltıcı bilgi verme ve (iv) 100 milyon TL'yi aşan bir icra kararına maruz kalma gibi mutata temerrüt halleridir. Bu kredi sözleşmelerinde, Halka Arz açısından önem taşımayan mutata taahhütler yer almaktadır.

Üçüncü Kişilerle Yapılan Finansman Sözleşmeleri

Şirket (dağıtım ve perakende satış şirketleri de dâhil olmak üzere), başlıca Ziraat Bankası A.Ş. ("**Ziraat Bankası**"), Türkiye İş Bankası A.Ş. ("**İş Bankası**"), Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ("**Garanti Bankası**"), Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ("**TSKB**"), Citibank A.Ş. ("**Citibank**") ve Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş. ("**TEB**") olmak üzere büyük Türk bankalar ile kredi sözleşmeleri akdetmiştir. Buna ek olarak Şirket'in Garanti Bank International N.V. ("**Garanti Bank International**") ve İş Bank AG ("**İş Bank International**") gibi Türk bankaların yurt dışı iştirakleri ile de akdetmiş olduğu kredi sözleşmeleri de vardır.

Tüm bu kredi sözleşmeleri %10,65'ten %15,40'a kadar değişen piyasa faiz oranları öngörmektedir ve krediler Türk Lirası cinsinden belirlenmiştir. Bunlara ek olarak, Şirket'in bir de Euro cinsinden ve %2,55 faiz oranı öngören bir kredi sözleşmesi bulunmaktadır ve bu Euro kredisine ilişkin döviz riski, döviz swap araçları vasıtasıyla tamamen dengelenmiştir. Bu kredilerin geri ödeme tarihleri Mart 2018'den Nisan 2020'ye kadar değişmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in almış olduğu kredi tutarı yaklaşık 2,3 milyar TL ve 11 milyon Avro'ya ulaşmıştır.

Bu kredilerin hiçbiri için teminat veya garanti verilmemiştir ve tüm kredi sözleşmeleri Halka Arz bakımından önem arz etmeyen mutata taahhütler içermektedir. Ek olarak, bu kredi sözleşmeleri kapsamındaki temerrüt hallerinden bazıları, (i) ödeme yapmama, (ii) iflas, (iii) 50 milyon TL'yi aşan bir icra kararına maruz kalma, (iv) faaliyetlerin sürekliliğini kısıtlayacak şekilde izin ve ruhsatların iptal edilmesi, (v) işle ilgili varlıkların kamulaştırılması (v) yanıltıcı bilgi verme (iv) aleyhe 100 milyon TL'yi aşan icra takiplerinin başlatılması (vi) işlerin devamını engelleyecek lisans ve izin iptalleri (vii) işletme varlıklarının kamulaştırılması ve (viii) kontrol değişikliği gibi mutata temerrüt halleridir.

Günlük ve Rotatif Krediler

Şirket'in dağıtım şirketleri, işletme sermayesi ve düzenlemeye tabi yatırım harcamaları gereksinimlerini finanse etmek amacıyla ve kredilerin daha uzun vadeli kredilerle yeniden finanse edilerek faiz oranının yönetilmesi amacıyla zaman zaman günlük krediler kullanmaktadır. Dağıtım şirketleri bu günlük kredileri genel kredi sözleşmeleri kapsamında kullanmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla alınmış olan günlük ve rotatif kredilerin geri ödenmemiş kısmının toplam miktarı 159,75 milyon TL'dir. Bu kredilerde, Halka Arz açısından önem taşımayan mutata taahhütler yer almaktadır.

Tahvil İhraçları

30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in ve iştiraki Başkent EDAŞ'ın, dört tahvil ihracı bulunmaktadır. Bu tahvillerin tamamı TÜFE endekslidir, altı ayda bir kupon ödemelidir ve tahviller nitelikli yatırımcılara

satılmıştır. Ayrıca bu tahviller Borsa İstanbul'un Kesin Alım-Satım pazarında işlem görmektedir.

Enerjisa Tahvili

Şirket, 1 Ağustos 2017 tarihinde, 355 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Tahvilin vadesi beş yıl, vade sonu 26 Temmuz 2022 ve kupon oranı 500 bps'dir. Ak Yatırım'ın aracı kurum olduğu bu ihraç doğrultusunda tahvil, varlık yönetim fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na ("AİKB") satılmıştır. Bu tahvilin şart ve koşulları, Halka Arz açısından önem taşımayan mutata taahhütler içermektedir.

Şirket, 20 Ekim 2017 tarihinde, 100 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 15 Ekim 2021 ve kupon oranı 475 bps'dir. Aracı kuruluş Ak Yatırım'dır. Tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır.

EEDAŞ Tahvili

EEDAŞ, 2 Mart 2017 tarihinde, 405 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraç, 29 Aralık 2016 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 23 Şubat 2021 ve kupon oranı 475 bps'dir. Aracı kuruluş Ak Yatırım olup tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır. Bu tahvilin şart ve koşulları, Halka Arz açısından önem taşımayan mutata taahhütler içermektedir.

28 Nisan 2017 tarihinde Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ilk adımının tamamlanmasından sonra, EEDAŞ (elektrik dağıtım ve perakende satış şirketlerini devralmak üzere amacıyla kurulan araç şirketi) Enerjisa'yla birleşmek suretiyle tasfiyesiz olarak sona ermiştir. Bu birleşmeyle bağlantılı olarak, EEDAŞ'ın EEDAŞ Tahvili kapsamındaki yükümlülükleri de dâhil olmak üzere, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir.

Başkent EDAŞ Tahvilleri

Başkent EDAŞ, 15 Ağustos 2016 ve 30 Eylül 2016 tarihlerinde sırasıyla 200 milyon TL ve 150 milyon TL tutarlarında iki TÜFE'ye endeksli tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraçlar, 26 Temmuz 2016 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında yapılmıştır. Her iki tahvilin de vadesi üç yıldır ve vade sonları sırasıyla 12 Ağustos 2019 ve 27 Eylül 2019'dur. Her iki tahvilin de kupon oranı 400 bps'dir. Aracı kuruluş Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'dir ve tahviller varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır. Bu tahvillerin şart ve koşulları, Halka Arz açısından önem taşımayan mutata taahhütler içermektedir.

Kredi Derecelendirme Notları

Fitch Ratings, 22 Aralık 2016 tarihinde EEDAŞ'ın ulusal uzun vadeli kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamıştır. EEDAŞ ve Enerjisa'nın 10 Temmuz 2017 tarihinden birleşmeleri ve ayakta kalan tüzel kişinin Enerjisa olması sonrasında, Fitch Ratings Şirketin ulusal uzun vadeli kredi notunun "AA(tur)" ve görünümünün "durağan" olduğunu teyit etmiştir.

Buna ek olarak, Fitch Ratings, 27 Temmuz 2016 tarihinde Başkent EDAŞ'ın ulusal uzun vadeli kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamış ve daha sonra 22 Temmuz 2017 tarihinde bu açıklamasını teyit etmiştir.

Nakit Akışları

Aşağıdaki tablo, belirtilen dönemler için Şirket'in nakit akışlarını özetlemektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>				
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri	340.635	112.669	152.103	152.103	74.570
İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları.....	98.044	1.021.362	1.859.439	1.197.596	1.374.330
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları.....	(1.642.809)	(2.286.473)	(2.709.132)	(2.091.581)	(1.283.447)
Finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları ...	1.316.799	1.304.545	772.160	899.079	(10.259)
Nakit ve nakit benzerlerindeki artış/(düşüş).....	(227.966)	39.434	(77.533)	5.094	80.624
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri	112.669	152.103	74.750	157.197	155.194

İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları

Şirket, işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlarını esas olarak;

- (i) Dağıtım faaliyetleri kapsamında DVT geri ödemeleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz gelirleri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim gelirleri, genel aydınlatma gelirleri ve kayıp kaçak gelirleri ve
- (ii) Perakende satış faaliyetleri kapsamında elektrik satışı için müşterilere kesilen faturaların tahsil edilmesinden

elde etmektedir. Dağıtım ve perakende satış sektörlerindeki düzenlenmiş gelir gereksinimi mekanizması, Perakende Satış Tarifesi ve Dağıtım Tarifesi hesaplamalarının temelini oluşturmaktadır. İlgili dönem hakkındaki talep tahminleri kullanılarak tespit edilen ve ilgili dönemin sona ermesinden iki çeyrek sonra düzenleyici kurumun gerçekleşen satış rakamlarına göre düzelttiği fiyat eşitleme düzeltmeleri Şirket'e önemli miktarda nakit girmesine veya Şirket'ten önemli miktarda nakit çıkmasına yol açabilmektedir. Şirket'in işletme faaliyetlerinde kullandığı nakit akışları esas olarak,

- (i) işletme giderleri, kayıp kaçak ve genel aydınlatmayla ilgili olarak satın alınan elektrik ödemeleri ve dağıtım faaliyetleri kapsamında satın alınan elektrik ödemeleri ve
- (ii) elektrik tedarik maliyeti, YEKDEM maliyetleri gibi diğer piyasa maliyetleri, piyasa operasyon ücretleri, dengesizlik maliyeti ve enerji tedarikini düzeltme maliyetlerinden

oluşur. Şirket'in 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 1.197.596 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde söz konusu nakit akışı 1.374.330 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın temel nedenleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim geliri, genel aydınlatma geliri, kayıp kaçak geliri artışları ve işletme giderlerinin azalmasına bağlanabilir.

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 1.021.362 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 1.859.439 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın temel nedenleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim geliri, genel aydınlatma geliri, kayıp kaçak geliri artışlarına ve işletme giderlerinin azalmasına bağlanabilir. Şirketin perakende satış operasyonlarının, 2016 yılında işletme faaliyetlerinden gelen nakit akışlarındaki değişikliklerde önemli bir etkisi olmamıştır.

Şirketin 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 98.044 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 1.021.362 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu

fark esas olarak (i) dağıtım bölgelerinin devralınmasından önceki dönemle ilgili şüpheli alacak tahsilatlarının büyük ölçüde artması gibi nedenlerle perakende satış işinden elde edilen işletme gelirlerinin önemli miktarda fazla olmasından, (ii) elektrik fiyatlarının 2014'e oranla daha uygun olduğu bir ortamda serbest piyasa faaliyetlerinin artması nedeniyle kâr marjlarının artmasından ve (iii) DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri tahsilatlarından kaynaklanmaktadır. Diğer yandan, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim gelirleri, genel aydınlatma gelirleri, kayıp kaçakla ilgili geriye dönük olarak yapılan düzeltmeler sayesinde azalan maliyetler ve işletme giderleri performansının iyileşmesi sonucunda azalan işletme giderleri de işletme gelirlerinden elde edilen nakit akışındaki değişikliğe katkıda bulunmuştur.

Yatırım Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit Akışları

Şirket'in yatırım faaliyetlerinde kullandığı nakit akışları, esas olarak tarife yapısına dayanan gerçekleşen yatırım harcamalarıyla ilgilidir. Şirket öncelikle şebekeyle ilgili olarak veya şebeke dışı (çevre, kamulaştırma ve güvenlik gibi) yaptığı harcamalar, genişleme yatırımları, değiştirme ve iyileştirme yatırımları, şebeke işletme sistemi yatırımları (GIS, SCADA ve AMR sistemi gibi) ve sayaç yatırımları için yatırım harcamaları yapmaktadır. Şirket ayrıca, repo ve vadeli mevduat işlemlerinden elde ettiği faiz gibi yatırım faaliyetlerinden nakit girişi de elde etmektedir.

30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde Şirket'in yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akışı 2.091.851 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde bu nakit akışı 1.283.118 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Buradaki değişimin temel sebebi, Özelleştirme İdaresi'ne Ayedaş ve Toroslar bölgesi devralmaları tahtındaki ödeme yükümlülüklerin ifası ve 2017 yılı içerisinde bu neviden herhangi bir ödeme yapılmamış olmasıdır. Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akışlarında azalma, öne çekilen yatırım harcamaları stratejisi sonucu olarak yatırım harcamalarındaki artış ile kısmen dengelenmiştir. Bu strateji, tarife dönemlerinin ilk yıllarında, aynı tarife döneminin sonraki yıllarını kapsayacak şekilde daha fazla yatırım yapılmasını gerektirmektedir.

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda Şirket'in yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akışı 2.286.473 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 2.709.132 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2016'da başlayan yeni tarife döneminde düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artması sonucunda yatırım harcamalarının artması ve öne çekilen yatırım harcamaları stratejisidir. Şirket'in 2016 yılında birim fiyatlı yatırım harcamalarından sağlanan karlılığın yüksek olması, Şirket'in yatırım harcamalarına ilişkin nakit çıkışlarını doğrudan artırmıştır. Şirket yönetimi, orta vadede düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanına göre yaklaşık %10 oranında ilave yatırım harcamaları performansı sağlamayı hedeflemektedir.

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda Şirket'in yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit akışı 1.642.809 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 2.286.473 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, EPDK'nın 2015 yılında Başkent ve Toroslarla ilgili düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını yükseltmesi nedeniyle yatırım harcamalarının artması ve daha önceki yıllarda gerçekleştirilemeyen eksik yatırımların yerine getirilmesidir.

Finansman Faaliyetlerinde Kullanılan Nakit Akışları

Şirket'in finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışları esas itibarıyla banka kredilerinden ve ihraç edilen tahvillerden gelmektedir. Şirket, finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarını öncelikle banka kredilerini geri ödemek için kullanmaktadır.

Şirket'in 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde finansman faaliyetlerinde kullandığı nakit akışı 10.259 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde bu nakit akışı 899.666 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, Özelleştirme İdaresi'ne Ayedaş ve Toroslar bölgesi devralmalarına ilişkin ödeme yükümlülüklerinin ifası ve 2017 yılı içerisinde bu türden herhangi bir finansman ihtiyacı duyulmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda finansman faaliyetlerinde kullandığı nakit akışı 1.304.545 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 772.160 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2015 yılında Özelleştirme İdaresi kredisini geri ödemek ve devralma kredisinin faizinin yeniden finanse etmek için banka kredisi çekilmesidir.

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda finansman faaliyetlerinde kullandığı nakit akışı 1.316.799 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 1.304.545 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2014'te yapılan sermaye artışıdır ve bu artış, 2014'e nazaran 2015'te daha fazla yeni banka kredisi kullanılması nedeniyle kısmen de olsa dengelenmiştir.

Yatırım Harcamaları

Şirket öncelikli olarak şebekeyle (kablo, trafo ve direkler gibi) ilgili veya şebeke dışı (çevre, kamulaştırma ve güvenlik gibi) alanlarda genişleme yatırımları, ikame ve iyileştirme yatırımları, şebeke operasyon sistemi (GIS, SCADA, AMR sistemi gibi) yatırımları ve sayaç yatırımları yapmaktadır. Bölgelere yapılan yatırımlar, esas olarak bölgelerdeki talebe ve mevcut şebekenin yaşına göre yapılmaktadır. Şebeke yatırımlarının büyük bir kısmının yeni talepleri karşılamak üzere planlanmasına ve gerçekleştirilmesine rağmen, yatırım harcamalarının bir kısmı da şebekenin yenilenmesi ve yeniden döşenmesi ve genel aydınlatmayla ilgilidir.

Üç bölgede yatırım giderlerini nitelik itibarıyla oldukça benzer faktörler yönlendirmektedir. Metropol bölgesi olarak tanımlanabilecek kent merkezlerinde (Ayedaş bölgesinde İstanbul, Başkent bölgesinde Ankara ve Toroslar bölgelerinde Adana, Mersin, Hatay ve Gaziantep) benzer güçlükler yaşanmaktadır. Metropol bölgeleri, kentlerin dönüşmesi ve genişlemesi nedeniyle yeni yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Yatırım harcamaları planlamasındaki temel etkenler şunlardır: (i) müşterilerin sayısının ve azami talebin artması nedeniyle yeni talebe yönelik kapasite artışı (dikey ve yatay büyüme), (ii) şehirlerdeki yer üstü hatların yeraltına alınması, (iii) eskiyen donanımın değiştirilmesi, (iv) güvenlik, (v) kesintilerin azaltılması, (vi) yeni ERP/bilgi teknolojisi sistemi ihtiyacı, (vii) yeni OT sistemi (SCADA/OMS/DMS ve diğer çözümler) ihtiyacı, (viii) bağlantılı kamulaştırma ve belediye ödemeleri, (ix) voltaj dönüştürme, (x) yeni dağıtım istasyonları inşa ederek şebekenin iyileştirilmesi, (xi) yanlara doğru genişleme nedeniyle yeni sokak aydınlatma yatırımları, (xii) tedarik güvenliğini arttırmak için, şehirlerdeki örgüsel şebekenin halka tipi şebekeye dönüştürülmesi, (xiii) sayaçların 10 yıl kullanıldıktan sonra değiştirilmesi, (xiv) düzenlemelerle getirilen yeni yükümlülükler, (xv) teknik kayıpların azaltılması, (xvi) elektrik kalitesi (reaktif tazmin) ve (xvii) canlı şebekeyi izleme ihtiyacı.

Geçmişte Şirket yatırım sermayesi ihtiyacını öncelikli olarak kendi içinde yarattığı nakit akışları, banka kredileri ve tahvil ihraçları ile finanse etmiştir. Yatırım giderleri, bağlantılı varlıkların kullanım ömürleri ve finansal piyasalardaki kredi vadeleri dikkate alınarak belirlenen geri ödeme döneminde geri ödenmektedir. EPDK geri ödeme dönemini 10 yıl olarak tespit etmiştir. EPDK'nın tarife belirleme ilkelerine göre, yatırım harcamalarının geri ödemesi yapılmayan kısmı için önceden belirlenmiş bir getiri oranı (RMGO + TÜFE endeksi) uygulanmaktadır. Raporlama tarihi itibarıyla geri ödemesi yapılmayan edilemeyen kısım, Şirketin bilançosunda finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

Şirketin yatırım harcamaları toplamı 2014 yılında 525.427 bin TL, 2015 yılında 1.092.607 bin TL, 2016 yılında 1.560.405 bin TL olmuştur. Şirketin yatırım harcamaları toplamı 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde ise 938.527 bin TL ve 1.256.462 bin TL'dir.

Düzenlenmiş Yatırım Harcamaları

EPDK düzenlemeleri, yatırım harcamalarının düzenlemeyle belirlenen kısmının hesaplanmasında dikkate alınabilecek yatırım kalemlerini, sektör ortalamalarına dayanan yatırım maliyetleri aralığını hesaplamaya yönelik yöntemin ana hatlarını vererek belirtmekte ve dağıtım ve perakende satış şirketlerinin sundukları maliyetlerin bu aralıklar içinde kalmasını sağlamayı amaçlamaktadır. EPDK, DVT hesaplaması için yatırım harcamalarının düzenlemeyle belirlenen kısmının sunulması için örnek bir form hazırlamıştır. Dağıtım ve

perakende satış şirketlerinin tamamının, düzenlemeyle belirlenen yatırım harcamaları bilgilerinin düzenlemeye tabi kısmını EPDK'ya sunmaları gerekmektedir. EPDK'nın, bu bilgileri hesaplamalarında kullanır. Bu tutarlar, yerel GKGMİ'ye göre hazırlanan finansal tablolara dayanmaktadır ve bu finansal tablolar, TFRS veya TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolardan ciddi farklılıklar göstermektedir.

Düzenlemeyle belirlenen yatırım harcamaları, Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi tespit edilirken dikkate alınan yatırım harcamalarına ilişkin yerel GKGMİ'ye göre hazırlanmış rakamları temsil etmektedir. Şirketin yatırım giderlerinin hesaplanmasında kullanılan ve yerel GKGMİ'ye göre hesaplanan tutarlar, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla 525.361 bin TL, 1.034.162 bin TL ve 1.464.049 bin TL tutarında gerçekleşmiştir. Şirketin yatırım giderlerinin hesaplanmasında kullanılan ve yerel GKGMİ'ye göre hesaplanan tutarlar 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemler için sırasıyla 870.624 bin TL ve 1.042.844 bin TL olmuştur.

Akdi Yükümlülükler ve Ticari Taahhütler

Şirketin görevli tedarik şirketlerinin, TETAŞ'la imzalanan standart elektrik tedariki sözleşmeleri ve protokolleri, Enerjisa Elektrik Toptan ile imzalanan Avrupa Enerji Tacirleri Federasyonu (EFET) Sözleşmesi, TEDAŞ'la imzalanan İşletme Hakkı Devri Sözleşmeleri, Şirketin dağıtım şirketleri dâhil ilgili dağıtım şirketleriyle imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmeleri ve EPIAŞ ile her bir piyasa faaliyetiyle (gün öncesi, gün içi ve elektrik dengeleme piyasaları) ilgili olarak imzalanan piyasa katılım sözleşmeleri hakkındakiler başta olmak üzere, gelecekte ödeme yapmaya yönelik çeşitli akdi yükümlülükleri ve ticari taahhütleri bulunmaktadır.

Şirketin dağıtım şirketlerinin de gelecekte ödeme yapmaya yönelik çeşitli akdi yükümlülükleri ve ticari taahhütleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ve taahhütler, esas olarak (i) TEDAŞ ve Şirketin dağıtım şirketleri arasında imzalanan İşletme Hakkı Devri sözleşmeleri, (ii) TEDAŞ ve Şirketin dağıtım şirketleri arasında imzalanan İşletme Hakkı Devri sözleşmelerinin ek protokolleri, (iii) TEİAŞ ve Şirketin dağıtım şirketleri arasında TEİAŞ'ın her trafo merkezi için imzalanan bağlantı ve sistem kullanımı sözleşmeleri, (iv) TETAŞ ve Şirketin dağıtım şirketleri arasında genel aydınlatma, kayıp kaçak için enerji satın almak amacıyla imzalanan enerji satışı sözleşmeleri ve ek protokoller, (v) her piyasa faaliyeti (gün öncesi, gün içi ve elektrik dengeleme piyasaları) EPIAŞ ve Şirketin dağıtım şirketleri arasında imzalanan piyasa katılım sözleşmeleri ve (vi) tedarik lisansı sahipleriyle dağıtım lisansı sahipleri arasında imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmeleri hakkındadır.

Aşağıdaki tabloda, 30 Eylül 2017 itibarıyla Şirketin bu sözleşmeler kapsamında gelecekteki borçları özetlenmektedir.

	Üç aydan az	Üç ila 12 ay arası	Bir yıl ile beş yıl arası	Beş yıldan fazla	Toplam
	<i>(bin Türk Lirası)</i>				
Alınan krediler	1.406.650	1.891.831	4.581.234	-	7.879.715
Ticari borçlar	1.051.373	-	-	-	1.051.373
Ertelenen gelir	-	449.713	4.835	-	454.548
Diğer borçlar.....	319.085	-	-	1.068.335	1.387.420
Diğer finansal yükümlülükler.....	6.969	22.129	137.448	125.182	291.728
Yükümlülüklerin Toplamı.....	2.784.077	2.363.673	4.723.517	1.193.517	11.064.784

Yatırım Yükümlülükleri

Şirket, EPDK'ın yayınladığı Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca, şebekeye ilişkin yatırımlar, sayaç okuma yatırımları, şebeke işletme sistemi yatırımları (GIS, SCADA, AMR sistemi gibi), çevre güvenliği ve sair zorunlu yatırımları ve bu yatırımlara atfedilebilen yatırım yükümlülüklerini tamamlamak zorundadır. EPDK bu yatırımların uygulanmasını, Şirketin her yıl sunduğu raporlarla

izlemektedir. Bu yatırımlardan bazıları (ör: şebeke ve sayaç yatırımları) EPDK tarafından duyurulan birim fiyatlara tabidir. Şirket EPDK'nın onayını aldıktan sonra yıllar arasında transfer yapabilmektedir.

Güvence Bedelleri

Şirket, ödemeleri güvence altına almak için müşterilerinden güvence bedelleri tahsil etmektedir. Şirketin düzenlemeye tabi müşterilerinden alacağı güvence bedeli EPDK tarafından belirlenmektedir. Şirket, serbest müşterilerinden tahsil ettiği güvence bedellerini serbestçe tespit edebilmektedir. Şirketin (mesken müşterileri haricindeki) müşterileri, nakit olarak güvence bedeli yatırmak yerine, Şirkete teminat olarak banka garanti mektubu da verebilmektedir. Şirketin müşterilerinden tahsil ettiği güvence bedelleri, belirli bir yeniden değerlendirme yöntemine göre ilgili tarihte yeniden değerlemeye tabi tutulduktan ve ilgili müşterilerin ödenmemiş borç ve yükümlülükleri için kesinti yapıldıktan sonra, abonelik sözleşmesinin sona ermesinden sonraki beş iş günü içerisinde müşterilere iade edilmektedir.

Şirket, tahsilat tarihi ile ilgili dönemin sona ermesinden iki ay öncesi arasında TÜFE'de gerçekleşen değişikliği kullanarak güvence bedellerinin değerini yeniden belirlemektedir. Yeniden değerlendirme zararı, kâr ve zarar tablosuna işletme giderleri olarak kaydedilmektedir. Buna ek olarak, İşletme Devri Sözleşmeleri uyarınca, Şirket, lisans süresi uzatılmadığı takdirde, lisans süresinin sonunda düzenlemeye tabi müşteri portföyünü (bu müşterilerden tahsil edilen güvence bedelleriyle birlikte) TETAŞ'a devretmekle yükümlüdür.

Türev Finansal Araçlar ve Bilanço Dışı Düzenlemeler

Şirket'in finansal faaliyetleri ve perakende şirketlerinin ABD Dolarına endekli YEKDEM maliyeti kalemi, değişken faiz oranlarından ve döviz kurlarından doğan risklere tabidir. Şirket, bazı taahhütler ve öngörülen işlemlerde döviz kuru dalgalanmalarına ilişkin risklerini gidermek için türev finansal araçlar (vadeli döviz ve swap sözleşmeleri başta olmak üzere) kullanmaktadır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest piyasa faaliyetleriyle bağlantılı değişken YEKDEM maliyetlerinden doğan risklere maruz kalmaktadırlar. Bu faaliyetler, Türk Lirasının ABD Doları karşısında dalgalanmasından etkilenmektedir. Şirketin perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerinin ABD Doları kurundaki değişiklikler nedeniyle dalgalanmasını hafifletmek için vadeli sözleşmeler yapmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla Şirketin taraf olduğu ve toplam değeri yaklaşık 113,4 milyon ABD Doları'na ulaşan vadeli sözleşmeleri mevcuttur. Şirketin bunlara ek olarak ABD Doları üzerinden aldığı banka kredilerinden her biriyle ilgili olarak ortaya çıkan döviz kuru risklerini tamamen gidermek için döviz swap ve çapraz kur swap işlemleri bulunmaktadır.

Şirket'in perakende şirketleri, düzenlemeye tabi müşterilerine enerji satın almak için TETAŞ'la sözleşmeler yapmaktadırlar. TETAŞ yeterli elektrik hacmine sahip olduğu sürece, düzenlemeye tabi işlemlerle ilgili enerjinin TETAŞ'tan satın alınması zorunludur. Şirket, enerji satın alma faaliyetleriyle ilgili olarak TETAŞ'a ve EPIAŞ'a teminat mektupları vermiştir. Şirket bunlara ek olarak, İşletme Devri Sözleşmeleri kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin olarak TEDAŞ'a ve her iletim bağlantı noktası için Şirket'in dağıtım şirketleriyle TEİAŞ arasında imzalanan sistem kullanım sözleşmesi kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak TEİAŞ'a teminat mektupları vermiştir.

10.2. Faaliyet sonuçları:

10.2.1. İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgi:

TFRS Dışı Konsolide Finansal ve Operasyonel Bilgiler

Aşağıda bulunan tabloda, TFRS kapsamında düzenlenmeyen belirli finansal bilgilere yer verilmektedir. Bahsi geçen finansal bilgiler; (i) FVÖK, (ii) FAVÖK, (iii) FAVÖK marjı, (iv) net borçluluk, (v) uyarlanmış hasılat, (vi) uyarlanmış FAVÖK, (vii) uyarlanmış FAVÖK marjı, (viii) uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri ve (ix) serbest nakit akışı kalemlerini içermektedir. Söz konusu finansal bilgilerin yanı sıra, aşağıdaki tabloda belirli operasyonel bilgiler de sunulmaktadır. Bu operasyonel bilgiler, (i) düzenlemeye esas yatırım harcamaları, (ii) gerçekleşen yatırım harcamaları, (iii) yatırım harcamaları geri ödemeleri, (iv) yatırım harcamaları performans fazlası, (v) toplam DVT, (vi) işletme giderleri performans fazlası, (vii) reel makul getiri oranı (RMGO), (viii) dağıtım bağlantı noktası sayısı, (ix) dağıtılan elektrik hacmi, (x) perakende satılan elektrik hacmi, (xi) Perakende müşteri sayısı, (xii) perakende müşteri kayıp oranı ve (xiii) perakende tahsilat oranını içermektedir.

İşbu izahnameye dâhil edilen TFRS dışı finansal bilgiler, TFRS açısından gerekli görülmeyen veya TFRS doğrultusunda sunulmayan ve bağımsız denetimden geçmemiş ek bilgilerdir. Yatırımcılar, yatırım kararlarını sağlıklı bir şekilde verebilmek için, yalnızca işbu izahnamede yer alan TFRS dışı finansal bilgilere dayanmamalıdır. Zira bu göstergeleri; (i) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri doğrultusunda belirlendiği üzere işletmenin hasılatı, brüt karı veya net dönem karına bir alternatif olarak veya işletmenin performansını tam olarak yansıtan bilgiler olarak, (ii) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri doğrultusunda belirlendiği üzere işletme, yatırım veya finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlarına alternatif olarak veya Şirket'in likidite ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için konulan bir gösterge olarak veya (iii) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri tahtında sair performans göstergelerine alternatif olarak değerlendirmemelidir. Bu göstergeler geçmiş faaliyetlerin tüm sonuçlarını yansıtan bir gösterge olarak değerlendirilmemelidir ve aynı zamanda gelecekte gerçekleşebilecek sonuçların geçmiş performansa paralel olarak gerçekleşeceği anlamına da gelmemektedir. Bu göstergeler Şirket'in yönetimi tarafından işletme ve faaliyetlerin performansını izlemek için kullanılmaktadır. Tüm şirketler bu önlemleri yeknesak bir şekilde hesaplamadığı için Şirket tarafından sunulan göstergeler diğer şirketlerce kullanılan benzer göstergelerle tam olarak karşılaştırılabilir olmayabilir.

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası)				
<i>Diğer finansal bilgiler</i>					
Hasılat.....	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
FVÖK ⁽¹⁾	307.637	1.038.277	1.272.310	1.071.745	1.286.163
Dağıtım segmentinden kaynaklanan.....	430.430	930.061	1.216.693	1.005.629	1.345.224
Perakende segmentinden kaynaklanan.....	86.959	303.271	265.908	222.771	108.433
Segmentasyonu yapılmamış kısım [†]	(209.752)	(195.055)	(210.291)	(156.655)	(167.494)
FAVÖK ⁽²⁾	516.300	1.257.705	1.490.248	1.233.378	1.458.102
Dağıtım segmentinden kaynaklanan.....	430.430	940.826	1.225.968	1.010.980	1.353.892
Perakende segmentinden kaynaklanan.....	86.959	303.271	265.908	222.771	114.105
Segmentasyonu yapılmamış kısım [†]	(1.089)	13.608	(1.628)	(373)	(9.895)
FAVÖK marjı (%) ⁽²⁾	6,4	13,7	16,4	17,8	17,0
Net borçluluk ⁽³⁾	5.462.421	6.083.439	6.493.445	N/A.	7.135.002
<i>Uyarlanmış diğer finansal bilgiler</i>					
Uyarlanmış hasılat ⁽⁴⁾	8.894.235	10.073.436	9.306.681	7.158.290	8.098.647
Uyarlanmış FAVÖK ⁽⁵⁾	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327
Dağıtım segmentinden kaynaklanan.....	425.117	938.330	1.206.598	996.452	1.354.326
Perakende segmentinden kaynaklanan.....	145.133	279.621	289.772	231.263	167.896
Segmentasyonu yapılmamış kısım [†]	(1.089)	13.608	(1.628)	(373)	(9.895)
Uyarlanmış FAVÖK marjı (%) ⁽⁶⁾	6,4	12,2	16,1	17,1	18,7

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası)				
Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri ⁽⁷⁾	779.342	1.431.892	1.937.977	1.559.768	1.956.527
Serbest nakit akışı ⁽⁸⁾	(379.158)	2.062	444.066	320.631	51.357
Operasyonel bilgiler					
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı ⁽⁹⁾	518.130	563.778	903.094	[•]	[•]
Gerçekleşen yatırım harcamaları ⁽¹⁰⁾	618.535	1.269.196	1.598.831	[•]	[•]
Yatırım harcamaları geri ödemeleri ⁽¹¹⁾	210.181	200.333	443.235	[•]	[•]
Yatırım harcamaları performans fazlası ⁽¹²⁾ ...	6,7	1,3	9,4	[•]	[•]
Toplam DVT ⁽¹³⁾	1.435.151	2.661.560	3.913.785	[•]	[•]
İşletme giderleri performans fazlası ⁽¹⁴⁾	20,3	18,9	19,6	[•]	[•]
RMGO ⁽¹⁵⁾	9,97	9,97	11,91	11,91	11,91
Diğer operasyonel bilgiler					
Dağıtım bağlantı noktası sayısı ⁽¹⁶⁾	9.453.344	10.199.025	10.521.557	[•]	[•]
Dağıtılan elektrik hacmi (TWh) ⁽¹⁷⁾	36,4	38,4	39,7	[•]	[•]
Perakende satılan elektrik hacmi (TWh) ⁽¹⁸⁾	37,2	39,6	32,9	[•]	[•]
Perakende müşteri sayısı ⁽¹⁹⁾	8.826.436	8.973.151	9.047.712	[•]	[•]
<i>Aktif olmayan müşteriler</i>	<i>1.126.436</i>	<i>1.122.099</i>	<i>1.052.726</i>	<i>[•]</i>	<i>[•]</i>
Perakende müşteri kayıp oranı ⁽²⁰⁾	0,9	3,0	2,9	2,4	1,0
Perakende tahsilat oranı ⁽²¹⁾	98,0	98,9	99,1	99,1	99,3

† Müşteri ilişkileri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve maddi olmayan varlıklar ile ilgili amortisman giderlerine ilişkin segmentasyonu yapılmamış kısmı ifade etmektedir.

- (1) “FVÖK”, finansal gelirler/giderler ve vergi gideri öncesi net dönem karını, “FAVÖK” finansal gelirler/giderler, vergi gideri, ve amortisman giderleri öncesi net dönem karını ifade etmektedir.

Aşağıdaki tablo, FVÖK ve FAVÖK ile ilgili döneme ait net dönem karı arasındaki mutabakatı göstermektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(bin Türk Lirası)				
Net dönem karı	(276.714)	336.302	377.393	421.813	453.966
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler.....	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler.....	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
FVÖK	307.637	1.038.277	1.272.310	1.071.745	1.286.163
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler.....	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
FAVÖK	516.300	1.257.705	1.490.248	1.233.378	1.458.102

- (2) “FAVÖK marjı”, ilgili her bir dönem için FAVÖK’ün ilgili dönemdeki hasılatla bölünmesi ile bulunmaktadır. Aşağıdaki tablo, FAVÖK marjının her bir ilgili dönem için kırılımını göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası)				
FAVÖK.....	516.300	1.257.705	1.490.248	1.233.378	1.458.102
Hasılat.....	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
FAVÖK marjı (%)	6,4	13,7	16,4	17,8	17,0

- (3) “**Net borç**”, borçlanmaların toplamı (bilançoda gösterildiği şekliyle krediler dâhil olmak üzere) *artı* Özelleştirme İdaresi’ne olan borçlar *eksi* nakit ve nakit benzeri kalemler olarak hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Şirketin belirtilen tarihlerdeki net borç hesaplaması yer almaktadır:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem
	2014	2015	2016	2017
		<i>(aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası)</i>		
Finansal borçlar	5.574.090	6.235.542	6.568.015	7.290.196
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	(112.669)	(152.103)	(74.570)	(155.194)
Net borç	5.461.421	6.083.439	6.493.445	7.135.002

- (4) “**Uyarlanmış hasılat**”, hasılatı Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılatın eklenmesi ve bu meblağdan iletim sistemine ilişkin gelirlerin düşülmesi sonucu elde edilen hasılattır.

Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için uyarlanmış hasılatın kırılımı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
		<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Hasılat.....	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat düzeltmeleri ⁽¹⁾	1.114.764	1.245.111	750.615	678.296 ⁽³⁾	_(4)
İletim gelirleri ⁽²⁾	(284.950)	(325.289)	(547.314)	(439.420)	(492.861)
Uyarlanmış hasılat	8.894.235	10.073.436	9.306.681	7.158.290	8.098.647

- (1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat düzeltmeleri, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi nedeniyle yapılan düzeltmelerdir.
- (2) İletim gelirleri, TEİAŞ tarafından işletilen iletim hatlarının kullanılması sonucu dağıtım şirketlerine faturalanan ve dağıtım şirketlerince son tüketicilere yansıtılan gelir kalemini ifade etmektedir.
- (3) Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları Deloitte veya EY tarafından bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, Halka Arz kapsamı dışındadır.
- (4) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat düzeltmesi yapılmamıştır.

- (5) “**Uyarlanmış FAVÖK**”, FAVÖK artı Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmelerinden oluşmaktadır. Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için uyarlanmış FAVÖK kırılımı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
		<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Net dönem karı	(276.714)	336.302	377.393	421.813	453.966
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler.....	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmeleri ⁽¹⁾	15.547	(59.768)	(16.423)	(21.442) ⁽²⁾	_(3)
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz (gelirine) / giderine ilişkin düzeltmeler	(5.313)	(2.496)	(19.370)	(14.528)	434
Depozito ve teminatların makul değerlendirme farklarına ilişkin düzeltmeler	42.627	36.118	40.287	29.934	53.791
Uyarlanmış FAVÖK	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327

- (1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmeleri, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük

kurumsal müşterilerin, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi sonucu gerçekleştirilen düzeltmelerdir.

- (2) [Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları Deloitte veya EY tarafından bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, Halka Arz kapsamı dışındadır.]
- (3) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat düzeltmesi yapılmamıştır.

- (6) “**Uyarlanmış FAVÖK marjı**”; ilgili her bir dönem için FAVÖK’ün ilgili dönemdeki uyarlanmış hasıllata bölünmesi ile bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için uyarlanmış FAVÖK marjı kırılımı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	<i>(aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası)</i>				
Uyarlanmış FAVÖK	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327
Uyarlanmış hasılat	8.894.235	10.073.436	9.306.681	7.158.290	8.098.647
Uyarlanmış FAVÖK marjı (%)	6,4	12,2	16,1	17,1	18,7

- (7) Şirketin dağıtım segmentinden elde ettiği düzenlemeye tabi gelirleri; düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanı ve biriken DVT, ilgili faiz geliri (RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, düzenlemeye tabi araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ve yansıtılan diğer bazı kalemlere (iletim ücretleri ve vergiler gibi) dayanılarak hesaplanır. Şirket, ilgili dağıtım bölgelerini İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında tanınan imtiyazlar uyarınca işlettiği için, Şirket finansal raporlama maksadıyla imtiyaz sözleşmeleri hakkındaki resmi TFRS yorumunu (“**TFRS Yorum 12**”) uygulamaktadır. Bu yorum uyarınca, bu dağıtım bölgelerinin Şirket mali tablolarında finansal varlık olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda,

- Yatırım harcamaları, Şirket bilançolarında finansal varlık olarak muhasebeleştirilmekte ve
- Düzenlemeye tabi gelirlerin bir kalemi olan yatırım harcamaları geri ödemeleri, nakit akış tablosu altında “faaliyetlerden elde edilen nakit akışları ile ilgili diğer nakit girişleri” kalemi altında gösterilmektedir. Dolayısıyla, yatırım harcamaları geri ödemeleri, Şirketin gelir tablosu altında bir gelir kalemi olarak gösterilmemektedir.

Dolayısıyla, bu dağıtım bölgelerinin yatırım harcamaları geri ödemelerinin TFRS Yorum 12 kapsamında muhasebeleştirilmesi ile Şirketin yasal (GKGMİ) mali tabloları kapsamında muhasebeleştirilmesi birbirinden farklı şekilde gerçekleşmektedir. Keza, GKGMİ mali tablolarında yatırım harcamaları geri ödemeleri bir gelir kalemi olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte ve FAVÖK hesabına dâhil edilmektedir. Hâlbuki yatırım harcamaları geri ödemeleri düzenlemelere tabi dağıtım hizmeti gibi hizmetlerde düzenlenmiş gelirlerin karakteristik bir bileşendir ve Şirketin birçok yurt dışı muadili (Şirket ile kıyaslanabilir ve muhtelif ülkelerde düzenlenmeye esas gelir elde eden ve imtiyaza tabi faaliyet gösteren hizmet şirketleri) yine TFRS Yorum 12 kapsamında maddi olmayan duran varlık ya da sabit duran varlık modelini uygulamaktadır. Bahsedilen modeller kapsamında yatırım harcamaları maddi olmayan duran varlık ya da sabit duran varlık olarak muhasebeleştirilmekte, yatırım harcamaları geri ödemeleri de gelir olarak kaydedilmekte ve FAVÖK hesabına dâhil edilmektedir. Şirketin finansal tablolarında ise durum bundan farklıdır ve TFRS Yorum 12'deki finansal varlık modeli kapsamında Şirketin yatırım harcamaları geri ödemeleri gelir tablolarında gelir olarak muhasebeleştirilmemektedir.

Bu doğrultuda, “**uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri**”, uyarlanmış FAVÖK kalemine yatırım harcamaları geri ödemeleri kaleminin eklenmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Şirketin uyarlanmış FAVÖK’ü, finansal gelirler/giderler, vergi giderleri ve amortisman giderlerine ilişkin masraflar önce net dönem karına, Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmelerinin eklenmesi ile hesaplanmaktadır. Bu hesap uyarınca, Şirketin uyarlanmış FAVÖK’ü, yatırım harcamaları geri ödemelerinden elde edilen nakit akışlarını kapsamamaktadır. Fakat, Şirketin muadili olan şirketler, bu neviden yatırım harcamaları geri ödemelerini FAVÖK hesaplamalarına dahil etmektedirler. Dolayısıyla Şirket, uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri şeklinde yapılacak hesaplamanın Şirketin operasyonel nakit akışlarını daha iyi yansıtacak bir göstere olacağına inanmakta ve Şirket’in muadilleriyle yapılan karşılaştırmalarda kıyaslanabilirliği sağlayacağını düşünmektedir. Sonuç olarak;

- Uyarlanmış FAVÖK, Şirketin TFRS’ye uygun hazırlanmış konsolide kâr zarar tablosundan türetilmekte ve önemli muhasebe politikaları arasından “hasılat” kaleminin muhasebeleştirilmesine ilişkin esaslara uygun olarak muhasebeleştirilmekte ve
- TFRS Yorum 12 finansal varlık modelinin yatırım harcamaları geri ödemeleri kaleminin kâr zarar tablosunda muhasebeleştirilmesine izin vermemesinden dolayı, yatırım harcamaları geri ödemeleri kalemi TFRS’ye uygun

hazırlanmış konsolide nakit akışı tabloları içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

Şirket yönetimi, operasyonel karlılığın ölçülmesi amacıyla uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri göstergesinin FAVÖK veya uyarlanmış FAVÖK göstergesinden daha iyi bir gösterge olduğu kanaatinde ve bu göstergeyi temel performans göstergesi olarak kabul etmektedir. Bu noktada dikkat edilmelidir ki yukarıda FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri olarak ifade edilen gösterge, TFRS veya GKGMİ kapsamında tanımlanan bir finansal performans göstergesi değildir ve TFRS kapsamında değerlendirilen finansal performans göstergelerine alternatif bir performans ölçütü olarak değerlendirilmemelidir.

Aşağıdaki tablo, her bir ilgili dönem için uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri kalemine ilişkin mutabakat hesabını göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(bin Türk Lirası)				
Net dönem karı	(276.714)	336.302	377.393	421.813	453.966
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmeleri ⁽¹⁾	15.547	(59.768)	(16.423)	(21.442)	-
Gelir tavanı mevzuatı gereğince ortaya çıkan faiz (gelirine) / giderine ilişkin düzeltmeler	(5.313)	(2.496)	(19.370)	(14.528)	434
Depozito ve teminatların değerlendirme farklarına ilişkin düzeltmeler	42.627	36.118	40.287	29.934	53.791
Uyarlanmış FAVÖK	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327
Yatırım harcamaları geri ödemeleri	210.181	200.333	443.235	332.426	444.200
Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri	779.342	1.431.892	1.937.977	1.559.768	1.956.527

(1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK düzeltmeleri, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi sonucu gerçekleştirilen düzeltmelerdir.

(2) [Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları Deloitte veya EY tarafından bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, Halka Arz kapsamı dışındadır.]

(3) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat düzeltmesi yapılmamıştır.

(8) Aşağıdaki tablo, her bir ilgili dönem için serbest nakit akışa ilişkin mutabakat hesabını göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
	(bin Türk Lirası)				
[Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri]	779.342	1.431.892	1.937.977	1.559.768	1.956.527
[Diğer (bir defaya mahsus, nakdi olamayan, türev araçlar değerlendirme farkları)]	-	(331.513)	(147.987)	(121.898)	(142.500)
[Nakdi etkisi olmayan finansal gelir]	(82.575)	(100.417)	(267.159)	(147.000)	(350.620)
[Yatırım harcamaları performans fazlası]	(41.670)	(23.436)	(165.000)	(104.258)	(92.000)
[Net işletme sermayesindeki değişim ve KDV] ...	(508.828)	118.143	646.640	72.546	36.741
[Faiz ve vergi öncesi faaliyetlerden gelen nakit akışları]	146.269	1.094.669	2.004.471	1.259.158	1.408.148
[Gerçekleşen yatırım harcamaları (nominal)]	(618.535)	(1.269.196)	(1.598.831)	(1.096.000)	(1.116.000)
[Gerçekleşen yatırım harcamaları (yatırım harcamaları performans fazlası dâhil)]	(576.865)	(1.245.760)	(1.433.831)	(991.742)	(1.024.000)
[Nakit devirleri ve KDV]	97.243	199.101	-91.169	78.813	-264.952

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	2015	2016	2016	2017
[Nakdi yatırım harcamaları].....	(525.427)	(1.092.607)	(1.560.405)	(938.527)	(1.356.791)
[Faiz ve vergi öncesi serbest nakit akışları]	(379.158)	2.062	444.066	320.631	51.357

(bin Türk Lirası)

- (9) “**Düzenlemeye esas yatırım harcamaları yavani**”, EPDK tarafından belirlenen ve Şirketin dağıtım şirketlerine her bir tarife döneminin başında tanınan yatırım harcamaları tavanının ilgili döneme tekabül eden kısmını ifade etmektedir. EPDK verileri uyarınca, 2017 yılsonu için Şirkete tanınan düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanı yaklaşık olarak 1 milyar TL (nominal) tutarındadır.
- (10) “**Gerçekleşen yatırım harcamaları**”, Şirketin dağıtım şirketleri tarafından ilgili dönemde gerçekleştirilen yatırım harcamalarını ifade etmektedir. Gerçekleşen yatırım harcamaları meblağı, düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanına, bu tavanı aşan ek yatırım harcamaları tutarının eklenmesi ile bulunmaktadır. Düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanını aşan miktarda yatırım harcamaları yapılması için Şirket, yatırım harcamalarının öne çekilmesi stratejisini izlemektedir. Bu strateji kapsamında Şirket, düzenlemeye esas yatırım harcamalarının ilgili döneme düşen kısmını aşan düzeyde yatırım harcamaları yapmakta ve ilgili tarife döneminin sonuna doğru EPDK’dan ek yatırım harcamaları için izin almaktadır. Şirket, 2017 yılsonu itibarıyla gerçekleşen yatırım harcamaları tutarının yaklaşık olarak [●] milyar TL (nominal) düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.
- (11) “**Yatırım harcamaları geri ödemeleri**”, Şirket’in dağıtım segmentinden elde ettiği düzenlenmiş hasılatın bileşenlerinden biri olup, Şirketin finansal tabloları altında konsolide gelir tablosunda değil, nakit akış tablosu altında “faaliyetlerden elde edilen nakit akışları ile ilgili diğer nakit girişleri” kalemi altında gösterilmektedir. TFRS Yorum 12 uyarınca, Şirket’in dağıtım faaliyetlerinden elde ettiği hasılat, düzenlemeye tabi gelirlerinden farklıdır; keza yatırım harcamaları geri ödemeleri de finansal tablolarda gelir olarak kaydedilmemektedir. Şirketin gerçekleşen yatırım harcamaları uyarınca geliştirilen dağıtım şebekesi, Şirketin dağıtım şirketlerinin değil, yasal olarak TEDAŞ’ın mülkiyetinde bulunmaktadır. Dolayısıyla, Şirket TFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarında yatırım harcamaları geri ödemelerinden elde edilen hasılatı gelir tablosunda göstermemektedir.
- (12) “**Yatırım harcamaları performans fazlası**” (*CAPEX outperformance*), EPDK’nın belirlediği birim fiyatlı yatırım harcamaları kalemlerinden yapılan tasarrufu ifade eden bir göstergedir. Her bir tarife yılının sonunda, Şirketin dağıtım şirketleri, zorunlu olan birim fiyatlı yatırımları, yatırım kalemi başına EPDK’nın belirlediği birim fiyattan daha düşük bir maliyetle gerçekleştirirse, aradaki pozitif fark, tarifeler vasıtasıyla elde edilen hasılatın içerisinde yer alarak Şirketin dağıtım şirketleri bünyesinde kalmaktadır. Dolayısıyla, yatırım harcamaları performans fazlası, “birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları” ile “birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları” farkının, “birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları”na oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (13) “**Toplam DVT**”, Şirket’in dağıtım şirketlerinin düzenlenmiş varlık tabanlarının (DVT) toplamını ifade etmektedir.
- (14) “**İşletme giderleri performans fazlası**”, “gerçekleşen işletme giderleri harcamaları” ile “düzenlemeye tabi işletme giderleri” farkının, “düzenlemeye tabi işletme giderlerine”ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
- (15) “**RMGO**”, reel makul getiri oranını ifade etmektedir ve bu oran EPDK tarafından geri ödemesi yapılamamış DVT’nin ilgili yılın başındaki ve sonundaki meblağlarının aritmetik ortalamasına yıllık olarak uygulanan orandır. Bu oran mevcut tarife dönemi için 10 yıl boyunca uygulanacaktır.
- (16) “**Dağıtım bağlantı noktaları**”, Şirketin dağıtım şebekelerine bağlı nihai tüketicilere elektrik dağıtımını gerçekleştirmek için kullandığı ve söz konusu nihai tüketicilerin bulunduğu konumda bulunan bağlantı noktalarıdır. Dağıtım bağlantı noktalarını Şirket, dağıtım şebekelerine bağlı nihai tüketicilerin sayısını belirlemek için takip etmektedir. Dağıtım bağlantı noktaları rakamı, Şirketin perakende satış şirketlerinin dışındaki perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan ve fakat aynı zamanda Şirketin dağıtım şebekeleri üzerinden dağıtım hizmeti alan müşterileri de kapsamaktadır.
- (17) “**Dağıtılan elektrik hacmi**”, Şirketin dağıtım bölgelerinde bulunan nihai tüketicilere dağıtım bağlantı noktaları vasıtasıyla dağıtılan toplam elektrik hacmini ifade etmektedir. Bu meblağ, Şirketin pervanede satış şirketlerinin dışındaki perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan ve fakat aynı zaman Şirketin dağıtım şebekeleri üzerinden dağıtım hizmeti alan müşterileri de kapsamaktadır.
- (18) “**Perakende satılan elektrik hacmi**”, perakende müşterilere gerçekleştirilen toplam perakende elektrik satış hacmini ifade etmektedir. Bu rakamlar, diğer dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilere yapılan perakende elektrik satışları da dâhil olmak üzere Şirketin hem düzenlemeye tabi hem de serbest müşterilerine satmış olduğu elektrik hacmini içermektedir.

- (19) “**Perakende müşteriler**”, toplam düzenlemeye tabi ve serbest müşterileri ifade etmektedir. Serbest müşteri rakamına, diğer dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşteriler de dâhildir. Bu rakam aynı zamanda Şirket’in perakende satış şirketleri tarafından son 12 aylık dönem boyunca faturalanmamış ve “aktif olmayan müşteriler” olarak tanımlanan müşterileri de kapsamaktadır.
- (20) “**Perakende müşteri kayıp oranı**”, başka bir perakende Şirket’inden elektrik satın alan Şirket eski müşterilerinin, Şirket’in toplam mesken ve KOBİ müşterilerinin (serbest tüketici olup serbest müşteri olma hakkını kullanmamış olan müşteriler dâhil) yıllık ortalamasına oranıdır. Yıllık ortalama, ilgili yılın 1 Ocak ve 31 Aralık tarihlerindeki müşteri sayısı toplamının aritmetik ortalaması alınarak bulunur.
- (21) “**Perakende tahsilat oranı**”, Şirket’in tahsilat performansını ölçmek için kullandığı ve ilgili dönemde tahsil edilen fatura meblağının, faturalanan toplam meblağa oranı olarak ifade edilen bir göstergedir. Şirket, operasyonel gerekliliklerden dolayı vadesini altı ay geçtiği halde ödenmemiş olan faturaları vadesini geçmiş fatura olarak sınıflamaktadır. Dolayısıyla, perakende tahsilat oranı, vadesini geçmiş faturalardan yapılan tahsilatların, vadesini geçmiş faturaların toplamına olan oranı olarak hesaplanmaktadır. Örneğin, 1 Temmuz 2017 tarihinde kesilen bir fatura, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş sayılmakta ve Şirket’in bu faturayı 2018 içindeki 12 ay içerisinde tahsil etme yetisi, 2018 yılındaki tahsilat oranı olarak gösterilmektedir.

Yatırımcı, yatırım kararını vermeden önce ihraççının finansal durum ve faaliyet sonuçlarına ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı işbu izahnamenin 10 ve 23 no’lu bölümlerini de dikkate almalıdır.

Faaliyet Sonuçlarının Sunulması

Hasılat

“Hasılat” kalemi, Şirketin ticari faaliyet ve operasyonlarından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirketin hasılat kalemleri arasında (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer gelirler yer almaktadır.

Hasılatın Sunumu

Şirket’in hasılatı, satış iadeleri düşülmüş olarak sunulmaktadır. Bu satış iadeleri, toplam elektrik satış miktarından yanlış faturaların düzeltilmesi gibi çeşitli nedenlerle müşterilere iade edilen tutarlardan oluşmaktadır. Bu tutarlar genel olarak önemsiz miktarlardadır. Şirket gelirlerini, üç temel kalem olarak rapor etmektedir: (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer satışlar.

Elektrik Satışı ve Sağlanan Hizmetlerden Elde Edilen Hasılat

Bu gelir kalemi, Şirket’in (i) perakende satış hasılatından, (ii) perakende satış hizmet gelirlerinden ve (iii) dağıtım hizmeti hasılatından oluşmaktadır.

- (i) Perakende satış hasılatı, Şirket’in ya EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi ya da serbest piyasada belirlenen perakende enerji satışı fiyatları üzerinden yaptığı perakende elektrik satışından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirket’in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışından elde ettiği gelirleri, tamamen düzenlemeye tabi gelirlerdir ve Şirket’in finansal tablolarına yansıtılan gelirlerden esas olarak farklı değildir. Şirket’in düzenlemeye tabi perakende satış gelirleriyle, Şirket’in finansal tablolarına yansıtılan perakende satış hasılatı arasındaki tek fark, Fiyat Eşitleme Mekanizması’nın uygulama zamanlamasından kaynaklanmaktadır. Keza, EPDK, talep ve tüketim tahminlerine dayanarak Şirket’in düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışları için brüt marjı ve gelir gereksinimlerini tespit etmektedir. Ancak, Şirket’in müşterilerinin gerçekleşen talebiyle talep tahminleri arasında bazı farklılıklar olmakta ve bu da Şirket’in satın aldığı elektrikte dengesizliklere yol açmaktadır. Şirket, bu tür dengesizlikler için spot piyasa işlemleriyle elektrik satın aldığından, spot piyasadaki elektrik maliyeti, Şirket’in dengesizliklerden kaynaklanan maliyetlerine bağlı olarak, %2,38 oranındaki düzenlemeye tabi brüt marjdan her iki yönde de farklılık göstermektedir. EPDK bu brüt marj farklılıklarını, meydana gelmelerinden iki çeyrek dönem sonra

Fiyat Eşitleme Mekanizması'yla dengelemekte ve görevli perakende satış şirketinin, satın alma maliyetlerinden bağımsız olarak, düzenlemeye tabi müşterileriyle ilgili %2,38 oranında brüt marj elde etmesini garanti etmektedir. Fiyat Eşitleme Mekanizması aracılığıyla elde edilen bu gelirler ortaya çıkmalarını takiben iki çeyrek dönem sonra düzenlemeye tabi gelirler içerisinde dâhil edilmekteyken, TFRS uyarınca ortaya çıktıkları dönem içerisinde karşılık ayırmak suretiyle mali tablolarda yer almaktadır.

Öte yandan, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine perakende elektrik satışı yaparak elde ettiği gelirlerden farklı olarak, Şirket'in serbest müşterilerine perakende elektrik satışı yaparak elde ettiği gelirleri düzenlemelerle belirlenmemektedir, çünkü Şirket serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamaktadır. Bu nedenle, Şirketin serbest piyasadan elde ettiği gelirlerin düzenlemeler uyarınca kaydedilmesi ile TFRS uyarınca kaydedilmesi arasında fark bulunmamaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerinden Perakende Satış Tarifesi üzerinden perakende satış hasılatı elde etmekte; serbest müşterilerine ise serbest perakende elektrik satış fiyatı uygulamaktadır. Şirketin serbest müşteri olan kurumsal müşterilerinin (yılda 400 MWh'den fazla tüketen müşteriler) marjlarının mesken ve KOBİ müşterilerine (yılda 400 MWh'den az tüketen müşteriler) nazaran düşük olması nedeniyle, Şirket, kurumsal müşterilerine maliyet artı fiyatlandırma mekanizması uygulamaktadır. Bunun nedeni, kurumsal müşterilerin enerji maliyetlerinin toplam maliyetleri içerisinde önemli bir paya sahip olması nedeniyle fiyata yüksek derecede duyarlı olmalarıdır. Öte yandan Şirket, mesken ve KOBİ müşterilerine uygulayacağı fiyatları, piyasadaki elektrik arz ve talebine göre belirlemektedir ve bu fiyatlar tipik olarak Ulusal Tarife'den düşük olmaktadır.

Şirket'in toplam müşteri sayısında düzenlemeye tabi müşterilerinin payı 2014, 2015, 2016 yıllarında sırasıyla %98,4, %97,3, %93,0 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde %93,8 ve %87,8 oranındadır. Geri kalan müşteriler, serbest müşterilerdir. Şirket'in perakende satış hasılatının tüm gelirleri içindeki payı, 2014, 2015, 2016 yıllarında sırasıyla %73,7, %71,4, %60,9 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde %61,2 ve %61,4 oranındadır.

- (ii) Perakende satış hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi müşterilere sunulan yan hizmetlerden alınan ve Perakende Satış Tarifesi'ne bir tarife bileşeni olarak dâhil edilen ücretlerden elde edilmektedir. Bu yan hizmetler, müşteri hizmetleri, faturalama, tahsilat gibi yan hizmetlerin operasyonel maliyetlerini, düzenlemeye tabi müşterilere elektrik satılmasından kaynaklanan diğer operasyonel giderleri ve düzenlemeye tabi müşterilerle ilgili şüpheli alacak giderlerini karşılamak üzere Perakende Satış Tarifesi'ne dâhil edilmektedirler. Bu hasılat kalemi tamamen düzenlemelere tabi olup, görevli tedarik şirketlerinin müşteri sayısı ve talep tahminleri esas alınarak EPDK tarafından belirlenmektedir. Bir tarife döneminde gerçekleşen hizmetlere ilişkin olarak tahmin edilen gelir gereksinimlerinden bir sapma meydana geldiği takdirde, bu sapma, gerçekleşmesinden iki yıl sonra, bu iki yıllık faizi de içerecek şekilde Fiyat Eşitleme Mekanizması'yla telafi edilmektedir. Öte yandan, düzenlemeye tabi müşterilerin tüketim hacimlerinde tahminlere göre sapmalar olabildiğinden söz konusu hacimsel sapmaların dengelenebilmesi için spot piyasadan da elektrik tedariği yapılmakta ve ilgili ayda %2,38 oranındaki düzenlemeye tabi brüt marjdan her iki yönde de farklılıklar oluşabilmektedir. Anılan brüt marj farklılıkları Fiyat Eşitleme Mekanizması ile iki çeyrek dönem sonra düzeltilmektedir. Şirket'in düzenlemeye tabi gelirlerinde bu telafi miktarları, gerçekleştikten iki yıl (ya da iki çeyrek dönem) sonra dikkate alınmaktayken, bu miktar TFRS'ye göre hazırlanan mali tablolarda sapmanın meydana geldiği zamanda ilgili gelir tahakkuk ettirilerek kaydedilmektedir.

Şirket'in perakende satış hizmeti hasılatı Şirket toplam hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %2,0, %2,2, %2,7'sine tekabül etmiştir. Şirket'in perakende satış hizmeti hasılatı, 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemlerde ise Şirket toplam hasılatının sırasıyla %2,7 ve %2,1'ine tekabül etmiştir.

- (iii) Dağıtım hizmeti hasılatı, hem düzenlemeye tabi, hem de serbest müşterilerden alınan Dağıtım Tarifesi

üzerinden elde edilen gelirlere oluşmaktadır. Dağıtım Tarifesi, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı ve birikmiş DVT, ilgili finansal getiri (reel makul getiri oranı veya RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ve iletim ücretleri ile vergiler gibi diğer bazı yansıtma kalemleri de dikkate alınarak hesaplanmaktadır. EPDK, Şirket'in dağıtım şirketlerinin hazırladıkları ana yatırım planlarını inceledikten ve gerekli gördüğü hallerde ek araştırmalar yaptıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını hesaplamaktadır. EPDK, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanını da Şirket'in geçmişteki performansına (üçüncü tarife döneminde ilgili referans noktası olarak Şirket'in 2013 ve 2014 yıllarındaki performansı) göre, kayıp kaçak hedeflerini ise önceki yıllarda gerçekleşen kayıp kaçak miktarlarına ve dağıtılan brüt enerji miktarlarına göre hesaplamaktadır. İmtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin TFRS Yorum 12 uyarınca, Şirket'in finansal tablolarındaki dağıtım hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi dağıtım hizmeti hasılatından farklıdır. Zira TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri dağıtım hizmeti hasılatının bir parçası olarak kaydedilmemekle, bu gelir kalemi nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" kalemi altında kaydedilmektedir. Şirketin gerçekleştirdiği yatırım harcamaları sonucunda inşa edilen dağıtım ağı varlıklarının Şirket'in dağıtım şirketlerinin mülkiyetinde olmaması nedeniyle, Şirket EPDK tarafından yapılan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemelerini gelir tablosunda iade gelirleri olarak kaydetmemektedir.

Şirketin perakende şirketleri hem düzenlemeye tabi müşterilerine hem de serbest müşterilere fatura kesmektedir ve Dağıtım Tarifesi ile faturalanan tutarlar dahil ilgili tahsilatları (dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma için satılan elektrik karşılığında doğrudan fatura ettiği gelirler hariç) yapmaktadır. Dağıtım Tarifesi'yle tahsil edilen tutarlar daha sonra Şirket'in dağıtım şirketlerine veya Şirket'in perakende şirketlerinin Şirket'in dağıtım bölgelerinin dışındaki serbest müşterilere elektrik sağladığı durumlarda, bu dağıtım bölgelerinin yetkili dağıtım şirketlerine iletilmektedir. Benzer bir şekilde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilerin Şirket'in perakende satış şirketleri haricindeki diğer özel tedarikçilerden elektrik satın almaları halinde, Dağıtım Tarifesi bu tedarikçiler tarafından kendi müşterilerine uygulanmaktadır. Dağıtım hizmeti aslında Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından verildiğinden, Dağıtım Tarifesi ile tahsil edilen bu tutarlar daha sonra Şirket'in dağıtım şirketlerine aktarılmaktadır.

Şirketin dağıtım hizmeti hasılatı, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %21,0, %22,2 ve %29,7, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemlerde ise sırasıyla %29,5 ve %28,7'sini oluşturmuştur.

Sonuç olarak; yukarıda açıklanan perakende satış hasılatı, perakende satış hizmeti hasılatı ve dağıtım hizmeti hasılatından oluşan elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elden edilen hasılat, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında Şirket toplam hasılatının %96,7, %95,8 ve %93,3'üne tekabül etmiştir. Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elden edilen hasılat, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla %93,3 ve %92,2'sini oluşturmuştur.

Hizmet İmtiyaz Sözleşmelerinden Elde Edilen Faiz Geliri

Şirket, TFRS kapsamında bir hizmet imtiyaz antlaşması teşkil eden İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi şartlarını da göz önünde bulundurarak TFRS Yorum 12'yi finansal varlık modeli olarak kabul etmiştir. Şirket, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi gereği dağıtım varlıklarının oluşturduğu finansal varlığı, hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit tahsilat veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır. Elektrik dağıtım hizmetlerinden kaynaklanan söz konusu hak, EPDK tarafından belirlenen dağıtım tarifeleri baz alınarak ve abonelere yapılan toplam faturalamalar içinde yansıtılarak muhasebeleştirilir. Şirket, finansal varlığı, önceden yapılmış ve her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince ve gelecek dönemlerde elde edileceği tahmin edilen nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı iç verim oranı ("İVO") üzerinden finansal varlığın değerini hesaplamakta ve "finansal varlıklar" adı altında bilançoda, İVO ile hesapladığı geliri ise

“hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri” olarak gelir tablosunda göstermektedir. Finansal varlığa ilişkin yapılan tahsilatlar ise nakit akım tablosunda yer almaktadır.

Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %2,6, %3,4, %6,7’sini ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %6,6 ve %7,7’sini oluşturmuştur.

Diğer Gelirler

Bu gelir kalemi, Şirket’in lisanssız elektrik üreticilerini sunduğu hizmetlerden elde ettiği gelirler, reklam ve danışmanlık gelirleri gibi kalemlerden oluşmaktadır. Şirket 2015 yılında, kesme/bağlama ücretlerini ve yeni bağlantı ücretlerini diğer satış gelirleri altında muhasebeleştirmektedirken, bu ücretler ilgili mevzuatın değiştirilmesi sonucunda 1 Ocak 2016’dan bu yana dağıtım hizmeti hasılatı altında muhasebeleştirmektedir.

Diğer satışlar, Şirket’in hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %0,7, %0,8, %0,0 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %0,0 ve %0,0’ını oluşturmuştur.

Satışların Maliyeti

Satışların maliyeti, (i) elektrik alımı, (ii) iletim sistemi kullanım bedeli ve (iii) diğer maliyetlerden oluşmaktadır. Satışların maliyeti içindeki en büyük kalemler, müşterilere satılacak enerjinin tedarik maliyeti, genel aydınlatma için tedarik edilen enerji maliyeti ve kayıp kaçakların yönetilmesine ilişkin maliyetler olarak sayılabilir. Şirket’in elektrik alımı maliyeti, Şirket’in hem TETAŞ ve EPIAŞ’tan satın aldığı, hem de ikili sözleşmeler üzerinden üçüncü taraf tedarikçilerden satın aldığı enerjinin maliyetini kapsamaktadır. Şirket’in, düzenlemeye tabi müşterilere doğrudan yansıttığı YEKDEM maliyetleri gibi bazı ek maliyetleri de bu kalem altında muhasebeleştirilmektedir. Şirket, serbest müşterileri söz konusu olduğunda, diğer enerji maliyetlerini satış fiyatlarına yansıtmaktadır. Şirket’in dağıtım bölgelerindeki serbest tüketicilerden bazıları, bağımsız elektrik üreticilerinden veya diğer özel tedarikçilerden ikili sözleşmelerle elektrik satın almayı tercih etmektedir. Bu durumlarda Şirket sadece müşterilerine elektrik dağıtım hizmeti sağlamakta ve enerji satın alma maliyetine maruz kalmamaktadır.

Şirket’in elektrik alımı maliyeti, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %80,1, %74,1, %65,4’üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %65,7 ve %65,4’üne tekabül etmiştir.

Satışların maliyeti, Şirket’in dağıtım şirketlerinin TEİAŞ ile imzaladıkları İletim Sistemi Kullanım Sözleşmeleri kapsamında katlandıkları sistem kullanımı bedeli maliyetlerini de kapsamaktadır. Buna ek olarak, Dağıtım Sistemi Kullanım Sözleşmeleri kapsamında, Şirket’in kendi dağıtım bölgeleri dışındaki bölgelere yaptığı satışlarla ilgili dağıtım maliyetleri bulunmaktadır. Bu maliyetlerin %100,0’ü nihai tüketicilerin faturalarına yansıtılmaktadır.

Şirket’in sistem kullanım bedeli maliyetleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %3,5, %3,6 ve %6,0’ına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %6,4 ve %5,7’sine tekabül etmiştir.

Satışların maliyeti, satışlara ilişkin sair maliyet kalemlerini de (personel giderleri, danışmanlık giderleri, kira giderleri, amortisman giderleri ve bakım onarım gideri) de kapsamaktadır. Bu maliyetler, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %0,1, %0,0 ve %0,0’ına, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %0,0 ve %0,3’üne tekabül etmektedir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirketin genel yönetim giderleri;

- (i) Yönetim kurulu üyelerine ve üst yönetime yapılan ödemeler dâhil çalışanlara ödenen maaşlar ve ödenen sosyal güvenlik primlerinden oluşan personel giderleri,
- (ii) Maddi duran varlıkların (demirbaşlar), maddi olmayan duran varlıkların (İşletme Hakkı Devri Sözleşmeleri gibi) ve müşteri sözleşmelerinin amortisman giderlerinden ve itfa payları,
- (iii) Şirket'in tamir ve bakım operasyonları, sağlık ve güvenlik ekipmanları için kullandığı malzemeler için yaptığı malzeme kullanım giderleri,
- (iv) Şirket'in şebeke tamiri ve bakımı, kayıp ve kaçığın yönetilmesi ve sağlık ve güvenlik alanlarında aldığı danışmanlık hizmetleriyle ilgili danışmanlık giderleri,
- (v) Şirket'in ofis ve operasyon binalarını, müşteri ilişkileri ofislerini kiralama masraflarından ve orman arazisi kullanım masraflarından oluşan kira giderleri,
- (vi) Şirket'in operasyonlarının yönetilmesiyle ilgili vergi, resim ve harçlar,
- (vii) Tesis yönetimi, filo kiralama, çağrı merkezi ve bakım ve tamir operasyonlarıyla ilgili inşaat işleri için dışarıdan hizmet alımı karşılığında hizmet sağlayıcılara yapılan ödemelerden oluşan dışarıdan sağlanan hizmet masrafları;
- (viii) Şirket tarafından veya aleyhine açılan dava ve takiplerle ilgili olarak ortaya çıkan avukatlık giderleri;
- (ix) Şebeke arızalarının tamiriyle ilgili bakım onarım giderleri,
- (x) Sistem kullanımından ve yıllık lisans ücretlerinden oluşan iletişim ve bilgi işlem giderleri,
- (xi) Şirket'in ofis ve operasyon binalarının ve depolarının güvenliğini sağlamak için ödenen güvenlik giderleri,
- (xii) Şirketin konaklama ve transferlerle alakalı seyahat giderleri,
- (xiii) Şebeke varlıkları ile personelin sigortalanması için ödenen sigorta giderlerinden;
- (xiv) TV ve diğer medya kanallarındaki reklam ve broşürlerden oluşan iletişim ve bilgi işlem giderleri ve
- (xv) PTT gibi tahsilat kanalları ve sabit ve kurumsal ilişkiler için ödenen komisyonları kapsayan diğer giderler

kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in genel yönetim giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %12,0, %11,8, %13,5'üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %11,6 ve %11,7'sine tekabül etmiştir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirket'in, esas faaliyetlerden elde ettiği diğer gelirleri şunları kapsamaktadır: (i) Şirket'in faturalarını vade tarihinden sonra ödeyen müşterilerinden elde edilen elektrik alacağına (ve sistem kullanım ücretine) işletilen

temerrüt faizini kapsayan “vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri” kalemi, (ii) gerçekleşen gelir ile gelir gereksinimine tabi gelir arasındaki fark sonucunda Şirket’in elde ettiği, gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri, (iii) Şirketin dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen üçüncü kişilere ve müşterilere uyguladığı kaçak elektrik cezaları, (iv) mahkemelerin Şirket lehine verdiği parasal kararlarından elde edilen dava gelirleri, (v) Şirket’in dağıtım şebekesi varlıklarının kiralanmasından elde ettiği kira gelirleri, (vi) Şirket’in perakende şirketlerinin riskten korunma faaliyetleri sonucunda türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları ve (vii) Şirket’in ilişkili taraflarından ve üçüncü kişilerden aldığı hizmet ücretlerini de kapsayan diğer gelirler.

Şirket’in, esas faaliyetlerden diğer gelirleri, Şirket hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %1,3, %1,3, %1,6’sına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %1,5 ve %1,3’ünü oluşturmuştur.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Şirket’in esas faaliyetlerden diğer giderleri şunları kapsamaktadır: (i) şüpheli alacak karşılığı gideri, (ii) depozito ve teminatlara ilişkin makul değerlendirme farkları, (iii) ceza giderleri ve (iv) diğer giderlerden oluşmaktadır. Diğer giderler, AYEDAŞ, AYESAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ’ın yeni faturalama, tahsilat ve müşteri ilişkileri yönetimi sistemine geçmesi sonucu, 2014’te Şirket’in sistem göçü nedeniyle maruz kaldığı masraflar Şirket’in ilişkili taraflarından ve üçüncü kişilerden aldığı hizmetler sebebiyle yapılan ödemeleri kapsamaktadır.

Şirket’in esas faaliyetlerden diğer giderleri, Şirket hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %1,7, %0,6, %2,7’sine ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %2,2 ve %2,9’una tekabül etmiştir.

Finansal Gelirler

Şirket’in finansal gelirleri, nakit yönetimi faaliyetleri sonucunda doğan ve repo sözleşmelerinden elde edilen repo faiz gelirlerinden, Türk Lirasının ilgili yabancı para birimleri karşısında değer kazanmasından kaynaklanan döviz cinsindeki kredi ve diğer borçlardan elde edilen kur farkı gelirlerinden kaynaklanmaktadır.

Şirket’in finansal gelirleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %0,9, %0,3 ve %0,4’üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %0,5 ve %0,9’una tekabül etmiştir.

Finansal Giderler

Şirket’in finansal giderleri, (i) kullanılan banka kredilerinden kaynaklanan kredi faiz giderlerinden, (ii) teminat mektubu işlemlerinden kaynaklanan banka komisyon giderlerinden ve (iii) Türk Lirasının ilgili yabancı para birimleri karşısında değer kaybetmesi nedeniyle döviz cinsindeki kredi ve diğer borçlardan kaynaklanan kur farkı giderlerinden oluşmaktadır.

Şirket’in finansal giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %7,9, %6,6 ve %8,8’ine ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %8,1 ve %8,8’ine tekabül etmiştir.

Vergi Giderleri

Şirket’in vergi giderleri dönem vergi giderlerinden ve ertelenmiş vergi giderlerinden oluşmaktadır. Ertelenmiş vergi gideri kalemi, geçici farkların oluşması ve ortadan kalkmasına bağlı olarak gelir olarak yansıtılmaktadır. Şirket kurumlar vergisine tabi olup, finansal tablolarında tahmini vergi yükümlülükleri için

karşılık ayırmaktadır. Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (geçmiş yıl zararları ve kullanılan yatırım indirimleri gibi) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır. Türkiye’de kurumlar vergisi oranı 2014, 2015 ve 2016 yıllarında ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde %20,0 olarak uygulanmıştır.

Şirket, kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılan temettüler üzerinden gelir vergisi stopajı ve ek vergileri de hesaplamakla yükümlüdür. Gelir vergisi stopajı 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %15,0 olarak uygulanmıştır. Şirket, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Ertelenen vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini hesaplamak için, Şirket 2014, 2015, 2016 yılları ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönem için %20,0 vergi oranını kullanmıştır. [Bu oran, işbu İzahname tarihi itibarıyla mevcut yasa teklifi uyarınca bu teklif geçtiği takdirde 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren %22 olarak uygulanacaktır.]

Şirket’in vergi giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %0,2, %1,4 ve %1,5’ini, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla %1,9 ve %1,8’ine tekabül etmiştir.

Faaliyet Sonuçları

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemle 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemin karşılaştırılması

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket’in 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerdeki konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilerek; dönemden döneme gerçekleşen farklar da yüzde olarak belirtilerek gösterilmektedir.

	30 Eylül’de sona eren dokuz aylık dönem		2017 ve 2016		Karşılaştırması	
	2016	Hasılat %	2017	Hasılat %	Fark	Fark %
			<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Hasılat	6.919.414	100,0	8.591.508	100,0	1.672.094	24,2
Satışların maliyeti.....	(4.986.163)	(72,1)	(6.137.141)	(71,4)	(1.150.978)	23,1
Brüt Kar	1.933.251	27,9	2.454.367	28,6	521.116	27,0
Genel yönetim giderleri.....	(816.398)	(11,8)	(1.035.284)	(12,1)	(218.886)	26,8
Esas faaliyetlerden diğer gelirler.....	105.120	1,5	115.712	1,3	10.592	10,1
Esas faaliyetlerden diğer giderler.....	(150.228)	(2,2)	(248.632)	(2,9)	(98.404)	65,5
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet karı	1.071.745	15,5	1.286.163	15,0	214.418	20,0
Finansman gelirleri.....	35.402	0,5	73.344	0,9	37.942	107,2
Finansman giderleri.....	(557.378)	(8,1)	(755.404)	(8,8)	(198.026)	35,5
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı	549.769	7,9	604.103	7,0	54.334	9,9
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri.....	(127.956)	(1,8)	(150.137)	(1,7)	(22.181)	17,3
Dönem karı	421,813	6,1	453,966	5,3	32,153	7,6

Hasılat

Şirket hasılatı, 30 Eylül 2016’da sona eren dokuz aylık dönemde 6.919.414 bin TL’yken, 30 Eylül 2017’de sona eren dokuz aylık dönemde 1.672.094 bin TL (%24,2) artarak 8.591.508 bin TL’ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat %		Hasılat %		Fark	Fark %
				(bin Türk Lirası)		
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat.....	6.458.878	93,3	7.924.061	92,2	1.465.183	22,7
Perakende satış hasılatı.....	4.233.745	61,2	5.271.754	61,4	1.038.009	24,5
Perakende satış hizmeti hasılatı	185.030	2,7	182.578	2,1	(2.452)	(1,3)
Dağıtım hizmeti hasılatı	2.040.103	29,5	2.469.729	28,7	429.626	21,1
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan faiz gelirleri	459.233	6,6	665.392	7,7	206.159	44,9
Diğer gelirler	1.303	0,0	2.055	0,0	752	57,7
Toplam	6.919.414	100,0	8.591.508	100,0	1.672.094	24,2

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket hasılatının artışındaki birincil faktör, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 1.465.183 bin TL tutarında (%22,7) artmasıdır. Bunun sebebi ise öncelikle, perakende satış hasılatındaki 1.038.009 bin TL tutarındaki (%24,5) artış olup, bu artış Şirket'in perakende satış hacmindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Söz konusu satış hacmi 30 Eylül 2016'de sona eren dönemde 22,4 TWh iken 2017'nin aynı döneminde 25,5 TWh olarak ölçülmüş olup, bu artış, Şirket'in satış hacminde %16,3 oranında bir artışa işaret etmektedir. Bu artışın sebebi, 1 Ocak 2017 tarihinde Enerjisa Elektrik Toptan'ın müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin Şirketin perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesinden kaynaklı olup, bu devir işlemi ise Kurumsal Yeniden Yapılanma işleminin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat kalemindeki artışa, dağıtım hizmeti hasılatındaki 429.626 bin TL tutarında (%21,1) artışın da etkisi olmuştur. Bu artışın birincil sebebi, şirketin düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanının EPDK tarafından, enflasyonun etkisinin de sonucuya artırılmasından kaynaklıdır. Öte yandan, şüpheli alacak gideri telafisi kaleminin, Şirket'in dağıtım şirketlerinin düzenlemeye tabi gelir tavanına bir kalem olarak dâhil edilmesinden kaynaklıdır. Ayrıca, TFRS Yorum 12 uyarınca gerçekleştirilen hasılat düzeltmesi de bu artışta etkili olmuştur. Şöyle ki, Şirket'in dağıtım varlıklarının finansal varlık olarak muhasebeleştirildiği TFRS Yorum 12 uyarınca, söz konusu finansal varlıktaki, enflasyon tahminleri, yatırım harcamaları gerçekleştirme planları sonucu makul değer artışları, Şirket'in finansal tablolarına gelir olarak kaydedilmektedir. Ayrıca, TEİAŞ'a ödenen ve nihai tüketiciye tamamen yansıtılan bir kalem olan iletim bedelindeki artış ve önceki döneme nazaran kayıp kaçak önleme faaliyetlerinde artan verimlilik dolayısıyla elde edilen kayıp kaçak gelirindeki artışın da dağıtım hizmeti hasılatındaki artışta etkisi bulunmaktadır.

Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat kalemindeki artışa, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz gelirindeki 206.159 bin TL (%44,9) artışın da etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, öne çekilen yatırım harcamaları sonucunda DVT'nin yükselmesidir.

Satışların Maliyeti

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 4.986.163 bin TL olan satışların maliyeti, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.076.294 bin TL (%23,7) artarak 5.622.011 bin TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %65,7'sinden %65,4'üne gerilemiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışlarının maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak da belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat %		Hasılat %		Fark	Fark %
			<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Elektrik alımı	4.545.717	65,7	5.622.011	65,4	1.076.294	23,7
Sistem kullanım bedeli	439.420	6,4	492.861	5,7	53.441	12,2
Diğer	1.026	0,0	22.269	0,3	21.243	2.070,5
Satışların maliyeti toplamı	4.986.163	72,1	6.137.141	71,4	1.150.978	23,1

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde satışların maliyeti kalemindeki artış temel olarak, elektrik alımı maliyetindeki 1.076.294 bin TL tutarındaki (%23,7) artıştan kaynaklanmıştır. Bu artışın öncelikli sebebi, Şirket'in perakende elektrik satış hacmindeki %16,3 oranındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Öte yandan, elektrik tedarik maliyetindeki artışın (MWh başına yaklaşık 16,6 TL) da elektrik alımı maliyetindeki artışa etkisi olmuştur, keza piyasa geneli elektrik fiyatlarında bir artış meydana gelmiştir.

İletim sistemi kullanım bedelindeki 53.441 bin TL tutarındaki (%12,2) artışın da satışların maliyetindeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, TEİAŞ'a ödenen ve nihai tüketiciye tamamen yansıtılan bir kalem olan iletim bedelindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Öte yandan, diğer maliyetler kalemindeki 21.243 bin TL tutarındaki (%2.070,5) artışın da satışların maliyetindeki artışa etkisi bulunmaktadır. Bu artışın öncelikli sebebi, daha önceki dönemlere ait TRT payının bu dönem ödenmiş olmasıdır fakat bu tutar düzenlenmiş gelir tavanı ile Şirket'e geri ödendiğinden dolayı Şirket'in brüt marjında etkisi bulunmamaktadır. Diğer maliyetler kalemindeki artış aynı zamanda Kurumsal Yeniden Yapılanma sonucu katılan personel, danışmanlık ve kira masraflarından kaynaklanmaktadır.

Brüt Kâr

Şirket'in brüt karı 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 1.933.251 bin TL iken, 521.116 bin TL tutarındaki (%27,0) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 2.454.367 bin TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde, Şirket'in brüt kâr marjı, %28,6'dan %27,9'a yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %88,4'ü dağıtım faaliyetlerinden, gerisiyse perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 816.398 bin TL olan genel yönetim giderleri 218.886 bin TL (%26,8) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.035.284 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin dökümü verilmekte ve her gider türü hasılatın bir yüzdesi olarak gösterilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem		2017 ve 2016			
	2016	2017	Karşılaştırması			
	Hasılat%	Hasılat%	Fark	Fark %		
		(bin Türk Lirası)				
Personel giderleri.....	388.756	5,6	479.030	5,6	90.274	23,2
Amortisman giderleri ve itfa payları.....	161.633	2,3	171.318	2,0	9.685	6,0
Malzeme kullanım giderleri.....	71.496	1,0	117.607	1,4	46.111	64,5
Danışmanlık giderleri.....	28.836	0,4	24.340	0,3	(4.496)	(15,6)
Kira giderleri.....	28.995	0,4	39.762	0,5	10.767	37,1
Dışarıdan sağlanan hizmet giderleri.....	24.659	0,4	57.199	0,7	32.540	132,0
Avukatlık giderleri.....	29.111	0,4	33.813	0,4	4.702	16,2
Bakım onarım giderleri.....	12.154	0,2	18.233	0,2	6.079	50,0
İletişim ve bilgi işlem giderleri.....	2.039	0,0	7.328	0,1	5.289	259,4
Vergi, resim ve harçlar.....	10.409	0,2	17.104	0,2	6.695	64,3
Güvenlik giderleri.....	17.032	0,2	16.750	0,2	(282)	(1,7)
Seyahat giderleri.....	8.094	0,1	9.955	0,1	1.861	23,0
Sigorta giderleri.....	7.385	0,1	9.158	0,1	1.773	24,0
Diğer giderler.....	25.799	0,4	33.687	0,4	7.888	30,6
Toplam	816.398	11,8	1.035.284	12,1	218.886	26,8

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket'in genel yönetim giderlerindeki artış, temel olarak personel giderlerindeki 90.274 bin TL (%23,2) oranındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Bu artış, 2016 yılının aynı dönemine kıyasla Şirket'in personel sayısının 8.329'dan 9.551'e çıkmasından kaynaklanmaktadır. Personel sayısındaki artış ise, Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha operasyonlarının artmasından ve perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerini serbest müşterilere dönüşmeye teşvik etmek amacıyla yaptıkları çalışmalar için istihdam edilen personeldeki artış nedeniyle gerçekleşmiştir.

Buna ek olarak genel yönetim giderlerinde meydana gelen artış, malzeme kullanım giderlerinin 46.111 bin TL (%64,5) artmasından da kaynaklanmaktadır. Dağıtım şebekesinde daha fazla bakım faaliyetinde bulunulması ve bu bakım faaliyetleri için satın alınan malzemelerin birim fiyatlarının artması nedeniyle malzeme kullanım giderleri artmıştır. Öte yandan, genel yönetim giderlerinde meydana gelen artışa dışarıdan sağlanan hizmet giderlerinde 32.540 bin TL (%132,0) artışın da etkisi bulunmaktadır. Bu artışın sebebi, Şirket'in çağrı merkezi ve bakım-onarım masraflarındaki artıştan kaynaklanmaktadır, keza Şirket, müşteri memnuniyetini arttırmak ve bakım-onarım faaliyetlerini geliştirmek için adımlar atmıştır. Şirket'in bakım onarım giderleri de, şebekedeki operasyonların artması nedeniyle 6.695 bin TL (%50,0) artarak Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışa katkıda bulunmuştur. Ayrıca, amortisman giderleri ve itfa paylarındaki 9.685 bin TL (%6,0) artışın da, genel yönetim giderlerindeki artışa etkisi bulunmaktadır. Bu artışın sebebi, Şirket faaliyetleri için yeni makine ve araç satın alımlarından kaynaklıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 105.120 bin TL olan esas faaliyetlerden diğer gelirler, 10.592 bin TL (%10,1) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 115.712 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almakta ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat%	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark %	
		%	%			
<i>(bin Türk Lirası)</i>						
Vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	56.268	0,8	67.749	0,8	11.481	20,4
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri.....	14.528	0,2	1.426	0,0	(13.102)	(90,2)
Kaçak elektrik cezaları	8.768	0,1	28.536	0,3	19.768	225,5
Dava gelirleri	15.523	0,2	0	0,0	(15.523)	(100,0)
Kira gelirleri	3.833	0,1	4.413	0,1	580	15,1
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları	225	0,0	-	0,0	(225)	(100,0)
Diğer gelirler	5.975	0,1	13.588	0,2	7.613	127,4
Toplam	105.120	1,5	115.712	1,3	10.592	10,1

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artış, temel olarak kaçak elektrik cezalarından elde edilen gelirlerin 19.768 bin TL (%225,5) artmasından kaynaklanmıştır. Bu artış, Şirket'in dağıtım bölgelerindeki kayıp-kaçak engelleme faaliyetlerinin artması sonucu gerçekleşmiştir. Öte yandan, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 11.481 bin TL tutarındaki (%20,4) artışın da esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, kayıp-kaçak engelleme faaliyetlerindeki artış sebebiyle artan perakende fatura tahsilat performansından kaynaklanmaktadır. Öte yandan, diğer gelirlerdeki 7.613 bin TL tutarındaki (%127,4) artışın da esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, Şirket'in dağıtım varlıkları üzerinden elde ettiği reklam gelirlerindeki artıştır.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirindeki 13.102 bin TL tutarındaki (%90,2) azalış sonucu kısmen dengelenmiştir. İlgili düzenlemeye göre, Şirket'in dağıtım şirketleri, gerçekleşen gelirlerinin düzenlemeyle belirlenen gelir gereksinimlerinin altında kalan kısmı için faiz geliri elde etme hakkına sahiptir. 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket'in dağıtım şirketlerinin gerçekleşen gelirleri, daha önce EPDK tarafından düzenlenmiş gelir gereksinimlerinin altında kalmış ve bu nedenle bu şirketler gerçekleşen gelirleri ve düzenlemeyle belirlenen gelirin üst sınırı arasındaki fark için faiz geliri elde etme hakkı kazanmışlardır. Ancak 2017 yılında gerçekleşen gelirlerle düzenlemeye tabi gelir tavanı arasındaki fark, 2016 yılına nazaran daha az gerçekleşmiş olup bu da 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirinde düşüşe yol açmıştır. Öte yandan, Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, Şirket'in dava gelirlerindeki 15.523 bin TL tutarındaki (%100) azalış ile de kısmen dengelenmiştir. Bu azalmanın sebebi, 2016 yılında Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) tarafından açılan davayla ilgili karşılıkların kaldırılması sonucu EPDK tarafından Dağıtım Tarifesi üzerinden yapılan geri ödemenin 2017 yılı içerisinde gerçekleşmemiş olmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderler 150.228 bin TL iken, 98.404 bin TL (%65,5) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 248.632 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kalemi hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016	Hasılat %	2017	Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Şüpheli alacak karşılığı gideri	71.799	1,0	157.652	1,8	85.853	119,6
Depozito ve teminatlar makul değerlendirme farkları	29.934	0,4	53.791	0,6	23.857	79,7
Ceza giderleri	28.236	0,4	63	0,0	(28.173)	(99,8)
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kayıpları	-	-	20.160	0,2	20.160	-
Diğer giderler	20.259	0,3	16.966	0,2	(3.293)	(16,3)
Toplam	150.228	2,2	248.632	2,9	98.404	65,5

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artışın temel sebebi, Şirket'in şüpheli alacakları için ayırdığı karşılıkların 85.853 bin TL (%119,6) artmasıdır.

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket, dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişiler ve borçlarını zamanında ödemeyen kişiler aleyhine daha fazla yasal takip başlatmıştır. Bunun nedeni de, kaçak elektrik kullanımının önlenmesini amaçlayan düzenlemelerden kaynaklanan teşviklerin, Şirket'in elektrik kaçaklarını engellemeye yönelik çabalarını arttırmasıdır. Depozito ve teminatlar makul değerlendirme farklarında 23.857 bin TL (%79,7) artışın da esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, 2016 yılında %4,5 olan enflasyon oranının 2017'nin ilk dokuz aylık döneminde %8,4 oranında gerçekleşmesidir.

Öte yandan, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 20.160 bin TL tutarında türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kaybı yaşanmıştır. 2016 yılında ise böyle bir kayıp olmamıştır. 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde böyle bir kayıp olmasının sebebi, Şirket'in, YEKDEM giderlerine ilişkin riskten korunma (*hedging*) işlemleri kapsamında gerçekleştirdiği ABD Doları cinsinden vadeli döviz (*forward*) işlemlerinin piyasaya uygun değerlemeden (*mark-to-market*) geçirilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu tutarın büyük kısmı 2018 yılında gerçekleşmesi beklenen YEKDEM giderlerine ilişkin gerçekleştirilen riskten korunma işlemlerine ilişkindir.

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artış, ceza giderlerindeki 28.173 bin TL tutarındaki (%99,8) azalış ile kısmen dengelenmiştir. Bunun sebebi, 2016 yılında TEDAŞ'a genel aydınlatma ücretleriyle ilgili olarak yanlış kesilen faturanın iadesi nedeniyle ödenen ve ceza giderleri kalemine yansıtılan tutar gibi bir ceza kaleminin 2017'nin ilk dokuz aylık döneminde olmamasıdır.

Finansal Gelirler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirler 35.402 bin TL iken, 37.942 bin TL (%107,2) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 73.344 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü yer almakta ve her gelir kaleminin hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat	Hasılat	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark
		%		%		%
	(bin Türk Lirası)					
Repo faiz gelirleri.....	35.402	0,5	73.344	0,9	37.942	107,2
Toplam	35.402	0,5	73.344	0,9	37.942	107,2

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirlerin artmasının sebebi, Şirket'in faiz gelirlerindeki 37.942 bin TL (%107,2) artmasıdır. Bu artış, beş aylık gecikme ile Şirket'e ödenen düzenlemeye tabi diğer giderlerin ödenmesinden kaynaklanmaktadır.

Finansal Giderler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderler 557.378 bin TL iken, 198.026 bin TL (%35,5) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 755.404 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat	Hasılat	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark
		%		%		%
	(bin Türk Lirası)					
Banka komisyon giderleri.....	7.096	0,1	11.302	0,1	4.206	59,3
Kredi faiz giderleri	532.152	7,7	710.933	8,3	178.781	33,6
Kur farkı gideri	18.130	0,3	33.169	0,4	15.039	83,0
Toplam	557.378	8,1	755.404	8,8	198.026	35,5

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderlerin artışındaki temel sebep, kredi faiz giderlerindeki 178.781 bin TL tutarındaki (%33,6) artıştır. Bu artış, da dağıtım bölgelerinin devralınmasıyla ilgili borçlanmalara ilişkin banka kredilerinin faizindeki artışı yansıtmaktadır. Bu artış ayrıca düzenlemeye tabi yatırım harcamaları üst sınırının artması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarını arttırmasından ve yatırımların öne çekilmesini öngören yatırım stratejisinin, daha önceki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapmasını sağlamasından kaynaklanmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %80'ini kullandıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesi için EPDK'ya başvurmuştur ve bu İzahnamenin tarihine kadar EPDK Şirket'in düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı yükseltme başvurularından hiçbirini reddetmemiştir.

Buna ek olarak, Şirket'in kur farkı zararının 15.039 bin TL artması da Şirket'in finansal giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin Şirket tarafından devralınmasından sonra, (bu dağıtım bölgelerinin eski sahibi olan) TEDAŞ'ın Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yaptığı kredi işlemleri kapsamındaki Avro üzerinden ödemeleri Şirket'e devrolmuştur. 2017 yılında Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Şirket bu kredi geri ödeme borçlarıyla bağlantılı olarak kur zararına maruz kalmıştır.

Vergi Giderleri

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 127.956 bin TL olan vergi giderleri, 22.181 bin TL (%17,3) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 150.137 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016	
	2016		2017		Karşılaştırması	
	Hasılat %		Hasılat %		Fark	Fark %
	<i>(bin Türk Lirası)</i>					
Cari vergi gideri.....	124.733	1,8	56.533	0,7	(68.200)	(54,7)
Ertelenen vergi gideri	3.223	0,0	93.604	1,1	90.381	2.804,3
Toplam	127.956	1,8	150.137	1,7	22.181	17,3

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde vergi giderlerindeki artışın temel sebebi, ertelenen vergi giderinde 90.381 bin TL tutarında (%2.804) artıştır. Bu artışın sebebi, (i) hizmet imtiyaz sözleşmelerinin bir bileşeni olan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki düzeltme tutarının artması ve (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamaları uygulama yönetiminin değiştirilmesidir.

Şirket'in vergi giderlerindeki bu artış, cari vergi giderindeki 68.200 bin TL tutarındaki (%54,7) azalış ile kısmen dengelenmiştir. Bu azalışın sebebi, Şirket'in GKGMİ hesapları altında vergi öncesi karın bir önceki yılın aynı dönemine göre azalmasıdır. Bu azalış, Dengeleme Yönetmeliği'ndeki değişiklik sonucu Şirket'in perakende şirketlerinin henüz faturalaması gerçekleşmemiş ve sayaçları okunmamış müşterilerine 15 gün süre boyunca elektrik tedarik etmesi yükümlülüğünden kaynaklanmıştır. Bu yükümlülük, Şirket'in TFRS finansal tablolarında tahakkuk bazlı muhasebeleştirilmektedir keza bu temin edilen elektrik, henüz Şirket tarafından faturalanmamış olmakla birlikte, müşteriler tarafından tüketilmektedir. Ayrıca, Şirket'in GKGMİ hesapları altında hasılatı da bir önceki yılın aynı dönemine göre daha azdır. Bunun sebebi ise, Şirket'in perakende satış marjlarının, yüksek tedarik maliyeti ve fiyat eşitleme mekanizması kapsamında yapılan düzeltmeler sonucu düşmesidir.

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıla 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılın karşılaştırılması

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket'in 31 Aralık 2015 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllardaki konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilerek; dönemden döneme gerçekleşen farklar da yüzde olarak belirtilerek gösterilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015	
	2015		2016		Karşılaştırması	
	Hasılat%		Hasılat%		Fark	Fark %
	<i>(bin Türk Lirası)</i>					
Hasılat	9.153.614	100,0	9.103.380	100,0	(50.234)	(0,5)
Satışların maliyeti.....	(7.108.120)	(77,7)	(6.500.956)	(71,4)	607.164	(8,5)
Brüt Kar	2.045.494	22,3	2.602.424	28,6	556.930	27,2
Genel yönetim giderleri.....	(1.079.790)	(11,8)	(1.227.836)	(13,5)	(148.046)	13,7
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	123.333	1,3	144.651	1,6	21.318	17,3
Esas faaliyetlerden diğer giderler	(50.760)	(0,6)	(246.929)	(2,7)	(196.169)	386,5
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet kârı	1.038.277	11,3	1.272.310	14,0	234.033	22,5
Finansman gelirleri.....	31.484	0,3	39.729	0,4	8.245	26,2
Finansman giderleri.....	(606.854)	(6,6)	(797.837)	(8,8)	(190.983)	31,5
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı	462.907	5,1	514.202	5,6	51.295	11,1
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri.....	(126.605)	(1,4)	(136.809)	(1,5)	(10.204)	8,1
Dönem kârı	336.302	3,7	377.393	4,1	41.091	12,2

Hasılat

Şirket hasılatı 2015 yılında 9.153.614 bin TL'ken, 2016 yılında 50.234 bin TL (%0,5) azalarak 9.103.380 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2016 ve 2015			
	2015	2016	Karşılaştırması	Fark		
	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark		
	%	%		%		
		(bin Türk Lirası)				
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat	8.771.706	95,8	8.491.243	93,3	(280.463)	(3,2)
Perakende satış hasılatı.....	6.534.463	71,4	5.543.040	60,9	(991.423)	(15,2)
Perakende satış hizmeti hasılatı	204.659	2,2	243.962	2,7	39.303	19,2
Dağıtım hizmeti hasılatı	2.032.584	22,2	2.704.241	29,7	671.657	33,0
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan faiz geliri	310.955	3,4	609.628	6,7	298.673	96,1
Diğer gelirler	70.953	0,8	2.509	0,0	(68.444)	(96,5)
Toplam	9.153.614	100,0	9.103.380	100,0	(50.234)	(0,5)

Şirket hasılatının 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda azalmasının nedeni, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 280.463 bin TL (%3,2) azalmasıdır. Bu azalmanın temel nedeni, Şirket'in perakende satış hasılatının 991.423 bin TL (%15,2) azalmasıdır. Perakende satış hasılatındaki azalma ise, Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçerek piyasadaki diğer perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Şirket'in kurumsal müşterilerine yaptığı satış hacmi 2015 yılında yaklaşık 12 TWh iken, bahsedilen müşteri kayıplarından dolayı, 2016 yılında 9 TWh'ye düşmüştür. Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçmesi ve piyasadaki diğer perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesi ise temelde, elektrik fiyatlarının spot piyasada ve ikili anlaşmalar piyasasında düşmesi sonucu piyasada fiyat rekabetinin artmasına bağlanabilir. Şirket, kurumsal satış stratejisinin bir parçası olarak, düşük riskli olan daha karlı müşterileri hedeflemeyi tercih etmiştir, nitekim bu dönemde serbest piyasadaki elektrik tedarik fiyatları, düzenlemeye tabi müşteriler için satın alınan TETAŞ tedarik fiyatlarına nazaran daha ucuz olduğundan dolayı serbest müşteriler bu dönemde Şirket için daha avantajlı bir portföy oluşturmuşlardır.

Ayrıca, perakende satış hasılatının genel olarak düşmesinin sebeplerinden biri de Perakende Satış Tarifesi uyarınca EPDK tarafından belirlenen ve 2015 yılında %3,49 olan brüt marjın, 2016 yılında %2,38'e düşmesidir. Brüt marjdaki bu düşüş, EPDK'nın 2016'da aldığı 'şüpheli alacak gideri telafisi' kalemini brüt marjdan çıkartma ve bu kalemi perakende satış hizmet gelirinin içerisinde ikame etme kararının bir sonucudur. EPDK'nın yeni brüt marjdan, daha önceki brüt marj kapsamında garanti edilen şüpheli alacak gideri telafisi kalemini çıkartma kararı sonucunda, şüpheli alacak gideri telafisi kalemi Perakende Satış Tarifesi'nin 'diğer piyasa giderleri' kaleminde toplanacak gelirler içerisinde kaydırılmıştır ve bu kalem değişken olduğu için, düzenlemeyle belirlenen brüt marjın ve dolayısıyla perakende satış hasılatının genel olarak düşmesine yol açmıştır. Ancak, brüt perakende satış hasılatındaki bu düşüş, brüt marj hesaplamasına dâhil edilmeyen bir kalem olan perakende satış hizmeti hasılatının 39.303 bin TL (%19,2) artmasıyla kısmen telafi edilmiştir. Şirket'in 2016'da hasılatının düşmesinin bir nedeni de diğer gelirlerin 68.444 bin TL (%96,5) azalmasıdır. Bunun temel nedeni, 2016 yılında tarife yapısının değişmesi ve bunun sonucunda kesme/bağlama ve yeni bağlantı gelirlerinin artık diğer satış gelirlerine dâhil edilmeyerek 2015 yılında dağıtım şirketlerinin gelir gereksiniminin bir kısmı olarak tanımlanmasıdır.

2016 yılındaki Şirket hasılatındaki genel düşüş, dağıtım hizmeti hasılatının 671.657 bin TL (%33,0) artmasıyla kısmen telafi edilmiştir. Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatındaki artışın temel nedeni, EPDK'nın Şirket'in dağıtım bölgelerinde işletme giderleri tavanını arttırması nedeniyle 2016'da başlayan üçüncü tarife döneminde artan düzenlemeye tabi işletme giderleri yapılmasına bağlanabilir. Belirtilen düzenlemeye tabi

işletme giderleri tavanına bağlı olarak Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatında meydana gelen artış, TFRS Yorum 12 muhasebe standardına dayanan gelir düzeltme kalemindeki 291.513 bin TL tutarındaki düşüşle dengelenmiştir. Şirket'in dağıtım faaliyetlerinin mülkiyet yapısı ve niteliği itibarıyla düzenlemelere tabi olması, TFRS Yorum 12'ye göre dağıtım varlıklarının maddi olmayan varlık veya sabit kıymet, finansal varlık olarak kaydedilmesini gerektirmektedir. TFRS Yorum 12 esas olarak Şirket'in finansal varlığının gerçeğe uygun değerindeki değişiklikleri düzenli olarak izlemeye yönelik bir araçtır.

Düzenlemeye tabi gelirlerde, enflasyon varsayımlarında veya düzenlemeye tabi yatırım harcamaları planlarında meydana gelen değişikliklere göre Şirket'in finansal varlığının gerçeğe uygun değeri hesaplanmakta ve gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler Şirket'in finansal tablolarına yansıtılmaktadır. 2015 yılında, (i) üçüncü tarife dönemi için düzenlemeyle belirlenen RMGO'nun %9,97'den %11,91'e çıkartılması ve (ii) Şirket'in uzun dönemli enflasyon varsayımlarındaki değişiklikler nedeniyle, 2016 yılına nazaran daha yüksek bir gerçeğe uygun değer düzeltme tutarı kayıtlara gelir kalemi olarak kaydedilmiştir. 2016 yılında Şirket'in uzun dönem enflasyon varsayımlarında çok küçük değişiklikler olması ve düzenlemeyle belirlenen RMGO'da değişiklik olmaması nedeniyle daha düşük bir düzeltme kaydedilmiştir. Bunlara ek olarak, TEİAŞ'a ödenen ilgili sistem kullanımı bedeli maliyetlerindeki artış nedeniyle Şirket'in iletim gelirlerinde bir artış gerçekleşmiştir; ancak, bu doğrudan müşterilere yansıtılan bir kalemdir. Şirketin hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde ettiği faiz geliri, RMGO ve DVT tabanındaki artış nedeniyle 298.673 bin TL (%96,1) artış göstermiştir.

Satışların Maliyeti

2015 yılında 7.108.120 bin TL olan satışların maliyeti, 2016 yılında 607.164 bin TL (%8,5) azalarak 6.500.956 bin TL'ye düşmüştür. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %77,7'sinden %71,4'üne gerilemiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışlarının maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak da belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015	
	2015		2016		Karşılaştırması	
	Hasılat %		Hasılat %		Fark	Fark %
			<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Elektrik alımı	6.782.254	74,1	5.953.189	65,4	(829.065)	(12,2)
Sistem kullanım bedeli	325.289	3,6	547.314	6,0	222.025	68,3
Diğer	577	0,0	453	0,0	(124)	(21,5)
Satışların maliyeti toplamı	7.108.120	77,7	6.500.956	71,4	(607.164)	(8,5)

2016 yılında satışların maliyetindeki düşüşün temelinde, Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçmesi ve perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesinden kaynaklıdır. Bu müşteri hareketliliğinden dolayı, Şirket'in kurumsal müşterilerine yaptığı satış hacmi 2015 yılında yaklaşık 12 TWh iken 2016 yılında 9 TWh'ye düşmüştür. Şirket'in perakende satış biriminin satış hacimlerinin düşmesi üzerine satın aldığı enerjinin maliyeti 829.065 bin TL (%12,2) azalmıştır.

2016 yılında ortalama elektrik satın alım maliyeti, 2015'le karşılaştırıldığında MWh başına 12 TL daha düşüktür. Bu düşüş, YEKDEM maliyetlerinin MWh başına yaklaşık 8 TL artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Şirket'in satışların maliyetindeki düşüş, esas olarak EPDK tarafından belirlenen iletim bedelindeki artış nedeniyle Şirket'in sistem kullanım bedeli maliyetlerinin 222.025 bin TL (%68,3) artması sonucunda da kısmen dengelenmiştir.

Brüt Kâr

Şirket'in brüt karı 2015 yılında 2.045.494 bin TL iken, 2016 yılında 556.930 bin TL tutarında (%27,2 oranında) artarak 2.602.424 bin TL'ye ulaşmıştır. Brüt kâr marjıysa, 2015'te %22,3 iken, 2016'da %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %82,1'i dağıtım faaliyetlerinden, gerisiyse perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirket'in 2015 yılında 1.079.790 bin TL olan genel yönetim giderleri 2016 yılında 148.046 bin TL (%13,7) artarak 2016 yılında 1.227.836 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin dökümü verilmekte ve her gider türü hasılatın bir yüzdesi olarak gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2016 ve 2015			
	2015	2016	Karşılaştırması			
	Hasılat%	Hasılat%	Fark	Fark %		
		(bin Türk Lirası)				
Personel giderleri.....	454.467	5,0	539.642	5,9	85.175	18,7
Amortisman giderleri ve itfa payları.....	219.428	2,4	217.938	2,4	(1.490)	(0,7)
Malzeme kullanım giderleri.....	99.683	1,1	125.768	1,4	26.085	26,2
Danışmanlık giderleri.....	40.645	0,4	43.432	0,5	2.787	6,9
Kira giderleri.....	40.299	0,4	39.535	0,4	(764)	(1,9)
Dışarıdan sağlanan hizmet giderleri.....	43.371	0,5	35.443	0,4	(7.928)	(18,3)
Avukatlık giderleri.....	20.823	0,2	35.152	0,4	14.329	68,8
Bakım onarım giderleri.....	26.228	0,3	32.511	0,4	6.282	24,0
İletişim ve bilgi işlem giderleri.....	19.171	0,2	23.435	0,3	4.264	22,2
Vergi, resim ve harçlar.....	22.804	0,2	23.282	0,3	479	2,1
Güvenlik giderleri.....	20.587	0,2	22.357	0,2	1.770	8,6
Seyahat giderleri.....	9.305	0,1	10.793	0,1	1.489	16,0
Sigorta giderleri.....	13.683	0,1	9.931	0,1	(3.751)	(27,4)
Diğer giderler.....	49.297	0,5	68.617	0,8	19.319	39,2
Toplam	1.079.790	11,8	1.227.836	13,5	148.046	13,7

Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerinde meydana gelen artışın temel nedeni, personel giderlerinin 85.175 bin TL (%18,7) artmasıdır. Bu artış, 2015'te 8.421 olan personel sayısının 2016'da 9.085'e çıkmasından kaynaklanmıştır. Üçüncü tarife döneminde Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha operasyonlarının artmasından ve perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerini serbest müşterilere dönüşmeye teşvik etmek amacıyla yaptıkları çalışmalar için istihdam edilen personeldeki artış nedeniyle personel sayısı artmıştır.

Buna ek olarak, Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerinde meydana gelen artış, malzeme kullanım giderlerinin 26.085 bin TL (%26,2) artmasından da kaynaklanmaktadır. Dağıtım şebekesinde daha fazla bakım faaliyetinde bulunulması ve bu bakım faaliyetleri için satın alınan malzemelerin birim fiyatlarının artması nedeniyle malzeme kullanım giderleri artmıştır. Şirket'in avukatlık giderleri de, Şirket aleyhine daha fazla sayıda dava başlatılması ve kaçak elektrik kullanımının engellenmesini teşvik etmeye yönelik yeni düzenlemeler nedeniyle kaçak elektrik kullanımını engellemek için daha fazla çaba gösterilmesi sonucunda 14.329 bin TL (%68,8) artmıştır. Şirketin dışarıdan sağlanan hizmet giderleri, esas olarak Şirket içi operasyonların etkinliğinin önceki yıllara göre artması nedeniyle, tesis, filo ve çağrı merkezi giderlerinin düşmesi sonucunda 7.928 bin TL (%18,3) azalmıştır. Şirket'in bakım onarım giderleri, şebekedeki operasyonların artması nedeniyle 6.282 bin TL (%24,0) artarak Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışa katkıda bulunmuştur.

Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerindeki artış aynı zamanda diğer giderlerin 19.319 TL (%39,2) artmasından da kaynaklanmaktadır. Bu artışın nedeni, sayaç kalibrasyon faaliyetlerinin ve bu faaliyetlerle

ilgili olarak ödenen ücretlerin artması ve Şirket'in genel hizmet (su, ısınma ve elektrik) giderlerinin artmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 2015 yılında 123.333 bin TL iken, 2016 yılında 21.318 bin TL (%17,3) artarak 144.651 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almakta ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2016 ve 2015			
	2015	2016	Karşılaştırması			
	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark		
	%	%		%		
(bin Türk Lirası)						
Vadesi geçmiş elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	91.763	1,0	77.949	0,9	(13.814)	(15,1)
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri.....	2.496	0,0	19.370	0,2	16.874	676,0
Kaçak elektrik cezaları	17.560	0,2	15.398	0,2	(2.162)	(12,3)
Dava gelirleri	-	0,0	14.174	0,2	14.174	-
Kira gelirleri	1.717	0,0	6.303	0,1	4.586	267,1
Türev enstrümanlar gerçeğe uygun değer farkı kazançları	-	0,0	3.886	0,0	3.886	-
Diğer gelirler	9.797	0,1	7.571	0,1	(2.226)	(22,7)
Toplam	123.333	1,3	144.651	1,6	21.318	17,3

Şirket'in 2016 yılında esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler, esas olarak gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirininin 16.874 bin TL artmasından kaynaklanmaktadır. İlgili düzenlemeye göre, Şirket'in dağıtım şirketleri, gerçekleşen gelirlerinin düzenlemeyle belirlenen gelir gereksinimlerinin altında kalan kısmı için faiz geliri elde etme hakkına sahiptir. 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket'in dağıtım şirketlerinin gerçekleşen gelirleri, daha önce EPDK tarafından düzenlenmiş gelir gereksinimlerinin altında kalmış ve bu nedenle bu şirketler gerçekleşen gelirleri ve düzenlemeyle belirlenen gelirin üst sınırı arasındaki fark için faiz geliri elde etme hakkı kazanmışlardır. Ancak, 2016 yılında gerçekleşen gelirlerle düzenlemeye tabi gelir tavanı arasındaki fark, 2015 rakamlarının üstüne çıkmış ve bu da gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirlerinde artışa neden olmuştur.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artışın bir nedeni de, Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) tarafından açılan davayla ilgili karşılıkların kaldırılması ve EPDK tarafından Dağıtım Tarifesi üzerinden geri ödeme yapılması sonucunda Şirket'in dava gelirlerinde meydana gelen 14.174 bin TL tutarındaki artıştır. 2016 yılında, Şirket'in kira gelirleri üçüncü taraflarla imzaladığı kira sözleşmelerinin yenilenmesi nedeniyle 4.586 bin TL artmıştır. Buna ek olarak, Şirket'in türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları, YEKDEM maliyetlerinden kaynaklanan döviz riskine karşı korunmak için imzaladığı vadeli işlem sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerlerinde görülen değişiklik nedeniyle 3.886 bin TL artmıştır. Şirket 2015 yılında türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazancı elde etmemiştir.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 13.814 bin TL (%15,1) düşüşle kısmen dengelenmiştir. Bu düşüşün esas nedeni Şirket'in zamanında tahsilat yapma performansının iyileşmesi ve Toroslar ve Ayedaş bölgelerinin devralınmaları öncesindeki şüpheli alacaklarının çoğunluğunun 2015 yılında tahsil edilmesi nedeniyle şüpheli alacak tahsilatının azalmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Esas faaliyetlerden diğer giderler 2015 yılında 50.760 bin TL iken, 2016 yılında 196.169 bin TL artarak

246.929 TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kalemi hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2016 ve 2015			
	2015	2016	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
(bin Türk Lirası)						
Şüpheli alacak karşılığı gideri	316	0,0	138.266	1,5	137.950	n/a
Depozito ve teminatlar makul değerlendirme farkları.....	36.118	0,4	40.287	0,4	4.169	11,5
Ceza giderleri	5.474	0,1	38.393	0,4	32.919	601,4
Diğer giderler	8.852	0,1	29.983	0,3	21.131	238,7
Toplam	50.760	0,6	246.929	2,7	196.169	386,5

Şirket'in 2016 yılında esas faaliyetlerden diğer giderlerinde meydana gelen artışın temel nedeni, Şirket'in şüpheli alacakları için ayırdığı karşılıkların 137.950 bin TL artmasıdır. 2016 yılında Şirket, dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişiler ve borçlarını zamanında ödemeyen kişiler aleyhine daha fazla yasal takip başlatmıştır. Bunun nedeni de, kaçak elektrik kullanımının önlenmesini amaçlayan düzenlemelerden kaynaklanan teşviklerin, Şirket'in elektrik kaçaklarını engellemeye yönelik çabalarını arttırmasıdır. TEDAŞ'a genel aydınlatma ücretleriyle ilgili olarak yanlış kesilen faturanın iadesi nedeniyle Şirket'in ceza giderlerinde meydana gelen 32.919 bin TL'lik artış, esas faaliyetlerden diğer giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur.

Şirket'in diğer giderlerindeki 21.131 TL'lik artış da, esas faaliyetlerden diğer giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Bu artış, Şirket'in perakende satış şirketlerinin bazı potansiyel vergi borçları için uzlaşmaya varmak amacıyla yaptığı bir kerelik vergi affi ödemesinden kaynaklanmaktadır. Bunun nedeniyse, Toroslar ve Ayedaş bölgelerinin devralınmasından sonra veri aktarımı prosedürlerinin tamamlanması sonucunda Şirket'in vergi beyannamelerinde yaptığı bazı düzeltmelerdir. Buna ek olarak, Şirket'in 2016 yılında aldığı bir mahkeme ilamına göre müşterilerinin faturalarına yansıttığı kayıp kaçak bedellerini iade etmesi gerekmiş ve bu da Şirket'in 2016 yılındaki diğer giderlerinin artmasına yol açmıştır.

Finansal Gelirler

Şirket'in 2015 yılında 31.484 bin TL olan finansal gelirleri 2016 yılında 8.245 bin TL (%26,2) artarak 39.729 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü yer almakta ve her gelir kaleminin hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2016 ve 2015			
	2015	2016	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
(bin Türk Lirası)						
Repo faiz gelirleri	31.484	0,3	39.729	0,4	8.245	26,2
Toplam	31.484	0,3	39.729	0,4	8.245	26,2

Şirket'in finansal gelirlerinin 2016 yılında artmasının nedeni, repo sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirlerinin 8.245 bin TL artmasıdır ve bu da piyasadaki faiz oranlarının yüksek olmasından ve faaliyet sonuçlarının daha iyi olması nedeniyle mevcut nakit ortalamasının daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Finansal Giderler

Şirket'in 2016 yılında 606.854 bin TL olan finansal giderleri, 2016 yılında 190.983 bin TL (%31,5) artarak 797.837 bin TL'ye çıkmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016		Fark	Fark
	Hasılat	%	Hasılat	%		%
	(bin Türk Lirası)					
Banka komisyon giderleri.....	11.681	0,1	8.549	0,1	(3.132)	(26,8)
Kredi faiz giderleri	575.336	6,3	735.174	8,1	159.838	27,8
Kur farkı gideri.....	19.837	0,2	54.114	0,6	34.277	172,8
Toplam	606.854	6,6	797.837	8,8	190.983	31,5

Şirket'in finansal giderlerinin 2016 yılındaki artışının temel nedeni, aldığı kredilerin faiz giderlerindeki 159.838 bin TL tutarındaki (%27,8 oranındaki) artıştır ve bu da dağıtım bölgelerinin devralınmasıyla ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne karşı olan borçları ödemek için aldığı banka kredilerinin faizindeki artışı yansıtmaktadır. Bu artış ayrıca düzenlemeye tabi yatırım harcamaları üst sınırının artması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarını arttırmasından ve yatırımların öne çekilmesini öngören yatırım stratejisinin, daha önceki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapmasını sağlamasından kaynaklanmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %80'ini kullandıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesi için EPDK'ya başvurmaktadır ve bu İzahnamenin tarihine kadar EPDK Şirket'in düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı yükseltme başvurularından hiçbirini reddetmemiştir. Buna ek olarak, Şirket'in kur farkı zararının 34.277 bin TL artması da Şirket'in finansal giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin Şirket tarafından devralınmasından sonra, (bu dağıtım bölgelerinin eski sahibi olan) TEDAŞ'ın Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yaptığı kredi işlemleri kapsamındaki Avro üzerinden ödemeleri Şirket'e devrolmuştur. 2016 yılında Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Şirket bu kredi geri ödeme borçlarıyla bağlantılı olarak kur zararına maruz kalmıştır.

Vergi Giderleri

Şirket'in 2015 yılında 126.605 bin TL olan vergi giderleri 2016 yılında 10.204 bin TL (%8,1) artarak 136.809 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016		Fark	Fark
	Hasılat%		Hasılat	%		%
	(bin Türk Lirası)					
Cari vergi gideri.....	96.524	1,1	148.215	1,6	51.691	53,6
Ertelenen vergi gideri	30.081	0,3	(11.406)	(0,1)	(41.487)	(137,9)
Toplam	126.605	1,4	136.809	1,5	10.204	8,1

Şirket'in 2016 yılında vergi giderlerinin artmasının temel nedeni, gelir tavan mekanizmasının getirdiği fiyat eşitleme düzenlemeleri sonucunda 2016 yılında vergilendirme öncesi daha fazla gelir elde etmiş olması ve bunun da Şirket'in vergi giderlerinde 51.691 TL'lik (%53,5) bir artış doğurmasından kaynaklanmaktadır. Şirket'in ertelenen vergi giderlerindeki azalış ise, yeni tarife döneminde (i) gelir gereksinimi kalemlerindeki

zamanlama farklarının değiştirilmesi, (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamaları uygulama yönetiminin değiştirilmesi ve birim fiyatların daha uygun hale getirilmesi ve (iii) hizmet imtiyaz sözleşmelerinin bir bileşeni olan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki düzeltme tutarının azalması gibi değişikliklerden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılın 31 Aralık 2014'te sona eren yıla karşılaştırılması

Aşağıdaki tabloda, Şirketin 31 Aralık 2014 ve 2015 tarihileri itibarıyla sona eren yıllara ilişkin kâr ve zarar tablosu gösterilmektedir ve her kalemin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği ve dönemden döneme fark yüzdesi de belirtilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
	(bin Türk Lirası)					
Hasılat	8.064.421	100,0	9.153.614	100,0	1.089.193	13,5
Satışların maliyeti.....	(6.753.511)	(83,7)	(7.108.120)	(77,7)	(354.609)	5,3
Brüt Kar	1.310.910	16,3	2.045.494	22,3	734.584	56,0
Genel yönetim giderleri.....	(967.303)	(12,0)	(1.079.790)	(11,8)	(112.487)	11,6
Esas faaliyetlerden diğer gelirler.....	104.204	1,3	123.333	1,3	19.129	18,4
Esas faaliyetlerden diğer giderler.....	(140.174)	(1,7)	(50.760)	(0,6)	89.414	(63,8)
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet karı.....	307.637	3,8	1.038.277	11,3	730.640	237,5
Finansman gelirleri.....	68.647	0,9	31.484	0,3	(37.163)	(54,1)
Finansman giderleri.....	(639.991)	(7,9)	(606.854)	(6,6)	33.137	(5,2)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kâr.....	(263.707)	(3,3)	462.907	5,1	726.614	(275,5)
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri.....	(13.007)	(0,2)	(126.605)	(1,4)	(113.598)	873,4
Dönem karı/(zararı).....	(276.714)	(3,4)	336.302	3,7	613.016	(221,5)

Hasılat

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 8.064.421 bin TL olan hasılatı 2015 yılında 9.153.614 bin TL (%13,5) artış göstererek 9.153.614 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
	(bin Türk Lirası)					
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat	7.797.085	96,7	8.771.706	95,8	974.621	12,5
Perakende satış hasılatı.....	5.943.531	73,7	6.534.463	71,4	590.932	9,9
Perakende satış hizmeti hasılatı.....	157.378	2,0	204.659	2,2	47.281	30,0
Dağıtım hizmeti hasılatı.....	1.696.176	21,0	2.032.584	22,2	336.408	19,8
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri	208.758	2,6	310.955	3,4	102.197	49,0
Diğer gelirler.....	58.578	0,7	70.953	0,8	12.375	21,1
Toplam.....	8.064.421	100,0	9.153.614	100,0	1.089.193	13,5

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda hasılatının artmasını temel nedeni, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 974.612 bin TL tutarında (%12,5 oranında) artmasıdır. Bu artışın temel nedeniyse, Şirket'in perakende satış hacminin %7,4 oranında büyümesi sonucunda perakende satış hasılatının 590.932 bin TL (%9,9 oranında) artmasıdır. Şirket'in serbest piyasadaki satış hacmi, 2014 yılında 1,7 TWh iken, serbest tüketici olma limitinin düşmesi sonucunda bazı düzenlemeye tabi müşterilerin

(özellikle KOBİ ve mesken müşterileri) serbest piyasaya geçmeleri nedeniyle 2015 yılında 5,6 TWh'ye çıkmıştır.

Şirket'in bu düzenlemeye tabi müşterilerinin serbest piyasaya geçmelerinin düzenlemeye tabi müşteri portföyüne olan olumsuz etkisi, Şirket'in düzenlemeye tabi müşteri portföyüne yeni kurumsal serbest müşterilerin katılmasıyla kısmen dengelenmiştir. Bunun sonucunda Şirket'in satış hacmi artmış, bu da perakende satış hasılatının artmasını sağlamıştır. Dağıtım hizmeti hasılatındaki 336.408 bin TL tutarındaki (%19,8 oranındaki) artış da bu artışa katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, Şirket'in TFRS Yorum 12 uyarınca hizmet imtiyaz sözleşmesi hesaplamasını yaparken kullandığı gelecek dönemlere ilişkin yeni tarife varsayımlarında ve enflasyon beklentilerinde ortaya çıkan artış sonucunda finansal varlıkların gerçeğe uygun değer düzeltilmesinde meydana gelen artıştır.

Şirket'in hasılatının 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda artmasının diğer bir nedeni de yatırım harcamaları sonucunda DVT'nin yükselmesi nedeniyle Şirket'in hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirlerinin 102.197 bin TL (%49,0) artmasıdır. Buna ek olarak, diğer gelirlerin 12.375 bin TL (%21,1) artması da Şirket'in 2015'teki hasılatında meydana gelen genel artışa katkıda bulunmuştur. Bunun nedeniyse, kesme/bağlama ve yeni bağlantı faaliyetlerinin sayısının ve birim fiyatların artmasıdır.

Satışların Maliyeti

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 6.753.511 bin TL olan satışların maliyeti 2015 yılında 354.609 bin TL (%5,3) artarak 7.108.120 bin TL'ye yükselmiştir. Satışların toplam maliyeti hasılatın %83,7'sinden %77,7'sine düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışların maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
		(bin Türk Lirası)				
Elektrik alımı	6.463.201	80,1	6.782.254	74,1	319.053	4,9
Sistem kullanım bedeli	284.950	3,5	325.289	3,6	40.339	14,2
Diğer	5.360	0,1	577	0,0	(4.783)	(89,2)
Satışların maliyeti toplamı	6.753.511	83,7	7.108.120	77,7	354.609	5,3

Satışların maliyetinde 2015 yılında meydana gelen artışın temel nedeni, Şirket'in elektrik alım maliyetlerinin yüksek perakende satış hacmi nedeniyle 319.053 bin TL (%4,9) artmasıdır. Buna ek olarak, EPDK'nın TEİAŞ için belirlediği sistem kullanım üst sınırının artması nedeniyle, Şirket'in sistem kullanım bedeli maliyetleri de 40.339 bin TL tutarında (%14,2) artmıştır. Sistem kullanım üst sınırı kapsamındaki maliyetleri dağıtım şirketleri kullanıcılarına yansıtmaktadır. 2015 yılında diğer satışların maliyetinin 4.783 bin TL (%89,2) azalması, satışların maliyetindeki artışı kısmen dengelemiştir. Bunun nedeni, Ulusal Tarife'nin bir kalemi olarak TEİAŞ'ın dağıtım şirketlerine uyguladığı ve dağıtım şirketlerinin de müşterilerine yansıttığı reaktif enerji ücretinin düşmesidir.

Brüt Kar

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.310.910 bin TL olan brüt karı, 2015 yılında 734.584 bin TL (%56,0) artarak 2.045.494 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in brüt kâr marjı, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda %16,3 iken, 2015 yılında %22,3'e yükselmiştir. Şirket'in brüt karının %78,0'ı dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirket'in genel yönetim giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 967.303 TL bin TL'ye, 2015 yılında 1.079.790 bin TL (%11,6) artarak 1.079.790 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
		(bin Türk Lirası)				
Personel giderleri.....	381.034	4,7	454.467	5,0	73.433	19,3
Amortisman giderleri ve itfa payları.....	208.663	2,6	219.428	2,4	10.765	5,2
Malzeme kullanım giderleri.....	91.043	1,1	99.683	1,1	8.640	9,5
Dışardan sağlanan hizmet giderleri.....	98.893	1,2	43.371	0,5	(55.522)	(56,1)
Danışmanlık giderleri.....	33.738	0,4	40.645	0,4	6.907	20,5
Kira giderleri.....	13.155	0,2	40.299	0,4	27.144	206,3
Bakım onarım giderleri.....	7.825	0,1	26.228	0,3	18.403	235,2
Vergi, resim ve harçlar.....	20.319	0,3	22.804	0,2	2.485	12,2
Avukatlık giderleri.....	42.162	0,5	20.823	0,2	(21.339)	(50,6)
Güvenlik giderleri.....	17.469	0,2	20.587	0,2	3.118	17,8
İletişim ve bilgi işlem giderleri.....	19.242	0,2	19.171	0,2	(71)	(0,4)
Sigorta giderleri.....	12.598	0,2	13.683	0,1	1.085	8,6
Seyahat giderleri.....	7.004	0,1	9.305	0,1	2.301	32,9
Diğer giderler.....	14.158	0,2	49.297	0,5	35.139	248,2
Toplam	967.303	12,0	1.079.790	11,8	112.487	11,6

2015 yılında Şirket'in genel yönetim giderlerinin artmasının temel nedeni, personel giderlerinin 73.433 bin TL (%19,3) artmasıdır. Bu artışın nedeni ise, 2014'de 7.535 olan personel sayısının, Şirket'in genel personel sayısındaki artışın yanı sıra Toroslar bölgesinde yeniden yapılanma süreci sonrasındaki operasyon ihtiyaçlarını karşılamak için 2015 yılında daha fazla çalışan istihdam edilmesi sonucunda artması ve Şirket'in çalışan sayısının 2015 yılında 8.421'e yükselmiş olmasıdır. Bu artışa, diğer giderlerdeki 35.139 bin TL'lik artış da katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, Şirket'in 2015 yılında Ayedaş ve Toroslar bölgelerindeki dağıtım ve perakende satış şirketleri hakkındaki yeni marka yaratma faaliyetleri sonucunda pazarlama ve iletişim giderlerinde meydana gelen artıştır. Buna ek olarak, Şirket'in saha faaliyetlerinin, sayaç kalibrasyon faaliyetlerinin ve ücretlerinin ve genel hizmet giderlerinin (diğer bir deyişle su, ısıtma ve elektrik giderlerinin) artması, Şirket'in diğer giderlerinin genel artışına katkıda bulunmuştur.

Şirket'in kira giderlerinde meydana gelen 27.144 bin TL tutarındaki artış da, Şirket'in 2015 yılındaki genel yönetim giderlerinin artışına katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, şebekeyle alakalı varlıkların kamulaştırma giderlerinin ve müşteri hizmetleri ofisi sayısının artmasıdır. Buna ek olarak, Şirket'in bakım onarım giderleri, dağıtım şebekesindeki bakım faaliyetlerinin sayısının artması nedeniyle 18.403 bin TL artmış ve bu da Şirket'in genel yönetim giderlerinin genel artışına katkıda bulunmuştur. Şirketin amortisman giderleri ve itfa payları ise, esas olarak Şirket'in hizmetlerinde kullandığı araçların satın alınması nedeniyle, 10.765 bin TL artmıştır.

Şirket'in dışarıdan sağlanan hizmet giderlerinde 55.522 bin TL tutarında (%56,1) bir düşüş meydana gelmiştir. Bu düşüş, Şirket'in iç operasyonlarının önceki yıllara karşılaştırıldığında daha etkin hale gelmesi nedeniyle tesis, filo ve çağrı merkezi giderlerinin azalmasından kaynaklanmaktadır ve Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışı kısmen de olsa dengelemiştir. 2015 yılında Şirket'in avukatlık giderlerindeki 21.339 bin TL tutarındaki (%50,6) düşüş de, Şirket'in genel yönetim giderlerinin genel artışını kısmen dengeleyen bir durumdur. Bu düşüşün nedeniyse, Şirket aleyhine açılan davaların sayısının azılmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirketin esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 104.204 bin TL iken, 2015 yılında 19.129 bin TL (%18,4) artış göstererek 123.333 TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirketin belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması	Fark		
	Hasılat %	Hasılat %	Fark	Fark %		
<i>(bin Türk Lirası)</i>						
Vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	83.089	1,0	91.763	1,0	8.724	10,4
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri.....	5.313	0,1	2.496	0,0	(2.817)	(53,0)
Kaçak elektrik cezaları	7.736	0,1	17.560	0,2	9.824	127,0
Dava gelirleri.....	-	0,0	-	0,0	-	-
Kira gelirleri.....	-	0,0	1.717	0,0	1.717	-
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları	-	0,0	-	0,0	-	-
Diğer gelirler	8.066	0,1	9.797	0,1	1.731	21,5
Toplam	104.204	1,3	123.333	1,3	19.129	18,4

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerde 2015 yılında meydana gelen artışın temel nedeni, hukuka aykırı şekilde elektrik kullanımının engellenmesine yönelik faaliyetlerin daha etkin şekilde yürütülmesi ve bu sebeple de kaçak elektrik cezalarının (Şirket'in dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişilere uygulanan bedellerin) 9.824 bin TL artmasıdır. Bu artış aynı zamanda, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 8.724 bin TL tutarındaki (%10,4 oranındaki) artıştan da kaynaklanmaktadır. Şirket, 2013 yılında Toroslar ve Ayedaş bölgelerini devralmıştır. Şirket'in bu bölgelerdeki müşteri tabanı ile ilgili verilerin taşınmasını 2014 yılında tamamlaması nedeniyle, önceki yıllara ilişkin şüpheli alacak tahsilatı performansı kayda değer şekilde artmış ve bu da vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirinde belirgin bir artışa neden olmuştur.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artışın bir diğer nedeni de, Şirket'in ilişkili taraflarına ve üçüncü kişilere uyguladığı hizmet ücretlerindeki artış nedeniyle diğer gelirlerin 1.731 bin TL (%21,5) artmasıdır. Şirket'in gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirinin 2.817 bin TL (%53,3) düşmesinin nedeni, gerçekleşen gelir ile EPDK'nın daha önce uyguladığı gelir gereksinimleri arasındaki farktan kaynaklanmaktadır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Esas faaliyetlerden diğer giderler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 140.174 bin TL iken, 2015 yılında 89.414 bin TL (%63,8) azalarak 50.760 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki esas faaliyetlerden diğer giderlerine ilişkin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014	
	2014		2015		Karşılaştırması	
	Hasılat		Hasılat		Fark	Fark
	%		%		%	
(bin Türk Lirası)						
Şüpheli alacak karşılığı gideri	74.468	0,9	316	0,0	(74.452)	(99,2)
Depozito ve teminatlar makul değerlendirme farkları.....	42.627	0,5	36.118	0,4	(6.509)	(15,3)
Ceza giderleri	3.713	0,0	5.474	0,1	1.761	47,4
Sistemin taşınmasının giderleri.....	10.131	0,1	-	0,0	(10.131)	(100,0)
Diğer giderler	9.235	0,1	8.852	0,1	(383)	(4,1)
Toplam	140.174	1,7	50.760	0,6	(89.414)	(63,8)

Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin 2015 yılında düşmesinin temel nedeni, şüpheli ve diğer alacaklarına ayırdığı karşılıklara ilişkin giderlerinin 74.452 bin TL (%99,2) azalmasıdır. Bu da, veri transferinin Kasım 2014'te tamamlanmasının Şirket'in vadesi geçmiş alacaklarını tahsil etmesine imkân tanınması nedeniyle, 2015 yılındaki vadesi geçen alacak tahsilatlarının 2014 yılındaki tahsilatlardan ciddi ölçüde fazla olmasından kaynaklanmaktadır. 2014 yılında AYEDAŞ, AYESAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ yeni bir faturalama, tahsilat ve müşteri ilişkileri yönetimi sistemine geçmiş ve bu da o yılki giderleri arttırmıştır. Buna ek olarak, depozito ve teminatlar makul değerlendirme farklarına ilişkin giderlerin 6.509 bin TL (%15,3) azalması da, Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin düşmesine katkıda bulunmuştur. Bu azalmanın nedeniyse, esas olarak Türkiye'deki enflasyon oranının düşmesidir.

Finansal Gelirler

Şirket'in finansal gelirleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 68.647 bin TL iken, 2015 yılında 37.163 bin TL (%54,1) azalarak 31.484 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü verilmekte ve her gelir kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014	
	2014		2015		Karşılaştırması	
	Hasılat		Hasılat		Fark	Fark
	%		%		%	
(bin Türk Lirası)						
Repo faiz gelirleri.....	58.692	0,7	31.484	0,3	(27.208)	(46,4)
Kur farkı geliri.....	9.955	0,1	-	0,0	(9.955)	(100,0)
Toplam	68.647	0,9	31.484	0,3	(37.163)	(54,1)

Şirket'in finansal gelirinin 2015 yılında düşmesinin temel nedeni, repo sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirinin 27.208 bin TL (%46,4) azalmasıdır. Bu azalmayla, Şirket'in nakit yönetimi stratejisi uyarınca EEDAŞ'a verilen şirketler arası kredilerin azamiye çıkartılması için perakende şirketlerinin asgari nakit tutmalarının amaçlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu, EEDAŞ'ın 2015 yılında 2014 yılına göre daha az banka finansmanına ihtiyaç duyması nedeniyle, konsolide finans giderlerinin düşmesine de imkân tanımıştır.

2015 yılında Şirket'in kur farkı gelirinin 9.955 bin TL (%100,0) düşmesi de, finansal gelirin genel olarak düşmesine katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin devralınması sonrasında, TEDAŞ'ın (dağıtım bölgelerinin eski sahibi olarak) Avrupa Kalkınma Bankası ve Dünya Bankası'yla yapmış olduğu kredi sözleşmeleri kapsamındaki Avro bazındaki ödeme borçları Şirket'e devrolmuştur. Türk Lirasının 2016 yılında Avro karşısında değer kaybetmesi sonucunda, Şirket bu geri ödeme borçları nedeniyle kur zararına maruz kalmıştır.

Finansal Giderler

Şirket'in finansal giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 639.991 bin TL iken, 2015 yılında 33.137 bin TL (%5,2) azalarak 606.854 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirketin belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her gider kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark		
	%	%		%		
		(bin Türk Lirası)				
Banka komisyon giderleri.....	14.882	0,2	11.681	0,1	(3.201)	(21,5)
Kredi faiz giderleri	625.109	7,8	575.336	6,3	(49.773)	(8,0)
Kur farkı gideri.....	-	0,0	19.837	0,2	19.837	-
Toplam	639.991	7,9	606.854	6,6	(33.137)	(5,2)

Şirket'in 2015 yılında finansal giderlerinin düşmesinin temel nedeni, kredi faiz giderlerinin 49.773 bin TL tutarında (%8,0) azalmasıdır ve bu azalma da, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasıyla ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne ödenen faizin hesaplanmasında etkili olan TÜFE'nün düşmesine bağlı olarak gerçekleşmiştir. Bu azalma, EPDK'nın 2015 yılında Başkent ve Toroslar bölgeleri için düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesini onaylaması ve daha önceki tarife dönemlerinde tamamlanamayan yatırımların tamamlanması nedeniyle Şirket'in yatırım giderlerinin artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Buna ek olarak, banka komisyon giderlerindeki 3.201 bin TL tutarındaki (%21,5) bir azalma da Şirket'in finansal giderlerinin 2015'te düşmesine katkıda bulunmuştur. Şirket'in finansal giderlerindeki düşüş, Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesinin yol açtığı kur zararlarının 19.837 bin TL artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Şirket, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda kur zararına maruz kalmamıştır.

Vergi Giderleri

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde 13.007 bin TL olan vergi giderleri 2015 yılında 113.598 bin TL artarak 126.605 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her gider kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl		2015 ve 2014			
	2014	2015	Karşılaştırması			
	Hasılat	Hasılat	Fark	Fark %		
	%	%				
		(bin Türk Lirası)				
Cari vergi gideri.....	51.485	0,8	96.524	1,1	45.039	87,5
Ertelenen vergi (geliri)/gideri	(38.478)	(0,6)	30.081	0,3	68.559	(178,2)
Toplam	13.007	0,2	126.605	1,4	113.598	873,4

Şirket'in 2015 yılında vergi giderlerinin atmasının temel nedeni, Şirket'in 2015 yılında maliyetler azaltılarak daha yüksek işletme marjları elde edilmesi ve tahsilat faaliyetlerine odaklanılarak gecikmiş borç tahsilatlarının arttırılması sonucunda vergi öncesi kazançların belirgin bir şekilde yükselmesinin cari vergi giderlerini 45.039 bin TL tutarında (%87,5 oranında) arttırmasıdır.

Şirket'in vergi giderlerinin 2015 yılında artmasına, ertelenen vergi giderlerinin 68.559 bin TL artması da katkıda bulunmuştur. Bunun nedeni ise, TFRS Yorum 12 kapsamındaki hizmet imtiyaz sözleşmeleri hesaplamasının kalemleri olan Şirket'in yeni tarife varsayımlarının ve enflasyon beklentilerinin artmasına

ilişkin olarak finansal varlıkların gerçek uygun değerinin düzeltilmesindeki artıştır.

Önemli Muhasebe Politikaları

Şirketin önemli muhasebe politikaları, farklı varsayımlar ve koşullar söz konusu olduğunda sonuçların ciddi şekilde farklı olmasına yol açabilecek bazı kanaatler ve belirsizlikler içermektedir. Şirkete göre, en önemli muhasebe politikaları aşağıdakilerdir.

Şirketin konsolide finansal tablolarını hazırlarken kullandığı temel muhasebe politikalarından bazıları finansal tablolardaki [Dipnot 2.11]'da ayrıntılı bir biçimde açıklanmaktadır. Kritik muhasebe kararları ve hesaplama belirsizliğinin ana kaynakları için, finansal tablolardaki [Dipnot 2.12]'a bakınız.

Gelirlerin Kaydedilmesi

Şirket hasılatını (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer gelirlerden elde etmektedir. 2015 yılında, Şirket kesme/bağlama ve yeni bağlantı ücretlerini diğer satış gelirleri altında kaydetmiştir. İlgili mevzuattaki değişiklikten dolayı Şirket, bu ücretleri 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren dağıtım hizmeti hasılatı altında kaydetmektedir. Şirketin elektrik satışı ve hizmetlerden elde ettiği gelirler, perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından oluşmaktadır.

Şirketin perakende satış hasılatı, müşterilerine yaptığı elektrik satışlarından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirketin perakende satış hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi perakende satış kısmından ve EPDK tarafından işletme maliyetlerini karşılamak ve Şirketin düzenlemeye tabi müşterilerinin kontrol edilemeyen maliyetlerini karşılamak üzere tespit edilen perakende satış hizmet ücretinden elde edilmektedir. Hasılat, elektriğin abonelere teslimi veya hizmetin gerçekleştirilmesi üzerinden muhasebeleştirilir. Teslimat, mülkiyetle ilişkilendirilmiş risk ve kazanımların sözleşmeye bağlı olarak aboneye ulaştırıldığı, bedeli sözleşmeye göre belirlendiği ve işlemde doğan alacakların tahsilinin mümkün olduğu durumlarda tamamlanmış sayılır. Şirket, elektrik satış ve teslim gelirlerini, tahsil edilen veya edilebilecek bedelin piyasa değeri üzerinden ölçmektedir. Gelir ölçülürken, müşterilere tedarik edilen, ama fatura edilmeyen elektriğin tahmini değeri dikkate alınmaktadır.

Dağıtım hasılatı; dağıtım, sayaç okuma, iletim ve kayıp kaçak bileşenlerinden oluşmaktadır. Elektrik dağıtım ve sayaç okuma hizmetleri EPDK'nın düzenlemeleri altında hizmet imtiyaz sözleşmesi kapsamındadır. Elektrik Piyasası Kanunu, Tarife Yönetmeliği ve diğer ilgili düzenlemelere göre, Şirket'in dağıtım, iletim ve sayaç okuma hizmetleri ise gelir tavanına tabidir. Gerçekleşen gelir, dağıtım ve sayaç okuma hizmetleriyle ilgili faaliyet giderleri ve yatırım ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Benzer şekilde, iletim geliri tamamen TEİAŞ tarafından yansıtılan iletim maliyetinden oluşmaktadır. Bu düzenlemeler abonelerin tüketim düzeyine bakılmaksızın Şirket'in gelirini garanti altına almaktadır.

TFRS Yorum 12'ye göre, Şirketin dağıtım hizmeti hasılatı düzenlemelerle belirlenen gelirlerinden farklıdır, çünkü yatırım harcamalarına ilişkin geri ödemeler, TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda dağıtım gelirlerinin bir parçası sayılmamasına rağmen, Şirket'in nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" altında kaydedilmektedir. Gerçekleşen yatırım harcamaları sonucunda kurulan dağıtım şebekesine ilişkin varlıkların mülkiyeti Şirket'in dağıtım şirketlerine ait olmadığından, Şirket, EPDK'dan alınan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemelerini gelir tablosunda geri ödeme gelirleri olarak kaydetmemektedir.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir. Hizmet imtiyaz anlaşmaları ile ilgili faiz gelirleri TFRS Yorum 12'ye göre muhasebeleştirilir. İmtiyaz anlaşmalarından alacaklar üzerinden elde edilen faiz gelirleri etkin faiz metodu kullanılarak muhasebeleştirilir.

Hizmet İmtiyaz Anlaşmaları

Hizmet imtiyaz anlaşmaları, TFRS Yorum 12 kapsamında, devlet veya diğer kamu sektörü işletmeleri tarafından sağlanan (ör. yol yapımı, enerji dağıtımı, hapisane veya hastane yapımı) işlemlerin özel işletmelere devri olarak tanımlanmaktadır. Şirket'in elektrik dağıtımı, sayaç okuma ve perakende satış hizmeti operasyonları, hizmet imtiyaz anlaşmaları kapsamına girmektedir.

Şirket'in devlet ile olan hizmet imtiyaz anlaşmasının şartları göz önünde bulundurulduğunda; Şirket, kabul ettiği finansal varlık modelinde bir finansal varlığı, hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır. Elektrik dağıtımından, sayaç okuma ve perakende satış hizmetlerinden kaynaklanan söz konusu hak, EPDK tarafından belirlenen dağıtım, sayaç okuma ve perakende satış hizmetine ilişkin tarifeler baz alınarak abonelere yapılan toplam faturalamalar içinde yansıtılarak muhasebeleştirilir.

Şirket finansal varlığı, (i) işletme hakları devrinin tazmini için elde edilmesi tahmin edilen gelecek dönemlere ait nakit girişlerini ve (ii) önceden yapılmış ve her yıl yapılacak olan yatırım harcamalarını etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise "Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bir FAVÖK kalemi olarak muhasebeleştirilmektedir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Şirket, arazilere amortisman uygulamamakta ve bunları maliyetlerinden birikmiş itfa paylarını çıkartarak kaydetmektedir. Üretim, tedarik, idari amaçlı veya hâlihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dâhil edilir. Bu varlıkların inşası bittiğinde ve kullanıma hazır hale geldiklerinde ilgili maddi duran varlık kalemine sınıflandırılırlar. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortisman tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir. Finansal kiralama ile alınan varlıklar, sahip olunan maddi duran varlıklarda olduğu gibi beklenen faydalı ömrüne göre amortisman tabi tutulur. Eğer finansal kiralama döneminin sonunda sahipliğin kazanılıp kazanılmayacağı kesin değil ise beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanına göre amortisman tabi tutulur.

Bir maddi duran varlık elden çıkarıldığında veya kullanımı ya da satışından, gelecekte ekonomik yarar elde edilmesinin beklenmemesi durumunda finansal durum tablosu (bilanço) dışı bırakılır. Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kâr veya zarar tablosuna dâhil edilir.

Maddi Olmayan Varlıklar

Müşteri Sözleşmeleri ve İşletme Haklarının Devri

Müşteri sözleşmeleri maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortisman tabi tutulur. Müşteri sözleşmeleri ve ilişkilerinin faydalı ömrü 25-30 yıl

arasındadır.

Bilgisayar Yazılımları

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre amortismanına tabi tutulur (3-5 yıl). Şirket, bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetlerini de, tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti etmektedir.

İşletme Birleşmeleri ve Şerefiye

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, Şirket tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve Şirket tarafından çıkarılan öz kaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştuğu anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- (i) Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- (ii) Satın alınan işletmenin pay bazlı ödeme anlaşmaları ya da Şirket'in satın alınan işletmenin pay bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı pay bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da öz kaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir ve
- (iii) TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir. Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Şirket'in birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Finansal Araçlar

Finansal Varlıklar

Mevcut hizmet imtiyaz anlaşmalarının şartları göz önünde bulundurulduğunda; Şirket, TFRS Yorum 12'yi finansal varlık modeli olarak kabul etmiş ve bir finansal varlığı hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır.

Şirket, finansal varlığı, önceden yapılmış ve her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince ve gelecek dönemlerde elde edileceği tahmin edilen nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden "finansal varlıklar" adı altında bilançosunda, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise "hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirmektedir. Finansal varlığa ilişkin yapılan tahsilatlar ise nakit akım tablosunda yer almaktadır.

Finansal varlıklar, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar “gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, “vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar”, “satılmaya hazır finansal varlıklar” ve “kredi ve alacaklar” olarak sınıflandırılır.

Etkin Faiz Yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlendirilmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her finansal durum tablosu tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulurlar. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Şirketin amorti edilen maliyet üzerinden kaydettiği finansal varlıklar için değer kaybı miktarı, varlıkların defter değeri ile gelecekte elde edileceği tahmin edilen nakit akışlarının, geçerli orijinal faiz oranına düşüldükten sonra, şu anki değeri arasındaki farktır.

Şirket, geçmiş tecrübelerini dikkate alarak 180 gün ve üzeri vadesi geçmiş ticari alacakları değer düşüklüğüne uğramış ticari alacaklar olarak değerlendirmektedir. Şirket, 365 gün ve üzeri vadesi geçmiş tarımsal sulama ve devlet ticari alacakları için karşılık ayırmaktadır. Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen faiz giderleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren 9 aylık dönem ile 2016, 2015 ve 2014 yılları için aktifleştirilecek borçlanma maliyetleri bulunmamaktadır.

Tüm finansman giderleri, oluştukları dönemlerde kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir/gider tablosuna kaydedilmektedir.

Finansal Yükümlülükler

Finansal yükümlülükler (i) gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler ve (ii) diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, finansal durum tablosu tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz giderleri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Türev Finansal Araçlar

Şirket'in finansman faaliyetleri ve perakende satış şirketlerinin ABD Dolarına endeksli YEKDEM maliyetleri, Şirketin döviz kurlarındaki ve faiz oranlarındaki değişikliklerden kaynaklanan finansal risklere maruz kalmasına neden olmaktadır. Şirket, bazı sabit taahhütler ve öngörülen işlemler hakkında döviz kuru dalgalanmalarıyla bağlantılı risklerini gidermek için türev finansal araçlar (başta vadeli döviz ve swap sözleşmeleri gelmek üzere) kullanmaktadır. Türev işlemler ilk olarak defterlere gerçeğe uygun değerleriyle kaydedilmekte ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilmektedir. Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kâr veya zarar tablosunda kayıtlara alınır.

Şirket, belirli türev araçlarını, gerçeğe uygun değer riskinden korunması olarak kayıtlara alınan varlıklar, yükümlülükler ya da bağlayıcı taahhütler şeklinde tanımlamıştır. Rayiç değerler genellikle organize olmayan piyasalardaki geçerli piyasa fiyatlarından belirlenir. Rayiç değeri pozitif olan türevler varlık olarak, rayiç değeri negatif olan türevler ise yükümlülük olarak bilançoda taşınırlar.

Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler, Şarta Bağlı Varlıklar

Şirket'in geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması durumunda ilgili yükümlülük, karşılık olarak finansal tablolara alınır. Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelip gelmediğinin tespiti amacıyla sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Şarta bağlı yükümlülük olarak işleme tabi tutulan kalemler için gelecekte ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelmesi durumunda, bu şarta bağlı yükümlülük, güvenilir tahminin yapılamadığı durumlar hariç, olasılıktaki değişikliğin meydana geldiği dönemin mali tablolarında karşılık olarak kayıtlara alınır.

Ekonomik fayda çıkışı muhtemel olmasına rağmen, miktarın güvenilir bir şekilde ölçülemediği hallerde,

Şirket bu durumu notlarda açıklamaktadır. Karşılık tutarının ödenmesi için kullanılan ekonomik faydaların tamamının ya da bir kısmının üçüncü taraflarca karşılanması beklendiği durumlarda tahsil edilecek olan tutar, bu tutarın geri ödemesinin kesin olması ve tutarın güvenilir bir şekilde hesaplanması durumunda, bir varlık olarak muhasebeleştirilir.

Yükümlülüğü çevreleyen risk ve belirsizlikler dikkate alındığında, mevcut yükümlülüğü bilanço tarihinde ödemek için gereken bedele ilişkin en iyi tahminin miktarı karşılık olarak kaydedilmektedir. Karşılık, mevcut yükümlülüğü ödemek için gereken nakit akışları kullanılarak hesaplandığında, karşılığın defter değeri, bu nakit akışlarının mevcut değeridir.

Vergi ve Ertelenmiş Gelir Vergileri

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır. Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari Dönem Vergisi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Şirket'in cari vergi yükümlülüğü finansal durum tablosu tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her finansal durum tablosu tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve finansal durum tablosu tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Şirket'in finansal durum tablosu tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Kritik Muhasebe Kararları ve Hesaplama Belirsizliğinin Ana Kaynakları

Şirketin Muhasebe Politikalarını Uygularken Aldığı Kritik Kararlar

Tahminlerin Kullanılması

Konsolide finansal tabloların TMS'ye göre hazırlanması sırasında Yönetim'in, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda yer alan varlıklar ve yükümlülüklerin finansal durum tablosu değerlerini, finansal durum tablosu dışı varlık ve yükümlülüklerle ilişkin açıklamaları, dönem içerisinde oluşan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımlarda bulunması gerekmektedir. Gerçek sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilmektedir.

Şerefiye Değer Düşüklüğü Testi

TMS 36 *Varlıklarda Değer Düşüklüğü* uyarınca, Şirket şerefiyeyi 30 Eylül 201y itibarıyla Not: 2.11'de belirtilen muhasebe politikasına uygun olarak test etmiştir. Şerefiye değer düşüklüğü testi Perakende ve Dağıtım nakit üreten birimlerine ayrı ayrı uygulanmıştır. Perakende nakit üreten biriminin geri kazanılabilir değerinin belirlenmesinde dört temel varsayım kullanılmıştır.

Hesaplama belirsizliğinin ana kaynakları

Bir sonraki döneme ait varlık ve yükümlülüklerin defter değerinde büyük düzeltmelere neden olacak önemli risklere sahip geleceğe yönelik önemli varsayımlar ile finansal durum tablosu tarihindeki hesaplama belirsizliğinin diğer ana kaynakları aşağıda belirtilmiştir:

Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri

Şirket, hizmet imtiyaz sözleşmelerine göre finansal varlık ve finansal gelir bakiyelerini EPDK tarafından açıklanan tarifeler üzerinden oluşturulan nakit akışlarına göre belirlemektedir. Şirket'in ikinci (2011 - 2016) ve üçüncü (2016 – 2020) tarife dönemleri boyunca elde edeceği dağıtım gelirleri gereksinimi, EPDK tarafından 2010 ve 2016 yıllarında yayımlanan ilgili tarifeler göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Ayrıca, Şirket yönetimi üçüncü tarife döneminin bitiminden başlayıp lisans sürelerinin bitimine (Başkent EDAŞ için 2036, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ için 2042) kadar gereken dağıtım gelirleri gereksinimlerini üçüncü tarife döneminde açıklanan tarife unsurlarını baz alarak tahmin etmektedir. Söz konusu tarifeler, Elektrik Piyasası Endeksi'ndeki ("EPE") değişimler göz önüne alınarak, enflasyon oranına göre yıllık olarak revize edilmektedir, ancak EPE henüz açıklanmadığından TÜFE kullanılmaktadır. Şirket yönetimi, TÜFE tahmininde bulunmakta ve RMGO için ise, içinde bulunulan en son tarife döneminde belirlenmiş bulunan oranı lisans süresinin sonuna kadar aynen kullanmaya devam etmektedir.

10.2.2. Net satışlar veya gelirlerde meydana gelen önemli değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenlerine ilişkin açıklama:

Şirket'in net satışlar ve gelirlerinde meydana gelen önemli değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenlerine ilişkin açıklamalar, işbu İzahname'nin 10.2.1 sayılı bölümünde yer almaktadır.

10.2.3. İhraççının, izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla meydana gelen faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak önemli derecede etkilemiş veya etkileyebilecek kamusal, ekonomik, finansal veya parasal politikalar hakkında bilgiler:

Şirketin Faaliyet Sonuçlarını Etkileyen Önemli Faktörler

Genel

Şirket'in performansı ve faaliyet sonuçları, dışsal faktörleri de kapsayan bir dizi faktörden etkilenmektedir ve etkilenmeye de devam edecektir. Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli faktörler aşağıda yer almaktadır:

- Makroekonomik ortam ve elektrik talebi
- Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler
- Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları
- Şirket operasyonlarının finansmanı
- Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri
- Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları

Makroekonomik Ortam ve Elektrik Talebi

Türkiye'deki makroekonomik gelişmeler, hem ülke çapında hem de Şirket'in üç dağıtım bölgesinde bölgesel olarak elektrik talebini etkilemektedir. Şirket, gelirlerini faaliyette bulunduğu elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden elde etmektedir. Dağıtım sektöründe, Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekelerine bağlı son tüketicilere elektrik dağıtım hizmetleri sunmaktadır. Perakende satış sektöründe ise, Şirket'in perakende satış şirketleri görevli tedarik şirketleri olarak hareket ederek, dağıtım bölgelerinde bulunan düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı yapmaktadır. Ayrıca bahse konu perakende şirketleri, Şirket'in görevli tedarik şirketi olarak hareket ettiği dağıtım bölgelerinde yer alan serbest müşterilere ve bunların yanı sıra, Türkiye'nin tamamına yayılmış serbest müşterilere herhangi bir bölge sınırlamasına tabi olmaksızın perakende elektrik satışı yapmaktadır.

Şirket müşterilerinin elektrik talebini etkileyen temel faktör, Türkiye'deki makroekonomik ortamdır. Aynı şekilde Türkiye'deki makroekonomik ortam, kişilerin özel tüketimini ve harcanabilir gelirini etkileyen birincil faktördür ve bu doğrultuda Şirket'in mesken ve KOBİ müşterilerinin elektrik talebini doğrudan etkiler. Benzer şekilde, sanayileşmenin seviyesi ve büyümesi de doğrudan Türkiye'deki makroekonomik ortama bağlı olduğundan, Şirket'in kurumsal müşterileri sayısındaki ve mevcut kurumsal müşterilerin elektrik tüketimindeki artış da Türkiye'deki makroekonomik ortam ile ilintilidir.

2002 ve 2016 yılları arasında Türkiye'de GSYH, ortalama %4,8 oranında büyüme kaydetmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası*). 2016 ve 2019 yılları arasında da Türkiye ekonomisinin önemli ölçüde büyümesi ve bunun da özel tüketim ve harcanabilir gelirdeki büyümeye yansımaları beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK*). Türkiye'deki elektrik tüketimine, nüfus artış hızının yüksek olması da katkıda bulunmaktadır. Bütün bu göstergeler, Türkiye'de potansiyel müşteri tabanının büyüdüğünü ve demografik özelliklerin Şirket için olumlu olduğunu göstermektedir. Zira;

- (i) Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 79,8 milyondur ve 2011 ile 2015 tarihleri arasında %1,3 YBBO ile artış göstermiştir. Buna karşın, aynı dönemde Avrupa Birliği'nin nüfusu ise %0,5 YBBO ile artış göstermiştir. (*Kaynak: TÜİK ve Eurostat*)
- (ii) Türkiye genç bir nüfusa sahiptir ve nüfusunun ortalama yaşı 31,4'tür (*Kaynak: TÜİK*). Avrupa'da nüfusun yaklaşık %33'ü 30 yaşın altındayken, Türkiye nüfusunun yaklaşık %48'i 30 yaşın altındadır. (*Kaynak: TÜİK ve Eurostat*)
- (iii) Türkiye'nin kentleşme oranı artmaktadır, Türkiye'de kentleşme oranı 2011 yılında %65,3 iken, 2016 yılında %73,9'a yükselmiştir. (*Kaynak: Dünya Bankası*)

- (iv) Türkiye'deki aile yapısı, çekirdek aileye doğru kaymakta, böylece hane başına düşen kişi sayısı azalmaktadır (*Kaynak: TÜİK*).

Türkiye'de harcanabilir gelir, 2012 ile 2016 yılları arasında %11,7 YBBO artış göstermiştir. Öte yandan, aynı dönem içerisinde ortalama elektrik fatura tutarı %5,2 YBBO artış göstermiştir. (*Kaynak: TÜİK*) Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım bölgeleri, Türkiye'nin en dinamik, sanayileşmiş ve kalabalık bölgeleri arasındadır ve Türkiye nüfusunun yaklaşık dörtte birini (2016 itibarıyla %25,8) ve bazı önemli kent merkezlerini kapsamaktadır. Şirket, Türkiye'nin en büyük şehri ve finans merkezi olan İstanbul'un Anadolu yakasında, Türkiye'nin başkenti olan Ankara'da ve Toroslar bölgesindeki Adana, Gaziantep ve Mersin gibi önemli büyükşehirlerde güçlü bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Ayedaş ve Başkent bölgeleri, Türkiye'nin diğer bölgeleriyle kıyaslandığında kişi başına düşen gelir seviyesinde en üst sıralarda olan bölgelerdendir. Toroslar bölgesi de hesaba dâhil edildiğinde, Türkiye'deki GSYH'nin %28,8'i bu bölgelerden elde edilmektedir. (*Kaynak: TÜİK*)

Bu doğrultuda, 2000 yılı ile 2016 yılsonuna kadar olan dönemde;

- (v) Türkiye'nin nüfusu yılda ortalama %1,3 oranında artmıştır ve 2042 yılına kadar yılda ortalama %0,6 oranında artması beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK, Euromonitor, Dünya Enerji Konseyi*);
- (vi) İstanbul'un nüfusu 8,8 milyondan 14,7 milyona çıkmıştır;
- (vii) Ankara'nın nüfusu 4,0 milyondan 5,4 milyona çıkmıştır;
- (viii) TEİAŞ verilerine göre Türkiye'deki brüt elektrik talebi yaklaşık %5,0 YBBO ile büyümüştür ve talep artışının devam etmesi beklenmektedir. (*Kaynak: (<https://www.teias.gov.tr/tr/turkiye-elektrik-uretim-iletim-2016-yili-istatistikleri>) adresindeki (http://www.teias.gov.tr/sites/default/files/2017-10/54%281975-2016%29_0.xls) dosyası, erişim tarihi: 8 Kasım 2017*);

Öte yandan, Türkiye'nin aynı dönemde mesken başına ortalama elektrik tüketimi 2,3 MWh iken Avrupa ülkeleri ortalaması 3,6 MWh düzeyindedir. Benzer bir şekilde, Türkiye'de OKSÜRE yoluyla ölçülen elektrik kesintisi süreleri ve OKSİK yoluyla ölçülen elektrik kesintisi sıklıkları ile kayıp kaçak oranları da AB'ye üye 28 ülkenin ortalamalarının oldukça üzerindedir. Nitekim 2016 yılında Türkiye OKSÜRE ve OKSİK ortalaması (OKSÜRE hesaplamasından ve yükümlülüğünden muaf olduğu için Dicle bölgesi hariç olmak üzere) sırasıyla yılda 1.567,3 dakika ve yılda 16,4 kez olarak ölçülmüştür. Yine aynı tarih itibarıyla Türkiye ortalama kayıp kaçak oranı da %13,4 olarak ölçülmüştür. Bu göstergeler ışığında, Türkiye'deki dağıtım şirketlerinin elektrik kesintisi sıklığı ve süreleri ile kayıp kaçak oranları açısından AB'ye üye 28 ülkenin ortalamalarını yakalamak için şebeke kalitesini iyileştirmeye yönelik ciddi yatırımların yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

AF-Mercados EMI'nin tahminlerine (*Kaynak: 2015-2042 için Elektrik Talebi Tahmini, Haziran 2015*) ve Ahmet Sinan Türkyılmaz'ın nüfus büyüme hızı çalışmasına (*Kaynak: Başkent, Ayedaş ve Toroslar Dağıtım Bölgelerinde Mesken Müşterileri Tabanına Yıllık Katılımları Tahmin Etmek İçin 2015-2042 Dönemine İlişkin Nüfus ve Hane Halkı Tahminleri, Nisan 2015*) göre, Şirket'in üç dağıtım bölgesindeki elektrik tüketim ve nüfus büyüme oranlarının, 2016'dan 2042'ye kadar olan dönemde Türkiye ortalamasını aşması beklenmektedir. Bu doğrultuda, ortalama yıllık elektrik tüketim artışı oranı tahminleri, Başkent bölgesi için %4,0, Ayedaş bölgesi için %4,7 ve Toroslar bölgesi için %3,9 olarak belirlenmiştir. Aynı çalışma uyarınca Türkiye yıllık elektrik tüketim artış ortalamasının ise %3,6 olması beklenmektedir. Benzer bir şekilde, yıllık nüfus artış oranının Başkent bölgesi için %1,0, Ayedaş bölgesi için %1,5 ve Toroslar bölgesi için %0,8 olması beklenirken, Türkiye yıllık nüfus büyüme oranı ortalamasının %0,6 olacağı öngörülmektedir.

Türkiye'deki söz konusu makroekonomik gelişmeler, hem mesken ve KOBİ müşterilerinin hem de kurumsal müşterilerin elektrik talebini doğrudan etkilemektedir. Makroekonomik faktörlerdeki büyümeyle desteklenen elektrik talebi, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda %3,3 ve 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda

%5,1 oranında artmıştır (*Kaynak: TEİAŞ*). Elektrik talebindeki büyümeyle paralel olarak, Şirket'in dağıtım şirketlerinin dağıtım hacmi de 2016 yılında %5,4 ve 2016 yılında %3,1 oranında artmıştır. Perakende satış sektöründe ise, Şirket'in elektrik satış hacmi 2015 yılında %6,2 oranında artmış, ancak 2016 yılında %16,8 oranında azalmıştır. 2016 yılında satış hacminde gerçekleşen bu düşüşün nedeni, Şirketin düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının Enerjisa'nın perakende satış şirketleri haricindeki üçüncü taraf perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesidir. Portföydeki bu değişimin nedeni, elektrik fiyatlarındaki düşüş ve bu nedenle piyasada artan fiyat rekabetidir. Şirket söz konusu rekabet ortamında, kurumsal satış stratejisinin bir parçası olarak, düşük riskli ve daha karlı müşterileri hedeflemeyi tercih etmiştir.

Tarifeler ve Mevzuattan Kaynaklanan Faktörler

Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış operasyonları kapsamlı kanun ve düzenlemelere tabidir. Şirket'in perakende şirketleri, dağıtım bölgelerinde görevli tedarik şirketleri olarak düzenlemeye tabi müşterilerine ve bunun yanı sıra Türkiye genelindeki serbest müşterilere elektrik satmaktadır. Şirketin dağıtım şirketleri ise, kendi dağıtım bölgelerindeki son tüketicilere elektrik dağıtım hizmetleri sağlamaktadır.

Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üçer aylık dönemler için belirlediği Ulusal Tarife'yi uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer kalemlerin yanı sıra, Perakende Satış Tarifesi'nden ve Dağıtım Tarifesi'nden oluşmaktadır. Şirket, serbest müşterilerine, düzenlemeye tabi müşterilere olduğu gibi, Dağıtım Tarifesi'ni uygulamaktadır fakat bu müşterilerin serbest piyasa koşullarında elektrik satın almaları nedeniyle, Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamaktadır. Şirket, serbest müşteriler için maliyet tabanını dikkate alarak ve belirli bir kâr marjı hedefleyerek, mevcut piyasa koşullarına göre satış fiyatlarını belirlemektedir; ancak, Ulusal Tarife, Şirketin serbest perakende enerji satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır.

Şirket, gelirlerinin büyük bir kısmını, Ulusal Tarife üzerinden düzenlemeye tabi müşterilere yapılan elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden elde etmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilerden elde edilen hasılat, Şirket'in toplam hasılatının 2014 yılında %96,0, 2015 yılında %86,7 ve 2016 yılında %82,6'sına tekabül etmiştir. EPDK, her tarife dönemi için Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi dâhil Ulusal Tarife bileşenlerini belirlemektedir ve mevcut (üçüncü) tarife dönemi, 2016 ile 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Son tüketicilerin faturalarına yansıtılmakta olan Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi nihai tutarları, piyasa maliyetlerindeki değişikliklerin tarifelere yansıtılması amacıyla, EPDK tarafından üçer aylık dönemler için belirlenmektedir. Bu doğrultuda Ulusal Tarife, tarife dönemi başında ilan edilen dağıtım ve düzenlemeye tabi perakende satış gelir gereksinimlerini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenmektedir.

Şirketin elektrik dağıtım operasyonlarından elde ettiği gelirler, tamamen mevzuatın düzenlemelerine göre oluşan gelirlerdir ve EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesi'ne tabidir. Dağıtım Tarifesi; düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı ve birikmiş DVT, ilgili finansal getiri (reel makul getiri oranı veya RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, düzenlemeye tabi araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ile iletim ücretleri ve vergiler gibi diğer bazı yansıtma kalemleri dikkate alınarak hesaplanır. EPDK, Şirket'in dağıtım şirketlerinin hazırladığı ana yatırım planlarını inceledikten ve gerekli gördüğü hallerde ek araştırmalar yaptıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını hesaplamaktadır. EPDK, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanını da Şirket'in geçmişteki performansına (üçüncü tarife döneminde ilgili referans noktası olarak Şirket'in 2013 ve 2014 yıllarındaki performansı dikkate alınmıştır) göre, kayıp kaçak hedeflerini ise önceki yıllarda gerçekleşen kayıp kaçak miktarlarına ve dağıtılan brüt enerji miktarlarına göre hesaplamaktadır. İmtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin TFRS yorumuna ("**TFRS Yorum 12**") göre, Şirket'in finansal tablolarındaki dağıtım hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi dağıtım hizmeti hasılatından farklıdır. Zira TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri dağıtım faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatının bir parçası olarak gelir tablosuna kaydedilmemekte ve adı geçen gelir kalemi nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" kalemi altında kayda alınmaktadır. Şirketin gerçekleştirdiği yatırım harcamaları

sonucunda inşa edilen dağıtım ağı varlıklarının Şirket'in dağıtım şirketlerinin mülkiyetinde olmaması nedeniyle, EPDK tarafından yapılan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri Şirket gelir tablosunda bir hasılat kalemi olarak kaydetmemektedir.

Şirket'in elektrik dağıtım operasyonlarından elde ettiği gelirlere benzer olarak, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde edilen gelir de tamamen düzenlemelerle tabidir ve EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'ne göre şekillenir. Perakende Satış Tarifesi, elektrik dağıtım ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Buna ek olarak Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerinden perakende satış hizmeti geliri elde etmekte olup, bu gelirler EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'nin hesaplanmasına dâhil edilen müşteri hizmetleri, faturalama, tahsilat gibi yan hizmetlerden elde edilen ücretleri ve operasyonlarla ilgili diğer maliyetleri kapsamaktadır. Perakende Satış Tarifesi'ni hesaplamak için, EPDK görevli tedarik şirketlerinin ilgili tarife dönemi için perakende satış gelir gereksinimlerini ve düzenlemeye tabi brüt kâr marjı tavanını (2016 ile 2020 arasındaki üçüncü tarife dönemi için %2,38) belirlemektedir. EPDK ayrıca, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, tahsil edilemeyen şüpheli alacak gideri telafi miktarı ve Şirket'in kontrolü dışındaki diğer maliyetleri de belirlemekte olup bunların tamamı düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlara uygulanan Perakende Satış Tarifesi'nin bileşenleridir. Diğer yandan, Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlardan elde edilen gelirler düzenlemelerle belirlenmemektedir. Bunun sebebi, Şirket'in serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesini uygulamamasından kaynaklanmaktadır.

Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin 31 Aralık 2012 tarihinde yasal olarak ayrıştırılmasından ve ülke genelindeki tüm dağıtım şirketlerinin 2013 yılı içerisinde tamamen özelleştirilmesinden bu yana, EPDK serbest perakende satış piyasasında serbest tüketici olma eşiklerini kademeli olarak düşürerek piyasanın liberalleştirilmesinin önünü açmıştır. Aşıldığı takdirde tüketicinin enerji tedarikçisini serbestçe seçmesine imkân tanıyan tüketim seviyesini ifade eden "serbest tüketici limiti", 2003 yılı için yıllık 9.000.000 kWh olarak belirlenmişken, 2017 yılı için bu limit 2.400 kWh'ye düşürülmüştür. Bu düşüşle teorik olarak %90 pazar açıklık oranı elde edilmiş olmasına rağmen, serbest tüketici olma hakkı serbest tüketicilerin tamamı tarafından kullanılmamaktadır. Serbest müşteri olma hakkını kullanan serbest tüketicilere göre hesaplanan (diğer bir deyişle, serbest müşterilerin toplam müşterilere oranı) ve Şirketin kanaatine göre, perakende piyasasının rekabetçiliğini daha iyi gösteren fiili piyasa açıklığı oranı, müşteri sayısı bakımından %25'ten azdır.

Şirket, serbest tüketici limiti (mevcut durumda yılda 2.400 kWh'den) 0'a indirildiğinde, serbest tüketicilerin gerçek sayısının yaklaşık 8,4 milyondan, piyasanın tahmini büyüklüğü olan 36 milyona yükselebileceğine inanmaktadır. Şirketin mesken ve KOBİ müşterilerinin, kurumsal müşterilere nazaran serbest müşteri olma konusuna karşı daha duyarsız yaklaştıkları gözlemlenmektedir. Keza mesken ve KOBİ müşterileri, fiyata kurumsal müşterilere nazaran daha az duyarlıdır. Bu durum, enerji maliyetinin kurumsal müşterilerin toplam maliyetlerinin önemli bir kısmını teşkil etmesine karşılık aynı maliyet kaleminin mesken ve KOBİ müşterilerinin harcamalarının içinde daha az bir paya sahip olmasından kaynaklanmaktadır.

2016 yılında Şirket düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerine 32,9 TWh elektrik satmıştır. Şirket'in sattığı bu elektriğin hacim bakımından %14,7'si serbest mesken ve KOBİ müşterilerine ve %47,8'i düzenlemeye tabi mesken ve KOBİ müşterilerine satılmıştır. Öte yandan, serbest müşterilerden elde edilen toplam brüt marjın tamamı mesken ve KOBİ müşterilerinden gelmiş kurumsal müşterilerden elde edilen marj ise negatif olmuştur. EPDK'nın belirlediği serbest tüketici limitinin etkisi, Şirket'in kazançlarında da görülebilmektedir. 2014'te 4.500 kWh olan serbest tüketici limitinin 2016 yılında 3.600 kWh'ye düşmesiyle, Şirketin serbest müşterilere yaptığı perakende satışlardan elde ettiği brüt marj, 2014 yılından 2016 yılına kadar %192,3 oranında bir YBBO ile artmıştır.

Serbest tüketici limitinin sürekli olarak düşürülmesine ek olarak, EPDK'nın belirlediği perakende satış gelirinde esas alınan brüt marj da 2015 yılında %3,49 iken üçüncü tarife döneminde %2,38'e düşürülmüştür. Ancak, daha önceden %3,49'luk brüt kâr marjının içerisinde yer alan şüpheli alacaklar telafi bedeli,

bahsedilen marjın içerisinde çıkarılarak perakende satış hizmet gelirinin bir alt kalemi haline getirilmiştir. Dolayısıyla, her ne kadar düzenlemeye tabi müşterilere yapılan satışlardaki brüt kâr marjı %2,38'e düşürülmüş olsa da şüpheli alacaklar telafi bedelinin perakende hizmet gelirine eklenmesi sonucunda Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerden elde ettiği efektif toplam marj 2015 yılında %5,3 iken 2016 yılında %6,8 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, dağıtım ve perakende satışa ilişkin regülasyonların etkileri, Şirket'in maliyetlerinde de görülebilmektedir. Örneğin 2016'da finansman giderlerinde gerçekleşen %27,8 oranındaki artış, esas olarak Şirket'in kredi faiz giderlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Bunun nedenlerinden biri de, EPDK'nın belirlediği düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarının artmasıdır.

Elektrik Fiyatları, Enerji Tedariki ve Piyasa Koşulları

Şirket'in müşterilerine sattığı elektriği tedarik ettiği üç ana kaynak bulunmaktadır. Bunlar; (i) TETAŞ, (ii) EPIAŞ, (iii) Şirket'le ilişkili taraf olan Enerjisa Elektrik Toptan'ın da dâhil olduğu özel toptan satış şirketleri ve. Şirket'in elektrik tedarik ettiği kaynaklar, müşteri gruplarına göre farklılık göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine sattığı elektriği esas olarak TETAŞ'tan ve EPIAŞ'tan satın almaktadır. Serbest müşterilerine sattığı elektrik için, Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer özel toptan satış şirketleriyle ikili elektrik satın alma sözleşmeleri yapmaktadır. Şirket'in elektrik satın alma giderleri, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında hasılatın, sırasıyla %80,1, %74,1, 31 %65,4'üne tekabül etmiştir. 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemlerde ise elektrik satın alma giderleri hasılatın %65,7 ve %65,4'üne tekabül etmiştir. Şirketin bileşik enerji tedarik maliyeti, megavat saat elektrik birimi başına 2014, 2015 ve 2016 yılları için sırasıyla yaklaşık 193 TL/MWh, 199 TL/MWh ve 187 TL/MWh olarak gerçekleşmiştir.

Elektrik fiyatındaki değişikliklerin etkileri, perakende satış müşterilerinin tüketim özelliklerine bağlıdır. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlarda Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmemektedir; çünkü Şirket'in perakende satış şirketleri, elektrik maliyetinin tamamını (elektrik tüketim vergisi, TRT payı ve enerji fonu dâhil olmak üzere) düzenlemeye tabi müşterilerine yansıtmaktadır. Ancak elektrik fiyatındaki artışın müşterilerin elektrik talebinin azalmasına, bunun da dolaylı olarak düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışların ve satış hacimlerinin düşmesine yol açma ihtimali nedeniyle, Şirket'in elektrik fiyatındaki değişikliklerden dolaylı olarak etkilenme ihtimali söz konusudur.

Öte yandan, Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlarda, elektrik maliyetinin tamamını serbest müşterilere yansıtama ihtimali vardır. Şirket kurumsal müşterileri ile genelde süresi bir yıl olan sabit fiyatlı sözleşmeler akdetmekte ve elektrik satış fiyatını, satış sözleşmesinin akdedildiği tarih itibarıyla yapılan maliyet tahminlerine göre belirlemektedir. 2016 yılında, serbest kurumsal müşterilerin yaklaşık %72'si ile sabit fiyatlı sözleşmeler akdedilmiştir. Aynı dönem içerisinde serbest mesken ve KOBİ müşterilerinin ise yaklaşık %63'ü ile değişken fiyatlı sözleşmeler akdedilmiştir.

Şirket, kurumsal müşterilere yapılan satışlardan kaynaklanan açık pozisyonlarını kapatmak için riskten korunma faaliyetlerinde bulunmakta ve kâr marjını güvence altına almak için elektriğin tedarik maliyetlerini sabitlemeye çalışmaktadır. Şirket, mesken ve KOBİ müşterileri ile hem sabit hem de değişken fiyatlı sözleşmeler akdetmektedir; ancak anılan portföye değişken fiyatlı sözleşmeler hâkimdir. Şirket, değişken fiyatlı sözleşmelerde kendi tedarik maliyetlerini (i) fiyatların doğal üst sınırını teşkil eden Ulusal Tarife'nin ve (ii) rekabetin izin verdiği ölçüde müşterilerine yansıtmaktadır.

Ulusal Tarife'nin serbest müşterilere uygulanan fiyatın doğal üst sınırını teşkil etmesi nedeniyle, Şirket, Ulusal Tarife'deki tarife seviyesi üzerinden yüzde oranlı indirimler sunarak serbest müşterilerine fiyat vermektedir. Şirket, Şirket kurumsal müşterileri için vadeli sözleşmeler yoluyla elektrik tedarik ederek açık pozisyonlarını derhal kapatmaktadır. Öte yandan, mesken ve KOBİ müşterileri için ise fiyat dalgalanmalarından ve düşük fiyatlardan yararlanmak için ilgili açık pozisyonları sürdürmeyi ve spot piyasa işlemleri gerçekleştirerek elektrik tedariki yapmayı tercih etmektedir. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında spot piyasa işlemlerinde elektriğin maliyeti, Ulusal Tarife ile spot fiyatlar arasındaki yüksek marjlardan

yararlanmaya yetecek seviyelerde seyretmiştir. Öte yandan 2017 yılında, Şirket'in serbest müşterilere yaptığı perakende satışlardan elde ettiği marj düşmesinde esas olarak elektriğin maliyetinin artması ve bu artışın düzenlemeye tabi tarifeye yansıtılmaması etkili olmuştur. Her ne kadar serbest müşterilere Perakende Satış Tarifesi doğrudan uygulanmıyor ise bu tarife serbest müşteriler için yapılan satışlarda doğal bir tavan oluşturmakta olup pratikte tarife üzerindeki bir fiyattan serbest müşterilere elektrik satmak mümkün olmamaktadır. Serbest piyasadaki elektrik tedarik maliyetlerinin artması ve doğal fiyat tavanı işlevi gören düzenlemeye tabi tarifenin de artmaması nedeniyle 2017 yılının ilk dokuz aylık bölümünde serbest müşterilerden elde edilen kâr marjı düşmüştür. Şirket bahse konu fiyat riskini azaltmak için, önceden belirlenmiş fiyatlarla orta vadeli ikili elektrik satın alma sözleşmeleri yapmak da dâhil muhtelif riskten korunma faaliyetlerinde bulunmaktadır. Buna ilave olarak serbest müşterilere satılan elektrik için önemli bir maliyet kalemi olan YEKDEM maliyetleri (Şirket'in perakende satış şirketlerinin, yenilenebilir enerji üretimini desteklemeye yönelik mekanizma sonucunda maruz kaldıkları maliyetler) nedeniyle maruz kaldığı kur risklerini yönetmek için de vadeli döviz işlemleri (*forward*) yapmaktadır. Elektrik fiyatlarını yönlendiren önemli unsurlar arasında petrol ve doğalgaz fiyatları, kurulu güç kapasitesi artışları ve talep artışı yer almaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının payındaki artışa bağlı olarak, su akımları ve rüzgâr miktarı, elektrik piyasasındaki fiyatın oluşumu için önem taşımaktadır. Ancak Şirket'in perakende satış şirketleri, elektrik satın alma maliyetlerini müşterilerine genel olarak yansıtılabilmektedir ve bu da elektrik fiyatları seviyesinin Şirket'in faaliyet sonuçları üzerinde etkisinin nispeten kısıtlı olmasını sağlamaktadır.

Buna ek olarak, 28 Eylül 2017'de, Şirket'in Kurumsal Yeniden Yapılanmasını tamamlaması sonucunda, Enerjisa'nın elektrik tedarik faaliyetlerinin yönetimi için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Bu birim kurulmadan önce, Enerjisa'nın tedarik faaliyetleri Enerjisa Elektrik Toptan kapsamındaki bir birim tarafından yürütülmüş olup tedarik iş biriminin kurulmasından bu yana Enerjisa elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi yönetebilecek duruma gelmiştir. Şirket, üçüncü bir kişiye bağlı olmadan kendi elektrik tedarik operasyonlarını yürütebilmesinin daha rekabetçi fiyatlarla, vadelerle ve koşullarla elektrik satın almasına imkân tanıyacağına ve açık pozisyonlarından kaynaklanan risklerini daha iyi yönetebileceğine inanmaktadır.

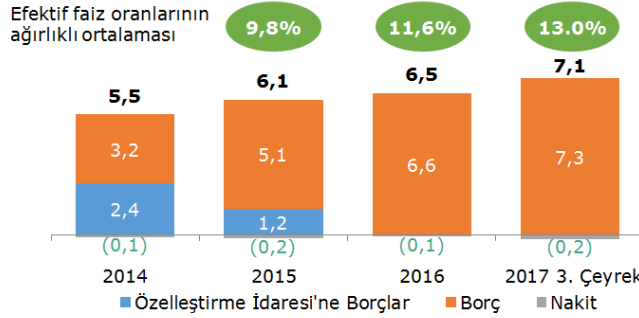
Şirketin Operasyonlarının Finansmanı

Şirket, esas olarak işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak, yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgesinin devralınmasıyla ilgili satın alma bedellerinin ödenebilmesi için finansmana kaynaklarına ihtiyaç duymuştur ve duymaktadır. Şirket bu sermaye ihtiyaçlarını esas olarak operasyonlarından elde ettiği nakitle karşılamaktadır. Şirket'in temel likidite kaynağı, elektrik satışlarından ve ilgili hizmetlerden elde edilen perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından müteşekkildir. Şirket geçmişte, faaliyetleri için önemli miktarda nakde ihtiyaç duymuş ve bu doğrultuda kendi tüzel kişiliğinin, dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin faaliyetlerinin finansmanı için hem kendi şirketleri arasında hem de üçüncü taraf finansal kurumlarla finansman anlaşmaları yapmıştır.

Aşağıdaki tablolarda, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dokuz aylık dönemlere ilişkin olarak Şirket'in net borç gelişimi, borç yapısı ve efektif faiz oranlarının ağırlıklı ortalaması gösterilmektedir.

Net Borç Gelişimi (milyar TL)

Buna ek olarak, Enerjisa ve Başkent EDAŞ tarafından TÜFE endeksli tahviller ihraç edilmiştir. Bu tahviller Türkiye’de nitelikli yatırımcılara satılmış olup Borsa İstanbul’un Kesin Alım-Satım Pazarı’nda işlem görmektedir. Şirket geçmişte, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralması ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi’ne borçlanmış olup bu borçların tamamı 2016 yılının Eylül ayı sonuna kadar refinance etmiştir.

Şirket, finansmanda uygun faiz oranları elde edebilmek, etkin bir işletme sermayesi yönetimi sağlamak ve gelirleri ve finansman kaynakları arasındaki vade farklarını kapatmak için sürekli olarak çalışmaktadır. Şirket’in güçlü finansal pozisyonunu sürdürmeye odaklanması, öngörülebilir bir nakit akışı yaratabilmesi ve hissedarlarından gelen stratejik destek, Şirket’in istikrarını sürdürülebilir kılmasına ve etkin yatırımlarla hissedarlara getiri sağlamasına imkân tanımaktadır. Şirket aynı zamanda faaliyetlerini ve finansman gereksinimlerini birbiri ile uyumlu hale getirmek amacıyla, mevcut finansman borcunun bir kısmını TÜFE’ye endeksli tahvillerle yeniden finanse etmeye yönelik olarak çalışmaktadır.

Fitch Ratings, 22 Aralık 2016 tarihinde EEDAŞ’ın uzun vadeli ulusal kredi notunu “AA(tur)” ve görünümünü “durağan” olarak açıklamıştır. EEDAŞ ve Enerjisa’nın 10 Temmuz 2017 tarihinde Enerjisa tüzel kişiliği altında birleşmeleri sonrasında da, Fitch Ratings Şirket’in uzun vadeli ulusal kredi notunun “AA(tur)” ve görünümünün “durağan” olduğunu teyit etmiştir. Buna ek olarak, Fitch Ratings, 27 Temmuz 2016 tarihinde Başkent EDAŞ’ın da uzun vadeli ulusal kredi notunu “AA(tur)” ve görünümünü “durağan” olarak açıklamış ve daha sonra 22 Temmuz 2017 tarihinde bu açıklamasını teyit etmiştir.

Mevsimselliğin ve Türkiye’deki Meteorolojik Koşulların Etkileri

Geçmişten bu yana Şirket’in perakende satış operasyonları orta derecede mevsimsellik göstermektedir. Şirket’in perakende satış gelirlerinde, hem elektrik tüketimi, hem de fiyatlar açısından, üç aylık bazda mevsimsellikler yaşanmaktadır. Elektrik tüketimi tipik olarak ısıtma ve aydınlatma ihtiyaçları nedeniyle kış aylarında ve klima ve soğutma ihtiyaçları nedeniyle de yaz aylarında artmaktadır. Benzer şekilde, doğalgaz talebindeki ve doğalgaz fiyatlarındaki artış sonucunda, kış aylarında elektrik fiyatları da artmaktadır. Yaz aylarında, su akımlarının düşük olması nedeniyle hidroelektrik santrallerindeki enerji üretiminin azalması sonucunda elektrik fiyatı artmakta; sonbahar ve ilkbahar aylarında ise hidroelektrik santrallerindeki elektrik üretimi arttığı için elektrik fiyatları düşmektedir.

Özelleştirme Sonrası Yeniden Yapılandırma ve Devam Eden Tasarruf Çalışmaları

Şirket, faaliyetlerinin boyutu ve verimlilik odaklılığı dikkate alındığında, yüksek kaliteli dağıtım hizmetleri sağlamak, müşteri gereksinimlerine odaklanmak, hizmet kalitesini iyileştirmek ve süreçlerini geliştirmek suretiyle elektrik piyasasının şekillendirilmesinde önemli bir rol oynadığına inanmaktadır. Şirket’in

operasyon verimlilik göstergelerinin iyileştirilmesi, işletme giderlerinin düşürülmesi, satın alma maliyetlerinin azaltılması ve kayıp kaçak oranlarının iyileştirilmesi faaliyetlerden değer yaratılmasını desteklemiştir. Bu hususlar, hissedarlar açısından azami düzeyde değer yaratmak odaklanılması gereken temel alanlardır.

Şirket, Başkent bölgesini 2009'da devralmıştır ve bu da dağıtım şirketlerinin dönüşümünü gerçekleştirmek ve verimliliğini iyileştirmek için Şirket'in ilk deneyimi olmuştur. Şirket daha sonra 2013 yılında Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralmıştır. Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasından bu yana Şirket, daha önce Başkent bölgesinde elde ettiği deneyimlerden yararlanmaktadır ve Ayedaş ile Toroslar bölgelerindeki operasyonlarını çok daha hızlı bir şekilde optimize etmek konusunda kararlıdır.

Şirket'in devraldığı bölgelerde daha önceleri operasyonel verimsizlik, yetersiz müşteri hizmetleri ve düşük tahsilat oranları ile karakterize edilmekte idi. Şirket, bu bölgeleri devraldıktan sonra, dört temel stratejisi olan (i) merkezileştirme, (ii) tesis yönetimi, (iii) yeniden yapılandırma ve (iv) altyapı ve süreç geliştirme stratejilerini uygulayarak bu alanları gözle görülür şekilde iyileştirmiştir. Başkent bölgesinin daha erken devralınması sayesinde edinilen deneyim, Şirket'in Ayedaş ve Toroslar bölgelerini de özelleştirme sonrasında yeniden yapılandırması adı geçen şirketleri hızlı bir şekilde entegre etmesine imkân tanımıştır.

Şirket, bu maliyet tasarruflarının bir parçası olarak Başkent bölgesindeki çalışan sayısını [●]'dan [●]'a, %[●] oranında düşürmüştür. Benzer olarak Ayedaş bölgesindeki çalışan sayısı [●]'dan [●]'a, %[39] oranında; Toroslar bölgesindeki çalışan sayısı [●]'dan [●]'a, %[36] oranında azaltılabilmektedir. Şirket, dağıtım bölgelerini devralmasından sonra, (i) müşterileri hizmet merkezlerindeki bekleme sürelerini yaklaşık 1 saatten 12 dakikaya düşürmüş ve (ii) çağrı merkezlerinin ulaşılabilirlik oranını %10'dan %90'a yükseltmiş ve (iii) müşteri hizmet merkezlerindeki ilk gelişte sorunu çözme oranını %15'ten %48'e yükseltmiştir.

10.3. İhraççının borçluluk durumu

Borçluluk Durumu	Tutar (bin TL)			
	31 Aralık			30 Eylül
	2014	2015	2016	2017
Kısa vadeli yükümlülükler	3.294.155	4.580.790	4.933.695	4.215.754
Garantili	-	-	-	-
Teminatlı	-	-	-	-
Garantisiz/Teminatsız	3.294.155	4.580.790	4.933.695	4.215.754
Uzun vadeli yükümlülükler (uzun vadeli borçların kısa vadeli kısımları hariç)	5.428.962	5.074.438	5.450.925	7.581.337
Garantili	-	-	-	-
Teminatlı	-	-	-	-
Garantisiz/Teminatsız	3.513.802	3.110.392	3.445.134	5.384.618
Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler Toplamı	8.723.117	9.655.228	10.384.620	11.797.091
Özkaynaklar	4.040.342	4.365.831	4.746.828	5.200.794
Ödenmiş/çıkarılmış sermaye	4.389.585	4.389.585	3.964.528	4.017.433 ⁽¹⁾
Yasal yedekler	53.303	53.303	139.190	180.038
Diğer yedekler	402.546	77.057	643.110	1.003.323
TOPLAM KAYNAKLAR	12.763.459	14.021.059	15.131.448	16.997.885
Net Borçluluk Durumu	-	-	-	-
A. Nakit	43.268	72.748	55.956	105.509

B. Nakit Benzerleri	69.401	79.355	18.614	49.685
C. Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	-	-	-	-
D. Likidite (A+B+C)	112.669	152.103	74.570	155.194
E. Kısa Vadeli Finansal Alacaklar	-	-	-	-
F. Kısa Vadeli Banka Kredileri	762.210	915.335	1.556.770	1.285.764
G. Uzun Vadeli Banka Kredilerinin Kısa Vadeli Kısım	43.161	1.000.729	1.541.024	590.717
H. Diğer Kısa Vadeli Finansal Borçlar (ÖİB & TEDAŞ)	1.254.917	1.209.086	25.087	29.097
I. Kısa Vadeli Finansal Borçlar (F+G+H+P)	2.060.288	3.125.150	3.122.881	1.905.578
J. Kısa Vadeli Net Finansal Borçluluk (I-E-D)	1.947.619	2.973.047	3.048.311	1.750.384
K. Uzun Vadeli Banka Kredileri	1.398.000	2.518.323	2.835.618	3.964.548
L. Tahviller	350.000	359.677	364.382	1.157.439
M. Diğer Uzun Vadeli Krediler (ÖİB & TEDAŞ)	1.415.802	232.392	245.134	262.631
N. Uzun Vadeli Finansal Borçluluk (K+L+M)	3.513.802	3.110.392	3.445.134	5.384.618
O. Net Finansal Borçluluk (J+N)	5.461.421	6.083.439	6.493.445	7.135.002

(1) Şirketimizin yasal sermayesi 1.181.069 bin TL olup, ayrıca TFRS gereğince 2.836.364 bin TL sermaye düzeltme farkı mevcuttur.

11. İHRAÇÇININ FON KAYNAKLARI

11.1. İhraççının kısa ve uzun vadeli fon kaynakları hakkında bilgi:

Mevcut durumda Şirket'in kısa ve uzun vadeli fon kaynakları temel olarak işbu İzahname'nin 10.1.1. bölümünde Likidite ve Sermaye Kaynakları başlığı altında detayları belirtilen şirketler arası kredilerden, finans kuruluşlarından TL ve yabancı para cinsinden kullanılan kredilerden, ihraç etmiş olduğu tahvillerden ve özkaynaklardan oluşmaktadır.

11.2. Nakit akımlarına ilişkin değerlendirme:

Şirket'in nakit akımlarına ilişkin değerlendirme işbu İzahname'nin 10.1.1 bölümünde Nakit Akışları başlığı altında detaylı olarak yer almaktadır.

Döneme ilişkin nakit akışları, işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları, yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları ve finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları olarak kategorize edilmektedir.

Şirket, işletme faaliyetlerinden gelen nakit akışlarını esas olarak (i) düzenlenmiş varlık tabanını aşan geri ödemelerin, RMGO'ya eşit getirisi olan düzenlenmiş varlık tabanından elde edilen finansal gelirlerin, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimlerinin, iletim gelirlerinin, genel aydınlatma gelirlerinin, kayıp kaçak gelirlerinin ve (ii) perakende satış faaliyetleri kapsamında elektrik satışı için müşterilere kesilen faturaların tahsil edilmesinden elde etmektedir.

Şirket'in yatırım faaliyetlerinde kullandığı nakit akışları, esas olarak tarife yapısına dayanan gerçekleşen yatırım harcamalarıyla ilgilidir. Şirket öncelikle şebekeyle ilgili olarak veya şebeke dışı (çevre, kamulaştırma ve güvenlik gibi) yaptığı harcamalar, genişleme yatırımları, değiştirme ve iyileştirme yatırımları, şebeke işletme sistemi yatırımları (GIS, SCADA ve AMR sistemi gibi) ve sayaç yatırımları için yatırım harcamaları yapmaktadır. Şirket ayrıca, repo ve vadeli mevduat işlemlerinden elde ettiği faiz gibi yatırım faaliyetlerinden nakit girişi de elde etmektedir.

Şirket'in finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışları esas itibarıyla banka kredilerinden ve ihraç edilen tahvillerden gelmektedir. Şirket, finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarını öncelikle banka kredilerini geri ödemek için kullanmaktadır.

11.3. Fon durumu ve borçlanma ihtiyacı hakkında değerlendirme:

Şirket'in fon durumu ve borçlanma ihtiyacı ilişkin değerlendirme işbu İzahname'nin 10.1.1 bölümünde Likidite ve Sermaye Kaynakları başlığı altında detaylı olarak yer almaktadır.

11.4. İşletme sermayesi beyanı:

Şirket'in işbu İzahname tarihinden itibaren en az 12 aylık bir dönem için yeterli işletme sermayesi bulunmaktadır.

Şirket'in mevcut finansman imkanları ve kullanıma hazır nakit kaynakları dikkate alındığında, yıllık olarak operasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde işletme sermayesi yaratabildiği düşünülmektedir.

Net İşletme Sermayesi

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirketin net işletme sermayesinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül
	2014	2015	2016	itibarıyla
	<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Ticari alacaklar.....	1.471.367	1.545.331	1.720.529	2.166.983
Diğer alacaklar	217.707	272.263	393.471	208.756
Stoklar	55.201	63.471	74.459	101.226
Diğer dönen varlıklar.....	72.155	43.319	22.767	12.090
Dönen varlıklar (faize tabi kalemler hariç)	1.816.430	1.924.384	2.211.226	2.489.0559
Ticari borçlar.....	816.488	826.990	1.117.668	1.051.373
Diğer borçlar	36.517	117.718	160.238	112.761
Çalışanların sağlanan faydalar kapsamında borçlar.....	21.366	15.539	39.230	49.571
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	359.496	495.393	510.742	872.738
Kısa vadeli yükümlülükler (faize tabi kalemler hariç).....	1.233.867	1.455.640	1.827.878	2.123.538
Net işletme sermayesi (faize tabi kalemler hariç).....	582.563	468.744	383.348	365.517

31 Aralık 2016 itibarıyla Şirketin net işletme sermayesi 383.348 bin TL iken, 30 Eylül 2017 itibarıyla 17.831 bin TL düşerek 365.517 bin TL olarak gerçekleşmiş ve esasında iki dönem arasında net işletme sermayesi kayda değer bir değişim göstermemiştir. Bunun sebebi 30 Eylül 2017 itibarıyla alacaklar ile borçların, 31 Aralık 2017 ile kıyaslandığında birbirine yakın tutarda artış göstermesidir.

2015 yılında Şirketin net işletme sermayesi 468.744 bin TL iken, 2016 yılında 85.396 bin TL düşerek 383.348 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin ticari alacaklarındaki artışın neden olduğu pozitif etki, ticari borçlarındaki artışla karşılanabilenden daha azdır. Şirket'in Aralık 2016'da, Aralık 2015'e göre TETAŞ'tan daha fazla ve EPIAŞ'tan daha az elektrik alımı yapmıştır. TETAŞ alımlarının ödemesi ertesi ay, EPIAŞ alımlarının ödemesi ise peşin olarak yapıldığı için Şirket'in 2016 sonundaki ticari borçlarının 2015 sonundaki ticari borçlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Şirket'in ticari alacakları, 2016 yılında (özellikle de 2016 yılının ikinci yarısında) müşterilerin faturalarını 2015'e göre daha geç ödemeleri nedeniyle, 2015'e göre 175.198 bin TL artmıştır. Ancak Şirket'in şüpheli alacak tahsilat performansı 2016 yılında belirgin bir şekilde iyileştiği için, Şirketin 2016 yılında şüpheli alacaklardan kaynaklanan zararları 2015 yılındakinden daha yüksek değildir.

2014 yılında Şirket'in net işletme sermayesi 582.563 bin TL iken, 2015 yılında 113.819 bin TL düşerek 468.744 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin diğer alacaklarının ve diğer cari borçlarının toplam 217.098 bin TL artması Şirketin net işletme sermayesine katkıda bulunmuş ve ticari borçlarda meydana gelen 73.964 bin TL tutarındaki artışın etkisini telafi etmiştir. Diğer borçlardaki artışın temel nedeni, EPDK'nın Şirket'in yatırım harcamalarıyla ilgili geri ödemelerinde geriye dönük olarak yaptığı bir artıştır. EPDK, bir tarife dönemi içinde önceden onaylanan yatırım harcamaları ve gerçekleşen yatırım harcamaları arasındaki farklarda geriye doğru olarak düzenlemeler yapmaktadır. Bu yatırım harcamaları ve itfa tutarlarında yapılan düzeltmeler, düzenlemeyle belirlenen RMGO rakamına dayanılarak, sonraki tarife döneminin başında gerçekleştirilmektedir.

Diğer cari borçlardaki artışın temel nedeni, düzenlemeye tabi gelir tavanına ilişkin düzeltmedir. Gelir tavanı düzeltmesi ise, gerçekleşen gelirlerle EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimleri arasındaki farktır. Şirket'in gelir tavanı düzeltmesi, Şirket'in düzenlemeye tabi gelir tavanıyla karşılaştırıldığında çok daha fazla dağıtım hizmeti hasılatı elde etmesi nedeniyle Şirket'in gelir tavanı düzeltmesi 2015 yılında artmıştır. Ticari alacaklardaki artışın nedeniyse, özellikle düzenlemeye tabi kurumsal müşterilere yapılan satışların hacimlerin artması sonucunda satış hacimlerinin yükselmesidir.

11.5. Faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak önemli derecede etkilemiş veya etkileyebilecek fon kaynaklarının kullanımına ilişkin sınırlamalar hakkında bilgi:

Yoktur.

11.6. Yönetim kurulunca karara bağlanmış olan planlanan yatırımlar ile finansal kiralama yolu ile edinilmiş bulunanlar dahil olmak üzere mevcut ve edinilmesi planlanan önemli maddi duran varlıklar için öngörülen fon kaynakları hakkında bilgi:

Şirket'in Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanmış veya finansal kiralama yoluyla mevcut ve edinilmesi planlanan maddi duran varlık yatırımı yapılması yönünde bir planı bulunmamaktadır.

12. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME, PATENT VE LİSANSLAR

12.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihracının araştırma ve geliştirme politikaları ile sponsorluk yaptığı araştırma ve geliştirme etkinlikleri için harcanan tutarlar da dahil olmak üzere bu etkinlikler için yapılan ödemeler hakkında bilgi:

EPDK, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde dağıtım şirketlerinin tarifelerini belirlerken, her tarife döneminin başında, dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri için bir bütçe belirlemektedir. Mevcut tarife dönemi için EPDK tarafından dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri için belirlenen bütçe, dağıtım gelirindeki düzenlemeye esas işletme giderlerinin %1'idir. Ocak ve Temmuz aylarında EPDK'ya proje başvuruları yapılarak, onaylanan projeler kapsamında bu bütçe değerlendirilmektedir.

Tarife döneminin her bir yılı için ayrı ayrı tanımlanan araştırma ve geliştirme giderlerinin, tarife döneminin her bir yılında tavan değerini aşmayan tutarı, gelir tavanı düzeltme mekanizması ile 2 yıl sonra tarife düzeltmesine tabi tutularak dağıtım şirketinden tahsil edilmektedir. Bu doğrultuda, işbu İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri, önceden belirlenen tavan değerinin altında kalmış ve 2 yıl sonra tarife yoluyla EPDK'ya geri ödenmiştir. Araştırma ve geliştirme giderleri için dağıtım şirketleri tarafından harcanan toplam tutar, 30 Eylül 2017, 30 Eylül 2016, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 itibarıyla, 1.909.942,62 TL, 2.858.682,00 TL, 4.700.845,58 TL, 1.855.371,42 TL ve 257.821,34 TL'dir.

13. EĞİLİM BİLGİLERİ

13.1. Üretim, satış, stoklar, maliyetler ve satış fiyatlarında görülen önemli en son eğilimler hakkında bilgi:

Bulunmamaktadır.

13.2. İhraçının beklentilerini önemli ölçüde etkileyebilecek eğilimler, belirsizlikler, talepler, taahhütler veya olaylar hakkında bilgiler:

Şirket'in performansı ve faaliyet sonuçları, dışsal faktörleri de kapsayan bir dizi faktörden etkilenmektedir ve etkilenmeye de devam edecektir. Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli faktörler aşağıda yer almaktadır:

- Makroekonomik ortam ve elektrik talebi
- Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler
- Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları
- Şirket operasyonlarının finansmanı
- Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri
- Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları

Şirket'in beklentilerini önemli ölçüde etkileyebilecek eğilimler, belirsizlikler, talepler, taahhütler veya olaylar hakkında bilgiler, işbu İzahname'nin 10.2.3 sayılı bölümünde yer almaktadır.

14. KAR TAHMİNLERİ VE BEKLENTİLERİ

14.1. İhraççının kâr beklentileri ile içinde bulunulan ya da takip eden hesap dönemlerine ilişkin kâr tahminleri:

Bulunmamaktadır.

14.2. İhraççının kâr tahminleri ve beklentilerine esas teşkil eden varsayımlar:

Bulunmamaktadır.

14.3. Kâr tahmin ve beklentilerine ilişkin bağımsız güvence raporu:

Bulunmamaktadır.

14.4. Kâr tahmini veya beklentilerinin, geçmiş finansal bilgilerle karşılaştırılabilecek şekilde hazırlandığına ilişkin açıklama:

Şirket'in kâr tahmini veya beklentisi bulunmamaktadır.

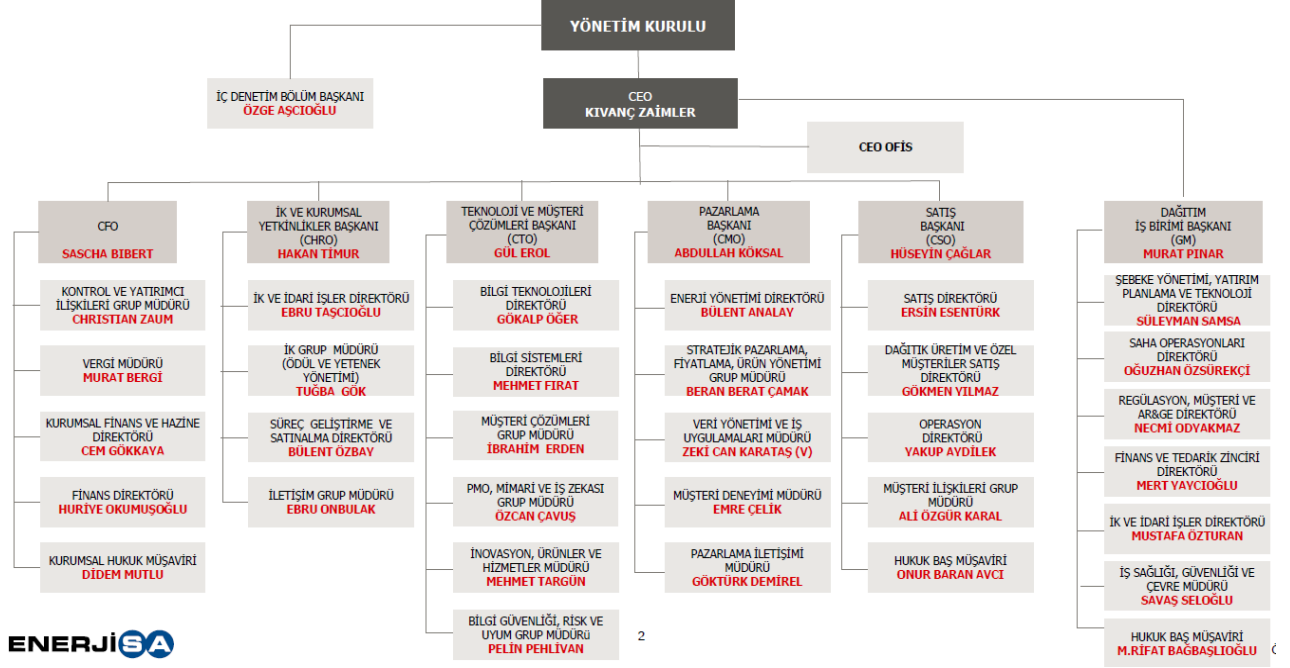
14.5. Daha önce yapılmış kâr tahminleri ile bu tahminlerin işbu izahname tarihi itibarıyla hala doğru olup olmadığı hakkında bilgi:

Bulunmamaktadır.

15. İDARİ YAPI, YÖNETİM ORGANLARI VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER

15.1. İhraççının genel organizasyon şeması:

Şirket'in organizasyon şeması aşağıda verilmektedir:

15.2. İdari yapı:

15.2.1. İhraççının yönetim kurulu üyeleri hakkında bilgi:

Adı Soyadı	Görevi	İş Adresi	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi	Sermaye Payı	
					(TL)	(%)
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/İstanbul	Yönetim Kurulu Başkanı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Üyesi	2016 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-

Fezal Okur Eskill	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-

15.2.2. Yönetimde söz sahibi olan personel hakkında bilgi:

Adı Soyadı	Görevi	İş Adresi	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev	Sermaye Payı	
				Süresi	(TL)	(%)
Kıvanç Zaimler	CEO	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CEO	Mart 2016 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Sascha Bibert	CFO	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CFO	Ağustos 2014 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Hakan Timur	İK ve Kurumsal Yetkinlikler Başkanı	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CHRO	Nisan 2016 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Gül Erol	Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	01.04.2012 - 01.06.2013 Bilgi Teknolojileri Direktörü 01.06.2013 - 01.08.2016 Bilgi Teknolojileri Bölüm Başkanı 01.08.2016 - Devam Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	2011 yılından itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Abdullah Köksal	Pazarlama Başkanı	Bağlarbaşı Mahallesi, Refahevler Sk. No:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Pazarlama Başkanı (CMO) Pazarlama Direktörü Operasyon Direktörü Operasyon Grup Müdürü Satış Operasyon ve Destek Grup Müdürü	Ocak 2011 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Hüseyin Çağlar	Satış Başkanı	Bağlarbaşı Mahallesi, Refahevler Sk. No:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Satış Başkanı (CSO) Satış İş Birimi Başkanı	Temmuz 2016 yılından itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Murat Pınar	Dağıtım İş Birimi Başkanı	Kızılırmak Mah. Ufuk Üniversitesi Cad. No:1 Başkent Kule, Çukurambar Ankara	Dağıtım Operasyonları Grup Direktörü Dağıtım İş Birimi Başkanı	Ağustos 2015 tarihinden itibaren son görevini sürdürmektedir.	-	-

15.2.3. İhraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise ihraççının kurucuları hakkında bilgi:

Şirket 21 Aralık 2011 tarihinde kurulmuştur.

15.2.4. İhraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ve yönetimde söz sahibi olan personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların birbiriyle akrabalık ilişkileri hakkında bilgi:

Şirket 21 Aralık 2011 tarihinde kurulmuştur.

İhraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ve yönetimde söz sahibi olan personelin birbiriyle akrabalık ilişkileri bulunmamaktadır.

15.3. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin yönetim ve uzmanlık deneyimleri hakkında bilgi:

Yönetim Kurulu:

Mehmet Göçmen

1957 yılında doğan Mehmet Göçmen, Galatasaray Lisesi ve ODTÜ Endüstri Mühendisliği eğitiminin ardından Amerika'da Syracuse Üniversitesi'nde Endüstri Mühendisliği ve Yöneylem Araştırması üzerine yüksek lisans yapmıştır. Çalışma hayatına 1983 yılında Çelik Halat ve Tel San. A.Ş.'de başlayan Göçmen, 1996- 2002 tarihleri arasında Lafarge Ekmel Beton A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Lafarge Türkiye İş Geliştirme ve Dış İlişkiler Başkan Yardımcılığı görevlerini yürütmüştür. 2003 – 2008 yılları arasında Akçansa'da Genel Müdür olarak görev yapan Göçmen, 1 Ağustos 2008 tarihinde Sabancı Holding İnsan Kaynakları Grup Başkanı görevine; 20 Temmuz 2009 tarihinde Sabancı Holding Çimento Grup Başkanlığı görevine atanmıştır. Haziran 2014'te Sabancı Holding Enerji Grubu Başkanı olarak atanmış ve 2015 yılında Yönetim Kurulu'na katılmıştır. 30 Mart 2017 tarihinde ise, Mehmet Göçmen Sabancı Holding'in CEO'su olarak atanmıştır.

Keith Plowman

1958 yılında doğan Keith Plowman, University of Wales'de mühendislik lisans programını, Aston University'de ise işletme alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. Powergen/E.ON bünyesinde, proje geliştirme, kombine ısı ve güç, yenilenebilir enerji ve termal üretim alanlarında birçok mühendislik, operasyon ve liderlik pozisyonlarında bulunmuştur. 2008'de E.ON Kraftwerke GmbH'nin termal güç istasyonlarından sorumlu Yönetici Müdür olarak atanmıştır. 2011'de ise sorumluluğuna Brezilya ve Türkiye'deki yeni işler dahil edilmiştir. Enerjisa'nın Yönetim Kurulu'na Nisan 2013'te katılmış, Eylül 2015'te ise Başkan Yardımcısı görevini üstlenmiştir.

Eduard Hans-Jochen Kley

1959 doğumlu Jochen Kley, University Mannheim (Almanya) işletme ana dalından mezun olmuştur. 1989'da denetçi olarak çalışmaya başlamıştır. 1990 ile 1992 yılları arasında MMV CEO'sunun yönetici asistanı olarak Mannheim'da görev yapmıştır. Jochen Kley, 1993 yılında PreussenElektra AG, Almanya'ya katılmıştır ve orada 1997 yılında kadar maliyet muhasebesi ve yatırım kontrolü departman müdürü olarak çalışmıştır. 1998 yılında, PreussenElektra Netz GmbH & Co. KG'nin (Hannover) Yönetici Müdürü olarak atanmıştır. 2000'den 2005'e kadar, E.ON Netz GmbH, Bayreuth'un Yönetici Müdürü; 2006'dan 2012'ye kadar da E.ON AG'nin (Düsseldorf) Planlama ve Kontrolde Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı olarak görev yapmıştır. 2012'de ZSE'nin (Bratislava, Slovakia) CEO'su ve Yönetim Kurulu başkanı olarak atanmıştır.

Eva-Maria Verena Volpert

Verena Volpert, E.ON'un Finans Grubu Kıdemli Başkan Yardımcısı'dır ve işletme mezunudur. E.ON'a 2006 yılında katılmış olan Verena Volpert, hazine, kurumsal ve yapılandırılmış finans, finansman, kontrol, finansal uzlaşmalar, varlık yönetimi ve sigortalardan sorumludur. E.ON'a katılmadan önce medya şirketi Bertelsmann'ın finans departmanını yönetmiştir.

Barış Oran

Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun olan Barış Oran, the University of Georgia'da MBA eğitimini tamamlamıştır. İş hayatına 1995 yılında Price- Waterhouse-Coopers'ta denetçi olarak başlayan Oran, 1998-2003 yılları arasında Sara Lee Corp. Chicago IL 'da önce denetim daha sonra finans ve hazine/sermaye piyasaları konularında görev almıştır. 2003-2006 yılları arasında Ernst and Young firmasında önce Minneapolis, MN'de, sonrasında Avrupa, Orta Doğu, Afrika ve Hindistan bölgelerinde sorumlu Kıdemli Müdür olarak görev almıştır. 2006 yılında Kordsa Global'de göreve başlayan Oran, sırasıyla İç Denetim Direktörü, Global Finans Direktörü ve CFO görevlerinde bulunmuştur. 2011 yılında H.Ö.Sabancı Holding Finans Direktörü olarak atanan Oran, H.Ö.Sabancı Holding Finans Grup Başkanı, Brisa, Enerjisa, Teknosa, Carrefoursa, Yünsa ve Temsa Yönetim Kurulu Üyesi görevlerini yürütmektedir.

Fezal Okur Eskil

Fezal Okur Eskil, Boğaziçi Üniversitesi endüstri mühendisliği bölümünden mezun olmuş ve Georgia Institute of Technology'de MBA ve endüstri mühendisliğinde yüksek lisans eğitimlerini tamamlamıştır. 2001'de, Chicago'daki AT Kearney'de kariyerine başlamış ve 2005'in sonuna kadar yönetim danışmanı olarak çalışmış ve birçok sektörde strateji ve operasyon ile ilişkili işlere odaklanmıştır. 2006'da katıldığı Eczacıbaşı Baxter'da bir yıllığına Operasyon Müdürü olarak görev yapmış; 2007'de ise Phillip Morris International'a bölgesel tedarik zincirinde yönetici bir pozisyonda katılmış ve Türkiye, Yunanistan, Sırbistan ve Romanya'dan oluşan bir bölgede tedarik zinciri dönüştürme çalışmalarını yönetmiştir. 2007 yılı sonunda, Sabancı Holding Strateji ve İş Geliştirme Grubu'na katılmış ve 2013'te strateji ve iş geliştirme direktörü olarak atanmıştır. Fezal, enerji, perakende ve sigorta iş birimlerinde strateji ve iş geliştirme çalışmalarına, sair alanlarda Sabancı Holding için yeni büyüme platformlarına ve de stratejik portföy yönetimi çalışmalarına odaklanmaktadır. Şu anda Enerjisa ve Carrefoursa Yönetim Kurulu üyesidir.

Alan Richard Bevan

2008 yılında E.ON bünyesinde çalışmaya başlamış, 2010 yılında birleşme ve satın alma faaliyetlerinden sorumlu kıdemli başkan yardımcısı olarak görevlendirilmiştir. Kasım 2017'de Enerjisa Yönetim Kurulu üyesi olarak atanmıştır.

Levent Demirağ

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olan Levent Demirağ, 1994 yılından beri Sabancı Holding'de üst düzey yönetimde görevlerinde bulunmuştur. Halihazırda, Sabancı Holding'de Mali İşler, Muhasebe, Hukuk Bölüm Başkanı olarak görev almaktadır. Kasım 2017'de Enerjisa Yönetim Kurulu üyesi olarak atanmıştır. Bu görevinin yanında Bimsa, Temsa Otomotiv, Temsa İş Makinaları, Temsa Ulaşım ve Exsa şirketlerinin Yönetim Kurullarında da görev yapmaktadır.

15.4. Yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin son durum da dahil olmak üzere son beş yılda, yönetim ve denetim kurullarında bulunduğu veya ortağı olduğu bütün şirketlerin unvanları, bu şirketlerdeki sermaye payları ve bu yönetim ve denetim kurullarındaki üyeliğinin veya ortaklığının halen devam edip etmediğine dair bilgi:

Ad-Soyad	Görevi	Grup İçinde Aldığı Görevler ve Şirket Unvanı (Görev bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)	Grup Dışında Aldığı Görevler ve Şirket Unvanı (Görev bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)	Grup İçindeki Hissedarlık Durumu (Bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)	Grup Dışındaki Hissedarlık Durumu (Bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Başkanı: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş. (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkanı: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı- Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş. (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği) (ii) TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Derneği (iii) AVİVASA Emeklilik Ve Hayat A.Ş. Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi Ve Ticaret A.Ş. (iv) Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (v) Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi (vi) Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. (vii) Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. Finans Grup Başkanı: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	-	-
Fezal Okur Eski	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	[●]	[●]	-	-

Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	[●]	Mali İşler, Muhasebe, Hukuk Bölüm Başkanı: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. (ii) Temsa Ulaşım Araçları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (iii) Temsa İş Makinaları İmalat Pazarlama Ve Satış A.Ş. (iv) Temsa Otomotiv (v) Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş.	-	-
Kıvanç Zaimler	CEO	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş	[Yönetim Kurulu Üyesi]: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	-	-
Sascha Bibert	CFO	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş	[Yönetim Kurulu Üyesi]: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	-	-

15.5. Son 5 yılda, ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde yetkili olan personelden alınan, ilgili kişiler hakkında sermaye piyasası mevzuatı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından dolayı alınmış cezai kovuşturma ve/veya hükümlülüğünün ve ortaklık işleri ile ilgili olarak taraf olunan dava konusu hukuki uyuşmazlık ve/veya kesinleşmiş hüküm bulunup bulunmadığına dair bilgi:

Son beş yılda, ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde yetkili olan personelden alınan, ilgili kişiler hakkında sermaye piyasası mevzuatı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından dolayı alınmış cezai kovuşturma ve/veya hükümlülüğünün ve ortaklık işleri ile ilgili olarak taraf olunan dava ya da kesinleşen bir hüküm bulunmamaktadır.

15.6. Son 5 yılda, ihraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personele ilişkin yargı makamlarınca, kamu idarelerince veya meslek kuruluşlarınca kamuya duyurulmuş davalar/suç duyuruları ve yaptırımlar hakkında bilgi:

Son beş yılda, ihraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personele ilişkin yargı makamlarınca, kamu idarelerince veya meslek kuruluşlarınca kamuya duyurulmuş herhangi bir dava, suç duyurusu ya da yaptırım bulunmamaktadır.

15.7. Son 5 yılda, ortaklığın mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olduğu şirketlerin iflas, kayyuma devir ve tasfiyeleri hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

15.8. Son 5 yılda, ortaklığın mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin herhangi bir ortaklıktaki yönetim ve denetim kurulu üyeliğine veya ihraççıdaki diğer yönetim görevlerine, mahkemeler veya kamu otoriteleri tarafından son verilip verilmediğine dair ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

15.9. Yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların ihraççıya karşı görevleri ile şahsi çıkarları arasındaki çıkar çatışmalarına ilişkin bilgi:

Yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelin Şirket'e karşı görevleri ile şahsi çıkarları arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

15.9.1. Yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların yönetim kurulunda veya üst yönetimde görev almaları için, ana hissedarlar, müşteriler, tedarikçiler veya başka kişilerle yapılan anlaşmalar hakkında bilgi:

Yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personelin yönetim kurulunda veya üst yönetimde görev almaları için, ana pay sahipleri, müşteriler, tedarikçiler veya başka kişilerle herhangi bir anlaşma akdedilmemiştir.

15.9.2. İhraççının çıkardığı ve yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının satışı konusunda belirli bir süre için bu kişilere getirilmiş sınırlamalar hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

16. ÜCRET VE BENZERİ MENFAATLER

16.1. Son yıllık hesap dönemi itibarıyla ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelinin; ihraççı ve bağlı ortaklıklarına verdikleri her türlü hizmetler için söz konusu kişilere ödenen ücretler (şarta bağlı veya ertelenmiş ödemeler dahil) ve sağlanan benzeri menfaatler:

1997 yılından bu yana, Enerjisa, yönetimin korunmasını ve pay sahipliği değerinin artması teşvik etmek amacıyla, üst yönetim teşvik planı uygulamaktadır. 2008 yılında, teşvik planının kapsamı, tüm yöneticilerin ve üst düzeydeki çalışanların kapsama alınması ile genişletilmiştir.

Söz konusu teşvik planı kapsamında, Şirket, yönetim ekibine yıllık primler ödemektedir. Söz konusu kişilere ödenen yıllık prim miktarları, daha önceden belirlenen performans kriterlerinin (örneğin; bireysel temel performans göstergeleri ve şirket temel performans göstergeleri) yıllık bütçe kapsamındaki gerçekleşme oranına bağlıdır. Yıllık primler, taban ücretin oranına göre hesaplanmaktadır ve yıllık olarak ödenmektedir.

Yönetim kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllar ve 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemlere için yapılan ücret ödemeleri sırasıyla 2.747 bin TL, 2.225 bin TL, 2.963 bin TL ve [●] bin TL'dir.

Aşağıda yer alan tablo, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in yönetim kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere sağlamış olduğu faydalara ilişkin tutarları içermektedir:

	1 Ocak – 31 Aralık			1 Ocak – 30 Eylül	
	2014	2015	2016	2016	2017
			(bin TL)		
Yönetim Kurulu Üyesi	[●]	[●]	[●]	[●]	[●]
Üst Düzey Yönetici	[●]	[●]	[●]	[●]	[●]
Toplam	[●]	[●]	[●]	[●]	[●]

16.2. Son yıllık hesap dönemi itibarıyla ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personeline emeklilik aylığı, kıdem tazminatı veya benzeri menfaatleri ödeyebilmek için ihraççının veya bağlı ortaklıklarının ayırmış olduğu veya tahakkuk ettirdikleri toplam tutarlar:

Şirket, Şirket'in yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelinin emeklilik aylığı, kıdem tazminatı veya benzeri menfaatlerini ödeyebilmek için üst düzey yöneticileri için [●] TL ve yönetim kurulu üyeleri için ise [●] TL tutarında karşılık ayırmıştır.

17. YÖNETİM KURULU UYGULAMALARI

17.1. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin görev süresi ile bu görevde bulunduğu döneme ilişkin bilgiler:

Yönetim Kurulu:

Adı Soyadı	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Başkanı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	2016 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Fezal Okur Eskill	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.

Yönetimde Söz Sahibi Personel:

Adı Soyadı	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi
Kıvanç Zaimler	Genel Müdür (CEO)	Süresiz
Sascha Bibert	Finans Başkanı	Süresiz
Hakan Timur	İK ve Kurumsal Yetkinlikler Başkanı	Süresiz
Gül Erol	Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	Süresiz
Abdullah Köksal	Pazarlama Başkanı	Süresiz
Hüseyin Çağlar	Satış Başkanı	Süresiz
Murat Pınar	Dağıtım İş Birimi Başkanı	Süresiz

17.2. Tamamlanan son finansal tablo dönemi itibarıyla ihraççı ve bağlı ortaklıkları tarafından, yönetim kurulu üyelerine ve yönetimde söz sahibi personele, iş ilişkisi sona erdirildiğinde yapılacak ödemelere/sağlanacak faydalara ilişkin sözleşmeler hakkında bilgi veya bulunmadığına dair ifade:

Yönetim kurulu üyelerine ve yönetimde söz sahibi personele, iş ilişkisi sona erdirildiğinde ihraççı ve bağlı ortaklıkları tarafından ödeme yapılmasını veya fayda sağlanmasını öngören herhangi bir sözleşme bulunmamaktadır.

17.3. İhraççının denetimden sorumlu komite üyeleri ile diğer komite üyelerinin adı, soyadı ve bu komitelerin görev tanımları:

Şirket'in izahname tarihi itibarıyla mevcut yönetim kurulu üyelerine ilişkin bilgi yukarıda temin edilmektedir. Komitelere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır. Şirket, aynı zamanda, hissedarlar arasında imzalanmış bulunan Pay Sahipleri Sözleşmesi kapsamında, Kurul'un kurumsal yönetim düzenlemeleri uyarınca kurması gereken ve aşağıda belirtilen komiteler haricinde, İK Komitesi, İcra Komitesi, Finans ve Kontrol Komitesi gibi bir takım operasyonel komiteler kurmuştur.

Şirket tarafından denetim komitesi, riskin erken saptanması komitesi, kurumsal yönetim komitesi ve ücretlendirme komitesi kurulacak olup, henüz bu konuda bağlayıcı bir karar alınmamıştır.

17.4. İhraççının Kurulun kurumsal yönetim ilkeleri karşısındaki durumunun değerlendirilmesi hakkında açıklama:

Şirket Esas Sözleşmesi'nin 24'üncü maddesinde yer alan "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum" maddesine göre; "Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygulaması zorunlu tutulan kurumsal yönetim ilkelerine uyulur. Zorunlu ilkelere uyulmaksızın yapılan işlemler ve alınan yönetim kurulu kararları geçersiz olup Esas Sözleşmeye aykırı sayılır. Kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması bakımından önemli nitelikte sayılan işlemlerde ve Şirket'in önemli nitelikteki ilişkili taraf işlemlerinde ve üçüncü kişiler lehine teminat, rehin ve ipotek verilmesine ilişkin işlemlerinde Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine uyulur. Sermaye Piyasası Kurulu'nun bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemelerine tabi olunması durumunda, yönetim kurulunda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir."

Şirket, Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca dahil olduğu grup Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan edilinceye kadar üçüncü grup içinde yer alacaktır. Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamındaki söz konusu yükümlülükler Şirket'in paylarının borsada işlem görmeye başlaması sonrasında yapılacak ilk genel kurul tarihi itibarıyla gerekli uyumu sağlaması gerekmektedir. Bu bağlamda, Şirket, paylarının borsada işlem görmeye başlamasından sonra yapılacak ilk genel kurul itibarıyla Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum sürecini tamamlamış olacaktır. Ayrıca, Şirket, Kurumsal Yönetim Tebliği hükümlerine titizlikle uymaya gayret edecektir.

Şirket tarafından ücretlendirme politikası, bilgilendirme politikası, kâr dağıtım politikası, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikası düzenlenmesi planlanmaktadır ancak henüz bu konuda bağlayıcı bir karar alınmamıştır.

17.5. Kurul düzenlemeleri uyarınca kurulması zorunlu olan ihraççının pay sahipleri ile ilişkiler biriminin faaliyetleri ile bu birimin yöneticisi hakkında bilgi:

Yatırımcı İlişkiler Birimi Temel Faaliyetleri:

- Yatırımcılara ilişkin kayıtların sağlıklı, güvenli ve güncel olarak tutulmasını sağlamak
- Yatırımcıların şirket ile ilgili yazılı bilgi taleplerini mevzuat çerçevesinde karşılamak
- Genel kurul toplantılarında pay sahiplerine sunulacak dokümanı hazırlamak
- Toplantı tutanaklarının usulüne uygun tutulması amacıyla gerekli önlemleri almak

- Kamuyu aydınlatma ile ilgili her hususun mevzuata uygun şekilde gerçekleşmesini gözetmek ve izlemek

Bu birim tüm çalışmalarında elektronik haberleşme ortamlarını ve Şirket'in İnternet sitesini kullanmaya zen gösterir.

İzahname tarihi itibarıyla sermaye piyasası lisanslarına sahip personel istihdam edilmemiştir. Şirket, II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında paylarının ilk defa halka arz edilmesi ve borsada işlem görmeye başlaması için Kurula başvuran/başvurulan ortaklık olarak Şirket'in, yatırımcı ilişkileri bölümü oluşturarak, bu kapsamda yükümlülüklerini, paylarının borsada işlem görmeye başlaması tarihinden itibaren altı ay içerisinde yerine getirmesi gerekmektedir. Şirket bu doğrultuda en kısa sürede mevzuatta yer alan Şartları sağlayan personel atamasını gerçekleştirecektir.

18. PERSONEL HAKKINDA BİLGİLER

18.1. İzahnamede yer alan her bir finansal tablo dönemi için ortalama olarak veya dönem sonları itibarıyla personel sayısı, bu sayıda görülen önemli değişiklikler ile mümkün ve önemli ise belli başlı faaliyet alanları ve coğrafi bölge itibarıyla personelin dağılımı hakkında açıklama:

Çalışanlar

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Enerjisa'nın konsolide olarak toplam 9.551 çalışanı bulunmaktadır. Aynı tarih itibarıyla, Enerjisa'nın kendi bünyesinde 171 çalışanı, Şirket'in dağıtım şirketlerinin 8.284 çalışanı ve perakende satış şirketlerinin 1.096 çalışanı bulunmakta olup, bu çalışanların tamamı tam zamanlıdır. Bunlara ek olarak, aynı tarih itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin dışarıdan hizmet alımı kapsamında kullandığı tam zamanlı personel sayısı sırasıyla 772 ve 205'tir.

Aşağıdaki tabloda, Enerjisa ve bağlı ortaklıklarından her birinin çalışanları hakkında belirtilen tarihler itibarıyla bilgi vermektedir.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
Enerjisa (tek başına)¹				
Toplam	140	171	182	171
Dışarıdan hizmet alınan personel.....	-	-	-	-
Dağıtım Şirketleri²				
Toplam	6.555	7.269	7.812	8.284
Dışarıdan hizmet alınan personel.....	722	861	840	772
Perakende Satış Şirketleri³				
Toplam	840	981	1091	1096
Dışarıdan hizmet alınan personel.....	167	221	245	205
Enerjisa (konsolide)⁴				
Toplam	7535	8421	9085	9551
Dışarıdan hizmet alınan personel.....	889	1082	1085	977

- (1) Sadece Enerjisa çalışanlarını kapsamakta olup, Şirket bağlı ortaklıklarının çalışanlarını ("Dağıtım Şirketleri" ve "Perakende Satış Şirketleri" alt başlıkları altında gösterilmektedir.) kapsamamaktadır.
- (2) Sadece Şirketin dağıtım şirketleri olan Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ çalışanlarını kapsamaktadır.
- (3) Sadece Şirketin perakende satış şirketleri olan Başkent EPSAŞ, AYESAŞ ve Toroslar EPSAŞ çalışanlarını kapsamaktadır.
- (4) Sadece Şirketin çalışanlarını kapsamakta olup, tüm Şirket iştiraklerin çalışanlarını ("Dağıtım Şirketleri" ve "Perakende Satış Şirketleri" alt başlıkları altında gösterilmektedir.) kapsamaktadır.

1 Eylül 2015 tarihinde EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Tes-İş Sendikası'yla dört ayrı toplu iş sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmeler 1 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girerek 28 Şubat 2018 tarihine kadar geçerli olacaktır. Şirketin perakende satış şirketleri, bir sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalamayı talep edebilmesi için gereken kıstaslara uygun değildir. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihleri ile 30 Aralık 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla, sırasıyla çalışanlarımızın %71,5, %67,3, %71,0, %66,0 ve %67,0'ı Tes-İş işçi sendikası üyeleridir.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla şirketlerden her birinde sendikalı ve sendikasız çalışan sayıları hakkındaki bilgiler yer almaktadır.

30 Eylül 2017 itibarıyla

	Sendikalı	Sendikasız	Toplam
Enerjisa (tek başına).....	-	170	170
Dağıtım şirketleri	6396	1868	8284
Perakende satış şirketleri ⁽¹⁾	-	1096	1096
Toplam	6396	3134	9550

(1) Şirketin perakende satış şirketleri, bir sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalamayı talep edebilmesi için gereken kıstaslara uymamaktadır.

18 Ekim 2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca, elektrik dağıtım sektöründe grev ve lokavt yasaktır. Bu nedenle, Şirket'in dağıtım şirketlerindeki sendikalı işçiler tarafından grev düzenlenemez. Şirket'in yönetimi, geçmişte ve güncel olarak Tes-İş sendikasıyla iyi ilişkileri olduğuna inanmaktadır. Şirket bugüne kadar önemli bir iş uyuşmazlığı, çalışanlarının işe alınmaları veya işlerine devam etmeleriyle ilgili herhangi bir ciddi problem yaşamamıştır ve bir iş uyuşmazlığı, grev veya çalışanlarla uyuşmazlık nedeniyle iş operasyonları ciddi bir şekilde kesintiye uğramamıştır.

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'ndaki son değişiklikler doğrultusunda, Şirket'in çalışanlarını otomatik olarak özel emeklilik sistemine kaydetmesi gereklidir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri böyle bir sistemi uygulamaya başlamış bulunmaktadır. Kısmi bölünme işlemi öncesinde, EEDAŞ da böyle bir sistem başlatmıştır ve Enerjisa'nın bu yükümlülüğünü 1 Ocak 2018 tarihine kadar yerine getirmesi gereklidir. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından önce, EEDAŞ çalışanları için özel emeklilik sistemi başlatılmış olduğundan, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşaması sonucunda EEDAŞ'tan Enerjisa'ya devredilen çalışanlar için bu sistemin uygulanmasına devam edilmektedir. Şirket, AvivaSA Emeklilik ve Hayat A.Ş.'nin Şirket çalışanlarını özel emeklilik sistemine kaydetmesi için çalışmalar yapmaktadır. Bu sistem Şirket'e ek bir finansal yük getirmeyecek ve Şirket aynı sosyal güvenlik primlerini ödemeye devam edecektir.

Şirket, ticari operasyonları için motive ve yüksek nitelikli işgücünün gerekli olduğuna inanmaktadır. Şirket, aynı zamanda, gelecekteki başarısının ve istikrarının, nitelikli ve yetenekli çalışanları belirleme, işe alma, eğitme ve elinde tutma kabiliyetini sürdürmesi olduğuna da inanmaktadır. Şirket, teknik uzmanlığa ve yetkinlik gelişimine odaklanan çalışanlarına gelişim fırsatları sağlamaktadır. Şirket, teknik uzmanlık gelişimi ve yetkinlik gelişimi alanlarıyla diğer belirli alanlarda düzenli olarak çalışanları için eğitim programları düzenlemektedir. Şirket çalışanları, işe alınmaları üzerine, Şirket'te çalışmaya başlamadan önce bir oryantasyon programından geçmekte ve tüm çalışanlar sağlık, güvenlik ve davranış kuralları eğitimleri almaktadırlar. Şirket çalışanları, ayrıca Şirket tarafından sunulan çevrimiçi eğitim programları, sınıf içi eğitimler, farklı hedef gruplar için özel olarak tasarlanan yapılandırılmış gelişim programları, koçluk, rehberlik ve tersine rehberlik ve dil kursları gibi diğer gelişme araçlarından ve yüksek lisans ve doktora dereceleri için öğrenim ücreti desteğinden yararlanmaktadırlar.

Şirket, bunlara ek olarak iş başı eğitim programları da düzenlemektedir ve bu programları kalifiye ara çalışan sayısını artırmak ve onlara mesleki deneyim kazandırmak amacıyla sunmaktadır. Şirket, bu eğitim programları kapsamında, kamu istihdam hizmetleri sunan Türkiye İş Kurumu'na ("İşkur") kayıtlı olan işsizleri eğitmek ve potansiyel olarak işe almak amacıyla İşkur'la çalışmaktadır. Şirket'in İşkur'la yürüttüğü program kapsamında, eğitim alanların kursun tamamlanması üzerine işveren tarafından orantılı olarak işe alınması beklenmektedir ve bu çalışanların maaşları İşkur tarafından finanse edilmektedir. Kursun tamamlanması üzerine işe alınan çalışanların sigorta primleri, teşvik olarak orantılı bir şekilde ödenmektedir. Şirket, Nisan 2015'te İşkur programlarına katılmaya başladığından bu yana, İşkur vasıtasıyla toplamda [●] çalışanı işe almış bulunmaktadır ve bu çalışanlardan [●]'ı an itibarıyla Şirket'te çalışmaktadır.

Şirket, beyaz yakalı çalışanlarına Şirket'in ticari operasyonlarına katkılarına göre ikramiyeler sunarak onları teşvik etmekte ve genel olarak başka teşvikler sunmaktadır. Şirket, her çalışanın yılsonu performans sonuçlarını belirlenen performans hedefleriyle karşılaştırarak yıllık performans değerlendirmeleri yapmakta ve bu değerlendirmeler, Şirket'in ödüllendirme, tanımlama ve gelişim programlarının dayanağını

oluşturmaktadır. Şirket, hedef belirleme s¼recinde, esas olarak belirli, ölç¼lebilir, erişilebilir, alakalı ve s¼reye dayanan akıllı ve önemli performans göstergelerine odaklanmaktadır. Her yıl, Şirket'in stratejik ve operasyonla ilgili hedeflerine göre, departmanların önemli performans göstergeleri, bireysel önemli performans göstergeleri ve beyaz yakalı çalışanlara yönelik eylem planları tespit edilmektedir.

18.2. Pay sahipliği ve pay opsiyonları:

18.2.1. Yönetim kurulu üyelerinin ihraççının paylarına yönelik sahip oldukları opsiyonlar hakkında bilgi:

Yönetim kurulu üyelerinin ihraççının paylarına yönelik herhangi bir opsiyon hakkı bulunmamaktadır.

18.2.2. Yönetimde söz sahibi olan personelin ihraççının paylarına yönelik sahip oldukları opsiyonlar hakkında bilgi:

Yönetimde söz sahibi personelin ihraççının paylarına yönelik herhangi bir opsiyon hakkı bulunmamaktadır.

18.2.3. Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan her türlü anlaşma hakkında bilgi:

Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan bir anlaşma yoktur.

19. ANA PAY SAHİPLERİ

19.1. İhraççının bilgisi dahilinde son genel kurul toplantısı ve son durum itibarıyla sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan gerçek ve tüzel kişiler ayrı olarak gösterilmek kaydıyla ortaklık yapısı veya böyle kişiler yoksa bulunmadığına dair ifade:

Son genel kurul toplantısı ve son durum itibarıyla sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan tüzel kişilere ilişkin bilgi aşağıda temin edilmektedir. Son durum itibarıyla; Şirket'in güncel pay sahipliği yapısı aşağıdaki gibidir.

Enerjisa Enerji A.Ş.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	27/03/2017		15/11/2017	
	(TL)	(%)	(TL)	(%)
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	4.795.342.710,00	50,0	590.534.483,56	50,0
DD Turkey Holdings S.A.R.L.	4.795.342.710,00	50,0	590.534.483,56	50,0
TOPLAM	9.590.685.420,00	100,0	1.181.068.967,12	100,0

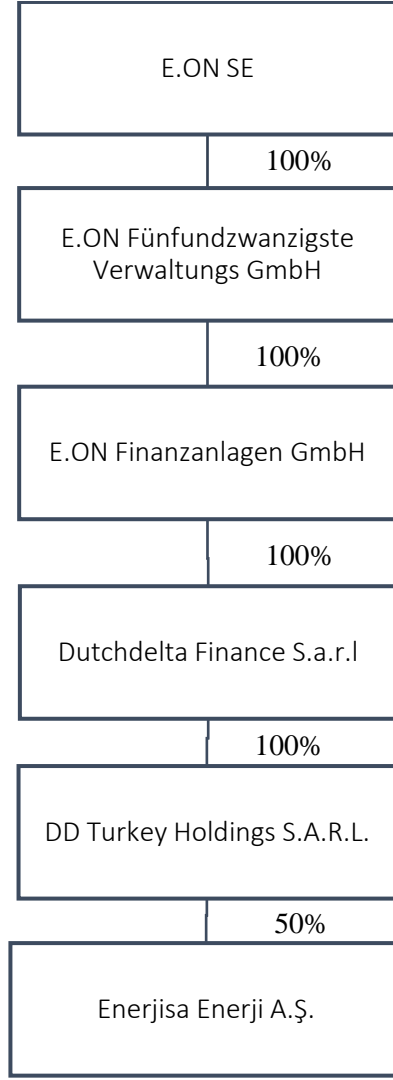
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	30/03/2017		15/11/2017	
	(TL)	(%)	(TL)	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	287.100.000,56	14,07	287.100.000,56	14,07
Serra Sabancı	147.160.295,80	7,21	147.160.295,80	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	141.566.960,87	6,94	141.566.960,87	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	141.566.960,87	6,94	141.566.960,87	6,94
Diğer	1.323.009.712,90	64,84	1.323.009.712,90	64,84
TOPLAM	2.040.403.931,00	100,00	2.040.403.931,00	100,00

DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

E.ON SE'nin, Enerjisa Enerji A.Ş.'deki dolaylı pay sahipliği aşağıda yer alan tabloda açıklanmaktadır.

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	[●]/[●]/2017		15/11/2017	
	(Avro)	(%)	(TL)	(%)
Dutchdelta Finance S.a.r.l	50.012.500,00	100,0	50.012.500,00	100,0
TOPLAM	50.012.500,00	100,0	50.012.500,00	100,0

Dutchdelta Finance S.a.r.l.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	[●]/[●]/2017		15/11/2017	
	(Avro)	(%)	(TL)	(%)
E.ON Fünfundzwanzigste Verwaltungs GmbH	[●]	100,0	[●]	100,0

TOPLAM	[•]	100,0	[•]	100,0
---------------	-----	--------------	-----	--------------

E.ON Fünfundzwanzigste Verwaltungs GmbH'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	[•]/[•]/2017		15/11/2017	
	(Avro)	(%)	(TL)	(%)
E.ON Finanzanlagen GmbH	50.012.500,00	100,0	50.012.500,00	100,0
TOPLAM	50.012.500,00	100,0	50.012.500,00	100,0

E.ON Fünfundzwanzigste Verwaltungs GmbH'nin mevcut ortaklık yapısı:

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	[•]/[•]/2017		15/11/2017	
	(Avro)	(%)	(TL)	(%)
E.ON SE	[•]	100,0	[•]	100,0
TOPLAM	[•]	100,0	[•]	100,0

19.2. Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payları %5 ve fazlası olan gerçek ve tüzel kişi ortakların sahip oldukları farklı oy haklarına ilişkin bilgi veya bulunmadığına dair ifade:

Şirket'in tüm ortakları tüzel kişidir ve sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payı %5 ve fazlası olan tüzel kişi ortak olan Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin farklı bir oy hakkı bulunmamaktadır.

19.3. Sermayeyi temsil eden paylar hakkında bilgi:

Şirket'in sermayesini temsil eden paylarda imtiyaz bulunmamaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazların türü (Kimin sahip olduğu)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
Yoktur	Nama	İmtiyaz bulunmamaktadır	0,01*	1.181.068.967,12	100
			TOPLAM	1.181.068.967,12	100

(* Şirket esas sözleşmesinin 7. maddesine göre Şirket paylarının nominal değeri 0,01 TL olup, ilgili mevzuat uyarınca BİST'te asgari işlem birimi 1 TL (1 lot) olduğu için, Şirket'in 0,01 TL nominal değerli 100 adet payı 1 TL nominal değere ve 1 lota denk gelmektedir.

19.4. İhraççının bilgisi dahilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler:

İzahnamenin 19.1 numaralı maddesinde belirtilen Şirket'in doğrudan ortakları Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L., Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine doğrudan sahiptir. Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'nin yönetim hâkimiyetine sahip olmalarının kaynağı, Enerjisa Enerji A.Ş. paylarına %50 - %50 oranında sahip olmalarıdır. İzahnamenin 19.1 numaralı maddesinde belirtilen Şirket dolaylı ortakları Sakıp Sabancı Holding A.Ş. ve E.ON SE, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine dolaylı yoldan sahiptir.

Esas Sözleşmenin 9'uncu maddesi uyarınca, Şirket, sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin aday gösterilmesi ve seçiminde, Kurul'un bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemeleri esas alınır.

Esas Sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Esas Sözleşme'nin 7'inci maddesi uyarınca, yönetim kurulu Türk Ticaret Kanunu ve sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda (i) kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi artırmaya, (ii) pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılmasına ve (iii) primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz. Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kısıtlanması suretiyle kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımı yapılması durumunda, bu ihracın kayıtlı sermaye tavanına dahilinde kalması şartıyla, Yönetim Kurulu, tek bir sermaye artırımında çıkarılmış sermayenin %10'una kadar sermaye artırımı yapma yetkisini kullanabilir.

Yukarıda bahsedilenlerin yanı sıra aşağıdaki esas sözleşme hükümleri de Şirket kontrolünün ve hakimiyetin kötüye kullanılmasını engelleyici niteliğe sahiptir.

Esas Sözleşmenin;

- 9. maddesi gereğince; bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlerinin belirlenmesinde Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.
- 9. Maddesi gereğince; yönetim kurulunun Sermaye Piyasası Kanunu, T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulunun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemeleri ile Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında kurmakla yükümlü olduğu komitelerin oluşumu, görev ve çalışma esasları ile yönetim kurulu ile ilişkileri hakkında, ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.
- 12. Maddesi gereğince; Şirket'in ve mevzuatta öngörülen diğer hususların denetimine ilişkin olarak Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.
- 23. Maddesi gereğince; Şirket konsolide karının %1'ini Sabancı Üniversitesi'ne ve/veya Sabancı Vakfına bağışlayabilir ve bu şekilde yapılacak bağışların yıllık toplam tutarı beş (5) Milyon Euro ile sınırlıdır.
- 24. maddesi gereğince; yönetim kurulunda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Kurul'un kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir.

Ayrıca, paylar Borsa'da işlem görmeye başladıktan sonra, Şirket'in halka açılmanın getireceği denetimlere tabi olması da kontrol gücünün kötüye kullanımını engelleyecek etkenler arasında olduğu düşünülmektedir.

19.5. İhraççının yönetim hakimiyetinde değişikliğe yol açabilecek anlaşmalar/düzenlemeler hakkında bilgi:

Uygulanması sonucunda daha ileri bir zamanda Şirket'in yönetim hakimiyetinde bir değişiklik meydana getirebilecek, Şirket'in de bilgi sahibi olduğu anlaşma ya da düzenleme bulunmamaktadır.

19.6. Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payları %5 ve fazlası olan gerçek kişi ortakların birbiriyle akrabalık ilişkileri:

Şirket'in ortakları tüzel kişidir.

20. İLİŞKİLİ TARAFLAR VE İLİŞKİLİ TARAFLARLA YAPILAN İŞLEMLER HAKKINDA BİLGİLER

20.1. İzahnamede yer alan hesap dönemleri ve son durum itibarıyla ilişkili taraflarla yapılan işlemler hakkında UMS 24 çerçevesinde ayrıntılı açıklama:

Şirket'in belirlediği ilişkili tarafları, Sabancı Grubu içerisinde Akbank, Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. ("**Bimsa**"), Çimsa Çimento Sanayi A.Ş. ("**Çimsa**"), Enerjisa Enerji Üretim ve Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer ilişkili taraflardır.

EEDAŞ ve Enerjisa Arasındaki İlişkili taraf İşlemleri

Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, 28 Nisan 2017 tarihinde EEDAŞ ile Enerjisa birleşmiş ve tasfiyesiz olarak sona ermiştir. Bu işlemin sonunda varlığını sürdüren taraf Enerjisa olmuştur. EEDAŞ ve Enerjisa arasındaki birleşme işlemleri öncesinde, EEDAŞ ve Enerjisa arasında imzalanmış bulunan kredi işlemleri de dâhil olmak üzere, Enerjisa'yla bir takım ilişkili taraf işlemi gerçekleştirmiştir. Birleşme işlemi sonucunda, EEDAŞ varlıklarının ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, bu İzahnamenin tarihi itibarıyla Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları Kurumsal Yeniden Yapılanma süreciyle ortadan kalkmıştır.

İlişkili Taraf İşlemlerinin Özeti

Akbank ve Enerjisa'yla Yapılan İlişkili Taraf İşlemleri

Aşağıdaki tabloda, Akbank'ın kullandığı kredilerden doğan kısa ve uzun vadeli borçların belirtilen tarihler itibarıyla dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>			
<i>Kısa vadeli borçlar</i>				
Akbank	223.611	400.916	1.486.450	1.165.679
Enerjisa ⁽¹⁾	-	99.000	83.502	-
Total	223.611	499.916	1.569.952	1.165.679
<i>Uzun vadeli borçlar</i>				
Akbank	830.000	1.209.469	1.050.000	1.530.000
Enerjisa ⁽¹⁾	-	20.000	-	-
Toplam	830.000	1.229.469	1.050.000	1.530.000

(1) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Diğer İlişkili Taraflarla Yapılan İlişkili Taraf İşlemleri

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından olan kısa vadeli ticari alacaklarının ve ilişkili taraflarına olan kısa vadeli ticari borçlarının bir dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017

(bin Türk Lirası)

İlişkili taraflardan olan kısa vadeli ticari alacaklar

Çimsa	-	300	13.518	10.539
Enerjisa Elektrik Toptan.....	17.099	3.906	2.242	244
Bimsa	-	-	-	-
Enerjisa ⁽¹⁾ .	-	52	41	-
Enerjisa Enerji Üretim	86	1.309	-	814
Diğerleri.	-	857	-	19.836

İlişkili taraflara karşı kısa vadeli ticari borçlar

Çimsa	-	-	-	-
Enerjisa Elektrik Toptan.....	(58.233)	(114.098)	(111.738)	(104.225)
Bimsa.	(79)	(13.440)	(7.164)	(140)
Enerjisa ⁽¹⁾ .	(3.109)	(749)	(2.575)	-
Enerjisa Enerji Üretim	(6)	(20)	-	-
Diğerleri.	(1.825)	(1.692)	(4.584)	(88)
Bakiye	(46.067)	(123.875)	(110.260)	(73.020)

- (1) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından ticari olmayan kısa vadeli alacaklarının dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Çimsa	-	-	-	-
Enerjisa Elektrik Toptan.....	-	28	-	-
Diğerleri	-	39	2	-
Bakiye	-	67	2	-

31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla, Şirket'in ilişkili taraflarından uzun vadeli ticari alacağı veya ilişkili taraflarına karşı uzun vadeli ticari borcu bulunmamaktadır. Buna ek olarak, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in ilişkili taraflarından uzun vadeli ticari olmayan alacağı veya ilişkili taraflarına karşı uzun vadeli ticari olmayan borcu bulunmamaktadır. Yine aynı tarihler itibarıyla, Şirket'in ilişkili taraflarına karşı kısa vadeli ticari olmayan borcu yoktur.

İlişkili Taraf İşlemlerinden Doğan Diğer Gelirler ve Giderler

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Diğer gelirler⁽¹⁾				
Enerjisa Enerji Üretim	1.009	1.409	1.000	6.090
Enerjisa Elektrik Toptan.....	263	469	-	975

Enerjisa ⁽²⁾ .	-	469	-	-
Diğerleri				48
Toplam	1.272	2.347	1.000	7.113

- (1) Şirket'in ilişkili taraflarından olan diğer gelirleri hizmet ücretlerini kapsamaktadır.
- (2) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraf işlemleriyle ilgili diğer giderlerinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Diğer giderler⁽¹⁾				
Enerjisa ⁽²⁾	11.654	11.351	13.098	-
Enerjisa Elektrik Toptan.....	448	6.371	7.974	2.924
Bimsa	105	3.161	6.131	5.206
Diğerleri	1.909	2.637	775	2.916
Toplam	14.116	23.520	27.978	11.046

- (1) Şirketin ilişkili taraf işlemleriyle ilgili diğer giderler, yönetim ücretlerini, enerji portföyü danışmanlık ücretlerini ve bilgi teknolojisi danışmanlık ücretlerini kapsamaktadır.
- (2) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Şirketin ilişkili taraf işlemleri hakkında daha ayrıntılı bilgi için Finansal Tablolardaki Dipnot 4'e bakınız.

Akbank'la Finansman İşlemleri

Akbank ile Yapılan Finansman Düzenlemeleri

Şirket, işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak ve düzenlenmiş yatırım harcamalarını finanse etmek amacıyla Akbank'la birkaç genel kredi sözleşmesi imzalamıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın Şirkete kullandığı kredilerin geri ödenmemiş miktarı 2.290 milyon TL ve 263,6 milyon Amerikan Dolarıdır. Para birimi Amerikan Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir. Şirketin, Akbank'ın Şirkete vermiş olduğu kredilerden doğan kısa vadeli borçlarının 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla toplam miktarı 1.165.679 bin TL ve uzun vadeli borçlarının toplamı 1.530.000 bin TL'dir. Para birimi Amerikan Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Akbank'tan alınan ve Akbank'a ödenen faizlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla	30 Eylül itibarıyla
--	----------------------	---------------------

	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Alınan faiz ödemesi				
Akbank	34.312	12.347	14.884	19.099
Yapılan faiz ödemesi				
Akbank	72.377	152.029	257.432	296.389

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Akbank hesaplarındaki nakit bakiyelerinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Akbank	70.863	87.772	12.921	81.795
Toplam	70.863	87.772	12.921	81.795

Enerjisa'yla Yapılan Finansman İşlemleri

EEDAŞ ve Enerjisa'nın birleşme işlemleri öncesinde, EEDAŞ nakit pozisyonunu optimize etmek amacıyla Enerjisa'yla bir takım kredi sözleşmesi akdetmiştir. Ancak birleşme işlemi sonucunda, EEDAŞ'ın tüm varlıkları ve yükümlülükleri defter değeri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, bu İzahnamenin tarihi itibarıyla, Enerjisa'nın EEDAŞ'a olan yükümlülükleri Kurumsal Yeniden Yapılanma sürecinde ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Enerjisa'ya ödenen faizlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Enerjisa ⁽¹⁾	-	2.452	11.884	-

- (1) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

20.2. İlişkili taraflarla yapılan işlerin ihraçının net satış hasılatı içindeki payı hakkında bilgi:

Enerjisa Elektrik Toptan'dan Satın Alınan Elektrik

Şirket, serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlar için, Enerjisa Elektrik Toptan'dan elektrik satın almakta ve daha sonra bu elektriği müşterilerine satmaktadır. Şirket bu nedenle Enerjisa Elektrik Toptan ile ikili sözleşmeler akdetmektedir. Şirketin Enerjisa Elektrik Toptan'dan 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.425.332 TL, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda 2.193.985 TL, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda 1.422.659 TL, 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 1.071.809 TL ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde [515.082 TL] tutarında elektrik satın almıştır. Aynı dönemlerde Enerjisa Elektrik Toptan, Şirketin müşterilerine sattığı elektrik toplamının sırasıyla yaklaşık %21,2 30,5, %24,2, %23,6 ve %10,2'sini tedarik etmiştir.

Kurumsal Yeniden Yapılanmanın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa'nın elektrik satın alma faaliyetlerinin yönetimi için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Enerjisa'nın bu satın

alma yönetimi faaliyetleri daha önce Enerjisa Elektrik Toptan kapsamındaki bir birim tarafından yürütülmekteydi ve bu ticari iş biriminin kurulmasından bu yana Enerjisa kendi elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi yönetebilmektedir.

Sabancı Grup Şirketlerine Elektrik Satışı

Şirket, Enerjisa Elektrik Toptan, Çimsa ve Akbank'ın da aralarında olduğu ilişkili taraflarına elektrik satmaktadır. Şirket bu satışlar için söz konusu ilişkili taraflarıyla ikili işlemler yapmaktadır. Aşağıdaki tabloda, Şirketin ilişkili taraflarına belirtilen tarihler itibarıyla yaptığı satışların dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
	<i>(bin Türk Lirası)</i>			
Elektrik Satışları				
Enerjisa Elektrik Toptan	100.434	74.068	40.747	237
Çimsa	2.099	27.233	20.988	57.934
Akbank	-	489	825	17.828
Diğerleri	-	202	3.844	52.949
Toplam	102.533	101.992	66.404	128.948
Toplam net satış hasılatı içindeki payı	%[●]	%[●]	%[●]	%[●]

21. DİĞER BİLGİLER

21.1. Sermaye Hakkında Bilgiler

İzahname tarihi itibarıyla, Şirketin çıkarılmış sermayesi 1.181.068.967,12 TL'dir.

21.2. Kayıtlı Sermaye Tavanı:

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 4.000.000.000 TL'dir.

21.3. Dönem başı ve dönem sonundaki fiili dolaşımdaki pay sayısının mutabakatı ve izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla sermayenin %10'undan fazlası aynı olarak ödenmişse konu hakkında bilgi:

Fiili dolaşımda pay bulunmamaktadır. Şirketin aynı sermayesi bulunmamaktadır.

21.4. Sermayeyi temsil etmeyen kurucu ve intifa senetleri vb. payların sayısı ve niteliği hakkında bilgi:

Yoktur.

21.5. İhraççının paylarından, kendisi tarafından bizzat tutulan veya onun adına tutulan veya bağlı ortaklıklarının sahip oldukları ihraççı paylarının adedi, defter değeri ve nominal değeri:

Yoktur.

21.6. Varanlı sermaye piyasası araçları, paya dönüştürülebilir tahvil, pay ile değiştirilebilir tahvil vb. sermaye piyasası araçlarının miktarı ve dönüştürme, değişim veya talep edilme esaslarına ilişkin bilgi:

Yoktur.

21.7. Grup şirketlerinin opsiyona konu olan veya koşullu ya da koşulsuz bir anlaşma ile opsiyona konu olması kararlaştırılmış sermaye piyasası araçları ve söz konusu opsiyon hakkında ilişkili kişileri de içeren bilgi:

Yoktur.

21.8. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla yapılan sermaye artırımları ve kaynakları ile sermaye azaltımları, yaratılan/iptal edilen pay grupları ve pay sayısında değişikliğe yol açan diğer işlemlere ilişkin bilgi:

Şirket, 06.06.2014 tarih ve 8585 sayılı TTSG'de yayımlanan, 29.05.2014 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde, sermayesini 7.990.685.420,00 TL'den 8.890.685.420,00 TL'ye artırmıştır.

Şirket, 27.11.2015 tarih ve 8956 sayılı TTSG'de yayımlanan, 16.11.2015 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde, sermayesini 8.890.685.420,00 TL'den 9.590.685.420,00 TL'ye artırmıştır.

25.08.2017 tarihi itibarıyla tamamlanan kısmi bölünme işlemi neticesinde Şirket, sermayesinde 8.409.616.452,88 TL'lik bir indirim yaparak sermayesini 9.590.685.420,00 TL'den 1.181.068.967,12 TL'ye indirmiştir. Şirketin mevcut sermayesi 1.181.068.967,12 TL'dir.

Yukarıda belirtilenler haricinde Şirketin pay sayısında değişikliğe yol açan başka herhangi bir işlem olmamakla birlikte, 14.11.2017 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde Şirket sermayesini A ve

B gurubu olmak üzere iki pay grubuna ayıran pay grupları kaldırılmıştır. Şirketin mevcut sermayesinde herhangi bir pay grubu bulunmamaktadır.

Öte yandan, 14.11.2017 tarihinde düzenlenen olağanüstü genel kurul toplantısında alınan karar ile kayıtlı sermaye sistemine geçilmesine ve gerekli esas sözleşme tadillerinin yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir. Şirketin kayıtlı sermaye sistemine geçişte sermayesi 1.181.068.967,12 TL (bir milyar yüz seksen bir milyon altmış sekiz bin dokuz yüz altmış yedi Türk Lirası on iki Kuruş). Bu sermaye her biri 0,01 TL değerinde 118.106.896.712 adet paya ayrılmıştır. Söz konusu sermayenin tamamı muvazaadan ari bir şekilde ödenmiştir. Şirketin pay senetleri nama yazılıdır, pay senetleri muhtelif küpürler halinde bastırılabilir. Sermayenin tamamı ödenmedikçe hamiline yazılı pay senedi çıkarılamaz. Pay senedi veya ilmühaber bastırmaya yönetim kurulu yetkilidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Kurul'un 10.11.2017 tarih ve 40/1368 sayılı Kurul toplantı kararı ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 4.000.000.000 TL'dir. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından verilen kayıtlı sermaye tavanı izni başlangıcı 2017 yılı ve bitişi 2021 yılı olmak üzere beş yıldır. 2021 yılı sonunda kayıtlı sermaye tavanına ulaşılmamış olsa dahi, 2021 yılından sonra Yönetim Kurulu tarafından sermaye artırımı kararı alınabilmesi için, daha önce Sermaye Piyasası Kurulu tarafından izin verilen tavan ya da karar verilecek yeni kayıtlı sermaye tavanı tutarı için Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izin almak suretiyle genel kuruldan yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması halinde, Şirket kayıtlı sermaye sisteminden çıkmış sayılır.

21.9. İhraççının son on iki ay içinde halka arz, tahsisli veya nitelikli yatırımcıya satış suretiyle pay ihracının bulunması halinde, bu işlemlerin niteliğine, bu işlemlere konu olan payların tutarı ve niteliklerine ilişkin açıklamalar:

Yoktur.

21.10. İhraççının mevcut durum itibarıyla paylarının borsada işlem görmesi durumunda hangi payların borsada işlem gördüğüne veya bu hususlara ilişkin bir başvurusunun bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

21.11. İzahnamenin hazırlandığı yıl ve bir önceki yılda eğer ihraççı hâlihazırda halka açık bir ortaklık ise ihraççının payları üzerinde üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen ele geçirme teklifleri ile söz konusu tekliflerin fiyat ve sonuçları hakkında bilgi:

Yoktur.

21.12. Esas Sözleşme ve iç yönergeye ilişkin önemli bilgiler:

Esas sözleşme

Esas Sözleşmenin 9'uncu maddesi uyarınca, Şirket, sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin aday gösterilmesi ve seçiminde, Kurul'un bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemeleri esas alınır. Esas Sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Esas Sözleşme'nin 7'inci maddesi uyarınca, yönetim kurulu Türk Ticaret Kanunu ve sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda (i) kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay

ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi artırmaya, (ii) pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılmasına ve (iii) primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz. Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kısıtlanması suretiyle kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımı yapılması durumunda, bu ihracın kayıtlı sermaye tavanına dahilinde kalması şartıyla, Yönetim Kurulu, tek bir sermaye artırımında çıkarılmış sermayenin %10'una kadar sermaye artırımı yapma yetkisini kullanabilir.

İç Yönerge

Yönetim kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 367. maddesi uyarınca hazırlayacağı bir iç yönerge ile yönetimi kısmen veya tamamen yönetim kurulu üyesi olan veya olmayan bir veya birkaç kişiye (Murahhaslara ve/veya "Görevli Üye"lere ve/veya "Yönetim"e) devretmeye yetkilidir. "Yönetim" Yönetim kurulunun bütünü dışındaki genel müdür, yardımcıları; müdürler, yardımcıları ve buna benzer farklı unvanlardaki kişilerden oluşan ekibi ifade eder. Yönetim, devredilmediği sürece, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir.

Yönetim kurulu hazırlayacağı bu iç yönerge ile murahhasların yetki ve sorumluluklarını tayin eder ve Yönetim kuruluna tanınmış olan her türlü yetki ve sorumluluğu, yine yönetim kurulunun tespit edeceği şartlar, hükümler ve kısıtlamalar dâhilinde ilgili kişilere devredebilir ve gerekli gördüğünde bu yetkilerin tamamını veya bir kısmını değiştirip tadil edebilir veya geri alabilir. Türk Ticaret Kanun'unun 375. maddesi saklıdır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 370. maddesi çerçevesinde Yönetim Kurulu temsil yetkisini, Yönetim Kurulu üyesi olan veya pay sahibi ya da yönetim kurulu üyesi olmaları zaruri bulunmayan bir veya birkaç kişiye bırakabilir. Ancak böyle bir durumda en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin olması şarttır.

21.13.Esas sözleşmenin ilgili maddesinin referans verilmesi suretiyle ihraççının amaç ve faaliyetleri:

Esas Sözleşmenin 4'üncü maddesinde belirtildiği üzere Şirket amaçlarını gerçekleştirebilmek için aşağıda belirtilen konularda faaliyet gösterir.

- Elektrik enerjisi üretimi, dağıtımı, perakende satışı, toptan satışı ve ilgili sair faaliyetler ile iştirak eden şirketlere hizmet verecek servis birimleri oluşturabilir;
- Elektrik şebekeleri ve elektrik üretim tesisleri de dahil olmak üzere elektrik enerjisi sektörüne yönelik olarak tüm teknik altyapı ve sistemlerin bakım ve işletme hizmetlerini sağlayabilir;
- Elektrik şebekeleri ve elektrik üretim tesisleri de dahil olmak üzere elektrik enerjisi sektörüne yönelik olarak anahtar teslim projeler yürütebilir;
- Elektrik yüksek, orta ve alçak gerilim hat ve tesislerinin, elektrik şebekelerinin, trafoların, elektrik dağıtım pano ve tablolarının, kontrol kumanda sistemlerinin, sayaçların proje, montaj, bakım, onarımlarını yapmak ve bu konularda taahhüt işlerine girebilir;
- Kamu ve özel kişi ve kuruluşlara karşı elektrik, doğalgaz, su endekslerini okuma, sayaç değiştirme, sayaç mühürleme, kesme, açma, faturalama ve benzeri işlerle ilgili taahhütlerde bulunabilir;
- Her türlü elektrik, elektronik, elektromekanik araç ve gereçleri almak, satmak, ithal ve ihraç etmek, imalatını yapabilir veya yaptırabilir;
- İşletme konusu ile ilgili olarak bilgi-işlem, bilişim teknolojileri hizmetleri verebilir;
- İşletme konusu ile ilgili personel ve malzeme taşıma hizmetleri verebilir ve bu konularda taahhütlere girebilir;

- İşletme konusu ile ilgili etüt, planlama ve projeleri yapabilir, buna bağlı olarak gerekli tesislerin ve sistemlerin kurulmasını sağlayabilir;
- İşletme konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmetleri yurt içinden ve yurt dışından tedarik edebilir;
- Kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makineleri bulundurabilir, bu maksatla kurulmuş tesis ve makineler ile insan gücü kapasitelerini değerlendirebilir;
- İşletme konusu ile ilgili olarak gerekli sistem ve makine teçhizat konularında araştırma-geliştirme çalışmaları yapabilir, yurt içi imkanlarını göz önüne alarak gerektiğinde bunları imal edebilir veya ettirebilir;
- İşletme konusuna giren işlerin yapılabilmesi için her türlü vasıta, araç, makine, tesisat, teçhizat, elektrikli veya elektronik cihazlar, donanım, yazılım satın alabilir, kiralayabilir, ithal ve ihraç edebilir ve bunlar üzerinde aynı veya şahsi tasarrufta bulunabilir;
- Sermaye piyasası mevzuatında belirlenen esaslara ve sınırlamalara uymak şartı ile işletme konusuna giren menkul ve gayrimenkul malları iktisap edebilir, satın alabilir, satabilir, adi kira veya finansal kiralama yolu ile kiralayabilir, kiraya verebilir, onlar üzerinde her surette tasarruf edebilir, maliki olduğu veya kiraladığı gayrimenkuller üzerinde her türlü bina, tesis ve benzeri inşaatı üçüncü şahıslara yaptırabilir;
- İşletme konusu ile ilgili ithalat, ihracat işleri yapabilir;
- İşletme konusuna giren sınai ve ticari yatırımlarda bulunabilir;
- İşletme konusunu gerçekleştirmek üzere yerli ve yabancı diğer gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapabilir.

21.14. Yönetim kuruluna ve komitelere ilişkin önemli hükümlerin özetleri:

Yönetim Kurulu

Şirketin temsil ve ilzamu sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilir. Yönetim kurulu; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer mevzuatla kendisine verilen görevleri ifa eder. Yönetim kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 370/2'inci maddesi uyarınca; temsil yetkisini, kanunen devredilemez nitelikte olan görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, yönetim kurulu üyesi olan murahhaslara ve/veya görevli üyelere ve/veya yönetim kurulu üyesi olmayan müdürlere bırakabilir. Bu kişilere verilecek ücreti yönetim kurulu tespit eder. İmzaya yetkili olanlar ve dereceleri yönetim kurulu tarafından düzenlenecek olan imza sirkülerinde hiçbir şahsın tek başına temsil ve ilzam etme yetkisine sahip olmayacağı bir şekilde düzenlenecektir. Yönetim, devredilmediği sürece, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir. Yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Yönetim kuruluna Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetim ilkelerinde belirtilen, yönetim kurulu üyelerinin bağımsızlığına ilişkin esaslar çerçevesinde, yeterli sayıda bağımsız yönetim kurulu üyesi, genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız üyelerin Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerinde yer alan şartları taşıması şarttır. Bağımsız üyenin bağımsızlığını kaybetmesi, istifa etmesi veya görevini yerine getiremeyecek duruma gelmesi halinde, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde belirlenen prosedürlere uyulur. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlerinin belirlenmesinde Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

Şirket tarafından denetim komitesi, riskin erken saptanması komitesi, kurumsal yönetim komitesi ve ücretlendirme komitesi kurulacak olup, henüz bu konuda bağlayıcı bir karar alınmamıştır.

21.15. Her bir pay grubunun sahip olduğu imtiyazlar, bağlam ve sınırlamalar hakkında bilgi:

Yoktur.

21.16. Pay sahiplerinin haklarının ve imtiyazlarının değiştirilmesine ilişkin esaslar:

Yoktur.

21.17. Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantısının yapılmasına ilişkin usuller ile toplantılara katılım koşulları hakkında bilgi:

Esas Sözleşmenin 13'üncü maddesi gereğince, Şirket genel kurulu, Esas Sözleşme, sermaye piyasası mevzuatı ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre toplanır. Şirket genel kurul toplantılarında ve bu toplantılardaki karar nisabında Türk Ticaret Kanunu hükümlerine, sermaye piyasası mevzuatı hükümleri ile kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin düzenlemelere uyulur. Genel kurulda alınan kararlar, muhalifler ve hazır bulunmayanlar dâhil Şirketin bütün pay sahipleri için bağlayıcıdır. Şirket'in genel kurulları olağan ve olağanüstü olarak toplanır. Olağan genel kurul toplantıları, Şirket genel merkezinde ya da ilgili Kanunlarca uygun olan ve Şirket Yönetim Kurulunun tespit edebileceği başka bir yerde yapılır. Olağan genel kurul, yönetim kurulu tarafından Şirketin mali yılının sona ermesinden itibaren 3 (üç) ay içerisinde toplantıya çağırılır. Her genel kurul gündeminin ve toplantı tutanağının İngilizce bir tercümesi hazırlanacaktır.

Olağan genel kurul toplantısında pay sahipleri Türk Ticaret Kanunu'nun 409'uncu maddesinde belirtilen hususları görüşüp karara bağlarlar. Olağanüstü genel kurul Şirketin işlerinin gerektirdiği her durumda toplanır. Bu toplantılara davette, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerinin hükümleri uygulanır.

Genel kurullarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

- Pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda paylarının toplam itibari değeriyle orantılı olarak kullanır. İşbu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde, genel kurul toplantılarında oylar açık olarak ve el kaldırmak suretiyle ve/veya elektronik ortamda katılımı verilir. Ancak, çıkarılmış sermayenin yirmide birine sahip olan ortaklar tarafından talep edilmesi veya ilgili sermaye piyasası mevzuatı uyarınca çağrı yoluyla vekâlet toplanılması hallerinde yazılı oylama yapılması zorunludur. Genel kurul toplantılarında oy kullanılmasında Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uyulur.
- Genel kurul toplantılarına yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili başkanlık eder. Her ikisinin de toplantıda bulunmaması halinde genel kurula başkanlık edecek şahıs Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Başkan, tutanak yazmanı ile gerek görürse oy toplama memurunu belirleyerek toplantı başkanlığını oluşturur.
- Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanununun ve sair ilgili mevzuatta daha yüksek bir yeter sayısı öngörülmedikçe, genel kurul toplantılarında toplantı ve karar yeter sayısı Şirket sermayesinin en az yüzde ellisinden (%50) bir fazlasının bulunması ve oyu ile sağlanır.
- Şirketin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan pay sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527'nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, "Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik" hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkân tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi, bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında Esas

Sözleşmenin bu hükmü uyarınca kurulmuş olan sistem üzerinden veya destek hizmeti alınacak sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.

- Pay sahipleri, diğer pay sahipleri veya üçüncü kişiler tarafından, Sermaye Piyasası Kurulunun vekâlet yoluyla temsile ilişkin düzenlemelerine uygun olarak, Şirket genel kurullarında temsil edilebilir.

21.18. İhraççının yönetim hakimiyetinin el değiştirmesinde gecikmeye, ertelemeye ve engellemeye neden olabilecek hükümler hakkında bilgi:

Esas Sözleşme kapsamında yönetim hâkimiyetinin el değiştirmesine ilişkin herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Şirketin yönetim hâkimiyetinin el değiştirmesine ilişkin olarak başta TTK ve SPKn olmak üzere Şirketin bağlı olduğu ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

EPDK'nın onayı

Şirketin paylarının devri, Türk Ticaret Kanunu uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirketin iştiraklerinin paylarının devri ise hem Türk Ticaret Kanunu hem de Elektrik Piyasası Kanunu ile bu kanun uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Onay alınmak şartı ile nama yazılı pay senetlerinin devri, ciro ve teslim ile gerçekleşir. Devir işlemi pay deflerine kaydedilir ve ayrıca pay senedi üzerine işlenir.

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, Şirketin iştiraklerinin sermayesinin yüzde on (halka açık şirketlerde yüzde beş) veya daha fazlasını temsil eden payların, doğrudan veya dolaylı olarak bir gerçek veya tüzel kişi tarafından edinilmesi ile yukarıda belirtilen sermaye payı değişikliklerinden bağımsız olarak tüzel kişinin ortaklık yapısında kontrolün değişmesi sonucunu veren pay devirleri veya bu sonucu doğuran diğer işlemler ile tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahibi tüzel kişilerin payları üzerinde rehin tesis edilmesi ile bu tüzel kişilere ilişkin hesap rehni tesis edilmesi, her defasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onayına tabidir. Onay verildiği tarihten itibaren altı ay içerisinde, pay devri tamamlanmadığı takdirde, verilen onay geçersiz olur.

Bu hüküm halka açık olan payları ile sınırlı olmak üzere, halka açık tüzel kişilere ve halka açık tüzel kişi ortağı bulunan tüzel kişinin, söz konusu ortağının halka açık olan paylarından kaynaklanan ortaklık yapısı değişikliklerine uygulanmaz.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onayı, payı devralan gerçek veya tüzel kişinin lisans başvurusu sırasında tüzel kişinin ortakları için aranan şartları taşıması kaydıyla verilir.

Elektrik Piyasası Kanunu gereğince EPDK onayı gerektiren pay devirlerine ilişkin kısıtlayıcı hükümler ihraççının yönetim hakimiyetinin el değiştirmesinde gecikmeye, ertelemeye ve engellemeye neden olabilecek niteliktedir. Bkz. (19.4. İhraççının bilgisi dahilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler”)

21.19. Payların devrine ilişkin esaslar:

Esas Sözleşme kapsamında Şirket paylarının devrine ilişkin herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Şirket paylarının devrine ilişkin olarak başta TTK ve SPKn olmak üzere Şirketin bağlı olduğu ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

EPDK'nın onayı

Şirketin paylarının devri, Türk Ticaret Kanunu uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirketin iştiraklerinin paylarının devri ise hem Türk Ticaret Kanunu hem de Elektrik Piyasası Kanunu ile bu kanun uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirket paylarının devrini kısıtlayıcı hükümlere ilişkin bilgiye 21.18 numaralı başlık altında ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Elektrik Piyasası Kanunu gereğince EPDK onayı gerektiren pay devirlerine ilişkin kısıtlayıcı hükümler, aynı zamanda pay devirlerine ilişkin esasları belirlemektedir. Bkz. (19.4. İhraççının bilgisi dahilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler”)

21.20. Sermayenin artırılmasına ve azaltılmasına ilişkin esas sözleşmede öngörülen koşulların yasanın gerektirdiğinden daha ağır olması halinde söz konusu hükümler hakkında bilgi:

Yoktur.

22. ÖNEMLİ SÖZLEŞMELER

Önemli Sözleşmeler

Özelleştirmeye İlişkin Sözleşmeler

Özelleştirme Sözleşmeleri

28 Ocak 2009 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme İdaresi, toplam 1.225.000.000 Amerikan Doları karşılığında Başkent EDAŞ paylarının %100,0'nin EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Başkent EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

31 Temmuz 2013 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme İdaresi, toplam 1.227.000.000 Amerikan Doları karşılığında AYEDAŞ paylarının %100,0'nin EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**AYEDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

30 Eylül 2013 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme idaresi, toplam 1.725.000.000 Amerikan Doları karşılığında Toroslar EDAŞ paylarının %100,0'nin EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Toroslar EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

Başkent EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi, AYEDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi ve Toroslar EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi ("**Özelleştirme Sözleşmeleri**"), Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın bazı çalışanlarının özelleştirmeye ilgili olarak kamu kurumlarına transferini düzenlemektedir. Bu Özelleştirme Sözleşmeleri ayrıca, Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın kontrolünün üçüncü kişi bir alıcıya devredilmesi halinde, bu üçüncü kişi alıcının da Özelleştirme Sözleşmeleri kapsamında EEDAŞ'ın Özelleştirme İdaresi'ne karşı olan tüm taahhüt ve yükümlülüklerini üstlenmesi gerekeceğini düzenlemektedir.

Yukarıda belirtilenlere ek olarak, elektrik dağıtım ve perakende satışı faaliyetlerinin özelleştirilmesi için işletme hakkı devir modeli kabul edildiğinde, bu dağıtım ve tedarik faaliyetlerinin özelleştirilmesinin bir parçası olarak Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her biri, TEDAŞ'la bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamıştır.

Enerjisa ve E.ON SE arasındaki Çerçeve Hizmet Sözleşmesi

15 Nisan 2014 tarihinde, Enerjisa ve E.ON arasında bir çerçeve sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşme kapsamında, Enerjisa ve E.ON, birbirlerine ve bağlı ortaklıklarına (Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketleri dahil); yönetim, danışmanlık, mühendislik, denetim ve diğer hizmetleri, birbirlerinden alacakları talepler üzerine, vermeyi kabul etmişlerdir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri

24 Temmuz 2006 tarihinde (dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırılmasından önce), Şirketin dağıtım şirketlerinden her biri, dağıtım sisteminin, dağıtım tesislerinin ve Şirketin dağıtım şirketlerinden ve perakende satış şirketlerinden her birinin dağıtım bölgelerindeki tesislerinin işletilmesi için gerekli olan diğer menkul ve gayrimenkullerin işletme haklarının devrine ilişkin olarak TEDAŞ'la işletme hakkı sözleşmeleri imzalamıştır. Bu sözleşmeler 31 Aralık 2012'de gerçekleşen hukuki ayrıştırma sürecinden sonra 30 Ocak 2014'te tadil edilmiştir.

30 Ocak 2014 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırılmasından sonra, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ek protokollerle tadil edilmiştir. Bu tadillerle, perakende satış faaliyetleri ile ilgili varlıkların işletme hakkı Şirket'in perakende satış şirketlerinin kullanımına verilmiştir. Aynı zamanda, 30 Ocak 2014 tarihinde, Şirketin perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak gerçekleştirdikleri

perakende satış operasyonları (diğer bir deyişle, düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar) için gereken varlıkların, tesislerin ve diğer menkul ve gayrimenkullerin (Şirketin perakende satış şirketlerinden her birinin düzenlemeye tabi müşterilere perakende satış yapması için yetki verilen bölgede) işletme haklarının devri hakkında TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamışlardır. Şirketin dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri (hukuki ayrıştırma sonrasında) İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında ilgili dağıtım ve perakende satış tesislerinin işletme haklarını devralmış, ancak bu varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmıştır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerine göre, bu sözleşmelerin süresi, Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her birinin lisans süresi sona erene kadar devam edecektir. Ancak Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketleri İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sona erme tarihinden en az bir yıl önce bu sözleşmelerin yenilenmesi için başvuruda bulunabilirler. Bu durumda TEDAŞ, ilgili sürenin sona ermesinden en geç 180 gün öncesinde kadar, söz konusu İşletme Hakkı Devir Sözleşmesini yenileyip yenilemeyeceğine karar verecektir ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yenilenmesi için, Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin Özelleştirme İdaresi'nin duyuracağı ihaleye katılmaları gerekecektir. Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin bu ihaleyi kazanamamaları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yenilenmemesi halinde, dağıtım şirketleri elektrik dağıtım operasyonlarına ve/veya perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla yaptıkları düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarına son vermek zorunda kalacaklardır. Ancak perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri yenilenmese dahi, tedarik lisanslarının yenilenmesi için EPDK'ya yaptıkları başvuruların kabul edilmesi halinde, serbest müşterilere perakende satış faaliyetlerini sürdürebilirler. İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yenilenmemesi durumunda, Şirketin İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sonu itibarıyla tarife uyarınca dağıtım veya perakende şirketleri tarafından karşılanamayan yatırım masrafları TEDAŞ tarafından Şirketin dağıtım veya perakende şirketlerine geri ödenecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, (i) dağıtım ve tedarik lisanslarının fesih veya iptal edilmesi; (ii) perakende satış şirketlerinin görevli tedarik şirketi sıfatının sona ermesi, (iii) Şirketin dağıtım veya perakende satış şirketlerinin aczinin veya iflasının teklif edilmesi halinde kendiliğinden münfesi olacak ya da (iv) bu dağıtım veya perakende satış şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini ihlal etmeleri ve bildirimini takip eden 90 gün içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, TEDAŞ İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini feshetme hakkına sahip olacaktır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, dağıtım veya perakende satış şirketlerinin İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sona erdiği an itibarıyla tarife üzerinden geri alınmamış olan yatırım harcamaları, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sona ermesinden sonraki bir yıllık süre içerisinde TEDAŞ tarafından söz konusu dağıtım veya perakende satış şirketlerine ödenecektir. Ancak İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerindeki Madde 12 (11) uyarınca, bu miktar, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yukarıdaki (i), (ii), (iii) veya (iv) uyarınca feshedilmesi halinde ilgili dağıtım veya perakende satış şirketlerine ödenmeyecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, Şirketin perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerden tahsil ettikleri depozitoların tamamı, bu perakende satış şirketleriyle imzalanan İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerine göre miktarlar güncellenerek TEDAŞ'a iade edilecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerine göre, Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini ve/veya bu sözleşmelerden doğan hakları kısmen veya tamamen devir veya temlik etme ya da bu haklar üzerinde rehin tesis etme hakkı yoktur. Dağıtım şirketleri, ilgili varlıklar üzerinde temerrüt ve/veya üçüncü kişi haklarına ilişkin olarak herhangi bir talepte bulunmayacaklarını ve bu tür talepleri kabul etmeyeceklerini de taahhüt etmektedirler. Şirketin dağıtım şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sürelerin sona ermesi veya feshedilmesi üzerine İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamındaki varlıkların tamamını TEDAŞ'a devretmeleri gerekmektedir.

TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi

Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her biri, 31 Aralık 2012 tarihinde TETAŞ ile elektrik enerjisi satış sözleşmesi ("**TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi**") imzalamıştır ve bu sözleşmelerin süresi, ek bir protokolle ("**Ek Protokol**") [31 Aralık 2017] tarihine kadar uzatılmıştır. TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri, Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her birine TETAŞ tarafından sabit miktarda elektrik satılmasını düzenlemektedir.

TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri kapsamında 2017 yılında satılacak aktif elektrik enerjisi miktarı: (i) Başkent EPSAŞ için 6,896 GWh, (ii) AYESAŞ için 4,352 GWh ve (iii) Toroslar EPSAŞ için 7,497 GWh olacaktır. Bu miktarlar, 2017 yılının başında, yılın tamamı için belirlenmiştir; ancak Şirket, görevli tedarik şirketi sıfatıyla, ilgili ayın başlangıcından üç hafta önce talep etmek şartıyla, TETAŞ'tan bu miktarları revize edilen talepler doğrultusunda ve kapasitesinin uygun olduğu ölçüde revize etmesini talep edebilmektedir.

Yukarıda belirtilen aktif enerji miktarlarına ek olarak, 2017 yılına ilişkin TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmelerinde (i) Başkent EDAŞ'ın genel aydınlatma için 392.499 MWh enerji ve kayıp kaçak için 1.147.414 MWh elektrik enerjisi satın alması; (ii) AYEDAŞ'ın genel aydınlatma için 138.262 MWh ve kayıp kaçak için 822.125 MWh elektrik enerjisi satın alması ve (iii) Toroslar EDAŞ'ın genel aydınlatma için 391.343 MWh ve kayıp kaçak için 2.059.204 MWh elektrik enerjisi satın alması öngörülmektedir. TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri kapsamında ödenen fiyatlar, TETAŞ tarafından tespit edilen toptan satış fiyatlarıdır.

Bağlantı ve Sistem Kullanımı Sözleşmeleri

Şirketin dağıtım şirketlerinden her biri, (i) iletim sisteminin kullanımına ilişkin olarak TEİAŞ ile ve (ii) sistem kullanıcıları (görevli tedarik şirketleri ve üretim lisansı sahipleri dâhil) ile bağlantı ve sistem kullanımı sözleşmeleri imzalamıştır. Bu sözleşmeler, EPDK tarafından onaylanan standart sözleşmelerdir ve ilgili düzenlemelere göre, bu sözleşmeler bağlantı noktası mevcut olduğu sürece yürürlükte kalır.

Toplu İş Sözleşmeleri

1 Eylül 2015 tarihinde, EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Tes-İş sendikasıyla dört ayrı Toplu İş Sözleşmesi imzalamış olup, bu sözleşmeler 1 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve 28 Şubat 2018 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır. [Yeni toplu iş sözleşmeleri için pazarlıklar henüz başlamamıştır.] Toplu İş Sözleşmeleri, maaş artışları, deneme süreleri, çalışma saatleri, fazla mesai, tatiller ve tazminatlar gibi, çalışmayla ilgili çeşitli şart ve koşulları düzenlemektedir. Toplu İş Sözleşmeleri ayrıca mavi yakalı çalışanlara, Türk İş Kanunu ve düzenlemelerinin kendilerine sağladıklarından daha geniş haklar tanımaktadır. Örneğin Toplu İş Sözleşmelerinde mavi yakalı çalışanlar için fesih ihbar süreleri ve ücretli izin süreleri uzatılmıştır ve evlilik ve doğum halinde finansal yardım, ölüm ve sakatlık yardımı, vardiya primi, iş piri ve bakım primi gibi başka yan sosyal haklar tanınmıştır. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca, elektrik dağıtım şirketleri grev ve lokavtlar bakımından hukuka aykırıdır. Dolayısıyla, Şirketin sendika üyesi işçilerinin işçi grevi organize etme imkânları bulunmamaktadır.

Pay Sahipleri Sözleşmesi

03 Aralık 2012 tarihinde, Sabancı Holding ve DD Turkey ("**Tarafilar**") arasında, ilk pay sahipleri sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme, daha sonra 25 Nisan 2013 ve 06 Şubat 2016 tarihlerinde tadil edilmiştir. Taraflar, 12 Eylül 2017 tarihinde, diğerlerinin yanı sıra, Halka Arz sebebiyle meydana gelen değişiklikleri yansıtmak amacıyla, Enerjisa Enerji A.Ş.'yi konu alan yeni bir pay sahipleri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Pay Sahipleri Sözleşmesi**"). Pay Sahipleri Sözleşmesinde yer alan bazı düzenlemeler Şirketin Esas Sözleşmesine yansıtılmıştır. Bunlara ek olarak, Pay Sahipleri Sözleşmesi, aşağıdaki hususları düzenlemektedir:

- Pay Sahipleri Sözleşmesi kapsamında, Taraflar, Enerjisa'nın tek bir şirket olarak yönetileceği ve Tarafların Enerjisa üzerinde ortak kontrole sahip olacağı belirlenmiştir.
- Şirketin Esas Sözleşmesi ve Pay Sahipleri Sözleşmesi uyarınca, yönetim kurulu, pay sahipleri tarafından atanan 8 adet üyeden oluşacaktır. Pay Sahipleri Sözleşmesi uyarınca, Sabancı Holding ve E.ON'dan her biri, üçer yönetim kurulu üyesi atamaya yetkilidir. Kalan iki yönetim kurulu üyesi ise bağımsız olacaktır. Aynı zamanda, Sabancı Holding ve E.ON'dan her biri, Türk sermaye Piyasası mevzuatı kapsamında belirlenen özellikleri haiz, birer bağımsız yönetim kurulu üyesi adayı göstereceklerdir.
- Yönetim kurulu başkanı Sabancı Holding tarafından aday gösterilen üyelerden seçilecek olup, başkan yardımcısı E.ON tarafından aday gösterilen üyelerden seçilecektir.
- Enerjisa'nın genel müdürü (CEO) Sabancı Holding tarafından aday gösterilecek olup, Enerjisa'nın finans müdürü (CFO) E.ON tarafından aday gösterilecektir ve yönetim kurulu tarafından atanacaktır.
- Pay Sahipleri Sözleşmesi, Enerjisa ve iştiraklerinin yönetimini düzenlemekte olup, bazı ticari faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik hak ve yetkileri belirlemektedir.
- Bunlara ek olarak, Pay Sahipleri Sözleşmesi, Taraflardan herhangi birinin kısmen veya tamamen şirketten çıkmaya karar vermesi halinde, Taraflara bir takım sınırlamalar getirmektedir.

23. İHRAÇÇININ FİNANSAL DURUMU VE FAALİYET SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER

23.1. İhraççının Kurulun muhasebe/finansal raporlama standartları uyarınca hazırlanan ve izahnamede yer alması gereken finansal tabloları ile bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları:

Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") göre hazırlanan ve Kurul'un bağımsız denetime ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde denetime tabi tutulan ve izahnamede yer alması gereken 30 Eylül 2017, 30 Eylül 2016, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 itibarıyla hazırlanmış olan finansal tablolar ve bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları ekte ve www.kap.gov.tr' de yer almaktadır.

23.2. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemlerinde bağımsız denetimi gerçekleştiren kuruluşların unvanları, bağımsız denetim görüşü ve denetim kuruluşunun/sorumlu ortak baş denetçinin değişmiş olması halinde nedenleri hakkında bilgi:

İhraççının 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosunun ve EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosunun bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited olup 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablodan sorumlu ortak denetçi Erdem Tecer'dir. Bağımsız denetim kuruluşunun görevden alınması, görevden çekilmesi ya da değişmesi söz konusu olmamıştır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)'nin İhraççının 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosu ve EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosu için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

"Enerjisa Enerji A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait; ara dönem konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dokuz aylık ara hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

EEDAŞ'ın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarının bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) olup, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarından sorumlu ortak denetçi sırasıyla Hakan Erten, Ömer Tanrıöver, H. Erdem Selçuk'tur.

İhraççının 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarının bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) olup, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarından sorumlu ortak denetçi sırasıyla Emrehan Demirel'dir.

TTK'nın 400/2'nci maddesinde yer alan rotasyon uygulaması gereğince; daha önce Şirketin bağımsız denetçisi olarak görev alan DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) yerine, 31.12.2016 tarihi itibarıyla, 2017 yılı için bağımsız denetçi olarak Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş (member firm of Ernst&Young Global Limited) seçilmiştir.

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin EEDAŞ'ın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

[•]

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin İhraççının 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

[•]

23.3. Son finansal tablo tarihinden sonra meydana gelen, ihraççının ve/veya grubun finansal durumu veya ticari konumu üzerinde etkili olabilecek önemli değişiklikler (üretim, satış, stoklar, siparişler, maliyet ve satış fiyatları hakkındaki gelişmeleri de içermelidir) veya söz konusu hususların bulunmadığı hakkında ifade:

Başkent EDAŞ'ın, yurt içinde, halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara satılmak üzere 1.000.000.000 TL ihraç tavanı içinde borçlanma aracı ihracı için T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu'na yaptığı başvuru, Kurul'un 03 Kasım 2017 tarih ve 39/1314 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Şirket, 20 Ekim 2017 tarihinde, 100 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında yapılmıştır. Bu tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 15 Ekim 2021 ve kupon oranı 475 bps'dir. Aracı kuruluş Ak Yatırım'dır. Tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır.

23.4. Proforma finansal bilgiler:

Yoktur.

23.5. Proforma finansal bilgilere ilişkin bağımsız güvence raporu:

Yoktur.

23.6. İhraççının esas sözleşmesi ile kamuya açıkladığı diğer bilgi ve belgelerde yer alan kâr payı dağıtım esasları ile izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla kâr dağıtım konusunda almış olduğu kararlara ilişkin bilgi:

Mevcut durumda temettü dağıtım politikası Şirket tarafından onaylanmamış olmakla birlikte, TFRS finansallarında yer alan dönem net karının %60'ı oranında temettü dağıtılmasını sağlayacak bir şekilde politika onaylanması beklenmektedir.

Şirket, 30 Eylül 2017, 30 Eylül 2016 ve 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla herhangi bir kâr dağıtımında bulunmamıştır. EEDAŞ ise, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla herhangi bir kâr dağıtımında bulunmamıştır.

23.7. Son 12 ayda ihraççının ve/veya grubun finansal durumu veya karlılığı üzerinde önemli etkisi olmuş veya izleyen dönemlerde etkili olabilecek davalar, hukuki takibatlar ve tahkim işlemleri veya söz konusu hususların bulunmadığı hakkında ifade:

Son 12 ay içerisinde, Şirket aleyhine karara bağlanması halinde, Şirketin faaliyeti, faaliyet sonuçları veya mali durumu üzerinde tek başına veya hep birlikte önemli derecede olumsuz etkisi olabilecek herhangi bir idari işlem, dava, tahkim veya sair idari takip bulunmamaktadır.

Hukuki Muameleler

Şirketin burada açıklananlar haricinde dâhil olduğu ve aleyhine karara bağlanması halinde tek başına veya toplu olarak Şirketin işini, operasyon sonuçlarını veya finansal durumunu etkileyebilecek dava, tahkim veya başka idari takip bulunmamaktadır.

İşlerin olağan akışı içerisinde Şirket, işi için olağan olan veya işinden kaynaklanan bir takım hukuki uyuşmazlıklara tabidir. Bunlar; (i) eski çalışanlar tarafından yapılabilecek taleplere, (ii) kullanıcıları aleyhine yapabileceği icra ve borç takibi süreçlerine, (iii) kullanıcılarının, yüklenicilerinin ve üçüncü kişilerin taleplerine ve (iv) düzenleyici işlem ve eylemlere karşı açabileceği idari davalara taraftır ve taraf olabilir.

Ölümlü İlgili Davalar

Ölümlü İşyeri Kazalarından Kaynaklanan Davalar

Şirket, işyeri kazalarını engellemek için tüm önlemleri almasına rağmen, zaman zaman ölümlü iş kazaları meydana gelmektedir. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yıllar ve 30 Eylül 2017'de sona eren 9 aylık dönem itibarıyla, Şirketin dağıtım şirketlerinde toplamda 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiş olup, bu kazaların çoğunluğu elektrik çarpmasından ve trafik kazalarından kaynaklanmıştır. İşyeri kazalarının ölümle sonuçlandığı durumlarda, bu dağıtım şirketleri, vefat eden çalışanın akrabaları ile, Şirket aleyhine dava açılmadan önce uzlaşmaya varmak ve onların maddi ve manevi zararlarını tazmin etmek için ellerinden gelen tüm çabayı göstermektedirler. 30 Eylül 2017 itibarıyla, dağıtım şirketlerinde meydana gelen 12 adet ölümlü işyeri kazasından dördü davayla sonuçlanmış ve sekizi ise, vefat eden çalışanların aileleriyle sulh olunması nedeniyle mahkemeye intikal etmeksizin sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla devam eden dört dava bulunmaktadır.

Ölümlü Elektrik Kazalarından Kaynaklanan Davalar

Şirket, zaman zaman, dağıtım şebekesindeki veya elektrik tesisatındaki aksaklıklar nedeniyle müşterilerinin ölümüne yol açan elektrik kazalarıyla ilgili olarak, ölümle bağlantılı çeşitli tazminat taleplerine (maddi veya manevi) ve suç isnatlarına maruz kalmaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yıllar ve 30 Eylül 2017'de sona eren 9 aylık dönem itibarıyla, Şirketin müşterilerinin ölümüne neden olan bu tür kazalarla ilgili olarak (Şirketin dağıtım şebekesinden kaynaklanan kazalar da dâhil olmak üzere) devam eden 18 adet tazminat talepli dava bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket çalışanlarının tamamı, söz konusu kazaların Şirketin dağıtım şebekesinden kaynaklanmaması ve Şirketin dağıtım şirketlerinin dağıtım şebekesinden kaynaklanmayan kazalardan sorumlu olmaması nedeniyle suç isnatlarından beraat etmişlerdir. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla devam eden veya yapılacağı tahmin edilen suç isnadı bulunmamaktadır.

Rekabet Kurumu İncelemeleri

AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine yapılan ön inceleme

Rekabet Kurumu, 2014 yılında, AYEDAŞ ve AYESAŞ'ın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ("**Rekabet Kanunu**") hâkim pozisyonun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek amacıyla, AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine bir ön inceleme başlatmıştır. Ancak Rekabet Kurulu, yaptığı ön inceleme sonucunda, AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine soruşturma başlatmamaya karar vermiş ve herhangi bir yaptırım uygulamamış veya para cezası vermemiştir. Ancak, Rekabet Kurulu AYEDAŞ ve AYESAŞ'ın bazı önlemler almasını öngörmüştür. Rekabet Kurulunun alınmasını öngördüğü

önlemler, esas olarak, perakende satış şirketlerinin, müşterilerini düzenlemeye tabi müşteri portföyünden serbest müşteri portföyüne geçirmesine ilişkin işlemleriyle alakalıdır.

Enerjisa ve İştirakleri Aleyhine Rekabet Soruşturması

Rekabet Kurumu bu sefer de, 26 Kasım 2016 tarihinde, Enerjisa ve Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketleri aleyhine, bu şirketlerin Rekabet Kanununun 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere başka bir ön inceleme başlatmıştır. Rekabet Kurumu, Enerjisa ve iştirakleriyle birlikte, elektrik piyasasında aktif başka iki grup şirketi aleyhine daha benzer bir ön inceleme başlatmıştır. Bu ön inceleme sonucunda Rekabet Kurulu (Rekabet Kurumunun karar alma organı), aldığı kararı Aralık 2016'da Şirkete bildirmiş olup, bu kararda (i) Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hukuki ayrışma kurallarına uygun şekilde hareket edip etmedikleri, (ii) Şirketin müşterileri ve perakende satış şirketleri arasında imzalanan sözleşmelerin rekabet kurallarına uygun olup olmadığı, (iii) 2014 yılında AYEDAŞ ve AYESAŞ aleyhine başlatılan ön inceleme neticesinde alınması gereken önlemlerin alınıp alınmadığı ve (iv) Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hâkim durumu kötüye kullanıp kullanmadıkları hakkında soruşturma başlatılmasına karar vermiştir.

Şirket, 2 Şubat 2017 tarihinde Rekabet Kurumuna ilk yazılı savunmasını sunmuş ve ön inceleme aşamasındaki bulguların temel unsurlarının tamamına şiddetle karşı çıkmıştır. Rekabet Kanununa göre bu soruşturmanın altı ay içerisinde (diğer bir deyişle 28 Haziran 2017 tarihine kadar) tamamlanması öngörülmekteydi; ancak Rekabet Kurumu gerektiği takdirde bu süreyi altı ay daha uzatma yetkisine sahiptir. Rekabet Kurumu, Şirkete ilişkin soruşturma sürecini 28 Haziran 2017 tarihinden itibaren altı ay daha uzatmaya karar vermiştir. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla soruşturma devam etmektedir ve bu soruşturmanın tabi olduğu usule göre, soruşturmanın Haziran 2018 sonundan önce tamamlanması beklenmektedir. Bundan ayrı olarak, Şirket Rekabet Kurumuyla işbirliği yapmakta ve talep edilen verileri sunmaktadır. Ayrıca Şirket, Rekabet Kurumunun soruşturma raporunun tebliğ edilmesi üzerine, ikinci yazılı savunmasını da Rekabet Kurumuna sunacaktır.

Rekabet Kurulu'nun (Rekabet Kurumunun karar organı), şirketlerin operasyonlarının hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açtığına karar vermesi halinde, ilgili düzenlemelere göre Şirket aleyhine, Şirketin bu karardan önceki mali yıldaki yıllık gelirlerinin en fazla %10,0'ına kadar idari para cezası uygulanabilecektir.

TEDAŞ aleyhine devam eden dava

2014 yılında TEDAŞ, Başkent EDAŞ'ın yerel belediyeler ve il özel idarelerine kestiği genel aydınlatma faturaları hakkında bir denetim yapmış ve Başkent EDAŞ'ın fazla fatura kestiğini tespit ederek, Başkent EDAŞ'ın gelecekteki genel aydınlatma alacaklarından 28 milyon TL mahsup etmiştir. Bu meblağ Başkent EDAŞ tarafından ödenmiş bulunmaktadır. Şirket, TEDAŞ'ın bu denetim raporunun iptali ve kesintinin iadesi için bir dava açmış bulunmaktadır. Bu İzahnamenin tarihi itibarıyla dava bilirkişi inceleme aşamasındadır. Bir sonraki duruşma [30 Ocak 2018] tarihinde yapılacaktır.

TEDAŞ, an itibarıyla AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın faturaları hakkında da benzer denetimler yapmaktadır ve AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'tan da benzer kesintiler yapılabilir. Bu nedenle, Başkent EDAŞ'ın TEDAŞ aleyhine başlattığı davanın sonucunun, bu denetimlerin sonucu üzerinde de etkisi olacaktır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, bu kesintiler için [•] milyon TL karşılık ayrılmış bulunmaktadır.

Kayıp kaçaklar ile ilgili davalar

Şirket, EPDK tarafından belirlenen Ulusal Tarifeye uygun olarak kayıp kaçak maliyetlerini son tüketicilere yansıtmaktadır. Şirketin perakende satış şirketleri bu kayıp kaçak maliyetlerini EPDK düzenlemelerine uygun olarak son kullanıcılara yansıtmalarına rağmen, [2015 yılından bu yana] [Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri], söz konusu kayıp kaçak maliyetlerinin hukuka aykırı olarak tahsil edildiği iddiasıyla bir takım müşteriler şikâyetlerine maruz kalmaktadırlar. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket aleyhine

tüketici mahkemeleri ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca tüketici uyuşmazlıkları için alternatif bir uyuşmazlık çözüm kurulu olan Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri (“**Tüketiciyi Koruma Heyetleri**”) huzurunda devam eden ve toplam uyuşmazlık değeri 9.630.697 TL’ye ulaşan toplam 26.528 adet uyuşmazlık bulunmaktadır.

30 Eylül 2017 itibarıyla, bu taleplerin toplam sayısının yaklaşık %23’ü ve toplam miktarının %83’ü Şirket lehine, bu taleplerin toplam sayısının yaklaşık %77’si ve toplam miktarının %17’si Şirket aleyhine karara bağlanmış olup, geri kalan şikâyetler tüketici mahkemeleri ve Tüketiciyi Koruma Heyetleri huzurunda devam etmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, bu şikâyetlerin toplam 8.519.747,02 TL değerindeki 22.733 tanesi sona ermiştir. Haziran 2016 tarihinde, Elektrik Piyasası Kanununa EDPK tarafından belirlenen gelir ve tarife düzenlemeleri hakkındaki talep ve davalara ilişkin bir hüküm eklenmiştir. Bu hükme göre, mahkemeler ve Tüketiciyi Koruma Heyetleri kayıp kaçaklarla ilgili tahsilatları yalnızca geçerli EPDK düzenlemelerine uygun olup olmadığı bakımından inceleme hakkına sahip olacak ve söz konusu kayıp kaçak tahsilatının diğer kanun ve düzenlemelere uygun olup olmadığını tespit etme hakkına sahip olmayacaklardır. Şirket, bu hükmün kabul edilmesi sonrasında, kayıp kaçaklar hakkında aleyhine yapılan taleplerin sayısının azaldığına ve gelecekte de azalmaya devam edeceğine inanmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket, kayıp kaçaklarla ilgili davalar için karşılık ayırmamış bulunmaktadır.

23.8. İzahnamede yer verilen denetime tabi tutulmuş diğer bilgiler:

Yoktur.

24. İHRAÇ VE HALKA ARZ EDİLECEK PAYLARA İLİŞKİN BİLGİLER

24.1. İhraç edilecek ve/veya borsada işlem görececek payların ISIN (uluslararası menkul kıymet tanımlama numarası) veya başka benzer tanımlama kodu bilgisi dahil tür ve gruplarına ilişkin bilgi:

Ortaklara ait mevcut paylardan halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazlar	Pay Sayısı	Pay Sayısının Grup Pay Sayısına Oranı (%)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
-	Nama	-	21.259.241.400	-	0,01	212.592.414,00	18,00

Ek satış kapsamında mevcut paylardan halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazlar	Pay Sayısı	Pay Sayısının Grup Pay Sayısına Oranı (%)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
-	Nama	-	2.362.137.800	-	0,01	23.621.378,00	2,00

Şirket payları arasında grup ayrımı ile bu gruplara tanınan imtiyaz bulunmamaktadır.

Halka arz edilecek paylara ilişkin ISIN kodu Kurul onayının ardından temin edilecektir.

a) İç kaynaklardan yapılan sermaye artırımının kaynakları hakkında bilgi:

İç kaynaklardan sermaye artırımı yapılmayacaktır.

b) İç kaynaklardan artırılarak bedelsiz olarak mevcut ortaklara dağıtılacak paylar ile ilgili bilgi:

İç kaynaklardan sermaye artırımı yapılmayacaktır.

c) Bedelsiz olarak verilecek payların dağıtım esasları:

Bedelsiz olarak verilecek pay bulunmamaktadır.

24.2. Payların hangi mevzuata göre oluşturulduğu:

Enerjisa Enerji A.Ş.'nin merkezi Türkiye'de bulunmaktadır ve Enerjisa Enerji A.Ş. Türk hukukuna tabidir. Şirketin payları Sermaye Piyasası Mevzuatı kapsamında oluşturulmuştur.

24.3. Payların kaydileştirilip kaydileştirilmediği hakkında bilgi:

Şirketin payları henüz kaydileştirmemiş olup halka arz çalışmaları sırasında kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK nezdinde kaydileştirilmesi planlanmaktadır.

24.4. Payların hangi para birimine göre ihraç edildiği hakkında bilgi:

Paylar Türk Lirası cinsinden satışa sunulacaktır.

24.5. Kısıtlamalar da dahil olmak üzere paylara ilişkin haklar ve bu hakları kullanma prosedürü hakkında bilgi:

Satışı yapılacak paylar, ilgili mevzuat uyarınca pay sahiplerine aşağıdaki hakları sağlamaktadır:

Kardan Pay Alma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 19, Kâr Payı Tebliği (II-19.1)): Pay sahipleri, Şirket genel kurulu tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dağıtılan kardan pay alma hakkına sahiptir.

Ortaklıktan Ayrılma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 24, Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.1)): Önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleyen pay sahipleri, paylarını şirkete satarak ayrılma hakkına sahiptir.

Satma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 27, Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliği (II-27.1)): Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dahil olmak üzere başka bir şekilde sahip olunan payların şirketin oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına ulaşması durumunda, paya sahip olan bu kişiler açısından azınlıkta kalan pay sahiplerini şirketten çıkarma hakkı doğar. Bu kişiler, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenen süre içinde, azınlıkta kalan ortakların paylarının iptalini ve bunlar karşılığı çıkarılacak yeni payların kendilerine satılmasını şirketten talep edebilirler.

Tasfiyeden Pay Alma Hakkı (TTK madde 507): Şirketin sona ermesi hâlinde her pay sahibi, esas sözleşmede sona eren şirketin mal varlığının kullanılmasına ilişkin, başka bir hüküm bulunmadığı takdirde, tasfiye sonucunda kalan tutara payı oranında katılır.

Bedelsiz Pay Edinme Hakkı ((Sermaye Piyasası Kanunu madde 19, Pay Tebliği (VII-128.1): Şirketin sermaye artırımlarında, bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır. Yeni Pay Alma Hakkı (TTK madde 461, kayıtlı sermaye sistemindeki ortaklıklar için Sermaye Piyasası Kanunu madde 18, Kayıtlı Sermaye Sistemi Tebliği (II-18.1)): Her pay sahibi, yeni çıkarılan payları, mevcut paylarının sermayeye oranına göre, alma hakkını haizdir. Kayıtlı sermaye sisteminde, çıkarılan paylar tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe veya satılmayan paylar iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz.

Genel Kurula Davet ve Katılma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 29, 30, Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği (II-30.1), TTK madde 414, 415, 419, 425, 1527): Genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz. Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından MKK'dan sağlanan pay sahipleri listesi dikkate alınarak oluşturulan hazır bulunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri katılabilir. Bu listede adı bulunan hak sahipleri kimlik göstererek genel kurula katılırlar.

Oy Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 30, TTK madde 434): Her pay sahibi sadece bir paya sahip olsa da en az bir oy hakkını haizdir. Pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda, paylarının toplam itibarıyla değeriyle orantılı olarak kullanır.

Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 14, Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II-14.1), TTK madde 437): Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az üç hafta önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere

gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir. Pay sahibi genel kurulda, yönetim kurulundan, şirketin işleri; denetçilerden denetimin yapılma şekli ve sonuçları hakkında bilgi isteyebilir. Bilgi verme yükümü, şirketin bağlı şirketlerini de kapsar. Verilecek bilgiler, hesap verme ve dürüstlük ilkeleri bakımından özenli ve gerçeğe uygun olmalıdır.

İptal Davası Açma Hakkı (TTK madde 445-451, Sermaye Piyasası Kanunu md. 18/6, 20/2): Yönetim kurulunun kayıtlı sermaye sistemine ilişkin esaslar çerçevesinde aldığı kararlar aleyhine, genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümler çerçevesinde yönetim kurulu üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren otuz gün içinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.

Kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar şahsen kendilerine yükletilebildiği ölçüde yönetim kurulu üyeleri ve hazırladıkları raporlarla sınırlı olarak bağımsız denetimi yapanlar, ara dönem finansal tablolarının gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmamasından veya mevzuat ile muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzenlenmemiş olması nedeniyle dağıtılan kâr payı avansının doğru olmamasından doğan zararlar için ortaklığa, pay sahiplerine, ortaklık alacaklılarına ve ayrıca doğrudan doğruya olmak üzere kâr payı avansının kararlaştırıldığı veya ödendiği hesap dönemi içinde pay iktisap etmiş bulunan kişilere karşı sorumludurlar. Hukuki sorumluluk doğuran hâllerin varlığı hâlinde, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kararın ilanından itibaren otuz gün içinde, iptal davası açılabilir.

Genel kurul toplantısında hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçirten, toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde iptal davası açabilirler.

Azınlık Hakları (TTK madde 411, 412, 439, 531, 559): Sermayenin en az yirmide birini oluşturan pay sahipleri, yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilirler. Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, genel kurulun toplantıya çağrılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar verebilir.

Genel kurulun özel denetim istemini reddetmesi hâlinde, sermayenin en az yirmide birini oluşturan pay sahipleri veya paylarının itibarı değeri toplamı en az bir milyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atamasını isteyebilir.

Haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren dört yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz. Bu sürenin geçmesinden sonra da sulh ve ibra ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanır. Bununla beraber, esas sermayenin yirmide birini temsil eden pay sahipleri sulh ve ibranın onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz.

Özel Denetim İsteme Hakkı (TTK madde 438): Her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer alması bile genel kuruldan isteyebilir. Genel kurul

istemi onaylarsa, şirket veya her bir pay sahibi otuz gün içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden bir özel denetçi atanmasını isteyebilir.

Kardan Pay Alma Hakkına İlişkin Bilgi:

a) Hak Kazanılan Tarih: Sermaye Piyasası Kanunu madde 19 ve Kâr Payı Tebliği (II-19.1) uyarınca, halka açık ortaklıklarda kâr payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

b) Zamanaşımı: Kâr Payı Tebliği (II-19.1) uyarınca, ortaklar ve kâra katılan diğer kimseler tarafından tahsil edilmeyen kâr payı bedelleri 2308 sayılı “Şirketlerin Müruru Zamana Uğrayan Kupon Tahvilat ve Pay Bedellerinin Hazineye İntikali Hakkında Kanun” hükümleri uyarınca dağıtım tarihinden itibaren beş yılda zaman aşımına uğrar.

c) Hakkın kullanımına ilişkin sınırlamalar ve bu hakkın yurtdışında yerleşik pay sahipleri tarafından kullanım prosedürü: Yoktur.

d) Kâr payı oranı veya hesaplanma yöntemi, ödemelerin dönemleri ve kümülatif mahiyette olup olmadığı: Esas Sözleşme hükümlerine uygun olarak TTK, sermaye piyasası mevzuatı ve genel kabul gören muhasebe ilkelerine göre tespit edilir ve dağıtılır. Dağıtılmasına karar verilen kârın dağıtım şekli ve zamanı, yönetim kurulunun bu konudaki teklifi üzerine genel kurulca kararlaştırılır.

24.6. Payların ihracına ilişkin yetkili organ kararları:

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., 3.11.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile portföyünde sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arz edilmesine karar vermiştir. Ayrıca, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., yine 3.11.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile, toplanan kesin talebin satışa sunulan payların nominal değerinden fazla olması halinde, Şirket sermayesinin %2'sine denk gelen toplam 23.621.378 TL nominal değerli payın ek satışa konu edilebilmesine karar vermiştir.

DD Turkey Holdings S.A.R.L., 26.10.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile portföyünde sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arz edilmesine karar vermiştir. Ayrıca, DD Turkey Holdings S.A.R.L., yine 26.10.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile, toplanan kesin talebin satışa sunulan payların nominal değerinden fazla olması halinde, Şirket sermayesinin %2'sine denk gelen toplam 23.621.378 TL nominal değerli payın ek satışa konu edilebilmesine karar vermiştir.

24.7. Halka arz edilecek paylar üzerinde, payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı veya pay sahibinin haklarını kullanmasına engel olacak kayıtların bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

24.8. İhraç edilecek paylara ilişkin zorunlu pay alım teklifi, satın alma ve/veya satma haklarına ilişkin kurallar hakkında bilgi:

Halka açık ortaklıklarda yönetim kontrolünü sağlayan payların veya oy haklarının iktisap edilmesi hâlinde diğer ortakların paylarını satın almak üzere teklif yapılması zorunlu olup, halka açık anonim ortaklıkların pay sahiplerine yapılacak pay alım teklifine ilişkin esaslar Kurul'un pay alım teklifine ilişkin düzenlemelerinde yer almaktadır.

Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dâhil olmak üzere başka bir şekilde sahip olunan payların halka açık ortaklığın oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına ulaşması durumunda, söz konusu paylara sahip olan bu kişiler açısından azınlıkta kalan pay sahiplerini ortaklıktan çıkarma hakkı doğar. Bu kişiler, Kurulca belirlenen süre içinde, azınlıkta kalan ortakların paylarının iptalini

ve bunlar karşılığı çıkarılacak yeni payların kendilerine satılmasını ortaklıktan talep edebilirler. Satım bedeli, SPKn'nun 24 üncü maddesi çerçevesinde belirlenir.

Yukarıda yer alan şartlar çerçevesinde ortaklıktan çıkarma hakkının doğduğu durumlarda, azınlıkta kalan pay sahipleri açısından satma hakkı doğar. Bu pay sahipleri Kurulca belirlenen süre içinde, paylarının adil bir bedel karşılığında satın alınmasını oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişilerden ve bunlarla birlikte hareket edenlerden talep edebilirler. TTK'nın 208 inci maddesi halka açık ortaklıklara uygulanmaz.

SPKn'nun 23 üncü maddesinde yer alan önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleyen pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Halka açık ortaklık bu payları pay sahibinin talebi üzerine, söz konusu önemli nitelikteki işlemin kamuya açıklandığı tarihten önceki otuz gün içinde borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatların ortalamasından satın almakla yükümlüdür.

Pay sahibinin SPKn'nun 23 üncü maddesinde belirtilen önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılmasına haksız bir biçimde engel olunması, genel kurul toplantısına usulüne uygun davet yapılmaması veya gündemin usulüne uygun bir biçimde ilan edilmemesi hâllerinde, genel kurul kararlarına muhalif kalma ve muhalefet şerhini tutanağına kaydettirme şartı aranmaksızın bir önceki paragraftaki açıklama geçerlidir.

Önemli nitelikteki işlemlerin görüşüleceği genel kurul toplantısının gündeminde, bu kararlara muhalefet oyu kullanacak pay sahiplerinin ortaklıktan ayrılma hakkının bulunduğu hususu ile bu hakkın kullanılması durumunda payların ortaklık tarafından satın alınacağı bedel yer alır.

24.9. Cari yıl ve bir önceki yılda ihraçının payları üzerinde üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen ele geçirme teklifleri ile söz konusu tekliflerin fiyat ve sonuçları hakkında bilgi:

Yoktur.

25. HALKA ARZA İLİŞKİN HUSUSLAR

25.1. Halka arzın koşulları, halka arza ilişkin bilgiler, tahmini halka arz takvimi ve halka arza katılmak için yapılması gerekenler

25.1.1. Halka arzın tabi olduğu koşullar:

Halka arzın başlaması öncesinde, EPDK ve SPK haricinde, halka arz edilen Şirket paylarının borsada işlem görebilmesi için Borsa'nın uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Borsa İstanbul'un Şirket paylarının halka arz sonrasında işlem görüp görmeyeceğine ilişkin görüşlerine İzahname'nin I nolu bölümünde yer verilmiştir. EPDK'nın halka arz ile ilgili görüşüne de İzahname'nin II nolu bölümünde yer verilmiştir.

Halka arzda SPK, EPDK ve Borsa İstanbul dışında başka bir kurumun onayına gerek bulunmamaktadır.

25.1.2. Halka arz edilen payların nominal değeri:

Halka arz edilen payların nominal değeri 212.592.414,00 TL olup, Şirket'in çıkarılmış sermayesine oranı %18,0'dır.

Ek satış kapsamında halka arz edilecek payların nominal değeri 23.621.378,00 TL olup, Şirket'in çıkarılmış sermayesine oranı %2,0'dır.

Ek satışın tamamının gerçekleşmesi halinde halka arz edilecek payların nominal değeri toplam 236.213.792,00 TL, çıkarılmış sermayeye oranı %20,0 olmaktadır.

Ek satış dahil halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	Birim Nominal Değer (TL)	Halka Arz Edilen Pay Adedi*	Toplam Nominal Değer (TL)*	Sermayeye Oranı (%)*
-	Nama	0,01 TL	23.621.379.200	236.213.792,00	20,0

*: Ek satış dahil

25.1.3. Halka arz süresi ile halka arza katılım hakkında bilgi

25.1.3.1. Halka arz süresi ve tahmini halka arz takvimi:

Halka arz edilecek paylar için [3 (üç)] iş günü boyunca talep toplanacaktır. Bu sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri ilan edilecek tasarruf sahiplerine satış duyurusunda belirtilecektir. Halka arzın 2018 yılının [Şubat] ayı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

25.1.3.2. Halka arza başvuru süreci

a) Satış yöntemi ve başvuru şekli:

Satış Yöntemi:

Satış, Ak Yatırım liderliğinde oluşturulan konsorsiyum tarafından fiyat aralığı ile talep toplama ve en iyi gayret aracılığı yöntemiyle gerçekleştirilecektir.

Başvuru Şekli:

Enerjisa paylarının halka arzında talepte bulunacak yatırımcılar aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır:

- a) Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar:** Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahipleri dâhil Türkiye'de ikametgah sahibi gerçek ve tüzel kişiler ile yerleşmek niyetiyle bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak 6 aydan fazla oturanları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlarını da kapsamak üzere, aşağıda tanımlanan Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar tanımları dışında kalan tüm gerçek ve tüzel kişilerdir.
- b) Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar:** Merkezi Türkiye'de bulunan;
- Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri;
  - Emekli ve yardım sandıkları, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar,
  - Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,
  - Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Kurulca kabul edilebilecek diğer kuruluşlar,
  - Aktif toplamının 50.000.000 TL, yıllık net hâsılatının 90.000.000 TL, özsermayesinin 5.000.000 TL üzerinde olması kısıtlarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.
- c) Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar:** Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'la tanımlanan yurtdışında yerleşik olan, aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar, emekli ve yardım sandıkları ve vakıflar ile Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlardır. Paylar, Türk mevzuatı uyarınca BİST'te işlem görecektir şekilde halka arz edildiğinden, bu kategoriden talepte bulunan yatırımcılar payları Türkiye'de satın alacaklardır.

Bu halka arzda pay satın almak isteyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ve Yurtiçi Kurumsal Yatırımcıların halka arz süresi içinde ve İşbu Izahname'nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen başvuru yerlerine müracaat ederek talep formu doldurmaları gerekmektedir. Yatırımcılar, talep formunda, talep ettikleri pay adedini ve pay fiyatını belirteceklerdir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar sadece Ak Yatırım'a başvuruda bulunabileceklerdir.

Talepte bulunacak yatırımcılar, aşağıda belirtilen belgeleri, talep formlarına ekleyeceklerdir:

1. Gerçek Kişi Yatırımcılar: Kimlik (nüfus cüzdanı veya sürücü belgesi veya pasaport) fotokopisi
2. Tüzel Kişi Yatırımcılar: İmza sirkülerinin noter tasdikli örneği, kuruluş gazetesi, vergi levhası ve ticaret sicili kayıt belgesi fotokopisi

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ve Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar için, fiyat aralığı içinde farklı fiyatlardan farklı talep adetleri şeklinde talep toplanacaktır. Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar [●] TL fiyat aralığında kalmak ve [●] TL fiyat adımlarında olmak kaydıyla [●] farklı fiyat seviyesinden farklı miktarlardaki taleplerini konsorsiyum üyelerine iletebilecekleri gibi, taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de konsorsiyum üyelerine iletebilirler.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak suretiyle istedikleri fiyat seviyesinden farklı miktardaki taleplerini konsorsiyum lideri Ak Yatırım'a iletebilecekleri gibi taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de Ak Yatırım'a iletebilirler.

Toplanan talepler her bir tahsis grubu için ayrı ayrı bir araya getirildikten sonra, II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği'nin Ek'inde yer alan talep formuna göre içermesi gereken asgari bilgileri içermeyen ve KKTC vatandaşları ile Türkiye'de yerleşik yabancı uyruklular dışında kalan bireysel yatırımcıların T.C. kimlik numarasını içermeyen kayıtlar da iptal edilerek dağıtım dâhil edilmeyecektir. Eksikliği nedeniyle iptal edilen kayıtlar, [talep listelerinden çıkarıldıktan ve talepler her bir tahsis grubu bazında ayrıldıktan] sonra dağıtım işlemi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

Öncelikle, nihai halka arz fiyatının belirlenmesi ile birlikte nihai talep adedi belirlenecektir:

- Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için, yatırımcıların farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Farklı fiyat seviyelerinden farklı talep adedi giren yatırımcılar için nihai halka arz fiyatına eşit veya üstündeki en yakın fiyattan girmiş oldukları talep dikkate alınacaktır. Yatırımcıların ilettiği bu fiyatlardan nihai arz fiyatına eşit veya nihai arz fiyatından yüksek en yakın fiyat "Talep Fiyatı" olarak anılacaktır. Ayrıca, Talep Fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasındaki farkın ilave pay talebine dönüştürülmesini isteyen yatırımcıların bu yöndeki talepleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Fiyattan bağımsız sadece adet olarak talep eden yatırımcılar için bu adet nihai talep adedi olarak dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece pay bedeli olarak talep eden yatırımcılar için bu pay bedelinin nihai halka arz fiyatına bölünmesiyle (küsürat aşağı yuvarlanarak) elde edilen adet nihai talep adedi olarak dikkate alınacaktır.

- Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar için, farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Farklı fiyat seviyelerinden farklı talep adedi giren yatırımcılar için nihai halka arz fiyatına eşit veya üstündeki en yakın fiyattan girmiş oldukları talep dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece adet olarak talep eden yatırımcılar için bu adet, talep adedi olarak dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece pay bedeli olarak talep eden yatırımcılar için bu pay bedelinin nihai halka arz fiyatına bölünmesi ile (küsürat oluşması durumunda aşağı yuvarlanacaktır) elde edilen talep adedi dikkate alınacaktır.

Her bir tahsisat grubuna dağıtım, aşağıda belirtilen şekilde kendi içinde ayrı ayrı yapılacaktır:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara Dağıtım: Oransal Dağıtım Yöntemine göre yapılacaktır. İlk aşamada (yetmesi kaydıyla), talepte bulunan tüm Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara birer adet pay verilecek, daha sonra, Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için geriye kalan tahsisat miktarının, kalan pay talep miktarına bölünmesi ile "Arzın Talebi Karşılama Oranı" bulunacaktır. Bulunan Arzın Talebi Karşılama Oranı her bir yatırımcıya ait kişisel talep ile çarpılacak ve paylar dağıtılacaktır.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılara Dağıtım: Her bir Yurtiçi Kurumsal Yatırımcıya verilecek pay miktarına Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak [Enerjisa] tarafından karar verilecektir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara Dağıtım: Her bir Yurtdışı Kurumsal Yatırımcıya verilecek pay miktarına Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak [Enerjisa] tarafından karar verilecektir.

Tüm yatırımcı gruplarına dağıtım yapılırken, dağıtım sonucu ortaya çıkan miktarlar alt sınır koyan yatırımcılar açısından gözden geçirilecek, ortaya çıkan miktarın bu alt sınırın altında kalması halinde yatırımcı isteğine uygun olarak listeden çıkarılacak ve bu miktarlar tekrar dağıtım tabi tutulacaktır.

Yatırımcı gruplarına belirtilen yöntemlere göre dağıtım yapılırken, hesaplamalarda küsurat ortaya çıkmasından dolayı dağıtılamayan paylar, pay talebi tamamen karşılanamayan yatırımcılar arasında [Enerjisa]'nın uygun gördüğü şekilde dağıtılacaktır.

Ak Yatırım, talep toplama süresinin bitimini izleyen en geç 1 (bir) iş günü içerisinde dağıtım listelerini, her bir tahsis grubu için ayrı ayrı kesinleştirerek Enerjisa'ya verecektir. Enerjisa, dağıtım listelerini en geç kendisine teslim edilen gün içerisinde onaylayacak ve onayı Ak Yatırım'a bildirecektir.

b) Pay bedellerinin ödenme yeri, şekli ve süresine ilişkin bilgi:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar'ın İşbu İzahname'nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen konsorsiyum üyelerinin başvuru yerlerine talepte bulunmak için başvurarak talep formu doldurmaları gerekmektedir.

Yurtiçi Bireysel yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak kaydıyla, 1 (bir) kuruş fiyat adımlarında olmak üzere 5 (beş) farklı fiyat seviyesinden farklı miktardaki taleplerini Konsorsiyum Üyelerine iletebilecekleri gibi taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri pay adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de Konsorsiyum Üyelerine iletebilirler. Ancak, izahnamenin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer alan ilgili tabloda belirtilen başvuru yerlerinden başvuracak Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar sadece fiyat aralığı tavanından talepte bulunabileceklerdir.

Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar talep ettikleri pay bedelini kısmen veya tamamen nakden yatırabilecekleri gibi, kısmen veya tamamen yatırım hesaplarında mevcut olan ve aşağıdaki tabloda belirtilen daha önce farklı bir işleme teminat olarak gösterilmemiş ve üzerinde herhangi bir bloke olmayan kıymetlerin ve/veya dövizlerin bir veya birkaçını teminat göstermek suretiyle de pay talep edebileceklerdir. Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar aşağıdaki ödeme seçeneklerinden bir veya birden fazlasını seçerek talepte bulunabilirler. Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için "Talep Bedeli", talep ettikleri pay adetleri ile talep ettikleri pay fiyatı çarpımı sonucu ortaya çıkacak tutarlardan en yüksek olanıdır.

A- Nakden Ödeme:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar talep ettikleri pay adedine ilişkin Talep Bedeli'ni bedelleri nakden ve/veya hesaben yatırabileceklerdir.

Halka arz hesabı olarak Akbank T.A.Ş. 4. Levent şubesinde açılmış olan TR77 0004 6012 3388 8000 0553 47 IBAN numaralı hesap kullanılacaktır. Hesap sahibi Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'dir.

B- Blokaj Yöntemiyle Talepte Bulunma:

Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar'ın Talep Bedeli karşılığında teminata alınacak kıymetler ve/veya dövizler, teminat oranları ve teminata alışı ve bozdurmada uygulanacak fiyatlar aşağıda gösterilmektedir:

Teminata Alınacak Kıymet /Döviz	Pay Talep Bedeli karşılığında alınacak blokaj tutarları	Teminata Alımda Uygulanacak Fiyat	Teminat Bozumunda Uygulanacak Fiyat
Para Piyasası Fonu	Ödenmesi gereken bedel / %97	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu (Kamu)	Ödenmesi gereken bedel / %97	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
TL DİBS	Ödenmesi gereken bedel / %95	Her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın ilgili günde ilk açıkladığı gösterge alış fiyatı	DİBS'lerde her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın ilgili günde işlem anındaki cari alış

			fiyatı
OSBA (her aracı kurum sadece kendi ihraç ettiği ve işlem görenleri kabul edebilir)	Ödenmesi gereken bedel / %50	BİST Borçlanma Araçları Kesin Alım Satım Pazarı'nda oluşan son işgünü ağırlıklı ortalama fiyatı	BİST Borçlanma Araçları Kesin Alım Satım Pazarı'nda oluşan cari piyasa fiyatı
Hisse senedi fonu	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Borçlanma Araçları Fonu (Özel)	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Değişken fon	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Pay (Bist 30'da yer alan paylar)	Ödenmesi gereken bedel / %90	BİST Pay Piyasası'nda oluşan son işgünü ağırlıklı ortalama fiyatı	BİST Pay Piyasası'nda oluşan cari piyasa fiyatı
Döviz Blokesi (ABD Doları, Avro, Sterlin)	Ödenmesi gereken bedel / %90	Her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın söz konusu yabancı para için ilk açıkladığı döviz alış gişe kuru (Küsuratlı döviz tutarları bir ve katları şeklinde yukarı yuvarlanacaktır.)	Her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın cari kuru
Vadeli Mevduat Blokesi - TL	Ödenmesi gereken bedel / %100	-	-
Vadeli Mevduat Blokesi (ABD Doları, Avro, Sterlin)	Ödenmesi gereken bedel / %90	Döviz cinsinden vadeli mevduatların TL'ye dönüştürülmesinde, tahsilatın yapıldığı andaki her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın söz konusu döviz alış kuru (Küsuratlı döviz tutarları bir ve katları şeklinde yukarı yuvarlanacaktır.)	Mevduatın bozulması sırasında yatırımcının tüm mevduatı bozulmayacak, sadece blokaja alınan tutar kadar kısım bozulacaktır.

Teminat tutarlarının hesaplanmasında, kullanılan menkul kıymetin asgari adet, adet katları ve birim tutarları dikkate alınarak, teminat gösterilen menkul kıymet adedi asgari adedin altında kalmayacak ve kesirli ve/veya ilgili menkul kıymet için belirtilen katların dışında bir adet oluşmayacak şekilde yukarı yuvarlama yapılabilecektir.

Hesaplarında bulunan kıymetleri teminata vermek suretiyle talepte bulunan Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar;

- Dağıtım listelerinin açıklandığı gün saat 12:00'ye kadar dağıtım listesine göre almayı hak ettikleri payın bedelini nakden ödeyebilirler. Bu durumda, teminata alınan kıymetler ve/veya dövizler üzerindeki bloke aynı gün kaldırılır.
- Dağıtım listelerinin açıklandığı gün saat 12:00'ye kadar dağıtım listesine göre almayı hak ettikleri payın bedelini kısmen nakden ödeyebilirler. Bu durumda, bedeli ödenmeyen kısmın tahsil edilebilmesi için teminata alınan kıymetler bozdurulacaktır. Birden fazla kıymetin teminata konu olması durumunda, talep formunda seçilmiş olan kıymetler en likit olandan en az likit olana doğru sıralanarak bozdurulacaktır. Ancak ilgili talep formunda belirtilmek suretiyle, Konsorsiyum Üyesi aracı kurumlar ve acentelerin teminata alınan kıymetleri kendi belirleyecekleri sıra ile resen paraya çevirme ve bedelleri tahsil yetkisi saklıdır.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların teminatlarının nakde dönüşümü ile ilgili riskler talebi giren aracı kuruma aittir.

Konsorsiyum üyeleri ile acenteleri birbirlerinden farklı kıymetleri teminata kabul edebilirler ve teminatları farklı şekilde nakde dönüştürebilirler.

Dağıtım listesinin onaylanması sonucunda almaya hak kazanılan payların bedelinin teminatını teşkil etmek üzere, mevcut kıymetlerini teminat göstererek talepte bulunan Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar, talep formunu imzaladıkları anda, taleplerini gerçekleştirebilmeleri için teminata alınan kıymetler üzerinde, hesabın bulunduğu Konsorsiyum Üyesi aracı kurum lehine rehin tesis edilir. Hak kazanılan pay bedellerinin zamanında nakden ve defaten ödenmemesi halinde, teminat niteliğindeki kıymetler ve/veya dövizler, hiçbir yazılı ya da sözlü ihbar veya ihtara gerek olmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın, aracı kurum tarafından, yukarıdaki tabloda belirtilen “Teminat Bozumunda Uygulanacak Fiyat” üzerinden re’sen paraya çevirerek, almaya hak kazanılan pay bedelleri re’sen tahsil edilir. Bu kapsamda talepte bulunan yatırımcılar, talepte bulunulan aracı kurumu yetkilendirdiklerini ve bu yetkinin ifasından doğabilecek her türlü zararlardan ilgili aracı kurumun hiçbir şekilde sorumlu olmayacağını gayrikabili rücu kabul, beyan ve taahhüt etmiş olacaktırlar.

Her bir Konsorsiyum Üyesi, Kurul’un kredili menkul kıymet alımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, kendilerine kredi komitesi ile limit tahsis edilmesi uygun bulunan yatırımcıların, kredi limitleri dâhilinde kalmak kaydıyla talep tarihinde herhangi bir teminatlandırma yapılmaksızın kredili başvurularını kabul edebilirler. Kredi, dağıtım sonuçları belli olduktan sonra, hak edilen pay adedinin nihai halka arz fiyatı ile çarpılması sonucu bulunan tutarın tahsil edildiği günden itibaren kullanılmış sayılacaktır.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar’ın İşbu Izahname’nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen konsorsiyum üyelerinin başvuru yerlerine talepte bulunmak için başvurarak talep formu doldurmaları gerekmektedir.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar için, fiyat aralığı içinde farklı fiyatlardan farklı talep adetleri şeklinde talep toplanacaktır. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar [●– ●] TL fiyat aralığında kalmak ve [1 TL] fiyat adımlarında olmak kaydıyla [beş] farklı fiyat seviyesinden farklı miktarlardaki taleplerini konsorsiyum üyelerine iletebilecekleri gibi, taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de konsorsiyum üyelerine iletebilirler.

Talebi giren aracı kurum talepte bulunan Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar’ın taleplerini kabul edip etmemekte serbest olacaktır. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar dağıtım listelerinin onaylanmasından sonra almaya hak kazandıkları payların bedellerini taleplerini giren aracı kuruma ödemekten imtina edemezler.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar pay bedellerini talep anında ödemeyeceklerdir. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar, almaya hak kazandıkları pay miktarının belirlenen nihai satış fiyatı ile çarpılması sonucu oluşacak pay bedelini dağıtım listelerinin onaylanmasını takip eden ikinci iş günü saat 12.00’a kadar talepte buldukları konsorsiyum üyesine ödeyeceklerdir. Yurt İçi Kurumsal Yatırımcılar’ın bu şekilde yapacakları ödemeler nakden yapılacaktır. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar’ın pay bedellerinin ödenmemesi ile ilgili risk talebi giren aracı kuruma ait olup, talebi giren yetkili kuruluş dağıtım listesinin konsorsiyuma iletilmesini takip eden 2 (iki) işgünü içerisinde ilgili pay bedellerini Ak Yatırım’ın bildireceği halka arz özel hesabına yatırmak zorundadır.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar sadece Ak Yatırım’a başvuruda bulunabileceklerdir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak suretiyle istedikleri fiyat seviyesinden farklı miktardaki taleplerini konsorsiyum lideri Ak Yatırım’a iletebilecekleri gibi taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de Ak Yatırım’a iletebilirler.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar pay bedellerini talep anında ödemeyeceklerdir. Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar, almaya hak kazandıkları pay miktarının belirlenen nihai satış fiyatı ile çarpılması sonucu oluşacak pay bedelini dağıtım listelerinin onaylanmasını takip eden ikinci iş günü saat 12.00'a kadar ödeyeceklerdir. Yurt Dışı Kurumsal Yatırımcılar'ın bu şekilde yapacakları ödemeler nakden yapılacaktır.

c) Başvuru yerleri:

Enerjisa paylarının halka arzına Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ve Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar kategorilerinden katılmak isteyen yatırımcılar, aşağıdaki tüm yetkili aracı kurumların merkez ve şubeleri ile satışa yetkili acente olan bankaların ilgili şubelerine talepte bulunmak için başvurabilirler.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar kategorisindeki yatırımcılar, aşağıdaki yetkili aracı kurumların merkez ve şubeleri ile satışa yetkili acente olan bankaların ilgili şubelerinin yanı sıra, bu kurumların, ATM, internet veya telefon bankacılığı şubelerine, taleplerini iletmek için başvurabilirler. İnternet şubesi, telefon bankacılığı şubesi veya ATM vasıtasıyla talep başvurusunda bulunmak isteyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların, internet şubesi, telefon bankacılığı şubesi veya ATM'de işlem yapmaya yetkili olmaları (internet ve telefon bankacılığı hesaplarının olması, interaktif bankacılık taahhünamesi imzalamış olmaları ve/veya ATM'de kullanılan manyetik kartlarının olması) gerekmektedir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcıların talepleri sadece Ak Yatırım tarafından toplanacaktır.

KONSORSİYUM LİDERİ:

AK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Sabancı Center 4. Levent İstanbul

Tel: (0212) 334 94 94, Faks: (0212) 334 96 89

Tüm Akbank T.A.Ş. ve Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. şubeleri, www.akbank.com adresi ve 444 25 25 no'lu telefon

KONSORSİYUM ÜYELERİ:

[•]

Her bir Konsorsiyum Üyesinin (Konsorsiyum Lideri aynı zamanda Konsorsiyum Üyesi'dir) teminata kabul edeceği kıymetler ve döviz aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Başvuru Yeri	Teminata Alınacak Kıymet
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Akbank T.A.Ş.	<ul style="list-style-type: none"> • Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu (Kamu&Özel) • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar teminata konu olabilir.) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
[•]	[•]

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı taleplerinin sadece fiyat aralığı tavanından toplanacağı başvuru yerleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Başvuru Yeri	Notlar
[•]	[•]

d) Payların dağıtım zamanı ve yeri:

Halka arzdan pay alan yatırımcıların söz konusu payları Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde MKK nezdinde hak sahipleri bazında kayden izlenmeye başlanacaktır. Paylar, [Enerjisa] tarafından dağıtım listesinin onaylanmasını takiben ve pay bedellerinin ödenmesi şartıyla konsorsiyum üyeleri tarafından yatırımcıların MKK nezdindeki hesaplarına aktarılacaktır.

Talebi karşılanan yatırımcıların payları, kaydi sistem esasları çerçevesinde, dağıtım listesinin kesinleştiğinin konsorsiyum üyelerine bildirimini takip eden en geç 2 (iki) iş günü içerisinde ve pay bedellerinin ödenmesi şartıyla, kaydi olarak teslim edilecektir.

25.1.4. Halka arzın ne zaman ve hangi şartlar altında iptal edilebileceği veya ertelenebileceği ile satış başladıktan sonra iptalin mümkün olup olmadığına dair açıklama:

Aşağıdaki şartların oluşması durumunda halka arz iptal edilebilecektir.

- Yasama, yürütme veya sermaye piyasaları veya bankalar ile ilgili karar almaya yetkili organlar tarafından yapılan düzenlemeler nedeniyle halka arza ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesini imkânsız kılacak veya önemli ölçüde güçleştirecek hukuki düzenlemeler yapılması,
- Halka arzı etkileyebilecek savaş hali, yangın, deprem, su baskını gibi tabii afetler,
- Ak Yatırım ve/veya Halka Arz Edenle tarafından ekonomik ve siyasi gelişmeler ile para ve sermaye piyasalarındaki ve/veya Şirket'in faaliyet gösterdiği sektör ya da Şirket'in mali bünyesindeki gelişmelerin Ak Yatırım'ın halka arz edilen payları pazarlamasına imkân vermeyecek durumda olması nedeniyle yeterli talebin oluşmayacağı ve piyasaların durumu itibarıyla halka arzdan beklenen faydanın gerçekleşmeyeceğinin öngörülmesi,
- Enerjisa'nın yönetici, doğrudan ve dolaylı ortakları veya bağlı kuruluşları ile Enerjisa'nın hakkında payların pazarlanmasını ve halka arzı etkileyebilecek herhangi bir soruşturma, dava ve/veya sair adli takip başlatılması.

Halka arza yönelik toplam talebin satışa sunulan paylardan az olması durumunda, halka arz ertelenebilir veya halka arz boyutu küçültülebilir. Bu iki alternatiften birisi, talep toplama döneminin sonunda Enerjisa ve/veya Halka Arz Edenle tarafından karara bağlanır.

Talep toplama sürecinin başlamasından dağıtım listesinin [Enerjisa] tarafından onaylanmasına kadar geçen süreçte, aşağıdaki durumlardan birinin oluşması halinde Ak Yatırım ve/veya Halka Arz Edenle aralarında imzalanan Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesini feshedilebilir.

- Talep toplama sürecinin başlamasından dağıtım listesinin [Enerjisa] tarafından onaylanmasına kadar geçen süreçte önemli bir sebebin ortaya çıkması halinde,

- Yukarıdaki paragrafın uygulanmasında “önemli sebep”, Türkiye dışında yatırımcılara satılması planlanan payların tahsisatının herhangi bir nedenle sonuçlandırılmaması dâhil olmak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere uygulamada “önemli sebep” olarak kabul edilen durumlar ile dünyanın herhangi bir yerinde veya Türkiye’de ciddi ekonomik ve siyasal sonuçlar doğuran gelişmeleri de içermektedir.
- Her ne sebeple olursa olsun halka arz edilmesi planlanan tutarın en az %50’sinin Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar tahsis grubuna ayrılamaması,
- Nihai halka arz fiyatının tespitinde Ak Yatırım ve Halka Arz Edenle arasında uzlaşmaya varılamaması durumunda,
- Yasama, yürütme veya sermaye piyasaları veya bankalar ile ilgili karar almaya yetkili organlar tarafından yapılan düzenlemeler nedeniyle Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesi’nden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesini imkânsız kılacak veya önemli ölçüde güçleştirecek hukuki düzenlemeler yapılması durumunda,
- Toplanan kesin talebin ek satış hariç satışa sunulan pay miktarından az olması durumunda

Dağıtım listesinin [Enerjisa] tarafından onaylanmasından payların yatırımcılara teslimine kadar geçen süreçte Türkiye dışında yatırımcılara satılması planlanan payların satışının herhangi bir nedenle sonuçlandırılmaması ile dünyanın başlıca finans piyasaları veya Türkiye’de ciddi olumsuz ekonomik ve siyasal sonuçlar doğuran gelişmelerin oluşması halinde, Ak Yatırım ve/veya Halka Arz Edenle aralarında imzalanan Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesini feshedilebilir.

Halka arzın iptali halinde, Halka Arz Edenle talepte bulunan yatırımcıların talep bedellerinin T.C. Merkez Bankası gecelik faizi üzerinden nemalandırılmış tutarlarını yatırımcılara ödeyecektir.

25.1.5. Karşılanamayan taleplere ait bedeller ile yatırımcılar tarafından satış fiyatının üzerinde ödenen tutarların iade şekli hakkında bilgi:

a) Talep Fiyatı ile oluşacak nihai fiyat arasındaki farkın talebe dönüşmesini talep eden yatırımcılar için iade esasları aşağıdaki gibi olacaktır:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak belirlenecek nihai talep adedinden belirtmiş oldukları talep fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasında oluşacak iade tutarı kadar ekstra bir pay talebinde bulunup bulunmamaya yönelik tercihlerini talep formunda ilgili alanı işaretleyerek beyan edeceklerdir.

İzahnamenin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer alan ilgili tabloda belirtilen başvuru yerlerinden sadece fiyat aralığı tavanından talepte bulunan Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ise tavan fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasında oluşacak iade tutarı kadar ekstra bir pay talebinde bulunup bulunmamaya yönelik tercihlerini talep formunda ilgili alanı işaretleyerek beyan edeceklerdir. Bu yatırımcılar için talep fiyatı tavan fiyat olacaktır.

Yatırımcının iade tutarını pay olarak talep etmeye yönelik tercihini belirtmesi durumunda, talep fiyat ile nihai halka arz fiyatı arasındaki fark, ilave pay talebi olarak yatırımcı talebine yansıtılacak ve ancak bu yansıtılardan sonra payların dağıtım işlemine başlanacaktır. Bedel farkının talebe dönüştürülmesinden sonra kalan bakiye ve/veya karşılanamayan taleplerden dolayı oluşan iade bedeli, dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslim edilmesini takiben derhal, talebi giren konsorsiyum üyeleri tarafından İzahname’nin 25.1.3.2 (c) maddesinde belirtilen başvuru yerlerinde pay bedellerini nakden ödeyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara iade edilecektir.

b) Talep Fiyatı ile oluşacak nihai fiyat arasındaki farkın talebe dönüşmesini talep etmeyen yatırımcılar için iade esasları aşağıdaki gibi olacaktır:

Karşılanamayan taleplerden dolayı oluşan iade bedeli ve nihai halka arz fiyatı ile Talep Fiyatı arasında oluşan farklar, dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslim edilmesini takiben derhal, satışı gerçekleştiren konsorsiyum üyeleri tarafından, başvuru yerlerinde pay bedellerini nakden ödeyen yatırımcılara iade edilecektir ve kıymet blokesi yöntemiyle başvuran yatırımcıların da kıymetlerindeki blokajlar İşbu İzahname'nin 'Halka arza başvuru süreci' başlıklı 25.1.3.2. no'lu bölümünün 'b) Pay bedellerinin ödenme yeri ve şekline ilişkin bilgi' başlıklı kısmında anlatıldığı şekilde kaldırılacaktır.

25.1.6. Talep edilebilecek asgari ve/veya azami pay miktarları hakkında bilgi:

Talep miktarının 1 (bir) lot (1 TL) ve katları şeklinde olması şarttır. Yatırımcılar için herhangi bir lot sınırlaması yoktur. Yatırımcılar istedikleri takdirde talep formunda almak istedikleri miktara ilişkin alt sınır belirleyebileceklerdir.

25.1.7. Yatırımcıların satın alma taleplerinden vazgeçme haklarına ilişkin bilgi:

Kurul'un II-5.1 sayılı izahname ve İhraç Belgesi Tebliği'nin 24'üncü ve SPKn'nun 8 inci maddesi uyarınca, izahname ile kamuya açıklanan bilgilerde, satışa başlamadan önce veya satış süresi içinde yatırımcıların yatırım kararını etkileyebilecek değişiklik veya yeni hususların ortaya çıkması hâlinde durum ihraççı veya halka arz eden tarafından en uygun haberleşme vasıtasıyla derhâl Kurula bildirilir.

Değişiklik gerektiren veya yeni hususların ortaya çıkması hâlinde, satış süreci durdurulabilir.

Değiştirilecek veya yeni eklenecek hususlar bildirim tarihinden itibaren yedi iş günü içinde Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer alan esaslar çerçevesinde Kurulca onaylanır ve izahnamenin değişen veya yeni eklenen hususlara ilişkin kısmı yayımlanır.

Değişiklik veya yeni hususların yayımlanmasından önce pay satın almak için talepte bulunmuş olan yatırımcılar, izahnamede yapılan ek ve değişikliklerin yayımlanmasından itibaren iki iş günü içinde taleplerini geri alma hakkına sahiptirler.

Ayrıca, izahnamede herhangi bir değişiklik olmasa dahi yatırımcılar, talep toplama süresi içerisinde taleplerini değiştirme ya da geri alma hakkına sahiptirler.

25.1.8. Payların teslim yöntemi ve süresi:

İhraç edilecek paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK tarafından hak sahipleri bazında kayden izlenecek olup, payların fiziki teslimi yapılmayacaktır. Kaydi paylar azami dağıtım listesinin kesinleştiğinin konsorsiyum üyelerine bildirimini takip eden iki iş günü içerisinde teslim edilecektir.

25.1.9. Halka arz sonuçlarının ne şekilde kamuya duyurulacağı hakkında bilgi:

Halka arz sonuçları, Kurulun sermaye piyasası araçlarının satışına ilişkin düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde dağıtım listesinin kesinleştiği günü takip eden iki iş günü içerisinde Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri uyarınca kamuya duyurulur.

25.1.10. Yeni Pay Alma Hakkına İlişkin Bilgiler

Halka arz, mevcut payların halka arzı yoluyla yapılacaktır. Bu nedenle, ortakların yeni pay alma hakları bulunmamaktadır.

25.1.11. Satın alma taahhüdünde bulunan gerçek ve/veya tüzel kişilerin adı, iş adresleri ve bir payın satın alma fiyatı ile bu kişilerin ihraççı ile olan ilişkisi hakkında bilgi:

Yoktur.

25.1.12. Varsa tasarruf sahiplerine satış duyurusunun ilan edileceği gazeteler:

Yoktur.

25.1.13. Halka arz nedeniyle toplanan bedellerin nemalandırılıp nemalandırılmayacağı, nemalandırılacaksa esasları:

Halka arz nedeniyle toplanan bedeller nemalandırılmayacaktır.

25.1.14. Halka arzda içsel bilgiye ulaşabilecek konumdaki kişilerin listesi:

Kişi	Kurum
Mehmet Göçmen	Enerjisa Enerji A.Ş.
Keith Plowman	Enerjisa Enerji A.Ş.
Barış Oran	Enerjisa Enerji A.Ş.
Dr. Eva-Maria Verena Volpert	Enerjisa Enerji A.Ş.
Fezal Okur Eskill	Enerjisa Enerji A.Ş.
Eduard Hans-Jochen Kley	Enerjisa Enerji A.Ş.
Kıvanç Zaimler	Enerjisa Enerji A.Ş.
Sascha Bibert	Enerjisa Enerji A.Ş.
Hakan Timur	Enerjisa Enerji A.Ş.
İhsan Erbil Bayçöl	Enerjisa Enerji A.Ş.
Gül Erol	Enerjisa Enerji A.Ş.
Özge Aşçıoğlu	Enerjisa Enerji A.Ş.
Cem Gökmen Gökkaya	Enerjisa Enerji A.Ş.
Christian Zaum	Enerjisa Enerji A.Ş.
Didem Mutlu	Enerjisa Enerji A.Ş.
Murat Bergi	Enerjisa Enerji A.Ş.
Salih Tural	Enerjisa Enerji A.Ş.
Güler Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Erol Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Suzan Sabancı Dinçer	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Sevil Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Serra Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Ahmet Erdem	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Zekeriya Yıldırım	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Nazif Can Paker	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Mehmet Göçmen	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Barış Oran	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Mehmet Hacıkamiloğlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Cenk Alper	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

Kişi	Kurum
Seyfettin Ata Köseoğlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Fezal Okur Eskiil	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Levent Demirağ	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Şerafettin Karakış	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Mustafa Aydın	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Vecih Yılmaz	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Şermin Mutlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Levent Baykan Bayar	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Özge Özcan	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Saadet Ruba Unkan Ergener	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Gözde Erkoç	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Keith Plowman	E.ON SE
Alan Richard Bevan	E.ON SE
Eduard Hans-Jochen Kley	E.ON SE
Eva-Maria Verena Volpert	E.ON SE
Sebastian Heidtkamp	E.ON SE
Murat Pınar	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mert Yaycıoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mustafa Rifat Bağbaşıoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Arif Tekin	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Gülay Avcuoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Nurcan Uyar	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Dursun Faruk Öztürk	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Necmi Odyakmaz	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Hüseyin Çağlar	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Abdullah Köksal	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Huriye Okumuşoğlu	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Onur Baran Avcı	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Neslihan Döngel Özlem	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Berat Beran Çakmak	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Murat Pınar	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mert Yaycıoğlu	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mustafa Rifat Bağbaşıoğlu	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Arif Tekin	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Gülay Avcuoğlu	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Nurcan Uyar	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Dursun Faruk Öztürk	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Necmi Odyakmaz	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Hüseyin Çağlar	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Abdullah Köksal	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Huriye Okumuşoğlu	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Onur Baran Avcı	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Neslihan Döngel Özlem	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.

Kişi	Kurum
Berat Beran Çakmak	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Murat Pınar	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mert Yayıoğlu	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mustafa Rifat Bağbaşıoğlu	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Arif Tekin	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Gülay Avcuoğlu	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Nurcan Uyar	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Dursun Faruk Öztürk	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Necmi Odyakmaz	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Hüseyin Çağlar	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Abdullah Köksal	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Huriye Okumuşoğlu	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Onur Baran Avcı	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Neslihan Döngel Özlem	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Berat Beran Çakmak	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Hüseyin Çağlar	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Abdullah Köksal	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Mert Erdoğan	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ahmet Kemal Atasoy	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Süleyman Cengiz	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Engin Yegül	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Nesligül Onyedioğlu	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Barış Çivici	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Duygu Haker	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ferizan Kızıl	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Nur Karabacak	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Alican Selçuk	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Kemal Ulaş Ünalan	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ömer Doruk Ozaner	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Aykut Ahlatçioğlu	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Mehmet Hakkı Taman	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Pınar Ayşe Aras	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Mehmet İlgen	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Çağlar Şengil	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Dilek Erdoğan	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Cansev Şanlı	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Fitnat Derwent Baytekin	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Berat Kırık	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ayşegül Yılmaz	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Derin Altan	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Ece Küreğibüyük	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Eren Ayanlar	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Omer Collak	Paksoy Ortak Avukat Bürosu

Kişi	Kurum
Zeynel Tunc	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Okkes Sahan	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Pinar Tuzun	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Elif Eren	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Goktug Ersoy	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Pinar Sanel	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Sansal Erbacioğlu	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Derya Genç	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Emre Kotil	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Erdem Selcuk	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emrehan Demirel	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Erman Ilgaz	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Arda Özkan	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Salih Caner Gençcan	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İlkay Dikmen	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Cansu Nasıf	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Alp Erol	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Can Ünver	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Oğuz Belci	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tolga Babuşçu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ümit Şen	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Beşli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ali Karabıyık	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ali Özağaç	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Bahar Şahin	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Batuhan Tellioglu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Berat Başat	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Bilal Avcıl	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Burak Aytekin	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Burcu Özenç	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Can Bildirici	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Damla Erbaş	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Damla Harman	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Doğa Bakar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ece Yurt	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emir Taşar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Sarı	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Erdem Tecer	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ezgi Savran	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Gürkan Çağlar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İpek Yağcı	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İrem Eyüpoğlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
John Patsouras	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Kişi	Kurum
Meltem Sipahi	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Mert Zorlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Nida Özeçoğlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Oğuz Ay	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Pınar Şençitak	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Pınar Uzun	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Seçkin Özdemir	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sefa Karaca	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Selvi Hardal	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Simge Ayhan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sinem Öz	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Soner Yüksel	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tolga Kirelli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tuğçe Demirkapı	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Vahdet Deviren	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yamaç Uskan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yekta Kesler	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Zeynep Aydoğan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

25.2. Dağıtım ve tahsis planı:

25.2.1. Halka arzın birden fazla ülkede aynı anda yapıldığı durumlarda, bu ülkelerden birine belli bir oranda tahsisat yapılmışsa buna ilişkin bilgi:

Yoktur.

25.2.2. İhraççının bildiği ölçüde, ihraççının ana hissedarları veya yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi kişilerin yapılacak halka arzda iştirak taahhüdünde bulunma niyetinin olup olmadığı veya herhangi bir kişinin halka arz edilecek payların yüzde beşinden fazlasına taahhütte bulunmaya niyetli olup olmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

25.2.3. Halka arzda yatırımcılara tahsis ve dağıtım esasları:

a) Yatırımcı grubu bazında tahsisat oranları:

Halka arz edilecek toplam 212.592.414 TL nominal değerli payların;

- [●] TL nominal değerdeki [●] kısmı Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara
- [●] TL nominal değerdeki [●] kısmı Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılara
- [●] TL nominal değerdeki [●] kısmı Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara

gerçekleştirilecek satışlar için tahsis edilmiştir.

b) Tahsisat değişikliğinin yapılabileceği şartlar, büyüklüğü ve tahsisat değişikliğinde münferit dilimler için uygulanabilir yüzdelere:

[Yukarıda belirtilen tahsisatların oranı talep toplama neticesinde Enerjisa'nın onayı ile aşağıdaki koşullar çerçevesinde Ak Yatırım tarafından değiştirilebilecektir.

-Talep toplama süresi sonunda belirli bir yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak miktarda talep gelmemiş ise ilgili gruba ait tahsisatın karşılanmayan kısmı Enerjisa'nın onayı ile diğer gruplara aktarılabilir.

-Talep toplama süresinin sonunda yurtdışı yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak kadar talep gelmiş olsa dahi, [Enerjisa]'nın onayı ile Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara tahsis edilen tutar [%20'den] fazla olmamak üzere azaltılarak bu tutar diğer gruplara aktarılabilir.]

c) Bireysel yatırımcılar ve ihraççının çalışanlarına ilişkin tahsisat grubunda tahsis edilen nominal değerden daha fazla talep gelmesi durumunda uygulanacak dağıtım yöntemi/yöntemleri:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar tahsisat grubunda aşırı talep olması durumunda uygulanacak farklı bir yöntem yoktur. İhraççının çalışanlarına ilişkin bir tahsisat grubu bulunmamaktadır.

d) Tahsisatta belirli yatırımcı gruplarına veya belirli diğer gruplara tanınabilecek ayrıcalıklar ve bu gruplara dâhil edilme kriterleri:

Herhangi bir yatırımcı grubuna ayrıcalık tanınmamaktadır.

e) Tek bir bireysel yatırımcıya dağıtılması öngörülen asgari pay tutarı:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı grubu için toplam yatırımcı sayısının bu yatırımcı grubuna dağıtılacak toplam lot adedinden az veya eşit olduğu durumlarda, talebi bilgi eksikliğinden iptal edilmemiş o gruptaki tüm yatırımcılara en az 1 (bir) lot dağıtılacaktır.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı grubu için toplam yatırımcı sayısının bu yatırımcı grubuna dağıtılacak toplam lot adedinden fazla olduğu durumlarda ise hangi yatırımcılara birer adet lot dağıtılacağına Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak [Enerjisa] tarafından Kurul'un II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği Madde 19'da yer alan eşit ve adil davranılması esası gözetilerek karar verilecektir.

f) Mükerrer talep olması halinde uygulanacak esaslar:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için oransal dağıtım yöntemi kullanılacağından herhangi bir mükerrer talep kontrolü işlemi yapılmayacaktır.

Yurtiçi Kurumsal ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar için talep toplama sonucunda payların dağıtım sırasında bir defadan fazla talepte bulunan yatırımcıların yalnızca en yüksek miktarda talep tutarları hesaplamada dikkate alınacaktır. Farklı Konsorsiyum Üyelerinden eşit miktarda mükerrer talep yapılmışsa veya yetersiz bilgi girişinden dolayı kararsız kalınan durumlarda, Konsorsiyum Üyelerinin kurum unvanlarının alfabetik önceliğine bakılacaktır.

Mükerrer taleplerin tespiti amacıyla yapılan kontrol sonucunda başvuru taleplerinin satışa sunulan pay tutarından az olması halinde, bir defadan fazla talepte bulunan yatırımcıların en yüksek miktarda ikinci talep tutarları da hesaplamada dikkate alınacaktır. Satışa sunulan pay tutarının tamamını karşılayacak talep belirleninceye kadar hesaplamaya bu şekilde devam edilecektir.

g) Halka arz süresinin erken sonlandırılma koşulları ve erken sonlandırılacak tarihler:

Yoktur.

h) Halka arz edilecek paylara ilişkin yapılacak tahsisatlara yönelik olarak, iletilen talepler veya fiyat tekliflerinin, işlemi yapan veya yapılmasına aracı olan yetkili kuruluş bazında belirlenmesinin mümkün olup olmadığı hakkında bilgi:

Halka arz edilecek paylara ilişkin yapılacak tahsisatlara yönelik olarak, iletilen talepler veya fiyat tekliflerinin, işlemi yapan veya yapılmasına aracı olan yetkili kuruluş bazında belirlenmesi mümkündür.

25.2.4. Talepte bulunan yatırımcılara, halka arzdan aldıkları kesinleşmiş pay miktarının bildirilme süreci hakkında bilgi:

Halka arzda talepte bulunan yatırımcılar, dağıtım listelerinin onaylandığı günü takip eden iş günü talepte buldukları konsorsiyum üyesine başvurarak halka arzdan aldıkları kesinleşmiş pay miktarını öğrenebilirler.

25.2.5. Ek satış işlemlerine ilişkin bilgi:

a) Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması halinde mevcut ortaklara ait payların, ek satışa konu olup olmayacağı hakkında bilgi:

Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması halinde Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'ye ait 11.810.689 TL nominal değere kadar pay ve DD Turkey Holdings S.A.R.L.'ye ait 11.810.689 TL nominal değere kadar pay olmak üzere toplam 23.621.378 TL nominal değere kadar payın dağıtımına tabi tutulacak toplam pay miktarına eklenmesi planlanmaktadır.

b) Ek satışa konu olabilecek payların azami nominal değeri ve oranları ile satış yöntemi ve süresi:

Ek satışa konu olabilecek payların azami nominal tutarı 23.621.378 TL'dir. Bu paylar halka arz edilecek payların nominal tutarının %11,11'ine denk gelmektedir. Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması halinde ek satış hakkı kullanılabilir ve ek satışa konu edilecek miktar, halka arz edilen pay miktarına eklenerek dağıtımına tabi tutulacaktır. Ek satışa konu payların yatırımcı grupları arasındaki dağılımı tahsisat oranlarına bağlı kalmadan Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak, [Enerjisa] tarafından belirlenerek kesinleştirilecektir.

Ek satışa konu paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Ek Satış Yöntemi	Adet	Nominal Değer	Pay Grubu	Halka Arz Edilen Paylara Oranı (%)
Ortak Satışı	2.362.137.800	23.621.378 TL	-	11,11
Aracı Kurumun Ortaklardan Ödünç Alacağı Payların Satışı	-	-	-	-
TOPLAM	2.362.137.800	23.621.378 TL	-	11,11

c) Ek satışın aracı kurumca ortaklardan ödünç alınacak payların satışı yoluyla gerçekleştirilmesinin planlandığı kısmı ile ilgili açıklama:

Ek satış ortak satışı yöntemi ile gerçekleştirilecek olup ödünç alma yoluyla bir ek satış gerçekleştirilmeyecektir.

d) Yatırımcıların karar verme sürecinde etkili olabilecek diğer bilgiler:

Ek satıştan elde edilecek gelir, Ak Yatırım tarafından fiyat istikrarını temin işlemlerinde kaynak olarak kullanılabilir.

25.3. Payların fiyatının tespitine ilişkin bilgi

25.3.1. 1 TL nominal değerli bir payın satış fiyatı ile talepte bulunan yatırımcının katlanacağı maliyetler hakkında bilgi

Beheri 1 kuruş değerinde 100 adet paya denk gelen 1 TL nominal değerli bir lot payın satış fiyatı [●] TL ile [●] TL arası olarak belirlenmiştir.

Konsorsiyum Üyelerinin, halka arzda talepte bulunan yatırımcılardan talep edecekleri komisyon ve benzeri giderler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kurum	Hesap Açma Ücreti *	Sermaye Piyasası Aracının MKK'ya Virman Ücreti	Yatırımcının Başka Aracı Kuruluştaki Hesabına Virman Ücreti	EFT Ücreti	Damga Vergisi	Diğer
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur	Yoktur	2,63 TL (işlem sayısı üzerinden her bir farklı tarih için)	%0,5	Yoktur.	Yoktur
[●]	[●]	[●]	[●]	[●]	[●]	[●]

*Hesabı olan müşterilerin yeniden hesap açmaları zorunlu değildir.

25.3.2. Halka arz fiyatının tespitinde kullanılan yöntemler ile satış fiyatının belirli olmaması durumunda halka arz fiyatının kamuya duyurulması süreci ile halka arz fiyatının veya fiyat tespitindeki kriterlerin belirlenmesinde kimin sorumlu olduğuna dair bilgi:

Halka arz fiyatı belirlenirken yurtiçi ve yurtdışı pazarlama çalışmaları sonucunda gelen bildirimler dikkate alınmıştır. Nihai halka arz fiyatı ise Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak, Halka Arz Edenle tarafından halka arz süresi içerisinde yatırımcılardan gelecek taleplerin değerlendirilmesi sonucunda, belirlenerek kesinleştirilecektir. Payların dağıtımı, belirlenen nihai halka arz fiyatı esas alınarak yapılacaktır.

Nihai halka arz fiyatı talep toplamının bitimini izleyen iş günü içerisinde KAP'ta ilan edilecektir.

Halka arz fiyat aralığının hesaplanmasında kullanılan yöntemlere ilişkin olarak [[●] Yatırım] tarafından hazırlanan Fiyat Tespit Raporu, yasal süre içerisinde KAP'ta (www.kap.gov.tr) ilan edilecektir. Halka arz fiyatının belirlenmesinde nihai sorumluluk [Enerjisa]'ya aittir.

25.3.3. Yeni pay alma hakkı kısıtlanmışsa yeni pay alma hakkının kısıtlanmasından dolayı menfaat sağlayanlar hakkında bilgi:

Halka arz, mevcut payların halka arzı yoluyla yapılacaktır. Bu nedenle ortakların yeni pay alma hakları bulunmamaktadır.

25.3.4. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi kişilerin veya ilişkili kişilerin (bunların eşleri ile birinci derecede kan ve sıhri hısımları) geçmiş yıl ile içerisinde bulunulan yıl içerisinde iktisap ettiği veya iktisap etme hakkına sahip oldukları ihraççı payları için ödedikleri veya ödeyecekleri fiyat ile halka arz fiyatının karşılaştırılması:

Yoktur.

25.4. Aracılık Yüklenimi ve Halka Arza Aracılık

25.4.1. Halka arza aracılık edecek yetkili kuruluşlar hakkında bilgi:

Halka arza aracılık edecek yetkili kuruluşlara ilişkin bilgiler izahnamenin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer almaktadır.

25.4.2. Halka arzın yapılacağı ülkelerde yer alan saklama ve ödeme kuruluşlarının isimleri:

Türkiye dışında bir halka arz gerçekleştirilmeyecektir.

25.4.3. Aracılık türü hakkında bilgi:

Konsorsiyum lideri ve konsorsiyum üyeleri “En İyi Gayret Aracılığı” yoluyla satışa aracılık edecektir. Bu nedenle satışta yüklenimde bulunan herhangi bir kişi ya da kurum bulunmamaktadır.

25.4.4. Aracılık sözleşmesi hakkında bilgi

Sabancı Holding, DD Turkey, Enerjisa ve aracı kuruluş konsorsiyumu arasındaki Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesi [●] tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme, tarafları tanıttıcı bilgiler, sözleşmenin konusu, halka arz edilecek paylarla ilgili bilgiler, aracılığın türü, satışın yapılacağı yatırımcılar, Enerjisa, Sabancı Holding, DD Turkey ve konsorsiyumun hak, yükümlülük ve taahhütleri, aracılık komisyonu ve masraflar, vergi, resim, harç ve diğer yükümlülükler, satış, tahsis ve dağıtımına ilişkin hükümler ile işbu İzahname'nin 25.1.4. bölümünde belirtilen aracılık ve halka arz iptal koşullarına ilişkin hükümler içermektedir.

25.5. Halka arza ilişkin ilgili gerçek ve tüzel kişilerin menfaatleri:

Enerjisa paylarının halka arzında sahip olduğu payları satan hissedarlar Sabancı Holding ve DD Turkey, pay satış geliri, halka arza aracılık eden yatırım kuruluşları ise halka arza aracılık komisyonu elde edeceklerdir.

Enerjisa ve Ak Yatırım, Sabancı Holding grup şirketlerindedir. Ak Yatırım'ın 100% oranındaki payına sahip olan Akbank, Sabancı Holding'in iştirakidir ve aynı zamanda Enerjisa ile Akbank arasında kredi ilişkisi bulunmaktadır. Sabancı Holding aynı zamanda Enerjisa'nın iki ana ortağından birisidir.

Ak Yatırım'ın, halka arz işlemi nedeniyle elde edeceği komisyon hariç, doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Ak Yatırım'ın, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza aracılık ve konsorsiyum sözleşmesi ile ek satış ve fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sözleşmesi ve Enerjisa ve Başkent EDAŞ ile arasında borçlanma aracı ihracına aracılık sözleşmeleri dışında, herhangi bir anlaşma yoktur.

Enerjisa ve halka arzda danışmanlığını yapan ve hukukçu görüşünü oluşturan Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu arasında herhangi bir çıkar veya menfaat çatışması bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında,

halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri haricinde, herhangi bir anlaşma yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri için danışmanlık ücreti elde etmektedir.

Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.

Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.

26. BORSADA İŞLEM GÖRMEYE İLİŞKİN BİLGİLER

26.1. Payların Borsada işlem görmesi için başvuru yapıp yapılmadığı ve biliniyorsa en erken işlem görme tarihleri:

Halka arz sonrasında payların Borsa Yıldız Pazarı'nda işlem görmesi için başvuru yapılmıştır.

Halka arz bu payların Borsa'da işlem göreceği anlamına gelmemekte olup, halka arz edilen payların satış tamamlandıktan sonra Borsa'da işlem görebilmesi Borsa mevzuatının ilgili hükümleri çerçevesinde Borsa'nın vereceği olumlu karara bağlıdır.

26.2. İhraççının aynı grup paylarının borsaya kote olup olmadığına/borsada işlem görüp görmediğine veya bu hususlara ilişkin bir başvurusunun bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

26.3. Borsada işlem görmesi amaçlanan paylarla eş zamanlı olarak;

- Söz konusu paylarla aynı grupta yer alanların tahsisli/nitelikli yatırımcılara satışa konu edilmesi veya satın alınmasının taahhüt edilmesi veya,

- İhraççının başka bir grup payının veya sermaye piyasası araçlarının tahsisli/nitelikli yatırımcılara satışa ya da halka arza konu edilmesi durumunda

bu işlemlerin mahiyeti ve bu işlemlerin ait olduğu sermaye piyasası araçlarının sayısı, nominal değeri ve özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

26.4. Piyasa yapıcı ve piyasa yapıcılığın esasları:

Yoktur.

26.5. Fiyat istikrarı işlemlerinin planlanıp planlanmadığı:

Fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

26.5.1. Fiyat istikrarı işlemlerinin yerine getirilmesine yönelik garantinin olmadığına ilişkin açıklama:

Ak Yatırım, Enerjisa paylarına yönelik olarak fiyat istikrarı işlemlerinde bulunmayı planlamaktadır. Ancak, Ak Yatırım fiyat istikrarı işlemlerini kesin olarak yerine getireceğine ilişkin bir taahhüt vermemektedir. Ak Yatırım, fiyat istikrarı işlemlerine hiç başlamayabileceği gibi fiyat istikrarı işlemlerinde bulunması halinde de, gerekçesini açıklamak suretiyle, bu işlemi istediği her an sona erdirebilir.

26.5.2. Fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirilebileceği zaman aralığı:

Payların borsada işlem görmeye başlamasından itibaren en fazla 30 gündür.

26.5.3. Fiyat istikrarına ilişkin işlemleri gerçekleştirebilecek aracı kurumun ticaret unvanı:

Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.

26.5.4. Fiyat istikrarına ilişkin sürenin bitiminden sonra pay fiyatlarının düşebileceğine ilişkin açıklama:

Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler en fazla 26.5.2. numaralı maddede belirtilen süreyle sınırlıdır. Pay fiyatı, fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sonucunda yükselmiş olsa bile, bu sürenin bitiminden sonra tekrar düşebilir.

26.5.5. Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerin amacı:

Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde amaç, pay fiyatının halka arz fiyatının altına düşmesi halinde alımda bulunarak fiyat istikrarına belli bir süreyle katkıda bulunmaktır. Ancak bu işlem, herhangi bir fiyat taahhüdü niteliğinde değildir ve fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirildiği dönemde payın piyasa fiyatı piyasa koşullarına göre olması gereken fiyata göre yüksek olabilmektedir. Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde halka arz fiyatının üzerinde emir verilemez.

26.5.6. Fiyat istikrarı işlemlerinde sorumluluk ve bu işlemlerde kullanılacak kaynağın niteliği:

Fiyat istikrarı işlemlerine ilişkin tüm sorumluluk, bu işlemleri gerçekleştiren yetkili kuruluş Ak Yatırım'a aittir. Ak Yatırım, fiyat istikrarı işlemlerinde yabancı kaynak kullanacaktır.

[•]

26.5.7. Yatırımcıların karar verme sürecinde etkili olabilecek diğer bilgiler:

Yoktur.

27. MEVCUT PAYLARIN SATIŞINA İLİŞKİN BİLGİLER İLE TAAHHÜTLER

27.1. Paylarımı halka arz edecek ortak/ortaklar hakkında bilgi:

Halka Arz Eden: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Adres: Sabancı Center, 4. Levent, 34330, Beşiktaş, İstanbul

Halka Arz Eden: DD Turkey Holdings S.A.R.L.
Adres: 17 Boulevard Prince Henri L-1724, Luxembourg

Paylarımı halka arz edecek ortaklar son üç yıl içinde Enerjisa'da herhangi bir görev almamıştır ve Enerjisa ile pay sahipliği haricinde herhangi bir önemli mahiyette ilişkileri mevcut değildir.

27.2. Paylarımı halka arz edecek ortakların satışa sunduğu payların nominal değeri

Enerjisa'nın 1.181.068.967,12 TL tutarındaki mevcut sermayesinde, Halka Arz Eden Sabancı Holding'in 590.534.483,56 TL nominal değerinde ve %50,00 oranında ve Halka Arz Eden DD Turkey'in 590.534.483,56 TL nominal değerinde ve %50,00 oranında payı bulunmaktadır.

Enerjisa'nın 1.181.068.967,12 TL nominal tutarındaki mevcut sermayesinde, Halka Arz Eden Sabancı Holding'in sahip olduğu 106.296.207,00 TL nominal değerdeki ve Halka Arz Eden DD Turkey'in sahip olduğu 106.296.207,00 TL nominal değerdeki toplam 212.592.414,00 TL nominal değerli sermayeyi temsil eden paylar halka arz edilecektir. Ek satış olması halinde, Halka Arz Eden Sabancı Holding'in sahip olduğu 11.810.689,00 TL nominal değerdeki ve Halka Arz Eden DD Turkey'in sahip olduğu 11.810.689,00 TL nominal değerdeki toplam 23.621.378,00 TL nominal değerli paylar ek satışa konu edilebilecektir.

Ortağın Unvanı	Halka Arz'dan Önce		Halka Arz'dan Sonra (Ek Satış Hariç)		Halka Arz'dan Sonra (Ek Satış Dâhil)	
	TL	%	TL	%	TL	%
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	590.534.483,56	%50,00	484.238.276,56	%41,00	472.427.587,56	%40,00
DD Turkey Holdings S.A.R.L.	590.534.483,56	%50,00	484.238.276,56	%41,00	472.427.587,56	%40,00
Halka Açık Kısım	0	%0,00	212.592.414,00	%18,00	236.213.792,00	%20,00
Toplam	1.181.068.967,12	%100,00	1.181.068.967,12	%100,00	1.181.068.967,12	%100,00

27.3. Halka arzdan sonra dolaşımdaki pay miktarının artırılmamasına ilişkin taahhütler:

a. İhraççı tarafından verilen taahhüt:

Daha sonra tamamlanacaktır.

b. Ortaklar tarafından verilen taahhütler:

Daha sonra tamamlanacaktır.

c. Sermaye piyasası mevzuatı kapsamında verilen taahhütler:

Daha sonra tamamlanacaktır.

d. Yetkili kuruluşlar tarafından verilen taahhütler:

Daha sonra tamamlanacaktır.

e. Taahhütlerde yer alan diğer önemli hususlar:

Daha sonra tamamlanacaktır.

28. HALKA ARZ GELİRİ VE MALİYETLERİ

28.1. Halka arza ilişkin ihraççının elde edeceği net gelir ile katlanacağı tahmini toplam ve pay başına maliyet:

Şirket, halka arzdan ek satış hakkı kullanılmadığı durumda [●] milyon TL ile [●] milyon TL (ek satış hakkının tamamen kullanılması durumunda [●] milyon TL ile [●] milyon TL) aralığında gelir elde edecektir.

Halka arz sadece ortak satışı yoluyla yapılacaktır. İhraççı halka arz yoluyla herhangi bir gelir elde etmeyecektir.

Halka arza ilişkin toplam maliyetin [●] milyon TL ile [●] milyon TL (ek satış dâhil [●] milyon TL ile [●] milyon TL) aralığında, halka arz edilecek pay başına maliyetin ise [●] TL ile [●] TL (ek satış dâhil [●] TL ile [●] TL) aralığında olacağı tahmin edilmektedir.

Halka arzın ortağın sahip olduğu paylardan bir kısmının satışı suretiyle gerçekleştirilmesinden dolayı aracılık ve danışmanlık maliyetleri, halka arz edilecek payların nominal değeri ile ihraç değeri arasındaki fark üzerinden alınacak Kurul ücreti ve Borsa işlem görme başvuru ücreti Sabancı Holding ve DD Turkey tarafından karşılanacaktır. Şirket'in sermayesinin tamamının nominal değeri üzerinden alınan Kurul ücreti ile diğer giderler Şirket tarafından karşılanacaktır.

Şirket tarafından karşılanacak toplam maliyet [●] milyon TL aralığında olacaktır.

Halka arz maliyetlerinin kırılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tahmini Maliyet	Karşılama Taraf	Ek Satış Hariç (TL)		Ek Satış Dâhil (TL)	
		Taban Fiyattan	Tavan Fiyattan	Taban Fiyattan	Tavan Fiyattan
Bağımsız Denetim	Enerjisa	[●]	[●]	[●]	[●]
Reklam, Pazarlama ve Halkla İlişkiler	Enerjisa	[●]	[●]	[●]	[●]
MKK Üyelik Ücreti	Enerjisa	[●]	[●]	[●]	[●]
SPK Kurul Ücreti* (Sermayenin nominal değeri üzerinden)	Enerjisa	[●]	[●]	[●]	[●]
SPK Kurul Ücreti* (Halka arz edilen payların halka arz fiyatı ile nominal değeri arasındaki fark üzerinden)	DD Turkey ve Sabancı Holding	[●]	[●]	[●]	[●]
Borsa İstanbul İşlem Görme Başvuru Ücreti	DD Turkey ve Sabancı Holding	[●]	[●]	[●]	[●]
Aracılık Komisyonu	DD Turkey ve Sabancı Holding	[●]	[●]	[●]	[●]
Hukuki Danışmanlık	DD Turkey ve Sabancı Holding	[●]	[●]	[●]	[●]
Toplam Maliyet		[●]	[●]	[●]	[●]
Pay Başına Maliyet		[●]	[●]	[●]	[●]

*Kurul'un 24 Haziran 2016 tarihli bülteninde, belirli olmayan bir süre için, Kurul ücretlerinde %50 oranında indirimle gidilmesi kararı yayınlanmıştır. Bu maliyetler %50 indirim dikkate alınarak hesaplanmıştır.

28.2. Halka arzın gerekçesi ve halka arz gelirlerinin kullanım yerleri:

Halka arz ortak satışı şeklinde gerçekleştirilecek olup Şirket'e doğrudan nakit girişi olmayacaktır. Halka arzdan elde edilecek gelirin kullanımı tamamen Sabancı Holding'in ve DD Turkey'in tasarrufunda olacaktır.

29. SULANMA ETKİSİ

Halka arz ortaklara ait mevcut payların satışı yoluyla gerçekleştirileceği için sulanma etkisinin hesaplanması gerekmemektedir.

30. UZMAN RAPORLARI VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ALINAN BİLGİLER

30.1. Halka arz sürecinde ihraççıya danışmanlık yapanlar hakkında bilgiler:

Kurum	Danışmanlık Hizmeti
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Aracılık Hizmetleri
Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu	Hukuki Danışmanlık Hizmetleri
Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)	Bağımsız Denetim Hizmetleri
DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)	Bağımsız Denetim Hizmetleri

30.2. Uzman ve bağımsız denetim raporları ile üçüncü kişilerden alınan bilgiler:

Aşağıda belirtilen uzman ve bağımsız denetim raporlarını hazırlayan taraflardan sağlanan bilgiler, ilgili raporlardan aynen alınarak, Şirketin bildiği veya hazırlayan tarafın yayınladığı bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla yanlış veya yanıltıcı olmayacak şekilde İzahname’de yer almaktadır. Bu raporların yayımlanmasında ilgili raporları hazırlayan kişilerin rızası bulunmaktadır.

Finansal Tablolar

EEDAŞ’ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosunu ve Enerjisa Enerji A.Ş.’nin 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosunu denetleyen bağımsız denetim kuruluşunun:

Ticaret Ünvanı: Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Adresi: Eski Büyükdere Cad. Orjin Maslak, Sarıyer 34398 İstanbul - Türkiye

Telefon: 0 212 315 30 00 **Faks:** 0 212 230 82 91

İlgili Döneme İlişkin Sorumlu Baş Denetçi: Erdem Tecer

EEDAŞ’ın ve Enerjisa Enerji A.Ş.’nin 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 tarihli finansal tablolarını denetleyen bağımsız denetim kuruluşunun:

Ticaret Ünvanı: DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Adresi: Deloitte Values House Maslak No:1, Sarıyer 34398 İstanbul - Türkiye

Telefon: 0 212 366 60 00 **Faks:** 0 212 366 61 65

İlgili Döneme İlişkin Sorumlu Baş Denetçi: Emrehan Demirel

Bağımsız denetim şirketleri, Şirketin finansal tabloları ile ilgili olarak aşağıdaki şekilde olumlu görüş vermiştir.

[•]

Hukukçu Raporu

İşbu İzahname'nin [●] numaralı ekinde yatırımcıların incelemesine sunulan bağımsız hukukçu raporu Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır.

Adresi: Maya Akar Center, Büyükdere Caddesi No: 102 Kat: 28, 34394 Esentepe, İstanbul

Telefon: +90 212 355 1300

Faks: +90 212 355 1301

Ekli hukukçu raporunda da ayrıca belirtildiği üzere, Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu'nun hukukçu raporunun işbu İzahname kapsamında kamuya açıklanması konusunda rızası bulunmaktadır.

Diğer Açıklamalar

Yukarıda bahsi geçen ve Şirket'e aracılık hizmetleri, hukuki danışmanlık hizmetleri ve bağımsız denetim hizmetleri sunan hiçbir taraf, tarafından ihraç edilen ya da Şirket'e ait menkul kıymetleri ya da Şirketin menkul kıymetlerini elde etme hakkı veren ya da taahhüt eden opsiyonlara sahip değildir. Aynı tarafların Şirket ile herhangi bir istihdam, yönetim, denetim ya da sermaye bağlantısı bulunmamaktadır.

Şirket'e yukarıda bahsi geçen hizmetleri sunan taraflar haricinde, izahnamenin genelinde muhtelif sektör raporlarından, pazar araştırmalarından ve halka açık olan veya olmayan çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilere yer verilmiştir. Şirket olarak burada verilen bilgilerin aynen alındığı, Şirketin bildiği veya ilgili üçüncü şahsın yayınladığı bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla, açıklanan bilgileri yanlış veya yanıltıcı hale getirecek herhangi bir eksikliğin bulunmadığını beyan ederiz. Üçüncü kişilerden alınan söz konusu bilgilerin kaynakları ilgili bölümlerde verilmekte olup, bu bilgilerin doğruluğunu teyit ederiz. Öte yandan, tüm üçüncü kişilerden alınan bilgilerin güvenilir olduğu düşünülmeyle birlikte, bağımsız bir doğrulama işleminden geçirilmemiştir.

Enerjisa Enerji A.Ş., üçüncü kişilerden elde ettiği bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla açıklanan bilgileri yanlış veya yanıltıcı hâle getirecek herhangi bir eksikliğin bulunmadığını ve söz konusu bilgilerin aynen alındığını beyan eder.

31. İŞTİRAKLER HAKKINDA BİLGİLER

31.1. Konsolidasyona dahil edilenler hariç olmak üzere ihraççının finansal yatırımları hakkında bilgi:

Yoktur.

32. PAYLAR İLE İLGİLİ VERGİLENDİRME ESASLARI

Aşağıda özetlenmekte olan hususlar borsada işlem görecektir. Paylar'ın elde tutulması ve elden çıkarılması sırasında elde edilecek kazanç ve iratların vergilendirilmesi hakkında genel bir bilgi vermek amacıyla İşbu İzahname tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan vergi mevzuatı dikkate alınarak hazırlanmıştır. Özellikle durumlarda yatırımcıların vergi danışmanlarına danışması gerektiği önemle hatırlatılır. İşbu İzahname tarihi itibarıyla yürürlükte olan vergi mevzuatı ve vergi mevzuatının yorumlanma biçimi kapsamında verilen bilgilerin ileride değişebileceğinin hatta mevzuatın geriye yönelik olarak da değişebileceğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

32.1 Genel Bakış

32.1.1. Kişilerin Vergilendirilmesi

Gelir vergisi mevzuatı uyarınca, Türk hukukunda vergi mükelleflerinin yükümlülüklerini belirleyen iki çeşit vergi mükellefiyet statüsü mevcuttur. Türkiye’de yerleşik bulunan (“Tam Mükellef”) kişiler ve kurumlar Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. Türkiye’de yerleşik bulunmayan (“Dar Mükellef”) kişiler ve kurumlar sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (“GVK”) uyarınca, bir gerçek kişinin Tam Mükellef olarak değerlendirilebilmesi için: (i) yerleşim yerinin Türk Medeni Kanunu hükümlerine uygun olarak Türkiye’de olması veya (ii) bir takvim yılı içerisinde Türkiye’de devamlı olarak altı aydan fazla oturması gerekmektedir. Buna ek olarak, (i) resmi dairelere; (ii) resmi müesseselere veya (iii) merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı ülkelerde oturan Türk vatandaşları da Tam Mükellef yani sınırsız vergi yükümlüleri olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, Tam Mükellef olarak değerlendirilen söz konusu kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. Türk vergi mevzuatı çerçevesinde belirtilen bu şartları sağlamayan bir gerçek kişi Dar Mükellef olarak değerlendirilir.

Paylar’a sahip olan kişilerin, söz konusu Paylar’ın BİST’te elden çıkarılmasından kaynaklanan değer artış kazançları ve Paylar ile ilgili dağıtılan kâr paylarından elde ettikleri menkul sermaye iratları, Türkiye’de elde edilmiş olarak kabul edilmektedir.

Kişilerin 2016 yılında elde ettikleri ücret gelirleri dışındaki gelirlerin vergilendirilmesinde aşağıda yer alan artan oranlı gelir vergisi tarifesi uygulanır.

<u>Gelir Aralığı</u>	<u>Gelir Vergisi Oranı</u>
0-12.600	%15
12.600-30.000	%20
30.000-69.000	%27
69.000’ni aşan kısım	%35

32.1.2. Kurumların Vergilendirilmesi

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadî kamu kuruluşları, dernek veya vakıflara ait iktisadî işletmeler, iş ortaklıkları, kurum kazançları üzerinden kurumlar vergisine tabidirler. Kurumların kârları Vergi Usul Kanunu ve diğer Türk Vergi Kanunlarına göre belirlenmektedir. Hâlihazırda kurum kârlarına uygulanmakta olan kurumlar vergisi oranı %20’dir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda tam ve dar mükellefiyet olmak üzere iki tür vergi mükellefiyeti tanımlanmıştır.5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ("KVK") uyarınca, bir kurumun Tam Mükellef olarak değerlendirilebilmesi için: (i) kanuni merkezinin Türkiye'de bulunması veya (ii) kanuni merkezinin Türkiye dışında bulunmasına rağmen iş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkez olan iş merkezinin Türkiye'de bulunması gerekmektedir. Türk vergi mevzuatı çerçevesinde belirtilen bu iki şartı sağlamayan bir kurum Dar Mükellef olarak değerlendirilir.

Tam mükellef kurumlar gerek Türkiye içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançlarının tamamı üzerinden Türkiye'de vergilendirilirler. Dar mükellef kurumlar ise sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirilirler.

Dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından menkul sermaye iratlarının Türkiye'de elde edilmiş olarak kabul edilebilmesi için sermayenin Türkiye'de yatırılmış olması gerekmektedir. Dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından değer artış kazançlarının Türkiye'de elde edilmiş olarak kabul edilebilmesi için söz konusu değer artış kazancını doğuran işin veya muamelenin Türkiye'de ifa edilmesi veya Türkiye'de değerlendirilmesi gerekmektedir. "Türkiye'de değerlendirilmesi" ifadesinden ödemenin Türkiye'de yapılması veya ödeme yabancı bir ülkede yapılmış ise, Türkiye'de ödeyenin veya nam ve hesabına yapılanın ödeme hesaplarına intikal ettirilmesi veya kârından ayrılması gerektiği şeklinde anlaşılması gerekir.

32.2 Payların elden çıkarılması karşılığında sağlanan kazançların vergilendirilmesi

32.2.1 Borsada işlem gören payların vergilendirme esasları:

2006 ve 2020 yılları arasında BİST'te işlem gören payların elden çıkarılması sonucu sağlanan değer artış kazançlarının vergilendirilmesi GVK'nın Geçici 67. maddesi çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. GVK'nın Geçici 67. maddesi kapsamında değer artış kazançları işlemlere aracılık eden bankalar ve aracı kurumlar ile saklayıcı kuruluşlar tarafından yapılan tevkifat ile vergilendirilmektedir. GVK'nın Geçici 67. Maddesinin yürürlük süresinin 2020 yılından sonraya uzatılmaması veya herhangi bir şekilde kapsamının vergi mevzuatına dâhil edilmemesi durumunda 2020 yılından sonra aşağıda açıklandığı üzere (Bkz. 33.2.2 Genel Olarak Pay Alım Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi (Yatırım Ortaklığı Payları Hariç), BİST'te işlem gören payların elden çıkarılmasından sağlanacak değer artış kazançları genel hükümler çerçevesinde vergilendirilecektir.

Diğerlerinin yanı sıra, BİST'te işlem gören payların alım satımına aracılık ettikleri yatırımcılar tarafından sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinden yükümlü olan ve dolayısıyla vergi tevkifatını yapmakla sorumlu tutulan taraflar bankalar, aracı kurumlar ve saklayıcı kuruluşlardır. Bankalar, aracı kurumlar ve saklayıcı (saklamacı) kuruluşlar tevkifat yükümlülükleri tahtındaki ilgili vergi beyanlarını, üçer aylık dönemler itibarıyla beyan edeceklerdir. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.-Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. dışında saklayıcı kuruluşlardan saklama hizmeti alan yatırımcıların işlemlerinde vergi tevkifatının yapılması esasen ilgili saklayıcı kuruluşun sorumluluğundadır.

BİST'te işlem gören bir payın başka bir banka veya aracı kuruma naklinin istenmesi halinde, nakli gerçekleştirecek banka veya aracı kurum nakli istenen kıymetle ilgili alış bedeli ve alış tarihini naklin yapılacağı kuruma bildirecektir. Bildirilecek tarih ve bedel, tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır. Söz konusu payların bir başka kişi veya kurum adına nakledilmesi halinde alış bedelinin ve alış tarihinin Maliye Bakanlığı'na bildirilmesi gerekmektedir.

Saklayıcı kuruluşlar, bankalar ve aracı kurumlar tarafından yapılacak vergi tevkifatı oranı kanunen %15 olarak belirlenmiştir. Söz konusu tevkifat oranı bankalar, aracı kuruluşlar ve saklayıcı kuruluşlar tarafından aşağıda yer alan gelirler üzerinden uygulanır:

- a) bankalar ve aracı kurumların alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark;
- b) alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,
- c) bankalar ve aracı kurumların aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,
- d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler

Ancak, GVK ve 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (“BKK”) uyarınca, kanunen %15 olarak belirlenen tevkifat oranı: (i) paylara ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, BİST’te işlem gören aracı kuruluş varantları dâhil olmak üzere paylar (menkul kıymetler yatırım ortaklık payları hariç) ve pay yoğun fonlarının katılma belgelerinden elde edilen kazançlar için %0; (ii) KVK’nın 2/1 maddesi kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için %0; ve (iii) (ii) numaralı alt kırımda belirtilen gerçek kişi ve kurumlar hariç olmak üzere, (i) numaralı alt kırımda belirtilen dışında kalan kazançlar için %10 olarak uygulanır.

Yatırımcılar yukarıda belirtilen oranların ileride değişikliğe uğrayabileceğini göz önünde bulundurmalıdır.

Paylar değişik tarihlerde alındıktan sonra bir kısmının elden çıkarılması halinde tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedelinin belirlenmesinde ilk giren ilk çıkar metodu esas alınacaktır. Payların alımından önce elden çıkarılması durumunda, elden çıkarılma tarihinden sonra yapılan ilk alım işlemi esas alınarak söz konusu tutar üzerinden tevkifat yapılacak tutar tespit edilir. Aynı gün içinde birden fazla alım satım yapılması halinde o gün içindeki alış maliyetinin tespitinde ağırlıklı ortalama yöntemi uygulanabilecek, ancak tevkifat matrahı ilk giren ilk çıkan yöntemine göre belirlenecektir. Alış ve satış işlemleri dolayısıyla ödenen komisyonlar ile Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınır.

282 Seri No’lu Gelir Vergisi Genel Tebliği uyarınca menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin türler (i) sabit getirili menkul kıymetler; (ii) değişken getirili menkul kıymetler; (iii) diğer sermaye piyasası araçları ve (iv) yatırım fonları katılma belgeleri ve yatırım ortaklıkları payları olacak şekilde belirlenmiştir. Paylar ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, menkul kıymetin dâhil olduğu sınıf içinde değerlendirilecektir. Bu kapsamda pay ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem sözleşmeleri ile BİST’te işlem gören pay ve pay endekslerine dayalı olarak ihraç edilen aracı kuruluş varantları paylarının da dâhil olduğu değişken getirili menkul kıymetler sınıfı kapsamında değerlendirilecektir.

Üçer aylık dönem içerisinde, birden fazla pay ve aynı türden olduğu kabul edilen menkul kıymet alım satım işlemi yapılması halinde tevkifatın gerçekleştirilmesinde bu işlemler tek bir işlem olarak dikkate alınır. Pay ve aynı türden olduğu kabul edilen menkul kıymet alım satımından doğan zararlar takvim yılı aşılmamak kaydıyla izleyen üç aylık döneme devredilir ve takip eden dönemlerin tevkifat matrahından mahsup edilir. Takvim yılının son üç aylık döneminde oluşan zarar tutarının izleyen döneme aktarılması mümkün değildir.

Tam mükellef kurumlara ait olup, BİST’te işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle, Tam Mükellef ve Dar Mükellef pay sahipleri tarafından, elde tutulan payların elden çıkarılmasında tevkifat uygulanmaz.

Tevkifata tabi tutulan BİST'te işlem gören paylara ilişkin alım satım kazançları için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Söz konusu bu gelirler, diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye dâhil edilmez. Ticari faaliyet kapsamında elde edilen gelirler, mükelleflerin her türlü ticari ve sınai faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları şeklinde tanımlanan ticari kazanç hükümleri çerçevesinde kazancın tespitinde dikkate alınır. Ticari kazancın elde edilmesi sırasında tevkif suretiyle ödenmiş olan vergiler, GVK'nın ilgili hükümleri kapsamında tevkif edilen vergilerin tabi olduğu hükümler çerçevesinde, tevkifata tabi kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilir.

GVK'nın Geçici 67. maddesi kapsamında tevkifata tâbi tutulan kazançlar için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dâhil edilmez. Söz konusu madde hükümleri uyarınca tevkifata tabi tutulsun tutulmasın dar mükellef gerçek kişi veya kurumlarca Hazine, 4749 sayılı Kanuna göre kurulan varlık kiralama şirketleri ve tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan kazanç ve iratlar için münferit veya özel beyanname verilmez.

Menkul kıymet ve sermaye piyasası araçlarının üçer aylık dönemler itibarıyla tevkifata tabi tutulacak alım satım kazançlarının tespitinde alım satım konusu işlemlerin (yukarıda belirtildiği üzere) aynı türden olmasına dikkat edilecektir. Kazançlar, bu türlere göre ayrı ayrı tespit edilip tevkifata tabi tutulacaktır.

GVK'nın Geçici 67/5 maddesi uyarınca, gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da Dar veya Tam Mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması yukarıda ayrıntıları verilen vergilendirme uygulamasını etkilememektedir.

2006/10731 sayılı BKK, 2010/926 sayılı BKK ve 2012/3141 sayılı BKK uyarınca, halka arz tarihi itibarıyla tevkifat oranı Bakanlar Kurulu'nca %0 olarak belirlenmekle birlikte söz konusu oranın artırılması durumunda Dar Mükellefler açısından çifte vergilendirme sorunu gündeme gelecektir. GVK'nın Geçici 67. maddesinde düzenlenmiş olan tevkifat uygulamalarında, tevkifata konu geliri elde etmiş olan kişinin mukim olduğu ülke ile yapılmış ve yürürlükte olan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri önem arz etmektedir. Söz konusu anlaşma hükümleri, Türk Vergi Kanunları'ndan önce uygulanacaktır.

Dar Mükellef gerçek kişi ve kurumların, GVK'nın Geçici 67. maddesi kapsamında Türkiye'deki finansal araçlara kendileri veya yurt dışındaki portföy yönetim şirketleri vasıtasıyla yatırım yapabilmeleri için vergi kimlik numarası almaları gerekmektedir.

Vergi kimlik numarası alınabilmesi için (i) Dar Mükellef gerçek kişilerin pasaportlarının noter onaylı bir örneği ya da vergi dairesi yetkililerince onaylanmak üzere, aslı ve fotokopisini, (ii) Dar Mükellef kurumların ise kendi ülkelerinde geçerli kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı kuruluş belgesinin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneğini ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları için nüfus cüzdanının ibrazı yeterli olacaktır.

Ayrıca, bankalar ve aracı kurumlar ile saklayıcı kuruluşlar kendilerine işlem yapmak için müracaat eden ancak vergi kimlik numarası ibraz edemeyen yabancı müşterileri için, toplu olarak vergi kimlik numarası alabilirler.

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları hükümlerinden yararlanılabilmesi için ise ilgili ülkenin yetkili makamları tarafından düzenlenerek imzalanmış mukimlik belgesinin aslının ve tercüme bürolarınca tercüme edilmiş örneğinin ilgili vergi dairesine, banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla veya

doğrudan ibraz edilmesi gerekmektedir. Bir takvim yılına ilişkin mukimlik belgesi, izleyen yılın dördüncü ayına kadar geçerli olup, söz konusu belgenin her yıl yenilenmesi gerekmektedir.

Tevkifat uygulamasından önce mukimlik belgesinin ibraz edilmemesi halinde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri dikkate alınmadan %15 (hâlihazırda 2012/3141 sayılı BKK uyarınca %0 oranında uygulanmaktadır) oranı uygulanmak suretiyle tevkifat yapılacaktır. Ancak bu durumda dahi sonradan söz konusu mukimlik belgesinin ibrazı ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri ve iç mevzuat hükümleri doğrultusunda yersiz olarak tevkif suretiyle alınan verginin iadesi talep edilebilecektir.

Maliye Bakanlığı gerekli gördüğü hallerde, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları hükümlerinden yararlanacak kişi ve kurumlardan, alım-satımını yaptıkları veya getirisini tahsil ettikleri Türk menkul kıymetleri bakımından, uygulanacak anlaşma hükümlerine göre gerçek hak sahibi (*beneficial owner*) olduklarına dair ilgili ispat edici belgelerin ibrazını da isteyebilecektir. Bu belgeleri Maliye Bakanlığının tayin edeceği sürede ibraz etmeyen veya bu belgeler ile veya başkaca bir suretle gerçek hak sahibi olmadığı tespit edilenler bakımından zamanında tahakkuk ve tahsil edilmeyen vergiler için vergi ziyayı doğmuş sayılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bugüne kadar akdettiği anlaşmalar ve anlaşmaların Türkçe metinleri Gelir İdaresi Başkanlığı'nın www.gib.gov.tr web sayfasında yer almaktadır.

32.2.2 Genel Olarak Pay Alım Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi

Bu bölümde GVK'nın Geçici 67. maddesinin dışında kalan durumlara ilişkin genel açıklamalar yer almaktadır.

32.2.2.1 Gerçek Kişiler

32.2.2.1.1 Tam Mükellef Gerçek Kişiler

Pay alım satım kazançları, GVK'nun Mükerrer 80'inci maddesi uyarınca gelir vergisine tabi olacaktır. Ancak anılan madde uyarınca, "ivazsız olarak iktisap edilen pay senetleri ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan pay senetlerinin elden çıkarılması durumunda elde edilen kazançlar vergiye tabi olmayacaktır. Hisse senetlerinin elden çıkartılmasında da kamu menkul kıymetlerinin satışında olduğu gibi, GVK'nun Mükerrer 81'inci maddesi uyarınca iktisap bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından belirlenen toptan eşya fiyat artış oranında artırılarak dikkate alınabilecektir. GVK'nun Mükerrer 81. Maddesi uyarınca mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedeli, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsünce belirlenen toptan eşya fiyat endeksindeki artış oranında artırılarak tespit edilir. Bu endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması şarttır.

GVK'un Madde 86/1 (c) uyarınca tam mükellef gerçek kişilerin tevkif sureti ile vergilendirilmiş menkul sermaye iratları GVK'nun 103'üncü maddesinin ikinci gelir dilimindeki tutarı aşmıyor ise (bu tutar 2016 yılı için 30.000.-TL'dir.) beyan edilmesi gerekir.

32.2.2.1.2 Dar Mükellef Gerçek Kişiler

GVK madde (86/2) çerçevesinde dar mükellefiyette vergiye tabi gelirin tamamı, Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilmiş olan ücretler, serbest meslek kazançları, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratlardan oluşuyorsa yıllık beyannameye tabi değildir. Dar mükellef gerçek kişilerin tevkif sureti ile vergilendirilmemiş gelirleri mevcut ise, GVK madde (101/2) uyarınca,

menkul malların ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazanç ve iratlarını mal ve hakların Türkiye’de elden çıkarıldığı yerin vergi dairesine münferit beyanname ile bildirmek zorundadırlar.

32.2.2.2 Kurumlar

32.2.2.2.1 Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Aktifine Kayıtlı Payların Elden Çıkarılmasından Sağlanan Kazançlar

Ticari faaliyete bağlı olarak işletme bünyesinde elde edilen alım satım kazançları ticari kazanç olarak beyan edilip vergilendirilecektir.

32.2.2.2.2 Tam Mükellef Kurumlar

Öte yandan, KVK’nın 5/1-e maddesi uyarınca kurumların aktiflerinde en az iki tam yıl süreyle yer alan iştirak paylarının satışından doğan kazancın %75’lik kısmı kurumlar vergisinden istisna tutulmaktadır. Ancak bu istisnadan yararlanabilmek için satış kazancının satışın yapıldığı yılı izleyen 5. yılın sonuna kadar bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulması; satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi ve satışı yapan ve dolayısı ile istisnadan yararlanacak kurumun menkul kıymet ticareti ile uğraşmaması gerekmektedir.

32.2.2.2.3 Dar Mükellef Kurumlar

Dar Mükellef kurum, Türkiye’de bir işyeri açmak suretiyle veya daimi temsilci vasıtasıyla devamlı menkul kıymet alım satım işi yapan kurum statüsünde ise alım satım kazançları ticari kazanç olarak vergiye tabi olacak vergileme Tam Mükellef kurumlarda olduğu şekilde gerçekleşecektir. Yukarıda belirtildiği üzere, devamlı olarak menkul kıymet ticareti ile uğraştıklarından %75’lik kurumlar vergisi istisnasından faydalanmaları mümkün değildir.

Türkiye’de bir işyeri açmadan veya daimi temsilci vasıtasıyla menkul kıymet alım satım kazancı elde eden Dar Mükellefler açısından da ilgili kazancın Türkiye’de vergilendirilmesi söz konusu olabilir. Dar mükellef kurumların vergilendirilmesi açısından Türkiye’nin imzalamış olduğu yürürlükte bulunan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının hükümleri önem arz etmektedir. Söz konusu anlaşma hükümleri, Türk Vergi Kanunları’ndan önce uygulanacaktır.

32.2.2.3 Yabancı Fon Kazançlarının ve Bu Fonların Portföy Yöneticiliğini Yapan Şirketlerin Vergisel Durumu

1 Ocak 2006 tarihinden itibaren Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlara benzer yabancı fonlar da sermaye şirketi sayılarak kurumlar vergisi mükellefi olacaklardır. KVK’ya 6322 sayılı Kanununun 35 inci maddesiyle, 15 Haziran 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere, "Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesi" başlıklı 5/A maddesi eklenmiştir. Bu maddede, yabancı fonlar ile bu fonların aracılık işlemlerini yürüten portföy yöneticiliği yetki belgesine sahip Tam Mükellef portföy yöneticisi şirketlerin vergisel durumları düzenlenmiştir.

KVK’nın 2/1 maddesinde belirtilen yabancı fonların, portföy yöneticisi şirketler aracılığıyla organize bir borsada işlem görsün veya görmesin; (i) her türlü menkul kıymet ve sermaye piyasası aracı; (ii) vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi; (iii) varant; (iv) döviz; (v) emtiaya dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi; (vi) kredi ve benzeri finansal varlıklar; ve (vii) kıymetli maden borsalarında yapılan emtia işlemleri ile ilgili elde ettikleri kazançları için KVK’nın 5/A maddesinde sayılan şartların sağlanması durumunda; portföy yöneticisi şirketler, bu fonların daimi temsilcisi sayılmayacak ve bunların iş yerleri de bu fonların iş yeri veya iş merkezi olarak kabul edilmeyecektir.

Dolayısıyla, yabancı fonların bu kapsamda elde ettikleri kazançları için beyanname verilmeyecek ve diğer kazançlar nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Bu uygulamanın, yabancı fonların Türkiye kaynaklı gelirleri üzerinden yapılacak vergi kesintisine etkisi yoktur.

Türkiye'de bulunan, aktif büyüklüğünün %51'inden fazlası taşınmazlardan oluşan şirketlere ait paylar veya ortaklık payları veya bunlara ilişkin vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, elde edilen kazançlar bu uygulama kapsamında değerlendirilmeyecektir.

32.3 Paylara ilişkin kâr paylarının ve kâr payı avanslarının vergilendirilmesi

GVK'nın 94/1-6-b maddesine 4842 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, tevkifat kârın dağıtılması aşamasına bırakılmıştır. Bu kapsamda GVK'nın 4842 sayılı Kanunla değişik 94/1-6-b maddesi uyarınca, Tam Mükellef kurumlarca; (i) Tam Mükellef gerçek kişilere; (ii) gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayanlara; (iii) gelir ve kurumlar vergisinden muaf olanlara; (iv) Dar Mükellef gerçek kişilere; (v) Dar Mükellef kurumlara (Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla kâr payı elde edenler hariç); ve (vi) gelir ve kurumlar vergisinden muaf olan Dar Mükelleflere dağıtılan kâr payları üzerinden 2009/14592 sayılı BKK uyarınca %15 oranında tevkifat yapılacaktır (girişim sermayesi yatırım fonları ve ortaklıkları için bu oran %0 oranında uygulanır). Tam Mükellef kurumlarca; (i) Tam Mükellefler kurumlara; ve (ii) işyeri ve daimi temsilci vasıtasıyla faaliyette bulunan Dar Mükellef kurumlara dağıtılan kâr payları tevkifata tabi değildir.

32.3.1 Gerçek Kişiler

32.3.1.1 Tam Mükellef Gerçek Kişiler

GVK'ya 4842 sayılı Kanunla eklenen 22/2 maddesi uyarınca Tam Mükellef kurumlardan elde edilen, GVK'nın 75/2 maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kâr paylarının yarısı gelir vergisinden müstesnadır. Kurumlar kâr payı dağıtırken, gelir vergisinden istisna edilen kısım olan yarısı (%50'si) dâhil olmak üzere dağıtılan kâr payının tamamı (%100'ü) üzerinden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmaktadırlar. Kâr payının yıllık vergi beyannamesinde beyan edilmesi halinde, söz konusu vergi tevkifatı yıllık vergi beyannamesinde hesaplanan gelir vergisi tutarından mahsup edilir. GVK'nın 86/1-c maddesi uyarınca, GVK'nun (86/1-c) maddesi uyarınca, tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunan ve gayrisafi tutarları; 2016 yılı gelirleri için 30.000 TL'yi aşan ve tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr payları için beyanname verilmesi gerekecektir.

Ayrıca, kârın sermayeye eklenmesi kâr dağıtımı sayılmaz.

Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde kârın dağıtımı aşamasında yapılan %15 oranındaki vergi kesintisinin tamamı (istisnaya tabi olan kısım dâhil) mahsup edilecek olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilecektir.

Kâr payı avansları da kâr payları ile aynı kapsamda vergilendirilmektedir.

32.3.1.2 Dar Mükellef Gerçek Kişiler

GVK'nın 94/6-b maddesi uyarınca, tam mükellef kurumlarca dar mükellef gerçek kişilere dağıtılan kâr payları üzerinden Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda (bugün için bu oran %15'tir) tevkifat yapılacaktır. Türkiye'nin taraf olduğu bazı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında daha düşük tevkifat oranları belirlenebilmektedir.

Dar mükellef gerçek kişiler açısından kâr paylarının tevkifat suretiyle vergilendirmesi nihai vergileme olup, dar mükelleflerce bu gelirler için gelir vergisi beyannamesi verilmesine gerek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan GVK'nun 101. Maddesinin 5 no'lu fıkrası gereğince dar mükellef gerçek kişilerin vergisi tevkifat suretiyle alınmamış menkul sermaye iratlarını, Türkiye'de elde edildiği yerin vergi dairesine münferit beyanname ile beyan etmeleri gerekmektedir.

32.3.2 Kurumlar

32.3.2.1 Tam Mükellef Kurumlar

Ticari faaliyete bağlı olarak ticari işletme bünyesinde elde edilmesi halinde tevkifat yapılmayacak söz konusu gelirler ticari kazanç olarak beyan edilecektir. KVK'nın 6. maddesinde kapsamındaki "safî kurum kazancı, GVK'nın ticari kazancı düzenleyen hükümlerine göre belirlenecektir. Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden %20 oranında uygulanır.

Ancak, KVK'nın 5/a-1 maddesi uyarınca, Tam Mükellef başka bir kuruma iştirak nedeniyle elde edilen kâr payları, yatırım fonlarının katılım belgeleri ile yatırım ortaklıklarının pay senetlerinden elde edilen kâr payları hariç, kurumlar vergisinden müstesnadır.

32.3.2.2 Dar Mükellef Kurumlar

GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca, tam mükellef kurumlarca dar mükellef kurumlara dağıtılan kâr payları üzerinden Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda (bugün için bu oran %15'tir) tevkifat yapılacaktır. Türkiye'nin taraf olduğu bazı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında daha düşük tevkifat oranları belirlenebilmektedir.

Dar mükellef kurumların, Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı olmaksızın elde ettikleri kâr payları için tevkifat suretiyle vergilendirme nihai vergileme olup, dar mükelleflerin bu gelirler için Türkiye'de beyanname vermelerine gerek bulunmamaktadır.

33. İHRAÇÇI VEYA HALKA ARZ EDEN TARAFINDAN VERİLEN İZİN HAKKINDA BİLGİ

33.1. İhraççı veya halka arz eden tarafından izahnamenin kullanılmasına ilişkin verilen izin ve izin verilen herhangi bir yetkili kuruluşun payların sonradan tekrar satışına dair kullandığı izahnamenin içeriğinden de ilgili kişilerin sorumlu olmayı kabul ettiklerine dair beyanları:

Yoktur.

33.2. İzahnamenin kullanımına izin verilen süre hakkında bilgi:

Yoktur.

33.3. Payların yetkili kuruluşlarca sonradan tekrar satışa sunulabileceği dönem hakkında bilgi:

Yoktur.

33.4. Payların yetkili kuruluşlarca sonradan tekrar satışa sunulması kapsamında izahnamenin kullanılabilmesi için ülkeler hakkında bilgi:

Yoktur.

33.5. İzahname kullanım izninin verilmesinin şartı olan diğer açık ve objektif koşullar hakkında bilgi:

Yoktur.

33.6. Yetkili kuruluşlarca payların sonradan tekrar satışının gerçekleştirilmesi durumunda, satışın koşullarına ilişkin bilgilerin yetkili kuruluş tarafından satış esnasında yatırımcılara sunulacağına dair koyu harflerle yazılmış uyarı notu:

Yoktur.

34. İNCELEMeye AÇIK BELGELER

Aşağıdaki belgeler, Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul adresindeki Şirketin merkezi ve başvuru yerleri ile ihraççının internet sitesi (www.enerjisa.com.tr) ile Kamuyu Aydınlatma Platformunda (KAP) tasarruf sahiplerinin incelemesine açık tutulmaktadır:

- 1) İzahnamede yer alan bilgilerin dayanağını oluşturan her türlü rapor ya da belge ile değerlendirme ve görüşler (değerleme, uzman, faaliyet ve bağımsız denetim raporları ile yetkili kuruluşlarca hazırlanan raporlar, esas sözleşme, vb.)
- 2) İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tabloları

35. EKLER

EK 1: Şirket Esas Sözleşmesi

EK 2: Şirket Yönetim Kurulu İç Yönergesi

EK 3: 31.12.2014, 31.12.2015, 31.12.2016 tarihlerinde sona eren yıllara ve 30.09.2017 tarihinde sona eren dokuz aylık döneme ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 5: Bağımsız Denetim Kuruluşu'ndan alınan Sorumluluk Beyanı

EK 6: Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu'nun [●] tarihli Hukukçu Raporu